

Ady Endre összes költeménye

ÚJ VERSEK – 1906

E versek mind-mind a Léda asszonyéi, aki kedvelte és akarta őket. Én el szoktam pusztítani a verseimet fogyó életem növő lázában, mély viharzásokon és poklok tüzében. Ennek a néhány versnek megkegyelmeztem. Engedtem őket életre jönni, s átnyújtom őket Léda asszonynak.

GÓG ÉS MAGÓG FIA VAGYOK ÉN...

Góg és Magóg fia vagyok én, Hiába döngetek kaput, falat S mégis megkérdem tőletek: Szabad-e sírni a Kárpátok alatt?

Verecke híres útján jöttem én, Fülembe még ősmagyar dal rivall, Szabad–e Dévénynél betörnöm Új időknek új dalaival?

Fülembe forró ólmot öntsetek Legyek az új, az énekes Vazul, Ne halljam az élet új dalait, Tiporjatok reám durván, gazul.

De addig sírva, kínban, mit se várva Mégiscsak száll új szárnyakon a dal S ha elátkozza százszor Pusztaszer, Mégis győztes, mégis új és magyar.

LÉDA ASSZONY ZSOLTÁRAI

A MI GYERMEKÜNK

Bús szerelmünkből nem fakad Szomorú lényünknek a mása, Másokra száll a gyermekünk, Ki lesz a vígak Messiása, Ki majd miértünk is örül.

Ha jönnek az új istenek, Ha jönnek a nem sejtett órák, Valamikor, valamikor Kipattannak a tubarózsák S elcsattan hosszú csoda–csók.

Mások lesznek és mink leszünk: Egy napvirág-szemű menyasszony S egy napsugár-lelkű legény. A tubarózsa illatozzon S áldott legyen a mámoruk.

S áldott legyen, ki: te meg én, Ki az övék, kiért mi sírtunk, Kit forró lázunk eldobott, Öleltetőnk, kit sohse bírtunk, Ki másoké: a gyermekünk.

Kit napvirág és napsugár Új igére, új dalra termett, Áldott legyen, ki eljövend, Az idegen, nagyálmú Gyermek, Kit küldtek régi bánatok.

A VÁR FEHÉR ASSZONYA

A lelkem ódon, babonás vár, Mohos, gőgös és elhagyott. (A két szemem, ugye, milyen nagy? És nem ragyog és nem ragyog.)

Konganak az elhagyott termek, A bús falakról rámered Két nagy, sötét ablak a völgyre. (Ugye, milyen fáradt szemek?) Örökös itt a lélekjárás, A kripta–illat és a köd. Árnyak suhognak a sötétben S elátkozott had nyöszörög.

(Csak néha, titkos éji órán Gyúlnak ki e bús, nagy szemek.) A fehér asszony jár a várban S az ablakokon kinevet.

MERT ENGEM SZERETSZ

Áldott csodáknak
Tükre a szemed,
Mert engem nézett.
Te vagy a bölcse,
Mesterasszonya
Az ölelésnek.
Áldott ezerszer
Az asszonyságod,
Mert engem nézett,
Mert engem látott.
S mert nagyon szeretsz:
Nagyon szeretlek
S mert engem szeretsz:
Te vagy az Asszony,
Te vagy a legszebb.

A KÖNNYEK ASSZONYA

Bús arcát érzem szívemen A könnyek asszonyának, Rózsás, remegő ujjai Most a szivembe vájnak. Érzem az illatát is ám A rózsás, gyilkos ujjnak S véres szívemre szomorún A könnyek hullnak, hullnak.

Az ajka itt mar édesen, A haja ide lebben, Az egész asszony itt pusztít, Itt, itt: az én szivemben. Bosszút itt áll az életért, Aknát itt ás a multnak. Véres szívemre szomorún A könnyek hullnak, hullnak. Nagy az én bűnöm. Vesszen is, Kire a végzet mérte, Hogy a könnyek szfinksz–asszonyát Megérezze, megértse. Maradjon szent talánynak Ő, Maradjon mindig újnak. Véres szivemre szomorún A könnyek hullnak, hullnak.

FÉLIG CSÓKOLT CSÓK

Egy félig csókolt csóknak a tüze Lángol elébünk. Hideg az este. Néha szaladunk, Sírva szaladunk S oda nem érünk.

Hányszor megállunk. Összeborulunk. Égünk és fázunk. Ellöksz magadtól: ajkam csupa vér, Ajkad csupa vér. Ma sem lesz nászunk.

Bevégzett csókkal lennénk szívesen Megbékült holtak, De kell az a csók, de hí az a tűz S mondjuk szomorún: Holnap. Majd holnap.

HUNYHAT A MÁGLYA

Hunyhat a máglya Ezek a szomorú, vén szemek Nem néznek soha másra.

Léda, elűzhetsz: E vén, hű kutya–szemektől Sohasem menekülhetsz.

Szerelmi máglya Fölgyujtja tán újra a véred: Hiába, mindhiába.

Jönnek a rémek: Ezek a szomorú, vén szemek nem engednek. Néznek.

HIÁBA KÍSÉRTSZ HÓFEHÉREN

Én beszennyezlek. Én beszennyezlek A leghavasabb, legszebb éjen: Hiába kisértsz hófehéren.

Színem elé parancsolom majd Fehér köntösös szűzi árnyad, Saját lelkemből fölcibállak.

Hiába libeg félve, fázva: Telefröccsentem tintalével, Vérrel, gennyel, könnyel, epével.

Hiába reszket; hiába reszket: Befoltozom gyanuval, váddal, Bepaskolom mérges csalánnal.

S míg libeg búsan, szerelemben, Én kikacagom kósza árnyad, Felé fúvok: menj, elbocsátlak.

VAD SZIRTTETŐN ÁLLUNK

Vad szirttetőn mi ketten Állunk árván, meredten, Állunk összetapadtan, Nincs jajunk, könnyünk, szavunk: Egy ingás és zuhanunk.

Véres hús-kapcsok óvnak, Amíg összefonódnak: Kékes, reszkető ajkunk. Míg csókolsz, nincsen szavunk, Ha megszólalsz zuhanunk.

TÜZES SEB VAGYOK

Tüzes, sajgó seb vagyok, égek, Kínoz a fény és kínoz a harmat, Téged akarlak, eljöttem érted, Több kínra vágyom: téged akarlak.

Lángod lobogjon izzva, fehéren, Fájnak a csókok, fájnak a vágyak, Te vagy a kínom, gyehennám nékem, Nagyon kivánlak, nagyon kivánlak. Vágy szaggatott föl, csók vérezett meg, Seb vagyok, tüzes, új kínra éhes, Adj kínt nekem, a megéhezettnek: Seb vagyok, csókolj, égess ki, égess.

A FEHÉR CSÖND

Karollak, vonlak s mégsem érlek el, Itt a fehér csönd, a fehér lepel. Nem volt ilyen nagy csönd még soha tán, Sikolts belé, mert mindjárt elveszünk, Állunk és várunk, csüggedt a kezünk A csókok és könnyek alkonyatán. Sikoltva, marva bukjék rám fejed S én tépem durván bársony-testedet. Nagyon is síma, illatos hajad, Zilálva, tépve verje arcomat. Fehér nyakad most nagyon is fehér, Vas-ujjaim közt fesse kékre vér. Ragadjon gyilkot fehér, kis kezed: Megállt az élet, nincsen több sora, Nincs kínja, csókja, könnye, mámora, Jaj, mindjárt minden, minden elveszett. Fehér ördög-lepel hullott miránk, Fehér és csöndes lesz már a világ, Átkozlak, téplek, marlak szilajon, Átkozz, tépj, marj és sikolts, akarom. Megöl a csend, ez a fehér lepel: Űzz el magadtól, vagy én űzlek el.

A MÁSIK KETTŐ

Csókoljuk egymást, együtt pihenünk, Áltatjuk egymást, hogy egymásra vártunk, Halvány az ajkunk, könnyes a szemünk, Sápadt a lángunk.

Piros kertek közt futott az utunk, Piros, bolond tűz lángolt sziveinkben, Egymás szemébe nézni nem tudunk, Itt sápadt minden.

Csókoljuk egymást biztatón, vadul, Nappalba sír be minden csókos estünk, Hiába minden, csók ha csókra hull, Hideg a testünk. S piros kertekből, úgy tetszik nekünk, Közelg egy leány és egy ifju ember S mi, ím, egyszerre forrón ölelünk, Nagy szerelemmel.

EGY ÓCSKA KONFLISBAN

Királyném, kigyultak a lángok, Aranyos hintónk, íme, száll, Ma a nép közé vegyülünk el, Te a királyné s én a király. Lásd, ez a fényes kocsitenger A villámfényes fák alatt Miérettünk hullámzik, fénylik, Hogy téged s engem lássanak. Királyném, bocsásd le a fátylad: Ma este kegyosztók leszünk. (Döcög, döcög az ócska konflis És mi sápadtan reszketünk.)

Királyném, megölnek a vágyak. Sohse vágyott, mint te meg én, Földi pár úgy az élet-csúcsra És sohse volt még íly szegény. Vágy, élet és sugár a lelkünk És utunk mégis koldus-út, Jogunk van minden fényességhez, Amit az élet adni tud. Király vagyok és te királyné, Hát trónunk sohse lesz nekünk? (Döcög, döcög az ócska konflis És mi sápadtan reszketünk.)

LÉDA A HAJÓN

Hurráh, jön az Öröm hajója És hozza Lédát már felém. Virágos, pompás szőnyegén, Én asszonyom, már látlak, látlak: Hajadban a vérvörös rózsa. Ugye kivánsz? Én is kivánlak. Hurráh, mi rég nem láttuk egymást. Óh, jaj, szédülök itt a parton, Óh, jaj, most mindjárt itt leszel, Kérdezlek majd és kérdezel És összecsap két szomju-lélek És fejemet kebledre hajtom. Jaj, ne. Ne jöjj. Reszketek, félek. Óh, jaj, mi rég nem láttuk egymást.

IMA BAÁL ISTENHEZ

Óh, Baál, Nagyúr, ez az irgalom-óra, Mi itt a gályán most hozzád kiáltunk, Nézz hát reánk, reánk, két kárhozóra. Nem énreám. Hisz én mi vagyok? Féreg. Pártütő isten, összetépett lélek, Elesett titán. De itt van a párom: Kegyetlen, nagy Baál, jóságodat várom. Bús asszony-ember, de lelke Nap üszke, Szomorú szemű, de nagyszomjú, büszke, Didó királynő, csókolva is vádló, Hajh, beteg csókú, de mindenre váró, Bíborra termett, egyetlenegy némber. Óh, Baál, állj mellénk lelked kegyelmével. Minden-Pénzeknek trónján valahol Fordítsd felénk fényes, kegyetlen arcod. Én harcolnék. Megharcolnám a harcot, Tudok alázva élni, lélek-áron, De nézz reá: királynő az én párom, Selyemvánkost áztathat csak a könnye, Selyemzászlót lengethet csak a gályánk. Óh, öntsd reánk aranykönnyed folyását, Óh, öntsd reánk, véres aranyak atyja, Óh, nézz reánk, a két legkoldusabbra. Ha ide néznél, vad aranyszived Összeszorulna. Könnyed eredne S úszó, sötét gályánk szőnyegére Óh, hullna az arany, hullna egyre.

A TÓ NEVETETT

Alkonyban szálltunk Együtt a tavon, Idegen ölű, Ringató ölű, Félelmes ölű, Mélyvizű tavon. Régi kínoknak Bús köntösében Úsztunk a tavon S az éjre vártunk.

Öreg hajósunk Karja reszketett, Havas ormokról Zúgtak a szelek, A tó harsogott, Hívott, kiabált, Zúgott, jajgatott, A tó nevetett. Szálltunk, hajóztunk. (A kínjainkat Súgtam csendesen – Oldjuk végre fel. Szent sír ez a tó, Szerelmes karú, Titkot őriző. Ez ölelni tud, Örökre ölel És áldva ringat. Nem tudja senki, Ha ő átkarol, Zuhanjunk, gyere.) Ő néz, néz reám És búsan tekint És vágyón tekint A partok fele. Szállunk, rohanunk: Óh, menni, menni, Óh, élni tovább, Bús kínok alatt Járni, szenvedni, De lenni, lenni. A tó nevetett Utánunk vadul, A mélyvizű tó, Idegen ölű, Szerelmes ölű,

Áldott karú tó. A tó nevetett S bármerre megyünk Azóta mindig: Minden alkonyon Halljuk nevetni.

MEG AKARLAK TARTANI

Őrjít ez a csókos valóság, Ez a nagy beteljesülés, Ez a megadás, ez a jóság.

Öledbe hullva, sírva, vágyva Könyörgök hozzád, asszonyom: Úzz, kergess ki az éjszakába.

Mikor legtüzesebb az ajkam, Akkor fagyjon meg a tied, Taposs és rúgj kacagva rajtam.

Hóhérok az eleven vágyak, Átok a legszebb jelen is: Elhagylak, mert nagyon kivánlak.

Testedet, a kéjekre gyultat, Hadd lássam mindig hóditón, Illatos vánkosán a multnak.

Meg akarlak tartani téged, Ezért választom őrödül A megszépítő messzeséget.

Maradjon meg az én nagy álmom Egy asszonyról, aki szeret S akire én örökre vágyom.

CSAK JÖNNE MÁS

Hódolni kergettem elébed A vágyak éhes csapatát, Nomád, vad, büszke csapatát A vérnek.

Irigyellek, szánlak, utállak, Szerencsés koldusasszonya, Királyi koldusasszonya A Vágynak. Csak tudnék én mást úgy kivánni, Mint téged. Óh, csak jönne más. Egy más asszony. Valaki. Más. Akárki.

A LÉDA SZÍVE

Boszorkák dobáltak meg A bús csodáknak ligetében. Én nem féltem. Én sohse féltem. De a szeretőm elszaladt. Szép szeretőm: az ifjú Mosoly.

*

Sírtak s nevettek a boszorkák. Köd volt és a gyászos, vak éjben, A bús csodáknak ligetében Zuhogva hulltak a szivek S én elfödtem az arcomat. Sziveket dobtak a boszorkák. Én nem féltem. Én sohse féltem. A bús csodáknak ligetében Állottam búsan, egyedül. A ködből hulltak a szivek, Csúnya, kicsiny, kemény szivek.

*

Egyszerre szétszálltak a boszorkák, Könnyesen, csöndben és fehéren, A bús csodáknak ligetében, Egy asszony jött fényben felém S én ráemeltem arcomat.

*

Szemembe nézett s szivéért nyúlt, Az arcomon még most is érzem: A bús csodáknak ligetében Arcomhoz vágta a szivét, Meleg, beteg, szegény szivét.

LÉDA PÁRISBA KÉSZÜL

Van valakim, aki Minden, Aki elhagy, aki itthagy: Páris, Páris, állj elébe, Térítsd vissza, ha lehet.

Állj elébe s mondd meg néki, Hogy én fiad vagyok, Páris, Elűzötten, száműzötten, Messze tőled. De fiad.

Mondd meg néki, hogy te küldted Magad helyett bús fiadnak, Kis szerelmét az életnek Ne vegye még tőlem el.

Élni, élni, be jó volna, Ámulni még. Páris, Páris, Üzend meg a leányodnak: Hogyha elmegy, meghalok.

AZ UTOLSÓ MOSOLY

Óh, nagyon csúnyán éltem, Óh, nagyon csúnyán éltem: Milyen szép halott leszek, Milyen szép halott leszek.

Megszépül szatir-arcom, Megszépül szatir-arcom: Mosoly lesz az ajkamon, Mosoly lesz az ajkamon.

Üveges, nagy szememben, Üveges, nagy szememben Valaki benneragyog, Valaki benneragyog.

Mosolyos, hideg ajkam, Mosolyos, hideg ajkam: Köszöni a csókodat, Köszöni a csókodat.

VÉN FAUN ÜZENETE

Bús maskarája a világnak, Apolló, a faun-mezű: Üzenek néked, Léda. Várlak.

Tavasz van itt a Duna-tájon És én olykor vért köhögök, Szép itt az élet, csupa álom.

Pán-kereső utamba most már Mámor-gályák utasa, én, Itt állok a zord Bizonyosnál.

A lelkem még ronggyá-szedettebb, Testem röpítné könnyű szél Hádesz felé. És, és: szeretlek.

Új dalokat nem hallasz tőlem, Csókom sincs csókolnivaló, De kellesz e tavasz-időben.

Hogy akkor majd reám hajoljál, Fülembe csókold, mit te tudsz »Csúf faunom, Apolló voltál.«

VÁRNAK REÁNK DÉLEN

Sikongnak a meleg szelek Messze Délen, messze Délen, Várnak reánk, várnak reánk Valahol egy tengerszélen.

Ott hallgattuk valamikor Lármáját nagy, kék vizeknek. Nem hallunk mi, nem hallunk mi Soha szebbet, soha szebbet.

Bárka áll a kék vizen most, Útra indul talán már ma, Ha lekésünk, ha lekésünk, Sohse tér meg az a bárka.

Sikongnak a meleg szelek. Kék tengernek kék vizében Üresen úszik a hajónk Messze Délen, messze Délen.

HÉJA-NÁSZ AZ AVARON

Útra kelünk. Megyünk az Őszbe, Vijjogva, sírva, kergetőzve, Két lankadt szárnyú héja–madár.

Új rablói vannak a Nyárnak, Csattognak az új héja–szárnyak, Dúlnak a csókos ütközetek.

Szállunk a Nyárból, űzve szállunk, Valahol az Őszben megállunk, Fölborzolt tollal, szerelmesen.

Ez az utolsó nászunk nékünk: Egymás husába beletépünk S lehullunk az őszi avaron.

A MAGYAR UGARON

A HORTOBÁGY POÉTÁJA

Kúnfajta, nagyszemű legény volt, Kínzottja sok-sok méla vágynak, Csordát őrzött és nekivágott A híres magyar Hortobágynak.

Alkonyatok és délibábok Megfogták százszor is a lelkét, De ha virág nőtt a szívében, A csorda-népek lelegelték.

Ezerszer gondolt csodaszépet, Gondolt halálra, borra, nőre, Minden más táján a világnak Szent dalnok lett volna belőle.

De ha a piszkos, gatyás, bamba Társakra s a csordára nézett, Eltemette rögtön a nótát: Káromkodott vagy fütyörészett.

EL A FALUBÓL

A kis harang a régi, Mely belezúg a csöndbe, A szürkeség a régi, Fölévirít a tavasz.

Minden, minden a régi, De én hol élek, járok? Nem voltam ilyen messze, Nem voltam soha, soha.

Belehalok, ha mondják, Hogy én itt szálltam útra, Megtagadom a csókot, Amely útra inditott.

Én a bolondos zajnak, Én a cifra városnak Vagyok a kóbor lelke, Ne gyalázz meg hát, falu. Óh, kapj fel innen, Város, Ragadj el innen, Város: Kik messze kiröpültek, Sohse térjenek haza.

BÚCSÚ SIKER-ASSZONYTÓL

Nem kellek. Jól van. Jöjjön, aki kell. Lantot, hitet vígan szegre akasztok. Kicsit pirulok. Én és a Siker? Jöjjenek a tilinkós álp arasztok, Jöjjenek a nyafogó ifju-vének, Jöjjenek a finom kultúrlegények. Nem is tudom, hogy mi történt velem, Hát sokat érne itt a győzelem? S én száz arcban is kínáltam magam, Vénleánykodtam. Pfuj. Már vége van.

Ügyes kellner-had famulusa tán? Éhes szemben vörös, vadító posztó? Legyek neves hős kis kenyércsatán? Fussak kegyért én, született kegyosztó? Eh, szebb dolog kopott kabátba szokni, Úri dölyffel megállni, mosolyogni, Míg tovább táncol kacsintva, híva A Siker, ez a nagy hisztérika. Nyomában cenkek. No, szép kis öröm. Ezekkel együtt? Nem, nem. Köszönöm.

ÉNEK A PORBAN

Roggyant a lábam, süppedt a mellem, Itt az ideje, össze kell esnem. Lerogyok vígan, elnyúlok bátran, Lalla, lalla, Rokkantak halmán, nagy éjszakában.

Nagy rokkanásom kinek se fájjon, Nem első hullás ezen a tájon: Ki magyar tájon nagy sorsra vágyik, Lalla, lalla, Rokkanva ér el az éjszakáig.

Mocsaras rónán bércekre vágytam, Egy kis halomig hozott a lábam. Forró, szűz lelkünk rakjuk a sutra, Lalla, lalla, Be megjártad itt, óh, Zaratusztra. Ám néha mégis szóljon az ének Bús ég-vivásnak, átok-zenének, Csalogatónak. Hadd jöjjön más is, Lalla, lalla, Rokkanjon más is, pusztuljon más is.

A TISZA-PARTON

Jöttem a Gangesz partjairól, Hol álmodoztam déli verőn, A szivem egy nagy harangvirág S finom remegések: az erőm.

Gémes kút, malom alja, fokos, Sivatag, lárma, durva kezek, Vad csókok, bambák, álom-bakók. A Tisza-parton mit keresek?

KÖLTÖZÉS ÁTOK-VÁROSBÓL

Nekropoliszban zene zendült Egy süket, őszi napon. Én már meghaltam akkor régen S feküdtem vörös ravatalon.

Sírt az ajtóm. Csöndben belépett Valaki és nevetett, Valaki, kiért sokat sírtam S akit halottan is szeretek.

Megsimogatta sárga arcom És kacagott, kacagott: »Fény-emberem, idekerültél? Csúf Budapest a ravatalod?«

»Hát nem emlékszel már a fényre, Mely déli sírokra száll? Itt Budapesten csúf az élet S ezerszer csúfabb a halál.«

»Gyere innen Átok-városból, Gyere, halottam, velem, Itt nem lehet szépet álmodni, Itt nincsen könnyes, nagy szerelem.« És kezeim puhán megfogta És kacagott, kacagott S azóta déli temetőbe Készül egy szegény halott, halott.

LELKEK A PÁNYVÁN

Kipányvázták a lelkemet, Mert ficánkolt csikói tűzben, Mert hiába korbácsoltam, Hiába űztem, hiába űztem.

Ha láttok a magyar Mezőn Véres, tajtékos, pányvás ménet: Vágjátok el a kötelét, Mert lélek az, bús magyar lélek.

KORÁN JÖTTEM IDE

Későn jött az az asszony, Aki néz, akit áldok És ez a Puszta megöl, Hol hasztalan kiáltok.

Óh, ez a nagy sivatag, Óh, ez a magyar Puszta, Szárnyaimat már hányszor Sározta, verte, húzta.

Ténfergek s már az sincsen, Ami könnyre fakasszon: Korán jöttem én ide S későn jött az az asszony.

A KRISZTUSOK MÁRTÍRJA

Vad, nagyszerű rajongást oltott Az Érnek partja énbelém, Csupa pogányság volt a lelkem, Gondtalan vágy és vak remény. Forgott körültem zagyva módon Lármával, vadul a világ És én kerestem egyre–egyre Valami nagy Harmóniát. Paraszt Apollónak termettem, Ki dalos, erős és pogány, Ki szeretkezve és dalolva Dől el az élet alkonyán. Pogány erőtől, daltól, vágytól A lelkem immár nem buzog, Megöltek az evangélisták, Az életbölcsek, krisztusok.

A LELKEK TEMETŐJE

E föld a lelkek temetője, Ciprusos, árva temetője, Sok vér ömlött itt valaha S maggyilkos méreg lett belőle.

Itt azok éltek, kik nem éltek, A legkülömbek sohse éltek, Itt meddő a nagy gerjedés S százszor boldogok a vetéltek.

Ez a szomorú magyar róna, Halálszagú, bús magyar róna, Hány megölt lélek sikoltott Bús átkot az egekig róla.

Óh, boldogok itt, kik nem éltek, A legkülömbek sohse éltek, Itt meddő a nagy gerjedés S százszor boldogok a vetéltek.

IHAR A TÖLGYEK KÖZT

Száradjon ki az iharfa, A büszke fa, a magyar fa, Amely engem gyökerével Bever, lehúz, ide láncol.

Leveleit elhullassa, Virágait korán esse, Sohse lássa, sohse lássa, A szent Napot terebéllyel.

Lombtalan lomb a mi lombunk, Virágölő a virágunk, Árnyéktalan az árnyékunk, Miért legyünk erdő csúfja? Álljunk az Égnek meredten, Lombtalanul ő is, én is. Tölgyek között, tölgyek között Nyomorultul miért éljünk?

ELŰZÖTT A FÖLDEM

Az én földem aludni akar, Itt most szent, néma árnyak ingnak. Engem ideűztek a hegyek, Ez az én földem. Itt ütök Téli tábort az álmaimnak.

Kék hegyek ködje omlik ide, Hóharmatos a tarka avar, Az én földem aludni akar: Pedig én ide ünnepre jövök, Fura lányokkal jövök ide: Rózsa-lugas kell, nászágy kell nekünk, Hahó, vén alvó, itt megpihenünk. Meddő álmok e sápadt némberek, Menyasszony mind, az egész sereg, Elmúlt a nyár s ez mind nászágyra vár: Ködharangok búgnak, zene szól, Jön a vőlegény a hegyek alól.

Hideg ez a sík, fátyolos arcú. Átgázolom a ködtakarót. Csönd. Dobogok lábammal a földön, Hiába költöm, hiába költöm: Az én földem aludni akar. Károgó varjak csapata száll, De néma, de csöndes az ayar.

»Megjöttem. Hallod? Én vagyok itthon, Aki rég elment, az a fiad.«
Bomlik a fátyol, reszket a sóhaj, A hullafoltos, vén Alvó riad.
»Honnan jössz?« »A városból jövök, Hozzád jövök, már rég hazavágyom.« »És mit akar itt e cifra sereg?«
»E cifra sereg? Hát látod te is?
Ez mind csak álom, néhány nyári álom. Forrók, buják, meddők szegények, Együtt bolyongtunk, velük élek, Nem tudta megáldani sehogy Szomjas méhüket a városi nyár, Erődért jöttünk a nagy pillanathoz, Ez a meddő sereg csodádra vár.«

A köd kavargott, rám ült, befedett, Átokzsivaj zúgott az avaron: »Legyetek meddők, így akarom. Bomló, beteg vágy nászt itt nem terem, Az én síkomon nyílt a szerelem. Itt a Jövő az úr a csók felett, Itt nyáron szeret, aki szeret. Űző vágynak itt nem üt csókos óra, Pusztulj innen város beteg lakója, Itt szűz világ van, álomnak szaka S nem villámfényes nap az éjszaka, Betelő a vágy, testes az álom, Az élet mindig győz a halálon, Itt álom és csók tiszta és egész, Utánuk nem láz jő: szent pihenés. Itt kínzó láz nem pusztít a sziven: A sík ölel, terem és megpihen. Az én sík-lelkem benned a lélek, Neked nem kellett a sík-élet: Szólít a város, várnak a hegyek, Én idegennek ágyat nem vetek. Bús álmaiddal vándorolj tovább, Oda, hol egymás öldöső fele A Csóknak és Termésnek istene, Oda, hol célja, rendje nincs a csóknak S becsük van a magtalan álmodóknak, Hol betelő vágy nincs s örök a láz: Itt nincs már csók, megérett a kalász.«

Kalásztalan, bús lelkem indult, Elhalt a ködharangok hangja s a zene S én szálltam az álom–lányok csapatával A város fele. A szárnyam súlyos, szörnyű nesztelen, Nézem a várost és nincsen szemem, Sírnék: nincs könnyem, szólnék: nincs szavam, Csak szállok búsan, némán, magasan: Elűzött a földem.

TALÁLKOZÁS GINA KÖLTŐJÉVEL

Hahó, éjszaka van, Zúgó vadonban őrület-éj, Hahó, ez itt a vaáli erdő: Magyar árvaság, Montblank-sivárság, Éji csoda és téli veszély. Hahó, a lábam félve tapos: Amott jön Gina és a költő És fölzendül a vad Iharos. Csont-teste vakít A nagyszerű vénnek, Ginát vidáman hozza kezén, Hahó, Gina él. Engedd a kezedről: Ez az én asszonyom, Az envém. És zúg az erdő, Gina remeg. Léda. Kiáltok. Léda. És néz reám A csontváz-isten, lelkemnek atyja, Néz és nevet. Fölém mered csont-karja A homlokomig, simogatón, felém És az erdőn kigyullad a fény. Hahó, száll Léda, Gina fut S a fák közt az örök egyedülség Bús, magyar titka zúg. Hahó, őrület-éj. Szent csont-lábakhoz Vergődve esem És zúg az erdő sorsot-hirdetőn, Félelmesen. S homlokomon simogat kezével A Montblank-ember, Én szent elődöm, nagy rokonom S itt érezek Egy szent kezet azóta mindig, Egy csont-kezet A homlokomon.

A MAGYAR UGARON

Elvadult tájon gázolok: Ős, buja földön dudva, muhar. Ezt a vad mezőt ismerem, Ez a magyar Ugar.

Lehajlok a szent humusig: E szűzi földön valami rág. Hej, égig–nyúló giz–gazok, Hát nincsen itt virág?

Vad indák gyűrűznek körül, Míg a föld alvó lelkét lesem, Régmult virágok illata Bódít szerelmesen. Csönd van. A dudva, a muhar, A gaz lehúz, altat, befed S egy kacagó szél suhan el A nagy Ugar felett.

A DALOLÓ PÁRIS

EGY PÁRISI HAJNALON

Sugaras a fejem s az arcom, Amerre járok, száll a csönd, riad, Fölkopogom az alvó Párist, Fényével elönt a hajnali nap.

Ki vagyok? A győzelmes éber, Aki bevárta, íme, a Napot S aki napfényes glóriában Büszkén és egyedül maga ragyog.

Ki vagyok? A Napisten papja, Ki áldozik az éjszaka torán. Egy vén harang megkondul. Zúghatsz, Én pap vagyok, de pogány pap, pogány.

Harangzúgás közt, hajnalfényben Gyujtom a lángot a máglya alatt, Táncolnak lelkemben s a máglyán A sugarak, a napsugarak.

Evoé, szent ősláng, Napisten. Még alszik itt e cifra rengeteg, Én vártam, lestem a te jöttöd, Papod vagyok, bolondod, beteged.

Sápadt vagyok? Piros sugárt rám. Boldog Ad-üköm pirosabb legény Volt, ugyebár, mikor papod volt? Hej, sápadok már ezer éve én.

Szent Napkeletnek mártirja vagyok, Aki enyhülést Nyugaton keres, Táltosok átkos sarja talán. Sápadt vagyok? Óh, fess pirosra, fess.

Gyűlölöm dancs, keleti fajtám, Mely, hogy kifáradt, engemet adott, Ki sápadtan fut Napnyugatra, Hogy ott imádja Urát, a Napot. Hogy volt? Mindegy. Fáradt a vérem, Imádom a fényt, lángot, meleget, Keresek egy csodát, egy titkot, Egy álmot. S nem tudom, mit keresek.

Keleti vérem, ez a lomha, Szomjuhozóan issza Nyugatot: A Napisten legbúsabb papja, Rég kiszórt, fáradt sugara vagyok.

Egy nóta csal. Rég dalolhatta Szent Ázsiában szép, vad, barna lány. Egy illat űz, csodavirágból Lehelte tán be egyik ősanyám.

Valami ősi, régi rontás Száll előttem s én lehajtom fejem, Várok valamit. S amit várok, Nem dicsőség, nem pénz, nem szerelem.

Mit várok? Semmit. Egy asszony Utamba állt és néha csókot ad: Sohse látott ez a csókos Páris Betegebb és szomorúbb csókokat.

Várok. Lesz egy végső borzongás, Napszálltakor jön, el fog jönni, el S akkor majd hiába ébresztnek Könnyes csókkal és csókos könnyüvel.

Elmúlik a Napisten papja, A legfurcsább és a legbetegebb, Aki fáradt volt, mielőtt élt S aki még Párisban sem szeretett.

Evoé, szent ősláng, Napisten, Kihuny a láng, Páris riadva zúg, Új csatára indul az Élet, A nagyszerű, a pompás, a hazug.

Én is megyek, kóbor, pogány hős, Új, balga Don, modern, bolond lovag, Ki, mi van is, irtja, kiszórja Önlelkéből az áldott álmokat.

Sugaras a fejem s az arcom, Zúg a harang, megyek lassan tovább: Megáldozott a dús Párisnak Kövein a legkoldusabb nomád.

HÁROM BAUDELAIRE-SZONETT

I.

Örökkön hajt a Démon, űz, kisérget, Halk levegőként úszkálgat körültem, Tüdőmbe suhan s én gyötrődve égek Örökös vágyban, szomjúságban, tűzben.

Néha, mert tudja, imádom a Szépet, Elém a legszebb némber képét hozza, Képzelt okot ad, száz hazug mentséget S kapatja ajkam gonosz italokra.

Isten arcától így visz messzebb, messzebb Engem lihegőt, fáradtat, tépettet, El, a nagy Untság bús sivatagára.

Zavart szemembe kap s előttem vágtat Piszkos rongyok és nyitott sebek árnya S egész rémes tára a Pusztulásnak.

II.

Édes és kínos a pislogó lángba Meredni s várni téli éjben, csöndben, Miként száll, száll föl a multaknak árnya, Míg a harangok búgnak kint a ködben.

Boldog a harang, mely vénhedten is cseng S ifjú torokkal küldi messze tájra Hívó, szent dalát, mindig bátran, frissen, Miként őrsátor vén, hű katonája.

Csak az én szegény, bús lelkem repedt el S ha hideg éjek rémét dalsereggel Vágyik elűzni, hangja csuklik, retten:

Mintha egy vértó partján elfeledten Holttestek alatt sebesült hörögne, Ki ott vész kínban, lenyomva örökre.

III.

Bűvös, szép őszi ég vagy, tündöklés, rózsaszirom. Bennem a szomorúság tengere sírva árad S ha visszafut, otthagyja fanyar, bús ajkaimon Maró emlékezetét keserű iszapjának. Kezed hiába csúszik alélt keblemen tova, Amit keres, barátnőm, marcangolt hely, üres rég, Széttépte azt az Asszony vad karma, éhes foga, Óh, ne keresd a szívem, az állatok megették.

Palota volt a szívem s a tömeg befertőzte, Most benne orgiáznak, gyilkolnak, civódnak ott. Meztelen kebled körül parfüm szálldos felhőzve.

Lelkek kemény korbácsa, óh, Szépség, Te akarod. Lobbantsd fel ünneppiros lángjával tűzszemednek A rongyokat, amiket a rablók itt feledtek.

JEHAN RICTUS STRÓFÁIBÓL

I.

Koldusait a csóknak és reménynek, Kiket legyőzött, letiport az Élet, Ha dús leszek majd, én, a koldus, árva, Behívom egy új, fényes palotába. Milyen sereg lesz. Már előre látom: Jönnek rongyokban, véznán, halaványon, Akiknek mindig hazudott az Élet, A megcsömörlők, undorodtak, vének, Akiknek hátát véresre taposták Birkózni tudó, ügyesebb legények.

Ház lesz. Tán kunyhó. Vagy egy deszka-pad tán, De irgalom fog lakozni felette, Nem mint a jó szív sok bűzös barakkján, Hol elkönyvelik az irgalmasságot S hol nem lel senki könnyre, szeretetre. Ház, hol nem hull ránk megyetés és átok.

*

Istenem. Egy ház. A mienk egészen. Hol nincs házmester, fertály és robot-nap, Hova a fáradt bátoran benyithat, Csak érezze, hogy a földön van éppen S piheghet bátran, szabadon és mélyen. Él minden szívben egy bolond Kiméra, Van mindenkinek álom–szeretője: Ráleltem én is már a magaméra. Enyém. Ne fájjon a más feje tőle.

Hajh, mert veszett egy legény vagyok én ám: Amíg mások a vackon szenderegnek, Én egy Madonnát hivogatok némán, Nagyasszonyát az esett embereknek.

Bolond kis eset. Sokszor sírni késztet: Nyakig a szennyben, mindig akkor látom, Mikor a hátam gyönge egy ütésnek S bőröm egy garast nem ér örök áron.

Mikor húz a sár s mint a puskafojtást, Úgy rágom össze fogammal a szitkom, Mikor vergődöm és dühöngök folyvást, Akkor jelensz meg, én sugaras Titkom.

Ott, a barakkban, ott látom az ágyon, Őt, a csodásat, szűzet és fehéret. – Te, Te, Királynő, én rongy nyoszolyámon? S elszáll holt fénnyel, mire odaérek.

Hogy ki? Nem tudom. És sohase kérdem. Úgy kél föl bennem, mint nyáreste Holdja, Úgy lobog, mint a fáklya csodafényben, Ő az én lelkem lobbantó koboldja.

Éjem és Sorsom egy mély katlanában Valahol les rám. Melle nyíló rózsa, Úgy tüzel, úgy ég két szeme a vágyban, Bennük buzog tán minden Idők csókja.

Ő tán a Szépség, Irgalom? Be várom. S Ő énreám vár. Be régen is várhat, Míg átgázolok könnyen, véren, sáron. Ő nem csufolja az én rossz ruhámat.

Óh, messze van még. Szent, sápadó árnya Behull vermén a titkos, barna Estnek, Síroknak földjén lehet a hazája, Hol süket kéjjel, álomban szeretnek. De egyszer, nyirkos, gyilkos éji órán, Óh, borzalom és keserűség Éje, Könyörülsz majd az aszfaltok lakóján S szűzen, csókosan elküldöd eléje.

De kit? (Óh, rongyos koldus, bamba, léha, Hogy a te vágyad vágyakat fakasszon? Nézted tükörben vánnyadt tested néha?) Hol az a híres, csókos, szűz Menyasszony?

Én Istenem. Hisz olyan mindegy végre, Azért szeretne, hogyha élne, vóna. (Baktass, rohanj hát tovább a vad éjbe S álmodj, ha még tudsz, álmok álmodója.)

ESTE A BOIS-BAN

Befödte lelkemet és Párist Muzsikás, halk, szomoru este. Eltévedtünk. A nagy Bois-ban A kocsim az utat kereste. És mintha rólunk ki se tudna, És mintha minket ki se várna, Baktattunk álmos gördüléssel. Nagymessziről zúgott a lárma, A fákon át hívtak a mécsek, Szomorú volt nagyon a lelkem, A kocsis nótát fütyörészett.

Nagy éjszakába mintha hullnánk, Csoda-világba, végtelenbe, Új, titkos földre, új időbe, Új létezésbe; új jelenbe, Szent árnyak kerengtek előttünk. Hahó, kocsis: kis, fehér házba, Amott, amott. Hahó. Repüljünk. Hajts, hajts. A múltba, ifjuságba. Ott. Látom. Jaj. Villámos élet, A nagy Bábel útjára hágtunk. Sírtam. A kocsis fütyörészett.

A GARE DE L'EST-EN

Reggelre én már messze futok S bomlottan sírok valahol: Most sírni, nyögni nem merek én, Páris dalol, dalol. Én elmegyek most, hazamegyek, Már sziszeg, dohog a vonat, Még itt van Páris a szivemen S elránt az alkonyat.

Most fűt bolond-sok álmom alá A füttyös, barna szörnyeteg. Holnap fehérebb én leszek-e? Vagy a svájci hegyek?

Holnap fehérebb én leszek, én, Téli sírkertek szele jő, Küldi már a csókjait nekem A magyar Temető.

Óh, az élet nem nagy vigalom Sehol. De ámulni lehet. Szép ámulások szent városa, Páris, Isten veled.

Az én hűtlen, beteg istenem Ülje itt mindig vad torát: A tűzcsóvás, felséges Öröm. Dalolj, dalolj, tovább.

Tőled hallja a zsoltárokat E koldus, zűrös, bús világ S az életbe belehazudunk Egy kis harmóniát.

Dalolj, dalolj. Idegen fiad Daltalan tájra megy, szegény: Koldus zsivaját a magyar Ég, Óh, küldi már felém.

Fagyos lehellet és hullaszag Száll ott minden virág felett. Elátkozott hely. Nekem: hazám. A naptalan Kelet.

Mégis megyek. Visszakövetel A sorsom. S aztán meghalok, Megölnek a daltalan szivek S a vad pézsma–szagok.

Megölnek s nem lesz mámorom, Kinyúlok bután, hidegen. Páris, te óriás Daloló, Dalolj mámort nekem. Csipkésen, forrón, illatosan Csak egyszer hullna még reám S csókolná le a szemeimet Egy párisi leány.

Az alkonyatban zengnének itt Tovább a szent dalok. Kivágtatna a vasszörnyeteg És rajta egy halott.

PAUL VERLAINE ÁLMA

Álmodom egy nőről, akit nem ismerek, Forró és különös, áldott, nagy Látomás, Aki sohasem egy s aki sohase más, Aki engem megért, aki engem szeret.

Mert ő megért. Neki, óh, jaj, csupán neki, Bús, áttetsző szivem többé már nem talány, Sápadt homlokomnak verejték-patakán Frissítve omolnak az ő szent könnyei.

Barna, szőke, vörös? Óh, nem tudom én, nem. A neve? Emlékszem: lágyan zendül, mélyen, Mint kedveseinké ott lenn, a sírba, lenn.

Nézése hallgatag szobrokénak mása, Szava messziről jön, komoly, bús, fénytelen: Mint elnémult drága szavak suhanása.

A SZAJNA PARTJÁN

A Szajna partján él a Másik, Az is én vagyok, én vagyok, Két életet él két alakban Egy halott.

A Duna partján Démonok űznek csúfot velem, A Szajna partján álmokba von be Százféle, szűz szerelem.

Rákacag Páris S a boldog Másik visszakacag, Itt röhejes mámorba kerget Vijjogó, éji csapat. Ott szebb vagyok, nemesebb, hősebb, Sejtelem-csók minden dalom, Szent Cecilia hajol lelkemre Álmatagon.

A Duna partján Céda lányhoz hajt durva öröm, A bor ad álmot S a poharamat összetöröm.

Ott: ring lelkem muzsikás alkony Szent zsivaján S úgy csókolom meg az életet, Mint orkideát a Léda haján.

SZŰZ ORMOK VÁNDORA

SÓHAJTÁS A HAJNALBAN

Óh, pírban fürdő Szépséges világ, Pihent testeknek Boldog, lomha kéje, Rejtelmes, fényes, Ezer puha fészkű, Gyönyörű város. Óh, szent hajnal-zengés: Élet szimfóniája, Csodálatos Élet, Be jó volna élni. Mennyi öröm zúg És mind a másé, Mennyi arany cseng És mind a másé, Mennyi erő küzd És mind a másé, Mennyi asszony van És mind a másé, Mennyi új kéj zsong És mind a másé, Mennyi szándék tör És mind a másé. Mennyi minden van, Mennyi szép minden, Mennyi szent minden És mind a másé.

SZÍVEK MESSZE EGYMÁSTÓL

Valahol egy bús sóhaj szállt el S most lelkemen pihen, Valahol kacagás csendült most S mosolyog a szivem. Valahol szép lehet az élet, Mert lány után futok S valahol nagy lehet az átok, Mert sírni sem tudok. Valahol egy szívnek kell lenni, Bomlott, beteg szegény, Megölte a vágy és a mámor Éppúgy, mint az enyém. Hallják egymás vad kattogását, Míg a nagy éj leszáll S a nagy éjen egy pillanatban Mind a kettő megáll.

A CSÓKOK ÁTKA

Valami szent, nagy éjszakán Vad nászban megfogant az élet S azóta tart a nász örökké, Minden kis mozgás csókba téved. Csókok világa a világunk, Csókban fogan a gondolat, Kicsi kis agyvelő–csomócskák Cserélnek tüzes csókokat S a legforróbb csókból szület meg A legszebb, legnagyobb ige, Mely hódítóan csap belé A végtelenbe, semmibe. S a leglanyhább csókból fakadt ki A szürkeség, a régi mása: Nincs vad párzás, nincs tüzes csók ma S nincs a világnak messiása. Úgy van talán: szép a világ s jó, Mi vagyunk satnyák, betegek, Jégfagyos csókokban fogantunk S a fagy a lelkünk vette meg. Szent kéj a csók és szent az élet, A párzás végtelen sora S átok a csók, átok az élet, Ha nincs a csóknak mámora. Az eltűrt csókok tunya nászán, A langyos csókok éjjelén Az átok egyre nő fölöttünk S így lesz az élet lomha, vén S így leszünk mi, párzó királyok, Kopottak, búsak, betegek, Kiknek csókolni szomjas tűzzel Már nem szabad és nem lehet. Ha szomjas ajkak szomjas csókot Csak szomjas ajkra hintenek, Ma ez a föld üdvök Olimpja S nem laknak itt: csak istenek.

VÍZIÓ A LÁPON

Ez itt a láp világa. Szürke, Silány, szegény világ. Megülte Az örök köd, mely egyre rémít. A láplakók közt várom én itt Az én szép, fényes reggelem, Bús esti köd rémít s borul rám, De az a reggel megjelen.

Rémek között, gomolygó ködben Elszürkül minden itt a lápon, A lelkem villan néha-néha, Szikráit a rémekre hányom S hogy el ne izzék, hogy legyen: A szürkeségből néha-néha Kidugom büszke, nagy fejem.

Vagyok fény-ember ködbe bújva, Vagyok veszteglő akarat, Vagyok a láplakók csodája, Ki fényre termett s itt marad Ködomlasztó reggelre várva, Várván, jön-e a virradat.

Az lesz virradat. Csoda-reggel. Vulkánhegyek nőnek a lápon, Jön a sugár egész sereggel, Végigcikázik a világon. Lángoszlop lesz, mi most ködös rém, Lángfolyó lesz a szenny, salak S a veszteglő bús akaratból Lesz diadalmas akarat.

Talán vulkán-hegyekre lépek Vérvörös, büszke lobogóval És torlaszok fölött süvöltök Rombolni hívó bomba-szóval, A bűntengert szabadítom föl, Hogy kiszakítson nádat, tölgyet, Hogy végtől-végig hömpölyögjön, Hogy megtisztítsa jól a földet, Hogy tobzódjék a rég veszteglő, A gátra szomjas akarat. De lehet, hogy a vulkán-hegyre Fölnevet hozzám egy alak. Arany-vörös hajtenger födje, Fehér hab legyen melle, válla, Gyilkos szemű, forrón lehellő Legyen majd ez az ördög lánya S én elhajítom lobogómat, Rohanok, bukom ő elébe, Égetni vágyva, lángban égve, Százszorozva duzzad föl bennem A láp lenyűgözött hatalma: Ráomlom gyilkos szerelemmel, Beföd az arany-vörös tenger S én elmerülök ölve, halva.

AZ ÉN MENYASSZONYOM

Mit bánom én, ha utcasarkok rongya, De elkisérjen egész a siromba.

Álljon előmbe izzó, forró nyárban: »Téged szeretlek, Te vagy, akit vártam.«

Legyen kirugdalt, kitagadott, céda, Csak a szivébe láthassak be néha.

Ha vad viharban átkozódva állunk: Együtt roskadjon, törjön össze lábunk.

Ha egy-egy órán megtelik a lelkünk: Üdvöt, gyönyört csak egymás ajkán leljünk.

Ha ott fetrengek lenn, az utcaporba: Borúljon rám és óvjon átkarolva.

Tisztító, szent tűz hogyha általéget: Szárnyaljuk együtt bé a mindenséget.

Mindig csókoljon, egyformán szeressen: Könnyben, piszokban, szenvedésben, szennyben.

Amiben minden álmom semmivé lett, Hozza vissza Ő: legyen Ő az Élet.

Kifestett arcát angyalarcnak látom: A lelkem lenne: életem, halálom.

Szétzúzva minden kőtáblát és láncot, Holtig kacagnók a nyüzsgő világot. Együtt kacagnánk végső búcsút intve, Meghalnánk együtt, egymást istenítve.

Meghalnánk, mondván: »Bűn és szenny az élet, Ketten voltunk csak tiszták, hófehérek.«

HA FEJEM LEHAJTOM

Asszony ölébe ha lehajtom Nagy, szomorú szatír-fejem: Emlékezem.

Egykor nagy asszonyként bolyongtam Forró és buja tájakon Álmatagon.

Messze és mélyen az Időben Én asszony voltam: termetes, Szerelmetes.

Jöttek utánam vézna ifjak Simán, vágyóan, betegen: Emlékezem.

RETTEGEK AZ ÉLETTŐL

Hiába ragadnak szent mámor-hattyúk Boldog, nagy Vizen, Gágogását hallom józan ludaknak, Nincsen semmi sem, Ami megmaradjon.

Csukló zokogásom hallom előre, Mikor nevetek, Lelkem hollóinak károgásába Tréfás verebek Belecsiripolnak.

Vágyakozni félek. A Teljesülés Jön és meggyaláz. Nyugalom sem kell, hisz vágtat utána Egy vad mén: a Láz. Jaj, rettegek élni.

MIDÁSZ KIRÁLY SARJA

Susogó nádak mezejében járok, Királyi bottal csapkodok kevélyen És zúg a nádas csúfondáros mélyen, Királyi bottal valamerre járok.

Értem a titkot, a nádi beszédet,
Susog a nádas s én messzekiáltok:
Nádi világ, ím, megjött a királyod,
Midásznak sarja szállott, ím, elébed.
S bármint kacagtok léha, lenge nádak;
Hódolni fogtok új Midász királynak,
Hódolni fogtok bizonyosan nékem.
Mert szent az ősöm, szent királyi trónom:
Ósömet áldom, trónomat megóvom
Itt, a susogó nádak mezejében.
Hallod-e, nádas? Be szép a világ itt.

Áldalak, nádas, óh, áldalak, Élet. Szépségedért, mely a vaknak világít; Nyugalmadért, mely keresi a harcot, Igazadért, mely süket fülbe harsog. Aldom én mindazt, amit te adsz, Élet, Nagy gyávaságod, mely kifog a hősön S áldom Midászt; én szamárfüles ősöm.

Óh, király-ősöm, be szép dolog élni Szamárfüllel és ős királyi bottal, Lelkendező, bolond, részeg robottal. Óh, király-ősöm, be érdemes élni Itt, a susogó nádak mezejében.

Áldalak újra, hálásan, kevélyen, Minden kis percért, amelyben örültem És kacaghat itt a nádas körültem: Úr és vidám lesz Midász sarja itten, Kacagj csak nádas, én hiszek a hitben.

Akárhogy is, de gyönyörü a reggel, Mely jönni fog majd hírrel, győzelemmel, Szépek a dalok, melyek fognak zengni És érdemes lesz őrjöngve szeretni A csókos asszonyt, ki majd eljön értem. Szépek a vágyak, az álmok, a tettek, A csókok, melyek ezután születnek S szent vagyok én e részeg mámor-vérthen. Az el nem dalolt csodaszép daloknak, A sohsem csókolt csókos asszonyoknak, A csak álomban élő büszke tettnek, A szép holnapnak, meg nem érkezettnek Vagyok királya, vagyok büszke hőse, Aki útálja a mát, ezt a holtat, Kinek az álma a szent, titkos Holnap S a szamárfüles Midász volt az őse.

BÚGNAK A TÁRNÁK

Havas csúcsával nézi a napot Daloknak szent hegye: a lelkem, Gonosz tárnáktól általverten.

Álmok, leányok, bomlott ingerek, Gondok, kínok vájták a mélyet: Gyűltek a tárnák és a rémek.

Fent, fent a csúcson: nagy-nagy szűzi csönd. Gondolat-manók csoda-tánca, Lent: a rémeknek harsogása.

Lelkem tetőjén szent táncaikat Fürge manók riadva járják, Lentről, lentről búgnak a tárnák.

Egy pillanat és megindul a hegy: A büszke tető táncos népe Bevágódik a semmiségbe.

A SÁRGA LÁNG

Alágyujtott az álmaimnak A sárga láng. Hamvadok, égek: Merítsetek be arany-árba, Adjatok, adjatok menedéket.

Egy vad muzsika kerget, őrjít, Csörgő aranyak muzsikája. Némítsa el már ezt a zenét A bűvös pálca, az aranypálca.

Jöjjön az édes, süket este, Hol dal nem hallik, láng se lobban: Aludni akarok aranyágyon Renyhén, meredten, jóllakottan.

A MESE MEGHALT

Mese-zajlás volt. Még élt a Mese S egy tavaszon én valakire vártam. Mese-zajlás volt. Zajlott, sírt a vágyam, Parthoz sodort egy illatos mesét, Parthoz sodort egy kósza asszony-árnyat. Hol szedte? Merre? Nem tudom, de szép, Új mese volt ez s az árny csodasápadt. Mindig szerettem árnyat és mesét: A legszebb mesét és a legszebb árnyat Egy babonás tavaszi éjszakán Addig kérleltem, míg életre támadt. Mese-zajlás volt. Még élt a Mese. Mese-zajlás volt. Meghalt a Mese Ugyanez éjiel. Bénán, félye, fázya, Élő mesére s élő asszonyára Riadtan néztem. Nem az én mesém. És ez az asszony, ez a csodasápadt? Ez Minden-asszony, ez nem az enyém. Tolvaj a lelkem, idegen csodákat, Idegen árnyat terem és mesét: A mese régi s rizsporos árnyat Kérleltem egy tavaszi éjszakán; Mikor a vágyam utolszor megáradt. Mese-zajlás volt. Meghalt a Mese.

HARC A NAGYÚRRAL

Megöl a disznófejű Nagyúr, Éreztem, megöl, ha hagyom. Vigyorgott rám és ült meredten: Az aranyon ült, az aranyon, Éreztem, megöl, ha hagyom.

Sertés testét, az undokot, én Simogattam. Ő remegett. »Nézd meg, ki vagyok« (súgtam néki) S meglékeltem a fejemet, Agyamba nézett s nevetett.

(Vad vágyak vad kalandorának Tart talán?) S térdre hulltam ott. A zúgó Élet partján voltunk, Ketten voltunk, alkonyodott: »Add az aranyod, aranyod.« »Engem egy pillanat megölhet, Nekem már várni nem szabad, Engem szólítnak útra, kéjre Titokzatos hívó szavak, Nekem már várni nem szabad.«

»A te szivedet serte védi, Az én belsőm fekély, galád. Az én szivem mégis az áldott: Az Élet marta fel, a Vágy. Arany kell. Mennem kell tovább.«

»Az én yachtomra vár a tenger, Ezer sátor vár énreám, Idegen nap, idegen balzsam, Idegen mámor, új leány, Mind énreám vár, énreám.«

»Az egész élet bennem zihál, Minden, mi új, felém üget, Szent zűrzavar az én sok álmom, Neked minden álmod süket, Hasítsd ki hát aranyszügyed.«

Már ránk szakadt a bús, vak este. Én nyöszörögtem. A habok Az üzenetet egyre hozták: Várunk. Van-e már aranyod? Zúgtak a habok, a habok.

És összecsaptunk. Rengett a part, Husába vájtam kezemet, Téptem, cibáltam. Mindhiába. Aranya csörgött. Nevetett. Nem mehetek, nem mehetek.

Ezer este mult ezer estre, A vérem hull, hull, egyre hull, Messziről hívnak, szólongatnak És mi csak csatázunk vadul: Én s a disznófejű Nagyúr.

NE LÁSSATOK MEG

Ne adjatok rám aranyos palástot, Nem kell a gyémántos korona, De vigyétek a víg csörgő–sapkát is S tarka köpenyeg sem kell soha. Szürke-országnak vagyok a királya, Láthatlan trónom nekem ragyog. Amíg nem láttok, nem ékesíttek, Nem rubrikáztok, addig: vagyok.

A KEZEK BÁBJA

Kezeket látok mindenütt, Fekete raját a kezeknek: Forró kezet és hideget, Hivót, tolvajt és megadót, Üszköst, vidámat és meredtet.

Én csak bús álom-báb vagyok, Játékos kezek rángatottja, Ők táncolnak táncot velem, Ők dobnak a csillagokig És ők merítnek a habokba.

Övék az álmom, a borom, Az asszonyom, a szenvedelmem, Sorstalan sorsom az övék És akkor fog betelni majd, Ha ők akarják, hogy beteljen.

Én a nagy áldozó vagyok, A máglyagyujtók korcs utódja, Elfogadom a kínokat, Nincs egyebem, egy szivarom És száll a füstje fölcsapódva.

Szivarfüstömbe hintsetek Illatos port, már ég a máglya. Várjatok egy kicsit, kezek, Várjatok: a szivarom ég, Elalszik mindjárt, nemsokára.

VÖRÖS SZEKÉR A TENGEREN

A tenger, ez a sápadt részeg, Ezüstlávát ivott. Reszket a Föld. Bús ragyogásban Várunk valamit s szörnyű lázban. A pálmás part inog, Vadkaktuszok összehajolnak, Sírnak a jázminok. S ím, hirtelen violás árnyak Csodás özöniben, Messze, ahol az ár Eget ér, Vörös szárnyú, nagy vizi szekér Tör elő a Vizen. Vörös szárnya repesve csapdos. Megállott. Vár. Pihen.

Honnan jön? Mit hoz? Idetart-e? Ő jön: az új vezér? Milyen vörös iromba szárnya. Új Hajnalnak a pírja, lángja Vagy vér az, újra vér? Várunk. S áll, áll a lilás ködben A nagy, vörös szekér.

AZ ALVÓ KIRÁLYLEÁNY

Királyleányom, szűz Teljesedés, Itt áll lovagod. Ez a mese-erdő: Én vagyok itt a nagy életre keltő.

Ma a csodáknak éjjele vagyon, Valóság lehet, mit csak álom festett: Csak egy óráig őrizzem a tested.

S vissza se nézek, úgy futok tovább, Várj új lovagot, újabb ezer évet, Aludj az erdőn. Félek tőled. Félek.

JÁRTAM MÁR DÉLEN

Előttem el vad gépkocsik robognak, Állok szirtjén mohos, avas romoknak, Lelkemben Délnek pompája ragyog, Bukik a nap és nézem a napot.

Jó éjszakát. Utolsó fénytivornyád Részegít most, narancsvirágos ország S míg lángok gyúlnak cifra partodon, Én egy utolsót, búcsut álmodom.

Tegnap, igen, alig kétezer éve S itt kacagott Gallián felesége, Udvari nép közt itt ült trónusán És itt zúgott a taps a vad tusán. De csitt. Amott a romfalaknak alján Nótázni kezd egy kóbor, béna talján: »Csodás kék tenger, kék ég, kék hegyek, Óh, nézzetek rám: én megyek, megyek.«

Ki ez a bárd? A mának hegedőse? Vagy árny talán? A tegnap koldus–őse? Előtte büszke, úri nép szalad S a tányérjára nem hull pénzdarab.

S én álmodón, mámorral, könnyes szemmel Szállok lejjebb, hol ül a nótás ember, Lelkemben zendül nagy titkok szava És összezúg a tegnap és a ma.

Tegnap, igen, ragyogott az aréna, Tegnap, igen, itt ült a nótás béna S az imperátor büszke asszonya S a büszke nép rá nem nézett soha.

És akkor is az alkony, a bukó nap Mámort adott egy ifjú vándorlónak, Ki jött Keletről, arca halavány, Poéta volt vagy nem is volt talán.

Belenézett a bukó, vörös napba, Évezredek folytak egy pillanatba, Lelke repült, szállt időn, téren át S vitte zúgón a béna bárd dalát.

És álmodón, mámorral, könnyes szemmel Megy, megy az is, hol ül a nótás ember, Utolsó pénzét elébe veti S a messzeségnek búsan vág neki.

MEGÖLTEM EGY PILLANGÓT

Megölök egy pillangót, Óh, áldott isteni perc, Szent kéje az ölésnek: Minden gyűlöletemért Hal meg e szines féreg. Ki várja a holnapot: Igy várja azt a holnap. Vágjon elé a halál Minden boldog mosolynak, Szakadjon meg az erő, Kezdetén nagy vívásnak, Ne legyen víg lakoma Az élet mindig másnak. Tűz legyen minden arany, Minden boldog csók méreg. Szárnyad van, csapkodsz, örülsz? Hát ezért öllek én meg. S boldog vagyok, mert öltem.

A KÉK TENGER PARTJÁN

Ahol mások élnek, szeretnek, Én eljöttem ide betegnek, Csókot temetni, álmot dobni, Nyugodt partokon nem nyugodni.

Mindig a holnapra mosolygok, Elvágyom onnan, ahol bolygok, Úgy vágytam ide s most már szállnék. Óh, én bolond, bús, beteg árnyék.

A HAJNALOK MADARA

Virágporos, tüzes, szent szárnyát Hiába verdesem, töröm, Nem akar elmaradni tőlem Az Öröm, az Öröm.

Virágport szitál a lelkemre, Elkábít, mámorban ülök, Bús, vad tüzek serkennek bennem: Örülök, örülök.

Fölécsapok. Töröm a szárnyát. Hess, hess. Óh, vidám hajnalok Madara, mit akarsz te tőlem? Meghalok, meghalok.

Ő csak szitál. Mind tüzesebben Izznak az erek, idegek, Csak a verejtékem lesz egyre Hidegebb, hidegebb.

TEMETÉS A TENGEREN

Breton parton sújt majd az álom S alszunk fehéren és halottan Tengeres, téli, szürke tájon.

Jönnek erős, breton legények S fejkötős, komoly, szűz leányok S fölzeng egy bús, istenes ének.

Köd és zsolozsma. Zúg a tenger, Vörös bárkára visznek minket Könnyel, virággal, félelemmel.

S téli orkán vad szele dobban, Vörös bárkánk tengerre vágtat S futunk fehéren és halottan.

ÚJ VIZEKEN JÁROK

Ne félj, hajóm, rajtad a Holnap hőse, Röhögjenek a részeg evezősre. Röpülj, hajóm, Ne félj, hajóm: rajtad a Holnap hőse.

Szállani, szállani, szállani egyre, Új, új Vizekre, nagy szűzi Vizekre, Röpülj, hajóm, Szállani, szállani egyre.

Új horizonok libegnek elébed, Minden percben új, félelmes az Élet, Röpülj, hajóm, Új horizonok libegnek elébed.

Nem kellenek a megálmodott álmok, Új kínok, titkok, vágyak vizén járok, Röpülj, hajóm, Nem kellenek a megálmodott álmok.

Én nem leszek a szürkék hegedőse, Hajtson Szentlélek vagy a korcsma gőze: Röpülj, hajóm, Én nem leszek a szürkék hegedőse.

VÉR ÉS ARANY

A HALÁL ROKONA

AZ ANYÁM ÉS ÉN

Sötét haja szikrákat szórt, Dió-szeme lángban égett, Csípője ringott, a büszke Kreol-arca vakított.

Szeme, vágya, eper-ajka, Szíve, csókja mindig könnyes. Ilyen volt a legszebb asszony, Az én fiatal anyám.

Csak azért volt ő olyan szép, Hogy ő engem megteremjen, Hogy ő engem megfoganjon S aztán jöjjön a pokol.

Bizarr kontyán ült az átok. Ez az asszony csak azért jött, Hogy szülje a legbizarabb, A legszomorubb fiút.

Ő szülje az átok sarját Erre a bús, magyar földre, Az új hangú tehetetlent, Pacsirta-álcás sirályt.

Fénye sincs ma a szemének, Feketéje a hajának, Töpörödött, béna asszony Az én édes jó anyám.

Én kergettem a vénségbe: Nem jár tőle olyan távol Senki, mint torz-életével Az ő szomorú fia.

NÓTA A HALOTT SZŰZRŐL

Athénben kikeletkor, Hajnal-órán, a réten (Ihaj, evoé, Tavasz) Halott szüzet találtak. Szép volt még, mintha élne, Kemény mellén virágok. (Ihaj, evoé, Tavasz) Igy kell szépen meghalni.

Egy kószáló poéta Arra vetődött éppen (Ihaj, evoé, Tavasz) S faragta ezt a verset:

»Elszeretted előlem Ezt a szép ismeretlent, (Ihaj, evoé, Tavasz) Jól tetted, hogy megölted.«

PÁRISBAN JÁRT AZ ŐSZ

Párisba tegnap beszökött az Ősz. Szent Mihály útján suhant nesztelen, Kánikulában, halk lombok alatt S találkozott velem.

Ballagtam éppen a Szajna felé S égtek lelkemben kis rőzse–dalok: Füstösek, furcsák, búsak, bíborak, Arról, hogy meghalok.

Elért az Ősz és súgott valamit, Szent Mihály útja beleremegett, Züm, züm: röpködtek végig az uton Tréfás falevelek.

Egy perc: a Nyár meg sem hőkölt belé S Párisból az Ősz kacagva szaladt. Itt járt, s hogy itt járt, én tudom csupán Nyögő lombok alatt.

EGY ISMERŐS KISFIÚ

Az a kisfiú jár el hozzám Mostanában, nevetve, holtan, Aki voltam.

Édes kölyök: beteg, merengő, Körüllengi s babrálja lágyan Szegény ágyam. Vénülő arcom nézi, nézi Csodálva s könnyét ejti egyre A szememre.

S én gyermekként ébredek sírva Százszor is egy babonás éjen, Úgy, mint régen.

A HOTEL-SZOBÁK LAKÓJA

Öreg legény, boldog legény, hajh, Nem sujtja soha Tűzhely-bánat: Egyedül él és sorra lakja Olcsón a kis hotel-szobákat. Öreg legény, boldog legény, hajh, Magtalanul, bölcsen, keserüen.

Öreg legény, boldog legény, hajh, Egy szép napon ha összeestem, Nem lesz kázus. Pincér jelenti Itt, vagy Svájcban, vagy Budapesten: Öreg legény, boldog legény, hajh, Harminchat szám, harmadik emelet.

(Páris)

A PERCEK ARATÓJA

Nem zaklatnak már a régi miértek. Nem kérdezek már: készek a válaszok. Miért az élet, miért a viadal? A fene bánja.

Nyilván akarja valami vak átok. Nagy alázattal hajtom le a fejem. Görgessen a perc, az ő dolga bizony, Merre, mivégre.

Csak néha-néha torzul el az arcom. Sokallom: mégis sok az én nyavalyám. (Ejh, mégis, mégis aratok valamit: Hullnak a percek.)

ELILLANT ÉVEK SZŐLŐHEGYÉN

Tort ülök az elillant évek Szőlőhegyén s vidáman buggyan Torkomon a szüreti ének.

Ónos, csapó esőben ázom S vörös-kék szőlőlevelekkel Hajló fejem megkoronázom.

Nézem a tépett venyigéket, Hajtogatom részeg korsómat S lassan, gőggel magasra lépek.

A csúcson majd talán megállok, Földhöz vágom a boros-korsót S vidám jóéjszakát kivánok.

KÖZEL A TEMETŐHÖZ

Egy ablaka lesz a szobámnak És arcomon ezer redő S száz lépésre a temető.

Kis temető a falu alján, Olyan szelíd s mégis merész: Holdas éjen szemembe néz.

Hajnalig bámulunk egymásra S olykor a lelkem is remeg: Jaj, a temető közeleg.

Engem is visznek titkos szárnyak S már azt sem tudom, hogy vagyok, Hogy élek-e? S a Hold ragyog.

Alszik a falu, én virrasztok, Nézem, nézem a temetőt: Itt van az ablakom előtt.

Síró, rettegő félálomban Ezerszer is megkérdem én: Én szállok, vagy ő jön felém?

A HALÁL ROKONA

Én a Halál rokona vagyok, Szeretem a tűnő szerelmet, Szeretem megcsókolni azt, Aki elmegy.

Szeretem a beteg rózsákat, Hervadva ha vágynak, a nőket, A sugaras, a bánatos Ősz–időket.

Szeretem a szomorú órák Kisértetes, intő hivását, A nagy Halál, a szent Halál Játszi mását.

Szeretem az elutazókat, Sírókat és fölébredőket, S dér–esős, hideg hajnalon A mezőket.

Szeretem a fáradt lemondást, Könnyetlen sírást és a békét, Bölcsek, poéták, betegek Menedékét.

Szeretem azt, aki csalódott, Aki rokkant, aki megállott, Aki nem hisz, aki borús: A világot.

Én a Halál rokona vagyok, Szeretem a tűnő szerelmet, Szeretem megcsókolni azt, Aki elmegy.

A KÖDBE-FÚLT HAJÓK

Piros hajók kék Oceánon, Öröm-zászlós, boldog vándorok, Szép vitorlások, merre futtok? Urak, urak: belső, bús örömök, Halk mámorok. Piros hajók, hé, hova mentek? Öldökötökön egy néma áll, Jeleket ad, tapsol, kormányoz. Boldog tenger kedves hajósa ő: A víg Halál.

Piros hajón vidám kormányos, Hahó, nem mehetnék veletek? Szeretek a Semmibe szállni, Minden szépet, vakot, halálosat Úgy szeretek.

Piros hajón, kék Oceánon Borítsanak be sárga ködök, Röpítsen a néma kormányos S tülköljenek a ködbe-fúlt hajók, Az örömök.

HALÁL A SÍNEKEN

Fáradt karokkal és kesergőn Hideg síneket szoritok S várom alkonyban a halált Bábel alatt, rőt, őszi erdőn.

Nem ölelek többé, elég volt. Nem ölelt vissza, eldobott Az Élet: én szerelmesem S dért sírt reám mindig az égbolt.

Élet, Élet: utcák leánya, Elfonnyadt árván a karom. Vége. Síneket ölelek S jön a halálgép muzsikálva.

Már szállnak rám a tüzes pernyék. Dübörög Bábel szekere S ifjultan reszket a karom, Már ölelnék, újra ölelnék.

Élet, Élet. S jön rám-zúdultan Magtalan álmok bús raja, Jönnek a nagy vágy-keselyűk, Jön, jön fekete szárnyu multam.

S megölellek még egyszer, Élet, Utolsót lendül a karom S úgy fonódik be görcsösen Küllőibe a szent keréknek.

A NAGY ÁLOM

Megálljatok, kínok, sebek, Ne siessetek. Meghalok én szépen, szabállyal, De beszédem van a Halállal.

Akarom tudni, mit hozott A szent átkozott? Mint gyermekségem idejében, Elalszom-e, nyugodtan, szépen?

A kis álom engem nevet, Kerül és nem szeret. Szép, nagy, komoly, altatlan álom, Jó barát legyen a halálom.

A RÉG-HALOTTAK PUSZTÁJÁN

Napverte pusztán, lila ég alatt Lángol a vörhenyes homok. Egy óriás, tüzes kemence A puszta. És én loholok. És én loholok, loholok.

Forró haragját egyre ontja rám Piros, dagadt arccal a nap. Perzselt lábam agyamig lüktet, Megállnék. »Siess. Nem szabad, Siess. Nem szabad, nem szabad.«

Ez a puszta: a rég-halottaké S készek a hűs ravatalok. Jaj annak, jaj, aki megtudja, Hogy halott. Hogy már rég halott. Hogy már rég halott, rég halott.

A FIAIM SORSA

Úgy kötöm meg a szivemet is, Miként strófákkal kötöm meg a dalt: Keresem és kerülöm a vihart.

Utált béklyókért esdve futok, Gyűlölöm és megáldom az eszem, De ha feledni kell, emlékezem. Faképnél hagynám százszor magam. Mindig őrülten szépet akarok S gyáva kutyaként a vágyba halok.

Fiaim: álmok, őrületek, Apátok hű, jóságos: a Halál, De meggyilkol anyátok: a Szabály.

A PLATÁN-FA ÁLMA

A Nap huga, zöld szemű lány, (Kit imádnak álom-vitézek) Megszánt egy holdas éjjelen És megigézett.

Két lábam elhült s szétbomolt Gyökerekként a mélybe szállva S itt állok a fehér mezőn, Mint árva platán-fa.

Girhes, szomorú derekam Szökkenve büszke lombot ontott, Lombom a felhőket veri S elhagytak a gondok.

Állok: várom a Nap hugát Némán a nagy éji mezőben S koronámról hull a levél Zörgőn, búsan, rőten.

SÍRNI, SÍRNI, SÍRNI

Várni, ha éjfélt üt az óra, Egy közeledő koporsóra.

Nem kérdezni, hogy kit temetnek, Csengettyűzni a gyász-menetnek.

Ezüst sátrak, fekete leplek Alatt lóbálni egy keresztet.

Állni gyászban, súlyos ezüstben, Fuldokolni a fáklyafüstben.

Zörgő árnyakkal harcra kelni, Fojtott zsolozsmát énekelni. Hallgatni orgonák búgását, Síri harangok mély zúgását.

Lépni mély, tárt sírokon által Komor pappal, néma szolgákkal.

Remegve, bújva, lesve, lopva Nézni egy idegen halottra.

Fázni holdas, babonás éjen Tömjén-árban, lihegve mélyen.

Tagadni multat, mellet verve, Megbabonázva, térdepelve.

Megbánni mindent. Törve, gyónva Borulni rá egy koporsóra.

Testamentumot, szörnyüt, írni És sírni, sírni, sírni, sírni.

AZ ŐSZI LÁRMA

Hallottátok már? Ősszel, amikor kavarog a köd, Az éjszakában valaki nyöszörög.

Valami dobban. Valaki minden jajt összelopott, Valaki korhadt, vén deszkákon kopog.

Egy régi ember. Míg élt, sohse volt csillag az egén S most vágyna egy kicsit szétnézni szegény.

MEGCSÓKOLOM CSÓK-KISASSZONYT

Megcsókolom Csók-kisasszonyt, Ki biztosan finom delnő. Lehet, hogy csak addig élek; Megcsókolom Csók-kisasszonyt.

Ez az egy nő érdemes lesz, Valószinű, hogy nem él még. Valószinű, nem fog élni. Ez az egy nő érdemes lesz. Könnyel mázolom be arcát, Szemöldökét vérrel festem, Sóhajt tűzök a hajába. Könnyel mázolom be arcát.

Aztán eredj, Csók-kisasszony, Megfizettem minden nőért, Megfizettem minden percért. Aztán eredj, Csók-kisasszony.

A HALÁL AUTOMOBILJÁN

Töff-töff, robogunk Motólás ördögszekéren, Zöld gépkocsin, Éljen az Élet, éljen, éljen.

Töff-töff, csupa kín E sárgolyó dühös harca, De fátyolos Az én arcom s a Léda arca.

Töff-töff, a Halál Kacag. Érzi a mi hültünk. Csúf az Élet, Éljen. Mi legalább röpültünk.

HÁROM ŐSZI KÖNNYCSEPP

Őszi délben, őszi délben Óh, be nehéz Kacagni a leányokra.

Őszi éjben, őszi éjben Óh, be nehéz Fölnézni a csillagokra.

Őszi éjben, őszi délben Óh, be könnyű Sírva, sírva leborulni.

AZ ÉN KOPORSÓ-PARIPÁM

Éjfélkor jön az álom-fickó, Kevés szavu, rossz szemü, fürge. Dobol egy fekete koporsón, Táncol bolondul a kezein S röhögve mondja: »Ülj le, ülj le.«

És jön a másik, jön a többi, Forognak, mint az ördög-orsók. Csak a szemük néz mindig engem S akit reszketve lovagolok, Ezt a titokzatos koporsót.

A bal kezemben véres kantár, Suhogó ostor van a jobban. Gyí, gyí, kergetem a koporsót. A fickó-had zúg, kereng, röhög S a szívem csak nagy néha dobban.

És tótágast állnak a fickók, Sötét van és kén-lángok égnek S adnak, íme, újabb parancsot, Tréfásat, vigat és iszonyút, Ezek a kegyetlen legények.

»Kacagj, amíg a hajnal eljön, Vágtass azzal a táltos-lóval.« És én kacagva nyargalászok Vérvevő álom-fickók között Paripámmal, a koporsóval.

A FEKETE ZONGORA

Bolond hangszer: sír, nyerit és búg. Fusson, akinek nincs bora, Ez a fekete zongora. Vak mestere tépi, cibálja, Ez az élet melódiája. Ez a fekete zongora.

Fejem zúgása, szemem könnye, Tornázó vágyaim tora, Ez mind, mind: ez a zongora. Boros, bolond szívemnek vére Kiömlik az ő ütemére. Ez a fekete zongora.

A MAGYAR MESSIÁSOK

BESZÉLGETÉS EGY SZEKFŰVEL

Ha a magyar Helikon adta, Hervatag a hitünk s a szekfünk. Azért bánatba sohse essünk. Kicsi virág, szegény virág, Úgyis eldoblak, beszélgessünk.

Te tudod, hogy én adtam többet. Fenének kellett, amit adtak És az se, amit megtagadtak. Kicsi virág, szegény virág, Hagyjatok meg úrnak, Magamnak.

Magyar gomb-lyuk virággal is bús, Rád mégis sokak foga vásott. Mély, nagy szemem megbabonázott. Kicsi virág, szegény virág, Irigyelnek a zabolások.

Míg nem jöttem, koldusok voltak, Még sírni sem sírhattak szépen. Én siratom magam s a népem, Kicsi virág, szegény virág, De ha megunom, által-lépem.

Sok keresnivalóm itt úgy sincs, Az ő Lomnicukon már ültem, Tátrát és Karsztot átröpültem. Kicsi virág, szegény virág, Te tudod, hogy nem lelkesültem.

Én magamért vagyok s magamnak. Akkor is, hogyha nótát mondok S elpusztítnak rímek és gondok. Kicsi virág, szegény virág, Mért irigyelnek a bolondok?

Drága tudás az én tudásom S egy szekfü is sok a magyarnak. Irigy buták űznek, zavarnak. Kicsi virág, szegény virág, Hiszen eldoblak. Mit akarnak?

HAZAVÁGYÁS NAPFÉNY-ORSZÁGBÓL

Akkor én majd nem erre járok, Nem Napfény-országban rogyok össze, Magyar árok lesz az az árok.

Hajh, Erdélyország határszéle, Hajh, régi, híres, bús Magyarország, Jól hal meg ott a lantos-féle.

Volt, amíg élt, országút vadja, De, ha az erő elfut inából, Hazafias árok fogadja.

Álomlátó szeme meredten Bámul a nagy, szürke, magyar égre, Már nem könnyes s nem félve rebben.

Otthon süti végre magyar nap, Otthon álmodik Napfény-országról S kik rácsapnak: hazai varjak.

(Nizza)

MENEKÜLJ, MENEKÜLJ INNEN

Pocsolyás Értől elszakadt legény, Sorvadva, várva itt tovább ne ülj. Nem kellenek itt úri álmodók, Menekülj, menekülj.

Rossz a világ itt: dacos Hunnia Álmodva vívja a régi csatát. Veri a Jövőt: balladát akar, Balladát, balladát.

Homlokod sárgult, lázas a szemed, Sejtő, beteg és finom a dalod. És akarod még mindig a babért, Akarod, akarod?

Dalaid könyvét dobd a tűzbe be, Sorvadva, várva itt tovább ne ülj: Pocsolyás Értől elszakadt legény, Menekülj, menekülj.

HEPEHUPÁS, VÉN SZILÁGYBAN

Hepehupás, vén Szilágyban, Hét szilvafa árnyékában Szunnyadt lelkem ezer évet. Paraszt zsályaként aludt el S bús krizantém-fürttel ébredt Hepehupás, vén Szilágyban.

Hepehupás, vén Szilágyban, Hét szilvafa árnyékában Várt volna még ezer évet, Míg Idő jön a csodákra. Óh, jaj nekem, hogy fölébredt Hepehupás, vén Szilágyban.

GÉMEK AZ OLIMPUSZ ALATT

Olimpusz alatt gémek tanyáztak, Fölrikácsoltak, áztak és fáztak. Nagy akaratú, lápgázló gémek, Ifjak és vének.

Igazi dalra máig se kaptak, De itt maradtak, de itt maradtak. Zsombék-lakásu, nagyétü gémek, Sánták és vének.

Olimpusz ledőlt, lent sír a sárban S ti rikácsoltok bőven és bátran. Kis akaratu, s nagy lábu gémek, Ifjan is vének.

Rikácsoljatok s éljetek bőven, Hisz még csak most a Nap fölkelőben, Homály-madarak, tág csőrü gémek, Éhesek s vének.

Olimpusz mellett be jó pihenni, Be jó ó-hangú madárnak lenni. Nagy merészségű s kis vágyu gémek, Sánták és vének.

Ti rikácsoltok s pénzt kaptok érte, Mi belefúlunk bűnbe és vérbe, Nagyokat lépő, mocsári gémek, Ügyesek s vének. Rikácsoljatok bőven és bátran S vesszünk mi itt a magyar Mocsárban. Magyar madarak, sár-faló gémek, Ősek és vének.

Verje meg az Ég minden fajtátok, Rajtatok ma sem fog még az átok, Halászó, hízlalt, nagy nyakú gémek, Sánták és vének.

GYÁVA BARLA DIÁK

Hadverő nem volt Barla diák, Én jámbor, görögös, kopottas ősöm. Elmaradt Töhötöm seregétől Ama véres őszön.

Áthágta a Meszest a sereg, Üszkös falvak küldtek utána átkot S nem kereste a seregben senki Kis Barla diákot.

Ő ott maradt a dúlt falvak között. Virágos kunyhó épült a romokra S kizöldült a megsebzett vidéknek Minden véres bokra.

Zúgva nyargalt a hősi sereg A reszkető, bérces Erdélyen által. Barla maradt, rótt, szántott, álmodott Egy kis szláv leánnyal.

FÖLSZÁLLOTT A PÁVA

»Fölszállott a páva a vármegye-házra, Sok szegény legénynek szabadulására.«

Kényes, büszke pávák, Nap-szédítő tollak, Hírrel hirdessétek: másképpen lesz holnap.

Másképpen lesz holnap, másképpen lesz végre, Új arcok, új szemek kacagnak az égre.

Új szelek nyögetik az ős, magyar fákat, Várjuk már, várjuk az új magyar csodákat. Vagy bolondok vagyunk s elveszünk egy szálig, Vagy ez a mi hitünk valóságra válik.

Új lángok, új hitek, új kohók, új szentek, Vagy vagytok, vagy ismét semmi ködbe mentek.

Vagy láng csap az ódon, vad vármegye-házra, Vagy itt ül a lelkünk tovább leigázva.

Vagy lesz új értelmük a magyar igéknek, Vagy marad régiben a bús, magyar élet.

»Fölszállott a páva a vármegye-házra, Sok szegény legénynek szabadulására.«

MÁTYÁS BOLOND DIÁKJA

»Diák, írj magyar éneket, Diák, a Földön Dante is élt.« Kacagott, kacagott a diák.

Latin ütemben szállt a dal, Nem magyarul, sohse magyarul. Vergődött, vergődött a diák.

Lelkében Petrarca dalolt S keltek újféle magyar zenék. Álmodott, álmodott a diák.

De néha, titkos éjeken Írt s eltépte, ha magyarul írt. Zokogott, zokogott a diák.

MEGÁRADT A TISZA

Megáradt a rest, magyar Tisza, Vize Lajtától Oltig szalad. Ujjongnak a ludak, a gémek S azok a rabló, azok az ősi Griff-madarak.

Ár, szürkeség, víz-gőz, pocsolya S a nagy magyar Alföld felett Fészketlenül, kiverve röpdös Riadt szivekkel egy szép énekű Madár-sereg. Sebten kiválik, ím, gőgösen Egy fény-tollú sármány-madár, Bús dalba kezd. Lenéz az árra. Föld int Nyugatról s a sármány-madár Nyugatra száll.

A MAGYAR MESSIÁSOK

Sósabbak itt a könnyek S a fájdalmak is mások. Ezerszer Messiások, A magyar Messiások.

Ezerszer is meghalnak S üdve nincs a keresztnek, Mert semmit se tehettek, Mert semmit se tehettek.

EGY CSÚF RONTÁS

Szűz borzongások, pompás szavak, Új, nagy látások királyfia volnék S lelkemen, szép, pogány lelkemen Egy csúf rontás ül, pusztít, bitorol még.

Jaj, hányszor csupán krisztuskodok S minden igém kenetesen terül szét. Jaj, hogy elfut a tollam alól, Ami igaz, ami esztelenül Szép.

Pedig a szó nekem ópium, Pogány titkokat szívhatok belőle S új részegség vagy új gondolat Nekem nem új: régiek temetője.

Finom, dalos titkokkal tele A lelkem. S mégse apollói bátor, Mégse merek. És úgy dalolok, Mint egy ósdi, telt szájú prédikátor.

Egy urambátyám röpdös körül: Mult századokból nagy pipafüst–szárnnyal: Egy ősöm. Tollamra néz, dohog S kezemre csap a füstös pipaszárral.

SZENT MARGIT LEGENDÁJA

Vallott nekem a Nyulak-szigete Regék halk éjén. Ime, a titok: Királyi atyja klastromba veté Legendák szűzét, fehér Margitot.

Álom–leány volt: egy fojtott sikoly. Ájulva hullt egy durva szó miatt. S robogtak a királyi udvaron Hajrázó, vad, bozontos férfiak.

Nyugatról várt sokáig valakit. Nem vadbajszú, lármás, mokány nagyúr, Dalos, törékeny, halk fiú legyen, Asszonyos, kósza, könnyes trubadúr.

Már régen várt s megbénult szive. Zúgott a vár, prüszkölő kún lovak Hátán érkeztek hetyke magyarok. Ő nem jött: egy csöndes álom-lovag.

Ő nem járt a Duna táján soha, Egy halk dalu és halk csókú legény. És Jézusnak áldozák Margitot, Ki ott halt meg a Nyulak–szigetén.

A BEFALAZOTT DIÁK

Valahol, Erdély ősi szögében Titkos, nagy kőház. Ósdi, mállott. Alatta mélyen, Bús boltok alatt süket falak Őriznek egy diákot.

Század kialszik s új század lobban: A diák ott vár elfeledten, Befalazottan. Lelke babona s árnyak hona, De ő vár, meg se rebben.

Valami Nagyúr dobta le hajdan. Tán a várkisasszonyra nézett. Vagy büszke dalban Zengett újszerüt vagy keserüt, Szépet vagy szent-merészet. Ott vár a diák. (A kőház tornya Rég leomlott. Okos lakájok S a sok tivornya Megölték.) De vár, hogy sír a zár S hogy fölenged az átok.

S messze, távolban, én érzem, látom: (Óh, bús babonák vércse-kedve) Ez az én átkom. Én várok, lesek, vén könnyeket Ejtvén egy pergamentre.

PÁRIS, AZ ÉN BAKONYOM

Megállok lihegve: Páris, Páris, Ember-sűrűs, gigászi vadon. Pandúr-hada a szájas Dunának Vághat utánam: Vár a Szajna s elrejt a Bakony.

Nagy az én bűnöm: a lelkem. Bűnöm, hogy messzelátok és merek, Hitszegő vagyok Álmos fajából S máglyára vinne Egy Irán-szagú, szittya sereg.

Jöhetnek: Páris szivén fekszem, Rejtve, kábultan és szabadon. Hunnia új szegénylegényét Őrzi nevetve S beszórja virággal a Bakony.

Itt halok meg, nem a Dunánál. Szemem nem zárják le csúf kezek; Hív majd a Szajna s egy csöndes éjen Valami nagy-nagy, Bús semmiségbe beleveszek.

Vihar sikonghat, haraszt zörrenhet, Tisza kiönthet magyar sikon: Engem borít erdők erdője S halottan is rejt Hű Bakony-erdőm, nagy Párisom.

EGY JÖVŐ KÖLTŐ

Mikor majd a magyar kertekben Elfogyott az ember: a rózsa. Marad egy szent, szomorú legény S annak lesz még sírnivalója.

Jövő legény, be irigyellek, Aki nótáját akkor zengi, Mikor a mi nagy, magyar átkunk Nem sínyli, hallja senki, senki.

DÉLIBÁB-ŐSÖM KÖD-VÁROSBAN

Fekete, komor árnyát Láttam a Hortobágyon, az Égen. Száz tornyú Köd-város előtt Strázsált vad-kevélyen.

Vész-álmú, gyönge Isten, Ki könnyes gőggel mered a Napba. Olyan volt, mint én. Esküszöm: Atyáimnak atyja.

»Atyám, a cifra ködben, Megállj.« Ő álmodik. »Megállj.« Esengek S ő szállt sötéten, álmodón, Mint csoda-felleg.

Köd-város ingott-ringott. »Jaj, szétszakad mindjárt ezer rongyra, Atyám.« Rám néz s lép bátoran Toronyról toronyra.

ÉN NEM VAGYOK MAGYAR?

Ös Napkelet olyannak álmodta, Amilyen én vagyok: Hősnek, borúsnak, büszke szertelennek, Kegyetlennek, de ki elvérzik Egy gondolaton. Ös Napkelet ilyennek álmodta: Merésznek, újnak, Nemes, örök–nagy gyermeknek, Nap–lelkűnek, szomjasnak, búsitónak, Nyugtalan vitéznek, Egy szerencsétlen, igaz isten Fájdalmas, megpróbált remekének, Nap fiának, magyarnak. (S az álmosaknak, piszkosaknak, Korcsoknak és cifrálkodóknak, Félig-élőknek, habzó-szájuaknak, Magyarkodóknak, köd-evőknek, Svábokból jött magyaroknak Én nem vagyok magyar?)

A DUNA VALLOMÁSA

Megtudtam, hogy titkokat rejteget A mi Dunánk, ez a vén róka, Mikről talán sohase álmodott Az ősi barlang-tüzek óta Ez a közönyös Európa.

Megloptam a vén Iszter titkait, Titkait az árnyas Dunának. Magyar földön ravasz a vén kujon, Hisz látott ő búsabb csodákat. De akkor pletyka-kedve támadt.

Vallott nekem, nem is tudom, mikor: Tavasz volt és ő csacska-részeg. Táncolt, dalolt, kurjongatott, mesélt, Budapestre fitymálva nézett S gúnyos nótákat fütyörészett.

Talán Szent Margit híres szigetén Állott velem részegen szóba. (Ma is félve kalimpál a szivem S hajh, már régen késik e nóta. Ugye, Iszter, vén folyam-róka?)

Nagy-komoly lett akkor a vén Duna. Torkán hűlt vad, tavaszi kedve. Olyan volt, mint egy iszákos zseni. Alig mert nézni a szemembe S én vallattam keményen, egyre.

»No, vén korhely, láttál egy–két csodát, Mióta ezt a tájat mossa Sápadt vized, árnyas, szörnyű vized, Mely az öreg árnyakat hozza. Gyónjál nekem, vén falurossza.« »Mindig ilyen bal volt itt a világ? Eredendő bűn, lanyha vétek, Hideglelés, vergődés, könny, aszály? A Duna-parton sohse éltek Boldog, erős, kacagó népek?«

S halk mormolással kezdte a mesét A vén Duna. Igaz az átok, Mit már sokan sejtünk, óh, mind igaz: Mióta ő zúgva kivágott, Boldog népet itt sohse látott.

A Duna-táj bús villámháritó. Fél-emberek, fél-nemzetecskék Számára készült szégyen-kaloda. Ahol a szárnyakat lenyesték S ahol halottasak az esték.

»Sohse lesz másként, így rendeltetett«, Mormolta a vén Duna habja. S boldogtalan kis országok között Kinyújtózott a vén mihaszna És elrohant tőlem kacagva.

AZ AVAR-DOMB KINCSE

Zengett az Avar-domb Ószi, csöndes éjeken Apám kis földjén. Zengett az Avar-domb, Nekem zengett, csak nekem.

Vad népe Bajánnak, Véres fejű avarok Nekem üzentek: »Vad népe Bajánnak Neked kincseket hagyott.«

Zengett az Avar-domb, Kiszöktem egy hajnalon Az ősi kincsért. Zengett az Avar-domb, Mélyedt, mélyedt a halom.

Vad népe Bajánnak, Béna lesz már a kezem: Ások, csak ások. Vad népe Bajánnak; Azt a kincset keresem.

AZ ŐS KAJÁN

ÖZVEGY LEGÉNYEK TÁNCA

Szent György-nap éjén sipitók, Nyugtalanok a denevérek: Dohos várak ó termeiben Táncolnak az özvegy legények.

Bolond és fehér valahány. Lesik a szent, tavaszi Holdat. Hopp–Sárit és Áve–Máriát Váltva és bokázva dalolnak.

Khiméra asszony serege, Buta valót öldös, ahol jár. Kereszttel őket szent pap űzi S bütykös bottal hájhasu polgár.

Szent György–napon három a tánc. Éjfélkor egy tátongó sírnak Mélyébe esnek hirtelenül, Hol rózsák és asszonyok nyílnak.

Huhog lármájuk messzire, Viszik a hírt gyors inu kémek: »Hahó, a tisztelt romok között Dőzsölnek az özvegy legények.«

S egy rózsát tép le mindegyik. Egy sóhajt hörg, mert jön a Hajnal. Egy Lédát keres: reá-mered S meghal kék, csókra-torzult ajkkal.

Reggel hiába gyűl a nép, Nyoma sincs dalnak, bálnak, sírnak: Egy-két vér-csöpp s könny-folt a falon S egy-két bolond, verses papír-lap.

JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT

Holdfény alatt járom az erdőt. Vacog a fogam s fütyörészek. Hátam mögött jön tíz-öles Jó Csönd-herceg És jaj nekem, ha visszanézek. Óh, jaj nekem, ha elnémulnék, Vagy fölbámulnék, föl a Holdra: Egy jajgatás, egy roppanás. Jó Csönd–herceg Nagyot lépne és eltiporna.

A HALÁL-ÁROK TITKA

Iszapos, mély, fekete árok A Halál–árok. Oda kerülnek A vén szerelmi csatárok.

Boldogak, kik vénen szerettek, Holtig szerettek: Kisérti őket Száz, csókos, ifju eretnek.

Úgy halnak meg, hogy meg se halnak, Ha meghalnak. Tanui lesznek Nagy, ölelő diadalnak.

Ifjak, akik csókolni tudnak, Bolondul tudnak, A Halál–árok Babonás partjára futnak.

S pihennek a vén, csókos dalják, A halott dalják, Hanem a csókot Jutalmul örökre hallják.

SÖTÉT VIZEK PARTJÁN

Ültem partjain Babylonnak S ültem már partjain a Gondnak.

Láttam már apró szenvedelmet S láttam beteg, hosszú szerelmet.

Lelkemet már nagy válság ülte S voltam kis álmok kis őrültje.

Néhányszor, már-már, szinte hittem, Néhányszor megjelent az Isten. Hárfámat már fölakasztottam, Hárfámat már leakasztottam.

Isten, kétség, bor, nő, betegség Testem, lelkem összesebezték.

Voltam trubadur, voltam bajnok, Rossz hátgerincem százszor hajlott.

Mennyi sok mindent odaadtam, Amíg ily szépen elfáradtam.

Ülök, csapdos ár és hideg szél Babyloni sötét vizeknél.

MOSTOHÁIM A BETŰBEN

Ujjuk tintás, arcukon betüs bánat. Állnak, Mintha testvéreim volnának.

Lángolnak szennyesen és ifjan vének. Égnek S nem tudják, hogy miért, szegények.

Tudnak ördög-konyhán mérget kavarni, Marni S nem tudnak se élni, se halni.

De bánat ül mégis mindnek az ajkán Csalfán. Akárhogy: mégis az én fajtám.

AKIK MINDIG ELKÉSNEK

Mi mindig mindenről elkésünk, Mi biztosan messziről jövünk. Fáradt, szomoru a lépésünk. Mi mindig mindenről elkésünk.

Meghalni se tudunk nyugodtan. Amikor már megjön a Halál, Lelkünk vörösen lángra lobban. Meghalni se tudunk nyugodtan. Mi mindig mindenről elkésünk, Késő az álmunk, a sikerünk, Révünk, nyugalmunk, ölelésünk, Mi mindig mindenről elkésünk.

A NYÁRI DÉLUTÁNOK

Mikor az Ég furcsa, lila-kék S találkákra mennek a lyányok, Óh, be titkosak, különösek Ezek a nyári délutánok.

Járunk bolondul és ittasan Nagyvárosi utcákon égve, Fekete, szigoru vonalak Rajzolódnak a nyári Égre.

A város árnyas és remegő, Ezer tornya, kéménye, karja Úgy mered a csókos Ég felé, Mikéntha ölelni akarna.

Mint zavarodott szerelmesek, Pírral s pihegve szemben állnak Az Ég s a Város. Szivük dobog Vad ritmusára a Halálnak.

Szemünk könnyes, mégis nevetünk, Föl-föltekintve vágyva, félve Arra, ki szép s kit nem ismerünk, Hideg szeretőnkre, az Égre.

S ott fenn az Égen, ott valahol, Egy–egy pillantást visszavetnek. Sírván nevetünk az Ég alatt S ott fenn, ott fenn, ott is nevetnek.

SÁRBAN VESZETT HÓ

Fehér hópelyhek, pici melódiák, Gazdátlan álmok, fagyott angyal-szárnyak, Jöjjetek, szálljatok, segítsetek A sárnak.

Fent, a Semmiben, fehér, szűz a világ. Óh, szép a Semmi, de jobb a valóság. Jobb a sár, mint a köd s mint köd-kertben A rózsák. Sáros, édes Föld (milyen régi e dal), Te vagy álmok s hópelyhek menedéke: Élsz és sarad kacag a Semmire, Az Égre.

RÓZSALIGET A PUSZTÁN

Éltem a Pusztán s megkisérteték: Csengő, muzsikáló zsákkal a hátán Jött, jött, jött kacagya a Sátán.

Tövises Pusztán, csalánok között Szórta elémbe a kincset. Kiszórta S virított nyomban ezer rózsa.

Dalolva járok s aranyat szedek. Büszkén kacagom ki a tunya álmot: Hiszen én rózsák között járok.

S csalános szik-föld lábamat töri, Dalolok, míg serked vérem száz sebben. Evoé, a rózsaligetben.

AZ ŐS KAJÁN

Bibor-palásban jött Keletről A rímek ősi hajnalán. Jött boros kedvvel, paripásan, Zeneszerszámmal, dalosan És mellém ült le ős Kaján.

Duhaj legény, fülembe nótáz, Iszunk, iszunk s én hallgatom. Piros hajnalok hosszú sorban Suhannak el és részegen Kopognak be az ablakon.

Szent Kelet vesztett boldogsága, Ez a gyalázatos jelen És a kicifrált köd-jövendő Táncol egy boros asztalon S ős Kaján birkózik velem.

Én rossz zsaketben bóbiskálok, Az ős Kaján vállán bibor. Feszület, két gyertya, komorság. Nagy torna ez, bús, végtelen S az asztalon ömlik a bor. Ó-Babylon ideje óta Az ős Kaján harcol velem. Ott járhatott egy céda ősöm S nekem azóta cimborám, Apám, császárom, istenem.

Korhely Apolló, gúnyos arcú, Palástja csusszan, lova vár, De áll a bál és zúg a torna. Bujdosik, egyre bujdosik Véres asztalon a pohár.

»Nagyságos úr, kegyes pajtásom, Bocsáss már, nehéz a fejem. Sok volt, sok volt immár a jóból, Sok volt a bűn, az éj, a vágy, Apám, sok volt a szerelem.«

Nyögve kinálom törött lantom, Törött szivem, de ő kacag. Robogva jár, kel, fut az Élet Énekes, véres és boros, Szent korcsma-ablakunk alatt.

»Uram, kelj mással viadalra, Nekem az öröm nem öröm. Fejfájás a mámor s a hírnév. Cudar álmokban elkopott A büszke oroszlán–köröm.«

»Uram, az én rögöm magyar rög, Meddő, kisajtolt. Mit akar A te nagy mámor-biztatásod? Mit ér bor- és vér-áldomás? Mit ér az ember, ha magyar?«

»Uram, én szegény, kósza szolga, Elhasznált, nagy bolond vagyok, Miért igyak most már rogyásig? Pénzem nincs, hitem elinalt, Erőm elfogyott, meghalok.«

»Uram, van egy anyám: szent asszony. Van egy Lédám: áldott legyen. Van egy pár álom-villanásom, Egy-két hivem. S lelkem alatt Egy nagy mocsár: a förtelem.« »Volna talán egy-két nótám is, Egy-két buja, új, nagy dalom, De, íme, el akarok esni Asztal alatt, mámor alatt Ezen az ős viadalon«

»Uram, bocsásd el bús szolgádat, Nincs semmi már, csak: a Bizony, Az ős Bizony, a biztos romlás, Ne igézz, ne bánts, ne itass. Uram, én többet nem iszom.«

»Van csömöröm, nagy irtózásom S egy beteg, fonnyadt derekam. Utolszor meghajlok előtted, Földhöz vágom a poharam. Uram, én megadom magam.«

S már látom, mint kap paripára, Vállamra üt, nagyot nevet S viszik tovább a táltosával Pogány dalok, víg hajnalok, Boszorkányos, forró szelek.

Száll Keletről tovább Nyugatra, Új, pogány tornákra szalad S én feszülettel, tört pohárral, Hült testtel, dermedt-vidoran Elnyúlok az asztal alatt.

ÁLOM ÁLOM HELYETT

Egy óriás jön messziről felém, Gyilokkal, egyedül. Kacagok: látlak, pilláimon Éber manó-sereg ül.

Párnámba, érzem, kanócot lopott Egy gonosz. Csitt: szelek Rázzák a régi harangokat, Sír valaki, remegek.

Ismét csönd. Jön már? Várom zsibbatag, Nyögve, sírva hívom. Most dalba fog a manó-sereg S táncol a pilláimon. Várok megint, egy nagy, sötét golyó Gyulladt ki valahol. Egy nagy szív lóg fényes üstökén És zakatol, zakatol.

S valakit, aki talán sohse élt, Látok most hirtelen. Fekszik, mint én s az ágya felé Csúszik a veszedelem.

Sikoltok: fény, megjött a kék Hajnal, Szobámba bekacag S szórja szomoru kacagással Reám a kék sugarat.

AZ ÁHÍTOTT CSÖMÖR

Csak egyszer, csak egyszer Rakhatnék elébük rakás aranyat, A rosszak, a szépek, csodásak elé. Csak egyszer, csak egyszer Lakhatnék dúsan szerelemmel.

Csak egyszer, csak egyszer Csapna a szivemre szent, lanyha csömör, Az az áldott, az a híres, az a nagy. Csak egyszer, csak egyszer Búcsúzkodnék a szerelemmel.

Csak egyszer, csak egyszer. Jóllaktam és hullna a büszke arany Formás, csaló, pipogya lábuk elé. Csak egyszer, csak egyszer Számolnék el a szerelemmel.

CSENG AZ ÉLET

Cseng az élet harangszóval, Cseng az élet hivogatón, Cseng az élet, evoé.

Cseng az élet, mindig csengjen, Cseng az élet, hadd támadjon Mindig egy víg valaki. Cseng az élet, hiszen mindegy, Hogy ki örül az életnek, Csak örüljön valaki.

Cseng az élet, hadd örüljön Egy senki, egy senki úr, Egy víg, szerény valaki.

VÁRÁS A TAVASZ-KUNYHÓBAN

Gyep-trónján a Tavasz-kunyhónak, Öreg csont, újra itt ülök. Tágult szemekkel és nyugtalanul Hevülök.

A Tavasz-kunyhó fala: álom. Szőnyege: mult. Tetője: vágy. S avarra vetve gúnyosan, puhán Kész az ágy.

A Zavar, a Tavasz leánya, Minden sarokból rám nevet S bedúdolnak ős, trágár dalokat A szelek.

Ez az a nász, amit igérnek S amit soha meg nem kapunk. »Holnap«, súgja a végső Tavasz is S meghalunk.

De várok a Tavasz-kunyhóban S a nász-vágy mindig tegnapi: Elment örökre, vagy sohse jön el Valaki.

BOLYONGÁS AZUR-ORSZÁGBAN

Menton, november, Azur-ország Nem volt soha kékebb. Menjünk el innen, integetnek A rózsaszínű párázatban Csodálatosabb. azurabb vidékek.

Mentünk tovább, méla Cap-Martin, Mindjárt itt az este. Menjünk el innen, amott várnak Alkonyos, áldott, enyhe csöndben Szűz, nagy tájak, amott messze, messze. És mentünk a csillagos éjben S megyünk, amig élünk. Óh, csodálatos Azur-ország: Óh, Élet, milyen nagy és szép Minden tájad, melyet el nem érünk.

A KARÁCSONY FÉRFI-ÜNNEP

Bethlehem, a te hajnalod Férfi-hajnal volt. S férfi-bánat, Hogy fia fogant Máriának. Mienk az arany, myrrha, tömjén S a nagy, fájó gondolatok.

Mienk az élet s kötelez: Kisded-sírás velünk veszekszik, A nagy Titok fejünkre fekszik. Óh, testvérek, miénk az élet, Bennünket biztat és sebez.

Óh, élni bús és élni szép: Áldott az, aki befogadja. Ma, akinek van édesanyja, Hím testvérem, borulj elébe S csókold meg sírva a kezét.

AZ ALVÓ CSÓK-PALOTA

Halálon innen, Életen túl, Csak férfi-ember juthat oda, Csak szomorú hím juthat oda, Ködben, homályban alszik, alszik A csók-palota.

Ezer szobában ezer asszony, Fehér, szép asszony várva piheg, Forró, nagy asszony várva piheg S mint tűzharang, úgy csendül, úgy kong, Úgy ver a szived.

Ajtót ajtóra lopva nyitsz ki, Mindenütt asszony és nyoszolya, Parfüm, tűz–asszony és nyoszolya, Csók–labirint és ezer asszony És ezer Soha. Ott fogsz futkosni mindörökké, Gyáván, vacogva, csóktalanul, Jégvirágosan, csóktalanul S barna hajadra a nagy Ősznek Hóharmata hull.

ASSZONYOK A PARTON

Állt a parton ezer asszony Keszkenővel és virággal, Kik zokogtak, integettek S én ujjongtam a hajón.

Jött az alkony s ködbe vontan Állt a parton ezer asszony. De még láttam a zsebkendőt, De még hullott a virág.

Jött az éj és úgy sötétlett, Mint a multunk, mint a bosszú, Állt a parton ezer asszony És én sírtam a hajón.

Mert nem láttam már egyet sem, Sem keszkenőt, sem virágot S úgy hangzott, mint egy mese: »Állt a parton ezer asszony.«

MI URUNK: A PÉNZ

SÍRÁS AZ ÉLET-FA ALATT

Lentről nézem ős terebélyed, Piros csodákkal rakott Élet. Óh, jaj, Te hitvány, te hitvány, te hitvány.

Nem áhitott így soha senki, Nem tud téged más így szeretni. Óh, jaj, Hiába, hiába, hiába.

Csodáidból csak egyszer adnál, Fiadnak csak egyszer fogadnál. Óh, jaj, Be várom, be várom, be várom.

Véremmel hívlak, csallak, várlak, Véremmel gyűlöllek, imádlak. Óh, jaj, Csak nézlek, csak nézlek, csak nézlek.

És itt maradok, itt a porban, Tudom, én tudom, eltiportan. Óh, jaj, Halálig, halálig, halálig.

ÜLÖK AZ ASZTAL-TRÓNON

Ülök az asztal–trónon, Én, mámor–fejedelem S fejemet, a süllyedtet, Följebb–följebb emelem.

Nagy szemeim tüzelnek, Fülemben ifju dalok. Orrom, szám, szivem töltik Muskotályos illatok.

Boros, nagy dicsőségem Villámlik, szinte vakít. Kiáltok: »Hozzatok, hejh, Egy inséges valakit.« »Ma királyi kedvem van, Ma az élet meghatott, Ma sajnálok, ma szánok, Ma szeretek, ma adok.«

S az első bús jöttmentnek Pénzecském megcsörgetem S királyian, vidáman Lábai elé vetem.

A NAGY PÉNZTÁRNOK

»Gyere.« (Szólott a nagy Pénztárnok S ömlöttek elébem az ezrek.) »Gyere, nyavalyás, nyűgös ember, Most kifizetlek.«

»Bajjal születtél: itt az ára. Néhány bankó, mert sok husáng ért. Tekercs–arany a kora–csókért, Az ifjuságért.«

»Szemed, szived, gerinced béna? Zúg a fejed, kerül az álmod? Én most mindent, amit csak adtál, Aranyra váltok.«

»Itt a napszám, mert sokat sírtál. Itt a vérdíj, hogy magyar lettél. Itt a pénz, mert sokat nótáztál, Sokat szerettél.«

»Nagyon hittél, nagy fizetést kapsz. Elpoklosodtál: itt a bére. Itt a kínod, itt a reményed S a szíved vére.«

»Eredj.« (Szólott a nagy Pénztárnok És én nem birtam elinalni.) »Ki vagy fizetve, béna koldus S most meg fogsz halni.«

ÖRÖM-VÁROS VOLT A HAZÁM

Arany-bércek, arany-kupolák, Véremet az út pora issza, Öröm-városból menekülök én S nem mehetek sohase vissza. Öröm-város volt az én hazám, Most is sajog sanyaru testem. Korbáccsal vertek ki, mert egy napon Szomoruság bűnébe estem.

Futok, futok. Zengő városom Átkot szórt a bús pártütőre. Csak néha küld egy-két kis aranyat Vékony örömre, borra, nőre.

Arany-bércek, arany-kupolák, (Öröm-városnak örök pírja, Ha pénz égeti koldus-zsebemet, Tiértetek örülök sírva.

LÁZÁR A PALOTA ELŐTT

T.

Éjfél, valaki dúskál: Neszt küld a drága palota. Pénzt olvas valaki. Zenék zenéje: Nem hallottam még ilyet soha.

Selymes papirok, Ím, halk és büszke zsoltárra gyújtnak. Csilingelnek a kölyök-ércek. Zeng az arany S az én könnyeim hullnak.

S én a palotát támasztom. Zúg, megtolul, viharzik a zene. Milyen zsolozsma, Mintha a világ Minden öröme benne zengene.

Kié az a pénz? Az én könnyeim hullnak. Száradjon el a keze, Gonosz és boldog keze A nyomorultnak. Egy cifra házban Örömben, lázban Összegyültek a gazdagok. Énekeltek a gazdagok Egy cifra házban.

Az utca sarkán, Íme, vad, harsány Zsoltár zendül. Lázár dalol, Fölnéz a házra és dalol Az utca sarkán.

Mélyén az éjnek Mint támad ének? Elsápadnak a gazdagok, Elnémulnak a gazdagok Mélyén az éjnek.

S csönd, Lázár hallgat. Tapsot a dalnak. És tapsolnak a gazdagok, Hahotáznak a gazdagok. S csönd, Lázár hallgat.

III.

Ősszel és szomoruan jön meg Az öreg Lázár a Bibliából S a gazdagok félve köszönnek.

Lázár lélegzik, lépdel, hallgat. Látatlanul vele érkeznek Régi, nagy, béna, ős hatalmak.

Lázárnak néha melle hördül, Szeretne egy nagyot kacagni, De a szája sírásra görbül.

Lázár az örök őszi-béna S a Földön még szokás örülni. Ő is szeretne néha-néha.

Ő is szeretne táncra kelni S rőt erdőkben, rőt szatirokkal Tréfás dudánál énekelni. Be is áll az öröm-piacra, Rossz mellével asszonyokat vár S valamit, amitől kacagna.

Óbort és mustot hoz elébe A gazdagok megriadt nyája S ő bekóstol az édes lébe.

Bekóstol s testét megcsiklandja Olykor egy lány, olykor egy asszony S ez a Lázár örök kalandja.

Asztmás melléből fuldokolva Jön föl az Ősznek köhögése, Mintha egy csúf kéj-sóhaj volna.

Erre a köhögős örömre Elfakulnak szivek és arcok: Ősz lesz. Mintha a Halál jönne.

A GAZDAGSÁG ÁLMA

Hűvös park, őszi reggelek: Dér–ittasan leszállingóznak Valakire Vörhenyes tölgyfa–levelek.

Valakinek szeme ragyog, Szórja a levelet marokkal S cseng a szive: »Halleluja, szép aranyok.«

Kél a nap s irigyen nevet: Valaki boldog. Csönd a parkban És hullanak Garmadával a levelek.

JÚDÁS ÉS JÉZUS

Dühödt, lázongó szívverésem Golgotai bazaltra vésem. Krisztus, poétám, szent Alak, Eladtalak.

Enyém volt minden áldomásod, Én voltam a lelked, a másod, Megkoszoruztam a fejed, Szerettelek. S eladtalak, én fejedelmem, Mert az Élet az én szerelmem, Mert én is álmodok nagyot: Költő vagyok.

Nem hallgatom zsoltáros ajkad, Nem kell szép, égi birodalmad. Selymet, pénzt akar egy leány, Vár, vár reám.

Galád vagyok? Galád az élet. Bűve miért nincs az Igének? Vággyal, kínnal miért gyötör Pénzes gyönyör?

Írott kövem dobom a mélybe, Megreng a Föld sok ezer évre S késői bűnös, bús szemek Megértenek.

CSAK EGY PERC

Egy perc és megcsókol az Élet, Testem vidám, lángoló katlan. Égnek a nők, a házak, utcák, A szívek, álmok. Minden ég És minden halhatatlan.

Egy perc és kis ördögök jönnek: Üstökkel a lángot lohasztják. Jön a kétség, a húnyás, nagy Fagy. A sár jön s tán eszünkbe jut Egy vasalatlan nadrág.

Egy perc és szörnyű buta balság Ül mellünkre jeges üleppel. Röhögést hallunk: »Lapos erszény, Bajos ember, kis valaki, No-no, lassan a testtel.«

Egy perc és meghal minden bennünk. Meghal a mesebeli herceg, Meghal az Öröm. S mi sóhajtunk: »Rossz Isten, adnál legalább Csak tízszer ennyi percet.«

HAVASOK ÉS RIVIÉRA

Havas üstökünket jégsapkás Vihar-kölykök hada cibálja S lábunk alatt Tavasz kacag, Nyíló kaktusz, áloe, pálma.

Az Alpokon vagyunk a Végek, Minden kis szél–ficsur bolondja S lent a Nap a szent sugarat S őrült kékjét a tenger ontja.

Mi csak szögeljük büszke kínban Fejünket a hideg egeknek S lábunk alatt finom urak S parfümös asszonyok nevetnek.

Mi védjük őket, mi: a Végek. Gémberedett, nagy testünk óvja S végzi, hogy másoknak legyen Sok-sok, boldog, tavaszi óra.

Meghalna, ha egyszer lerogynánk, Az a Tavasz, ott lent a parton, Meghalna pálma s a mosoly Finom, együgyű, úri ajkon.

Ha mi egyszer egy dörgedelmes, Rettenetes, nagy példát adnánk: Hegy-bajtársak, egy szép napon Mi lenne, ha lelátogatnánk?

UZSORÁS KHIRON KERTJE

Szebb tavasza Athénnek nem volt, Nem is lesz annak soha mása. Khiron volt az athéni ifjak Uzsorása.

Dús hajlékra sohase hullt még Annyi keserű legény-átok. Sehol se nyíltak olyan szépen A virágok.

Az élet szép: zengte a szent kert, Khiron kertjében zene zengett. Nem hallott Athén arany-ifja Soha szebbet. Khiron pénzéből kelt a mámor Lanyha éjeken szerte-szerte. Szállt az illat. Zengett, pompázott Khiron kertje.

Hullt az átok és szállt az illat, Bukott Athén sok szép legénye S a virágok büszkén kacagtak Föl az égre.

PÉNZ A REMETESÉGBEN

Beszálltam egy bús rengetegbe, Égett nagy sebem, égett. Üzengetett hozzám trillázva Az Élet.

Ír-füvet fekélyes sebemre Megbékült szívvel raktam: Zúghatott a csúf, pénzes Élet Miattam.

Éltem és a halálra vártam S várván várva a véget: Egy idegen ős-bozótomba Betévedt.

»Vizet adj!« S én hűs vizet adtam Bozótom fészerében S pénzt dobott a vendég–gazember Elébem.

S én nyomban vágytam a világot, Én, a bús erdők foglya S szaladtam vissza az Életbe Zokogva.

VÉR ÉS ARANY

Nekem egyforma, az én fülemnek, Ha kéj liheg vagy kín hörög, Vér csurran vagy arany csörög.

Én tudom, állom, hogy ez: a Minden S hogy minden egyéb hasztalan: Vér és arany, vér és arany. Meghal minden és elmúlik minden, A dics, a dal, a rang, a bér. De él az arany és a vér.

Nemzetek halnak s újra kikelnek S szent a bátor, ki, mint magam, Vallja mindig: vér és arany.

MI URUNK: A PÉNZ

Ha elfutnak a gyér aranyak, Fölséges, nagy, úri magunkból, Istenem, be kevés marad.

Tegnap még borzasztót vétkezett, Ki szent Személyünket leszólta S ma félénken fogunk kezet.

Másként néznek ránk az asszonyok. Gyötrődünk, szökünk s mértföldekre Árasztjuk a koldus-szagot.

Tegnap Dantét őrte meg agyunk S ha tegnap Istennél több voltunk, Ma gyáva rím-kutyák vagyunk.

S ha megjönnek a gyér aranyak: Szabad megint Istennek lenni, Két-három-négy napig szabad.

FUTÁS A GOND ELŐL

Fekete ördög, (Gyí, gyí, csoda-ló) Kerget a Gond, a Fekete ördög.

Fekete ménen (Gyí, gyí, csoda-ló) Úgy jöttem ide: Fekete ménen.

Nincs nekem álmom, (Gyí, gyí, csoda-ló) Itt a Dunánál Nincs nekem álmom. Pogánynak szültek, (Gyí, gyí, csoda-ló) Úz, kerget a Gond: Pogánynak szültek.

Nyugat bús pírja (Gyí, gyí, csoda-ló) Meg ne vakítson, Nyugat bús pírja.

Aranyak intnek, (Gyí, gyí, csoda-ló) Turánra gondolj: Aranyak intnek.

Ázsia síkja (Gyí, gyí, csoda-ló) Parancsol nékünk, Ázsia síkja.

Ott voltunk hősek, (Gyí, gyí, csoda-ló) Itt gyávák vagyunk, Ott voltunk hősek.

Ott nem ismertük (Gyí, gyí, csoda-ló) Gondját a Pénznek, Ott nem ismertük.

Fekete ördög, (Gyí, gyí, csoda-ló) Nyomunkban van a Fekete ördög.

A ZOZÓ LEVELE

Párisba eljött egy legény, Idegen volt a csókja s pénze. Szegény Charles-om, ne szidj meg érte.

Bús virág a párisi lány, Halvány kelyhét ahogy kinyitja, Eljön a Pénz és leszakítja.

Kis testem borzad és remeg. Ki vigyáz a szegény virágra? Kell a harmat s a harmat drága. Párisba eljött egy legény, Idegen volt a csókja, pénze. Szegény Charles-om, ne szidj meg érte.

PÉNZ ÉS KARNEVÁL

Élek és nézem, nézem Az élet Karneválját S néhány bátor koldussal Imádkozom ekképpen:

»Óh, élet Karneválja, Töméntelen vidámság, Robogó, boldog órák, Szép szüzek megadása, Heves mámor-parázsok, Megtalált múzsák, Szépség, Óh, te áldott, hatalmas, Galád, rossz isten: Pénz, Pénz, Óh, szánj meg minket. Ámen.«

DÚS LOVAG NÁSZA

Szűz asszonyok: friss telivérek S tüzes fiúk bilincsbe verve Állnak. Ez: halvány Dúsnak nászi terme.

Jön Dús lovag az asszonyával: Virágosak, vánnyadtak, vének. Fölbúg Szerelmesen, búsan az ének.

Virágos ágy, csalóka tükrök, Nehéz parfüm. A fény fölissza Csókjuk És százszorosan szórja vissza.

Bilincses ifjak, friss leányok Állnak, várnak, tűrnek, figyelnek, Sírnak És nászdalokat énekelnek.

A NÉMA MADARAK

Ott húznak el minden délben, Nyári délben, A süstörgős, a fénycsóvás Nap alatt: Arany-tollas, arany-boglyas Madarak.

Kincs-madarak, csodás griffek, Néma griffek, Napba-néző, elátkozott keselyük. Egy-egy gyémánt, büszke gyémánt, A fejük.

Hangtalanok, büszke némák, Könnyes némák. Lehullnának, ha egy hangot ejtenek, Szürkén, mint a szürke sorsu Verebek

S ott húznak el minden délben, Nyári délben, Sötét gőggel ragyogva a Nap alatt: Arany-tollas, arany-boglyas Madarak.

THAISZOK TAVASZI ÜNNEPE

Kék hajnal, most szalad Fészkébe az éjjel, Tavasz van. Viszem a leányokat Föl a hegyre Síppal, hegedűvel, nyári zenével.

Kendőzött karaván, Eleven, buja kertek, Éji leányok. Itt van az új Pán: Gyertek utánam, Szomorú Thaiszok, gyertek, gyertek.

A Duna harsog, Ligetek zendülve köszönnek: Ím, jön az új Pán S az új leányok, Az éji nimfák, Budapest leányai jönnek. A csókos város pihenjen, Ez a tavasznak ő csoda–napja. Szűz szerelemről énekeljetek, Szegény leányok. Ez egy napon Csókját pénzért Thaisz se adja.

Festékes ajkaitok elé A szent tavasz virágait tartom, Virágra hulljon ma a csókotok: Ma nem úr a Pénz. Énekeljetek És siessetek, mert jön az alkony.

Bús alkony, most rohan Fészkéből az éjjel. Budapest üzen: Indul már a Pénz, Megtört a varázs, Menjetek leányok szerte–széjjel.

MAMMON-SZERZETES ZSOLTÁRA

Babilon sötét vizeinél ülve Akasztom hárfám szent, szomoru fűzre, Habok locsognak és süvölt az Élet. Én atyám, Mammon: fohászkodik hozzád Könnyek sarában a Te kis cseléded.

Ülök rabságban, sír, reszket a hárfa. Szűz papod vagyok, már semmit se várva, Hatalmat vágyam nem vesz soha rajtad. Én atyám, Mammon, szomorú szűzségem Vigasztald meg, hogy így jó s Te akartad.

Zúgd, hogy ez így jó s rongyságom nem átok, Dervised vagyok, boncod, szent barátod, Arany elkerül s elkerül az Élet S örömödre van kincsekből kitudott Bús, szűz életű, szegény kis cseléded.

Babylon sötét vizeinél ülve Engedd, hogy arcom a Pénz elkerülje. Engedd, hogy legyek szűz, szerzetes árva, Engedd, hogy fagyjak boldog jégszoborrá S boldogan zengjen téged ez a hárfa.

A LÉDA ARANY-SZOBRA

CSOLNAK A HOLT-TENGEREN

Piros-fekete glóriával Feje körül, beevezett Lelkembe újból az az asszony, Akit én Lédának nevezek.

Holt-tengerét az ifjuságnak Halk evezéssel szabja át Két szép, fehér, meleg asszony-kar, Két áldott, szent evező-lapát.

Sugarak cécóznak fölöttünk S az Élet nagy ünnepet ül S holt-tengeren szomorú csolnak Sötétlik, siklik és repül.

Béke és halálos öregség A csolnakon és lelkemen. Holt–tenger a lelkem s az álmom, De a csolnakot nem engedem.

Virágosan is erre járt volt Kormányozó, bús asszonya. Akkor még vidám volt a tenger S halál nem sírt mélyéből soha.

Piros-fekete glóriával Evezz, evezz csak csöndesen. Én tudom, hogy lelkembe süllyedsz S ott halsz meg majd, én szerelmesem.

ABSOLON BOLDOG SZÉGYENE

Csigás hajam, Fényes hajam, barna hajam Lobog a szélben. Rohanok, rohanok Fekete paripán, Én, ifju isten, Ura erőnek, Ölni gyáva cenkeket. S horkanva, óh, jaj, kiugrik Alólam harci ménem. Fényes hajam, barna hajam Hó-karokra fonódik.

Trombita szól. Most valahol Vert seregem fut. Alázva minden. Meghalt a büszke, Nagyszerün kezdett, Gyönyörü harc. (Oh, esti szellő, Libegtesd vígan Bizsergő testét a Megcsúfolt vezérnek Léda pompás karjain.)

KERESZTTEL HAGYLAK ITT

Én meghalok, eressz el: Itt hagylak egy kigyult kereszttel, Mint Krisztus távozom.

Megcsókolom az állad, Melled és két szent, puha vállad S rajtad ég a kereszt.

ÖRÖK HARC ÉS NÁSZ

Én asszonyom, be jó, ha bántlak: Mea-kulpázok, megtörök, sírok, Várlak, kivánlak.

Én asszonyom, be jó, ha rossz vagy, Szivemben százszor, százszor megöllek, Űzlek, gyülöllek.

Én asszonyom, ugy-e, hogy így lesz? Örök lesz a mi nagy csatázásunk S örök a nászunk.

VALAMIKOR LÁNYOM VOLTÁL

Rossz éjszakák járnak erre, Sietek a vallomással, Tán utolsó vallomással. Mit tudom én: tudom-é azt Holnap is, amit tudok? Sietek a vallomással.

Sohse volt így, sohse volt ez. Szerelemnek kicsi volna, Bolondságnak kicsi volna. Úgy nevezd el, ahogy tetszik, Mindegy, ha te akarod. Szerelemnek kicsi volna.

Ki tudja, hogy holnap mint lesz? Tán dadogva nem emlékszem, Tán busongva nem emlékszem. Te voltál a mindennél több. Itt az írás, tanuság, Ha dadogva nem emlékszem.

Ezer éve vagy több éve, Valamikor lyányom voltál, Az én biztos lyányom voltál. Lyányom avagy feleségem? Egyek vagyunk mi nagyon: Valamikor lyányom voltál.

KÉT HAJDANI SZERETŐK

Két halottak lent feküdtek, Két hajdani szeretők. És feküdtek, csak feküdtek, Ahogyan azt parancsolják, Tisztesen, a temetők. És feküdtek, csak feküdtek.

S arra jött egy régi sóhaj S megreszkettek frissen ők, Csontjaik vigan zörögtek, Egymás felé nyujtózkodtak Két hajdani szeretők. Csontjaik vigan zörögtek. S arra jött egy régi nász-éj S újból elpihentek ők. Fehér csonttal szurkos sírban, Mint valaha, egymás mellett, Két hajdani szeretők. Fehér csonttal szurkos sírban.

És feküsznek, csak feküsznek, De nem úgy, mint azelőtt. Régi sóhaj, régi nász-éj. Mikor fognak megbékülni Két hajdani szeretők? Régi sóhaj, régi nász-éj.

ADD NEKEM A SZEMEIDET

Add nekem a te szemeidet, Hogy vénülő arcomba ássam, Hogy én magam pompásnak lássam.

Add nekem a te szemeidet, Kék látásod, mely mindig épít, Mindig irgalmaz, mindig szépít.

Add nekem a te szemeidet, Amelyek ölnek, égnek, vágynak, Amelyek engem szépnek látnak.

Add nekem a te szemeidet. Magam szeretem, ha szeretlek S irigye vagyok a szemednek.

LÉDÁVAL A BÁLBAN

Sikolt a zene, tornyosul, omlik Parfümös, boldog, forró, ifju pára S a rózsakoszorús ifjak, leányok Rettenve néznek egy fekete párra.

»Kik ezek?« S mi bús csöndben belépünk. Halál–arcunk sötét fátyollal óvjuk S hervadt, régi rózsa–koszoruinkat A víg teremben némán szerte–szórjuk.

Elhal a zene s a víg teremben Téli szél zúg s elalusznak a lángok. Mi táncba kezdünk és sírva, dideregve Rebbennek szét a boldog mátka-párok.

JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK

Szemed szomoru és gonosz, Két mély gyehenna-fészek: Marja ki sós könny a szemem, Ha a szemedbe nézek.

Ajkad mohó és vértelen, Mint hernyók lepke-rajban: Ha csókosan remeg feléd, Fakadjon föl az ajkam.

Öled hivó, meleg, puha, Mint a boszorkány-pelyhek Altató, bűnös vánkosa: Jőjj, Léda, megölellek.

NEM MEHETEK HOZZÁD

Szép nyár van ott? Itt nyara van minden pimasznak: Én meghalok.

Nem akarod? Te vagy az én szent bolondságom S én meghalok.

Dalok, dalok, Mások mehetnek, törnek, élnek S én meghalok.

Fehér karok, Tán nem is vártok. Nem öleltek: Én meghalok.

Bús és balog Mindenem: csókom, utam, sorsom S én meghalok.

LÉDA A KERTBEN

Bús kertben látlak: piros hinta-ágy Himbálva ringat. Lankadt virágok könnyes kelyhekkel Siratják a csókjainkat. Álmodva nézlek: két piros felhő Kószál az égen. Csókokat gyarlón, himbálva váltnak S meghalnak vágyak tüzében.

Két piros felhő: szállunk. A lángunk Éhesen lobban. S itt lent a kertben még a pipacs is Szán bennünket jóllakottan.

SZENT JÚNIUS HÍVÁSA

Öreg és hűvös az én ajkam S fejem körül lángol a Nyár És Léda csügg az ajkamon. Szent Június, könyörülj rajtam.

Napszúrásként küldd rám a Vágyat, Szájam friss gyermek-száj legyen, Szamóca-izű, illatos Szája boldog, szép, szűz leánynak.

Öntözzem e szájjal csak egyszer A Léda őszi szemeit: Kigyúl majd lelkünkben a Nyár S jön az Óra nagy üdv-sereggel.

Becsókolnék Léda szivébe Egy ékes nárcisz-ligetet S mint kaland-útján egy Zeusz, Befeküdnék a közepébe.

BIHAR VEZÉR FÖLDJÉN

»Itt Bihar vezér lakott S nótáztak méla szűzek. Most daltalan ez a táj. Nem félsz, Lédám?« »Nem biz én.«

ȃjfél van. Itt átkozott, Ki a sírokat töri. Én a sírokat töröm. Nem félsz, Lédám?« »Nem biz én.«

»Ósöm keleti vitéz. Dalokat ölt Nyugaton. Serkentem a holtakat. Nem félsz, Lédám?« »Nem biz én.« »Te vagy a halott ara, Én a halott mátkafi. Ránkolvasnak a papok. Nem félsz, Lédám?« »Nem biz én.«

»Jaj, be szépen süt a Hold. Leszünk–e mi pirosak S fölkelnek–e a dalok? Nem félsz, Lédám?« »Nem biz én.«

»Itt Bihar vezér lakott. Bús, babonás ez a táj S tán holnap összeesünk. Nem félsz, Lédám?« »Nem biz én.«

EGYEDÜL A TENGERREL

Tengerpart, alkony, kis hotel-szoba. Elment, nem látom többé már soha, Elment, nem látom többé már soha.

Egy virágot a pamlagon hagyott, Megölelem az ócska pamlagot, Megölelem az ócska pamlagot.

Parfümje szálldos csókosan körül, Lent zúg a tenger, a tenger örül, Lent zúg a tenger, a tenger örül.

Egy Fárosz lángol messze valahol, Jöjj, édesem, lent a tenger dalol, Jöjj, édesem, lent a tenger dalol.

A daloló, vad tengert hallgatom És álmodom az ócska pamlagon És álmodom az ócska pamlagon.

Itt pihent, csókolt, az ölembe hullt, Dalol a tenger és dalol a mult, Dalol a tenger és dalol a mult.

FEKETE HOLD ÉJSZAKÁJÁN

(Száll, száll fekete Hold, Barna felhők pirultan égnek Hulltán egy csúf, kóbor legénynek. Nagymessziről dörög. És fekszem ott félig halottan. Futottam, sírtam, összerogytam.

Élet? Bor? Asszonyok? Aléltan hulltam sárga rögre. Be jó itt, jó itt mindörökre.

Száll, száll fekete Hold. Csitt, csitt, ma fölkelnek a holtak, Dalolnak, dalolnak, dalolnak.)

Árnyékok kara: Csirátlan csókok csillagos rendje, Örvényes vágyak, nagy áldomások, Ember–sors titka s kicsike tett: Ez volt ő. Alleluja, alleluja, Nádas Ér partján született.

Asszonyok kara: Aludj, aludj, Aludj, te szegény, Dalos, szomorú, Gyönge, szomorú, Csókos, szomorú, Csúnya legény, Barna legény, Aludj, aludj.

Árnyékok kara: Ím, jött Keletről, Nap fia szinte. Táncos csillagok csalták Nyugatra. Hagyjuk aludni. Megérkezett. Bús útját, Alleluja, alleluja, Kínnal rakták ki asszony-kezek.

Egy asszony:
Hess, hess, árnyékok,
Fekete Hold, bujj.
Én teritem be
Barna hajammal
Az elesettet.
Üszkös lelkében
Én gyújtogattam.
Lankadt inába
Én küldtem mérget.
Fényes szemébe
Könnyet én loptam.

Barna sorsába Én küldtem lángot. Én szúrom a tőrt Furcsa szivébe.

(Száll, száll fekete Hold. Csitt, csitt, lent fölkeltek a holtak, Dalolnak, dalolnak, dalolnak.

Friss hajnal kacagón Hiába csókolja az arcom, Verejtékesen alszom, alszom.

Árnyas asszonycsapat Lesi az én álmatlan álmom Kóválygva, hogy szivemre szálljon.

S őrzi a szívemet E babonás, végetlen éjen Egy rossz asszony ébren, kevélyen.)

MÁRIA ÉS VERONIKA

Máriától Veronikáig Ívelnek el a férfi-karok: Veronikám, asszonyom, Lédám, Én most álmodni akarok.

Álmodni csecsemő-karokról. Csókold meleg szájjal a szemem: Kereszt előtt, Halál előtt, most Máriára emlékezem.

Ó küldött csókkal az életbe S tudtam, hogy testem miért töröm: Az életért. És mi az élet? Asszony-öröm, asszony-öröm.

Ki szült s ki tanított a csókra? Asszony. S a halál hajnalán Altass, Lédám. Hadd álmodjam, hogy Te vagy az anyám, az anyám.

A LÉDA ARANY-SZOBRA

Csaló játékba sohse fognál, Aranyba öntve mosolyognál Az ágyam előtt.

Két szemed két zöld gyémánt vóna, Két kebled két vad opál–rózsa S ajakad topáz.

Arany-lényeddel sohse halnál, Ékes voltoddal sohse csalnál, Én rossz asszonyom.

Hús-tested akármerre menne, Arany tested értem lihegne Mindig, örökig.

S mikor az élet nagyon fájna, Két hűs csipőd lehűtné áldva Forró homlokom.

A SZEMEMET CSÓKOLD

Inségemből hozzád Fohászkodom sirással, Akarod, hogy jó legyek? A szememet csókold, Hadd lássam a mélyben Az elásott kincseket.

Álomban szegődött Hozzánk és kék lángokkal Lobogott a szent arany. Te adtad az álmot. Merre az arany-mély? Mutasd meg, hogy merre van.

Ha meg nem találjuk, Ha csak fázva didergünk, Lesz-e nekünk szent napunk? A szememet csókold, Hadd lássak, hadd lássak, Mert bizony elkárhozunk.

BÖLCS MARUN MESÉJE

»Volt egyszer.« Bölcs Marunról Szól ez együgyü ének. Legendás Eufrát körül Ő tudta a legszebb meséket.

Ifjú, szerelmes sejkek S vágyó, szűz asszony–rózsák, Minden ékes szerelmi kert Marunnak fizette adóját.

S jött Bajla, buja asszony, Marun szemébe nézett. »Volt egyszer.« Tovább mondani Nem tudta soha a meséket.

A HOLNAP ELÉBE

HAZAMEGYEK A FALUMBA

Szigorú szeme meg se rebben, Falu még nem várt kegyesebben Városi bujdosóra.

Titkos hálóit értem szőtte S hogyha leborulok előtte, Bűneim elfelejti.

Vagyok tékozló és eretnek, De ott engem szánnak, szeretnek. Engem az én falum vár.

Mintha pendelyben látna ujra S nem elnyűve és megsárgulva, Látom, hogy mosolyog rám.

Majd szól: »Én gyermekem, pihenj el, Békülj meg az én ős szivemmel S borulj erős vállamra.«

Csicsítgat, csittít, csókol, altat S szent, békés, falusi hatalmak Ülnek majd a szivemre.

S mint kit az édesanyja vert meg, Kisirt, szegény, elfáradt gyermek, Úgy alszom el örökre.

ÍGY SZÓLNA A SZÓM

Kincstermemben, hol állna a trón Arany-dobogón, Lelki pórok szürke hadához Majd szólna a szóm:

»No, falka, most már szép a dalom? Itt a hatalom: Kórusban bőgitek a himnuszt, Hogyha akarom. Ti? Nekem? Csiba már, pulyahad, Csúf koldus-csapat. Arany-zár van a szivemen már, Hétzáru lakat.

Lédám, készülj az Útra velem: Szépség, Szerelem. Többi dalom neked yachtunkon Elénekelem.

Más ég alatt, szűz hajnalokon, Lármás habokon, Életem, sorsom, átkom, üdvöm Majd elzokogom.

S ha majd a Kéjtől mindent elszedünk, Aludni megyünk. Arany-hajónkkal, szent, holt dalokkal Együtt süllyedünk.

Utat, mob. Könnyed hiába hull. Megy, megy zordonul: Király megy. Ruhátok se érje, Amig elvonul.«

Kincstermemben, hol állna a trón Arany-dobogón, Lelki pórok szürke hadához Így szólna a szóm.

DALOK TÜZES SZEKERÉN

Vad paripáim, hajrá. Tomporotok ma véresre verem. Ma én vagyok ifju Apolló. No, ki jön utánunk? Ki éri utol tüzes szekerem?

Gyí, keselyem: fiatal Bűn, Gyí, jó lovam: fekete Álom, Mi áttörünk, vad paripáim, Ezen a szürke életen, Mi áttörünk a barna halálon.

Kerekeim a sár ne érje, Patáitokat semmi piszok. Fény-országúton, hajrá, paripáim, Nem vágnak elénk Soha gyönge karú vén kocsisok. Kis kordék döcögése Átkát utánunk szórja, no, szórja, Úgye, paripáim? Hol járunk mi akkor, Hol jár már akkor Az új daloknak ifjú Apollója?

KLAD TÖBBET ÉRTE?

Sok szépet fog adni a Halál. Az Élet kissé szűken mérte. Eladom, amit a Halál ad, Ki ad többet érte?

Késő értés, késő szeretet, Egy szó, amit ki sohse mondtak S dicsőség. Végáron eladnám Egy hiú bolondnak.

Olcsó vásár, a díj egy pohár Titkos mámor-itallal telve, Hogy haljak meg valami trágár Nótát énekelve.

MARADHATSZ ÉS SZERETHETSZ

Előtte a fiatal nő-test Parfüm-hírnöke jönne És az öröm jönne utána, Szemérmesen köszönne.

Nem hallott rólam, sohse látott, Lábamnál ülve nézne Hosszú órákig a szemembe És szólna félve, félve:

»Leány vagyok, idegen, tiszta, Nem látott férfi senki, Szép vagyok, szegény és hazátlan, Szeretnélek szeretni.«

S én visszanéznék a szemébe S szólnék, mint bús beteghez: »Leány, akaratod legyen meg, Maradhatsz és szerethetsz.«

AZ ÉN KÉT ASSZONYOM

És meghalok és semmi, semmi. Körülbelül két asszony fogja Észrevenni.

Az egyik az édes anyám lesz, A másik meg egy másik asszony, Ki sirasson.

Be szép lesz: egy idegen sírra Két asszony hordja a virágot És az átkot.

AZ ELBOCSÁJTOTT LÉGIÓ

Katonáimat elbocsájtom, Fegyvereiket isten ójja. Idegen zsoldban is azok legyenek, Kik nálam egykor voltanak: Álmoknak légiója.

Versek, álmoknak légiója, Harcoljatok ezután másnál. Elfáradt, szegény, bús, vén vezéretek Most egy kicsit elbujdosik S megáll az elmulásnál.

Hajrá, én vitéz katonáim, Olyan mindegy az, ki a gazda. Harcoljatok avval, ki harcot akar S hagyjátok el a harctalant, Föl, föl, föl a magasba.

AHOL ÁRGYILUS ALSZIK

Vagyok én már: a Jövendőnek Áldott, virágos méhében alszom. Apró fiúk, csitri leányok Hajnali lelkében szunnyadozik Az én fényes Árgyilus-arcom.

Ők, a Jövendő, látnak engem. Gyűlölöm ezt a víg, kicsi népet: Szunnyadozó Árgyilus–arcom Miért rejtik? Hogy Árgyilus vagyok, Miért titok, amíg csak élek? Szeretném megfojtani őket. Csitri leány, apró fiu hátha Hörögve fednék föl a Jövendőt: »Balga nagyok, itt jár, köztetek él Árgyilus, az álmok királya.«

AKIKNEK DAJKÁJA VAGYOK

Dajka vagyok, bő, magyar emlős. No, sok rím-pólyás, gyönge gyermek, Gyertek hát a mellemre, gyertek.

Szívjátok el sok-vérű szómat, Tanuljátok el az erőmet. Így nőnek a kicsik, így nőnek.

S ha duzzadt emlőm elfonnyad majd, Ugye, kis rímes apró-szentek, Utólag majd királlyá kentek?

S bámulom majd a daliákat, Kik nőttek az én szívem kosztján, Én, száraz dajka, agg oroszlán.

ÉNEK A VISZTULÁN

Isten vidám úr a Föld fölött: Lengyelországot Isten óvja. Polónia a vidám rabok S törött sajkások víg hajója.

A Visztulánál hajdan s ma is Tréfás, dalos halászok ülnek S Polóniának asszonyai Új és új lengyelt egyre szülnek.

Halat a Visztula s gyermeket A lengyel asszony ad örökké. Miért hát a Halál jelszava, A sírból szálló »soha többé«?

Boldog hajó a vén gálya is, Ha hátán gyermekek is futnak. S nincs ott pokol és nincs ott Halál, Ahol dalolni s szülni tudnak. Isten vidám úr a Föld fölött, Minden fajzatnak üdvössége. Az Isten: Élet – halleluja – S az Életnek nincs soha vége.

VÍG ÚRFIAK BORA

Víg úrfiak borából, Bevallom, ittam én is. Torkom azért reszelős, Szivem azért fekete.

Vig úrfiak borától Tán meg is részegedtem. Utálni azért merek, Gyűlölni azért tudok.

Vig úrfiak borában Sok a mérges bölcsesség, Sok a gonosz becsület, Sok az ártalmas malaszt.

Vig úrfiak borának Hírét örömmel költöm: Csúf, mámoros éjszakák, Nekem hajnalt hoztatok.

Vig úrfiak borához Akarom elvezetni, Akit a cél elkerül S akit a sors bekerít.

Vig úrfiak borából Kiszáll fennen a bosszú, Az igazság, a csömör S a fényes, nagyszerű harc.

A BÉLYEGES SEREG

Krisztus szent árnya s Heine ördög-arca Táncolnak előttünk az uton. Hull, hull a szitok, a röhej, a sugár. Szaladnak a bélyegesek S egy nagy csillag van a homlokukon. Választott fajzat: messze előtte Bitós, szomoru hegyek S ők mennek rongyoltan, szórtan, bélyegesen Bús ördögök, szent mordály-égetők, Én veletek megyek.

Véretek, ha idegen is százszor, Mégis az enyém, az enyém, Véres ajkakkal mézes asszonyaitok S nyitott szívvel baráti, hű fiúk Átöntötték belém.

Büszke kárhozók, eldobhattok százszor, A lelkem százszor utánatok oson. Örök bolygók, örök riasztgatók, Idő kovászai, megyek én is veletek Bélyegesen, csillagoson.

Miénk ez a könnyes, nagy Élet. Kórágyon és kereszt alatt Hajrá, hajrá a Jobb felé. Én csúnya, sárga-foltos seregem, Futok veled és megáldalak.

PAP VAGYOK ÉN

Igéim bővek, zengők, nagyok: Papoknak ivadéka vagyok.

Kálvin szirt-lelke játszott velem S a szép hazugság lett kenyerem.

Korcs hegyi-beszéd minden dalom S a hitem: egy pogány hatalom.

Jószágom, pénzem nincsen nekem S mégis a Pénzt, a Pénzt hirdetem.

S egyszer, életem csúnya fokán, Pap akartam lenni Kalocsán.

Rómához állott, kicsi hija, Prédikátorék pogány fia.

Óh, hazugságnak örök tora: Pap vagyok én, léha cimbora.

Pogány rímek, muzsikák között Szomjazok valami örököt. Pokollal lelkem alig rokon, Mennyet várok nagy mámorokon.

Álmom az Ige, az Üdv, az Út: Be hazug élet, óh, be hazug.

AGG NÉRÓ HALÁLA

Szép Rómám alszik s én virrasztok, A büszke Nérót temetem. Fiúk, új leányt és új poétát Hozzatok ide nekem.

Hideg az én vörös palástom, A lányt csak szememmel falom, Nem ad már hőt boros Falernum És fűzfa–nóta dalom.

Megmondanám annak a lánynak, Hogy ő az Isten és nem én, Hogy ezerszer boldogabb nálam Egy kemény inú legény.

Megölelném az ifju költőt És sírva szólnék: dalra fel. Nincsen Olimpusz: az a költő, Aki hisz és énekel.

Aranyaim elibük szórnám: Boruljatok össze, nosza És csendülne a muzsikások Szerelmes, szent himnusza.

Vörös palástom rájuk dobnám, Míg vonagolnak a gyepen S akkor szúrjatok a szívembe: Haljak meg szerelmesen.

Róma aludjék: ifju Cézár Jöjjön utánam, akarom. Érjen más által diadalmat A csókom és a dalom.

ÁLOM EGY MÉHESRŐL

Páris helyett: falu csöndje, Csöndes Ér, szagos virágok, Zöngő méhek s hárs alatt Hahotázó gyermekek, Okuláré és karos-szék.

Méhes mellett hűvös álmok S kik szakadtak ágyékomból, Unokák és gyermekek, Bolondok és pajkosak, Babrálgatnák ősz szakálam.

Alkonyatkor ósdi könyvet Ejtenék ki vén kezemből. Fölöttem az Ég ragyog: »Hess, aludni gyermekek, Csillagot néz nagyapátok.«

Méhes alól a világot Összevissza jól befutnám, Mosolyogva, boldogan, Ülve-szállva, gőgösen Talán Párisban is járnék.

Holdas képpel, ezer boggal, Száz titokkal, ígérettel Jön az Élet s csalogat, Kupát fogok s nevetek: »Nem kellesz, sápadt boszorkány.«

Méhes mellől szent, nagy éjben Békés lelkemből szállnának Bátor, tiszta, szűz, erős, Földszagú gondolatok S küldném őket a világba.

A NAGY KÉZ TÖRVÉNYE

Látjátok, feleim, ti búsak, Vigadók, harcosak, levertek? Egy tréfás Kéz fölírta az égre: »Ember-pajtások, erre gyertek.«

Bolond, nagy Kéz, iromba betűk: Tíz öltő szeme belefárad. S mire az írást jól kibetűzzük, Már el is futott néhány század. S mi táncolunk a nagy Kéz alatt. S mennyi jóság hal meg kevélyen, Véres fejjel és mennyi ős-szépség, Mert betüket látunk az égen.

S a Kéz, a nagy, tréfás Kéz figyel: Van még itt lenn hívő Pietró? S ha a betüket már–már olvassuk, Ő letörli s új betüket ró.

EGY JÖVENDŐ KARÁCSONY

Jön a karácsony fehéren S énhozzám is jön talán majd Valaki a régiekből.

Csöndesen lép a szobámba S én köszöntöm: »Béke, béke.« A küszöbön sápadt orvos.

És szorongva szól a vendég: »Ma karácsony van, karácsony, Emlékszel a régiekre?«

És bámulva és vidáman És kacagva mondom én majd: »Ma karácsony van, karácsony.«

És szorongva szól a vendég: »Valami tán fáj a multból?« Megmozdul a sápadt orvos.

És bámulva és vidáman És kacagva mondom én majd: »Hiszen én még sohse éltem.«

És hörögve mondom én majd: »Ki a szobámból, pogányok.« Döng az ajtóm és bezárul.

És hörögve mondom én majd: »Hiszen én meg se születtem. Karácsony van, száll az angyal.«

És a nagy, szomoru házban Zsoltárokat énekelve Hajnalig várom az angyalt.

AZ ÉN SÍRÁSOM

Akit én siratok, ne sírjon S aki temet, az sírt ne ásson: Én vagyok a temető-király S mindenható az én sirásom.

Ha én sírok, a nagy Élet sír, Múlás, bukás, csőd, sóhaj, átok. Az eleve–elrendelés zúg, Ha én fájdalmasat kiáltok.

Akit szeretek, annak könnyet, Fájdalmat tudok kölcsönadni. S halálban is szép lesz, babéros, Akit én fogok elsiratni.

A HOLNAP ELÉBE

»Állj meg.« Ordít utánam az éjben Cafra sereggel a Tegnap. »Állj meg.« És én megyek, megyek.

»Állj meg.« Vágok a sűrü bozótnak, Holdnak, pokolnak, fellegeknek És egyedűl és egyedűl.

Vár, vár: futok a Holnap elébe. Apám, anyám, papok és bárdok, Nem kelletek, nem kelletek.

Ősök, árnyak, tegnapi legények, Testvéreim vérben és kupában: Undok Tegnap, maradjatok.

Megyek a bús, nagyszerű Sötétnek. »Állj meg!« Nem. Előttem a Holnap. Engem vár, engem, rohanok.

HA A SZEMEM LEFOGTÁK

Óh, elégtétel éjszakája, Óh, gyönyörűség éjszakája: Szememet már lefogták szépen És senki sem emlékszik rája. Senki se tudja, mint néztem rá, Kire haraggal, kire kéjjel? S ostoba kis emlékezések Indulnak útnak szerte–széjjel.

AZ ÉRTŐL AZ OCEÁNIG

Az Ér nagy, álmos, furcsa árok, Pocsolyás víz, sás, káka lakják. De Kraszna, Szamos, Tisza, Duna Oceánig hordják a habját.

S ha rám dől a szittya magasság, Ha száz átok fogja a vérem, Ha gátat túr föl ezer vakond, Az Oceánt mégis elérem.

Akarom, mert ez bús merészség, Akarom, mert világ csodája: Valaki az Értől indul el S befut a szent, nagy Oceánba.

AZ ILLÉS SZEKERÉN – 1908

AZ ÚR ILLÉSKÉNT ELVISZI MIND...

Az Úr Illésként elviszi mind, Kiket nagyon sujt és szeret: Tüzes, gyors szíveket ad nekik, Ezek a tüzes szekerek.

Az Illés-nép Ég felé rohan S megáll ott, hol a tél örök, A Himaláják jégcsúcsain Porzik szekerük és zörög.

Ég s Föld között, bús–hazátlanul Hajtja őket a Sors szele. Gonosz, hűvös szépségek felé Száguld az Illés szekere.

Szívük izzik, agyuk jégcsapos, A Föld reájuk fölkacag S jég-útjukat szánva szórja be Hideg gyémántporral a Nap.

A SION-HEGY ALATT

»ÁDÁM, HOL VAGY?«

Oszlik lelkemnek barna gyásza: Nagy, fehér fényben jön az Isten, Hogy ellenségim leigázza.

Az arcát még titkolja, rejti, De Nap-szemét nagy szánalommal Most már sokszor rajtam felejti.

És hogyha néha–néha győzök, Ő járt, az Isten járt előttem, Kivonta kardját, megelőzött.

Hallom, ahogy lelkemben lépked S az ő bús »Ádám, hol vagy?«-ára Felelnek hangos szívverések.

Szivemben már őt megtaláltam, Megtaláltam és megöleltem S egyek leszünk mi a halálban.

AZ ISTEN BALJÁN

Az Isten van valamiként: Minden Gondolatnak alján. Mindig neki harangozunk S óh, jaj, én ott ülök a balján.

Az Isten könyörületes, Sokáig látatlan és néma, Csak a szivünkbe ver bele Mázsás harangnyelvekkel néha.

Az Isten nem jön ám felénk, Hogy bajainkban segítsen: Az Isten: az Én és a kín, A terv s a csók, minden az Isten.

Az Isten hatalmas nagy úr, Sötétség és világosság, Rettenetes, zsarnok lakó: Lelkünkbe ezredévek hozták. Az Isten az egyszerűség, Unja a túlságos jókat, Unja a nyugtalanokat S a sokszerű, nagy álmodókat.

Az Isten engem nem szeret, Mert én sokáig kerestem, Még meg se leltem s akkor is Kötődtem vele s versenyeztem.

Az Isten van valamiként: Minden Gondolatnak alján. Mindig neki harangozunk S óh, jaj, én ott ülök a balján.

KRISZTUS-KERESZT AZ ERDŐN

Havas Krisztus-kereszt az erdőn Holdas, nagy, téli éjszakában: Régi emlék. Csörgős szánkóval Valamikor én arra jártam Holdas, nagy, téli éjszakában.

Az apám még vidám legény volt, Dalolt, hogyha keresztre nézett, Én meg az apám fia voltam, Ki unta a faragott képet S dalolt, hogyha keresztre nézett.

Két nyakas, magyar kálvinista, Miként az Idő, úgy röpültünk, Apa, fiú: egy Igen s egy Nem, Egymás mellett dalolva ültünk S miként az Idő, úgy röpültünk.

Húsz éve elmult s gondolatban Ott röpül a szánom az éjben S amit akkor elmulasztottam, Megemelem kalapom mélyen. Ott röpül a szánom az éjben.

AZ ÚR ÉRKEZÉSE

Mikor elhagytak, Mikor a lelkem roskadozva vittem, Csöndesen és váratlanul Átölelt az Isten. Nem harsonával, Hanem jött néma, igaz öleléssel, Nem jött szép, tüzes nappalon De háborus éjjel.

És megvakultak Hiú szemeim. Meghalt ifjuságom, De őt, a fényest, nagyszerűt, Mindörökre látom.

IMÁDSÁG HÁBORÚ UTÁN

Uram, háboruból jövök én, Mindennek vége, vége: Békíts ki Magaddal s magammal, Hiszen Te vagy a Béke.

Nézd: tüzes daganat a szivem S nincs, mi nyugtot adjon. Csókolj egy csókot a szivemre, Hogy egy kicsit lohadjon.

Lecsukódtak bús, nagy szemeim Számára a világnak, Nincs már nekik látnivalójuk, Csak Téged, Téged látnak.

Két rohanó lábam egykoron Térdig gázolt a vérben S most nézd Uram, nincs nekem lábam, Csak térdem van, csak térdem.

Nem harcolok és nem csókolok, Elszáradt már az ajkam S száraz karó a két karom már, Uram, nézz végig rajtam.

Uram, láss meg Te is engemet, Mindennek vége, vége. Békíts ki Magaddal s magammal, Hiszen Te vagy a Béke.

EGY RÉGI KÁLVIN-TEMPLOMBAN

Papunk ravasz, öreg bölcs, Húsz éve is az volt már. Templomunk Kálvin–templom, Nincs benne cifra oltár. A textus ma is Jézus,

Éppen úgy, mint húsz éve: »Megtöretett a teste, Megtöretett a teste, Kiontatott a vére.«

Jártam turista-kedvvel, Vonatoztam, hajóztam, De templom rég nem látott Így, imádkozó pózban. Be jó volna kacagni Húsz év után megtérve: »Megtöretett a teste, Megtöretett a teste, Kiontatott a vére.«

A hívek nagy, szent hittel Figyeltek ott körültem. Én, ha nem kacaghattam, Legalább is röpültem. Ámenre tértem vissza Húsz évből az igére: »Megtöretett a teste, Megtöretett a teste, Kiontatott a vére.«

A SION-HEGY ALATT

Borzolt, fehér Isten-szakállal, Tépetten, fázva fújt, szaladt, Az én Uram, a rég feledett, Nyirkos, vak, őszi hajnalon, Valahol Sion-hegy alatt.

Egy nagy harang volt a kabátja, Piros betükkel foltozott, Bús és kopott volt az öreg Úr, Paskolta, verte a ködöt, Rórátéra harangozott. Lámpás volt reszkető kezemben És rongyolt lelkemben a Hit S eszemben a régi ifjuság: Éreztem az Isten-szagot S kerestem akkor valakit.

Megvárt ott, a Sion-hegy alján S lángoltak, égtek a kövek. Harangozott és simogatott, Bekönnyezte az arcomat, Jó volt, kegyes volt az öreg.

Ráncos, vén kezét megcsókoltam S jajgatva törtem az eszem: »Hogy hívnak téged, szép, öreg Úr, Kihez mondottam sok imát? Jaj, jaj, jaj, nem emlékezem.«

»Halottan visszajöttem hozzád Én, az életben kárhozott. Csak tudnék egy gyermeki imát.« Ő nézett reám szomorún S harangozott, harangozott.

»Csak nagyszerű nevedet tudnám.« Ő várt, várt s aztán fölszaladt. Minden lépése zsoltár–ütem: Halotti zsoltár. S én ülök Sírván a Sion–hegy alatt.

SZERESS ENGEM, ISTENEM

Istenem földben, fűben, kőben, Ne bántsuk egymást mostanában: Sokat járok a temetőben.

Sokat emlegetlek, citállak: Te vagy ma a legvalóbb Nem-Vagy, Ős magyar névvel: az ős-Állat.

Szeress engem, ha tudsz szeretni, Szeress engem, mert, jaj, utálnak S olyan jó szeretettnek lenni.

Szeress engem s ölelj át szépen, Mi, hajh, cudar világot élünk S kenyértől függ az üdvösségem. Úgy szeretnék szabad úr lenni, De éltem, sorsom ki van mérve: Így kell születni, így kell enni.

Így kell csókolni s megmaradni És így kell nagyokat tervelni, Kérni és mindig adni, adni.

A NAGY CETHALHOZ

Óh, Istenünk, borzasztó Cethal, Sorsunk mi lesz: ezer világnak? Roppant hátadon táncolunk mi, Óh, ne mozogj, síkos a hátad.

Csúszós a hátad, mellyel tartod Lelkünket és a mindenséget S én csak két rossz, táncoló lábat S reszkető szívet adok néked.

Sok félelmemet vedd el értük, Melyek velőimbe befújnak. Mutasd meg, hogy nem vagy keresztyén, Nem vagy zsidó: rettentő Úr vagy.

Végy engem hátad közepére, Hogy két gyönge lábam megálljon, Hogy a szívem ne verje mellem, Hogy néha rám szálljon az álom.

Vagy dobj le egyszer s mindörökre, Ne táncolj, lógj, ne tréfálj mindig. Nem bírom s holt csillagaid már Nyúgodt fényük arcomra hintik.

A VIDÁM ISTEN

Összetévesztitek a Halállal, Holott Ő a Halálnak is ura S akkor vagytok a közelében, Ha kötekedtek a Halállal.

Ha így szóltok: éljen az Élet, Derít rátok a Halál ura, Derít rátok s örül az Isten Ha így szóltok: éljen az Élet.

ÁLMOM: AZ ISTEN

Batyum: a legsúlyosabb Nincsen, Utam: a nagy Nihil, a Semmi, A sorsom: menni, menni, menni S az álmom: az Isten.

Vele szeretnék találkozni, Az álmommal, nagy, bolond hitben S csak ennyit szólni: Isten, Isten S újból imádkozni.

Nem bírom már harcom vitézül, Megtelek Isten-szerelemmel: Szeret kibékülni az ember, Mikor halni készül.

URAM, OSTOROZZ MEG

Uram, bántottál, űztél, megaláztál, Sokféle ostort suhogtatott kezed: Te tudtad, miért. Kis szolgád bizton nagyokat vétkezett.

Hajh, bűnös voltam, nótáid elloptam, Nőid csókoltam s kortyongattam borod. Méltón sujtott rám Könnyben áztatott, sós, éles ostorod.

Minden bűnömből külön ostort fontál, Csöpp, beteg vérem sokszor kiütközött, Ám csók-ostorod Legfájóbb ostor ostoraid között.

Uram, utólszor evvel ostorozz meg Nagy bűnök után méltón, fájón, nagyon És azt az asszonyt, Kire korbácsolt, rossz szívemet hagyom.

AZ ÉJSZAKAI ISTEN

Meg-megtréfál az én Istenem, A régi tromfot visszaadja: Elszökik tőlem virradatra. Velem van egész éjszakán. Jön néha–néha egy jó napon, Mikor egész valóját látom, De soha–soha napvilágon. Velem van s mindig éjszakán.

Olyan ő, mint az asszonyok: Imádtatja nagyszerü lényét, De elszalad, nehogy megértsék. Velem van s rossz az éjszakám.

Az Istenem, tréfás Istenem, Vajon miért csak éji árnyék? Fény-nyomában szívesen járnék. Velem van, de csak éjszakán.

AZ ISTEN HARSONÁJA

Mikor az elnyomottak, a senkik, Jajdulva, fegyverkezve jönnek, Az Isten jön és millió árnya Méhébe halt erőnek és örömnek. Jajdulva, fegyverkezve jönnek.

Akik erőt és örömet ölnek, Nem lesz majd kegyelem azoknak. Néhány ezer évig tűr az Isten, De azután jaj a gyilkosoknak, Nem lesz majd kegyelem azoknak.

Mert Isten: az Élet igazsága, Parancsa ez: mindenki éljen. Parancsa ez: mindenki örüljön. Parancsa ez: öröm-gyilkos féljen. Parancsa ez: mindenki éljen.

Jönni fog az Isten, az ős Élet S e földön szól majd harsonája: »Halottak, élők és eljövendők, Ím, igazságot teszek én máma.« S e földön szól majd harsonája.

Aki csak élt mások könnye árán, Rettenetes, rút véggel pusztul. Sírban, mában, ágyékban, ki zsarnok, Dögként fog elhullni, csapatostul: Rettenetes, rút véggel pusztul.

ISTEN, A VIGASZTALAN

Ő: Minden, de áldani nem tud, Ő: Minden, de senkit se büntet, Ő teljesíti az Időt S nem érti meg a mi szivünket.

Hatalmasabb a Jehovánál, Ő a hideg Ámennek atyja; Ő csak mosolyog és akar S egy fagyott Nap az ábrázatja.

Úgy forgatja a Mindenséget, Mintha unott játékot űzne, Egy–egy világot megfagyaszt S ötöt–hatot hajít a tűzbe.

Nem int, nem bosszul, nem jutalmaz, Mennybe nem kísér, föld alá nem. Vele holott egyek vagyunk: Ő: a Muszáj, a Lesz, az Ámen.

Ha ízeinket összetépjük Istentelen, nagy fájdalomban, Ő csak mulat: se nem szeret, Se nem dühít bennünket jobban.

Ő: a nagy–nagy Élet–folyóvíz, Zuhogva zúg, kacagva harsog, Sodor, zúz, ont, fut szüntelen, Nem fogják gátok s renyhe partok.

Ő: a folyásnak akarója, Melynek forrása s vége nincsen. Ő: minden és vigasztalan, Egyetlen és borzalmas Isten.

TÉLI MAGYARORSZÁG

MAGYAR JAKOBINUS DALA

Ujjunk begyéből vér serken ki, Mikor téged tapogatunk, Te álmos, szegény Magyarország, Vajjon vagy-e és mink vagyunk?

Vajjon lehet-e jobbra várni? Szemünk és lelkünk fáj bele, Vajjon fölébred valahára A szolga-népek Bábele?

Ezer zsibbadt vágyból mért nem lesz Végül egy erős akarat? Hiszen magyar, oláh, szláv bánat Mindigre egy bánat marad.

Hiszen gyalázatunk, keservünk Már ezer év óta rokon. Mért nem találkozunk süvöltve Az eszme-barrikádokon?

Dunának, Oltnak egy a hangja, Morajos, halk, halotti hang. Árpád hazájában jaj annak, Aki nem úr és nem bitang.

Mikor fogunk már összefogni? Mikor mondunk már egy nagyot, Mi, elnyomottak, összetörtek, Magyarok és nem-magyarok?

Meddig lesz még úr a betyárság És pulya had mi, milliók? Magyarország népe meddig lesz Kalitkás seregély-fiók?

Bús koldusok Magyarországa, Ma se hitünk, se kenyerünk. Holnap már minden a mienk lesz, Hogyha akarunk, ha merünk.

EGY HARCI JÉZUS-MÁRIA

Néha úgy tör rám pogány módra Ez a kicsi, magyar világ, Hogy szinte én is elkiáltom A régi Jézus–Máriát, A harci Jézus–Máriát.

Mit vétettem és mit akarnak? Hiszen én mindent elhagyok, Dalt, életet és dicsőséget. De az igaz: az én vagyok, De a magyar: az én vagyok.

Láttam én már delelő csordát Vizetlen kútnál, szenvedőn. Kiszáradok, én, bús forrás is, De ne bántsák a szemfedőm, Ne érintsék a szemfedőm.

Ne jöjjenek majd vezekelni, Ne nyögjenek, ha meghalok, Dögöljenek meg éhen-szomjan, De az igaz: az én vagyok, De a magyar: az én vagyok.

Nem kellett, amit fölkináltam? Majd jön idő, hogy kellene. Jézus-Mária, mit is tettem? Vad csordának kell-e zene? Óh, pusztába-halt, szent zene.

MAGYAR FA SORSA

Lelkemben a magyar fa Lombjai esnek, hullnak: Lombosan, virágosan, Így kell, hogy elpusztuljak.

Hejh-hajh, Szilvániából, Erdők helyéről jöttem: Lomboztam ima helyett S keveset könyörögtem.

Ontottam a virágot, Virultam jóban-rosszban: Mások gyümölcsösödtek, Én mindig virágoztam. Öreg vagyok s pogányul Imát még most se mondok: Hulljatok csak halálig Magyar virágok s lombok.

VÉN DIÁK ÜDVÖZLETE

Zilahra menjen ez a félig-síró, Félig-vidor ének. Vén, kóbor diák küldi könnyek között Az ősi Schola fő-magisterének.

Az ősi Schola már meg is ifjodott Gyönyörűn azóta. Csak minket csókolt öregre az idő, Távolság, küzdés, eszme, bor és nóta.

Páris rikolt rám, míg e verset szövöm, Én, régi diákod. Én jó mesterem, jó görög tanítóm, Ma is átok még az ős görög átok.

Homérosz s felhős görög tragédiák Vágnak a szivembe. Te beszélsz és mi, nebulók, hallgatunk, Istenem, istenek, mintha csak ma lenne.

Pedig Homérosz kék ege beborult. Istenek és hősök Hullnak azóta szivemből szüntelen, Hogy az élettel küzdök, kergetőzök.

Anér, és andrósz a genitivusa, Én jó, bölcs tanárom? Beh elfeledtem görögül s férfiul, Már csak a sorsot, a végzetet várom.

Arcomon ma is áldott tekintetét Szemeidnek érzem. Mennyit biztattál és az élet-öröm Nem jön el hozzám, nem jön mégsem, mégsem.

Hogy szép az élet, te mondtad szüntelen S hogy higgyük: akartad. S míg játszadoztak rajta bús mosolyok, Erőt és hitet prédikált az ajkad. Te bérmáltál meg, kis, vidéki lapod, Hogy poéta lettem. Múltak az évek s én, verselő diák, Öreg mesterem, hozzád-öregedtem.

Te állsz előttem, ha már-már nem bírom, Mint az élet tússza, Szép bölcs fejeddel, mely hogyha akarod, Vagy nem akarod, meg lesz koszorúzva.

Úgy ér az ünnep: állasz lombtalanul. Volt egy rózsa-ágad: Letépte a sors, a cudar és görög. Ugye hinni kell a mithosz-világnak?

És úgy állok én, mint te: lombtalanul S még emlékem sincsen. Másokért élünk, mi mindig csak adunk: Így rendelte el ezt a Végzet-Isten.

Nem baj: zöldelnek a zilahi hegyek, Vidám pince-katlan Egy csöpp örömet, egy kicsi feledést Ad annak, kihez a sors irgalmatlan.

És mégis–mégis koszorús fejedet, Ím, most sokan áldják. És mégis–mégis, ha nem is örömest, Szép megkísértni az élet talányát.

És mégis-mégis, magam is itt vagyok Ünnep-kocsit tolni S én jó mesterem, szeretném a kezed Áldva-átkozva, sírva megcsókolni.

MÉRT IS TETTEM?

Szent, borissza, korhely lázban Hajnalokig elnótáztam. Soha többet, Kiröhögtek, megköpdöstek.

Pesti vásár, pesti korcsma, Mintha egy rossz mese volna. Mért is tettem? Hisz én ide nem kellettem. Büszke nóta, bátor nóta Nem kellett itt soha óta. Magyar csárda, Itt mindig csak duda járta.

Pesti vásár, pesti korcsma, Mintha egy rossz mese volna. Mért is tettem? Hisz én ide nem kellettem.

HÁRMAN A MEZŐN

Hárman vagyunk csupán a nagy Mezőn: Az Isten, én és egy paraszti átok. S én jól tudom, mindnyájan meghalunk, Csak egy nagyot, kiméletlent kiáltok.

Én egyedül nem félek, reszketek, Már úgyis a Sátáné az én bőröm, De a Mezőt és annak Istenét És a paraszt átkot mégis megőrzöm.

Itt már minden, minden haszontalan, Őszben, télben, tavaszban s lomha nyárban. A nagy Mezőn nem fordulhat csoda, Csak ha kitartunk mi hárman, mi hárman.

AZ ÉN MAGYARSÁGOM

Az én magyarságom Mindennél keserűbb, Mindennél igazabb.

Az én magyarságom Véres és fekete, Véres és szomorú.

Az én magyarságom Büszke felleg-orom, Büszke, nagy sirató.

Az én magyarságom: Nincs ilyen átkozott, Nincs ilyen igazi.

NÉHAI VAJDA JÁNOS

Sokáig várta szegény a Halált, Pedig magyarul s nagyon szépen hívta S vén haláláig hiányzott neki Dárius kincse: azaz száz forintja.

Talán a mája se volt épp' szelíd Olykor biz' nyűgös volt ez a vén gyermek. De hisz' Istennek s ami keserűbb: Magyarnak, bárdnak, poétának termett.

Durcásan, büszkén csörtetett tovább Rakott, hívó, bő, nagy asztalok táján, Dalolt, virrasztott, pusztult csöndesen S gőggel rugott ki végső éjszakáján.

Bakonyi fajta, karakán magyar, Pazar volt, jó volt rossz fajtája mellett, Magyar mértéknél ő többet adott S ő azt se kapta, ami nagyon kellett.

Akkor is úgy volt: frász törhette ki A Dal és Szépség nyugtalan magyarját, Mert úgy van igaz magyarság szerint, Ahogy cudarok és urak akarják.

Mert úgy van most is, kis, szamár gazok Fojtják el, fogják az Isten növényét: Magyar és vátesz, ez éppen elég, Hogy honi késsel szent szivén döföljék.

Mert úgy van, úgy lesz, nem kell ám ide Valaki ember, igazán nagy, gazdag, Hagyjuk szabadon, símán a teret, Úrnak, nemesnek, hitványnak, pimasznak.

Oh, vén por–ember, boldog néhai, Fáradt–irigyen, búsan megidézünk S megejt bennünket a magyar remény, Ha szikkadt, porladt koponyádra nézünk.

A TÉLI MAGYARORSZÁG

Magyar síkon nagy iramban át Ha nyargal a gőzös velem Havas, nagy téli éjjelen, Alusznak a tanyák. Olyan fehér és árva a sík, Fölötte álom-éneket Dúdolnak a hideg szelek. Vajjon mit álmodik?

Álmodik-e, álma még maradt? Én most karácsonyra megyek, Régi, vén, falusi gyerek. De lelkem hó alatt.

S ahogy futok síkon, telen át, Úgy érzem, halottak vagyunk És álom nélkül álmodunk, Én s a magyar tanyák.

A MAGYAR VIGASSÁG

Nótázó bűnök, hetyke gazság, Törik-szakad és csak azért is, Halál-hivás, Csuhaj: ez a magyar vigasság.

Már nem várunk, semmit se várunk, De egyet még ugrik a kedvünk, Egye fene: Hátha vigabb lesz a halálunk.

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY

S amikor az este elterpedt, Rongyos mécsese lánginál Imádkozott egy nagyon furcsát Csokonai Vitéz Mihály:

*

»Add, óh, Uram, ki vagy, vagy nem vagy, Rossz hátam alá a karod: Úgy emelj el innen magadhoz, Ne lássanak a magyarok.«

»Add, óh, Uram, hogy szépet lássak Távolból. Mindegy, ha hamis Az, amit a távolból látok. Magyar vagyok én magam is.« »Akarok egy valakit látni, Aki szebben hal, hogyha hal, Aki a fajtáját átkozta S aki magyar volt, nagy magyar.«

»Egy századdal előbbre lássak S lássam, aki engem idéz. Szomorú sarjamat hadd lássam, Aki ismét Vitéz. Vitéz. «

*

S amikor a hajnal szétharsant, Rongyos mécsese lánginál Furcsát látott s szomorún halt meg Csokonai Vitéz Mihály.

A KÜRTÖSÖK SZAVA

Fáradt akarók hada ez, Ez Xerxes gyáva népe: Hajh, kürtösök, rohanjatok Nagy kürt–szóval elébe.

Bomlottan, álmosan tolul Szomorú ember–nyája: S mi lesz, hogyha a kürtösök Szava útját nem állja?

Magyar föld, te juh-legelő, Öngyilkosa erődnek, Mi lesz, hogyha kürtöseid Elfáradva kidőlnek?

Mi lesz, ha elszéled a nyáj, Ha már eleget tűrtünk? Ha már mi is elfáradunk S ha elnémul a kürtünk?

Hajh, kürtösök, rohanjatok Nagy kürt-szóval elébe: Boldogtalan, szomoru nyáj, Ez a magyar föld népe.

Bomlottan, álmosan tolul Szomorú ember–nyája: S mi lesz, hogyha a kürtösök Szava útját nem állja?

NEKÜNK MOHÁCS KELL

Ha van Isten, ne könyörüljön rajta: Veréshez szokott fajta, Cigány–népek langy szivű sihederje, Verje csak, verje, verje.

Ha van Isten, meg ne sajnáljon engem: Én magyarnak születtem. Szent galambja nehogy zöld ágat hozzon, Üssön csak, ostorozzon.

Ha van Isten, földtől a fényes égig Rángasson minket végig. Ne legyen egy félpercnyi békességünk, Mert akkor végünk, végünk.

ILOSVAI SELYMES PÉTER

Jó Ilosvai Selymes Péter, Néha-néha úgy-úgy szeretnék Elborozgatni őkelmével.

Lágy keménység és kemény lágyság, Neki is ez volt pátriája: Ez a szegény, cifra Szilágyság.

Egy-két század mit számit köztünk? Ő is itt álmodott és sínylett. Álmodtunk, sírtunk, ösztönöztünk.

Őt a régi hősök sarkalták S én, jaj, magamnak vagyok hőse S ránk csaptak erdővágó balták.

Hajh, ha találkoznánk mi ketten, Beh elbúcsúznék sok mindentől, Amit eddig nagyon szerettem.

Hajh, be kibeszélnők magunkat, Két régi, örök, magyar ember, Akiket már minden Új untat.

O Toldiról mondana szépet S poharunkat összekoccintván Sírva áldanók a meséket.

KIS, FALUSI HÁZ

Fehér falak, szőke gerendák, Csöndes, bús, falusi házunk, Ugye, ha mi titokban vagyunk, Nem komédiázunk?

Gyónó, csöndes, nagy sugdosásban Sírjuk ki mély titkainkat S ha benézünk az éjszakába, Felénk árnyak ingnak.

S mennyi mindent tudunk mi gyónni Álmatlan éjórák sorján. Csitt, jajgatva fut le a hóvíz A bádog–csatornán.

A HALÁL-TÓ FÖLÖTT

A Halál-tó fölött kerengünk Szép, bátor, büszke madarak. S a tóban nagy, förtelmes és rest Kígyó-fejű, éhes halak. Ezt a bűz-lehü bús tavat Így is nevezik: Magyarország.

Hiába minden, mind lehullunk, Húz a Halál-tó: elveszünk. Hiába lelkünk, lángolásunk, Szerelmünk, jóságunk, eszünk. Erőt mi rajta nem veszünk: Halál-tó marad Magyarország.

LÉDA AJKAI KÖZÖTT

A TE MELEGSÉGED

Miért próbál kép vagy szobor Lelkemből kilopni téged? Elevenek vagy hidegek: Ki tudja nekem adni még A te egyetlen melegséged?

Minden csókomban meghalok S ajkaidon kelek újra, Asszony-szirokkó száz jöhet: Sorvasztó, édes melegét Én reám már hiába fujja.

Halottak és elevenek Hiába hűtnének téged, Nincs más meleg, mint a tied. Ki tudja nekem adni még A te egyetlen melegséged?

A MI NÁSZNAGYUNK

Lagzink előtt a Násznagyunk jön Rigmusos, órjás harcsa–szájjal S egy fölpántlikázott kaszával.

Szól a Násznagy: »Már régi mátkák, Ideje őket összeadni, Lekaszálni és megsiratni.«

»Keresem az öröm-szüléket. Hol, merre vannak, merre látták? Keresem szívük régi vágyát.«

Csönd van a lakodalmas házban, A vendégek csak isznak, esznek És néha nagyokat nevetnek.

S aztán lép a Násznagy kevélyen Fekete leples tíz szobán át S hetykén pengeti a kaszáját. S egy koporsóban kéken-sárgán Ott fekszünk mi egymással telve, Végre, örökre egybekelve.

LÉDÁVAL A TAVASZBAN

Az ő testét s az enyémet is, Óh, tavasznak sokfajta nedve, Száguldjátok be vetekedve.

Kicserélődve, fiatalon, Szomorú kedvvel, víg haraggal Legyünk mi két kárhozott angyal.

Legyünk a Tavasz gyermekei, Kik arcukat vetik az Égnek, Kik nedvesek s mégis elégnek.

Csönd legyen akkor az Ég alatt, Bomolva, szökve, válva rügybe Mi leszünk a Tavasznak üdve.

Mi legyünk akkor az Ég alatt A legszebb két tavaszi jószág, Túlzás, betegség, de valóság.

LÉDA AJKAI KÖZÖTT

Az ajkaid közt rejtőznék el, De a szemeid reám nyílnak: Meglátnak az én cimboráim, Nagyon holdas most minden éjjel.

Lédám, meddig tart a bujósdi, Ez az ős, húnyó, csalfa játék? Tudom, hogy a nyomomban vannak S nem szabad nyögni, sírni, szólni.

Szomorú, zöld, nagy szemeidben Dőzsölnek az én cimboráim, Kikukucskálnak, leskelődnek A Mámor, a Halál s az Isten.

Ha akarják, szivemre szállnak, Csókolj, Lédám, semmivé csókolj, Hogy hiába jöttenek légyen, Ha ajkaid közt megtalálnak.

HA HOLTAN TALÁLKOZUNK

Áldj meg, ha itthagysz, áldj akkor is, Ha rossz voltam. Nem nézhetünk egymás szemébe Majd egykor holtan.

Fölpattant, nagy, halott szemeink Kérdve világítják az éjünk: Miért nem voltunk jók egymáshoz, Amikor éltünk?

CSÓK AZ ÁJULÁSIG

Ez az ájulásig–csók hona, Rettegi a paraszt babona S valahol, vad, erdő–szakálas Szatír–képű, bús hegyek alján Fekszik, mint egy nagy, fiatal lyány.

Mikor rásüt a Hold, megremeg S elébe roskadnak a hegyek, Fehér halmait nyögve áldják, Szent forrásaira borulnak És csókba, könnybe, vérbe fulnak.

Jaj annak, aki már erre járt, És jaj, aki itt asszonyt talált, Maró szája sohse lakik jól, Ajka, foga, szíve elvásik, De csókolni fog ájulásig.

Estéjén, éjén és hajnalán, Vére és asszonya sincs talán, Ott piheg egy ibolyás dombon. S asszony nélkül vagy asszonyostul Csókol, amíg csak belepusztul.

A SZERELMESEK HOLDJA

Makulátlan az ég S ragyognia kéne a Holdnak. De e szent éjszakán Égen és Földön Sötét sorsok folyói folynak. Érzed, hogy rohanunk Mesebeli lég-folyók hátán? Ez az az éjszaka, Mikor a Hold fut S elhal ilyen csókoknak láttán.

Ez az az éjszaka, Melyre szörnyű, ha jön a holnap. Ölelünk, rohanunk, De meghalunk, ha Ez éjjel meglátjuk a Holdat.

VÁROM A MÁSIKAT

Én már régen–régen úr lennék S vagyok öreg temető–szolga: Volt egy asszony s az életet Rámparancsolta.

Messze van még, aki fog jönni, Hogy a varázsból kiszakasszon? Jöjj s parancsold rám a halált Te, másik asszony.

CSUKOTT SZEMŰ CSÓKOK

Hogy csókosat egyszerre álmodunk, Csak ennyit tudok róla. Istenem, az-e, akit gondolok? Mindig megérzem, Mikor lecsúszik a takarója.

Mi már talán sohse találkozunk, Bús vándorok, mi ketten. De ott vagyok, mindig, mikor kiván És ő is eljött, Akármilyen idegent szerettem.

Lehet, hogy dús, fekete a haja, Ilyen hajat kivánok. S óh, jaj, az ő dús, fekete haját Hányszor hozták el Arcomra kócos, szőke leányok. Még egyszer fogom más csókjainál Szemeimet lezárni: Majd ha ő is így csókol valakit, Csukott szemekkel, Mert engem nem bírt már tovább várni.

RUTH ÉS DELILA

Száz alakban, százképpen látlak, Látlak Ruthnak és Delilának, Látlak mindenkinek.

Látlak szelidnek, látlak szépnek, Csúnyaságnak, gyönyörüségnek, Látlak mindenkinek.

Látlak keserünek, gonosznak, Tisztának és vériszaposnak, Látlak mindenkinek.

Látlak darabosnak, egésznek, Csóknak, savónak, sónak, méznek, Látlak mindenkinek.

Látlak angyalnak és ördögnek, Dicső Valónak, tunya dögnek, Látlak mindenkinek.

Látlak életnek és halálnak, Tornak, gyásznak, áldásnak, bálnak, Látlak mindenkinek.

Száz alakban, százképpen látlak, Látlak Ruthnak és Delilának, Látlak mindenkinek.

AZ ASSZONY JUSSA

Bíbor-vágyaiból a Multnak Obeliszkként te megmaradtál: Mályva-szinű, bús asszony-sírkő A síromnál.

Tudom én, hogy magad őrzöd csak, Mikor az én síromat őrzöd, De a Halált s ami több nála, Megelőzöd. Ott fogsz pompázni tompa fénnyel S mikor síromhoz latrok jőnek, Hirdetni fogod szent, nagy jussát A volt nőnek.

Hirdetni fogod: te akartad S mindent, mi történt, te akartál S hogy nálam is hatalmasabb vagy S a Halálnál.

HALÁLBA VIVŐ VONATOK

Vonatok, melyek hozzá visztek, Vonatok, melyek tőle hoztok, Óh, vonatok, járjatok rosszul, Ha éjszakában száguldoztok.

Messziről intő lámpák fénye, Hova engem: halálba csaljon S találkozzunk egy szörnyüséges, Halálüvöltő lakodalmon.

NEM JÖN SENKI

Kipp-kopp, mintha egy asszony jönne, Sötét lépcsőn, remegve, lopva: Szívem eláll, nagyszerüt várok Ószi alkonyban, bizakodva.

Kipp-kopp, szivem megint megindul, Hallom megint: mély, nagy örömre, Halk tempóra, titkos ritmusra Mintha jönne valaki, jönne.

Kipp-kopp, most már egy síri alkony Ködös, süket nótáját zengi Az őszi est. Ma se jön hozzám, Ma se jön hozzám senki, senki.

A LELKEDDEL HÁLNI

Mit sarju-hajak csiklandozva fednek, Szeretném megcsókolni Két vakszemed, a halványt, Két kies völgyét a te szép fejednek. Szeretnék egyszer a lelkeddel hálni, Belopózni fejedbe, Szűz szeretnék maradni S valami újat lelni, kitalálni.

Most én a Halál szárítóján lengek Tele gondolatokkal. Óh, talán testem sincs már. De test nélkül is vágyok és esengek.

Csókosan s szűzen akarnék én válni A fejedet csókolván, Azt a két kies völgyet: Szeretnék egyszer a lelkeddel hálni.

ÉN RÉGI MÁTKÁM

Csupa rom és romlás a multunk S te voltál élén A romboló angyal–seregnek. Csak azért is szeretlek.

Ne jöjj elémbe, meg se csókolj, Én régi mátkám, Minden csókom kezdete, vége, Életem kedvessége.

Csupa rom és romlás a lelkünk, Mindegy, akartuk. Sorsunkon titkos, fekete leplek, Csak azért is szeretlek.

AZ UTCA ÉNEKE

DÓZSA GYÖRGY LAKOMÁJÁN

Sebő pajtás, mit szól a gyomrod? Pajtás, ebeké a vérünk: Fejünk fölött varjak kárognak. Pajtás, meghalt a vezérünk.

Különb volt, mint nyolcvan apátúr, Szentebb úr nem vala itten, Úgy trónolt ott, a tüzes trónon, Mint az egekben az Isten.

Tréfás gyilkosok csiklandozták S meghalt komoly, büszke fővel. Háta mögött egy püspök állott Szentelt vízzel és füstölővel.

Sebő pajtás, jóllaktunk egyszer, Holt ember varjaknak étkük. Pajtás, mi voltunk a rossz varjak. Mi éhesen széjjeltéptük.

Gyomrunkban az élet s az átok, Hajh, gyomor, haj, kutya bendő, Ti vagytok Magyarország sírja S ti lesztek majd a jövendő.

Lesz bőjtje a nagy lakomának, Lesz új vezér és új Dózsa, Sebő pajtás, ne köpködj: megvált Bennünket a Dózsa trónja.

A VÖRÖS NAP

Harcot és dögvészt aki hoztál Babonás, régi századokra, Kelj föl, óh, kelj föl, szent, vörös Nap Reám ragyogva.

Csupa gyászt és feketét látok, Amint halódva széttekintek: Éjszakás, gonosz, részeg balsors Űz, kerget minket. Sokáig lesz, sokáig tart még A régi sors, a régi átok? Késlekedő, tunya, vörös Nap, Hozzád kiáltok.

Nem akarok dühvel meghalni, Ajzott és visszatartott ívvel, Remény nélkül, fekete gyásszal, Fekete szívvel.

Kelj föl, óh, kelj föl, szent, vörös Nap, Míg gyűlölök, vagyok és élek: Hatalmasabb, pusztítóbb lennél, Hogyha én nézlek.

S ha te rám néznél, lángot küldnél, Amiként ez meg vagyon írva, A gazokra. És én nyugodtan Dőlnék a sírba.

EMLÉKEZÉS TÁNCSICS MIHÁLYRA

Kend volt, Táncsics Mihály, A mi kora lelkünk: Atilla ugarján, Táblabírók földjén, Szenvedő szerelmünk.

Kendet ostorozták, Kutya se becsülte. Mert kend senki se volt, Mindenkiért hevült, Paraszt-anya szülte.

Kendnek sok fájdalmát Szívesen fájlaljuk S e fájó országban Kendnek ős szerepét Szívesen vállaljuk.

Kend, bizony, elporladt, De mink, akik élünk: Vagyunk bizalommal, Vagyunk új Táncsicsok S miként kend, remélünk. Kend új rendet akart: Mindenkit szeretni. Mi más rendre vágyunk: Vagy igaz világ lesz, Vagy nem lesz itt semmi.

Kendet azért mégis Áldjuk, mint egy szentet. Istenünk: az Eszme, Haló porában is Áldja–verje kendet.

A LEGSZENTEBB CSÓK

Szálljon le az égnek Magasságos kedve Minden szerelemre.

Minden igaz tűznél Dagad a mi álmunk, A mi új világunk.

Szeressen az ég is, Szeressen a sár is, A kóbor bogár is.

A mi megváltásunk Így közeleg egyre A sok szerelemre.

A sok szerelemtől Tisztul meg az élet S nem lesznek cselédek.

Büszke úr, ember lesz Minden csókos lény is, A kóbor szegény is.

Az ingyen, forró csók A mi álmunk álma S szabadság világa.

Egy-egy isten lesz majd Minden földi ember Telve szerelemmel.

Óh, szent csók, te szent csók, Proletárok csókja, Vörös, égi rózsa. Ti osztogatjátok, Amit a Ma elvet: Az igaz szerelmet.

S minden igaz tűznél Dagad a mi álmunk, A mi új világunk.

A HADAK ÚTJA

Vörös jelek a Hadak Útján: Hunniában valami készül, Rongyos hadak, roppant hadak Seregelnek vígan, vitézül.

Máma Tűz–ország Magyarország, Fagyott testét a láng befutja. Csoda esett. Földre esett, Benépesült a Hadak Utja.

Százezernyi parittyás Dávid Készül bízón, dalolva rátok: Ejh, jó urak, dicső urak, Ilyen gyávák a Góliátok?

E roppant nép nem Csaba népe, Melyről legenda szólott nektek. Más nép e nép, ez csak: a Nép, A fölkelt Nép. S ugy-e, remegtek?

Dobban a Föld s piros virágos, Nagy kedvvel a Napot köszöntjük. És láng-folyó, szent láng-folyó Minden utca, ha mi elöntjük.

Új hadsereg a Hadak Útján, Új legenda, új harcos ének: Ez a jövő, a kész Jövő S pirkadása a magyar Égnek.

Ez az ezer évig nyomorgók Százszor lesujtott, bús csapatja, De az erő, a friss Erő S vígságát a nagy Élet adja.

Ágyú, gyilok, úri bitangság Nem fog a mi dús ereinken: Ha meghalunk, hát meghalunk S ha meghalunk, meghalt itt minden. Mi vagyunk: Jövő és Igazság, Engesztelés és nagy Itélet, És mi vagyunk, csak mi vagyunk Jó Sors, ha kell s ha nem kell: Végzet.

Minden mienk, csak a tűrés nem S nincs hatalom, amely megingat És hangosan, nagy-hangosan Idézzük meg hóhérainkat.

Ez az ország a mi országunk, Itt most már a mi kezünk épít, Tobzódtatok, tobzódtatok, Éppen elég volt ezer évig.

Hír és dal ma riongva vág szét Városfalak közt, falvan, pusztán: Itt van a nép, megjött a Nép Vihar-irammal, Hadak Utján.

Itt van a nép, trónt ülni fog most Ezer évig férge a rögnek, Itél a nép, ítélni fog S ezerszer jaj a bűnösöknek.

AZ UTCA ÉNEKE

A szalonoké parfümös rege, Szilaj és új az utca éneke.

A régi dal: mithosz és diadal, Véres és bús ének a fiatal.

A szalonokban a könny is hamis, Az utcán hű az őrült kacaj is.

Amit felbecsül szentre a szalon, Az az utcán rongy kóta, kusza lom.

Csinált sírások, ravasz kacajok, Az utca bátran derül és sajog.

A szalon-ének beteg kedv-vidék, Az utca bátran löki ki szivét.

Ott siratják a mult isteneket, Itt nekik már rég beesteledett. Ott tanult, pompás, fölséges karok, Itt együgyű, de viharos dalok.

Holnap tán égi dal lesz a rege, De föld-robaj az utca éneke.

CSÁK MÁTÉ FÖLDJÉN

Nyakatokon vad, úri tatárok, S mégis büszke a ti fejetek. Frissek a vérben, nagyok a hitben; Csák Máté földjén ti vagytok az Isten. Előre, magyar proletárok.

Ami csak szépség s ami reménység, Mind ti vagytok a Tisza körül. Nincs a világon még annyi bánat S annyi láncosa nincs még a világnak, Mint itt és nincs annyi nagy éhség.

Éhe kenyérnek, éhe a Szónak, Éhe a Szépnek hajt titeket. Nagyobb igaza sohse volt népnek, Hitványabb Nérók még seholse éltek. Vagytok: a Ma; vagytok: a Holnap.

Én, beteg ember, csupáncsak várok, Vitézlő harcos nem lehetek. De szíveteket megérdemeltem, Veletek száguld, vív, ujjong a lelkem: Véreim, magyar proletárok.

A GRÓFI SZÉRŰN

Nyár-éjszakán a grófi szérün Reccsen a deszka-palánk S asztag-városban pirosan Mordul az égre a láng.

Éjféli hajnal, szörnyű fény ez, Nincs párja, napja, neve. Fut, reszket a riadt mezőn Az égő élet heve.

Koldus, rossz álmú zsellér ébred, Lompos, bús kutya csahol. Az egész táj vad fájdalom S a gróf mulat valahol. Szenes kalászok énekelnek Gonosz, csúfos éneket: »Korgó gyomrú magyar paraszt, Hát mi vagyok én neked?«

»Mért fáj neked az égő élet? Nincs benne részed soha. Ne sírj, grófodnak lesz azért Leánya, pénze, bora.«

»Ne félj, a tél meg fog gyötörni, Mint máskor, hogyha akar. Élethez, szemhez nincs közöd, Grófi föld ez és magyar.«

S mégis, amikor jön a reggel S pernyét fújnak a szelek, A grófi szérün ott zokog Egy egész koldus-sereg.

Siratják a semmit, a másét, -- A gróf tán épp agarász --Érzik titkon, hogy az övék E bús élet s a kalász.

PANNONIA GRÓFNŐ SZEKERE

Pannonia grófnő szekere Télen a várost vígan futja: Csörtess, kocsis, szabad az utca.

Nyáron meg kell hallni vad jaját Százezernyi, rongyos seregnek, Most odúikban dideregnek.

Nyáron Pannonia homlokát Szégyen és düh festi nagy pírba, Télen hajrá, most marja, bírja.

A rongyosak, ember-ordasok Elbújtak sírva, fázva, várva: Kocsizhat Pannonia dáma.

Csörtess, kocsis, nincs veszedelem. Bús ezerjei most a mobnak Jövő tavaszig nem morognak. Pannonia grófnő szekere Robog cifrán, ragyogva, zárva, De hallga csak, micsoda lárma.

Havas esőben, ím, seregel, Mint nyáron, a koldusok népe, Soraiknak nincs hossza s vége.

Nincs tél, nincs gyász, nincs már akadály, Nincs már szabad út, büszke dáma. Állj meg, Pannonia batárja.

AZ ŐSZI RÓZSÁK

Proletár-lyányok: dér-esettek, Mágnás-parkokban őszi rózsák. Hogyha nem szeretnek, lakolnak S lakolnak, hogyha már szerettek.

Ha sok az álmuk, fonnyadoznak, Hogyha kevés, kidobják őket. Krizántém helyett pótvirágok Gomblyukában a gazdagoknak.

Őszi rózsák: proletár-lyányok, Irisz is volt hamupipőke, S pórvirág volt a krizántém is. Lesztek ti még csodavirágok.

A CSILLAGOK CSILLAGA

Sohse hull le a vörös csillag: Nap, Hold, Vénusz lehullott régen S ő dölyföl a keleti égen.

Sohse vörös a hulló csillag: Rózsás, lila, zöld, kék vagy sápadt, Szeszélye az égi világnak.

Hulló csillag, hullj, hullj, rogyásig, Ezer eséssel, ezer jajjal: Egy csillagból is jöhet hajnal.

Vörös csillag, ragyogj és trónolj, Mióta ember néz az égre, Vörös csillag volt a reménye.

ÚJ VÁRAK ÉPÜLTEK

Még a máglyák, ím, ki se hültek, Régi-zászlós még sok orom, Röpdös babona és turul, De az új várak fölépültek.

Az új várak: nagy, piros lelkek, Szándékok, célok és hitek, Vágyak, amelyek az avas Várakra villámmal tüzelnek.

És a napok lángolva telnek, Az ó várak leomlanak, Csupa új vár lesz a világ, Hol győztes bárdok énekelnek.

A DÉLIBÁB ÜZENETE

A Hortobágy beüzent Debrecenbe: »Civis–urak, már holnap délelőtt Nagy baj lészen.« És ijedt táncot roptak Debrecenben a tatár agyvelők.

»Civis–urak, már holnap nagy baj lészen: Gőzösön jár ma már az ember–ész S a Délibáb Délibábnak maradni Nem akar már. És ennyi az egész.«

»Basahalmától ős Péterfáig Ájer pezseg. Úgy hívják: Gondolat. Fütyöl ez a kerek, tatár fejekre: Civis–urak, haboznak még sokat?«

»Majd holnap tán nem lesz idő megtérni, Korrigálni az ősi, nagy hibát: Civis-urak, nagy baj lészen majd akkor, Ha vörösen bejön a Délibáb.«

DÓZSA GYÖRGY UNOKÁJA

Dózsa György unokája vagyok én, Népért síró, bús, bocskoros nemes. Hé, nagyurak, jó lesz tán szóba állni Kaszás népemmel, mert a Nyár heves. A Nyár heves s a kasza egyenes. Hé, nagyurak: sok rossz, fehér ököl, Mi lesz, hogyha Dózsa György kósza népe Rettenetes, nagy dühvel özönöl?

Ha jön a nép, hé, nagyurak, mi lesz? Rabló váraitokból merre fut Hitvány hadatok? Ha majd csörömpöléssel Lecsukjuk a kaput?

HALÁLVIRÁG: A CSÓK

HÍVEN SOHASE SZERETTEM

Csókjaimat szedtem, vettem, Híven sohase szerettem.

Ha esküdtem s majd meghaltam: Legjobb asszonyom megcsaltam.

Ha akartam, ha igértem, Gonosz voltam tervben, vérben.

Ha öleltem, ha csókoltam, Borús komédiás voltam.

Ha gondoltam a halálra, Csalfán tettem, állva, várva.

Ha valakinek esküdtem, Esküszóból mitse hittem.

Ha tébolyban elájultam, Új nőben ébredtem, újban.

Ha od'adtam testem, lelkem, Kerestem és mitse leltem.

Csókjaimat szedtem, vettem, Híven sohase szerettem.

EGY RÉGI SZÍNÉSZ-LEÁNY

Álmomban mintha mély kutat, Nagy csók-kutat lihegve ásnék: Lompos, szép, álmos, szőke lyány S bús-víg, kóbor komédiás-nép Bukkan elébem.

Ott éltünk közös udvaron, Korhely szinész–pár s nagy leánya, Akinek csípői köré Fonódott egy kis diák álma És a jövendő. Szinte húsz év mélységnyire Megkövült lelkemben feküsznek. Valamikor én azt a lyányt Vallottam a legméltóbb szűznek S csurgott a nyálam.

Nomád nép, lyány, tacskó-korom, Kivánkozó, szerelmes éjek Kincsét veti föl a gödör. Íme, itt van, ez volt az élet: Néhány szamár vágy.

De akkor éltem igazán, Akkor tudtam nőstényt szeretni. Azóta már csak másolok. Életem egy rossz álom, semmi: Ásom a gödröt.

GONOSZ CSÓKOK TUDOMÁNYA

Isten, küldjön te szent kegyelmed Szívemre halálom előtt Valami különös szerelmet, Valami különös szerelmet.

Szörnyedjenek el, akik látják Az én öleléseimet: Új, gonosz csókok tudományát, Új, gonosz csókok tudományát.

Figurázó, nagy csók–zenével, Vaditva a maflák hadát: Így jöjjön el majd az az éjjel, Így jöjjön el majd az az éjjel.

Így kárhozván föloldozódok, Mert így itélem igazán Az életet s kulcsát, a csókot, Az életet s kulcsát, a csókot.

Az élet: elvesztett csók-holmi S én szeretném az életet Egy csók-ötlettel megcsufolni, Egy csók-ötlettel megcsufolni.

HALÁLVIRÁG: A CSÓK

Fekete pillangók fogatján Megyek majd az utolsó csókra. Az asszonyom: Halálvirág, Még sohse láttam: legkülömb, Tavasszal nyíló őszirózsa.

Halálvirág, ha majd az első Májusi Hold az égre följön, Ringó ágyadon pihenek. Vigyázz, vigyázz, Halálvirág, Minden kis szirmod tündököljön.

Szent test-kelyhed nyisd ki a Holdnak, Hadd ámuljon el csodaverten S amíg mi összetapadunk, Minden kis bokrot zengjen át Nászmuzsika a forró kertben.

Kis virágok súgjanak össze: »Ez volt itt a csóknak Lázárja, Holott csók–úrnak született, Méltó csókokat nem kapott, Most aztán csókol utoljára.«

Hajad, karod, szemed tüzeljen, Ajkad, csipőd, isteni melled, Bársonybőr-lábad, mindened. Édesítsd meg, Halálvirág, Nekem az utolsó szerelmet.

Fekete pillangók fogatja Térjen vissza üres batárral, Halálvirág, szaladj te is, Ne tudd meg, hogy én egyedül Mit beszélek majd a halállal.

ÚRI SZŰZ DICSÉRETE

Tested fehér és makulátlan, De szemedben álmatlan éjek. Láthatatlan, buja jelírás Borítja melled s homlokodon A bélyeg. Vágyad több, mint az utcalyányé, Éji óráid vétkesebbek. Ajkidon a nedves hazugság S ringó járásodban nagy bünök Lebegnek.

Az ördög s a hazugság védi Ezt a te híres szűzességed, Láthatatlan, buja jelírás Borítja melled s homlokodon A bélyeg.

AKIT ÉN CSÓKOLOK

Akit én csókolok, elsápad, Nem merem megcsókolni Az anyámat.

Jaj azoknak, kik álmot szőnek Rólam, hívő barátnak S szeretőnek.

Jaj azoknak, akik szeretnek, Mert nem hiszek már régen A szivemnek.

Akit én csókolok, elsápad, Nem merem megcsókolni Az anyámat.

A SZÍV KOMÉDIÁJA

Reng a szivem: asszony–csapatok Csatáznak dúlva benne. Két nagy sereg. Egyik a csókos, Másik pedig azoké, kikért Hiába estem szerelembe.

Piros és hófehér vértűek Tépik egymást bomolva. S a fehérek mindig a győzők: Kiűzik a volt csókosokat, Mintha a Mult az övék volna. S én hallgatom, hogyan zakatol Vén szivem egyre szebben. Szerettem-e, kiket csókoltam? Nem azok-e az igaziak, Akiket hasztalan szerettem?

Piros és hófehér vértűek A régi–régi dámák, Kik bomoltak s kikért bomoltam. S vén szívem most sírva játssza el A szív örök komédiáját.

AZ ELSŐ ASSZONY

Vörös haja messze kilángolt A fruska–nyájból. Még soha Kis, kálvinista iskola Nem láthatott ilyen csodát még: Gizella kis zsidó leány volt.

Félt, idegen volt ott sokáig S ha fölzajdult a cinterem, Ő nem játszott: sétált velem, De kék szeme, buggyant-vér ajka Vén lelkemmel még ma is játszik.

Tudtam, hogy számomra csodát hoz E más leány: csodát, sokat, Izgató élet–titkokat. Utáltam a többi leányt, mind S Gizellám, lelkem ma se átkoz.

Gizellám, én ma sem haragszom. Tavasz virult a Föld felett S kis, hím lelkem hogy reszketett S hogy olvasztott kis leány-ajkad: Ma is sínylem, óh, első asszony.

HA CSÓKOKAT HALLOK

Éjfél körül a hotelemben Dalok riadnak, lángok gyúlnak: X. kisasszonynak és N. úrnak A csókjai. Röpdesnek és összetalálnak Párisnak utcáin a párok. S én leskődök, hallgatok, várok Társtalanul.

Órák hosszáig hallgatózok, Hallgatom a friss szeretőket, Tán egy kicsit szánom is őket. Hajnalodik.

Hajnalodik és én vergődök. A csókos párok szenderegnek. Hát az emberek még szeretnek? Mi lesz velem?

A CSATATÉR HŐSE

Ahol nekem is vagy ezerszer Patakozva ömlött a vérem, Majd egyszer csak egy hős is terem Azon az ősi csatatéren.

Nagy harcos lesz, sok lesz a vére, De gőgös lesz és olyan fajta, Hogy nem szégyenli a sebeit S asszony nem fog kacagni rajta.

Csurgó vérét ezer asszony-száj Kacagva és habzsolva issza S ő megy sápadtan és gőgösen, Várják, de sohase néz vissza.

Füvet lel asszonytalan tájon, Hogy nagy sebeit behegessze S ahol asszony-személy sohse járt, Ott hal meg majdan, messze-messze.

A FONTAINEBLEAU-I ERDŐBEN

Sárga ákácok bánatos zápora Veri az arcom: A Bonaparték dúlt erdejében Vidor szemekkel vígakat alszom.

Szomszéd tisztáson ajkak csettintenek, Nagy karolásnak Tüzelő zaja vág a fülembe: Itt is öröm van és itt is másnak. Itt is szeretnek, itt is nagy az öröm, Itt is lihegnek, Pedig a csókok és az ákácok Itt se tartóbbak és itt se szebbek.

Nászágyat vert itt tán egy párisi pár S kacagva játszott, Kacagva csókolt s észre se vette Mint hullnak rá a sárga ákácok.

Csókoljatok csak, okos szerelmesek, Bolondul, szépen. Ez az igaz csók: a Bonaparték Sárga ákácos, dúlt erdejében.

SZÜRET AZ ATHOSZHEGYEN

Két fráter hordja föl a bort, Roskadjon ma az asztal, Teljünk be ma, testvéreim, Alleluja, alleluja, Mámorral és malaszttal.

Milyen csodás az őszi ég, Ez a bor Krisztus vére S a csillagok: kis angyalok. Alleluja, alleluja S ragyog Mária képe.

Amott táncol a feszület S a hegyről zeng a nóta. Hallga, búgnak az orgonák, Alleluja, alleluja, Hajnali mise óta.

Az Úr akarja így, az Úr, Hogy kis szolgái vágya Néha kitörjön szabadon, Alleluja, alleluja, A fényes éjszakába.

Nézzétek a kő-Máriát, Mintha reánk nevetne, Piros tóga ma a csuha, Alleluja, alleluja S bennünk az Isten kedve. A vén templom is mint ragyog, Mint fehérlik a tornya, Mintha valami meztelen, Alleluja, alleluja, Fehér asszony-test volna.

Holnap jön a konfiteor, Ima, áhitat, átok, Ma titkon föl a serleget, Alleluja, alleluja; Áldoznak a barátok.

MÁJUSI ZÁPOR UTÁN

Nagymessziről ködölt a Bükk, Gőzölt a sík, áradt az Ér S fáradt testemben hirtelen Ott, a záporverte mezőn Piros dalra gyujtott a vér, Piros dalra gyujtott a vér.

Szinte sercent, hogy nőtt a fű, Zengett a fény, tüzelt a Nap, Szökkent a lomb, virult a Föld, Táncolt a Föld, táncolt az Ég S csókolt minden az Ég alatt S csókolt minden az Ég alatt.

Káprázó, városi szemem Behúnyom ennyi csók előtt Rebegőn és nyugtalanul És halkan kérem az Urat: »Áldd meg ezt a csókos mezőt, Áldd meg ezt a csókos mezőt.«

Itt is, ott is asszony-csapat Kapál, hol majd élet terem. (Óh, mégis-mégis élni jó.) Erősek és fiatalok S a lábuk térdig meztelen S a lábuk térdig meztelen.

HIDEG KIRÁLY ORSZÁGÁBAN

AZ ÉLET BOSSZÚJA

Aki az Élettel kikötött, Akkor hal meg, erője veszvén, Mikor az Élet lakodalom: Csillag–esős, nyárvégi estén.

Jaj, hogyha én is akkor megyek, Mikor pászmásan hull a csillag, Mikor még menni nem akarok, Jaj, hogyha éppen akkor hívnak.

Karmos lelkemnek mit felelek, Ha karmolva és fúlva kérdi: »Miért megyünk el ilyen korán?« S ha megmondom, tán meg se érti.

»Békétlenek voltunk: meghalunk Muszájból, fáradtan, sötéten S úgy bukunk bele a semmibe, Mint lázadó tüzek az Égen.«

Jaj, hogyha az Élet győzni fog S hűtlenségemért meglakoltat. Sohse látott még ez a világ Nyugtalanabb szomorú holtat.

Rettenetes szép éjszaka lesz, Csodásabb, dúsabb, mint a többi: A győztes Élet ez éjszakán Minden ős pompáját kiönti.

KACAGÁS ÉS SÍRÁS

Kacagni nehéz, sírni könnyebb: Mikor én nagyokat kacagok, Dermedten menekülnek Szívembe vissza a könnyek.

Víz-könnyekkel gyászolnak mások, Az én könnyeim már szárazok, Bolond és furcsa könnyek: Vad, nyugtalan kacagások. Úgy cseng, mint egy babonás emlék, Riadozón, ez a kacagás, Mintha valami ősi, Nagy átoknak felelgetnék.

A PARASZT NYÁR

Nyomorék s cifra napjaim Uri s őszi nyomába jár Egy szép paraszt, egy ős paraszt: A nyár, a lomha Nyár.

Boldog, aki az ő fia, Boldog, akit a Nyár szeret, Boldogak a Nyár fiai, Az erős emberek.

Boldog, ki mindig ujrakezd, Boldog, kit az élet maraszt, Boldog, aki vígan kaszál, Boldog, aki paraszt.

A Nyár, a Nyár legjobb apa, Osztja a békét és erőt, Leveszem úri süvegem A paraszt Nyár előtt.

A Nyár, a Nyár nem álmodik, Kaszál, dalol és nem rohan, Erősen, biztosan arat, Forrón és boldogan.

Én, úri Ősznek gyermeke, Kengyelfutó beteg vagyok: Előttem Tél, nyomomba Nyár S Tavaszkor meghalok.

Rámlép a Nyár győzelmesen S szól lomhán, vígan, könnyedén: Az én gyermekem volt ez is, De sietett, szegény.

TAVASZ A FALUBAN

Pufók felhők, dalos fuvalmak, Foltos fény-mezők a mezőkön, Kínok a szívben. Ő jön, ő jön, A szent Tavasz. Ideragyognak Messze szivek és messze faluk. Multból az ember s szántott kertből Kukacot kapar a tyúk.

Hát jönni fog megintlen újra, Újra uszítva, hitegetve? Ősz lesz megint. Kinek van kedve Ezt az ügyet végigcsinálni? Hiszen a vágy már születve fut: Télből az ember a halálba S tyuk-ólba szalad a tyuk.

AZ UTOLSÓ REGGELEN

Az anyám sem ismerne Azon az egy reggelen, Az utolsó reggelen. Egy reggelt kérek én csak.

Ébredjek idegennek Azon az egy reggelen, Az utolsó reggelen, Bámuljak, csodálkozzak.

Öleléssel, szidással Azon az egy reggelen, Az utolsó reggelen, Ne bántalmazzon senki.

Közömbösen nézzen rá Azon az egy reggelen, Az utolsó reggelen, Minden az idegenre.

»Ez is elment« –– szólnának Azon az egy reggelen, Az utolsó reggelen. »Vajjon ki volt a jámbor?«

MI LESZ HOLNAP?

Emlékezem, hogy tegnap örültem S körülöttem tegnapok, holtak. Csak a mát nem látom sehol sem. Mi lesz holnap?

Rettenetes-bús az én jókedvem, Tegnapok és holnapok árján Fut, rohan a Halál elébe, Aki vár rám.

Az én bús sorsom a mátlanság, Az én valóim: akik voltak És akik talán-talán lesznek. Mi lesz holnap?

A HALÁL LOVAI

Holdvilágos, fehér uton, Mikor az égi pásztorok Kergetik felhő-nyájokat, Patkótlanul felénk, felénk Ügetnek a halál-lovak.

Nesztelen, gyilkos paripák S árnyék-lovagok hátukon, Bús, néma árnyék-lovagok. A Hold is fél és elbuvik, Ha jönnek a fehér uton.

Honnan jönnek, ki tudja azt? Az egész világ szendereg: Kengyelt oldnak, megállanak. Mindig van szabad paripa S mindig van gazdátlan nyereg.

S aki előtt megállanak, Elsápad és nyeregbe száll S fehér úton nyargal vele Holdvilágos éjjeleken Új utasokért a Halál.

A FEHÉR KENDŐ

Tinta-folyamról tengerre hajtja Bárkáinkat a fekete ár S várja a győztest egy fehér kendő Százezer éve már.

Lobog a szirtről, valaha régen Ősi poéták álom-asszonya Szent remegésben, nagy áhitással, Sírva tűzte oda.

Meghaltunk, de föltámadtunk érte, Fojtjuk egymást, rongyolt a mezünk. Lobog felénk az a fehér kendő S evezünk, evezünk.

Versengünk immár százezer éve, Marjuk a vad, fekete habot Minden asszonyok asszonyáért, ki Régen-régen halott.

Lobog előttünk a fehér kendő, Vinnyog, nyerít a fekete ár: Tépetten, rongyban mi csak hajózunk Százezer éve már.

Hív bennünket a halott menyasszony, Minden asszonyoknak asszonya, Futunk. S szegény, tintás, rossz szivünkkel Sohse érünk oda.

A TAVASZI VIHARBAN

Bepaskol a szemembe Májusi fa-virágot Ez a tavaszi vihar. Könnyű a kacér ágnak, Könnyű a fa-virágnak.

Ők mégis itt maradnak, Nekik itt a hazájuk S nyílnak az új tavaszon. Nekem tavasz nem zsendül: Elmentem gyökerestül. A tavaszi viharban Állok, mint nagy kérdőjel: Vajjon merre-merre vet Ez a szél s virág-ontás, Ez a nagy, bús lemondás?

HIDEG KIRÁLY ORSZÁGÁBAN

Télben élnek a törpék, Kiknek a királya: Hideg. Zsarnok király, Hideg király, Szakálla hosszú, hosszú S nem ad kegyelmet senkinek.

Óh, kis Hideg király úr, Kinek szemed nincs, csak szived, Kis, rossz szived, haszontalan, Jégből, hóból és télből, Bocsáss meg, király úr, Hideg.

Én Óriás-országnak Vagyok jobbágya, óh, Hideg. Nagy császárunk: a szent Meleg. Óh, király úr, kegyelmezz, Kicsi szived van, de szived.

A NINCSEN HIMNUSZA

A Hajnal nem ragyogó, Az Éj fehéren lebben, Az Isten nem jóságos, Az Ördög nem kegyetlen.

A Nyár fagyos jégverem, A Tél hevítő hőség, Piros virág a Bánat S barna-bús a Dicsőség.

Bivaly-fekete a hó, Fehér a szurok korma, A Van csak egy rossz álom S a valóság a Volna.

A Halál ős dáridó S kis stáció az Élet, A Bűn szebb az Erénynél S legszebb Erény a Vétek. A méz maró keserű S édes íze a sónak, A Ma egy nagy hazugság S az igazság a Holnap.

Nincsen semmi, ami van, Egy Való van: a Nincsen, Az Ördög a rokonunk S ellenségünk az Isten.

CSÉPEL A Z IDŐ

Csépel az idő, hatalmasan csépel S ahogy kiveri testem-lelkem szemét, Kezdek megtelni balga bölcsességgel.

*

»Talán ez a jó: törött szalma sorsa, Talán ez a jó: a kicsépelt szemek. Bárcsak mindennek vége-vége volna.«

»Kis céljaikat mások űzzék, mentsék. Boldog a szalma, mely immár magtalan S egy szent dolog van: az örömtelenség.«

»Új földet hízlal a kicsépelt szalma, Új jövendőket, új öröm–magokat S legtöbbet az ér, aki meg van halva.«

*

Csépel az idő, hatalmasan csépel S ahogy kiveri testem-lelkem szemét, Kezdek megtelni balga bölcsességgel.

A HARMINCADIK ANDRÁS-NAP

Kiket szerettem S mert én szerettem őket: néhaik, Harmincadik András–napomkor Érkeztek ünnepi menetben.

Élők és holtak, Valamikor szivemnek kínjai, Éjféltől hajnalig időztek És a szivemből rostokoltak. Hajnalkor mentek Semmibe vissza a hajdani nők S elfogyasztott szivem helyére Kacagya keresztet vetettek.

A JÉGCSAP-SZÍVŰ EMBER

Csonttá fagy az, akit szeretnek: Minden csöpp vér, mely hull miatta, Belekeményül jégbe, fagyba.

Bús szivek, kik engem szeretnek S én dermedten jajgatok értök: Mennyi vér-csöpp, megfagyott vér-csöpp.

Mint egy nagy, piros, véres jégcsap Csüggök szélén sok szív-eresznek, Megfagynak, kik engem szeretnek.

EGY VIDÁM TOR

Tor lesz, mint régen-régen vala: Falubeli bölcs vének jönnek S kiosztódik a bor és kalács E vígan gyászoló ember-özönnek.

Leülnek tisztesen, csöndesen, Siratnak, kik mernek siratni És egyre nő a vendég-csapat. Jaj, mit fognak ennyi embernek adni?

Én nem voltam békés valaki, Mint régi, sok falusi ősöm. Ezek itt nem atyámfiai, Nem lesz köztük bajtársam, ismerősöm.

Ezek csöndben, de kiváncsian Seregelnek össze a torra S óvatos torkuk köszörülik Ühmgetésre, búra, kalácsra, borra.

Micsoda tor lesz: az idegenek Gyászházunkhoz köszönve jönnek, Leülnek. S a friss hantok alól Csontjaim tréfásan visszaköszönnek.

A FEHÉR LÓTUSZOK

Vén, bűnös, mély lelkemből néha Csodálatos forróság buzog, Mint bús mátkák éjjel sírt könnye S íme, kinyílnak hirtelen Csúf tükrén a fehér lótuszok.

Mese-madarak arany-szárnnyal Verik meg a tajtékos vizet S én érzem, hogy lelkem virágzik, Hogy nagy, áldott gyermek vagyok, Buzgok, vágyok, feledek, hiszek.

Láp-lelkem mintha kristály volna, Naiv, szép gyermek-mesék hona Kacsalábon forgó kastéllyal És benne minden hófehér, Tündér-varázs, édes babona.

Fehér gondolatok, virágok Terülnek el. A sáros habok Mintha olvadt ezüst lennének S én pedig forrón, lihegőn Kedves, szent, tiszta élet vagyok.

Fehér lótuszok tündökölve Hajbókolnak a nyári Hold előtt. Ilyenkor alkony van s fürödnek Lelkemben a pillanatok, Szépségek, tervek, fény-testü nők.

S végigborzol egy utca–szélvész S én mindent megint látok, tudok. Csikorog a láp fagyos mélye, Voltak és ismét nincsenek Virágim, a fehér lótuszok.

A MUSZÁJ-HERKULES

HARCOS EMBER SZÍVE

Küldjétek a szívemet holtan Valakihez, nem tudom, kihez, Akihez a legrosszabb voltam.

Egy bús harcos védjen meg engem, Kinek kegyetlen sorsa a harc S ki sírva jár a fergetegben.

Én jajgatva, én sírva szánom, De halottan sem enyhíthetem Az én szomorú rosszaságom.

Nézzétek majd szívem, a hűltet: Milyen szép volt s milyen nyomorék, Engem ős átkok harcba küldtek.

Ha veszettül vívtam, csatáztam, Sírva dalolt szívemben az üdv, Mint egy elhagyott szentegyházban.

Akit vágott; búsan, veszetten, Átkozott, harcos, bolond karom, Talán–talán épp azt szerettem.

Küldjétek a szivemet holtan Valakihez, nem tudom, kihez, Akihez a legrosszabb voltam.

HA TÁVOLRÓL NÉZEK

Úgy látom majd a glóriátok, Sok pénzetek, Mostoháim, ti szerencsések, Mint valami nagy betegséget.

Úgy nézek rátok a falumból Hallgatagon, Mint a bús, föloldozott vétek, Úgy nézek én majd tifelétek. S úgy fogok majd otthon meghalni, Mint egy kölyök, Akinek tréfa volt az élet És ok nélkül pihenni tér meg.

ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE

Hogy itt vannak egy könyvben, holtan, Nyomva, befűzve, azt se tudom, Hogy vajjon őket én daloltam?

Akárkié is lehetnének, Olyan furcsák és távoliak: Átok, zsoltár, panasz és ének.

Bizonyos, hogy csúfolják, félik Ezeket a bűnös dalokat, Kik az életet félig-élik.

Bizonyos, hogy gyönyörű volna, Ha ezeket a fájdalmakat Más éli és más panaszolja.

De én voltam, óh, jaj, én voltam Szülőtök, vad, borús, új dalok És én már régen meglakoltam.

A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN

Vajon igaz, hogy Debrecenben A Maradandóság lakik? Én a Mulandóság fia vagyok S azért siettem most ide, Hogy megkeressek valakit.

Itt kell, hogy éljen valahol még, Csak elrejtik évek s falak, Gyöngyvirágosan Szeszta-bort iszik, Lecsacsizza az Életet, Leányt űz, vagy verset farag.

Szulamit és Szaffó az álma, Vidám rémek veszik körül. A világ: Nagyerdőtől vasútig. Boldoggá teszi a sírás S egy olcsó csóknak is örül. Itt él, itt van, meg kell találjam, Az ma is él, az nem halott. Ilyen jó helyről el nem mehetett. Megsimítom vén arcomat: Nem én vagyok, nem az vagyok.

Az ma is él és úgy él, mint más, Úgy csókol, úgy sír, úgy kacag. Új, külön Apollója nincs neki S úgy ír verset, ha verset ír, Ahogy szokás, ahogy szabad.

Ha jön az éjjel, tud aludni, Ha jön a harc, hát talpra áll, Ha ölelő, szép asszony jön, ölel, Jó cimborája jön, iszik S mosolyog, ha jön a Halál.

S mi lenne, ha most látna, jönne? Engem egy nagy átok borit. Nem akarom látni, nem keresem Az én fantom-kamaszomat. Maradjon itt, maradjon itt.

AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK

Az ó-temetőben tegnap Nekidőltem egy sírhant-félnek S azokra gondoltam csöndesen, Akik élnek.

Én már félig halott volnék: Száz halál–pók nagy gonddal sző be, Hogy juthassak méltón, csinosan Temetőbe.

De akik tovább is élnek? Mi lesz velük, szegény balgákkal? Akik a mély, undok, nagy sirig Elkisérnek?

AZ ÉN BŰNÖM

Én csak adtam, adtam, adtam S akik kaptak, egyre kaptak, Mért dühöngnek énmiattam? Én csak éltem és daloltam, Többet, jobban, erősebben. Olyan nagy bűn, hogy én voltam?

Hát kárhoztam, hát vétkeztem, Mert másoknál külömb voltam? Nem akartam, nem kerestem.

Hát igazán ez a sorsa Minden újnak, szépmerőnek? Bár sohse születtem volna.

A MUSZÁJ-HERKULES

Dőltömre Tökmag Jankók lesnek: Úgy szeretnék gyáván kihúnyni S meg kell maradnom Herkulesnek.

Milyen hígfejüek a törpék: Hagynának egy kicsit magamra, Krisztusuccse, magam megtörnék.

De nyelvelnek, zsibongnak, űznek S neki hajtanak önvesztükre Mindig új hitnek, dalnak, tűznek.

Szeretném már magam utálni, De, istenem, ők is utálnak: Nem szabad, nem lehet megállni.

Szeretnék fájdalom-esetten Bujdosni, szökni, sírni, fájni. De hogy ez a csürhe nevessen?

Szegény, muszáj–Herkules, állom, Győzöm a harcot bús haraggal S késik az álmom s a halálom.

Sok senki, gnóm, nyavalyás, talmi, Jó lesz egy kis hódolás és csönd: Így nem fogok sohse meghalni.

IDŐ ELŐTT ELMÚLNI

Idő előtt elmúlni vétek: Elkárhozok, mert meghalok. Szűzi harcok, ifjú dühök, Most kellenétek. Most kezdek a latroknak fájni, Most lennék félős valaki: Koldus-tarisznyás, nagy legény. S válni kell, válni.

Már nem baj, ha húsomból esznek: Óh, bárcsak fájna egy kicsit. Hadd adnám vissza a pofont Annak, emeznek.

De, hajh, nem kell, amért szapulnak, Fáradt, haló, vén bölcs vagyok. Visszatértem a réginek: Magyarnak, úrnak.

Hajh, be átok, hogy visszatértem, Be jó volna még a birok, A nagy, test-a-testen csata Bokáig vérben.

Be jó volna a nagy gazoknak Tiporni, rúgni a hasuk, Szépen, haraggal, magyarán, Amíg szuszognak.

Be jó volna nézni, ismerni A csúf varangy-ellenfelet, Kacagni rajta egy nagyot S kupáján verni.

Idő előtt elmúlni vétek: Elkárhozok, mert meghalok. Szűzi harcok, ifjú dühök, Most kellenétek.

ÉN FIATAL MARADOK

Beágyazott a villás Vénség: Meleg ólban vár élet–alom. Jaj nékem, mert faluba vágyok S evoé, mert úgy érkezek meg, Ahogy születtem: fiatalon.

Én fiatalon érkezek meg, Mankóm is egy dús-virágos ág. Én nem vénülök csak e tájon, Nekem adatott magyar földön Most az egyetlen, nagy ifjuság. Szakadhatok messze városba, Vagy visszahóditom a falut: Sorsom mégis a fiatalság. Én magyar daccal ébren voltam Akkor, mikor mindenki aludt.

Asszony leköphet csúfolódva, Ügyes zsidó röhöghet nagyot: Vénen, násztalanul, szegényen, Faluba rogyva, menekülve Én mégiscsak fiatal vagyok.

Ez az a nagy, nagy fiatalság, Melynek a bús Halál is szülés. Nálunk divat korán vénülni, Itt ifjak is született vének, Nekem tilalom a vénülés.

GONOSZAK A HALOTTAK

Bomló halottat ölnek, Akik engem gyülölnek.

Nem tudok térdre hullni, Nem tudok megjavulni.

Nem tetszem semmiképpen? Földeljenek el szépen.

Én már régen nem élek, Ravatalról beszélek.

Hangom halotti, tompa, Tegyenek a síromba.

Gonoszak a halottak, Gonoszak a halottak.

LENNI KELL, LENNI

Rám néznek és minden rendben van: »Nagy valaki ez, vagy nagy senki.« Csupán azt nem kérdi senki sem: Gyűlölni kell-e vagy szeretni? Úgy bánnak velem, mint kisdeddel, Hol elaltatnak, hol fölráznak. Minek születtem: valakinek, Prófétának vagy zsigorásnak?

Kóbor kutyának sorsa az enyém? Ötszáz évre kell újra lenni? Ostoba sors, ostoba sirás: Lenni kell, lenni, lenni, lenni.

A LEGJOBB EMBER

Televagyok félelemmel, Gyöngeséggel, szerelemmel. Gyáva vagyok: Én vagyok a legjobb ember.

Ha tervezek, majd elválik, Ha gyűlölök, majd elmálik S ha őrülök, Őrülök mindhalálig.

Gyávaságban, őrületben Nem ragyogott senki szebben S ha szeretek, Nagy vagyok a szerelemben.

Ha kétség jön, majd elhiggad, Hogyha csönd jön, majd elringat S ha menni kell, Majd elmegyek, hogyha hívnak.

Tudok hinni, várni, csalni, Egyet nem tudok: akarni S bizonyosan Fölségesen fogok halni.

SEREGÉLY ÉS GALAMB

Emlékszel-e egy csúf madárra? Hollók és varjak kósza népe Így vallat éjről éjre. Emlékszel-e egy csúf madárra, Egy véres, bűnös, vén seregélyre? Nem láttam soha seregélyt én, Gyönge, finom fióka-szárnyam Úgye, hogy makulátlan? Nem láttam soha seregélyt én, Nem láttam én, jaj, sohse láttam.

Éjben, csókban, borban, szemétben Tört szárnnyal én sohse loholtam, Sebekkel, félig–holtan, Éjben, csókban, borban, szemétben Az nem én voltam, az nem én voltam.

Nem emlékszem a csúf madárra, Valaki itt galambnak vélten Járt helyettem a vérben. Nem emlékszem a csúf madárra, Újszülött vagyok, nem is éltem.

Előttem egy vén seregély járt Bizonnyal, gonosz, bűnös kedvben, Dacolva, istenetlen. Előttem egy vén seregély járt, De én, ime, újraszülettem.

Piros, fehér, szűzi galambként, Aki nem küzd, sorsot nem vállal Egy csúf seregély–árnnyal, Pihés, fehér, szűzi galambként Halok meg szép galamb–halállal.

A ROTHSCHILDÉK PALOTÁJA

Rossz fiákker, kerekes gálya, Hol az embert hallgassra intik. Párisban, Bécsben, télen mindig, Ködben és este ragyogott föl Rothschildék palotája.

Kocsisom mindig arra tévedt, Mintha kocsisom a Sors volna S rossz fiákkeren bandukolva Láttam: pompa, tüzes fényesség, Szőnyegek s drága képek.

Boldog kocsis: egy lovat üthet. Be borzasztó tenger az utca, Hol száz gálya száz útját futja. Be nem egyforma az az isten, Aki kerget bennünket. Lekacagott a kocsis hozzám S ciceroneként járt a szája: »Ez a Rothschildék palotája.« S én a hideg ülésre nyomtam Lángoló, dühös orcám.

Ember-könnyek sós tengerében Éreztem siklani a gályám, Vetélt örömök bús dagályán. Csak egy-két tornyos szikla-kastély Ragyogott ránk kevélyen.

Örök este és örök gálya, Csak ott, ott fenn egy–egy toronyban Lobban öröm örömre, lobban És mindenek fölött világlik Rothschildék palotája.

MOROGNAK A VÉNEK

Újfent morognak salabakterék: Mi magyarságunk nekik nem elég. Ők a magyarok, ők mindig a vég-ok? Eb ura fakó, Ez a magyarság? Azok magyarok, akik nyomorékok?

Magyar vagyok, vén, bús, magyar diák, De unom már ezt a komédiát: Megkarmolom az agg rozmárok arcát. Eb ura fakó, Pukkadjatok meg, Nekünk nem kell savós, úri magyarság.

Mi magyarságunk: élő s nem halott, Mi vagyunk itt igazi magyarok. Arany-jászolból nem tudtok jól enni? Eb ura fakó, Ne nézzetek ránk, Amit morogtok, úgyis semmi, semmi.

Elválik úgyis, hogy mi lesz velünk: Magunké leszünk vagy kilincselünk? Lesz–e magyarság új célra, nagy okra? Eb ura fakó, Faljatok aggok, Bízzátok ezt az ifjú magyarokra.

A VERSELŐ ASSZONYOK

Nővéreim, verselő asszonyok, Hogyan látjátok ti a Szépet? Szebben kacag, hangosabban zokog Tibennetek az élet?

Szerelem, szülés, lét és költözés: Az élet–Szfinx nem asszony mása? Bizonyosan nagyobb megkönnyülés Az asszonynak sírása.

Bizonyosan szebb az örömötök S harc nélkül jobban mertek sírni. Óh, áldott az az asszonyok között, Aki verset tud írni.

AZ ÉN TESTAMENTUMOM

Eltestálom ezennel Szegény szivem haragját: Bolond örökösömnek Bölcsőjét most faragják, Most faragják valahol.

Ráhagyom szeretettel, Amiben csak volt részem: Jussolja a szerelmem, Kóromat s szenvedésem, Szenvedésem s örömöm.

Az én ellenségimmel Vívja tovább a harcot, Kupámat hajtogassa S mutasson vidám arcot, Vidám arcot, ha borul.

Legyen magyar s fogják rá, Hogy rossz fia fajának, Legyen vidám, rajongó S fojtsa sós, furcsa bánat, Furcsa bánat s nagy sirás.

Tomboljon, ha nem értik, Hitet büszkébben valljon, Szebben és jobban éljen, Szebben és jobban haljon, Jobban haljon: derüsen. Haragudjék, de bölcsen, Harcoljon, de több gőggel, S ne átkozzon majd engem, Ha a Nap későn jő fel: Későn jő fel akkor is.

ÁLCÁS, VÉN VALÓMMAL

Vén, lógó fejemnek Fiatal az arca: Mintha a gyermekség, Eljátszott gyermekség Játszadozna rajta.

Ingó lábaimmal Bátorakat lépek, Minthogyha cél felé, Nagyszerű cél felé Hajtana az élet.

Barna üstökömnek Se híja, se hója, Mintha tán ez volna És igazi volna: Lelkem takarója.

Nagy szemeim olykor Asszonyoknak intnek, Minthogyha az öröm, Az eleven öröm Pártfogolna minket.

Álcás, vén valómmal Titkon nyögve, fájva, Ifju színnel megyek, Csúfolódva megyek Az öreg halálba.

ÉN KIFELÉ MEGYEK

Egy-egy szitok, szép szó, üvöltés Jön messziről még-még utánam, Zúgó fülemig alig ér el, Mértföldeket lép-lép a lábam: Én kifelé megyek. Hátul: egyre messzebb az Élet, Elől: jön-jön az Ismeretlen, Nem gyűlölöm, kiket gyűlöltem, Nem szeretem, kiket szerettem: Én kifelé megyek.

Mit hagyok itt, nem is tudom már, Messzebb-messzebb visz minden óra. Fekete-zöld babérfák terhe Esőzik a bús távozóra: Én kifelé megyek.

SZERETNÉM, HA SZERETNÉNEK – 1909

SEM UTÓDJA, SEM BOLDOG ŐSE...

Sem utódja, sem boldog őse, Sem rokona, sem ismerőse Nem vagyok senkinek, Nem vagyok senkinek.

Vagyok, mint minden ember: fenség, Észak-fok, titok, idegenség, Lidérces, messze fény, Lidérces, messze fény.

De, jaj, nem tudok így maradni, Szeretném magam megmutatni, Hogy látva lássanak, Hogy látva lássanak.

Ezért minden: önkinzás, ének: Szeretném, hogyha szeretnének S lennék valakié, Lennék valakié.

ESZE TAMÁS KOMÁJA

OND VEZÉR UNOKÁJA

Egy nagy tivornyán borral, vérrel Idéztem a halottakat S találkoztam vad Ond vezérrel.

Nyeregben ült kozák ló hátán, Rabolt ló hátán dölyfösen S én elhültem ős szine láttán.

Hiába akarnám, szeretném, Nincsen hozzá semmi közöm, Más a szemem, gerincem, eszmém.

Más a lovam, a vérem, álmom, Tőle jövök és idegen Az én ősöm, fajtám, királyom.

Ilyen bánat-folt nincs fölvarrva E kerek földön senkire, Csak fajából kinőtt magyarra.

BUJDOSÓ KURUC RIGMUSA

Tíz jó évig a halálban, Egy rossz karddal száz csatában, Soha-soha hites vágyban, Soha-soha vetett ágyban.

Kergettem a labanc-hordát, Sirattam a szívem sorsát, Mégsem fordult felém orcád, Rossz csillagú Magyarország.

Sirattalak, nem sirattál, Pártoltalak, veszni hagytál, Mindent adtam, mit sem adtál, Ha eldőltem, nem biztattál.

Hullasztottam meleg vérem, Rágódtam dobott kenyéren, Se barátom, se testvérem, Se bánatom, se reményem. Már életem nyugalommal Indul és kevéske gonddal, Vendégséggel, vigalommal, Lengyel borral és asszonnyal.

Lengyel urak selymes ágya Mégis forró, mint a máglya. Hajh, még egyszer lennék árva: Be jó volna, hogyha fájna.

Áldott inség: magyar élet, Világon sincs párod néked, Nincsen célod, nincsen véged, Kínhalál az üdvösséged.

Elbocsát az anyánk csókja, Minden rózsánk véres rózsa, Bénán esünk koporsóba, De: így éltünk vitézmódra.

A DÁL-KISASSZONYOK NÁSZA

Az volt a hír az Azov partján, Hogy Dál király vén csont és konok, De nincsenek szebb lyányok a világon, Mint a Dál-kisasszonyok.

Szép úrfiak nyár-alkonyatkor Lóháton jöttek és hevenyén, Az Azov partján tengerbe, bozótba Belebámult száz legény.

Nagy, jó, deli, magyar legények Bámulták a sűrüt és vizet. Szépet álmodtak fehér pendelyekről S üzentek valakinek.

Ez nagy titka volt az Azovnak, Itt veszedelmes volt az idő, Nyárban az ember nőre jobban vágyik, Mert a nyár nagy keritő.

Nyárban az ember ezredévet él át, Lelke, szive előreforog S kidobódott a Dál-kisasszonyokra Azov partján a horog. Száz, erős úrfi esküdött meg, Hogy ló eldől, feszült íj szakad, De diadalmas vággyal, szerelemmel Állnak meg egy vár alatt.

Egy lankáson majd nótát kezdnek, Lyány-csaló nótát és fiatalt S úgy várják a leányok leszökését, A csókot és diadalt.

Úgy várják és az Azov partján Megsűrűlt és meggyűlt a meleg, Sátrak előtt az ifjaikra vártak Kócos, vén harc-emberek.

S Dál király leányait hozták A vad legények győzelmesen S a sátrak előtt a vén szivek vére Meg-megbuggyant csendesen.

A sátrak előtt, Azov partján Ült a szivekre nagy, messze gyász És a Dál-kisasszonyokra sötéten Szállott le az éji nász.

HAJÓ A KÖDBEN

Ködben ül a Tátra orma, Ködben a paloták tornya És itt és ott, néha-néha Lobban egy picike fény És megfeszül a vitorla.

Magyar tenger ez a tenger, Vésszel, köddel, gyötrelemmel Szeljük árját néhány százan: Jaj, vajjon mi lesz velünk? Nincsen itt part, nincsen ember.

És hajózunk, szállunk, szállunk, Sohase lesz megállásunk: Egy köd-ország Magyarország S hogyha Új jön, újra köd, Köd előttünk, köd utánunk. Valamikor ki kell kötni, Valaminek kell már jönni, Valahára mutassuk meg: Ágyúk vannak a hajón S az ágyúk tudnak dörögni.

NÉGY-ÖT MAGYAR ÖSSZEHAJOL

Itt valahol, ott valahol Esett, szép, szomorú fejekkel Négy-öt magyar összehajol S kicsordul gúnyos fájdalmukból Egy ifjú-ősi könny, magyar könny: Miért is?

És utána, mint a zápor Jön a többi könny: Miért is, miért is, miért is? S nincs vége könnynek és miértnek. Fölöttük hahota köszön, Hahotája, akik nem értnek S akik sohase kérdik s kérdték: Miért is?

És csöpög a könny: Miért is, miért is, miért is? És hömpölyög fönt a hahota, Hogy soha, soha, soha.

Ennyi búsulással fényesen Nyílnék meg az Ég, Ahol csak Ég és okos üdvösség van S itt nem elég. Itt nem kell csak a könny S itt valahol, ott valahol Esett, szép, szomorú fejekkel Négy-öt magyar összehajol, Miért is, miért is?

ESZE TAMÁS KOMÁJA

Gábor fiam Bécsé, Oda is van nőve, Örzse lyányom a Krisztusé, Papok szeretője. Morva grófé földem, Asszonyom a sírban. Menjünk, menjünk Munkács felé, Már eleget sírtam.

Nincsen e világon, Nem maradt már semmi: Esze komám, ideje már Rákócziért menni.

Magyar bolondoknak Bolond útját járom Bécsi lator lett a fiam, Pap-céda a lyányom.

Váradon gyaláznak, Bécsben kinevetnek, Ciberén élt Esze komám, Mondok egyet kendnek.

Urak, papok dölyfét, Ím, eleget tűrtük, Gyomrunkba a sok bánatot Már eleget gyűrtük.

Rákóczi, akárki, Jöjjön valahára: Kígyóinknak, Esze komám, Lépjünk a nyakára.

ZILAHI EMBER NÓTÁJA

Balázs Árpádnak küldöm Zilah fölött felhőzik most Ifjuságom kicsalt vére, Vörös-fényes a Diák-domb, Vér hullott a Terbetére, Régi ember régi vére.

Istenem, csak egyszer lennék Csókos, ifjú, boldog másik, Ott, a híres Meszes alján Az utolsó áldomásig, Olyan boldog, mint a másik. Meghaltak már a leányok, Kiömlött a szívem vére, Vörös-fényes a Diák-domb, Vér hullott a Terbetére, Kiömlött a szívem vére.

KURUC ÁDÁM TESTVÉREM

Ma valaki tréfált velem, Boros, mámoros éjjelen Elém-állt, mellére csapott: »Kuruc Ádám deák vagyok.«

ȃn se voltam zabi gyerek, De ki kuruc, nem pityereg. Vérem volnál s hogy imigyen Asszonyoskodsz, szánom igen.«

»Ez az élet nem nagy dolog, Egyet forog, kettőt forog, Néha inog, de csak megáll: Legvígabb pajtás a Halál.«

HARCOS GYULAI PÁL

Jó, hű csatárok szégyenkezve halnak, Vitéz kis úr, Gyulai Pál úr, Azt üzeni, hogy nincs vége a dalnak: Nem halt meg ő, csak befordult a falnak.

Kis Erdélyország, kis sorsunk vidéke, Küldte ide, hogy háborogjon, Mert az apróknak harc a menedéke S vérbeli magyart megölne a béke.

Hát ő verekszik, bevágtat a bajba S végtelenül sok a magyar baj, Ő belevág, nem gyáván töpreng rajta, Hajh, kivesző, de legjobb magyar fajta.

Sorsunkat hordta, nem csupán a kardot S a sorsvivők el nem mehetnek. Hol álom-pipák ős füstje kavargott, Szivig és csontig vinni kell a harcot. Mindegy minden más: harsogjuk a vádat: Álmos magyar, nézz be lelkedbe És válogasd meg minden prófétádat« S el ne felejtsük az »üsd, nem apád«-at.

Mert romlott, üszkös a mi magyar lelkünk, Vitéz kis úr, Gyulai Pál úr, Kicsi valódnál benned többet leltünk S nincs ütésed, mit meg nem érdemeltünk.

S te mégy előre avagy mennek mások, De nem hagyunk halálos békét A magyarnak, míg lelkes csatázások Vérében földje bujára nem ázott.

A FÖL-FÖLDOBOTT KŐ

Föl-földobott kő, földedre hullva, Kicsi országom, újra meg újra Hazajön a fiad.

Messze tornyokat látogat sorba, Szédül, elbúsong s lehull a porba, Amelyből vétetett.

Mindig elvágyik s nem menekülhet, Magyar vágyakkal, melyek elülnek S fölhorgadnak megint.

Tied vagyok én nagy haragomban, Nagy hűtlenségben, szerelmes gondban Szomorúan magyar.

Föl-fölhajtott kő, bús akaratlan, Kicsi országom, példás alakban Te orcádra ütök.

És, jaj, hiába, mindenha szándék, Százszor földobnál, én visszaszállnék, Százszor is, végül is.

KÉT SZENT VITORLÁS

Léda asszonynak, akit hiába hagynék el már, s aki hiába hagyna el már engem, mert ma és mindörökké ő lesz: az asszony.

CSÓKOKBAN ÉLŐ CSÓKTALANOK

Mindent akartunk s nem maradt Faló csókjainkból egy falat, Vágy, emlék, bánat, cél, okság, Egy pillanatnyi jóllakottság.

Vonaglottunk bízón, nagyon, Hűs estén és hideg hajnalon. Pállott harctér szegény testünk S jaj, örömre hiába lestünk.

Roskadjunk le a Sors előtt Két gyáva, koldus csókmívelők. Mindegy, kik küldték, kik adták, Nem ért a csókunk egy fabatkát.

Több voltunk, jaj, tán kevesebb, Mint a hajrás, kis szerelmesek. Túl vánkoson, leplen, ingen Sírva láttuk meg: ez se Minden.

Be búsak vagyunk, be nagyok, Csókokban élő csóktalanok, A Végtelent hogy szeretjük: Sírunk, csókolunk s újra kezdjük.

MILÁNÓ DÓMJA ELŐTT

Este, őszi este, Milánóban, a dóm előtt Valami a szívünkre hullt S a szívünket összesebezte.

És vérezve, fájva Csókoltuk egymás szemeit S kérdeztük egymást véresen, Vajjon-vajjon kinek az átka? S a dóm némán terpedt Őszben, ködben az Ég felé: Kicsúfolt és kikacagott Egy bűnös, büszke, bús szerelmet.

BIZTATÓ A SZERELEMHEZ

Szép asszonyom, a szerelem Ötlettelen és ócska jószág, És mégis, hidd el, ez az egy Hajszás valamink: a valóság.

Az ember mindent elfeled, Élni, hazudni, halni, adni, De csók-kérő daganata A sírban sem fog lelohadni.

Drágám, az évek és napok, Hidd el, nem lesznek sohse szebbek: Holnap s mindig az emberek Ölelnek, szűlnek és temetnek.

Valahogyan, valahogyan Ezt kellene feledni máma. Ez a kicsi kis feledés: Ez az emberek boldogsága.

Édes, ugye, mi feledünk? Drágám, ugye, a napok évek Nem rontják meg a mámorunk, Nem rontnak meg engem s téged?

Olyan mindegy, mint szeretünk, Olyan mindegy, csókunk mifajta, Olyan közeli a Halál S olyan nagyszerü győzni rajta.

ELFOGYNI AZ ÖLELÉSBEN

Szájon, mellen, karban, kézben, Csókban tapadva, átkosan Elfogyni az ölelésben: Ezt akarom. Epében, könnyben és mézben, Halálosan, tudatosan Elfogyni az ölelésben: Ezt akarom.

Ilyen nagy, halk, lelki vészben Legyek majd csontváz, víg halott. Elfogyni az ölelésben: Ezt akarom.

MEGÖLELNÉM A LYÁNYOD

Éjfélkor az ágya körül Feslenének mese–arany–virágok S őriznék szép királyfiak, Paplanát se érintenék: Ilyen volna a lyányod.

Lábig bókolnák cédrusok, Lihegően űzné száz anya-átok, Finom, szűz teste illatát Itt hagyná századévekig: Végzet volna a lyányod.

Szívenütne minden legényt, Vágyba vinné, aki sohase vágyott, Ezer csók egy lehelete, Látása termékenyités: Asszony volna a lyányod.

Földben és szívben minden ér Sisteregne, mint forró pokol-árok. Megfehérednék a világ, Ha fehér bőre ráragyog És kacagna a lyányod.

De ha meghalnék bűnömért, Fölgyújtanám egy éjjel a világot: Hunyt szemmel gondolnék reád, Átfogná két veszett karom S megölelném a lyányod.

ŐSZBEN A SZIGET

Fakó gyepét, kínlódó lombját, Őszi virágát Láttam ma a szigetnek S fakó gyepét, kínlódó lombját, Őszi virágát Legény-volt őszi szivemnek.

Nem vádolok és nem irigylek. immár hat évvel, Hat ősszel megcsatáztunk S mégiscsak volt egy kis tavasznyi, Kurta tavasznyi, Kerülgető boldogságunk.

De, óh, mért nem kezdhetjük újra, Újra és mindig Regényét a szigetnek? Fakó gyepét, kínlódó lombját, Őszi virágát Szégyenlem a szivemnek.

KÉT SZENT VITORLÁS

Parton vagyunk, sziklákra estünk, Be szép a mi testünk: Nagy tengerek vándor lakója, Szilaj két hajója.

Összetörött friss, fehér bordánk, De ép a vitorlánk S mi lenne, ha fölkerekedne Vérünk régi kedve?

Nekünk jogunk van újraélni, Jogunk van sohse félni, Nem kérdeni, meddig és merre? Vissza a tengerre.

Törött hajókkal is csak bátran Bal éjszakákban, Hajóink szent szél ösztönözze, Mert csók törte össze.

HIÁBA HIDEG A HOLD

Hiába hideg a Hold. Egyszer A mi óránk ütött S szent láz verte az éjszakát, Melybe két, szép, nyomorult embert Terelt be a véletlen Idő, A sokféle Időnek eggye, Irgalmas, bolond, dús Idő, Mely asszonyommal összehajtott S melynek azóta nincs mulása.

Égő sebek az Égen s fázva Suhog itt a földön a palást, Suhog utánunk a palást, Szomoruságunk hosszu palástja, Éjszínü, királyi mezünk, Pirosló, bús szerelem-sujtással, De elöl meztelen csillogunk, De szabad mellünk kivilágol.

Nincs már Közel és nincs már Távol. Régi asszony s régi legénye Úgy suhanunk, úgy simulunk, Úgy hull reánk a hűs Holdnak fénye, Úgy borulunk, úgy remegünk Egymásba, mintha soha-soha Kettő nem lettünk volna ketten.

Mindig ezt az asszonyt szerettem, Szájában és szívében voltam S ő volt a szám s az én szivem, Mikor ittasan kóboroltam, Kárhozottan a váradi éjben, Mikor már eltemettem a trónom, Pórrá paskolt a suta Sors És voltam a senkibbnél senkibb.

S akkor volt, amikor ő ment itt, Hozzám-hajtott, édes némberem S akkor volt, amikor nagy-ámulva Tárta ki karját két szakadt Egy-ember és megint egy lett újra. És nem is volt ez szerelem, Csak visszaforrás újra itt, E választó, bitang időben. Kósza időben, kósza nőben Láttok azóta, ha akartok. Egy-bennünket cibálva tép Az egy utcáju Idő, e zsarnok. Hiába, az asszonyom megőszül, Hiába, hogy én megkopok, Hozzánk jártok még irigyelni.

Csillagunk a hideg Hold. Lelni Se lehet csillagot hidegebbet, De bennünk ősz hajak, csorba dalok Szeretnek és forrva szeretnek. Senki sem érti, mert sohse volt ez S szomoru palástunk elnyulva kacag, De meztelen előnk csillogva az éjben Eggyen, nagyon, új és új ájulással, Eggyen, nagyon, örökre összetapad.

SÉTA BÖLCSŐ-HELYEM KÖRÜL

Ez itt a Bence, látod-e?: Szelíd, széles domb s méla lanka, Tán klastrom állt itt egykoron, Bence-nap éjén köd-torony Fehérlik s kong sülyedt harangja.

Ez itt az Ér, a mi folyónk, Ős dicsőségü Kraszna-árok. Most száraz, szomorú, repedt. Asszonyom, tépjek-e neked Medréből egy-két holt virágot?

Ez itt a Kótó, volt falu, Elsülyedt vagy turk horda dúlta, Csupa legendák és jelek. Itt akartam járni veled És most gyerünk be a falunkba.

Ez itt falu, az én falum, Innen jöttem és ide térek. Mindszentnek hívják hasztalan, Mert minden gonosz rajta van, S itt, jaj, átkos, fojtó az élet.

Ez itt pedig magam vagyok, Régi tüzek fekete üszke S fölöttünk végzet-szél fütyöl, Szaladj tőlem, átkozz, gyülölj, Avagy légy rám ujjongva büszke.

ÍGY SZALADSZ KARJAIMBA

Két szegény karomat kinyujtom Száz mértföldre. Hat éve Már, hogy először elért S meghalnék, ha most, Először, el nem érne.

Megint megvertek, kirudaltak, Megint nem vagyok senki, Megint fogd meg a kezem, Hívj, akarj megint Másoktól elszeretni.

Karjaimhoz nincs joga másnak, Űzhetnek bajba, kínba S áldottak, kik ezt teszik, Mert te, asszonyom, Így szaladsz karjaimba.

A VÉN KOMORNYIK

ÉSZAKI EMBER VAGYOK

Jaj, jaj, öl a fény és a szó, Valamikor csak Délen járok. Könnyű a fény, sekély a szó: Közöttünk egy rettenetes Mély, ásitó, hűvös, vak árok.

Én északi ember vagyok, Aki útját zord gonddal rójja, Akinek pokol a beszéd, Aki süket halált akar, Nehéz nyelvű és rest a szóra.

A Dél: vén, csacska népü táj, Illanva jön, gyorsulva lebben Itt minden ajkon az ige. Északon gyökösebb a szó, Mélyebbről jön és nemesebben.

Jaj, jaj, én nézek, bámulok, Én nézek, látok s nem beszélek. Miért örüljek fecsegőn, Miért lármázzak hangosan Csupán azért, mert élve élek.

A fény, a szó olyan hazug, Mint az én életem erőben S olyan hazug, miként azok, Akik ezt a nagy igazat Elmondták régen már előttem.

Ha én szólok, Észak beszél, Fagy és fátum fogja a számat: Ember beszél, kinek a sors, Az élet, évek és napok Szivének gyökeréig fájnak.

Monte-Carlo

EZVORÁSZ KIRÁLY SÍRIRATA

Ezvorász király pihen itt, Szerette az isteneit, Szerette a bort és a nőket, A vitézi hadbakelőket, Szerette a földet, a magot, De búsan halt meg, Mert gyermek néki nem adatott.

Öreg pap guggolt lábainál Midőn vergődött a király S az ágyasházi asszonyoknak Szépei messziről zokogtak. »Jaj, Ezvorász talán már halott És úgy hal ő meg, Hogy gyermek néki nem adatott.«

Száz kengyelfutó szétszaladt, Hoztak szép arcu ifjakat, Valamennyi pór tőről metszett, Pozsgás lelkek, királyi testek S az öreg pap rájuk-olvasott És a királyra, Akinek gyermek nem adatott.

És lőn, hogy meghalt a király És, íme, itt, hol e sir áll, Száz asszony sírt s kiket nem szüllek, Száz királyi ifjú serdültek És Ezvorász király víg halott: Atyaként halt meg, Bár gyermek néki nem adatott.

BETEMETIK A TAVAT

Haragvó bércek görgetik Háborgató haragjukat S lelkem, e fölvert tó, mulat. Óh, áldott, áldott izgalom, Végső háborgás a tavon, Mikor lelkemre görgetik Haragjukat haragvó bércek. Sziklákat nyel, dalol, kacag. Hajh, be víg a lakodalom Lelkemen, e fölvert tavon. Hullj, hullj szikla, ez mind kevés: Be szép ez a temetkezés, Ez a szegény tó hogy kacag, Mikor betemetik a sziklák.

UJJAK A SZAJNÁBAN

Ujjait mélyébe bemártja Páris vagy az emberi Sors: Piros, ón, zöld, korom és sárga, Rettenetes, végtelen ujjak És fölzokog a Szajna árja.

Benyúlnak a lelkünk mélyébe Titkos, nagy ujjak, karmolók. Medrünkben megborzongunk félve: Rettenetes, végtelen ujjak És fölsírunk a süket éjbe.

Egy hidon megállok: alattam A megkinzott Szajna zokog, Bennem pedig egyre vadabban Rettenetes, végtelen ujjak Karmolnak, mint ott lent, a habban.

ZÚG-ZENG A JÉGCIMBALOM

Fenyő Gyurkának küldöm Februári estén, Mikor tavaszt lesvén Háborog a vén Duna: Kicsi, meleg ágyban Álom borul lágyan Minden jó, kis fiura.

Odakünn az utcán Ködbe, bűnbe hullván Nagy, rossz fiuk bomlanak, Mint a Duna árján Csörömpölve, árván Ezer mocskos jégdarab. Jó, kis fiuk lelke Nyár-álmokat lelve Röpül ki az ablakon. Nagy, rossz fiuk fáznak, Jajgatva bokáznak S zúg-zeng a Jégcimbalom.

Miért növünk nagyra, Behavazva, fagyva, Ha a hideg Duna zúg? Kis emberkék népe, Élet szemefénye, Mért leszünk nagy, rossz fiuk?

Februári estén, Mikor tavaszt lesvén Háborog a vén Duna, Vigyázzatok ébren, Míg alusznak mélyen, Minden jó, kis fiura.

Jég-táblák verődnek, Kis fiuk megnőnek, Kopognak az ablakon: Jégcsatakos utcán Rossz, nagy fiuk útján Zúg-zeng a Jégcimbalom.

MEGINT PÁRIS FELÉ

Unt hegyek, kik maradtok S elémkacagó völgyek. Jaj, jaj, jaj, Nincs akiktől búcsúzzak S akiket üdvözöljek. Lelkemen elhagyott táj S közelgő: feketén ül. Jaj, jaj, jaj, Oktalan minden ország, Ha az ember megyénül.

Rohanó vonatomból Néha félve kinézek. Jaj, jaj, jaj, Öt év alatt vakult meg Annyi látás, igézet. Páris, Páris, mindjárt itt lesz, Szépen, szerelmesen, lágyan, Könnyesen és fiatalon Valamikor hogy kivántam.

Hogy vigyáztam, hogy akartam, Megindultan, vággyal telten, Messze fényét, híres fényét Önmagamtól irigyeltem.

Páris, Páris, mindjárt itt lesz, De én mit akarok tőle? Ni-ni-ni, már idelátszik Fényköd-selymes szemfödője.

Fölcsillog az éges-égig Én Párisom csillogása. Óh, más Páris, most érkezik Te régi gyerkőcöd mása.

*

Sebzett száz kézzel fogdos össze Száz nagy polip, valótlan emlék: Mintha nagyon sokan lesnének S kergetnének egy bús estének.

Egek, be zűrös a világ, Be bús az este, ami jön, Mintha ezredmagammal lennék S mintha mégis Nagyon-nagyon egyedül lennék.

*

Se terv, se kedv, se pénz, se asszony, Álomporoktól zúg a fejem, Nincs, ami Párisban marasszon, Nincs, ami életben marasszon.

A VÉN KOMORNYIK

Kopogtatnak a szivemen, Szép, piros, méltóságos ajtón S jönnek a látogatók Fürge sorokban. S egy vén, kopott komornyik Vén derékkal buzgóan hajlong. Gazdája elutazott Régen–régen már.

»Jó úr volt és itt lakott, Búsan ment el, mennie kellett, Házában csak én vagyok S már én se várom.«

BOLOND, HALÁLOS ÉJ

Éjszakra bámul ablakom, Egyetlen, zörgő ablakom, Alattam a tenger vonít. Én a szivemet hallgatom: Milyen két bolond muzsika.

Távol csillognak a hegyek, Havas, vér-árnyas, nagy hegyek. Éj van, a tenger zöld habos, Szobám fehér. Megyek, megyek: Ma bolond színek éje van.

Mimózák édes illatát, Áldott virágok illatát Veri föl s hozza be a szél. Ma csupa illat a világ: Micsoda bolond illatok.

A Hold talán tüzet evett, Lángot evett, tüzet evett Ez a vén, gethes paripa. Égnek a nyarga fellegek: Be tüzes lett ma a világ.

Megyek, megyek: ez a Halál. Tudom, tudom: ez a Halál. Felöltözök, ajtót nyitok S a küszöbön utamba áll. Óh, be bolond, halálos éj.

(Monaco)

BUDAPEST ÉJSZAKÁJA SZÓL

Budapest éji, nagy álmát hozom. Be víg város vagy, én bús városom, Zsibbadtan tapint fáradt két kezem, Cigánnyal, borral, nővel érkezem. Budapest éji, nagy álmát hozom.

Én vagyok a mámoros, kusza est. Egy városom van: szegény Budapest. Máshol keserű borom és söröm, Itt számba ömlik az édes öröm. Én vagyok a mámoros, kusza est.

Én hozom az álmot, Léthe-vizet És Budapest ujjong, dalol, fizet. Bizáncban is nőtt feledés moha, De így feledni nem tudtak soha. Én hozom az álmot, Léthe-vizet.

Itt mindenkinek utolsó tor int, Itt a cél: esti öt vagy száz forint, Itt estenként mind királyok vagyunk, Holnap már letörünk, vagy meghalunk. Itt mindenkinek utolsó tor int.

Itt mindenkit temető-láng vakít, Itt mindenki gyászol már valakit. Rossz asszony, váltó, betegség, kaland, Rossz férfi, vak bűn, ártó hírharang. Itt mindenkit temető-láng vakít.

Itt mintha a víg Halál lengene, Szinház, kávéház, cigány, bor, zene, Csók, ájulás, láz és mai siker, Mit bánjuk ma, a holnap mit mível. Itt mintha a víg halál lengene.

Hajszás nap után éji örömök, Kigyulnak a szívek, ha én jövök, Ugye, hogy jó az éji merés? Ugye, hogy jó a vidám feledés? Hajszás nap után éji örömök.

Holnap majd ujra jövök, érkezem, Most a hajnal vad szagát érezem. Bús Budapest száguldj, rohanj tovább, Szedd össze a jövő éj zálogát, Holnap majd ujra jövök, érkezem.

CATULLUS KÖLTÖ HALÁLA

Mikor már szegény Catullusnak Beszélnie sem volt szabad, Lesbia fülébe más súgta Tovább. a gáláns szavakat.

Mikor a nóták elhallgattak S Catullus pihegett szegény, Nótákhoz csábitott félvárost Egy hirtelen támadt legény.

Mikor a holttestet beszórták A nyár vidám virágival, Körül a kertben csodamódra Ezer új rózsát szült a galy.

Mikor a holtnak hű barátja Már a sirástól berekedt, Szomszédban egy patricius-hölgy Szült pompás, erős gyereket.

S mikor Lesbia átokkal sírt, Nem volt ezt szörnyű hallani, Ruháját úgy tépte, hogy lássa Szép fehér mellét valaki.

NEM ELŐSZÖR SÍROK

Tél-támadás: őszi lugasban Légy zümmög, árván, messze-messze. Sajgó mezőt felhő ereszt be S dong az össze-vissza-szél.

Vidoran, mert mindenki távol, Minden kétséget félredöntök, Poharammal nagyot köszöntök, Szent Tél, szent Jövő felé.

Ebből a nagy halál-sötétből Kevesünknek lesz újra mása, Kevesünknek föltámadása, Ha szól a tárogató.

De e süket tél-támadáskor Érzem legjobban ősi voltam, Hogy nem először bandukoltam, Hogy nem először sirok.

KISVÁROSOK ŐSZI VASÁRNAPJAI

Ma találkoztam veletek, Kiket ma is siratva bánok, Őszi vasárnap-délutánok, Hideg ajkú, halott mátkáim, Kisvárosok bús leányzói: Őszi vasárnap-délutánok, Ma megint találkoztam veletek.

Mennyi szép fiatal erőt Unt álmodozással titokba Hordtam meredt karjaitokba. Ködben harangoztak a tornyok S én a fényes Bábelek vágyát Hordtam meredt karjaitokba, Mennyi szép, kár–volt, fiatal erőt.

Hideg és süket emberek Néztek reám, a vánszorgóra, Egy-egy század volt egy-egy óra, Kimenős cselédek az utcán S szivemben szép, uszályos delnők. Egy-egy század volt egy-egy óra S körül hideg és süket emberek.

Ma találkoztam veletek, Kiket ma is siratva bánok, Ószi vasárnap-délutánok, Hideg ajkú, halott mátkáim, Kisvárosok bús leányzói: Ószi vasárnap-délutánok, Ma megint találkoztam veletek.

A HARCUNKAT MEGHARCOLTUK

A "Nyugat"-nak s mindazoknak, akik harcoltak, mert harc és harcos szépség kívánt lenni a lelkünk.

VALAMI MÉG KÉSZÜL.

Ha szívem bomlott, bús malom S várok rémes pozdorja-sorsra: Jön hirtelen egy nyugalom.

Ha így szólok: már mehetek, Nem jöhet már új, sem jó, sem rossz, Ütő vágy éri szivemet.

Az élet már adott sokat, Bódítót, furcsát és keservest, De még valamit tartogat.

EGY MEGÍRATLAN NAPLÓBÓL

(1908)

dec. 25.

Itt jött rám a Karácsony, Rám, a kesely arcú pogányra, Itt jött rám a Karácsony, Gyermekségem falujában S azt hitte, hogy megtérít, Hogy szépen visszaingat.

dec 26. Talán–talán jobb volna Mégiscsak visszaesni, Betegen is a Krisztust, A régi Krisztust keresni.

Talán–talán jobb volna, Mint lelkem keserülni: Krisztus előtt, templomban, Úgy, miként régen, leülni.

Talán-talán jobb volna Most a faluban, itten, Fájó haraggal szólni: Hajh, mégiscsak élsz te, Isten. dec. 27.

Ez már nem is Karácsony S kinek mi köze hozzá, Embernek vagy Istennek, Hogy én mint fogok élni, Vagy én mint fogok halni? Békesség az Istennek, Békesség az embernek, Békesség a halálnak, Békesség mindeneknek, De nékem Maradjon a háborúság.

(Érmindszent)

AKAROM: TISZTÁN LÁSSATOK

Akarom, hogy szeressetek, Az érdemem talán kevés: Akarom, hogy szeressetek.

Ma: bárkinél külömb vagyok, Holnap: törpülhet érdemem, Ma bárkinél külömb vagyok.

Holnapután: más jön talán, Ma: én vagyok a legkülömb, Holnapután: más jön talán.

Nem várhatok, nem várhatok, Nem várhatok, mert sietek, Nem várhatok, nem várhatok.

Akarom, hogy szeressetek, Akarom, tisztán lássatok, Akarom, hogy szeressetek.

A TENGER ÁKOMBÁKOMA

Fázó pálmák alatt olvasok Egy levelet, egy nagy levelet: Kék lapra írták éles tollal Gonosz szelek, bőjti szelek.

Fehér habok, betü-milliók, Idegesek és nyugtalanok, Tengerre írva írják most meg. Hogy ki vagyok, hogy mi vagyok. Valami búsongó dac fog el, Valami hivatlan hit fon át S olvasom csukló kacagással A Tenger ákombákomát.

Hát most a sorsom ezt üzeni? Hát most már akarnom is tilos? Így levelez velem a Tenger, Ez a nagy ócska papiros?

Ím, itt a válasz: élek, vagyok, Fáradtan, fájón, ahogy lehet, De élek s úr fogok maradni Tenger, sors s mindenek felett.

(San-Remo)

SZÉTVEREK MAJD KÖZTETEK

Úri szamárságom Velem szolgáltatja (Jaj, be szánom-bánom) Okos ellenségimet.

Ök ütnek örökkön Szép, póri ütéssel S én ellágyult öklöm Alighogy mutogatom.

Én várom, csak várom Ő vak térdelésük S ők fényes orcámon Rugdosódnak vakmerőn.

Hát gyertek, ti végek, Nagy, paraszt haraggal, Minden ellenségek Versengve alázzatok.

Gyertek nagyerősen Nagyurat tiporni S én hideglelősen Játsszam a nem–mozdulót.

Gyertek verekedve S tán megint kicsordul Új harcok új kedve Belőlem s úri harag. Egy szép délutánon Kemény lesz az öklöm (Jaj, be szánom-bánom) S szétverek majd köztetek.

A HARCUNKAT MEGHARCOLTUK

Gyáva kakasként fut az ellen, Dúlt bóbitájú, nyomorult, Fellegvárába beszorult, Szemétdombjára beszorult. Mi várhatunk; Tyukodi pajtás.

Mienk a vár, csak táborozzunk, Dalolgassunk, igyunk, együnk. Táncolva, vígan felmegyünk, Mikor akarjuk, felmegyünk, Ne siessünk, Tyukodi pajtás.

Mi a harcunkat megharcoltuk. Hadd várjanak a pipogyák Valami nem jövő csodát, Vén, szép, történelmi csodát S rajtuk-ütünk, Tyukodi pajtás.

ÉGŐ TŰZBEN DIDEREGVE

Hunytán, fogytán van már a tűz. Orv galyakat nem tudok szedni: Megtanulom: milyen öröm Dideregni.

Fagyot lihegnek jég-hazák Felém, az én szegény fejemre És én meleget kacagok Dideregye.

Tűz nélkül is majd tüzelek, Engem nem olt ki semmi, semmi. Gyertek hozzám, tanuljatok Dideregni.

AZ ELÁTKOZOTT VITORLA

Riadt madár felhőkben vész el S ő forog, a kis szél-vitorla. Öreg tornyon vén szepegéssel Forog, forog a szél-vitorla.

Keleti szél oldalba vágja, Sírva fordul, nem menekülhet. Most délről veri szélnek szárnya, Visszafordul, nem menekülhet.

Merre mutasson, sohse tudja, Nem nézhet arra, merre vágyik Muszáj, bús, rab forgás az útja, Nem mehet arra, merre vágyik.

Madár volt, egyszer nagyon fázott S elgubbasztott a templom-tornyon. Megláncolta a madár-átok S ott forog most a templom-tornyon.

ÁZOTT SZÉNA-RENDEK FÖLÖTT

Zápor után Napra zilálom, Hol elhulltak kaszára menten, Rétemnek virágos füveit, Sok-sok széna-rendem.

Forgatom villával a rendet Száritó, fényes napsugárban. Milyen rothadt és barna füvek Átokkal kaszáltam.

Vesszen itt mind, trágyázzon földet Jövő évi nagy virradatra: Nem vagyunk sem rendeim, sem én Méltóak a Napra.

A MENTŐ GLÓRIA

Jönnek, jönnek, jönnek elébem Bűnös multamnak évei Gyászfátyolosan, feketében. Mindegyiknek van egy nagy vádja S én bűnrovásom hallgatom Mellem vervén, hajam cibálva.

Ez is igaz, ez is: valóban Nem voltam én állhatatos, Sohase voltam, semmi jóban.

Tavaszt láttam csunya avarban S elszalasztottam a tavaszt S kellő időben meg nem haltam.

Bántottam, kik védtek, szerettek S öleltem a judásokat: Igazuk van, akik megvetnek.

De mégis, mégis gyászos pírban Látom a mentő glóriát Fejem körül, mert sokat sírtam.

AKI HELYEMRE ÁLL

Lehet-e, lehet-e? Hogy jön még ájult tűz-nyár, Bukó-csillagos éjek S hogy én, Én, már ne éljek?

És majd szűrik a bort Pompás, aranyos őszben S ittasan, tarka lombok Hulltán nem én borongok.

S meleg asszony-szalon Integet ki a télbe, Lágy pamlag, égő illat S ide nem engem hívnak.

S akkor is lesz tavasz, Virág, dicsőség, mámor, Tavasz–heroldok szállnak S engem már nem találnak.

Lehet-e, lehet-e, Hiszen ez mind enyém volt. Én vágytam, én daloltam, Minden, minden én voltam. Soha még, soha még, Így még senki se vágyott, Hajszolt, siratott, képzelt Tündér ezeregy éjjelt.

Átkozott legyen az, Aki helyemre áll majd, Innyére méreg hulljon, Két szeme megyakuljon.

Álljon el a szive, Süketen tétovázzon S ha tud majd asszonyt lelni, Ne tudja megölelni.

HOSSZÚ AZ ERDŐ

Csak az erdő hosszú, Mert én futnék, tűrnék. Hogy hajráz a hajrá, Hogy búg az a kürt még.

Véres vad-kergetés Veszett, búgó kürtje Hogy hajráz a nemes Erdőbe-kerültre.

Hogy jönnek utánam Mindenféle jókkal, Éhezett kopókkal S jóllakott kopókkal.

Minden rendű aljas Milyen emelt fővel Ugatja a nyomom Hajnali kelővel.

Hajnali kelővel, Éji Hold-buvóval, Rút fekete sárral, Szálló, szűzi hóval.

Mióta itt futok, Nyugtot nem engednek, Tavasszal kergetnek, Ősszel is kergetnek. Én vagyok a vadjuk, Kivánatos vadjuk, Utánam iramul Iramjuk, szimatjuk.

És hosszu az erdő, Csak kifutni tudnék, Óh, csak már kijutnék S be hosszu az út még.

Be hosszú az erdő, Mert már mindent tűrnék, De hajráz a hajrá, De búg az a kürt még.

A SZIVÁRVÁNY HALÁLA

Soha olyan ékes szivárványt: Abroncsként fogta az Eget. Soha olyan szent abroncsot még, Olyan szélest, olyan ölelőt, De, íme, esteledett.

Már unták is bámulni, nézni Parasztok, barmok, madarak, Szégyenkeztek szemek és öklök, Hogy ellágyultak ott a mezőn Egy rongy szivárvány alatt.

Kacsintgatott már csúfolódva A vén Nap is temetkezőn. Tetszett neki, hogy egy szivárvány, Egy szín–csoda ámulást terem Józan és trágyás mezőn.

Csak a szivárvány várt még mindig. Folyton szebb lett, ahogy bukott, Sírón nézett le a mezőre S aztán beitták szent színeit Távozó felhő-hugok.

A vén Nap leesett mosolygón, Föllélegzett egész világ: Nem valók az izzadt mezőkre Efféle bolond és nagyszerű, Szent, égi komédiák.

AZ ELSŐSÉG JÓSÁGA

Ha jó vagyok, hátam mögött Jár valaki s azért vagyok. S ha rossz vagyok, Valaki elébem szökött.

Csak ez az egy: a rettenet, Hogy elém vághat valaki, Hős valaki S megkettőzöm a léptemet.

Élet kerülget vagy Halál? Mindegy, de amíg én megyek, Elől megyek S mindenki csak nyomomba jár.

Ha nem igaz, hát hazudom, Hogy még mindig első vagyok, Magam vagyok Szabad mezőn, szűzi uton.

S én alamizsnás nem leszek, Én sohse leszek második, Bús második, Mert a jóság-szándék vezet.

S óh, jaj nekem, ha elporoz Mellettem győztesek hada, Víg, gyors hada, Mert rút leszek, nagyon gonosz.

Jaj lesz, ha életben kapom Halálomat, a győzetést, Legyőzetést, Mert kigyúlad a homlokom.

S akkor majd látják mindenek, Hogy minden szép út balga út, Hiába–út S megáll az isteni menet.

MAGYAR VÉTKEK BÍBORBAN

Magyar elvégezéssel, Gyászos, magyar hibákkal, Érettük kicsúfoltan, Kezdek most már nagyon is Kötődni, nem törődni A világgal.

Vállalom, ami sorsom, Vállalom, ami átkom, Vétkeimet nagybüszkén Biborba öltöztetem S magyar bűnnél nincsen szebb A világon.

Ilyen vagyok, így van jól. Ez a szemem, így látok, Ez a sorsom, tehát szent, Magyar dölyffel fölrugom, Hogyha bánt és nem ért meg, A világot.

A HÁGÁR OLTÁRA

AZ ÖRÖK HALÁL-MENET

Gyermekek játszadoznak Déli sugaras utcán, Belém-belém-ütődnek S tovább futnak kacagón.

Erős, nagy ifjak jönnek, Kisérik, űzik egymást, Vidámak, mint a cirkusz S komolyak, mint a halál.

Aszott testek baktatnak, De még piheg a mellük, De még mozog az ajkuk, De még nézik a Napot.

S akik csak jönnek, jönnek, Mind nők után szaladnak: Végetlen, nagy játék ez, Az örök halál-menet.

MAI ASSZONYOK UDVARÁBAN

Én nagy, ifju éjszakáimat, Éhes, piros éjszakáimat, Csók–étvágyam, ami elhagyott S nem oltották a tegnapiak, Adjátok vissza, mai asszonyok.

Most itt vagytok keggyel, röpkedőn, Eljöttetek keggyel, röpkedőn. Régi erőt és régi hitet, Mit eldobtak a nénjeitek, Visszaadjátok, mai asszonyok?

Régi éhségem emlékivel, Én szent éhségem emlékivel, Várom a régi lelkem, a mást, Véri és vágyi föltámadást. Tegyetek csodát, mai asszonyok.

DUDORÁSZÓ, RÉGI NÓTA

Honnan indulsz és mikor jössz el? Csak tudnám, ki vagy? Megérkezel-e idejében Egy rossz, vén fiunak?

Nagy-e az út s érdemes érte? S érdemes a vég? Verejték-törlés egy homlokról S egy késett feleség.

Mit adsz néki s mit akarsz tőle? Adsz egy életet, Mely kárpótol, fizet busásan S egy csók-leheletet?

Mikor indultál? Alkonyodik, Elvéted utad. Megérkezel-e idejében Egy rossz, vén fiunak?

HELÉNA, ELSŐ CSÓKOM

Ha szájam csókra csucsorítom, Ha csók-vágy nélkül is csókot esdek, Heléna, tudom én, Hogy akkor is téged kereslek, Első Helénám, első csókom, Téged kereslek, téged kereslek.

Nagy tőgyű szerb leány, Mint remegett kicsi apródod, Vén templomban éjfélt bunkózott Akkor az éji óra-verő S én mentem első, komoly csókra, Gyönge legény, szűzi legény.

És bús íze vala a csóknak És átkozott volt az a csók, És te nem tudtad, hogy ki csókol, És én nem tudtam, hogy ki csókol, És én nem ismertem még akkor A csóknál nagyobb valót. S ha szájam csókra csucsorítom, Ha idestova meghalok S ha téged már megölt a csók rég, Tudom, hogy te vagy s én vagyok. Tudom, hogy te kellettél s nékem Több vagy, mint ködös, beteg, égi angyalok.

FEHÉR LYÁNY VIRÁG-KEZEI

Kabos Ilonka, kedves, kis húgomnak Kezei, fehér, kis virágok, Borzas, barna fejemre hulltak, Ott elaléltak, szétsimultak Halkul s azután megremegtek.

Mikor virág-szirmok peregnek, Heves halál-parfümök szállnak, E két kis kezet, ezt éreztem, Omló szirmát egy fehér lyánynak.

Óh, nyomorult évek és árnyak, Most hulltak e kezek fejemre, Kicsi, fehér, hónapos rózsák, Forró-hidegen dideregve.

Hol van fürtjeim régi kedve, Mikor virágot várt s nem lombot? Kicsi kezek, én már lerázlak, Kicsi alélt szirmok, bolondok.

Nagy, kártékony, üvöltő gondok Őszvihara a csúnya sárba Virágimat lefújja, rázza: Vedd le kezeid a fejemről.

A TÍZÉVES ÉVA

Kék szemei asszonyosak, Nedves és friss csöpp, piros szája: Megcsókolom, eltaszítom Félőn, megbabonázva.

Tízéves Éva, másra vár: Már a sirom is be lesz nőve, Mikor valaki elviszi Itatni csók-kútfőre. És mégis az én asszonyom, Ott rejtőzik temetve benne, Ami ma még csúf kárhozat S holnap üdvösség lenne.

Kemény mell, vágy és izga vér Valakiért majd-majd kibomlik, De esküszöm: e valaki Majd énreám hasonlít.

A HÁGÁR OLTÁRA

Gyermekded kost, fehér gerléket, Elsőfű–bárányt, vért és velőt Áldoztam már négyéves koromban Száz–arcú Hágár előtt.

Ég a tűz Hágár szent oltárán S én tisztulóan lesem, lesem, Szinte harminc éve várom én már, Jön-e a szerelmesem?

Tisztátalan valék, vagy tiszta, Nem tudom s azt se, mit akarok. Csak azt tudom, hogy Asszony az oltár S asszony nélkül meghalok.

Ló-sóskás parlagon ébredt föl Egykor e bűnös, ős szerelem: Róza, a szomszédék kis Rózája Bujósdit játszott velem.

Nem hallottam akkor Hágárról, Csupán a vérem rítt, kacagott S hiába jött azóta Kant, Spencer, Mégis a régi vagyok.

Leköpöm és csókolom őket, Ők: a semmiség és a világ S nekik viszem az Élet–vásárból A legszebb vásárfiát.

Kiknek bőrét nem érinthettem, Szeréna, Zsóka; Trud és Irén, Irma s az Ég tudja, kik még: álltam Gőgösen mindük szivén. S ha vásárolnom kellett csókot, Behúnytam a szemem és szivem: Ennyi szelíd, bús erőt nem vett még Perditákon senki sem.

Úgy csókolok én, mint egy isten: Friné és Genovéva rokon, Mikor én csókolok. Nem a némbert, Én magamat csókolom.

De szeretem őket mindegyig, Magdalénát és szűz Máriát, Szeretem e nemem-ölő tábort S a csókos komédiát.

Párisban ezerszer elnéztem A kicsi, bérmáló szűzeket: Hosszú ruhában, fehéren, maflán Mentek, mint a betegek.

S ezek kútfői a Jövőnek, Kiknek koszorut én most fonok. Ím, ezek lyányai szent Hágárnak: A jövendő asszonyok.

Szeretem, ahogy megszületnek, A csecsemőt, süldőt, vént, nagyot, Szeretek én mindenkit, ki asszony: Igaz, bús férfi vagyok.

Hágár tüzébe bedobálom Mindenem, amim van, örömest S ha koldus vagyok, majd jön érettem Egy irgalmas, őszi est.

Hágár tüzébe bámulok majd S tarka, szép asszony–ravatalok: Vér, emlékek buknak a szent tűzbe És csókot hány egy halott.

A CSÓK–CSATATÉR LOVAGJAI

Csók-csatatéren minden éjjel, Mikor már sok a halott, Jönnek hirtelen, szárnysuhogva Testetlen, szép lovagok. Fehér az arcuk, bánatos-bús, Láng-leplük szinte vakít S összeszedik csók-csatatérnek Elhullott bajnokait.

Kék hegyek mélyén élnek ők mind, Hol csókunk üdve remeg S itt kapnak majd életet újból Csóktépett holttetemek.

Tiszta fehér itt minden, minden, Mi nálunk barna, balog, Kik itt élnek, szűzek, jók, tiszták S örökké fiatalok.

Itt sebeket, vért elfelejtünk, Itt testetlen a világ S szűz lyányok bőréhez nem érnek Bőrrel a szűz daliák.

Itt a szerelem áldott, könnyű, Boldogan balga dolog, Aki szeret, kinézi párját S nagyon reá mosolyog.

S akire ifja rámosolygott, A lyány, míg játszva lesik, Árkangyalt fogad a méhébe S boldog teherbe esik.

S ha valaki itt csók–csatában Kapott halálra sebet, Kék hegyek közt fölsóhajt egy szűz S fehér lovag született.

S csók-csatatéren, itt a földön, Nem gyűl össze a halott, Eljönnek értük minden éjjel Új-új, fehér lovagok.

A LÓRI CSÓKJA

Királynő volt hangtalan Lóri, Tanúk rá régi; hangos esték, Megnémult hangját hogy szerették. Páva, páva, fekete páva, Ma is szaladnak még utána. Nem halnak éhen volt királynők, Jobbágy-szívekre lelve lelnek Akkor is, ha nem énekelnek. Páva, páva, fekete páva, Sokat bír egy szép leány válla.

Páva, páva, fekete páva, Halandó hír, mulandó tervek, Futó pénzek, tűnő szerelmek: Páva, páva, fekete páva, Csengő arany jobb, mint a pálma.

A Lóri csókja nem némult el, A szép hangnál százszor tartósabb Pénzelt muzsikája a csóknak. Páva, páva, fekete páva, Arany és pénz nagy áriája.

De eljöttek a régi álmok, Jött, jött a sok régzendült ének, Jöttek tarka, szinpadi rémek. Páva, páva, fekete páva, Csak az, ami elmúlt, ne fájna.

Lóri királynő régi hangját Megint van, mindig, aki hallja, Apródoknak a fiatalja. Páva, páva, fekete páva, Öreg urak pénzének ára.

Dalol, dalol hangtalan Lóri, Termi a pénzt bőven a csókja S rákölti ifjú tapsolókra. Páva, páva, fekete páva, Hajh, drága a dicsőség, drága.

ELINDULT EGY LEÁNY

Ma elindult elébem valaki S ma indulok vont derékkal elébe: Üdvözlégy, te hajnalos, szűz leány, Nyűtt alkonyom selymes vászoncselédje.

Zeng a világ, szeretni készülök S gügyög egy lyány, aki sohase látott, Óh, szédülő, óh, udvaras szemű Ismeretlen, áldott a te lyányságod. Ifjú testét, ím, hozza ringatón, Csipőire, szent áldozat–hozókra, Irigy örömmel ragyog a szemem: Itt egy leány s én tanítom a csókra.

Nyög az este, kinyújtom két karom, Ajkam marom, mert mindjárt kikiáltom: Világ, világ olyan ágyat vetek, Milyen csókos nem volt még a világon.

Holnap éjjel elérek valakit, Holnap éjjel elfelejtem a multam, Holnap éjjel mese lesz a világ S én mesélek testemben megindultan.

Olyan-olyan nagy csókot áhitok, Olyan-olyan friss lyány indult elébem, Hogy illatos balzsamot izzadok S forró lázban földig olvad a térdem.

Nagyon fogok szeretni valakit, Mondjátok meg neki, jöjjön, rohanjon, Hogy holnap mint hálálkodó kutya Csókolja a kezemet egy új asszony.

KATÓ A MISÉN

Pompás, fehér Karácsony-éjen Kidobta a szikrázó hóba, Kidobta a havas semmibe Magzatját a papék Katója.

Aztán Kató, a kis cseléd-lyány, Szédülve, tántorogva, félve, Ahogy illik, elment maga is Éjféli, szent, vidám misére.

Kató gazdája, az izmos pap S falusi nyája énekelnek: »Dicsértessék az egek ura, Hogy megszületett az a gyermek,

Az a gyermek, ott Betlehemben.« Kató fölsír a papi szóra S az a gyermek, a betlehemi, Könnyezve tekint le Katóra.

A HÓVÁR-BÉRCEK ALATT

A Hóvár-bércek alatt, Babona-bércek alatt, Zuhog le holdfényes, nagy erdőn, Ott zuhog a szerelmi patak, Ott zuhog pallótlan háttal Egy mély vizü, hegyi patak.

A Hóvár-bércek alatt, Hol süt a hold s falevelekről Száz huncut törpe le-leszalad, Ott vár engem minden éjfélkor Legény-csapat, leány-csapat, Két parton két tüzes csapat.

A Hóvár-bércek alatt Pallóra lesnek ifju hadak S ágyamról fölröpítnek, Odaröpítnek asszony-szavak S éjfélkor jégdermedten Fekszik ott egy alvó alak.

A Hóvár-bércek alatt Csillanó zöld hegyi patak Pallója vagyok én meredten S forró fehér lábacskákkal Rajtam száz leány átszalad, Szerelmes ifjához szalad.

A Hóvár-bércek alatt Dalol éjfélkor a hegyi patak S erdőn, álmaim sürűjében, Ezernyi csók-mese kacag. Szeretők búgnak és lihegnek, Amíg a hajnal hasad.

A Hóvár-bércek alatt, Babona-bércek alatt, Egyszer majd eltörött derékkal Az éji palló leszakad, Csókos leányok nagy terhével A hegyi patakba szakad.

A Hóvár-bércek alatt Még dalol a zöld hegyi patak, Éjfélkor az inogó pallón Száz meztelen lyány átszalad. Még zuhog a szerelmi patak, Bús, zuhogó, hegyi patak.

NÉZNI FOGUNK, HEJHAJH

Vén szemeim, öreg pajtások, Nem kell többé igézni: Most kezdődik az úri élet, Nézni fogunk, hejhajh, csak nézni.

Csiklandóbb a csóknál a nézés, Ha nem is néznek vissza: A poharat körüláhítjuk S bánjuk is mi, ha más kiissza.

Kik most nőnek, azok a lyányok, A régieknél szebbek, Rózsásabbak, sugarasabbak, Izesb húsuak, begyesebbek.

Vén huncutok, ne féljetek már, Nem kerül sor a csókra: Készüljetek, hejhajh, büntetlen, Százszorszép, szent látnivalókra.

SAPPHO SZERELMES ÉNEKE

Hatvany Lajosnak, igaz, ösztönző, jó barátomnak Boldog legény, istenek párja, Szemben ki ülhet szép szemeddel, Édes kacajos közeleddel, Kacajoddal; mely szíven-vágva Fogja a mellem.

Hacsak már látlak, elalélok, Torkomon a szavak elfulnak, Bőrömre zápor–szikrák hullnak, Szememben sötét, vad árnyékok S lárma fülemben.

Hideg verejték veri testem, Remegően, félve, halóan, Az őszi fűszálnál fakóbban Állok és már érzem a vesztem, Meghalok érted.

A JÖVENDŐ FEHÉREI

KÜLDÖM A FRIGY-LÁDÁT

Szívem küldöm, ez ó frigy-ládát S kivánok harcos, jó napot. Véreim, ti dübörgő ezrek, Tagadjatok meg, mégis-mégis Én a tiétek vagyok.

Kötésünket a Sors akarta, Nem érdem, nem bűn, nem erény, Nem szükség, de nem is ravaszság: Helóta nép, helóta költő, Találkoztunk ti meg én.

Bennünk nagyságos erők várnak, Hogy életre ébredjenek, Bennünk egy szép ország rejtőzik, Mint gím a fekete csalitban S leskődnek a vérebek.

Ha nem láttok testvéreteknek, Megsokasodnak a redők Bús homlokomon és lelkem táján, De még mindig ifjan állok meg Bősz Júdásaim előtt.

Még csak mártir-fényt sem akartam, Csak amiről a Sors tehet: Odaadni magamtól, szépen, Ezt a nem kért, kicsúfolt semmit, Forradalmas lelkemet.

Tietek vagyok, mindegy most már, Hogy nem kellek, vagy kellek-e. Egy a Napunk gyönyörű égen. Jaj, hogy elfed e Naptól néha A gonoszság fellege.

A MA KIEBRUDALTJAI

Homlokukon ábrája a Jövőnek, Sokszor ők maguk sem akarják S mégiscsak összeverődnek. Ősök ők a Jelenben, valahányan S majd valamikor lesznek élők Újféle ember–fajtákban.

Nézik egymást gyűlölve és szeretve, Muszáj, hogy egymást megtalálják: Rájuk van a Jövő vetve.

Jönnek, élnek és talán meg se halnak: Kiebrudaltjai a Mának S apjai a diadalnak.

A KÖNNYEK HASZNA

Kisbíróm, a Kétség, vallatott: »Ember, mit akarsz és ki vagy?« »Sírok és a síróké vagyok.«

»Van-e tűrni másokért erőd? Van-e nagy, igazi hited?« »Nincs, de meghajlok a hit előtt.«

»Milliók könnye nem sok neked? Miért nem sírsz csak magadért?« »Mert én mindenkiért szenyedek.«

ȃs ha meghalsz a kínok alatt?« »Milliószor szebben halok, Mert az én sok könnyem itt marad.«

»S ha tovább is így csörtet a lét?« »De a könny–ár majd összegyűl S elönti a világot: elég.«

VARJAK, SZENT MADARAK

Varjak, varjak, kóbor varjak, Trágyás mezők szabad népe, Madár-szalon söpredéke, Ti vagytok a szent madarak.

Ha jajongva fölrebbentek, Lég-hálóként továbbszálltok S megfullasztjátok az átkot, Mit utánatok küldenek. Ti károgón is kacagtok S mikor tollaitok hullnak, Nem siratjátok a multat: Jönnek új varjak, új mezők.

Szent madarak, mindig lesztek, Mindig szálltok, mindig jobban S a szines madár–szalonban Szidnak titeket irigyen.

Ti vagytok: a boldog élet, Az átkozott irigyeltek, Gyertek felém, gyertek, gyertek, Varjak, varjak, szent madarak.

BÚS AHASVÉROK MÁJUSA

E sárgaságos földön máma Lihegve lapul meg a kétség S pirosan üt ki beteg arcon A hit és az egészség.

Május: ez az embercserélő. Május: be szépek vagyunk máma. Május: az örök ember-álom, A Jövő harsonája.

Eszünk, vesénk kristályos tiszta, Mert Május nagy embercserélő. Ma az: amit megérdemelne Minden lény, minden élő.

Ha ki ma gyilkolni szeretne, Igaza van. Mindenki tiszta, Minden vágy máma igaz és szép, Mely a multat pusztítja.

És hogyha Május szörnyű vér–nap Volna, amely kit se szeretne, Akkor is az örök emberség Üzenne hozzánk benne.

Mert Május a mi nagy mementónk. Mert Május az az örök vér–nap, Mely zöld tavaszt és bosszút jósol Minden bús Ahasvérnak.

A JÖVENDŐ FEHÉREI

Révész Bélának Fehér Bábel, óh, drága Élet, Mely utánam is itt marad, Fehér csók, szer, bú, alkalom, Fehér, nagy kuvik-madarak, Daloljatok.

Daloljatok, mert megjavultam, Daloljatok, mert elmegyek: Most látom csak könnytelenül, Most először az Életet, Boldog vagyok.

Hazudtam szívvel, gonosz májjal, Hiszen az Élet szent vidék, Sokat adhat mindenkinek, Aki jól őrzi a szivét. Én meghalok.

Meghalok, de zöld epe nélkül, Fehéren látva. Nincs terűm, Mely nem fehér, nem ragyogó. Színek nélkül, úgy egyszerűn Eltávozok.

Amit akartam, zord magasság, Amit elértem, ostoba, Szinekkel tarkált semmisem, Szivárvány, álom és soha. Most hagyjatok.

Egy érdemem van: mélyre láttam S szerettem, aki szenvedett, A Jövendő fehéreit. Óh, szűz proletár–seregek, Daloljatok.

MÁSOKÉRT HALUNK MEG

Hogy megnőnek a dolgok, Ha az ember már törpül: Mindenki óriás lesz S egy ránk-bámuló körbül Kiáll a középre valaki. Valaki, kit szerettünk, Vagy talán nem szerettünk, Szépen szemünkbe vágja, Hogy csúf bűnökbe estünk S az életünk furcsa ámitás.

S tornyosan tornyosulnak Vétkeink vert felhői, Hangosan szitkozódnak Multunk leselkedői, Kik csak azt tudják, hogy hazudunk.

És mi halkulunk halkan És mi meghalunk halva S az a minden örömünk: Valaki örül rajta: Kiáll a középre valaki.

ÁLMODIK A NYOMOR

Duhaj kedvek Eldorádója, Száz tivornyás hely, ne bomolj. Csitt, most valahol, tán Ujpesten, Húsz esztendős legénynek vackán Álmodik a Nyomor.

Gyár-marta, szép, sovány, bús alvó, Melle horpadt, válla kiáll, Arcán zúzos, jeges nedvesség, Mosolyog. Szent, nehéz álmában Urabb, mint egy király.

Tiszta ágyat és tiszta asszonyt Álmodik s vígan felkacag, Kicsit több bért, egy jó tál ételt, Foltatlan ruhát, tisztességet S emberibb szavakat.

Kevesebb vért a köhögésnél, És a munkánál több erőt S hogy ne kellessen megjelenni Legalább tíz–húsz esztendőig Az Úr színe előtt.

Te, nagyváros, csupán öt percig Álljon ürítetlen a bor Dús asztalán dús nábobidnak, Mert valahol talán utolsót Álmodik a Nyomor.

PROLETÁR FIÚ VERSE

Az én apám reggeltől estig Izzadva lót–fut, robotol, Az én apámnál nincs jobb ember, Nincs, nincs sehol.

Az én apám kopott kabátu, De nekem új ruhát veszen S beszél nekem egy szép jövőről Szerelmesen.

Az én apám gazdagok foglya, Bántják, megalázzák szegényt, De estére elhozza hozzánk A jó reményt.

Az én apám harcos, nagy ember, Értünk ad gőgöt és erőt, De önmagát meg nem alázza A pénz előtt.

Az én apám bús, szegény ember, De ha nem nézné a fiát, Megállítná ezt a nagy, földi Komédiát.

Az én apám, ha nem akarná, Nem volnának a gazdagok, Olyan volna minden kis társam, Mint én vagyok.

Az én apám, ha egyet szólna, Hajh, megremegnének sokan, Vígan annyian nem élnének És boldogan.

Az én apám dolgozik és küzd, Nála erősebb nincs talán, Hatalmasabb a királynál is Az én apám.

MENEKÜLÉS ÚRI VIHARBÓL

Minden vihar, úri vihar, Áldott átok: Közelebb hoz tihozzátok. Mindig jobban veri szivem A nagy átok: Mért nem megyek tihozzátok?

Mit ér az én rongy-életem? Úri átok. El kell mennem tihozzátok.

Hogy fogadtok egy jövevényt?: Átok, átok. S mégis futok tihozzátok.

Nincs már a magyar ég alatt Csak vad átok. Szabad mennem tihozzátok?

Hajt felétek nem gyávaság, Csak egy átok. Mehetek-e tihozzátok?

Óh, én rab atyámfiai, Nem fog átok: Elmegyek én tihozzátok.

ÁLDASSÁL, EMBERI VEREJTÉK

Ki egyetlen, bús, vaksi szemmé Teszed a testünk, Szent festék, mellyel az egekre Lázadó, nagy képeket festünk: Áldassál, emberi Verejték.

Ez a teremtés s Isten-erőnek Emberi mása. Minden izzadt ember egy könny-csepp, A Végzet könnyitő sirása: Áldassál, alkotó Verejték.

ÁLDOTT, FALUSI KÖD

Édesanyámnak.

APÁMTÓL, ANYÁMTÓL JÖVÉN

Anyám hangjában szomorúság, Apám hangjában vad feledés. Jaj, be kicsiny az élet, Be kevés, be kevés.

Hiszen ők cselekvék, hogy élek, Hogy sokat és nagyot akarok. Hallgatnak s én rettegve Érzem, hogy ki vagyok.

Be csoda, hogy vagyok és élek, Hogy nem unom meg s újra merek. Verset irok és holnap, Már holnap megyek.

EGY RÉGI-RÉGI FŰZ

Ez a nagy, szomorú fűz Az én falusi fáimmal szemben, Nem bólintgat kín-keservesebben, Mint egy régi-régi fűz, Egy régi-régi fűz.

Az is felnőtt nagyszerűn, Az is azt hitte, hogy nem lesz párja És boldog párját mégiscsak várja És bólintgat nagyszerűn, Keserűn, nagyszerűn.

AZ ÖREG KÚNNÉ

Tíz gyermeket hozott világra, Küzdésre, búra, de vitézül, Szalmás tetőjü kunyhójában Az öreg Kúnné halni készül.

Benn az ember göthöl a padkán, Tüdőjének, mint a rossz sípnak, Meg-megcsúszik lélekző hangja. Künn vad, téli szelek sivítnak. Két elviselt, nyomorult ember Nézi egymást kínnal, haraggal S meglegyinti a szalmás kunyhót Szárnyával az ős végzet-angyal.

Sohse örültek s itt maradtak, Gyermek-haduk fut elszéledve Szerte e szomorú világban S ím, kiszáradt életük nedve.

Kunyhó, olaj-mécs, munka. éhség, Gyermek, rongy, szégyen és a többi S végül a legnagyobb parancs jött: Tessék a tüdőt kiköhögni.

Az öreg Kún a multra gondol, Eszébe jut a lakodalma. Ölni szeretne. A mécs pislog S a vénasszony ránevet halva.

RETTEGÉSBEN A FALU

Félve járnak a mulatók S az ifjak lehalkítják a nótát, Mesélnek a vénemberek S nagyot sóhajtanak az anyókák.

Retteg most a magyar falu, Csönd legyen, mert most mindenütt kémek Leskődnek a téli mezőn, Nagy csönd van a faluban most: félnek.

De hó alatt, falu fölött Majdnem tavaszi szelek dudolnak: Holnap már derülés jöhet S nem lesz már ilyen csönd holnap, holnap.

ÁLDOTT, FALUSI KÖD

Beteg vagyok, egy kis faluból Leskődöm vissza a világba Hidegrázós emlékezéssel: Hátha üldöznek, hátha, hátha.

Félek a sugaras napokon, Minden kicsi látástól félek S ha ablakomból messzelátok, Reszket és nyög bennem a lélek. Minden aggaszt, minden fáj nekem, Ami a multam visszahozza: Derült horizon, üzenet, fény, Sejtett sóhajtás, hírlap, posta.

Mindentől félek nyugtalanul, Már nincs se alvásom, se álmom. Én istenem, hogyan is függök Ezen a zord élet-párkányon?

De néha reggel késik a fény S ülök büszkén, dölyfös örömben: Köd a falun és én érzem jól, Hogy biztos vagyok e szent ködben.

(Érmindszent)

ŐSZI, FORRÓ VIRÁG-HALMON

Forró virág-halmon, Déli Nap-özönben Hallgatom, hallgatom A virág-tereferét.

Röhögő pirosak, Epés violásak, Csillogó fehérek Viszik harsányan a szót.

Filozófus kékek, Haragos zöld mályvák, Gunyoros vörösek El-elszólják magukat.

Csak egy virág hallgat, Szinte-szinte ölnyi, Sárga, őszi rózsa, Büszkén lógatja fejét.

Virág–gyötrelemnek, Virág–gondolatnak Átkos hordozója, Bánatos, szép, nagy fejű.

AZ ELSÜLLYEDT UTAK

Hívott a titkok nagy mezője, Kellette magát száz sima út És én legényesen, dalolva Csaptam mögöttem be a kaput.

Valamennyi út fölfelé tört, Ragyogón és virágba veszőn S én feledtem a csendes udvart, Rohantam részegen a mezőn.

Rohantam dalosan s vakultan, Befogtak új, csodás illatok S száz út végén nem vettem észre, Hogy már minden utam elfogyott.

Sehol, sehol a régi hajlék, Ködbe és éjszakába borult Rét, út, virág, illat és udvar, Kapu, hit, kedv, mámor, nóta, mult.

Vad bozótok el-elbuktatnak, Emlékek és borzalmak között Taposom a vaksötét pusztát, Sorsomat és a sűrű ködöt.

Vissza, a vén csöndes udvarba Elsüllyedt azóta mind az út S távolból hallom, ködben, éjben, Hogy nyitogatnak egy vén kaput.

A HATALMAS TÉL

Törvénye van a Nyárnak S nincs törvénye a Télnek: Nyáron némák a faluk, Télen pedig kótyagosak, Összevissza beszélnek.

Fázón átüzengetnek, Jéggel, hóval borítva: »Hé, szomszéd, most mondja meg, Szeretem a más titkait, Van-e valami titka?« És szólnak, üzengetnek A kis faluk így télen. Szeretik egymást nagyon S hófedeles házaikat Ki–kitárják kevélyen.

És mindent elárulnak A hó alatt a falvak: A kis falusi erőt, A sok mihaszna életet S a nagy téli hatalmat.

S ha jön a Nyár, szégyenli, Hogy megbotlott, megcsetlett: Nyáron néma a falu, Titoktartó s az emberek Dolgoznak és szeretnek.

Dolgoznak és szeretnek, Némán, izzadva, félve És százszor szent titkaik, Melyeket megszentelt a Nyár, Bedobálják a Télbe.

FEDJÜK BE A RÓZSÁT

Utálom a rózsát, sok kerti csatán Szívenszúrt már, de jön a December: Fedjük be a rózsát, édes apám.

Jön, jön a December s a rózsa is él, Rossz virágasszony, céda, pozsgás nő, De tündér lehet más valakinél.

Fedjük be a rózsát, egy-két év előtt Orkidea volt nekem a rózsa S ma is élhetnek boldog képzelők.

Ma is bajt hozhat egy rózsa-senyvedés, Édes apám, valakit megmentünk, Nászágy lehet még e rózsa-fedés.

Mert kert az Élet s asszony minden virág S a póri, pozsgás, nagy, buja rózsák Szülik a Tavasz minden víg fiát.

Óh, virágos Élet, be szép a csoda: Mindenkinek van kedvese, nője S párját megleli korhadt fa, moha. Minden virágnak van ittasa, párja, Útszéli fűnek és nyurga gyomnak, Mert szól a kert: föl, nászágyra, ágyra.

Utálom a rózsát, sok kerti csatán Szivenszúrt már, de jön a December: Fedjük be a rózsát, édes apám.

RENDBEN VAN, ÚRISTEN

Azoknak a bús valakiknek, akik hitetlenül is az Úristent keresik hívő, bus erjedelemmel s remény nélkül.

A HALÁL PITVARÁBAN

Istenem, Halál, te tudod, Hogy tőlem elmultak a bálok, Lakodalmak és hős murik: Pityarodban állok.

Gyáván ülök, nem hencegek S ha valaki azt mondja rólam: Ȇssétek le ezt a kevélyt«; Én sóhajtok; jól van.

Minden jó, jog, ami lesujt, Minden megszentel, ami büntet: Istenem, Halál, pitvarod Megjavít bennünket.

Sohse szerettem úgy magam, Mint most a Halál pitvarában, Megszerettem a multamat S lépek beljebb, bátran.

Nem lehet az rossz valaki, Akit annyian űztek, téptek S rosszabb úr nem lesz a Halál, Minő volt az Élet.

Istenem, Halál, te tudod, Hogy vérvevő, szomorú harcban Úztem, kerestem önmagam: Rosszat nem akartam.

ALÁZATOSSÁG LANGY ESŐJE

Nyilazott Napod tüzes hője, Nem volt enyhülésem, Uram S felhődből rám permetezett Alázatosság langy esője. Nézd, ahogyan fejem lehajtom, Szánom minden dölyföm, Uram S ha van még bennem gőg-erő, Szívemmel együtt kiszakajtom.

Mutass nekem egy ellenséget, Valaki ocsmányt, óh, Uram, Megcsókolom csúf lábnyomát, Hogy méltón imádjalak téged.

Elébem kis folyókák hozzák Szakadt kegyelmed, óh, Uram S csobog lelkemben kedvesen A leesett alázatosság.

Szeretnék mindent odaadni Nagy, szent szeszélyednek, Uram S szeretnék minden percemben Nagyon-nagyon megaláztatni.

IMÁDSÁG ÚRVACSORA ELŐTT

Add nekem azt a holt hitet, Istenem, Hogy magyarul is szabad nézni, Szabad szemekkel szabadon Parádézni.

Add nekem azt a holt hitet, Istenem, Hogy nem kell ám fenékig inni S kelyhed szent borából elég Egy korty: hinni.

Add nekem azt a szent hitet, Istenem, Hogy holnapig, óh, nem tovább, nem, Birom még bátor életem, Ámen, ámen.

AZ ANTI-KRISZTUS ÚTJA

Bűneim, mint Pokol pálmái, Égverő bujasággal nőnek S mégis, mint bölcsős kisdedet, Mosolyogva engedem át Egész valómat az Időnek. Az Időben, új emberekben Több lesz a megértő nemesség, Bűnös testem nyelje a Föld, Bűnös, nagy példám a Jövő S az Időben megszenteltessék.

Mert jaj nekem: Multért s Jövőért Vagyok kárhozott, bűnös ember, Víg, ép, kacagó unokák, Jövő ember-örökösök, Legyetek hozzám kegyelemmel.

Mert üdv nekem: szomorú létem Az Idő óramutatója S minden bűnöm egy stáció, Hol a Jövő új embere Élet-útját vígabban rójja.

Keserves út, fölséges mégis, Ez már az Anti-Krisztus utja, Aki elvásik feketén, Muszájul, szörnyűn, másokért, Hogy a Jövőt fehérnek tudja.

RENDBEN VAN, ÚRISTEN

Ki akarta, hogy megtagadjam, Örök Sionát messzehagyjam S visszakolduljam öregen Magamat ismét únt kegyébe?

Lelkes képem kinek a képe, Kinek roskadok én elébe, Amikor minden elhagyott S nem tudom, ő van-e valóban?

Ki füröszt engem rosszban, jóban, Kibe olvadok elmulóban, Kitől kérdem meg egy napon, Vajjon kínomban kedve telt–e?

Ki akarta, ki istenelte, Bús lényemet így ki nevelte, Ilyen gyávának, kicsinek, Hogy makacsul még meg se haljak? Ki akarta, hogy ne akarjak S mint csenevész, őszi fű–sarjak Feküdjek kaszája elé S így szóljak: rendben van, Úristen?

VIRÁG-FOHÁSZ VIRÁGOK URÁHOZ

Sok évezres áloe-nemzedéknek Első és utolsó virága, Csodálatos ember-virág, én, Lám, még mindig élek.

Bűnben s halálban kinyilt cifra fürtöm Minden senki rabolja, tépi, Készülnek buta mű-virágok S én áldásom küldöm.

Viráguk Ura, titkos Erő, ámen, Hervassz el engem, itt az óra S erdődben többé ne nyíljon más, Csak olcsó ciklámen.

Be szép, be bús, be átkos sorsot kaptam: Vagyok egyetlen, szent virága Halódva száz–száz csók–növénynek, Kik éltek miattam.

S én mag nélkül halálra-szántan élek, Engem mindenki megcibálhat. Virágok Ura, be jó lenne Elmulni, de félek.

A JÉZUSKA TISZTELETÉRE

A született Jézus, Ez igézetes gyermek, Áldja meg azokat, Kik a szivünkbe vernek Mérges szuronyokat.

Áldassanak bennünk A kifeslett vér-rózsák: Bánat, kín, szenvedés. Mert Jézus volt a Jóság S a nagy, szent türelem. Csengessünk csengőkkel, Szeressünk szeretettel, Örüljünk, ha sirunk, Ha ránk tör minden ember S ha álul bántatunk.

A született Jézus Született így s kivánta, Hogy ez legyen az üdv: Minden hívság kihányva Életünk gömbiből.

ADJON ISTEN MINDENKINEK

Adjon Isten békét, kedvet Asszonyoknak, embereknek, Sok örömet mindenkinek, Pénzt, szerelmet, vágyat, hitet. Gyönyörű-kék itt az Ég.

Úgy szeretném megtalálni, Úgy szeretnék azzá válni, Kinek az élet teher: Az ember könnyen megy el. Gyönyörű–kék Itt az Ég.

Által-adni úgy szeretném Sok hirtelen vágyam, eszmém, Sok drága kincset, nagyot, Amihez már vén vagyok. Gyönyörű-kék itt az Ég.

Néha-néha szerelemmel Telik meg az ilyen ember. Néha-néha úgy megsajog, Más bánat, bú és más bajok. Gyönyörű-kék itt az Ég.

Adjon Isten ifjuságot, Szabadságot, boldogságot, Egészséget, pénzt és hitet, Szerelmet, hírt mindenkinek. Gyönyörű-kék itt az Ég.

VEZEKLŐ VIGADOZÁS ZSOLTÁRA

Tudom, hogy magasságba küldtek S pályám grádicsát mégis sírva hágom. Rút bűn az én szomoruságom.

Víg zengedezésre hivattam S gonosz jajjal illettem nagy személyed, Jehovák Jehovája, Élet.

Feledtem, hogy szent az én testem, Mert örök Rend fehér folyói mossák: Csodálatos csodálatosság.

Mindenki szent, ki életet nyer, Mindenki fia és mindenki atyja S átkozott, ki létjét siratja.

És egyformán szent minden élet, Magyerő vagy rothadt, csirátlan semmi, Bűn az életet nem szeretni.

Minden nemzés, a meddőség is, Zseni, állat-sor egyben-egyek, hősök, Belső sebek s varral-verősök.

Csak örülni szabad, örülni, Ellankadni soha: mindent lebírni, Sírni nem szabad, sohse sírni.

Jehovák Jehovája, Élet, Minden jajom víg–hahotázva szánom, Bocsásd meg a szomoruságom.

SZELÍD, ESTI IMÁDSÁG

Uram, adj csöndes éjt, Nyugodalmas, nagy éjt A te vén gyermekednek, Beteg, rossz gyermekednek.

Fölséges dáridók, Keserves dáridók Muzsikája kerüljön, Hangja messze kerüljön. Ne ülje szívemet, Nyomorék szívemet Az ébrenlét lidérce, Rettenetes lidérce.

Aludjak kacagón, Álmodjak kacagón S boldoguljak álmomban, Ifjuljak meg álmomban.

Valami nagyon nagyot, Valami dicső nagyot Álmodva hadd képzeljek, Éjemben hadd képzeljek.

Imádkozzak, mint gyerek, Régi, iskolás gyerek, Istenes áhitattal, Altató áhitattal.

Mikor az alkony leszáll, A barna alkony leszáll, Régi imám az ajkam Szaporázza, az ajkam: (Adj csöndes éjt szüleimnek, adj csöndes éjt mindeneknek. Istenem, én járva-kelve, fölvirradva és lefekve, imádlak, mint édes Atyám. Jó Atyám, viselj gondot rám, ámen.)

KÖNYÖRGÉS VÍG HALÁSÉRT

Kiáltsák be a zengő Űrbe: »Nagy vendég van most indulóban, Ki turkált minden szépben, jóban S most vetkőzi az életet.«

Csak békétlen ne legyek akkor, Én Istenem, még ismeretlen, Add akkor végre, hogy szeressem, Cirógassam meg magamat.

Sebeim arany–pikkelyeknek, Göthömet szűz mámornak lássam S hunyt életem egy pillantásban Villanjon, mint táncos kacaj. Pompáztasd rám a mosolygásod, Szóljon víg harsonád zenéje S én induljak el a nagy éjbe, Mint ki nagy kanállal evett.

Érezzek egy bolond fölségest: Szépen éltem, sok–sok jót adtam, Köntösöket tépnek miattam. Éljen. S elnyel az Űr.

NE SÚJTS BÉNASÁGGAL

Ki gőgös volt, már lakol itt lenn, Jaj, ha engem is büntetni fogsz Keserű gőgömért: Félek törvényedtől, Úristen.

Jaj, hogyha hamar rám bocsátod Nehéz csapásaidnak sorát, Mert irigyeltetém Pávás kedvemmel a világot.

Jaj, hogyha béna lesz belőlem S az utcasarki víg szánalom Morzsáit lesem én, Ki hivalkodtam pompa–gőgben.

Jaj, hogyha majd sajnálni fognak Irigy dühöngők, várakozók, Okos, pörös felek, Kik törvényedben bizakodnak.

Béna koldussá ne tégy engem, Hiszen magad is megcsufolod. Tudod, hogy gőgömet Csak mutatom, vágyom, esengem.

(Sok életserleget kihabzsolt, De tudod, hogy szomjan szenvedett, Álkevélyen, sirón És mégiscsak igaz fiad volt.)

EGY AVAS KÉRDÉS

Gyáván, miként illik a vénhez, Szegény, fáradt, félénk poéta Valami nagy dolgot megkérdez, Avas, bánatos dolgot. Lesz, mozog és elfogy az ember. Itt egy nagy Valaki kormányoz. Nem látni őt emberi szemmel, De itt van és kormányoz.

Ha elfogyunk, hát miért jöttünk? S ha jöttünk már, miért a nagy gond? Miért a sok bús bölcs közöttünk? Itt valaki kormányoz.

Itt: van egy legnagyobb Valóság, Ez valami szent, rendetlen rend S az élet egy régi adósság, Amelyet le kell róni.

Az élet egy régi, rossz emlék S az a nagy Valaki akarja, Hogy az eszéből ki ne essék Emléke egy köd–multnak.

Itt nem segít templom, imádság, Fogadja el sorsát az ember. Ne várja, hogy mások megváltsák: Szenvedjen és haljon meg.

AZ URAKNAK URA

Már-már lelkem csúf bűnök veszték S jöttek békés esték: Rákacagott a háborura Az Uraknak Ura.

Lemenő, szép Nap volt az arca S könyörület rajta. Az élet be sok újat hozott S Isten nem változott.

Falusi, nádas iskolában Már ilyennek láttam, Ki rossz helyett jó és új szivet Adhat mindenkinek.

Hajunknak egy ősz, hulló szála Följegyzett bú nála S ha bűnös lény tőle elköszön, Ő vár, míg visszajön. Nem rójja meg sok vétkeinket, Mert ő szeret minket S poklok felé visz bár az utunk, Ő int s visszafutunk.

Bennünk él s be jó hinni benne, Ez ős szerelembe, Ő még a temetőn is virit, Ő a gyermeki hit.

Fölemelt és vérem lemosta, Szívem visszahozta, Sebeimre áldóan szedett Balzsamos füveket:

Édes-ernyedten várok várva Most már a halálra. Szemem: övé volt, kezem: keze, Mindent ő végeze.

Háboruba el ő bocsájtott S bűnökből kihántott. Rákacagott a háborura Az Uraknak Ura.

EGYRE HOSSZABB NAPOK

VALAKI UTÁNAM KIÁLT

Bércek, tavak, folyók, sinek, Bámész, új népek, új napok, Be sietek, be rohanok, Be szaladok, be sietek.

Napot lesek ma hegytetőn, Holnap Holdat egy új uton, Holnapután már nem tudom, Mire figyelek lihegőn.

Panorámás, lázas világ, Lakasd jól a szemeimet, Fogd be jól a füleimet: Valaki utánam kiált.

BOLDOGOK AZ ÖREGEDŐK

Hajh, mások szépen elfogyasztják Ifjú életük sok malasztját.

Másoknak az öregség semmi, Mások meg tudnak öregedni.

Egyszer-kétszer testük kirázza Az ifjuság maláriája.

Aztán szépen pihennek, ülnek, Mosolyognak és megvénülnek.

Napjaikat nyugodtan fejtik: Betegek voltak s elfelejtik.

A bölcs mosolyt csak úgy havazzák, A csókot hűlve kanalazzák.

Nem bántja őket ifju bánat, Nem értenek, de megbocsátnak.

Csak én tartom ifjan az arcom, Csak én vívom mindig a harcom. Csak én vagyok bánatos, orzó Öregségben is ifjú torzó.

Simító lapja a redőknek, Irigye az öregedőknek.

ELSŐ SZERETŐM ÖLÉBEN

Virágos, kék pad-teritőmről Sikoltok vigat és nagyot: Most szememről letépett kendőt Lengetek az élet felé, Élet, én élni akarok.

Élet és Halál: majdnem–egyek, Nagy rokonok, nagy különök, Két orcámon egyszerre cuppant Forró, vitázó csókotok És én most Hajnalt köszönök.

Hajnal, Hajnal, nem szabad menni, Új élet, új riadalom: Új fürösztő vize a létnek, Én a virágot gyökerén, Szabad, nagy mezőn akarom.

Visszajövök és ujraélek, Ki akar egy új szemfedőt? Én ráérek másat szerezni Ezer, piros, szép, várt öröm, Ezer szép Holdtölte előtt.

Élet, gyere, most csókolózzunk, Minden lehed tüdőmbe száll', Csókos szádra, meleg öledbe, Szent nászágyadra kergetett Másik szeretőm, a Halál.

DURUZSLÁS A JÉGVEREMBŐL

Hűvös van nagyon tegnap óta És nagyon sok a fürge ember S tele van az egész süket Föld Jégveremmel. (Muzsikás Élet, mostanában Sokat gyujtsz rá nagy indulódra. Hozzám nem jut, csak vér–dalodnak Holt ekhója.)

Vak a világ s táncos szinekben Mégis hogy játszadoznak mások. Nekem sápadtak színek, percek S látomások.

(Szinek, cifra, meleg leánykák, Szoknyátok mért van összegyűrve? Szemem meresztem: minden elmult, Minden szürke.)

Ízek kallultak, parfüm elszállt, Mintha a Nap dermedve járna S én jégvermemből duruzslok föl Ezer nászra.

(Egek ringyója, ölelő Nap, Sohse láttalak hevesebbnek, Csak engem ölelsz egyre-mindig Kevesebbet.)

KOCSI-ÚT AZ ÉJSZAKÁBAN

Milyen csonka ma a Hold, Az éj milyen sivatag, néma, Milyen szomoru vagyok én ma, Milyen csonka ma a Hold.

Minden Egész eltörött, Minden láng csak részekben lobban, Minden szerelem darabokban, Minden Egész eltörött.

Fut velem egy rossz szekér, Utána mintha jajszó szállna, Félig mély csönd és félig lárma, Fut velem egy rossz szekér.

NEM JÁTSZOM TOVÁBB

Hunyok, de nem kell a hunyósdi, Pedig érkeznek szép szavak. Nem játszom tovább, bánom is én, Hogy »föl«, »csitt«, »szabad«, »nem szabad«, Bánom is én, bánom is én.

Nem akarom, amit akartam, Nem akarom, aki akar S a gyűlölőket bánom is én, Engem most szent közöny takar, Bánom is én, bánom is én.

Megistenülök, magamért csak, Vagy megdöglök csak magamért. A többit pedig bánom is én, A pénzt, a kedvet, a babért, Bánom is én, bánom is én.

SIRATÓ EMBER DALA

Ravatalra rakom Halk szobában szépen, Amit kerülgettem És amit elértem.

Minden ravatalnál Szivem épül, dobban, Vigabban temetem Minden új halottam.

Minden éjszakában Más zsoltár vagy nóta: Más borért megyek el Minden siratóba.

Minél kevesebben Maradnak az álmok, Annál virrasztóbban, Nótásabban járok.

Éjfélkor-éjfélkor Már elmondom dalba, Hogy teszem majd magam Föl a ravatalra. Én árva magamnak Nem lesz siratója, Senki a világon Ne tudjon majd róla.

AZ IFJÚ RAJNÁNÁL

Ma tehát az őszös Svájc: Ma itten, holnap ottan, Mindig csodálkozással, Keserü döbbenéssel, Görnyedten és unottan.

Nézzük egymást a Nappal (Most van lehorgadóban): Két rokkant, öreg bajnok, Leeresztett sisakkal, Illendő tisztelettel.

Bástyás korcsma-verandán Véletlen ez az óra: Halott, nagy, hősi tornák S örömtelen vitézek Nyár végi áldozója.

S a hetyke, ifju Rajna Zöldes, habos palástban, Fejedelmi palástban Fut közöttünk rivalgva, Vitézi útra kelye.

S én öreg bajtársamnak Gonosz mosollyal intek: Mi is tudtunk örülni S ma nem tudunk örülni Ennek-örömeinknek.

S ő, miként a halálnak, Úgy köszön nékem vissza Öreges, bús mókával: »Hát holnap hol talállak? Vajjon holnap meglellek?«

(Rheinfelden)

TARARRAROM, HAJH, TARARRAROM

Nótás este, most szaladnak Zengő szívvel, dalra lépve Muzsikáló vérü lyányok, Tararrarom, hajh, tararrarom, Boldog legények ölébe.

Sunyi tavasz, szelek nyögnek, Felhők sírnak, erdők zúgnak. Óh, be csinos temető-dal, Tararrarom, hajh, tararrarom, Az Életnek, a hazugnak.

Szent alkalom; hasztalan csalsz, Nem csókos láz öli testem. Uccu tavasz, nekem mindegy, Tararrarom; hajh, tararrarom, Én a csókot befejeztem.

Emlékezés, hasztalan hívsz, Víg tavaszba, nótás tájra. Dudolgatok, elveszett már, Tararrarom, hajh, tararrarom, Régi testem sok csodája.

Száz láz-virág beteg kertje Virít, táncol most előttem, Nincs örömem a tavaszban, Tararrarom, hajh, tararrarom, Dalban, harcban, borban, nőben.

Nagy, friss dalok, éllel csengők, Nagy harcaim, bátrak, szentek, Elmultak s a késő nóták, Tararrarom; hajh, tararrarom, Vén ajkamon dideregnek.

Nótás este, most rohannak Csókra, harcra, akik tudnak, Én kidőltem s nótát zsongok, Tararrarom, hajh, tararrarom, Az Életnek, a hazugnak.

A HALÁL: PIRKADAT

Szám ízét nem rontom, hagyjatok, Most a Halál előtt, most: vagyok.

Most, most e pillanatban élek: Most jönnek az ízes emlékek.

Nem ad ennyi, bő száj-ízt soha Sem patika, sem úrvacsora.

Pap, orvosság most félre, félre: Emlékszem az anyám tejére.

Jönnek az ízek és illatok S megdicsőült innyel halhatok.

Érzem első fogamnak kínját, Az első szó bús csínját-bínját.

Számban van az, amit homlokon Csókolt reám az első rokon.

Első figyelése a dalnak, Első gondolatok, fájdalmak.

Első lyány, első poéta-út Édes nyállal számban összefut.

Első sikerem, első tornám, Első göthös bűnöm, tivornyám.

S azután fényes rettenetek, Miket halódva is szeretek.

Nagy mámorok, hős búsulások, Mindig újak és mindig mások.

Féreg-magyar harcok, kicsinyek: Dobtam szivem s nem tudtam, kinek.

S egy asszony, akinek a csókja Még most, talán most is, jó vóna.

Ízzel, illattal tele a szám, Most, most az élet pirkadatán.

Szám ízét nem rontom, hagyjatok, Most a Halál előtt, most: vagyok.

EGYRE HOSSZABB NAPOK

Csak egy napig fáj minden fájás, Huszonnégy óra s nem jön rosszabb, De ez az egy nap egyre hosszabb.

Már hegyes karó minden óra, Sötét vas-mázsák hullva, rengve Verik a fájást a szivembe.

Tudom a kínnak múló sorsát S olyan rövid volt egy nap eddig: Víg elugrás bánattól kedvig.

Örülni is másként örültem, Nemesebben, halkabban, jobban, Holnapi könny a mosolyomban.

Szép, bölcs cserével cserélgettem Kedvem torát és kedvem nászát, E furcsa élet villanását.

Ma is tudom: huszonnégy óra S rossz nap után már nem jön rosszabb, Óh, de ez a nap egyre hosszabb.

FÁJDALMAS, BÚS KITÉRŐ

Háborús völgy, nem tudlak nézni, Nem bírnak már a szemeim, nem: Forgok, mint egy véres pojáca, Túl egy hegyen s egy hegyen innen.

Túl egy hegyen, mikor nem voltam, Hegyen innen: ha majd nem élek. Mennyi szeretet innen és túl S e kis stáción mennyi vétek.

Hogy gyűlölök és hogy gyűlölnek, Hogy harcolok mindenki mással. Ha születünk, akkor halunk, jaj, S megszületünk az elmulással.

Oh, élet, te, háboruk völgye, Be megtettél harcos hazugnak, Utamból be kitéritettél, Óh, be utállak, óh, be unlak. Óh, te, fájdalmas; bús kitérő, Két hegy között nyílt seb az égre. Békéből jöttem s a hegyen túl, Tudom, békével vár a béke.

Végetlen békéből buktam le, Hol híre sincs a harci gondnak S itt úgy kell ütni, marcangolni, Mint egy komédiás bolondnak.

Addig, amíg a nagy világ-csók Nem cuppant újra vágyva értünk, Addig, míg majd élünk valóban, Akként, mikor nem völgyben éltünk.

De addig, addig, be sokat kell Ejteni, űzni, futni, esni S egy megszakított örök csókra Dúlva, jajgatva emlékezni.

LELKEM SZERELMES FATTYAI

Ál-bölcs igék, illő harag, Villant öröm, játszó szavak, Lelkem szerelmes fattyai, Be bánlak, hogy elszórtalak Benneteket.

Gond-feleség a nyakamon, Siratlan titkok titka nyom, Bús házasságba befogott Egy papos, álnok hatalom Törvényesen.

Lelkem most erkölcs és teher, Vén, bús kisdedeket nevel. Járok velük talárosan S a többi fattyu siheder Kacag reánk.

Be szép az élet, míg ledér, Aki már töpreng, az nem él, Mint száz vén gondolat–gyerek Egy vidám fattyú többet ér, Vidám s hazug. Élet, küldj még pár szeretőt És küldj a csókhoz víg erőt, Lelkem szerelmes fattyai, Táncoljatok szívem előtt, Ne hagyjatok.

AZ ÁGYAM HÍVOGAT

Lefekszem. Óh. ágyam. Óh, ágyam, tavaly még, Tavaly még más voltál. Más voltál: álom-hely, Álom-hely, erő-kút, Erő-kút, csók-csárda, Csók-csárda, vidámság, Vidámság. Mi lettél? Mi lettél? Koporsó, Koporsó. Naponként, Naponként jobban zársz, Jobban zársz. Ledőlni, Ledőlni rettegve, Rettegve felkelni, Felkelni rettegve, Rettegve kelek fel:

Fölkelni, szétnézni, Szétnézni, érezni, Érezni, eszmélni, Eszmélni, meglátni, Meglátni, megbujni, Megbujni, kinézni, Kinézni, kikelni, Kikelni, akarni, Akarni, búsulni, Búsulni, elszánni, Elszánni, letörni, Letörni, szégvelni, Szégyelni. Óh, ágyam, Óh, ágyam, koporsóm; Koporsóm, be hívsz már, Be hívsz már. Lefekszem.

KEZDENEK NYAKUKBA VENNI

Kezdenek már nyakukba venni, Hurráh, hurráh. Milyen jó nem-ismertnek lenni, Kezdenek már nyakukba venni, Kiknek semmijük se vagyok. Bocsáss meg nekem, én árva lelkem.

Éljenek, akik meg nem értnek, Hurráh, hurráh. Éljenek, akik a miértnek Titkaiból semmit se kérdnek, Kiknek semmijük se vagyok. Bocsáss meg nekem, én árva lelkem.

Nem így jöttem, nem ezt akartam, Hurráh, hurráh. Kikre rátörtem szép viharban, Megfulasztnak csúf diadalban, Kiknek semmijük se vagyok. Bocsáss meg nekem, én árva lelkem.

Agyonölelnek és csókolnak, Hurráh, hurráh. Milyen jó nem-ismertnek lenni. Kezdenek már nyakukba venni, Kiknek semmijük se vagyok. Bocsáss meg nekem, én árva lelkem.

MOST PEDIG ELNÉMULUNK

Csókolj szájon, szép húgom: Este. Némíts el és hordd szét a hírt, Hogy bátyád, a hangos szavú, Dalait daccal befejezte. S most mondja el utólszor másnak, Milyen kevés öröme volt Ennek a bolond dalolásnak. Csókolj szájon, szép húgom: Este.

Bús vétók és víg vallomások, Nótás nyögések, mély sebek, Miattatok zengő kutat Lelkembe már többé nem ások. Minden vér-forrás betemetve S a szent mindent-elhallgatás Sírján ülnek, némán, keresztbe, Bús vétók és víg vallomások. Most már minden, mindenki éljen, Éljenek az ékes szavak, De Ady Endre nem beszél, De Ady Endre ne beszéljen. Bujdosson el, ha tudja, merre, Felejtse el, hogy mit akart, Piros szive kék-holtra verve: Most már minden, mindenki éljen.

Elnémulunk, szép húgom: Este. Egy nagy csókkal elnémulunk S nézzük a süket Éjszakát Halottakként, húrt megeresztve. Fogunk talán még csöndbe törni, De szavunk nem lesz szent titok: Magunkat és mást meggyötörni. Elnémulunk, szép hugom: Este.

A MINDEN-TITKOK VERSEI – 1910

Hatvany Lajosnak, aki hideg szeretetével is több volt hozzám bárkinél, hívőbb és jobb, adom s ajánlom ezt a talán utolsó verseskönyvemet.

Érmindszent, 1910. november 30.

Ady Endre

BAJVÍVÁS VOLT ITT

Bajvívás volt itt: az ifju Minden Keresztüldöfte Titok-dárdával Az én szívemben a Halál szivét, Ám él a szívem és él az Isten.

AZ ISTEN TITKAI

Horváth Jánosnak és Szilágyi Sándornak

HISZEK HITETLENÜL ISTENBEN

Hiszek hitetlenül Istenben, Mert hinni akarok, Mert sohse volt úgy rászorulva Sem élő, sem halott.

Szinte ömölnek tört szivemből A keserű igék, Melyek tavaly még holtak voltak, Cifrázott semmiség.

Most minden-minden imává vált, Most minden egy husáng, Mely veri szívem, testem, lelkem S mely kegyes szomjuság.

Szépség, tisztaság és igazság, Lekacagott szavak, Óh, bár haltam volna meg akkor, Ha lekacagtalak.

Szűzesség, jóság, bölcs derékség, Óh, jaj, be kellettek. Hiszek Krisztusban, Krisztust várok, Beteg vagyok, beteg.

Meg-megállok, mint alvajáró S eszmélni akarok S szent káprázatokban előttem Száz titok kavarog.

Minden titok e nagy világon S az Isten is, ha van És én vagyok a titkok titka, Szegény hajszolt magam.

Isten, Krisztus, Erény és sorban Minden, mit áhitok S mért áhitok? – ez magamnál is, Óh, jaj, nagyobb titok.

»ÖRVENDEZZ, IFJÚ, IFJÚSÁGODBAN«

"Örvendezz, ifjú, a te ifjúságodban, és vidámítson meg téged a te szíved a te ifjúságodnak idejében, és járj a te szívednek útaiban és szemednek látásaiban: de megtudjad, hogy mindezekért az Isten tégedet ítéletre vonszon."

Prédikátor könyve XII. 1.

Ajándékodból egy csipetnyi Maradt az alkonyi órákra S Uram-Isten, Most kezdek szépen örvendezni.

Áldott sors, hogy hogy' vettem észre Idejében az ifjuságom: Így kisebb lesz Elő–voltom megbüntetése.

Szívem utja, szemem látása Sohse volt a szabad hajósé — S önmagamnak Valék mindig vak, furcsa mása.

Bölcseség fulánkja sebemben S tele vagyok vigadozással, Mert páratlan, Szentséges dolgot cselekedtem.

Úgy éltem, hogy mind egybefolytak Multam és jövőm folyókái S hiú, lármás, Ifju napjaim sohse voltak.

Vad hévvel vagy tétlen vénséggel Éltem egyszerre és kavartan, De nem tudtam, Mikor van nappal, mikor éjjel.

Nem voltam a hivalkodóknak Fajtájából való rossz ember S ifjuságom Sohse volt: Ma, mindig: a Holnap.

Megállok hát bátran előtted, Nincs bűnöm, mert nincs ifjuságom, Uram-Isten, Én sohse mertem vakmerőket. S engem ne véníts meg halálig, Mert tilalomfáid kerültem, Szépen nézz rám S a többi – tán holnap elválik.

A GYÜLEKEZET SÁTORÁBAN

"Áldozék pedig ott Salamon a rézoltáron az Úr előtt, mely a Gyülekezetnek sátorában vala, áldozék, mondom, azon tüzes, ezer áldozatokkal."

Krónika második könyve. I. 6.

A Gyülekezet sátorába Vagyok galambokkal, kosokkal, Csaknem tizenöt év óta már Tüzes, ezer áldozatokkal.

Rézoltárod tüzét véremmel Hiában öntöztem, nagy Isten, Sem a te tüzed, sem az enyém Nem lohadtak vad ereinkben.

És szerencséd elküldésére Kegyelmedet hiába várom: Aranykincset érő szép vérem Ott pusztul el a rézoltáron.

A Gyülekezet sátorában Nem szabad gyávának sem lenni S tüzes, ezer áldozatokkal Nem vagyok mégis semmi, semmi.

A KIMÉRÁK ISTENÉHEZ

Te, Isten, ki Titok vagy, tudod, Hogy én nem vagyok mai gyermek: Az én ügyem a te ügyed S ki ellenem támad, azt verd meg.

Mert mi együtt kezdtük a hűhót, Mert egyformán Titok. a voltunk S ami lázmunkánkban hazug, Mindent, mindent együtt koholtunk. Te, Isten, mi egyek vagyunk: Mikor kimérákba szerettem, Már ott voltál hátam mögött, Nehogy kimuljak hülye sebben.

Nógattál folyton, konokul, Hogy véresen be a bozótba Törjek magyarul, dalosan S hogy ne némuljon el a nóta.

Én voltam, Isten, bolond nyilad S nyiladat most már messzelőtted. Fölemelt, véres homlokom Nem ejtem porba most előtted.

Mert, jaj, nagy dolog ez a dolog, Nagyobb, több, mint egy élet ára S én más bolondként nem megyek Egykönnyen a kálváriára.

Most: vagy-vagy, eldől, ha akarod, Hogy ér-e valamit a kardunk És hogy ér-e az valamit, Mit együtt kezdtünk és akartunk.

Titok vagy, ős Titok, tudom én, Velem együtt és a világgal, De egy percnyi szeszélyedért Mégsem égek el hiu lánggal.

Együtt kezdtük, vihar-fellegek Nőttek a fejemre azóta, Te, Isten, te, Titok, közös Bűnünk volt minden bűnös nóta.

Mikor még mint kicsi nebuló Templomban diktáltam a zsoltárt, Már akkor bűntársam valál, Már akkor is fölbujtóm voltál.

Éreztem viharos kezedet, Mely fiatal hajamat tépte: Te voltál az elinditóm S kell, hogy te légy utamnak vége.

Az én ügyem a te ügyed is, Hogyha hivedet meg nem tartod, Nem hisz benned majd senki sem: Isten, Titok, elő a kardod.

ISTEN DRÁGA PÉNZE

Hát eljöttem a kamattal, Uram-Isten, Agyonnyargalt akarattal Siettem, hogy el ne késsek.

Itt az Élet, itt a pénzed.

Sokat kellett ráfizetni, Uram–Isten, Magamnak nem maradt semmi: Ráment mind a kamatokra.

Gyilkos volt a világ sodra.

Inaimnak frisseségét, Uram-Isten, Barna hajam sűrüségét, Erőmet a vérben, agyban:

Neked adtam, odahagytam.

Drága pénz volt, mindegy most már, Uram-Isten, De hogyha már megkínoztál, Hagyd még nálam drága pénzed.

Drága kölcsön, drága Élet.

Fogatlanul, akaratlan, Uram-Isten, Lehessek még hatalmadban, Uzsorával legyek még ott:

A világban, nyomorékod.

Nagy adóval, nagy kamattal, Uram-Isten, Akaratlan akarattal, Add, egy kicsit visszatérjek. Csak hogy éljek, csak hogy éljek.

KÖNYÖRGÉS EGY KACAGÁSÉRT

Lukács Hugónak küldöm

Arcod haragos fellegekből Ismerős nekem, Isten, Villámok hozták el szememig S fürdettem gyakran könnyeimben.

Nem láttam még sugaras arcod, Melyet, hajh, sokan látnak, Hol vagy, hol vagy és miért kerülsz, Szent Istene a kacagásnak?

Éhezem, Uram, a jókedvet, Szomjazom nevetésed, Ilyen hálás, pojácás hived Soha tán nem is volna Néked.

Egy gyönyörű, nagy kacagásban Harsogjon föl a multam, Lássam egyszer vidám arcodat Kacagó, szent sirásba fultan.

AZ ISTEN-KERESŐ LÁRMA

Neved sem értem, Istenem, De van két árva, nagy szemem S annyi bolondot látok, Hogy e sok bolondságból Nagy ijedelmemben, Uram, hozzád kiáltok.

Próbáltam sokféle mesét, De, hajh, egyik se volt elég: Szivemben, idegimben Kiabáló, nagy lárma Téged keres, Fölség, Isten, a tied minden.

EGY KEVÉSNYI JÓSÁGÉRT

Ha van még Jó bennem, óh, uram, Kérlek és nem is szomoruan, Óh, mentsd meg belőlem. Hiszen annyi jósággal jövék, Ám lelkemnek szemérem-övét Letépte világod.

Valamikor voltam örömöd, Ne hagyj itt ocsmány, bús végek között, Nagy gyalázatomban.

Most, hogy Bűn és Idő elszaladt: Úgy menjek el, mint kiben maradt Egy kevésnyi Jóság.

A SZERELMETLENSÉG ISTENÉHEZ

A Sionnak hegyén szerelmetlen, Boldog, ékes, hideg Valóság, Én Istenem, szabadíts meg engem.

Kikért büntetsz, hogy így szétomoltan Még mindig fájnak a szerelmek? Hűs vérüek unokája voltam?

Kikért büntetsz, hogy félve, utálva Kit szeretek, nem szökök tőle S nyomorultan huzódok utána?

Boldog minden rossz fiad, leányod, Kik szerettetvén nem szeretnek, Vágyakkal őket meg nem alázod.

Boldogok, kik szirthoz hasonlítnak S nem rózsáihoz hő-vizeknek, Melyek buzgón, halálosan nyitnak.

Óh, én, világ eleven halottja, Csúfja, gyávája, elveszettje, Mindenkinek bús odaadottja.

Óh, én, kinek gőggel szerettetni Volna szabad csak s nem vagyok más, Csak másokhoz ösztönzött semmi.

A Sionnak hegyén szerelmetlen, Boldog, ékes, hideg Valóság, Én Istenem, szabadíts meg engem.

KAIN MEGÖLTE ÁBELT

Uram, én Jehovám, Tudtam, hogy ölni nem szabad S Kain megölte újra Ábelt: Megöltem magamat.

El sem bujdoshatom, Nem mostam meg véres kezem, Nem vétkeztem, mikor gyilkoltam És most sem vétkezem.

Nincs senkihez közünk S Te nem adtál elég erőt, Uram, hogy ketten legyünk eggyek A te arcod előtt.

És föltámadt Kain, Ki százszor többet szenvedett S megölte önmagával együtt Ábelt, gyermekedet.

E földön senki sincs. Ki vádolhat halottakat, Te sem, Uram, az Égben ott fent, Bár ölni nem szabad.

Megöltem magamat, Mert furcsák voltunk kettesen: Fogadj, Jehovám, két-eggyünket Értőn és kedvesen.

A SZERELEM TITKAI

Kérem az én régi s egyetlen asszonyomat: fogadja el jajgató szolgájától ezeket az olykor fölujjongó, de mindig síró, mindig a régi s mindig miatta kelt énekeket.

A TÜRELEM BILINCSE

Üzenem: Vedd magadra a türelemnek Rozsdás bilincsét S ha talán rossz a zár. Várj, míg megigazíthatom. Bilincsem voltál, Bilincsed voltam. Bilincs volt egész életünk, Szerelmünk és Napunk, Kikapóságunk és hűségünk, Csókunk, elernyedésünk, lángunk, Téves, sok esküvésünk, De jó bilincs volt, Derék béklyó S rabok voltunk volna mindétig, Ha nincs rabság és nincs bilincs. Vedd hát az utolsót, A legszerelmesebbet, A türelem bilincsét S várd, hogy mihamar Kegyetlenül lezárom. De várd,

De akard a végső rabságot, Minden élet s öröm tetejét: A türelmet, Akarom, Üzenem.

NEM ADOM VISSZA

Visszaadok én mindent, Ha visszaadni lehet. De nem adom vissza A szemed. Belőlem fognak nézni Téged és egy kék tavat S mit e földön nézni Még szabad.

Visszaadok én mindent, Ha visszaadni lehet, De nem adom vissza A szemed.

A FÖLTÁMADÁS SZOMORÚSÁGA

Piros, nagy köd-tályogok közül Sunyított rám a csalfa Nap, Midőn így szólék: Kelj föl és légy szabad.

Tán Budapesten, talán máshol. Alig emlékszek valamire A néhai világból, De szomoruan föltámadtam.

Sírom sziklái szétgurultak, Füstölt a Golgotha s kiléptem Föltámadottan, tétován Mély Sárkány-sírjából a Multnak S mint akinek kevés a vére, Elindultam új apostolok Keresésére.

Vihar s üvöltő Tátra-erdők Voltak az én Tamásaim, Kik sebeimnek nyílásain Ujjaikat mártván benyultak. Ködök szálltanak S ködökön át Megromoltan és feledőn Hagytam el a Multat.

És megint szólék: én nem tudom, Ki vagyok, éltem-e, élek? Valakinek neve vagyok Vagy örököse egy halott Szomorú nevének? Lázamat az est, postámat A posta, Mintha régen-régen hozná, Úgy hozza. De jött a reggel, fázva rémlett És én nem tudtam, micsoda Emlékek Tarlójáról jött ez a reggel?

És sebeimet tapogattam, Fájtak, égtek förtelmesen, De mikor kaptam, hogyha kaptam? Hol jártam én, Hát éltem már én? Ki sírhat most tán énmiattam, Ki vagyok és merre megyek?

Aztán bolyongtam: tót zsoltárok Harsogtak a fenyvesekben. Micsoda zsoltárt is tudtam én Kedvesebben Valamikor? Csak hallgatok, Mert már mindent elfeledtem.

Hallom, hogy távolból érkeznek Ide mások.
De hol a Távol, hol a Közel S hol vannak köztük Állomások?
És mintha sohse jöttem volna S csak itt vagyok:
Szemek, levelek, táviratok,
Nem tudom, miért keresnek.

Én nem tudom, miért néznek rám Kutató arcok? Arcomon nincsen régi irás S a régi harcok Nagy legendája elmosódott Vén arcomon, vén fejemen. Olyan vagyok, Mint rosszul kezdett És meg se kezdett szerelem.

Szőke leány, szent, ifju cédrus Büszkélkedik fényes napon Néha előttem S fogcsikorgatva, hallgatagon Rohanok messze tőle én. Emlékezek, vagy csak fájok? Ha élnék, ha szeretne, Ha volnék. Gondolkozom: Lyányom lehetne. S amott egy-két virágos hajú Asszonyra nézek álmélkodva, Óh, mintha egyszer bolondja Lettem volna fiatalnak, Ilyennek, párnak. Idegenek és kire várnak? Beszélnek hozzám, Cirógatnak kandi szemekkel S úgy érzem, hogy hátam mögött Áll egy idegen, másik ember, Hozzá beszélnek.

Valami úgy fog, mint rabot, Mint alvajárót a tetőn, Kit én is nézek reszketőn, Mint furcsa távolit. S amit én mondok, oly hüvös, Mint jégbarlangba orditón Besivító vihar–szavak. Valahol hóban elakadt, Valami messze hómezőn Az én régi valóm.

És csitt, amott tenger vonít Régi fájást, Irgalmatlant és távolit. De ez a tenger fenyves erdő.

Igen: tengerek, városok, Asszonyok, vágyak föllebegnek S rajtuk Páris a korona. Ragyogóbbak, szebbek, Mint a legforróbb látomások. Volt-e hozzájuk közöm egykor, Vagy ezt mind mások Ölelték és csodálták?

Óh, jaj annak, aki feltámad S nem érzi önnön-életét, Beszédje kongó báb-beszéd S báb-színpad bábja ő maga, Kérdés, kísértés és titok. Én azt várom: valaki majd Hívni fog S édes, meleg szájjal Sugja meg majd, hogy ki vagyok. Itt tó van a Tátra ölén. Csillogó, tiszta, vad, Keresem benne a századokat, Az életemet. A sírtáró dalokat. Keresem magam közelségét, A szállaló Időt S a tükröt, a varázsosat, A megismertetőt. És megáll az Élet És tudom, hogy most már semmi sincs, Senki sem él És semmi sem igaz. Keshedt, vén arc vigyorg a tóból És nem tudom: ki az? Föltámadtam, jaj, föltámadtam.

ÖREG SUHANC VÁGYAKOZÁSA

Óh, csókolt csókok, lengeteg asszonyok, Bűnök keritette, pamlagos életem, Egy szép, friss testü lyányról Álmodoznom szabad-e még?

Itt, a falumban virágosak a fák, Itt a régi suhanc el–elemlékezik S a régi, szűz kisasszony Alakját fölidézgeti.

Úgy jár lelkemben, mint késett ibolyák Fölött júniusban a napsugár heve. Nincsen szebb, mint az emlék S egy finom gyermek–hajadon.

Óh, csak még egyszer gyérülő hajamat Fölborzolná egy lyány, nem érintett, szelíd, Mondván: »Leszek az első Zsenge és piciny asszonyod.«

CSAK LÁTNI AKARLAK

Vedd le ruhádról a büszke csatot, Bontsd ki a szépséged vidáman, Mint ó képeken meztelen angyalok.

Vedd le ruhádról a büszke csatot, Várj hidegen, szabadon, hősként, Még azt se kérdezd meg majd, hogy ki vagyok. Vedd le ruhádról a büszke csatot, Hunyt szemekkel feküdj előttem, Miként egy vadvirágos, szűzi halott.

Vedd le ruhádról a büszke csatot, Égnek szemeim téged látni, Akit én megcsókolni nem akarok.

Vedd le ruhádról a büszke csatot S én leborulok szőnyegedre S megáldom a legdúsabb pillanatot.

HALK, BÁNATOS SZÖKÉS

Halkabban daloliatok. Északi, vándor dalok, Hirtelen, kósza dalok, Szél-viharok. Ma június van S kissé búsan Jöttem el valahonnan. Jóéjszakát se mondtam. Meleg, vihartalan Nyárban Tettem be oda a szivem S a lábam S szeretném kivonni őket, E hamar lépegetőket. Halkabban daloljatok, Északi, vándor dalok, Hirtelen, kósza dalok, Szél-viharok.

A HOLNAPUTÁNI ASSZONYKÁK

Déli órák, kacagó terek, Vidám utcák, Ti tudjátok, hogy szinte meghalok Azokért néha, Kikre bátran nézni se merek.

Vén voltommal, jaj, mit áhitok? Kezdődő nők, Álmomban is tapossák a szivem Piciny és pompás, Hosszuszárú topánkáitok. Bús okosság, adj nekem erőt Lemondásra, Hogy fordítsam el mindig arcomat Holnaputáni Édes, apró asszonykák előtt.

Süldő istennők, ím, elereszt Vágyó arcom Benneteket talán örökre már: Veronikákul Asszonyibb nőket hív a kereszt.

De még egyszer hadd nézzek halott, Szomjas vággyal Ellebegő, drága, friss testetek Után és sírva, Kis kisasszonykák, utánatok

TALÁLKOZÁS EGY GÉPKOCSIVAL

Nincs városom, nincs jó hajlékom S mellettem suhant el gépkocsin Egy vörös asszony, csipkés, vékony, Tavaszi éjszakán.

Nem tudom, ki volt, de megnézett S vágyam leszedte dús fátyolát És már mint meztelen igézet Ragyogott és szaladt.

Soha se fog most már megállni, Gépkocsija rohanva viszi, Mert csak egyszer lehet találni Illendő valakit.

Ő valakit talált az éjben, Ki általa lelt volna hazát S ő most szalad tovább sötéten: Mikor találkozunk?

A HARMADIK EMELETRE

Szobám: a harmadik emelet S aki szeret, Gondolja meg, mert hosszú az út, Mert rossz, hazug, Aki tagad. Drágám, te ne erőltesd magad: Az áldozat Sokkal több, mint három emelet S hogyha veled Találkozom: Én az egész valómat hozom S nem átkozom, Aki csupán félig jön ide, Mert nincs hite: Ne jöji ide.

VALAKI, VALAKI EMLEGET

Valaki, valaki most emleget, Mert nagyon könnyező vagyok S előttem párisi utca-ormok Hasogatják az eget, Szelíd kárpitját a nagy égnek. Vidám legények Jönnek dalolva Sötét utcáknak mélyiről. Gondolkozom: kiről, miről, Mikor, mindegy. Valaki, valaki most emleget... Merre megyek, Van-e út az utca-mélytől Föl a hasogatott égnek? Még sokáig kisér az ének S én botorkálok tovább, Keresem, aki emleget, Keresem lelkemben azt, Akiért érdemes volna Így élni búsan és loholva Sötét utcákról nézve az eget. Valaki, valaki most emleget, Valaki szán. Valaki szánja Azt, ki Páris sötét utcáira Dobva nézi, kivánja Az eget S akit megríkat az az ének, Melyet dalolnak Éjszakában vidáman vesző Rongyos, de társas legények. Valaki, valaki most emleget, Mert nagyon könnyező vagyok S előttem párisi utca-ormok Hasogatják az eget.

MOST ÖLELNE VALAKI

Most ölelne meg valaki, Most jönne az igaz asszony, Ki csak egy kicsit öleljen, De nagyon marasszon.

Most ölelne meg valaki, Lehetne tiszta leányzó, Hogy ömlene telt keblére Az édes, a lágy szó.

Most ölelne meg valaki, Valaki, hogy emlékezzem: Sohse öleltek még némbert Vissza szebben.

Most ölelne meg valaki, Mikor futni kéne futva, Mikor: ébredek-e holnap, Isten tudja.

Most ölelne meg valaki, Szép nőstény, könnyes és szánó: Bűnbánó és dalos némber, Víg bűnbánó.

A SZERELEM EPOSZÁBÓL

(Töredékes bevezetője egy soha meg nem irandó s meg nem írható hőskölteménynek.)

Szokásos hivással hadd hivjam Múzsámat, Szegény, bús testemet, mely vívott csatákat, Mely ma is annyi bajt és Sátán–dalt érlel A benne lakozó Múzsa kegyelmével.

Múzsám: Szilágyságban határzott vén testem, Ki miatt tömérdek bűnbe s dalba estem S kinek ereszkedett inakkal sincs másod, Dalold le utolsó, nagy dal-tartozásod.

Sorsomnak, titkomnak hetedik lakatja Lehullhat: nem vagyok gyermekeknek atyja. Fiaim, lányaim paripák taposták S a nagy csatatéren vérfolyók elmosták. Dalolj nekem, Múzsám, ne a hét vezérről, Dalolj nekem, Múzsám, a nagy csatatérről, Hol, ahogy először ember nézett Napba, Embernek sorsáról jegyződött bús mappa.

Melynél szörnyűbb téren Atilla se harcolt, Melyet női testen gyémánt-Végzet karcolt, Ninivék, Xerxesek, fajták, birodalmak Hol vígan sülyedvén víg halállal haltak.

Nagy énekmondásnak tudom, mi az ára, Én is készültem a hunn trilógiára, De mikor Árpádék s talántán hunn atyjuk Mind csak addig voltak, míg megszakadt magvuk.

Valami hős harcos én sohase voltam, De a nagy harctéren sokat kóboroltam, Sok–sok gyermekemet ölte meg a hőség, Meddő táborozás, meddő vakmerőség.

Csókkal, csókfélével birom én és birtam, Ám zsoldos nem valék, hamar untam, sírtam. S ha vannak multamban bármely semmiségek, Ezek a sirások, ezek voltak szépek.

Nekem a szerelem nem volt víg ajándék, Lovagi birkózás, tréfás kopja-játék, De volt ravatalos, halálos-víg torna, Játék a halállal, titkos élet-forma.

Akárhol s bárkiért vágyódásba estem, Vér áztatta nyomom Párisban vagy Pesten, Mindig önnön-vérem és soha a másé, Soha a levésé, mindig a mulásé.

De voltam bárkinél tisztább és fehérebb, Voltam engedelmes gyermeke a vérnek, Becsületes hímként csaptam nő-zavarnak S becsületes voltam embernek, magyarnak.

E félszeg országban, hol ezer év óta Hímnek is az derék csak, ki pátrióta, Fölzokogó, csukló tréfa–zokkal mondom: A nagy csatatéren erre is volt gondom.

Gazdagok ringyóit én el nem szerettem, Koldusok mátkáit soha el nem vettem, Küzdöttem, csókoltam szomorú rogyásig, De csak ha biztatott az a némber másik. Nem voltam villámos, förgeteges csókja Senki szép asszonynak s durva hóditója. Diadal-sarcokat már csak akkor szedtem, Ha karomba-hullót, megadót szerettem.

Áldott, kedves mégis az alkalom vétke, Mikor legelőször kényszeritett térdre Asszony-ember előtt kicsi, kölyök-korban És áldott a vigasz, mit leltem a borban.

Szent bor: asszony ellen talált drága méreg, Már más mámorokkal, hajh, összecseréllek: Hírrel és mákonnyal, ezerféle jóval S ki tudja, tán holnap, egy Browning-golyóval.

Addig is büszkélkedj, Múzsám, drága testem, Mint a Názárethi, latrok közt, kereszten. Pál apostol mondta s te híven megtartod: Hitedet megőrzéd s megharcoltad harcod.

Mérges nyilak belém nemegyszer repültek, Sebeim tüzeltek, sebeim heggültek S ha újra kezdhetném friss komédiásként, Ma is igaz volnék, ma se tennék másként.

Csak hazudni kéne, mennyi minden jönne Magyar eredménnyel, sikerrel özönbe. Már elhallgatni is milyen érdem volna, De vallani mindent: volt életem dolga.

Tetsző, hazug-szűz dalt dalolni még tudnék, Erkölcsös hazugok kegyébe bejutnék, De akarok szólni, de akarom látni: Mer ma is hazudni álerkölcsöt bárki?

Akarom, hogy végre valaki meg merje Mondani: nem a szív a csók fejedelme S nem a csók a tető s nem a csók a minden, Mint kötelezteténk hazudni azt rimben.

Itt állok s Lutherként mondom: engem Isten Úgy tartson fiának s bajban úgy segítsen, Hogy minden titoknak ez a megoldása S hogy igaz lelkemnek ez a vallomása.

Hajh, igen, emlékszem: mindig az a fűző, Omló, habos szoknya, vérünket fölűző, Parfümös kis nadrág, finom batiszt-játék, De mindig az a cél, mindig az a szándék. Mindig az a játék s mindig véres torna S mindig mintha kiki egy-egy Isten volna. Ezt a nagy szándékot nagy okok okolják S még a tagadók is mindig szándékolják.

Kik által s miképpen lettem, aki lettem? Nem tudom, de tudom, hogy kellett szeretnem S a nagy csatatéren, lehettem bár olcsó Nem voltam sem barbár, sem furcsa utolsó.

S tudtam nagyszerűen; költősen szeretni, Valaki számára egyetlenegy lenni, Úgy-úgy elborulni részeg szerelemben, Hogy bolond álmokban sem lehetne szebben.

De a harctér: Harctér és az élet: Élet S az asszony-test néha sokkal-sokkal mélyebb, Mélyebb az Életnél, mélyebb a Halálnál Mélyebb az álmodnál, mellyel vágyva hálnál.

Nem tudom, hogy mikor jön életem vége, Mikor derül ki majd minden semmisége, De nyugodtan halok: én nem csupán voltam S érdemes harctéren esek el majd holtan.

A SZOMORÚSÁG TITKAI

Ignotusnak

A NAP RAVASZKODÁSA

Mit akar most a Nap, Miért akarja így tavasszal Elhitetni, Hogy sokkal boldogabb, Szebb és fiatalabb vagyok?

Száz új, ifju legény Méltóbb az elbolonditásra Vén magamnál; De jön, jön, jön a fény S én elkábultan reszketek.

Óh, nagy akaratok, Kik munkáltok a tavasz–fényben, Már tudjátok, Hogy én öreg vagyok S öreg ember háladatos.

Szép, víg üzenetek, Csengjétek a tavaszt fülembe: Ifju korral Minden ember beteg S én gyógyulok, mert vénülök.

Mit akar most a Nap? Azt akarja, hogy emlékezzek S legyek boldog, Most már, mikor szabad S mikor már úgyse lehetek.

SENKI ÉLŐNEK ELLENSÉGE

Kérem nagy könyörgéssel, Kiknek talán útjába álltam, Higyjenek, mint én kezdek Hinni a jó, békés Halálban.

Szájunktól poharunkat Úgyis majd egy szép perc elrántja, Álnok és gonosz ember, Ki társát az Életben bántja. Hogy vagyok, hogy eljöttem, Nem vagyok e bűn felelőse, Én most társam nem bántom, Könyörgök, hogy ne bántson ő se.

Minden bántást nagy jajjal Úgyis–úgyis nagyon megbántam: Csak nyomorultak élnek Ebben a bús, bolond világban.

Mindenki bocsánatját Könyörögve, sírva esengem, Készülök elnémulni, Fáj, fáj, óh, ne bántsanak engem.

Harccal jön minden ember S minden harcnak bánat a vége, Ne tegyek most már többé Senki élőnek ellensége.

Szíves békét ajánlok Alázatos és síró szóval: Nagy–nagy titkokat látok S megteltem minden szívi jóval.

Tele szivem békével, Túllátok már a földi rácson. Fáj az élet. Mindenkit Kérek: ne, ne, ne bántson.

AKÁRMILYEN CSÚNYA ÉLETET

Egymás után magamra hagynak, Kik sokallják az életemet. Kakas-szó előtt megtagadnak Esküdöző Pétereim S életemmel ártok magamnak.

De élek és mégiscsak élek S megdicsőülni nem akarok S egy akármilyen csúnya élet Reménysége bús agyamat Elönti gőgjével a vérnek.

Akárhogyan, de el nem múlni, Akárhogyan, de létezni még, Inkább feledten megfakulni, Mint egy ragyogó, szép Halál Dicsőséges karjába hullni. Mások ilyenkor megátkozzák Anyjuknak méhét és az eget S életük minden átélt rosszát, De én sikoltva, evoé, Óh, Élet, ragaszkodom hozzád.

AZ ÖRÖMTELENSÉG ÖRÖME

Mosolytalan szám tegnap este Egy gondolatra rámosolygott, Mint Krisztus a durva keresztre.

Arra gondoltam: Nap-nyugvással Milyen öröm már nem örülni S milyen rekedt az élet-nászdal.

Áldottam a muszájt, a rendet, Rendjét a nem-lehet-máskéntnek S azt, aki engem megteremtett.

Ime, elértem a tetőre, Kihullott minden a lelkemből, Ami mosolygós, ami dőre.

Elhagyott az óráknak kedve S nem nézek már ezentul semmit Sem örömmel, sem keseredve.

Nem kell reménységgel dolgozni S tépett lelkemet, mint rossz ponyvát Újból és újból megfoltozni.

Hogy nem lesz több mosoly-vetésem, Ezért volt az én mosolygásom, Legutolsó örvendezésem.

Mosolytalan szám tegnap este Egy gondolatra rámosolygott, Mint Krisztus a durva keresztre.

AZ ELSÖTÉTÜLT UTCÁN

A híres Vénség-utcán, Hol ifjuságom lakott, Most vonszolt öregséggel Keresem a sok régi, Váró, fényes ablakot. Bőjtök utcája volt ez, Minden háza egy világ, Minden ablaka szent tűz, Mely előtt váltva mondtam El az éjféli imát.

Csak láttam, néztem, vártam, Csak távolról vert a fény, Ezer ablaknak fénye, Enyém, dünnyögtem gőggel, Ha akarnám, az enyém.

Ha bárhol bekopognék, Kitódulna a meleg És reám virradnának Megifjító csókokkal A legforróbb reggelek.

És most járom az utcát S amit eddig nem kivánt, Sorban-sorban elalszik Gúnyosan ellobogva, Szememtől, a régi láng.

Talán elunta várni Késő merszem és erőm A sok ezernyi ablak, Honnan hivások jöttek Ezernyi hajnal-előn?

Itt-ott még világolnak Gyér, hű, bús utca-szemek, De már az utca alszik, Mintha már nem is volnék S nem bánja, merre megyek.

A RÉM-MESÉK UHUJA

Fél-hajnal csöndje s a szobán Nagy, kék fülekkel, ostobán Egy furcsa bagoly átröpül, Mint a rém-mesék uhuja.

Szárnya veri az ablakot: Magam vagyok és én vagyok, Így nem éreztem soha még S nem láttam az életemet. Talán elszáll, ha fölkelek? Hajh, hajnalodó éjjelek, Hajh, multam, sorsom, életem, Nagy, kék fülű uhu-madár.

A MEGÁTKOZOTT EMBER

Levágatom a két kezem, Mert mindig ölelni akar S ha én karolok, vétkezem.

Csípje a nyelvem vas-fogó, Mert mindig bántani akar S ha én beszélek, romboló.

Lábam nagy botlás törje ki, Mert két lábam amerre jár, Csak mások bukását lesi.

És hunyjon el az életem, Mert csupa-csupa kárt csinál S ami áldás, azt temetem.

AZ ÉN VIRÁG-HALMOM

Álmom, ha kínnal elcsalogatom, Úgy terül rá testem-lelkemre Idegenül és fonnyatagon, Kiabáló jajjal, hidegen, Mint őszi, tarka virág-halom.

Virág-halom és rajta fura dér, Ezer másnak szivéből hullott, Piros hó-harmat: a vér, a vér. Piros és búshideg minden itt, Élet, árnyék, virág és babér.

Kinek csak valaha vérkönnye hullt, Siet az én virág-halmomra, Itt virrasztgat minden nyomorult. Az én álmom riadt, őszi kert, Hol minden holt virág összebujt.

S mikor kín-álmom ébresztve lohad, Futnak a szinek a szememből S tipornak szilaj vihar-lovak Véres, őszi virágoskertemen S hallom a futó sóhajokat.

AZ ELMARADT SZOMORÚSÁG

Szép Húsvét jött most, cifra és derült, Uram-Istenem, ez se sikerült: Egy kalendáriumi szomoruság.

Húsvétot vártam, mely jön fagyoson S melyből száz emlék lelkembe oson És megfagyasztja egész életemet.

És szép Húsvét jött, cifra és derült, Uram–Istenem, ez se sikerült: Egy nagy, megvigasztaló szomoruság.

AZ ÉJ ZSOLTÁRA

Így zsoltárolt az Éj:

Ha olyan nagy volna a szived, Hogy a Földet átöntené vérrel És melegítné Izzó, beteges dobogással, Magyarul Vagy nem tudom, micsoda nyelven S miféle vér-ütéssel, özönnel, Bárhogyan:

Akkor se tudnék. Meleg párnát és takarót adni, Akkor se tudnék Vigasztalót sugni füledbe S akkor se tudnék más lenni, Mint Éj, Éj, Éjszaka.

Mert az Éjszaka Éjszaka lehet, Mert a veszendő Mindig veszendő S aki egy kis életet kapott: Bűnös, veszendő, tehetetlen.

Siratom, hogy sírsz, De én Éjszaka vagyok S a reggelre fogom rá a könnyeimet. Siratlak, mert élsz, Siratlak, mert bőszen kutatod Sírnivalódat, Siratlak, mert az enyém vagy, Siratlak, mert másként nem lehet, Siratlak, siratlak, siratlak.

Így zsoltárolt az Éj.

NAGY SÍRKERTET MÉRÜNK

ȃdes apám, talán elférünk.« Ő hosszakat lép s némán számol, Én a nyomában. Sírkert kell a családnak: mérünk.

Hol kelni szoktak friss palánták, Melegágyaknak közelében, Vetik külön majd Az Ady-magvak hideg ágyát.

Házközeles, fekete földben Mérjük a sírkert szélét, hosszát. Négyen leszünk csak, Kik idehullunk örökölten.

Dús földön és kevés kalásszal Értük el a mérésnek őszét, Az apám lép, lép Reszkető lábbal, esti lázzal.

Százszor és százszor újra kezdi, Már száz sírra eleget lépett, De hátha, hátha S bús lépéseit megnöveszti.

Ez a föld, ha maggal beszórta, Emlékszik rá, áldott volt mindig, Kereszt keresztet Ért itt nyáron hússzorozódva.

Két fia van és velük elvész E dús kis földnek kis családja, Minden és minden. Hát négy sír lesz itt csak a termés?

ȃdes apám, talán elférünk.« Este van, ő tünődik, hallgat S az alkonyatba Beleveszünk, sírkertet mérünk.

JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA

Meleg karokban melegedni, Falni suttogó, drága szókat, Jutalmazókat, csókolókat: Milyen jó volna jónak lenni.

Buzgóságban sohsem lohadni, Semmit se kérni, el se venni, Nagy hűséggel mindent szeretni: Milyen jó volna mindig adni.

Még az álmokat se hazudni, Mégis víg hitet adni másnak, Kisérő sírást a sirásnak: Milyen jó volna áldni tudni.

Meleg karokban melegedni, Falni suttogó, drága szókat, Jutalmazókat, csókolókat: Milyen jó volna jónak lenni.

A MAGYARSÁG TITKAI

Küldöm s ajánlom szeretettel Zichy Istvánnak és Mariay Ödönnek.

GŐZÖSRŐL AZ ALFÖLD

Magas, fátlan sikokról Nyargaltak le az Alföld Mély, szomorú völgyébe (Fut a gőzös az éjbe.)

Világok és jövendők Néznek ki a vonatból S alacsony tanya-házak Óvakodva vigyáznak.

Tatárba begyógyultak, Törökkel megbékültek, De a multjukat állják S a fákat is utálják.

Se virágjuk, se fájuk, Se némettel békéjük, Se kedvük, újjá lenni: Álmuk a zsíros Semmi.

Hajh, Alföldre lenyargalt, Szűk, vén fejü, magyar nép, Be elmultak a multak S lovaid kisántultak.

Csalva, csalódva, csalván Kopár, régi sikodnak Valál emlékezője S lovad rossz nyergelője.

Nincs is e nagy világon Szánandóbb nép náladnál, Köd fölötted és köd lent, Ősi nép vagy és jöttment.

Kisírunk a gőzösből Sok nehéz, könnyes jóslást Sorsodról, Alföld népe. (Fut a gőzös az éjbe.)

HAJH, ŐSZI MAGYARSÁG

Evvel a régi ismerőssel: Meg vagyok akadva az Ősszel.

Szívesen veszem, mint barátot, Szivesen a szárnya alá állok.

Bevallom, hogy néha hazudva Értem patkószeges, őszi utra.

Bevallom, hogy sokszor kevélyen Gondolkoztam el az élet-mélyen.

De mindig és mindig vallottam: Kis, bús, kevés különbség van ottan.

Az Ősz, az Ősz s a magyar élet: Olyan egyformák, miért beszéljek?

Nincs szépsége, de szépnek látjuk, Átkozni kéne és mégis áldjuk.

El kéne dobni, százszor véljük És százszor és mégiscsak leéljük.

A CIVÓDÓ MAGYAR

Halj meg már bennem, te civódó magyar, Békétlen Koppány, hunn ördögök fia: Komédia minden, komédia, Nézzek immár nagyobbakra is.

Mi régen erdő, az ma már Budapest S mi egykor bánat, az ma komédia S a lázadót ma már nem védi a Táltos-düh és a magyar muszáj.

Hadd ne bánjam már, mit csinál a magyar, Legyek két ország: Élet s Halál fia: Komédia minden, komédia, Nézzek immár nagyobbakra is.

A MÁRCIUSI NAPHOZ

Révész Bélának küldöm (Márciusi Nap, nagy a te hatalmad S magyar Márciust, magyar forradalmat Nem gyujtottál ránk ezer évig mégsem: Ültünk örökkön jeges senyvedésben.) S verje meg az Isten a verejtékünket, Verje meg veréssel egész életünket, Ha tovább tengődünk ilyen kábult-árván, Csókunkat a szánkban, álmunkat a párnán, Gyermeket igérő legszebb ingerünket, Verjen meg az Isten, verjen meg bennünket, Verje meg a tettünk, verje meg az álmunk, Dunai-tiszai régi megállásunk, Verje a multunkat, verje a jövőnket, S betyáros magunkból elkövetkezőket, Ha el nem tiporjuk, kik utunkat állják: Magyar Márciusunk minden akadályát. Verje meg, verje meg, ha van verő Isten, Aki csak egy kicsit ósdit akar itten, Mert itt kárhozat van, itt le kell gyilkolni Mindent, ami régi, ezeréves holmi, Mindent, ami senyveszt, mindent, ami árul S Etel-közt teszi meg hű magyar határul. Oság-tartók népe most ront ellenünkbe: Fiatal Március, most nézz a szemünkbe S úgy adj nekünk erőt, sugarat, hatalmat, Amily híven hisszük ezt a forradalmat. Nekünk forradalmas minden futó óra. Gőgös, gazdag grófra s gazdagult zsidóra Haragszunk és vagyunk egyazon haraggal, Tán ki sem mondható gyilkos indulattal. Mert a világ siet s most kerül dülőre: Érdemesek vagyunk életre s jövőre? Büdös úr-szag, pénz-szag sehol így nem kábít, Minden: változásért és újért kiált itt, S ha papok tömjénjük gőgösebben rázzák, Mindezek halálos sorsunk magyarázzák: Petőfi szavánál van szükség jobb szóra: Mindent meglátóra, mindent felrugóra, E fényes Március csatasorba állit: Végre talán eljut bús Magyarországig.

(Márciusi Nap, nagy a te verésed, Csodatevőn szép te megérkezésed, De akard végre, hogy mi is akarjunk, De akard végre, hogy csúnyán ne haljunk.)

GÁLÁS, VASÁRNAPI NÉP

Százezernyi kába Igy él itt Pesten és Budán: Kedvet dob a zene-masinába, Húsz vagy több fillér a kedve. Egy-egy családdal, Kedveskedve, Egy-egy hites, férjes asszonnyal Jön egy kis lyány S szeme síkján Oda van ragyogva, nőve Az anyja szeretője. És ott van a férj is És ott vagyok én is És szól a zene-masina. És mindezek, ők. Izzadtak és lelkesedők És így mulatnak Pesten és Budán.

*

Ami nóta jöhet, Jöjjön, mert szabad: Nem az ő nótájuk egyik sem. Lopottan száll, dagad. Alacsony bánat mit kiván: Érzelmes nóta, Rossz divány, És késő hazatérés És butaság És kacagásig érés.

*

Gálás, vasárnapi nép, Én ott vagyok és látom Néha-néha. E kerek, dús világon Nem láttam soha mását, Az Életnek ilyen magyaros, Zsidós, svábos és tótos Kigúnyolását.

*

És most jön a java: Ezekért élünk, Ezekért a boldog cudarokért Szakad a vérünk. A bánatunk nem ér egy zsömlyét S a kedvük ára Egy garast S mégis az ő kedvük maraszt A hidegben, a hőben, Az élet-vendéglőben. És mégis értük ássuk Vagy itt vagy másutt Gödreit az emberi útnak S nekik van igazuk, Mert sem Pesten, sem Budán, Mert ők Sohase futnak. Ők orrolnak s nevetnek Kicsi bánattal, kedvvel, Egy-két furcsa gyerekkel. Furcsa gyerekek jöttén Az ember tán elbámul S mégis talán csak ezek löttenek ki Ama mélyebb világbul.

*

Mert hát törvénytelenség, Ha más másként él, mint én, Akárki is, az élet Gyönyörű, nagy, nagy mindjén. Vedd ki a bánat sarcát, S iszapját az életnek, Szirupját a kávénak S mit bánod, hogy merre mennek Gáncsoló okosaid.

*

Én most gagyogva
Emlékezem,
Mintha írnám szavaimat
Futó homokba.
Csak jöjjenek ezután is
A szép és hetyke nők,
A vasárnap szépjei,
A semmire–kelők.
Hadd jöjjenek csak,
Hallom, hallom

Olcsó beszédüket. Ha akarom, nem hallom, Fejemet szegve tartom S előttük egy holt magyar úr Táltos lovon üget.

A FAJOK CIRKUSZÁBAN

Magyar bolyba sodort léttel Sírom el, hogy nincs magyarság, Nincs kivétel S még a fájdalmunk is régi.

Minden, minden ideálunk Másutt megunt ócskaság már, Harcba szállunk S már tudjuk, hogy kár a harcért.

Csak cammogva fonjuk éltünk Mások elhányt guzsalyáról S nem kár értünk, Ha elvágják fonalunkat.

Csak valami más is volna A mi másolt életünkben, Mint új borba Belesajtolt szagos fürtök.

De a mi kis bolyunk semmi, Húsvéttalan a magyarság S írni, tenni Mégis űznek nagy parancsok.

Nem tudom, hogy mi a célja Ennek a hazug életnek, Mégis néha Ezért mindent lángba dobnék.

Mi az én nyomoruságom, Bármi koldus, bármilyen bús? Sírva látom: Kietlenebb a fajtámé.

Céljainkat elcélozták, Életünket már elélték. Cirkusz-ponyvák Bohóc-sorsa leng előttünk.

ITT, A BOZÓTBAN

Hallom, itt, a bozótban, Hogy minden nagyon jól van Amott, ahol élnem kellene.

Grófék élik, mi érték, Zsidó fölszedi bérét, Barátságos a magyar világ.

Csak egyszer meggyógyulnék, Csak egyszer szabadulnék, De sok arcról tépek le mosolyt.

Majd lerántom a lárvát S a síró magyar árvát S ami csak fájhat, megmutatom.

Mint bennem, fojtón, bátran Csap majd szét ez országban Kén-tüzesen a keserüség.

PIMASZ, SZÉP ARCCAL

Zilahi jó barátaimnak Pimasz, szép arccal látszik, hogy akar, De közben búsan lekönyököl, Nyög, sír, ez az én fajtám, a magyar.

Olykor utálom, néha szeretem: Ennyi emberséges bánatot Nem adott volna más fajta nekem.

Van-e célja és nagy akarata, Hoz-e valamit, ami övé, Ami magyar, ami igaz maga?

Van-e nagy, ős küzdésünknek neve, Vagy elvérezünk névtelenül, Mint a kóbor tigrisek serege?

Ez a mi szép, koldus, úri fajunk Nyugtalanít: példája vagyok: Ha meghalunk, majd egyformán halunk.

Pimasz, szép arcot talál a Halál S szeretőnkért rejtjük a bánatunk, Szeretőnkért, ki a tilosba jár.

AZ UTOLSÓ KURUC

Súlyos inségimben Se Bécsben Úristen, Se Krisztus Pozsonyban, Se Szentlélek Tordán, Igazán nem hittenek. Ez árvult országban Vén századok óta Gonoszak az istenek.

Véres már két lábam, Sok országot jártam, Csúnya Moldovától Cifra, víg Majlandig Poroszkálva vitt a ló, Már a ló is eldült És a gyalog-járás Nem vén embernek való.

Óh, bolond, bús balság, Keserű magyarság, Óh, bolond, vad vélés, Hires Buda vára És ti, régi babonák, Be megcsúfoltátok A legigazabbat, Legmagyarabb katonát.

Nincsen itt már semmi S szépen tönkremenni Budapest is tiltja, Torda, Pozsony és Bécs. És minden gyülekezet, Fuvalkodott isten, Sem szelidebb mása Nem nyújthat nekem kezet.

Nincsen egy barátom S vércsillogva látom Utolsó kurucnak Érdemelt, csúf sorsát Ott az árokpart alatt. Nincsen Lengyelország, Nincs hely a kurucnak S jaj annak, ki megmaradt.

OBSITOS VITÉZ NÓTÁJA

Nagy Endrének küldöm Aludni sem kell, Ébredni sem kell: Én vagyok, én vagyok Legboldogabb ember.

Semmi sem érte, Félig sem érte, Mit az én életem Pazarolt el érte.

Magyarért kár volt, Zsidóért kár volt, Ilyen szép életet Találni akárhol.

Asszonyért veszni? Magamért veszni? Hálás, hű fajomért? Tudom én már: semmi.

Vetődjék kocka, Nagy élet-kocka, Mégsem adom fejem Újból ilyen rosszra.

Jó vérem kellett, Rossz vérem kellett, De ha nőtt a bajom, Ki volt bajom mellett?

Elég az átok, Kacagós átok, Kedves várakozók, Én nem várok rátok.

Hajh, hivő voltam, Hajh, bolond voltam, De nem látnak soha Ilyetén bomoltan.

Mindenki védje, Keserűn védje A maga igazát, De én állok félre.

HAJLONGNI EMERRE, AMARRA

Hajlongni emerre, amarra: Bús sorsot mértél, Uramisten, A magyarra S még búsabbat reám.

Hiszen, jó, jó: nem vagyok semmi És mégis muszáj minden fajnál Jobbnak lenni. S mit ér, ha jobb vagyok?

Nekünk kevés pünkösdöt hoztál, Kevés szentlelket, Uramisten, S ostoroztál, Bár véresek valánk.

Körülvettél balgákkal minket S méltatlanul kínzott fejünkre Sohse hintett Kegyed sugarakat.

Önnön-valónktól félve félni S elvegyülni törpe gyávákkal, Halva élni: Ezt adtad, Te, nekünk.

Hajlongni emerre, amarra, Bús sorsot mértél, Uramisten, A magyarra S még búsabbat reám.

A MINDSZENTI TEMETŐBEN

Ady Lajosnak

Megint ott vagyok elverten, Túl a nagy, családi kerten, A mindszenti temetőben, Gondolatban s balogul: Megint nincs semminek célja És ezernyi kétség-héjja Megint a szivemre hull. Itt, szivemre, éhes csőrrel, Húsevővel, vérevővel, Héja-csapatok lecsaptak S már sikoltni sem tudok, Élve, tépetten és fázván, Nagy-rohanva és paráznán Most már futni sem futok.

Ott a tőben és kútfőben, A mindszenti temetőben, Ott vagyok Párist-loholva, Veszekedetten megint, Veszekedetten, elverten, Túl a nagy, családi kerten, Végleg, fáradtan, megint.

ÉLNI, MÍG ÉLÜNK

Igen: élni, míg élünk, Igen: ez a szabály. De mit csináljunk az életünkkel,

Ha fáj?

Igen: nagyot akarjunk, Igen: forrjon agyad,

Holott tudjuk, hogy milyen kicsinység

A Nagy.

Igen: élj türelemmel, Igen: hallgass, ha fáj.

Várd meg, hogy jőjjön a nagy professzor:

Halál.

Igen: élni, míg élünk, Igen: ez a szabály. De mit csináljunk az életünkkel, Ha fáj?

EGY TEMPLOM-ALAPÍTÓ ÁLMA

Bölöni Gyögynek küldöm Fekete, magas hegyfokon Az oktalan Szomoruságnak Tiszteletére Épülne az én templomom. Ott összegyülne az én népem S nyögve, kacagva, Vörös terítős Szent-Mihály lova Körül, oltár körül, Szomoruak gyülekezetében Állnék én, templom-alapító. Jajaink: az orgona-sipok, Tömjénünk: az álmok, Imánk: legyen örökké Áldott, Aki nem tudja, miért szomjas, Aki nem tudja, hogy mi fáj,

Mindenki, ki korona nélkül Is király: Az oktalan Szomoruságnak Szomorús szép eklézsiája. Aztán keresztelnék galambok Csurgó vérével Kisdedeket. Esketnék és temetnék halkan, Minthogyha alvó betegek Ágyai között járnék.

Ezer árnyék
Suhogna ott,
Akik nem kaptak templomot
S halottak régen,
Mert régi, hajh, régi
Az én oktalan szomoruságú
Fájdalmas hitü népem.
»Ite, missa est«,
Elmondanám naponként szebben
És sírnánk mindig
Többen és jobban,
Keservesebben, keservesebben.

A DICSŐSÉG TITKAI

Barátaimnak, jó embereimnek a "Nyugat"-nál s bárhol, ahol nekik s nekem még rokonaink lehetnek.

AZ ÖREG SZAKÁLAS

Áldassék az öreg szakálas, A forditott Jakab apostol, Ki nem tudna dicsőség nélkül Meghalni: költő.

Áldassék és ünnepeltessék, Mert Jeruzsálem templomából Naiv Jézus kiverte volna S ő bölcs kalmár volt.

Szeretem ez öreg szakálast, Bár kevés van szeretni benne, De ahogy életét csinálta: Csupa okosság.

Önnön-árát fennen fölverte, Zokogott jószivű zsidóknak S közben, belül, azt is vallotta, Hogy ő: a költő.

Ma átadja magát a sorsnak S azoknak, kiknek kortes-lelkük Fölfedez egy-egy neves gyöngét Az erős ellen.

Vén költőm, régi ideálom, Engem bánthatsz, mégis szeretlek, Ha nem voltál tán új, egész, nagy, Hittél magadban.

Hittél magadban s úgy csináltad, Hogy a világ slemilnek lásson. Ezt a tudományod irigylem Tőled örökké.

Öreg szakálas, üdvözöllek S szeretem, hogy téged hozsánnák S nagyszerű ünnepek fogadnak S te hiszel bennük. Adjon Isten felé-forintot Nekem s csupán fél-annyi évet, De legalább úgy higyjek végig Magamban, mint Te.

UTÁLNAK, DE CSODÁLNAK

Mert voltam búsult, csüggeteg, árva: Így adtam magam paráznaságra, Így adtam magam paráznaságra, Bűnre, világra...

Így adtam magam szerelem-őszre, Így lettem magam bús viselőse, Így lettem magam bús viselőse, Asszony-sors hőse.

Nem bánok semmit, mit cselekedtem, Szent; kényes dolog volt minden tettem, Szent, kényes dolog volt minden tettem, Szent és kietlen.

Így lesz majd rólam dala csodáknak, Fejemre újak majd ígyen hágnak, Fejemre újak majd ígyen hágnak, De megcsodálnak.

A PÓCSI MÁRIA

Ma Máriától jönnek a szívek, Ma Mária-kép minden durva lábnyom. Szívemben sír a pócsi Mária Egy őszies, emlékes délutánon.

»Óh, Mária« – mindig új-új csapat Énekel a poros, tarlott mezőkön, Ezek hozzák magukkal a hitet S porfelhőben fölöttük ez a nő jön.

Óh, Mária, Pócson is lakozó Regina Vitae és maga az Élet, Itt, Érmindszenten, útra készülőn, Ma, csúf napomon, Veled hadd beszélek.

Egy idő óta megnőtt a szivem S a szép bűnöktől keservesen tiszta S most hirtelen csak Tégedet keres Egy szüzetlen és bűnös kálvinista. Tegnap volt az oláh Mária-nap, Tegnap temettem minden élet-rangot S ma jönnek meg a pócsi búcsusok S ma táncolnak a kicsi, móc harangok.

Hogy ki vagyok, ma kezdem sejteni: Rossz ébredő és sokat próbált fekvő, Az Életnek rosszul nősült veje, Vallástalan és nőtlen, öreg vő.

Ma kell kihúzni a szomorú tőrt, Melyet az Élet szivembe belévert, Ma felejtek el minden igazat S ma bocsátok el minden régi némbert.

Ma tudom, hogy csak Mária maradt, Szívemet most már csak Mária lássa S e Mária nem régi fancsali, De mindennek egyesitő, nagy mása.

Mária a nagy, fehér jégtorony, Mária a zászlóknak szent zászlója, Mária a mennyei paripa, Ha vágtatván visszaköszönök róla.

»Óh, Mária« – hallga – giling-galang, »Óh, Mária« – és mégis ez a minden: Ma érkeznek Pócsról a búcsusok S processziók én rossz idegeimben.

Óh, Mária, ma már azt üzenem Azoknak, akik halálomra lesnek: Úgy kívánja a pócsi Mária, Maradjak meg magamhoz érdemesnek.

Ma egyszerűbb, emberibb a dolog, Ma már tudom, hogy nem nagy csoda élni: Egy Mária, még hogyha pócsi is, Pogányokkal is tudhat jól beszélni.

Mikor már minden hit-húr elszakadt S az emberben a barátja se hisz már, Jön Mária s Pócsról a búcsusok, Jön a szivünk, multunk és játszva visz már.

Ma már hiszem: nagy döntés vár reám, Legyőzni mindent, mi ellenem támadt, Mutatni egy példátlan életet S nem bocsátni el az én Máriámat. Óh, Mária, ma úgy zeng a szivem Mint szűz–nyövő, bátor diák–koromban: Akkor lehet akárki is vitéz, Ha a hite és már mindene romban.

Most érkeznek a pócsi búcsusok, Szívem s őszi, száz diák-lelki emlék, Giling-galang, ének, Ősz, Mária: Lesz Mária és életem is lesz még.

»Óh, Mária« – jön a te életed, Hozzák messze, szilágyfalvi oláhok, Most jönnek már az édes babonák, Most jönnek az igazándi morálok.

Óh, Mária, most jön a hazudó, Igazi és Halált-incselő Élet, Óh, Mária, Élet, giling-galang, Áldassál, hogy ma találkoztam véled.

HA TANULTUNK ZSOLTÁROKAT

Osvát Ernőnek küldöm Ha tanultunk zsoltárokat, Hogyha imádkoztunk sokat, Porba ejtjük És felejtjük, elfelejtjük.

Ha tetszett az Isten szeme, Lángoló Nap nyári heve, Porba ejtjük És felejtjük, elfelejtjük.

Ha volt néhány pohár-borunk; Anyánk, frigyesünk, asszonyunk; Porba ejtjük És felejtjük, elfelejtjük.

Ha a céda hír fölkapott, Ha láttunk néhány szép napot, Porba ejtjük És felejtjük, elfelejtjük.

Ha tetszett balga életünk, Gondunk, kedvünk, lelkünk, eszünk, Porba ejtjük És felejtjük, elfelejtjük.

ÉLETEM APADÓ ERE

Életem szegény és apadó ere, Melynek volt–sodra vad sással nőtt tele, Fájva vigyázlak.

Meddig lézeng még tévedt, sekély vized S néhány arannyal vajjon meddig fizet Engem az Élet?

Élni, birkózni, jaj, még meddig szabad, Meddig pártolnak a bűvölő szavak Elöntve ajkam?

Mert elmondani még sokat akarok, Mert kellenek még az esős hajnalok Zúgva, zuhogva.

El nem apadhatsz még, életem ere, Tele a vérem, lelkem, torkom tele: Áradni fogsz még.

FEHÉR ASZTAL BÚCSÚZTATÓJA

Boros asztal, fehér asztal, Telt poharak, kacagva bongók, Víg, hős, legényi éjszakák, Villámos kedvüek, csapongók, Már elhagylak benneteket.

Szíves órák, duzzadt órák, Rólatok már lassan lekések, Elmulasztom örömötök S a régi szép feledkezések Ritkán jönnek, alig-alig.

Boros asztal, fehér asztal, Frigyesedésünk hajdan-hajdan Képzelt gondokban született, Örömnél is jobb ifju bajban S most mint bagoly-hit szétszakad.

Szíves órák, duzzadt órák, Komorabbak s hígabbak lesztek S a régi borosüvegek Nyujtóznak, mint vén sírkeresztek Vén temetőben valahol. Ritkább-ritkább lesz a kortyom S megtelek már síri malaszttal S oly furcsa a ravatalom: Egy boros asztal, fehér asztal S virrasztóim telt üvegek.

BUJKÁLÁS A SZÁNALOMTÚL

Úgy bujkálok a Szánalomtúl, Találkozástúl és beszédtűl, Mint aki nagyon–nagyon szédül, De kell, hogy lenézzen a Mélybe.

Bús, rozzant konflisnak ölébe Dobom magam és gyáváságom S kullogok a pesti utcákon Űzött kutyaként, félve-félve.

S én lennék a Hírnek kevélye? Ki, mint egy ingét féltő senki, Nem ér rá gyűlölni, szeretni S csupán bujkál a Szánalomtúl?

BUKDOSIK A LELKEM

Bukdosik a lelkem, Mint szamár a jégen: Meghanyatlott Az én büszkeségem.

Nagyon meghanyatlott Ős fenyő módjára S a volt úrnál Nincs szomorúbb árva.

Fürész fürészelte, Fejsze nekivágott: Büszkeségem, Óh, halálra váltott,

Búcsuzom már tőled Bölcseséggel telten S bölcseséggel Bukdosik a lelkem.

ELADÓ A HAJÓ

Eladó a hajó, Szakadt kötelekkel, tört árboccal És minden-minden jófajta rosszal.

Eladó a hajó, Egy kis javítás és megint futna, Törődött gazdája megunta.

Eladó a hajó, Dicső volt a maga idejében, Tengerre vinni tán ma se szégyen.

Eladó a hajó, Vitorlája ezer vihart látott, De be is járt már ezer világot.

Eladó a hajó S aki méltó szép, szent kárhozásra, Szökkenjen föl rá megbabonázva.

Eladó a hajó, Új gazdát keres, új igézettet, Hajrásabb utat, bátrabbat, szebbet.

Eladó a hajó, Elég drága, jöjjön, aki kéri: Szép pokol–útja lesz, de megéri.

AZ ÉN HADSEREGEM

Fiatalok,
Forró, páratlan hadseregem,
Nem baj, ha meghalok.
Enyém az ország
S a tiétek
A legszentebb hivatalok:
Ha meghalok.
Ezt okosan csináltam:
Jöjjetek, ti,
Nálamnál bűnösebbek,
Szebbek és kevesebbek,
Többek és jobbak,
Fiatalok.
Ti vagytok az én országom
S tiétek lesz itt minden,

Ingyen, Egy kicsit a lelketekért S miattam. Előre, drága hadseregem, Előre. Bűneim piros zászlóját Erényeimnek sok Fekete rojtjával Lobogtassátok. Síromból is rátok (Habár ócska a szó) Vidáman nézek. Vitézek. Fiatalok. Előre. Nincs már nekem semmim. Ti vagytok az örökség, A jutalom, Ti vagytok a dalom S fiatalok, fiaim Szép lesz elesni értetek Majdnem-majdnem Fiatalon.

MERT MÁSOKÉRT CSATÁZTAM

Oláh Gábornak küldöm Tervek fogytán, hitek apadtán, Mikor immár hamut se hintek S nem kezdhetek már új megint-et Kínszenvedő utamnak végén Keresgélőn visszatekintek: Óh, multam, adj egy szalmaszálat.

Készül az ár halott fejemre. S az Élet, hajh, komoly ajándék, Adja hozzánk áldott aránkként A házasító nagy Természet. Volt-e bennem legalább szándék Áldottan hagyni az arámat?

Akartam-e szent indulatban Feledni magam kis személyét, Hogy majdanta boldogan éljék Életüket jövendő mások? Akartam-e a titkok mélyét, Hogy önmagamnak fittyet-hányjak? Látom magam ifju csatákban, Amelyekben én voltam minden, Forró, bolond, bő ereimben Vérem csupán magamért tombolt, Mint egy földi, kárhozó Isten, Úgy vívtam a hiú csatákat.

S látom magam magam tagadva, Eldobva minden hiuságot, Fehér lovagként mint csatázok Meg se született milliókért, Voltam nem ismert, megalázott, De a lelkem ujjongva vágtat.

Óh, Élet, én nem csaltalak meg, Nem csaltalak meg mégsem, mégsem, Volt száz termékeny szívverésem S nem faragott versek és képek, De néhakori fehérségem Mondnak vétót majd a nagy árnak.

Hogy nem hittek szavamnak, még jobb, Mert így fehérebb minden tettem, Mert így gyönyörűbben szerettem: Tudtam azoknak szépen adni, Akiktől önzőn mitse vettem: Éltem, mert néha éltem – másnak.

KI ELVESZTI HARCÁT

Akik türelemmel Nézték és szánalommal Én nagy vergődésimet, Maradjanak most már Továbbat is jó szivek, Továbbat is jó szivek.

Életemnek útja Bűnökkel kövezetten Fehér cél felé futott. Akármi is történt, Vezekelni nem tudok, Vezekelni nem tudok. Harci trombitámat Már eldobom nyugodtan: Büszke Jerikó-falak, Mint régen, szilárdan, Sötét gőggel állanak, Sötét gőggel állanak.

Amit csak akartam S vívtam szent hevülettel, Kudarcos csődre került: Sok nagy szándékomból, Jaj, semmi se sikerült, Jaj, semmi se sikerült.

Állok nyomorékon Méltatlan és rossz névvel Ellen és barát előtt, Mint a végzet-verte, Régi, bús hadviselők, Régi, bús hadviselők.

Sisakom beverve, En-szívemben a kardom S a pajzsom messzi hever. Ki elveszti harcát, Ilyen csúnyán pihen el, Ilyen csúnyán pihen el.

SZEGÉNY, ÁRVA RIGÓIM

Nótáim, én árva rigóim, Vesszetek. el: nem tudtatok Harsogni elég gőgösen, Kacagni elég boldogan Hangotok bamba hódolóin.

Hűvös van már a kertetekben S rajtatok a csirip–hadak, Rajtatok az ál–gőgösök S ti nem tudjátok meg soha, Hogy nem nótáztak soha szebben.

Nótáim, én árva rigóim, Vesszetek el: nem tudtatok Harsogni elég gőgösen, Kacagni elég boldogan Hangotok bamba hódolóin.

AZ ÉLET-HALÁL TITKAI

Édesanyámnak s azoknak, akik egy kicsit is valaha anyáskodva szerettek, féltettek s talán már el is búcsúztattak.

A SORSOM ELLOPÓJA

Ki az én sorsomat ellopta, Láttam, Nipponban vagy Amerikában, Nem emlékszem: Álmomban láttam. Aratott és eredmény-kévék Halmaza és kincse előtte. Fiatal volt, holott miként én, Taposta harmincharmadik v Évét. Szinte robbant még az erőtől, Hogy a munkából hazatért Sakkor Fiatal feleséget csókolt Tüzesen a hűs alkonyatkor S gyermekek játszottak, a kertben. Verten Én is ott voltam, tönkreverten, Idegen koldus azon arccal, Korral S ő élettől mámorosan, Jókedvűen kinált meg Kenvérrel és almaborral. Az udvaron vackot vetettek S bénán Őriztem a paradicsomot. S nem mondtam meg, hogy én lehetnék Ifjú gazda s nem koldus vendég S némán, Titokban oldtam kereket S neki a bús országutaknak Szaladtam futva, szökve Sorsom tolvajától örökre.

AZ ELREJTETT ARCOK

Bosszús, bolond, béna vagyok, Aki bírtam annyi harcot S kit a farkas–szem meg nem ölt, Megölnek az elrejtett arcok.

Mint orvok, úgy rejtőznek el Titok-takarókba zárva. Néhány nyár óta nincsen arc, Csak csúfolódó csúnya lárva.

Én már alig–alig birom, Talán mert érzem a végem: Medréből tán holnap kicsap Az én dagadt őszinteségem.

Közel és távol hazugak, Gúnyos rejtők csúf csapatja, Szép volna látni e hadat: A lárva-bontást hogy fogadja.

Hiszen semmit se akarok, Csak csúf lárvákat levenni S látni meztelen arcokat, Melyeken nincs mez, festék, semmi.

Egyszer néznénk farkas-szemet, Kivoltunkat egyszer lássuk, Horkantan egyszer hadd legyünk Egymásnak kemény Messiásuk.

A CSODÁK ESZTENDEJE

Összeszaladt Ősz, Tél, Tavasz, Nyár, Folyók mély bölcsőkből kikeltek S engem elhagynak már azok is, Akik eddig szivvel sziveltek.

Valaki megőrült az Ürben, Valamely Nap járja bolondját, Valaki mindent összezavart S üstökösök jövését mondják.

Nagy vágy-kötelek elszakadnak, Ébrednek oktalan szerelmek S karunkon a régi örömök Lesznek bús, utálatos terhek. Bicskák szomjasabbak a vérre S gőzösök egymásba szaladnak S akik szerették az Életet, Most nagy Halál-légyottot adnak.

Ki csinálja, ki jár közöttünk? Egymás mindene minden-minden S a felhőt az a Cél kergeti, Mely itt tapos a lelkeinkben.

Egy pillanat és minden más lesz, Más a holt Tenger, más az örvény S másképpen villan meg agyamon Minden gondolat, minden törvény.

Jaj, jaj, be félek, félek, félek: Mi lesz vajjon, jaj, mi lesz holnap? Messze világok szeszélyei Nekem holnap mit parancsolnak?

Hogyan tiportat el a sorsom, Hogyan hal el minden, mi drága? Óh, örök titkoknak szomorú, Borzasztó, egységes világa.

TESTEM, VITÉZ PAJTÁSOM

Testem: vitéz, kemény pajtásom, Híven ugrott értem tűzbe, vérbe, De most már nagyon kopott Hajdantan büszke vértje.

E gyötrött földi-hüvelyt áldom, Mert ha szól hozzá az Élet hangja, Hegyezi beteg fülét S fiatalon fogadja.

Voltunk s halunk, mint jó bajtársak, Homlokunk nyirkos gödörbe ejtjük S ha volt egymáshoz hibánk, Egymásért elfelejtjük.

Hiszen nem is az Élet nagy szó, De az élet bús megérezése, Testem vidám fiu volt, Nem leszek rossz Jób én se.

A MEGHÍVOTT HALÁI.

Ha akarom, két óra mulva Halott lesz egy szünetlen elme S hódolattal lépi át küszöböm Minden halálok fejedelme: A meghívott Halál.

Póri, kicsi halálok helyett Jönne pompával és bíborban: Még fehér papir-álarcot visel Álomhozó húsz grammnyi porban Itt, az asztalomon.

De fölkelne királyi díszben, Ha akarnám, két óra mulva S megcsókolná megnyugodt homlokom Koldus ágyamra ráborulva Ez a fölséges Úr.

Ha akarom, nagy, jó álom jön S nem a régi erőltetettek, Kicsik, szomorúk és hézagosak Népe, amelytől félve retteg Minden kis szenderem.

Ha akarom, nem kell megvárni, Míg lomb módon, gyáván elmultam S letépjen egy bús, hűvös esti szél S mint egy csavargó, nyomorultan Fagyjak meg valahol.

Ha akarom, hogyha akarnám, Mennyi bús szépség nyugtot lelne, Mennyi szép bánat, ha találkozunk Én s a halálok fejedelme, A meghivott Halál.

Asztalomon, álomporokban, Ott trónol már gyönyörű réme S két óra mulva már, ha akarom, Rám hull a legszebb trónnak fénye, De, jaj: gyáva vagyok.

MINDENT MÁSKÉPPEN SZERETNÉK

Pénz, számon-kérem tőled Az életet, a terveket, A hazámat, az anyámat, Az Istent s a gondolatot És a szeretőmet.

Mind ottvesztek, Ahol te elmaradtál, Ahol magamra hagytál És ma más volna mindenem És ma több volna mindenem.

Átkozott koldusság-Nílus, Mely mindent elöntöttél, Mely életemre jöttél S kicserélted az életem S szívem eliszapoltad.

Többje volnék a jövőnek, Az életnek, a terveknek, A hazámnak, az anyámnak, Istennek és gondolatnak És a szeretőmnek.

Más volnék, de elöntött Ez a koldusság–Nílus, Amely engem megcsúfolt, Hamisított, kicserélt És ledöntött.

Nem vagyok; aki vagyok, Enyéimnek olyanja, Mint törvényes gyermekek Derüs, bölcs, szülő anyja, Nem vagyok a magamé.

Most jobban, mint akárha, Pénz, te átkos távoli, Pörölök, sírván, veled, Mert miattad vagyok én Magam tagadó mása.

Mindent másképp szeretnék, Isten volnék sokakért, Ha nem fogna az iszap S ha önmagam: önmagam Lehetnék.

AZ ÁRULÁS NYARA

Fonnyasztó nyár bennem és künn is S nem tudom azt se, merre megyek, Nyugtalan erdők hivogatnak, Rengetegek S nem tudom azt se, merre megyek.

Mult nyarak vér–nyomai visznek, Régi vágyódás, régi harag, Régi csók, kín és buta féltés, Régi nyarak, Régi vágyódás, régi harag.

Valami jön ezen a nyáron, Süvöltnek bennem a nyűtt erők, Hajlongok az erdők előtt, mint A Halál előtt, Süvöltnek bennem a nyűtt erők.

Baj lesz, mert a nyár vén, fonnyasztó S nem tudom azt se, merre megyek, Halál-dacok hívnak nyaralni, Erdős hegyek S nem tudom azt se, merre megyek.

Valami nagy, sivár gonoszság Lesz ez az erdő s a nyár hazug S kopár, kegyetlen lesz a vér–nyom: Szahara–út Lesz ez az erdő s a nyár hazug.

Az én nyaram nagy árulás lesz, Mert, jaj, én nem nyaraltam soha. Sokakon végigvág a bosszum Bús ostora, Mert, jaj, én nem nyaraltam soha.

AZ IDEGEN ARCOK

Ha idegen arcokat nézek, Arcom ijedten földre vágom: Óh, Istenem, mennyi más arc van, Mennyi más arc van a világon.

Mennyi borús szem néz szemembe, Mennyi homlok sápad rám némán, Mennyi vádló álom és rejtély, Mennyi nagy szomoruság néz rám. Mennyi vád terped minden arcon, Vádja letünt s jövő időnek, Mint láncos rab, félve, bűnbánón, Csak föl-fölnézve nézem őket.

Valaha minden arc magáért Vívott egy szörnyűséges harcot És állanak rab ellenekként Egymással szemben most az arcok.

Már-már alig is emlékeznek, Hogy egykor egymással csatáztak, De ott ég minden ember-arcon Látatlanul kudarc, gyalázat.

S minden arcot, idegen arcot, Midőn elfog a titkos emlék, Legalább egyszer földeritni, Megragyogtatni be szeretnék.

AZ ÉLETEM KERTJE

Amott az Ősznek Kanyargós, ezer útú kertje, Ázott levéllel bekeverte A bércek mögül rohant szélvész.

És ott lebzselnek Az Őszben százan és százan Művész–búval vagy kackiásan, Mintha az csak sétatér volna.

Járnak az Őszben, Színeit butául isszák Szemeik, a sohase tiszták, Kik ingyen kivánnák az Őszt is.

Járnak, taposnak, Hol valaha én jártam szebben, Az én sok útú életemben S nem foghatok korbácsot rájuk.

Élet közében, Halom-közében a Multnak, Hol szélvészek ordítva fújnak, Az én kertem mások prédája. Október napja Rájuk már kacagva köszönt le, De hogy itt egy élet ment tönkre, Mit bánják a kedves turisták?

S járják a kertem Ártatlanul a derék balgák, Nem tudják vagy nem is akarják, Hogy ez: az én Életem kertje.

AKIT EGYSZER MEGLÁTTUNK

Fenyő Miklósnak küldöm Ezernyi idegen szemre Vet naponként képet az arcom S ezer idegen arccal alszom, Kik a szemembe temetvék: Ezer rémlés és száz emlék.

Ki rám tekint, kit megnézek, Egymást talán már sohse látjuk, Nem öleljük, de meg se bántjuk, Egyik erre, másik arra Emléket visz nem akarva.

Hűvös szemek légiói, Hiába tüntök messze-messze, Nagy titkokkal bele van edzve Szemünkbe, kit egyszer láttunk: Egymással éltünk és háltunk.

S ki rám tekint, kit megnézek, Akármilyen undorral tettük, Egymást örökre elszerettük, Mert az utolsó látásig Álmunk: a másik, a másik.

AZ EGYENES CSILLAG

Hullámlik az Ég, Ez a végtelen titok-tenger S dobja szemünk partjára Csillogó csillagait Szűk markú kegyelemmel. Hűs; dobott csillagok, Kiktől szemem káprázik, Hol marad legkülömb Társatok, Testvérem, a másik?

Górált, bús fény-csodák, Ti vissza-visszatérők; Mutassátok meg a Nincsenből A Nincsenbe futót, Célhoz sohse érőt.

Hol az igazi csillag, Melyet kivetett a sorsa S időtlenül Időtlen időkbe Egyenesen tör be lobogva?

A Végtelenség piacán Nyílegyenest fut s mint egy álom Száguld át egyszer S csak egyszer látja bárki is A szemhatáron.

Vándor világok, napok Koldusokként be-berobognak, Kerengve néznek utána Az én száguldó, egyenes Csillagomnak.

Örök, ősi Idő Hajtotta ki a Térbe, Az Okot keresi ott: Az Isten sem kerülhet Utána, sem elébe.

ELHAGYOTT A FÉLELEM

Most dobtak el: zuhantott fáklya Alvandó, vén fejem, Most már elhagyom: az Istent is, Mert elhagyott a félelem.

Rettegő szemeim ragyogtak, Mint téli csillagok, Most elhagyott engem már minden, Mert a félelem elhagyott. Nyitott sirokat léptem által Halálos éjjelen S fogaim sem vacognak többé, Mert elhagyott a félelem.

Most már rosszabb vagyok, veszendőbb, Mint elcipelt halott. Jaj, jaj, nem érzem, hogy élek már, Mert a félelem elhagyott.

A TŰNŐDÉS CSOLNAKJÁN

Kabos Edének küldöm Tünődés, bú-berzsenyes csolnak, Halál-kikötőmből eloldlak: Megyünk S lobogtatom kék lobogómat.

Régi, gyors hajóm ide int még, De elhagyom az élet mindjét, Megyünk S utunkra a feledést hintsék.

Ez a legszebb csodálatosság, Lelkünket fölravatalozzák, Megyünk, Éltünk és minden: istenhozzád.

Élet s Halál között evezve Szent zavarral csábít a Messze, Megyünk Tünődés vizére eresztve.

Tünődés, bú-berzsenyes csolnak, Halál-kikötőmből eloldlak: Megyünk Nap-halálig, hol nem lesz Holnap.

A MENEKÜLŐ ÉLET – 1912

A SZŰZ PILÁTUS

KÖSZÖNET AZ ÉLETÉRT

Van-e szebb élet, mint a másik S nem mindegy-e, akárhogyan Verjük magunk az elmulásig?

Úgy siratom azt, amit sírtam, Olyan nagy vétek a sirás: Esti vezeklés hajnal–pirban.

Aki él, az mind, mind örüljön, Mert az Élet mindenkinek Kivételes, szent örömül jön.

Én vétkeztem, százszor vétkeztem, De már jön a megjobbulás, Már az örömet látni kezdem.

Már megragyog fénnyel az Élet, Mindennemű s mindenkié: Milyen nagy, áldott fényességek.

Akárki helyén éltem volna, Életem éltem egyaránt, Ujjongva avagy panaszolva.

És akármi is fog már jönni, Mielőtt végleg elmegyek, Meg fogom ezt szépen köszönni.

DALOK A LABDATÉRRŐL

I.

Valamikor labdatéren Hét fiuk ha összekaptunk sorshuzáson, Ki az az egy nem osztozó Labdaverő boldogságon, Ki az az egy, ki ne játsszon, Engem dobott ki a sors, Mindig engem, mindig engem. Kövér könnyel, sóvár vággyal Víg hat körül leskelődtem, ténferegtem. Most is, most is víg hat körül, Kik nem hatan: százan, ezren Labdát vernek víg–feledten, Csak úgy kussoltat a sors, Mindig engem, mindig engem.

II.

Ni, most a labdatéren Milyen gyorsak a fiúk Es még szebben kacagnak, Miként a régi hatok. Milyen, milyen szent volna Utódomat meglelni, A kitudott, kis senkit, Fölösleges nem-játszót És szólni hozzá vigan: »Fiacskám, meglátod majd, Lesz egy nagy labdajáték S ott te leszel a vezér, Repülsz, miként a labda S rikoltsz, mint egy víg rigó S ha majd nagyon elfáradsz, Keresed a hatokat, Keresed s nem találod: Így van ez jól, fiacskám. Régi hét fiuk közül, Îme, engem tartott meg A fő-fő Labdaverő S a többit szépen, ifjan Kiverte a játékból.« Igy szólnék utódomhoz. De bár bejártam százszor A régi labdateret, Nem lelem, nem találom. Talán más most a világ, Nincs játékból kitudott Csenevész, sárga fiú. Pedig, nagy Labdaverő, Én titkos, nagy Jehovám, Úgy szeretném az ilyet Mindet összegyüjteni S egy vígságos játékban Egy utolsót játszani.

FELELET AZ ÉLETNEK

Már új utálatok se jönnek, Nagy csapások meg nem csufolnak, Kopott, silány, hivatlan vendég Penészes portámon: a Holnap S roskadott vállamon: az Élet. Csodálkozom, mikor beszélek, Vagy mást merek unt szóra hozni És hogy még tudok csodálkozni. Néha, ütötten, mintha várnék S táncol előttem halvány-halkan Futós időkből néhány táncos. Zárt szemű és hűlt lábú árnyék. Ezekkel is már leszámoltam, Csak voltak ők és én is voltam Táncok korában, hős időben. Csak olykor-olykor ébredeznek Egy-egy versfaló, messzi nőben, Kiktől bókokat hoz a posta, Kik unalomból kalandozva Verik meg a vén kapus várat. Egy szemrehányás, késett zokszó, Elhalt hangu baráti kérdés Jön-jön még s több váltó-lejárat. És siratás, keserű száj-íz, És a »mi lesz?«-re vállat vonva És nézvén látni nem akarni. Kergült a szív és az agy lomha. Böngészem a hirlapok sorját, Semmit se bánok, őrzök, értek. Ürülnek a boros edények Íz, szomjuság és mámor nélkül, Se nem dühödik, se nem békül Közömbös, borult, szegény lelkem. Küldött az Élet: megfogadtam, Parancsokat rótt: teljesítvék, Kérdezett és íme: feleltem.

A SZŰZ PILÁTUS

Jaj, felejtek és görbe szájjal Fanyargok én, aki a szitkot Fohásszá avattam s a titkok Bősz szájú harsonája valék. Leveleimet elégettem, Multamat a Multba kavartam, Akaratom mind elakartam S unom a rest, döcögő Jövőt.

Unom már az emlékezést is S a bánást bűneim fölötte, Sok fogadkozásom: »örökre«, Sok, pazarolt, régi csókomat.

Kit látok, másnak-váltnak látok S énemben bámulom a régit, Mint egy öreg mesét: »beszélik«: Óperencián is túl talán.

Minden úgy csittul, múlik, szürkül, Mint amit rőt mező védelmez: Ma már a Halál sem félelmes S szégyenlem, ha föl-fölijjedek.

Tán-holnapi végem mosolygom S én, a szegény, megcsalt borissza, Mint egy Isten, úgy nézek vissza, Által, eldobott életemen.

Ami mámor volt, nem sajnálom, Ami józanság, az se késett, Se barátot, se. feleséget Utamra nem ráncigáltam én.

Mosom kezeim, szűz Pilátus, Felejtek, jaj és megbocsátok, Csók,, pénz, hit, bűn nem várok rátok, De nem várok már magamra sem.

A MEGABRONCSOZOTT LÉLEK

Bizony, ha élek, Talán én is lantot cserélek, Hiszen még máma Abroncsozza lelkem a fáma.

És hogyha holnap tetszenék, Jönnének más húrú zenék, Új hírek és új aggodalmak. De befűtött az Ür a dalnak, Ha ilyen könnyen lebben el A hit, a máj és a tüdő S mint költők hívják: a kebel. Bizony, ha élnék, Életemet halálnak vélnék, Mert élnék ócskán Túl minden ringy-rongy földi jócskán.

És hogyha holnap tetszenék, Van élet és halál elég. Van össz-vére e szép kettőnek: Szülő-ágynak és temetőnek. A bölcs ember sírva mulat, De végül minden egyszerű: Egy úri, hősi mozdulat.

Bizony, ha holnap Hír–abroncsaim szétbomolnak, Szabad–szebben Lélek nem hullt szét lelkesebben.

A VÁR-ÚR SZEMÉREMÖVE

Fájdalmas betegség, Örökös, barna cikkázása A Halál-villámoknak, Ki szereted a jaj-muzsikát, Az átkozódó Jóbokat, A sebes Lázárokat, Fájdalmas, hosszú betegség, Te vagy az Élet. Mert te vagy az Élet Hű várnagya, ki jól vigyáz A portyázó vár-úr Kikapós, léha asszonyára. Hajh, fájás nélkül Az volna az Élet, Ami a fáradt kurtizánnak A legszebb ifjú Szerelmi, szent dühe: Semmi. És én jajgatva is, Egeket káromolva néha, Mardosva, tépve, Sujtva a Halál-villámoktól, Érzem benned az Életet, Érzem, hogy te vagy az Érzés, Akit azért kaptam, Hogy az Életet soha-soha Érezni el ne üttessem, Míg élek.

Óh, Élet hű várnagya, Fájdalmas betegség, Köszönöm, hogy rámlakatoltad Élet–uramnak Szemérem–övét.

A MEGŐSZÜLT TENGER

"Fölforralja a mély vizet, mint a fazekat és a tengert olyanná teszi, mint a képírók mocsára. Maga után hágy világos ösvényt úgyannyira, hogy aki látná, azt vélné, hogy a tenger megőszült." Jób könyve 41.

Megőszült tenger, ez volt a vak remény: Úgy hagyni vénen a tengert, Hogy jajgasson, Hol erős karral habjába csaptam én.

Hogy megőszülten tépje ezüst haját, Hogy szánják a megőszült tengert, E megőszült, Halálraijjedt, óriás banyát.

S ha jön elétek az aggok serege S kérdi, mi lelte a tengert: Mondjátok meg, Hogy itt úszott az Isten szörnyetege.

S mégis képírók képén mocsár, romok S mégis nézzétek a tengert: Kissé ősz lett, De, hajh, semmi, de semmi sem változott.

Úgy csapott belé, mint az Isten nyila Valaki s nézzétek a tengert: Képíró-mű S rajta néhány úri hal-familia.

Óh, én bibliám, mégis maradj titok S ha nézik a megőszült tengert, Mondd, hogy egyszer, Egyszer tán mégis valami jönni fog.

Egyszer talán majd nyílik az Úr ege, Egyszer tán átszeli a tengert Villám–csíkban Az Isten sujtott s kedvelt szörnyetege.

TÉLBE-HULLÓ EMBER VÁGYA

Napjaim: koldus, Télbe-hulló, Csöndes, elszánt betegek, De vidáman zúgnak körültök Tavaszi csergetegek S futó hó alól zöld kacsint:

Meggondolom, hiszen a láz: láz S én mégiscsak roncs vagyok S kezdődő Télben várt Tavasszal Mindhiában baktatok S aligha érek már Tavaszt.

De csergő, friss álmaim vannak S tépik Tél-est biborát S rohannak utánam kölykökként A nyilandó ibolyák: Hát hogyha együtt érkezünk?

A TÁVOLI SZEKEREK

A Hold egy óra mulva jön föl S a nagy országút verett, Városba vivő, köves útján Jönnek A távoli szekerek.

Följött a Hold, muzsikák szólnak És őszi harmat pereg. S nyikorogva, fehér Hold-fényben Jönnek A távoli szekerek.

Ki álmában a Holdnak fordul, Nyugtalanul szendereg, Mikor távolról iparkodva Jönnek A távoli szekerek.

Városba tartnak adni, venni, Rossz kerekük nyekereg, Nyikorogva és nyekeregve Jönnek A távoli szekerek. A Hold elfordul, hajnal lesz már S a hajnalban egy sereg Villamos lámpa alszik el, ha Jönnek A távoli szekerek.

A városban ébrednek kinnal Szegény, törött emberek S várják azokat, akik jönnek: Jönnek A távoli szekerek.

Leesik a Hold elfáradva S a Nap, mint bíbor, kerek, Kacagó csoda hág az égre: Jönnek A távoli szekerek.

NYÁRDÉLUTÁNI HOLD RÓMÁBAN

Sandítva száll Rómára Fecske-raj-követséggel, Vigyorog vígan széjjel Nyárdélutáni Hold. Nagy kékség és pirosság Most újból-újból hozzák Régből azt, ami volt. Szent mezők pára-fátylat, Hegyek álom-színt váltnak, Diadalok s romok, Nap s Hold közé beszőve, Hanyattan az Időbe Róma sürög-forog. Óh, gyönyörű örökség, Változó, ős, szent község, Urbs, te feledtető, Az én-élet poklából Lelkem-testem kilábol, Te szent, védő tető.

Im, magam idehoztam, Védj és boríts be mostan, Te szép, te bölcs, örök. Örökkön éltem, élek, Csupán hüvelyt cserélek, Mint Ulisszes-görög. Áldom a nyüzsgő Rómát, Mindennek átfogóját, Pulyásan is nagyot. Ma, hogyha úgy akarnám, Alkonyi álom karján Akár Remus vagyok. Nézem a mai nőket, A volt és lesz időket: Be régen élek itt S be minden élet mindegy S a Hold már ismer minket, Vigyorog s nem hevít: Sandítva száll Rómára.

A SÁTÁN KEVÉLYE

Életét végig gőgben élje A Sátánnak fölkent kevélye.

Fakóan szirma ne omoljon: Piros virág volt: pirosoljon.

Panaszra is görbülhet szája, De rugja meg azt, aki szánja.

Komédiázzék, hogy ő elvet Egy-egy megtagadott szerelmet.

S ha térdelve mondja imáját, Pattanjon föl, mások ha látják.

Ha hisz és vár, remél és retten, Kiáltsa azt, hogy ő hitetlen.

Ha szivébe kétségek szúrnak, Zengedezzen hitet az Úrnak.

Sohse legyen asszony bolondja S ha él-hal érte, meg ne mondja.

Ha futó csókra űzi ösztön, Százszor ájuljon, esküdözzön.

Inség, betegség hogyha dúlna, Járjon-keljen, mintha vidulna.

S Halál ha cirógatja csontját, Farsangolón járja bolondját.

Ellenségeit udvarolja, Mintha aggodalma se volna. Krisztus tréfából se vezesse, Akik szeretik, ne szeresse.

S ha az Élet már összemarta: Jött a Halál, mert ő akarta.

(Sátán kevélye, szerencsétlen, Jaj, nem így éltem, nem így éltem.)

AZ ELZÁRT KIRÁLY-LYÁNY

Mosolyom, e pajzán király-lyányt, Vén, bús kapukkal, íme, elcsukom, Arany-haját, nagy gyermek-szemét Utálom, irigylem és unom.

Haját tépje, szemét kisírja, Hadd öregedjék együtt meg velem, Szokjék sötéthöz s maradjon el Tőle is a kandi szerelem.

Emlékezzék, mikor csókoknak Volt balzsamos, ezer, napos napuk S csók-csengőre nyíltak szívesen S ifjasan a zárt tömlöc-kapuk.

Fonnyadjon el gőgös pártája, Mely a csók–díj selyménél szennyesebb S gyógyítsa meg vágyát az Idő, E bizsergő, enyhe, drága seb.

S majd hogyha a kapuk kinyílnak, Felejtette légyen azt, ami volt: Megölelem a fonnyadt, ősz lyányt, Az aggszüzült, tört halál–sikolyt.

A BÉKÉS ELTÁVOZÁS

Száritson ki szemükből a Nap, Kik egyszer is megnéztek. Ne hagyjon az én suta arcom Senkinek se szánó emléket.

Sors-intézőm a Semmi legyen; Szem- és fültömő Semmi, Adassék meg nekem vád nélkül S észrevevő vágy nélkül menni. Hangomat a Semmi igya föl, Mint az álmokat issza S az én gyönge, panaszos hangom Ne jajgasson senkinek vissza.

Távozzak el én mindenkitől Megsemmisülve, szökve, Szemekből, fülekből távozzak Emlékek nélkül és örökre.

Egy suhanás se árulja el, Mit lelkem úgyis titkolt: Valaki elment élet nélkül, Valaki elment, aki itt volt.

Felejtsem el én is magamat, Nagyboldogan felejtsem, Önmagamból és a világból Szédülve, zuhantva leejtsem.

Akkor se legyek majd senkié, De ne is legyek árva, Nézzek szép, hideg mosolygással Az én hívó, örök arámra.

Nem voltam másé, se magamé, Arám: a hideg Semmi, Nincs jogom, hogy emléket hagyjak És, jaj, nincs jogom emlékezni.

Feledt kérdésként, választalan Bukjam csöndbe omoltan: Ha nem voltam, ne vágyjak lenni S maradjak titok, hogyha voltam.

AZ ÓPERENCIÁS TENGEREN

Pucér mellemet vágyom betakarni Felhőkkel mint az őszi, csöndes Ég, Ne táncoljon tovább az Élet rajta: Most már hadd jöjjenek a mesék.

Száz méter lenne borotvált szakálam, Öreg az ajkam, fogam is hibás: Olyan kicsi tenger lett a szivemből S olyan nagy az Óperenciás. Hát megpróbálom magam befelhőzni, Szólni magamról unott a dolog, Gyűl és dohog őszi mese és felhő, Burkolt mellemre rágomolyog.

Volt egyszer, sokszor, volt talán ezerszer, Hét mérföldes csizmáju hős, derék Királyfi, ki szabad mellel elindult És, himm-hámm, elnyelték a mesék.

ASSZONY ÉS TEMETŐ

SZÍVEDET ISTEN SEGÍTSE

Szivedet Isten belátáshoz Százszor segítse: Egy kurta évig élek tán még, Tán még eddig se.

Mit kezdenék sok-sok más nővel? Hajrázva, újra Csinálnám a régi játékot Vágyva, borulva.

De ha szám-íze régi volna S egy alkonyatkor Érezném ízét a te szádnak, Mi Jenne akkor?

Jaj, hogyha téged más pótolna Egyetlen egyszer, Te, de meg én is, be megjárnók Ily szerelemmel.

Nekem, tudom, bármely nagy csók is Semmit se adna. De neked, szegény, szegény asszony, Jaj, mi maradna?

A FIAM BÖLCSŐJÉNÉL

Hűs lugasban, vén, nyári napon, Aludj, mikor az apád altat, Kicsi fiam: Felleg-bölcsőd sírva ringatom.

Álom–testecskédet legyezem, Csókokra emlékszem, melyekből, Kicsi fiam, Nem hívott elő a szerelem.

Hogy ködből vagy és sohse valál, Sohse fájt így szegény apádnak, Kicsi fiam, Közel lehet hozzá a Halál. Édes magzat-vágyak teltenek, Csak téged kiván már a csókom, Kicsi fiam, Aludj, aludj, vén apád beteg.

Vén nyár, vén sors, magtalan apa: Akartad–e valaha látni; Kicsi fiam; Kóbor, bús apádat valaha?

Halál leseng e nyári napon, Mintha én feküdnék bölcsődben, Kicsi fiam, S álom-arcocskád cirógatom.

AZ ŐSZ SZERELMEI

Az Ősz prédikátora: Nincs szebb az Ősz kiszimatánál, Őszi éneknél nincs szebb ének, Altató nótája a vérnek S az Istennek nincs jobb dalosa, Mint az ifjú és őszi féreg, Mely szól: »hihu, megyünk, megyünk«.

Már öltözik valahol a tél S fagyos, roppant lábával topog, Még Ősz sincs s az ifjú dalnokok, Estenden ha mélázik a szél, Zengik az Ősz szent, nagy himnuszát.

Őszi férgek kara: Hihu, hihu, jaj már a Nyárnak, Hihu, megyünk, megyünk, Ezer ásók sírokat ásnak, De víg az énekünk. Hihu, hihu, Az Élet oly hiú S oly szép, mint őszi alkony S oly szép, hogy elmegyünk S oly szép az Elet–balkon Virágos párkányán át Bizton bukni a mélybe. Hihu, hihu, megyünk Danolva és nem félve, A mi szent muzsikánkra Ep lábu lesz a sánta, Nyár-életű az Ősz, Jámbor a nyári bősz,

Minden kitárt, higgadt lesz És minden rendszeres. Oltsd el a nagy lángokat: Szeress, szeress, szeress, Utólszor és kitártan, Nagy, ölelő könny-árban. Hihu, megyünk, megyünk.

Az Ősz csókja:

Jöjjetek, kik a karolásnak Fáradtjai vagytok, ám váltig Csókolni tudnátok a halálig, Kiknek a fogaik elvástak S ajkakat marni szeretnétek, Jöjjön minden szerelmi inség, Csalódás, bánat, éhség, vétek, Aki csak vágyakban maradt S én csókotokba csókolom majd Az őszi Napot, magamat. S csodálatos, nagy csókolódzás Lesz az édes, őszi estéken, Mely nem fáraszt úgy, mint a nyári, De telt lesz, mint tavaszkor, régen S fiatal csókok tébolyával Lép majd szívetekre a Tél, Miként a Tavasz ibolyával: Még csókol ajkatok s nem él.

Őszi férgek kara: Hihu, hihu, jaj már a Nyárnak, Hihu, megyünk, megyünk, Oltsátok el a nagy lángokat, Szeressetek még egy utolsót, Még szól a mi víg énekünk: Hihu, hihu, Az Élet oly hiú, Megyünk, megyünk, megyünk.

ELDÖNTI A SORS

Rossz vagy, vagy jó vagy? Nem születtem én kitalálónak S nem is születtem rossznak vagy jónak, De kedves, gyűlölt Hiábavalónak. Akarsz maradni? Én, jaj-jaj, hisz alig tudok adni, Igérni tudok és megfogadni, De beváltani? Inkább elszaladni.

Téged szeretlek, Hogy Te szeretsz, nem is olyan fontos: Két ember s mind a kettő bolondos. Mi lesz velünk, majd eldönti talán A Sors, e bölcs, gondos.

ASSZONY ÉS TEMETŐ

Valamit szeretnék: Dalolni víg dalát a nőnek És víg dalát a temetőnek Eldalolni.

Magam akarnám Jó útravalókkal ellátni S az életbe belekiáltni A vígságot.

A temetőnek Tán jussa lesz mihamar hozzám S a nőről vígan gondolkozván: Olyan mindegy.

Édes anyámnak Azt üzenem, szép volt az élet S érdemes volt harcolni véled, Asszony-szerelmem.

Derék, szép élet: Rossz némberé és jó anyáé, Ők igazak és ők a máé Mindörökkön.

Hát hadd daloljak Harsányat és szépet a nőnek S testvérének: a temetőnek: Megérdemlik.

A VÉN CSAVARGÓ

1.

Farkasordító, gonosz télben Életem, ez a vén csavargó, Vergődik, fut gyilkos veszélyben, Hajhó, nem éri hangom el. Rongyoltan és térdig a hóban Hol erre, hol amarra tart, Megáll, kis ereje fogyóban.

Hajhó, egy útszéli keresztnek Támaszkodik a vén csavargó: Nem az ő útja, útatvesztett S ez a kereszt tán sírkereszt.

S nincs más jel a vad hómezőben. Estelegve és ködbeszőtten Forgószél-lován összevissza Száguld a fehér Fagy-Halál Dermesztve, fütyölve, vakítva.

Vén csavargó, itt nincs tovább S az a fa–Krisztus se segít meg, Hajhó: az élet nem adódott A bús Galilea–beliknek.

2.

Hát lefekszünk és álmodunk, Mint az elfeledett rege S édes álmokban vesz meg minket Az Isten hidege, Hajhó, hát lefekszünk és álmodunk.

3.

Pompás és kicsiny palotában Parfümös, párás, jó meleg, Csókos illatú, kis termekben Vár a legnagyszerűbb leány.

Szűz, de pompásabb az Életnél, Bölcs, de nyugtalan telivér S az ő kész, szent hálószobája Megér száz, híres csarnokot.

Ő az Életnek el-nem-értje, Ő az a Gyönyör-Valaki, Kiért nem kár a kárhozás sem, Kiért nem nagy adó az üdv. Édes ágyába vonja forrón A vén csavargót ez a lyány S a legégibb muzsika hallik A legemberibb éjjelen.

4.

Így fagyott meg a vén csavargó.

A VÁROS LEÁNYA

A Biblia is vallja S búgják bús, ódon énekek: Falánkabban fal férfiut a nő, Mióta Város építtetett.

Márvány-omlasztó rózsa Régi Zeus-templom falán: Bekúszta, fogta diadalmasan Sziveinket a városi lyány.

Óh, Város, én imádlak, Ha nem Budapest vagy, de más. Egyszer a harmadik emeleten Párisban ért egy szép riadás.

Süldő lyány vetkezett volt Függöny-feledten, mint titok, Mely készülőn, keggyel, kegyetlenül Valakinek majd megnyílni fog.

Mint az induló Végzet, Szűz hó-teste úgy villogott, Mint amikor a temetők során Sikló, bús lidércfény hint lobot.

Soha tán a Halált még Így nem látták tolvaj szemek, Egész szegény csók–préda nememért Lelkem jajgatón megremegett.

Leskődtem őszi estben, Míg az ablak sötétre vált S aztán betakartam a szívemen Két illetlent:. Csókot és Halált.

Azóta Halál és Csók Itt élnek bennem vétkezőn: A Város leánya falura jött S virágokat gyilkol a mezőn.

A LEGSZEBB ESTE

Be nagy Tél zuhant rám hitben, vágyban, célban, Valakim, egy Asszony, nálatok is Tél van? Havas, tört lelkemnek nincs vége, se hossza, Rendjét talán Te bús árnyad visszahozza.

Vetkőzött a világ, didergően pőre: Szerelmem, Te, Multnak szerelmetes őre, Akarsz-e szerelem után is szeretni S egy-két, téli rózsát az arcomba vetni?

Végkoriak sorsán zöld-lángosan ég el Atyafias testem a csillogó Éggel S mégis fáj a Halál s aki föntvirasszon, Kellene a multam, kellene az Asszony.

Esküdözéseink már torkunkra fúltak: Szereted szeretni a jelenő Multat? Akarnál még lenni, hogyha varázst oldok, Régi, vágyó, tűrő, szegény, dacos boldog?

Be tudnék ölelni, tréfát is siratni, Be tudnék véreddel véresen viradni, Édes Nagyasszonyom, hol vagy, vagy-e, látsz még S akarod, hogy a Sors víg hunyósdit játsszék?

Gőggel kisértetbe csak egyszer is vinnél, Nyoszolya-virágnak még csak egyszer hinnél, Adnám új vágyamat vágyakozó vádnak S adakozó számat ragadozó szádnak.

Mindent fölfrissítnék, mindent megajánlnék. Havasan hullanék Reád az ajándék És mindent megadva és mindent ellesve Feledéssel búgna ránk a legszebb Este.

ÁLDÁSADÁS A VONATON

A tengerbe most hanyatlik a Nap, Most fut leggyorsabban a vonatunk, Most jön a legtöbb, nagy emlékezés: Megáldalak.

> »Áldjon meg az Isten Minden jóságodért, Sok hallgatásodért És gonoszságodért.

Sok rossz, bántó szódért Áldassál melegen, Sok hidegségedért Hevülj a szívemen, Úgy is vége most már, Úgy is ezer bajom, Oktalanság árán Kész a ravatalom. Hát én megáldalak, De amíg áldalak, Csókolj, de ne nagyon. Áldva, csöndben, békén, Emlékkel és csókkal Akarlak elhagyni, Meleg után fagyni, Egyedül maradni, Egyedül érezni, Egyedül meghalni, Áldjon meg az Isten.«

A tengerbe most hanyatlik a Nap, Most fut leggyorsabban a vonatunk, Most jön a legtöbb, nagy emlékezés: Megáldalak.

TŰNNEK A LYÁNYOK

Be szép a város s kínálkozók, Kiket már nem kivánok: Legendás Mult, Jelen és Jövő S a lyányok.

Be szép minden, ami idegen S már csak szememmel látok: Pénz, alkalom, siker és derű S a lyányok.

Be szép a vágy, aki elfutott S be szép, hogy már nem vágyok S tünnek előttem vágytalanul A lyányok.

ISTENHEZ HANYATLÓ ÁRNYÉK

DÜHÖDT, HALÁLOS HARCBAN

"Tekints meg, óh, Uram, mert gyötrelemben vagyok, az én belső részeim elepedtek, elfordult az én szívem én bennem: mert ellened rugódoztam: ott kinn fegyver pusztít, otthon halál vagyon." Jeremiás siralmai I. 20.

Ott kinn a fegyver pusztít s dúlva dúl, Süketült szívvel meglesem, Hova szaladjak szemet behunyva, Halálról más halálra borulva Gonoszul és fegyveresen: Ott kinn a fegyver pusztít s dúlva dúl.

Tátongó puszták strucc-madaraként Rosszalkodok, futok, csalok: Elfordult az én szivem énbennem S úgy kell magammal is verekednem, Miként egy följáró halott, Tátongó puszták strucc-madaraként.

Magam utálván mást is gyilkolok S mások lándzsáját keresem, Ki elvesztette magát és utját, Szememet vér–patakok befutják S én rohanok fegyveresen: Magam utálván mást is gyilkolok.

Fölöttem az Ég oly igézetes, Oly változatlan a világ, Mint fegyvernek s halálnak előtte, Mint mikor még nem hulltak belsőmbe Epesztő dög–matériák: Fölöttem az Ég oly igézetes.

Tekints meg engem, tekints meg, Uram, Ejtesd el bolond fegyverem S ha mindenek ellen vad düh kínoz, Fektess le szépen halottaimhoz, S arcomat hozzád emelem, Tekints meg engem, tekints meg, Uram.

BOSSZÚS, HALK VIRÁGÉNEK

"Ne vess el engemet az én vénségemnek idején, mikor elfogy az én erőm, ne hagyj el engemet... Mert szóltak az én ellenségeim és akik az én életem után leselkednek, együtt tanácskoznak, mondván: Az Isten elhagyta őtet. Kergessétek és fogjátok meg őtet, mert nincs, aki megszabadítaná." Zsoltárok könyve 71. 9–11. V.

Ugye, Uram, hogy mosolyogjak S tovább virítsak Te szép, álnok, Nagy parkodban, Miként a fiatal virágok?

Így akarod, így kell akarnod, Minden plántáknak ültetője: Bú és gaz hogy Leghűbb virágod be ne nőjje.

Mert ami van, mind Te virágod S minek rostjait nedv-ár rójja, Uram, Isten, Mind a Te parkod virulója.

Akit Te életben tartottál, Szirom-kincseket kire költél, Neked drága Mind, akit ifjan meg nem öltél.

Te szemeid nem nősen látók, Nem fogja be kufár szegénység, Neked mindegy Virág-ifjuság, virág-vénség.

Akit Te virágzásra szántál, Virágozzék, míg ki nem rántod Ős kertedből. S ugy-e, szépek a vén virágok?

Mérges szagu, vad burján-rózsák Ifjas truccal mégis rám törnek. Látod, látod: Kölyök virágaid gyötörnek.

Üzenj nekik a tüzes Nappal, Hogy szerelmed virág-hóbortja Az a vénség, Mely vénségét ifjuan hordja. Üzenj nekik, hogy istenséged Fekete rózsáért sovárog S vágyad teltét Virág–vénülésig bevárod.

Én, jó Uram, fekete rózsád, Élek, ha diktálod, hogy éljek, De vigyázz rám: Lázongnak a virág–cselédek.

Te ültettél, Te vénitettél, Virágoztam, ahogy akartad, Mit akarsz még: Virágozzak vagy rontya haljak?

Vidítnod kell ily ritka plántát Neked, Te, egyedül nem dőre S kénkövekkel Csapnod minden leselkedőre.

De addig, ugye, mosolyogjak S tovább virítsak Te szép, álnok Nagy parkodban, Miként a fiatal virágok?

A PATYOLAT ÜZENETE

Meghurcolt a Vér, ez a Pokolba Bomolva, romolva Vágtató, tüzes fogat S most lenget utánam jelt A Patyolat. Most, most szeretnék lenni bátran Élet-tagadó, szűz, makulátlan, Vágytalan és tiszta.

Most, mikor már nem térhetek vissza, Átkozom gerjedelmem, Az elsőt, amely vágyat adott, Az első, szennyes gondolatot. Szerelmem, Ki olyan hamar ébredt, Óh, emlékek, emlékek, Csak egy kicsit ne bántanátok. Minden volt dolgom egy-egy átok, Szégyen: Boldog, ki Isten kegyelmében Fehérre aszatja magát. Tíz-húsz, szent bőjtü, kámzsás barát Szép árnyéka táncol körül: Be boldog, aki nem örül: Jaj, be piszkos ruha az Élet S a Vér be nyomorult, be ronda.

Harmincnégy esztendős, vén koromba, Mindenek túlján, Undorodván s szépen butulván, De, jaj, mégis tudván sokat, Sírva nézem, hogy kendőt lenget Késetten az én bűnös lelkem S egyetlen, igazi szerelmem: A Patyolat.

KIS, KARÁCSONYI ÉNEK

Tegnap harangoztak, Holnap harangoznak, Holnapután az angyalok Gyémánt-havat hoznak.

Szeretném az Istent Nagyosan dicsérni, De én még kisfiu vagyok, Csak most kezdek élni.

Isten-dicséretre Mégiscsak kiállok, De boldogok a pásztorok S a három királyok.

Én is mennék, mennék, Énekelni mennék, Nagyok között kis Jézusért Minden szépet tennék.

Új csizmám a sárban Százszor bepiszkolnám, Csak az Úrnak szerelmemet Szépen igazolnám. (Így dúdolgattam én Gyermek–hittel, bátran, 1883 Csúf karácsonyában.)

A MENEKÜLŐ ÉLET

Ni, miként menekül A híres Úr: az Élet, Űzi, veri, kergeti, Mint egy tolvaj cselédet, Egy nálánál is főbb Úr. (És vele menekülnek Millió unokácskák, Kicsi kis élet–szemek, Látom sírva tipegni Közöttük az én kis Életemet.)

Tapodja a villámló, Szűz és végtelen havat, Szalad az Élet, szalad, Nyomában bogárló, Véres, bolond láb–nyomok.

Ni, piros-havas homok S egy szörnyű Üldöző. Ni, hogy szalad az Élet Neki a hónak, fagynak, Hogy szaladnak Utána a piciny életek S a darabnyi halálok.

Óh, én magamból kiszállok S úgy nézem ezt a hajszát, Mint Rembrandt nézte rajzát S a borút, mit ecsettel Holt színnek rakott rája, A borút, mely ma ragyog.

(Tudom: valaki vagyok, Ám sok hazug széppel, Babonás okkal, állal, Nagyon is sokat szórakoztam A Halállal, Pedig a Halál nem döntő, A Halál is fél és szalad, Életem és halálom A futó rajkó-hadak Két kis, szegény testvér-senkije.)

A nagyszerű, szent havat, Lelkem-testem bús, kesely Sorsát, útját követik, Rikítják, mint a szabad Sűrűség vadászai A vadat Üldözvén, vér-lábnyomok. Itt van egy nagy Üldöző, Ezek az ő nyomai S ő százszor több Úr, mint a Halál.

A Halál: apró vérfolt, Egy rosszul járó óra, Ezerfelé ugrándozik, Ezerfelé mutat, int Ezer bolond mutatója. Téli bolond, pojáca És mindig csak semmiség: Ráver az életünkre És mégse más, mint egy Kis látogatókártya. És mégis és ezerszer Minden futásnak futtán Az Élet havas utján (Életem bolygó utján) Ott kisért ez apró szolga, Ez a semmi: a Halál.

Lehet: Élet se volna, Hahogyha nincs Halál, Holott ott van mögöttük Titokzatos Uruk, Valami ős és vad, szörnyű Szabálytalan Szabály, Egy nagyon nagy Üldöző.

A Halál bogárosan, Szeszélyes vér–nyomokban Követi az Életet Egy nála nagyobb Úrnak Úri nagy parancsából.

De a Halál csak festék Haván a gyáva Életnek. (Az én kis életemnek is, Mert, ni, hogy szaladnak, Mint lázbeteg arcán a rózsák, Kinek porokat adnak.) Óh, Halál, én szeretlek (Százszor, sokszor vallottam) És mégse vagy más, Mint véres kisérője, Csöppekre hullott mása, Ártatlan kisérője, A menekülő Életnek,

(Az én Élettel menekülő Fehér, árva és fagyos Üldözött életemnek is), Kik után jön űzve, szünetlen A nagy Üldöző: az Ismeretlen.

A NAGYRANŐTT KRISZTUSOK

Eső után a buja gombák S mint Florencban a májusi virágok, Úgy születnek szent garmadával Mostanában az új és új világok.

A Bibliának egy világa Milyen lassu, tétova kézzel készült S ma egy-egy új világ mily készen Ugrik ki terhes, tüzes emberészbül.

Bethlehem híres csillagának Híre maradt csak, se hamva, sem üszke, De ezernyi fényes csillagra Az ember–agy lobogóját kitűzte.

Az Élet egy elgondolása, Egy dal, melytől egy csúf óránk megszépült, Teremtés volt a lelkeinkben, Újra-újra egy-egy új világ épült.

Repülő, lármás gépmadárnak Istenkisértő, bátor, büszke szárnya Vallja: Emberé a teremtés S Isten csak egy megócskult koronája.

S mert halhatunk bármelyik percben S célunk mégis az örökkévalóság, Minden igaz ember ezért hős S az emberszívben van a legtöbb jóság. Tömjénbűzös, gaz korszakokban, Mikor öltek, raboltak Krisztus-hitben: Akkor is az Emberben maradt meg Egyedül és legtisztábban az Isten.

S az emberszívben mind tisztábbak, Boldogabbak, kedvesebbek a lángok S miket teremt a vágyó ember, Egyre szebbek az új és új világok.

Egyre erősebb a nagy Szándék, Hogy az Istent ne szavakban vitassák, De adassék meg az Embernek Itt a Földön minden szépség, igazság.

Egyre többen hisszük és valljuk: Kenyér jár nekünk a ránk-dobált kőért S nem-magunkért mind többen küzdünk: A leendőkért, az ékes Jövőért.

Érezzük növekvő lelkünkben A Lehetetlent legyőző hatalmat S hogy egykor eggyé egyesülnek Az új világok, az új birodalmak.

Egy lesz majd millió világból, De ez az egy minden örömmel teljes S ez a szegény Siralom-Völgye Mindenkinek kedves, jó lakóhely lesz.

Kik most élünk, mink is örüljünk, Bár utódinknak fog Mennyország jutni, Ez a miénk sziveink által, Bennünk ragyog, él, mert mi gondoltuk ki.

*

Karácsony van, Krisztusok járnak, Nagy hadakban és nagyranőtt Krisztusok, Zengjen a dalod, szent Forrongás S te nagy Egy–Világ, zengjen a himnuszod.

A RÉMÜLET IMÁJA

Óh, rémült kiáltás: »jaj jaj jaj«, Kivel gyakorta riasztom föl Magam s ördöngös éjeimet, Be Istennek tetsző lehetsz te. Nincs szebb ima a rémületnél S a hörgésből szabadult jajnál S nincs az életben hivóbb szózat, Mint a szörnyedtség vad szózata.

Csóktól, pestistől, tűztől, víztől Vacognak kis, bomlott álmaim, Szégyenülés, halál és árnyak, Irott mesékbe befonódás, Volt ébrenlét őrült ekhói, Tébolyodott kisértetecskék Szorítják össze a szivemet S riasztanak föl-föl: »jaj jaj-jaj«.

»Jaj jaj jaj«: csakugyan az voltam, Milyen tovább lenni nem merek, Milyen lenni tovább nem tudnék S nincs a Földön osztó igazság, Mely kímélhessen vagy sújthasson S nincs élet, mely több rettenetet, Tehát több bocsátást adhasson, Mint ez a vén, kiáltó Élet.

Síró kisded s ujjongó párzó, Haldokló és bölcsességes száj, Mind azt sikoltja, hogy »jaj jaj-jaj«, Mind a jajba küldi csókjait. Mind azt kérdi álomban s ébren, Friss nyoszolyán és rothadt szalmán Az Istennek külömb trónjához: Vajjon ez az Élet öröme?

AZ EDDIG ÁMENE

Az Eddig így szól: »ámen, Én vagyok utolsó Urad, Az Eddig és tovább nem«. Hatalmas Isten az Eddig.

Lábamnál örvény-árok: Itt a Határ és itt a Vég. Más végek és határok Feneketlen kutba csalnak. Torpantan, de imával Térdelek e nagy Úr előtt S bűnömre lelkem rávall: Jaj, valóban, messzejöttem.

Az Eddig így szól: »várj még« És én várok balgatagon, Mintha valamit várnék: Eddig–Isten így akarja.

Be kár, hogy kinek szállni Valamikor hit adatott, Árok előtt megállni, Halottasan, parancsolják.

Be kár ez a rút ámen, Hogy minden véges, jaj, be kár S hogy eljön a tovább nem, Hatalmas Isten az Eddig.

KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM

Napsugarak zúgása, amit hallok, Számban nevednek jó ize van, Szent mennydörgést néz a két szemem, Istenem, istenem, istenem, Zavart lelkem tegnap mindent bevallott: Te voltál mindig mindenben minden, Boldog szimatolásaimban, Gyöngéd simogatásaimban S éles, szomoru nézéseimben. Ma köszönöm, hogy te voltál ott, Hol éreztem az életemet S hol dőltek, épültek az oltárok., Köszönöm az énértem vetett ágyat, Köszönöm neked az első sirást. Köszönöm tört szivű édes anyámat, Fiatalságomat és bűneimet, Köszönöm a kétséget, a hitet, A csókot és a betegséget. Köszönöm, hogy nem tartozok senkinek Másnak, csupán néked, mindenért néked. Napsugarak zúgása, amit hallok, Számban nevednek jó ize van, Szent mennydörgést néz a két szemem, Istenem, istenem, istenem, Könnyebb a lelkem, hogy most látván vallott, Hogy te voltál élet, bú, csók, öröm S hogy te leszel a halál, köszönöm.

ISTENHEZ HANYATLÓ ÁRNYÉK

"Mint az árnyék, mikor elhanyatlik, el kell mennem és ide s tova hányattatom, mint a sáska." Zsoltárok könyve 109.

Akaratomból is kihullassz Én akart, vágyott Istenem, Már magamat sem ismerem S Hozzád beszélni rontás fullaszt.

Üldöztetésimben kellettél S kerestelek bús–szilajon S már–már jajomból kihagyom Neved, mely szebb minden neveknél.

Szent Képzelés, örök hit-balzsam, Ki létlenül is leglevőbb, Meghalok szent Szined előtt S akarom, hogy hited akarjam.

Megűzeték s nem nyugszom addig, Mig hitedet meg nem nyerem. Mert kockán van az életem, Mint árnyék, mikor elhanyatlik.

S hányattatom, miként a sáska, Mert csak Tenéked van erőd S mert nem láttam régen előbb: Nem szabad hinni senki másba.

A TAVASZNAK ALKONYATA

Tavasznak alkonyata vagyok én most, Hunyt Nap küldöttje s a tarka egek Utólszor akarják simogattatni, Akiket szeretek.

Olyan enyhes, vihartalan ma minden, Olyan ölelni szított a karom, Hogy imádattal tudna átfogódni Egy csúf ravatalon.

Lezsáklyázott arcok jönnek elébem, Kérdezgetik, szabadulni szabad? És megszabadulnak szemek, hó-arcok, Ajkak, fehér nyakak. És megszabadítok mindenkit én ma, Kacagjon a bukott Nap, aki lát: Simogatni és szeretni való, im, Most az egész világ.

Amit csak adakoza e dús Élet, Könnyel nyugtázom és ma mind tudom S amit megtagadott, az nem is kell már Itt a keresztuton.

Ami nem jött el, avagy ami rossz volt, Most távol tőlem hadd maradjanak, Rossz fők, rossz költők, rossz barátok, rossz nők, Vivát, mulassanak.

Most látom csak, hogy mindenkit szerettem, Kit szerettem, bántottam, ki csak él: Kissé tulságos jámbor volt az eszköz, De jó, szép volt a cél.

Bűneit és küzdéseit másoknak Úgy szerettem, akár a magamét S dölyfös, szép gesztusokra áldást bőven Adnék, ha volna még.

Minden szépségnek, búnak és romlásnak Ős zenéjét ma is kihallgatom. De ma hozzáadom kritika nélkül Lelkemet szabadon.

Tavasznak alkonya vagyok én most, Hunyt Nap küldöttje s a tarka egek Utólszor akarják simogattatni, Akiket szeretek.

(Ma és utolsó órámig mindenkit szeretek, ámen.)

HARC ÉS HALÁL

EZÜST PATKÓS PARIPÁINKON

Minden vágyam ezüst patkó Fekete lovaimra verve, Magyarságomnak borzasztó, Utált és átkozott szerelme Szikrát ver a köves uton S legfeketébb paripámra verve.

Nem tudom, hogy meddig érek, Mert szörnyű ellenem a hajsza, Néha lovakat cserélek, De leghűbben vágtatok rajta, A legfeketébb paripán: Gyertek, fiúk, ez a legszebb hajsza.

Verd csak, patkó, verd a szikrát, Rajta, rajta, új lelkek népe. Szép nép: az új hitü szittyák S mit akarnak: a szépek szépe. Szikrázzék patkónk az uton, Rajta, rajta, új lelkek új népe.

AZ ÖRÖKKÉ ELVÁLTAK

Végsője is szalad lihegve Kiméráim régi sorának S szökött katonákért most kapok Bebocsáttatást a szivekbe.

Hát nem oly vad a sok »vad álom«? Föloldozást kap szenvedőjük? Jó szivek, hát, im, itt »a költő« S mult álmai –– én már utálom.

Valahová későn felértek, Multam egy véres hegy csucsára, Már csak multat és verset kaptok: Egy idegen kacag felétek.

Örök lesz nem-találkozásunk, Mert késtétek nyomom örökkön S mert jajaimnak és magamnak Halállal is más lesz a másunk. Halál után is ki-kikelve Lobogó új és új alakban Előletek úgy rohanok majd, Miként eddig: későn szivelve.

Jó szivek, ti cammogó nullák, Kikkel be vágytam találkozni, Óh, jaj; miként lettünk egymásnak Örökké elvált csillag–hullák.

AZ ISTENNEK VISELŐSE

Ez a pompázás (Tél se fagyasztja) Nem rövid Nyárnak hirtelen fattya, Nem belehalás sáros Őszbe: Halálig csak az tud pompázni S virít, virít, Ki az Istennek viselőse.

Ez a kongatás (még nincsen vége) Véres és üszkös gyönyörüsége Dacomnak, mely még néha lobban S fülemnek, mely tűzharangot hall: Bim-bum, bim-bum, Rángassuk hát: ki tudja jobban?

S e harsány élet (nagy volt az ára) Nem juthat pulyák híg kacajára, Ha tán hajrája nem is érdem, Ha tán csak örömtelen gleccser, Hajrá, hajrá, Díszben, zajban, üszökben, vérben.

VÁLOGATÁS A TEMETŐBEN

Három és három, Új temető és nagyon régi És mind a hat fázón beszéli: Sok baj volt a Nyáron.

És összesúgnak Svábok, oláhok, kálvinisták, Csinálják az idei listát S a fák sírnak-zúgnak. Tehát örökre Jön-jön már a gazdag himpellér S nyomában az elbukott zsellér, Kinek nem volt ökre.

Jön-jön a válás, Összehasonlás hideg ténye, Élet s Halál megtársult fénye, Sok összetalálás.

Holt szívét vessze, Ki hat temetőben sem fér el, Úr szolgával s asszony a férjjel: Közellel a Messze.

A zsidó-község Kis temetője van csak távol Régi, aggok vigyázatából, Hogy a zsidót kössék.

Pedig már mindegy, Ha az új vagy ó temetőkbe Vagy zsidóba, ne féljünk tőle, Visznek holnap minket.

Vén port kavargat Valamely nagy Titoknak őre S szomszédomban, a temetőkre Már hullnak a varjak.

Falusi fészek: Cibálgatja az Ősz a fákat, Fákat, kik régtül messzelátnak S nagyon messzenéznek.

HARC ÉS HALÁL

Szeretek élni, de sok-sok alvás Kurtítsa ezt nekem: Én az Életet bő tagadással, De nagyon-nagyon szeretem.

Szeretem a bomlott, cifra álmok Éjszakáit nagyon S a mámor-asztalt, hol a cselekvés Ázott vérnyomait hagyom. Élet, aléltság, zsibbadtság és tett És állandó pörük: Egyformák immár elszánt magamban, Hivek, rokonok, gyönyörük.

Élni, élni élet-tagadással, Most már igy élek én: Lássuk, vajjon én-e vagy a Végzet, Melyikünk a külömb legény?

Nem bánthat most már semmi s várom A beteljesitőt, Ki törvényt mond suhantva fölöttünk, A mindig ifjú, bölcs Időt.

Odaadom magam a napoknak Szépen, szándéktalan, Élek, mert szép s mert élek. S az Isten Bús-büszkén megcsókol, ha van.

EGY UTOLSÓ ÉGI HÁBORÚ

Már előre, már előre Úgy látom, mintha itt volna Ifjúságom ezer dolga, Mit befogott a penész, De ami szent, szentnél szentebb: Enyém, ifjú és egész. És sohse fog megvénülni És ifjabb az ifjuságnál, Maradandóbb az igaznál.

Ott fogok egy dombon ülni S tán nem népdalt dúdolok S képet juttat majd eszembe, Hogy ekével bandukolva Földet tör négy–nyolc tulok. De akarom: emlékezzem, De akarom, hogy az otthont Lássam frissen, jobban, szebben. Meghurcoltan, sokat látva, Úzve, szidva és imádva, Nem tehetek kegyesebben Onfejemre koszorút, Mint hódoltan, meghajolva, Magam csalva, bántva, lopva Rázúdítok a lelkemre Egy nagy égiháborut:

Olyan szép volt ifjan látva S úgy illik az otthon-tájra, Úgy illik az én szivemhez Ez a víg vég-zivatar.

ELSZÁLLNAK A LEPKÉK

Már nincs az Égen festék, Már nincs a Napnak friss ina S gyalogolnak az esték.

Néha még nincs hat óra S már készítjük gyors füleink Esti harangozóra.

Olykor még forr a gőgünk: Ejh, mindegy: Élet vagy Halál, De éjjel félünk, bőgünk.

De éjjel újra vesszük Életünket és a napot, Hogy újból eltévesszük.

Gondolkozunk, fecsérlünk Kevésből, mit az Élet ad És azt hisszük, hogy élünk.

Különös, furcsa lángok S ezer, bolondos bántalom Jön, ki sohase bántott.

Valamit tán szeretnénk, Pillangó-élet hasonát S tünnek tőlünk a lepkék.

FOGOLY A VÁRTORONYBAN

Csúf emlékek könnyes, vén foglya Fölkerültem a vártoronyba: Pince-börtönből torony-börtön, Hurráh, Nap, én már ezután Életem így, magasban töltöm.

Szabad grádics, nyilt kapu csalnak, Foszlányai csavargó-dalnak S lent a síkon nagy tüzek égnek: Jaj, jaj, nem kell, szivem megáll, Agyonrémít a szabad élet. Föl-fölhúzhatnám büszke vállam, Billegtethetném vén szakálam, Ajkam adhatnám görbe gúnynak: Ej-haj, jobb lesz, ha a dacok Lelkemben örökre lehúnynak.

Lángolok mégis megkövülten, Lidérc-tüzek úsznak körültem, Udvarolnak, nem bolondítnak: Csuhaj, örvendezz, vén fogoly, Hűlt lángu, régi dalaidnak.

Vádat tűrve, kit se vádolva, Majd csak elfut az Élet dolga S utólszor esvén szerelembe, Lalla, magamat szeretőn Dőlök a Csodába, a Rendbe.

DRÁGA, HALOTT NÉZÉSEKKEL

Drága, halott nézések a szememben, Meleg simogatások a hajamon, Amiktől, hajh, nem kell már megremegnem, Karomban odaszikkadt ölelések S vén lábomban el nem szaladt nagy útak Lyányok után, kik régen elszaladtak, Ajkamon száraz és gazdátlan csókok S fülemben a várt s be nem sugott igék S orromban sok–sok virágos tavasznak Parfümje, mely már semmire se kábít.

Én istenem, élhet-e még sokáig, Aki nem nyúl már a friss élet után S bús vízióknak burjánjában gázol S fél az igazi harmatos, nagy réttől S retteg a való, nyers, leves virágtól S ajkán már nem tűr csókot, csak gúnymosolyt, Halott életnek ezt a sírvirágját, Aki befogja szemét, hogy ne nézzen S százféle csuklyát ölt, hogy meg ne lássák S kinek a szive néha szörnyűt rebben?

AZ ELJÁTSZOTT ÖREGSÉG

Ahogy nőnek az árnyak, Ahogy fogynak az esték, Úgy fáj jobban és jobban Az eljátszott öregség. Ez az én két vén szemem Habár sok szépet látott, Mosolygós öreg úrként Nem látja a világot.

Nem fogok bocsánattal, Víg arccal tündökölni S fiatal vétkek fölött Pálcát tréfásan törni.

Emlékezni se fogok Kedvesen zsörtölődve, Ősz hajjal, piros arccal A régi jó időkre.

Heves, ál ifjúsággal, Óh, ezerszer jaj nékem, Megöltem jövő magam, Az én szép öregségem.

Ahogy nőnek az árnyak, Ahogy fogynak az esték, Úgy fáj jobban és jobban Az eljátszott öregség.

ÜZENET KÖLTŐCSKE MIHÁLYNAK

Midőn orcáink ragyogni fájnak S szégyeljük már önnön-sugarunk: Jönnek a vén orcátlanok. Ezt üzenem Költőcske Mihálynak.

Szegény, kicsi, megvadított ember, Ott a petyhüdt, csúf Béga körül, Milyen nagyon szomoru lény Evvel a bús szívvel, félelemmel.

Hogy irigylem az ifju merőket, A győzelem víg gyermekeit Kiknek gáncsot ily ellen ád, Fiaimat, az új verselőket.

Föl, föl, fiuk, hóditóan szállnak A ti bátor, új dalaitok. Ti már ne is üzenjetek Szegény, öreg Költőcske Mihálynak.

TÜRELMETLEN, JÓ BARÁTAIMHOZ

Magyar akácnak érett táskája Vagyok talán S magot-hullajtó, nagy megadással Szóródjak át víg másoknak falán: Talán ez a sorsom?

Óh, készen vannak az ápolt kertek, Biztos falak, Belőlem-élők nagy légiója: Egy éhes, ifju, kedves csapat Várja, hogy kidüljek.

Kis türelem még, óh, kedves utódok, Jön a Halál. Ezt az Urat még meg.kell ám várni Hitvány az Élet és ez a Szabály. Sietni próbálok.

Azután mindegy, ki jöhet, jöjjön, Mindenki más, Vessen magvimból akár egy erdőt Sok váró, apró, dühödt uzsorás; De én még ma: élek.

SEREGESEN SENKIK JÖNNEK

Minden semmirevalónak, Gácsnak, svábnak és zsidónak: Grádics adatott: Itt alant már csak egyedül Maradok...

Sürög a vad, magyar élet, Még a némák is beszélnek S uccám ellepik S bárki taknyost egy bősz iram Fölrepit.

Seregesen senkik jönnek, Megrabolnak, elköszönnek Gúnnyal, szabadon, Mi bennem gyült, mindenkié. A vagyon. Mind a szépet, amit hoztam S ami új, nagy, átkozottan Sok, pazar ige: Úri, léha nullák raja Söpri be.

Álmagyarok s jöttment népség S címeres, ronda cselédség S nagyúri nagyok: Ez időben, itt, valaki: Én vagyok.

Új igéim tán nem hatnak, Rossz frigyesim elhagyhatnak S nőhet a fülem, De nem lesz itt semmi, soha Nélkülem.

A LELKEM KÁNAÁN-MAGVAI

Majd elmulnak ezek a remegések, Lesz az Életnek cukros bora, Majd zúgni fog kis templomban az ének, Havas karácsony s Úr-vacsora És rigmusos gyermekek jönnek.

S tán árka lesz ennek a vád-özönnek, Győztesre szárad ázott szárnyam S eljön, hogy majd csak azt kivánjam, Ami beteljesedhetik S hogy újból és fentujjongva akarjak.

Majd galambok lesznek a lomha varjak, Finom nő-testek, remegősek Várják vágyón, hogy lepleiktől Szabadítsam meg őket És nagyon sokan szeretnek ismét S én sokakat fogok nagyon szeretni.

Szent szántásba akkor fogom majd vetni Lelkem Kánaán–magvait, Melyek ma még, jaj jaj, rohadnak. Dicső leszek s örülni fogok Mindennek és magamnak S a földnek, melybe áldott, bő markom Hitet, jövendőt, örömet hintett:

De ha nem igy lesz, az is mindegy.

ZENDÜLÉS VÁRAM ALJÁN

Lentről vad lárma csap föl hozzám, Ki ide föl egyedül jöttem S fölutamat megöntözötten Mutatja elhullott vérem.

Magas váramból meg-megkérdem: Kik azok a lármásak lent itt? Ezek azok a dalos senkik, Kiket megöltek a példák?

Víg tüdejük hallom, hogy mély, tág: Vert úton, ügyesen loholnak, Mi volt tegnap és mi lesz holnap, Nyugodtan bízzák ők másra.

Óh, életem szent indulása, Magam is bús szemet meresztek: Óh, bár maradtam volna veszteg, Mint kölyköket bátoritsak.

Mert általam él és van itt csak E gyülevész had. Az én vérem, Mely pirosan csillog az éjben, Úszítja, vezeti őket.

Föntről nézem a törtetőket, Kik fölzendültek váram alján S vitáznak váram viadalmán Mea culpa, mea culpa.

SZÉP, MAGYAR SORS

A TAVALYI CSELÉDEKHEZ

Árpáddal jött, magyarul élt, Anjouknál kopját nem törött, Tán török előtt megfutott S hamar koldusra vetközött. De érteni mindig tudott, De magyarul mindig tudott S tán tépetten és nem hősön, De tisztán adott át a Jelennek Engem az én ősöm.

De jött egy kóbor ivadék, Rabló, szerencsés ritterek Népe, akiknek sarj-során Ma tán zsandár-miniszterek Tobzódnak az Idő torán, Igazi magyarság torán. Ma gróf-sorban ők diktálnak, De vannak, kik még emlékeznek S ha kell, ki is állnak.

Én, koldus jobbak gyermeke, Miként ezer éve, tavaly, Testvéremül elfogadom, Ki tiszta ember és magyar. S a nyavalyásnak nem adom, Mert gróf, jobbomat nem adom. Mondják csak, hogy ők nem értnek, Ne is értsenek grófi senkik, Tavalyi cselédek.

Kirabolt, szegény, kis magyar, Kitárul a felé karom, Kit magyarrá tett értelem, Parancs, sors, szándék, alkalom. Magyar Sors jósoltat velem: Grófok nem jöhetnek velem, Egy-két harcot most már állunk, De új értelem, új magyarság Lesz most már minálunk.

ÚJ MAGYAR BUKOLIKA

Emberek dülöngnek a mezőről, Dél derül és rossz, felhős Észak. Sivár nyár fűl s az egész falun Bús kasza-ritmus s gaz virágok Lehelletén szállong a szegény-szag.

Sírás sír a gyér búza-világból Három tornyos, kis, halk falunkba. Ez is világ és egész világ, Holott úgy néz ház, ember, minden, Mint ki az életet, jaj, megunta.

Seregszámlát tartnak a családok, Fázón gondol mindenki télre S megzsibbad minden alkonyaton Mindenkiben itt a falunkban Minden akárha-volt kis reménye.

Vannak, kik tán húszszor is ízlelték Ily csiklandós izét a nyárnak: Ezek a vén, komor boldogok, Akik már e siralomvölgyben Semmi boldog aratást nem várnak.

S kemény pásztor akad még, ki csördit Átkosan pattogó ostorral S földhöz vágja a vén kalapot S esti harangnál köszöntőt mond Kontóra rendelt savanyu borral.

De jönnek az estében az ifjak Utálva, fáradtan és félve S a kis faluból három torony, Fehér-dermedten új csodáktól, Szomoruan kérdez föl az Égre.

A TŰZ MÁRCIUSA

Csámpás, konok netán ez a világ S végbe hanyatlik, kit annyian űztek, De élethittel én, üldözött haló, Március kofáira és szentjeire Hadd szórjam szitkát és dicsét a Tűznek. Hadd halljék végre olyan magyar szava, Ki sohse félt, de most már nem is félhet, De kihez bús Hunnia szíkjairól Sírjáig eljut, lázítva, bárhova, Gőgös grófi szó s piszkos szolgaének.

Vesznem azért kell tán, mert magyar vagyok S terhére e föld száz Pontiusának S haldoklóan mégis elküldöm magam Boldogabb testvéreimnek síromon: Az uj, jobb márciusi ifjúságnak.

Testvéreim, nincs nemigaz szavatok S százszor többet merhettek, minthogy mertek. Békésebb, szebb, jobb, vidámabb, boldogabb Életre váltott jussa nem volt soha, Mint mai, bús, magyar, ifju embernek.

Úgy nézzetek szét, hogy ma még semmi sincs, Csak majmolás, ál-urság és gaz birság S mégis, lám, ti vagytok a fiatalok S mégis, sír-mélyről látom sikeretek: Holnap talán könnyebb lesz a mártírság.

Búsabb az ifjú magyarnál nem lehet, Mert él basák és buták közepette, Mert hiába lett acélból itt a szív, Szép ember szívként szikrázni ha akar: A honi rozsda megfogta, megette.

De Tűz és Tűz, én ifjú testvéreim, Jaj, a Tüzet ne hagyjátok kihalni, Az Élet szent okokból élni akar S ha Magyarországra dob ki valakit, Annak százszorta inkább kell akarni.

Életet és hitet üzen egy halott Nektek fiatal, elhagyott testvérek, Az olvasztó Tüzet küldi a hamu S láng-óhaját, hogy. ne csüggedjetek el: Március van s határtalan az Élet.

VITÉZ MIHÁLY ÉBRESZTÉSE

Szavak, akiknek Főbusza volt Vitéz S gazdag pillangó-szárnyakat adott, Szavak, »szárnyatok bársonyára« »Szedegessetek violaszagot«, Midőn felröpködtök Őt dicsérni. Ő volt honjában legbujdosóbb magyar, De fényküllőzött fél magyar eget S elhagyhatták remények, Lillák, E bús legény tréfált és szeretett S dalolt, mikor már sipolt a melle.

Sohse tompult el elméje, sem szive S bár lét–nem–léten töprengett sokat, Kandi vérrel járt Pán nyomában S megleste a fürdőző lyányokat Szomjas nyáron berkes patakpartról.

Gyepedző sírján, úgy, amiként Hafiz Sírján szűzekkel Ő tartata tort, Zilálja csókos lyány rózsáit S öntse víg ifju a tűz-buja bort, Mintha Csokonai úr csak aludna.

Csókoljuk jól meg az ő ifju szivét, Csiklandós, szép szív volt s ma is meleg S ha bágyadás nem ült szivünkre, Kiszállnak a finom, friss kellemek Vitéz Mihály gyepedző sírjából.

Im, itt a kor már, melyben fölötte is »Egy hív magyarnak lantja« kacag, zokog, Itt a tapsos, föltámasztó nap, Vitéz sírján ébredt vidám okok Röpítnek ki bennünket a Télből.

»Mint lenge párák éjjeli csillaga« Indult el Ó s, ím, kövült Nap leve S a debreceni Nagyerdőre Éppen úgy tűz káprázatos heve, Mint finnyás népére Pest–Budának.

»Kartács-világban« élünk, bizony igaz, De Vitéz tudta: ez lesz a világ S ha nem sokat segít Botond-bárd, Ma is virág és kard is a virág S Bizánc-kaput vág be egy vitéz csók.

»Mindig, vitézek nemzete volt nevünk«, De valánk búsak és szerelmesek, Ám lelkünk nem volt Élet-járó, Csupán tán a Halálnál kevesebb, Miként a Vitéz Mihály úr lelke. Kinek bú, bor, nő, gond dúsan adatott S a mi fájásunk volt az, ami fájt, Ébresztésünk ne fájjon néked, Csokonai, híres Vitéz Mihály, Mindnyájunknak atyánknál atyábbja.

Te, pátriárkák ős-deli sarja, Te, Ki fogod mindig Lillád derekát, Öleled e kis magyarságot, Te örök, ó s új hunn poétaság, Óh, ébredj, valahányszor ébresztünk.

KIDALOLATLAN MAGYAR NYARAK

Vajjon örökre így maradnak Kidalolatlanul, rejtetten Dalai a hű, bánatozó, Napverte, bús, magyar nyaraknak?

Itt a néma kínszenvedésnek Makacs ajka minden beszántás, Elhamvadt könny a szik-föld pora S minden nyár-nap egy halott ének.

Ki ért a halott-támasztáshoz, Ki érti a jajos barázdát S ki érti az ős, nyári Napot; Amikor gúnyosan leáldoz?

Én ébresztgetem megbomolva, Fejem nyugtatván ó nótáin, E földet és úgy megölelem, Haként az én szivem volna.

S úgy áldozom Jézussá nőve Kincseim e szegény nyarakra, Mint Jézus az ő bocsánatát Csókokkal vétkes titkos nőre.

De hát örökre így maradnak Kidalolatlan kegyelemmel Dalai a hű, bánatozó, Napverte, bús, magyar nyaraknak?

Járom a mezőt, járva-járom, Ezernyi nyár leigázottját, Ős bánatát esengve lesem, De a nótáit csupán várom. Sír szélén állok: nézzetek meg, Magyar nyarak bennem alusznak S örök, nyári titkot ástok el, Majd, amikor engem temettek.

AZ ÚJ KÍSÉRTET

Új Kisértet jár, harsog a hír, Ki jött nem éjfélkor, de nappal, Dacosan viselt, vörös és szép, De még az Úristen előtt sem Levehető sisakkal.

Jelenéseit én hallgatom, Szóbeszédjét sok, henye főnek, De már tudom, hogy kiről van szó: Nagy jöttéről és ittlétéről Az én szent keritőmnek.

Hogy szeressék, ezt tán tiltja is, Mert ő nem számít úri szemre, De nagy szeretettel átadja Magát és Kisértet–mivoltát Bármilyen küzdelemre.

Sokszor találkoztam vele már, Vitáztam vele, verekedtem, De ha elhagytam talán százszor, Ezerszer tértem vissza hozzá S mindig szerelmesebben.

Ez a nagy, nappali Kisértet, Ki szemet lefog, agyat kábít, Ráborul minden tisztes szívre S érezteti: hatalmasabb, több, Mint itt akárki másik.

Ki csak percnyi becsülettel él, Éli ezt a silány világot, Beismeri búsan, miként én: Kisértetet, kisérendőbbet, Soha, sohase látott.

Mindent elvesztünk, én már tudom, E tétova, szomorú földön, De mezét ez új Kisértetnek, Vörös mezét vígan és újból, Újból magamra öltöm. Ezt az egyetlen Kisértetét Nem tudom könnyen elhessentni: Magyar vagyok s keserű sorssal, De édes daccal harsogom, hogy Ez: van s nincs itt más semmi.

Semmi, mint ez új Kisértetünk, Melytől rengve fél gyönge elme. Félnek obsitosi a Multnak S akit kisér fiatal útján Az aggottak félelme.

Hajh, megutáltam az életet, Lelkem csatákban összelőtten, De lelkem és e bús magyar föld Új Kisértetét várva várja S itt piroslik előttem.

Az én Istenem sújtsa le azt, Ki e hitet kétli, gátolná S akit az új Kisértet kisért, Kapja meg a csodát, megváltást, Istenem hozza hozzá.

ANYA ÉS LEÁNYA

Anyám, az arcod úgy tüzel most S könnyeidet rejtegeted: Vajjon mi van édes apámmal? Megint beteg?

Vagy fejét szomorun lehajtva Búsul egy hideg sztrájk–tanyán? Mi lesz velünk és mindig így lesz, Édes anyám?

»Nem, kis lyányom, nem lesz így mindig, De te ne búsulj, de dalolj, Már készül a te boldogságod Tán valahol.«

»Kis lyányom, szörnyű ez az Élet, Csupa örökség s csupa vád. A te jövődért izzad, harcol Édes apád.«

TÖRTÉNELMI LECKE FIÚKNAK

Hóditották ez országot Derék, lelkes, úri szittyák, Jóttevői szegény népnek: Iskolában így tanitják.

De nem így volt ezer évig, Munkás embert ág is huzta, Egy-két ezer úr kötötte Millió jobbágyát guzsba.

Magyarország dús ország volt, Van termése, kincse, vadja, De amit a bús nép szerzett, Víg uraság zsebre rakja.

Csak a gazdag, csak a zsarnok Élt föl minden földi jókat. Megláncolták, butitották A dolgozó milliókat.

Ma már a szivek bátrabbak, Sápadtak a gyermek-orcák, Ha összeszakad Ég és Föld, Mégis más lesz Magyarország.

Ez az ország mindnyájunké, Hol bilincset urak vernek: Háborura készüljön föl Minden sápadt munkás–gyermek.

Van e földnek áldott Napja, Pirosító levegője, És ha lefogja az úr–had, Munkával elvesszük tőle.

Föl, gyermekek, tanulásra, Háborura, egészségre. Ti lesztek majd e rab ország Megváltott és boldog népe.

CSABA ÚJ NÉPE

A Bakonyoknak Bakonyában Fájdalmas fél-századon át Rontás-álomban, szertevetve Aludtak a jó katonák.

Lehelnek kürtje nem búgott föl, Az Égen sem voltak jelek, Király sem küldött véres kardot, Aludt váróan a sereg.

Álmuk fölött új vitéz-élet Igért és rajzolt fény-kaput S üzent nekünk Csaba népéről A villámló és nagy Tej-Ut.

Álomban se tudtunk egymásról S még álmunk sem adott hitet, Mersze nem volt csatározásra S tábort–ütésre senkinek.

De ütött mégis a mi óránk, Kuckójában kiki riadt S vállalt magyar bajnoki sorsot Egy őrülten szép hit miatt.

Nem jöttünk égi Hadak-Útján, Sorsunk vad ösvény, Föld s a por, De, im, egy új Csaba-legenda Lelkünkben lázasan dalol.

Egy riadó zúgott emitt föl, Amott egy izzó gondolat S kihúzta kardját hüvelyéből Ezer ébredt eszme-lovag.

És egymásfelé már csörtettünk, Mint rég eljegyzett cimborák, Festő képét, poéta versét: Fölkináltuk egymás borát.

Bekalandoztuk a világot S mosolygott ránk a szabad Ég S esküdöztünk, hogy szent masszával Be lesz töltve a szakadék. Hunnia sivár szakadéka, Ez a mindennél szomorubb: Itt lesz, esküdtünk, vén úrfiknak S alj-aggoknak termő toruk.

Megtaláltuk az őseinket: Mennyi bús homloku magyar, Kinek azért kellett pusztulni, Mert újat, emberit akar.

Megnyiltak lángolón előttünk A Bólyai– s Csere–sirok S hozzánk szegődtek szép sorjában Az árnyas, magyar mártirok.

S minden halott, ki élt magyarnak, Javítónak is valaha, A mi seregünk légi szárnyán A magyar Isten lovaga.

És mi mind, Csabának új népe, Egymásra-lelten esküszünk, Hogy a Bakonyok Bakonyából Minden rest álom messzetünt.

Itt már csak igazságtevés jön, Mert a bűnösök már nagyok: Adjon a Sors belénk oly bosszút, Amilyent Csabának hagyott.

SZÉP, MAGYAR SORS

Nem álldaltak bús bölcsőink körül Sem bölcsek, sem rokkant királyok, Mert nekünk senki sem örül.

Magyar életünk kezdtük tétován, Nem láttunk hét kövér esztendőt, De minden esztendőnk sovány.

Szorongóknak sohsem adtunk kezet, Becsméreltük a jóltevőket S örültünk, ha ki vétkezett.

Valami nagy-nagy Sors, Ok, Cél van itt, Valami nagy-nagy, ős tanulság, Amely kis népeket tanít. Jöttünk, mert hítt a nyugati Vagyon, De erőnk nincs a küzdelemre S nyilaktól vérezünk agyon.

S mégis szivesen áldozunk velőt, Mert tragikusabb és szebb sors nincs Isten és emberek előtt.

Más fajta nép roboghat tova, De ily szép, álmos, láncolt fajnál Poétább faj nem élt soha.

A MAGYAR TANÍTÓKHOZ

Itt volna hát a szent, a várt Szélvész, Tespedt tavat mely fenékig zavar? Alázását ki oly bűnösen tűrte, Lázad hát már az Élet alágyűrtje, A tanitó, a legrababb magyar?

Gyújtatott lelkek víg mécsesének, Ott, hol Sötét ül várost és falut S hol eped fényért cellák milliója, Magyar sivatag magyar tanitója Rabok között rabként senyvedt, aludt.

Bús ébredők! a naphoz az arccal, Pusztul ez ország s az idő repül S kik hivattatok vezérül a népnek, Ne maradjatok gyáva csőcseléknek: Úri gazságok jobbágy őreül.

Ha itt a Szélvész, szívet elébe, Ha itt az óra, verjen hangosan: Szélvész verte, szép, nagy szívekre vár itt Egy sötét ország, melynek páriáit Nem mentheti már, csak szélvész-roham.

S ha itt van már a szent, a várt Szélvész, Köszöntjük ezt a zárka–nyitót. Lelkünknek fényét ezer éve orzák, Kapja meg végtén szegény Magyarország A szabaditó magyar tanitót.

LEVÉL-FÉLE MÓRICZ ZSIGMONDHOZ

Rózsafa-vonóként nagy zöngésű húrhoz Súrlódjék ez írás Móricz Zsigmond úrhoz. Szóban hozta vón' el a beteg, ki küldte, De sok Élet-lázban magát tönkre-hülte. Mégis, mert hát ma még sokan hisznek velem, Adják át Móricznak ezt az én levelem. A könnyes, áldott hang, aki általadja, Éppen úgy áldassék, mint az, aki kapja.

Szerelmetes barát, zömök Móricz Zsigmond, Tudod jól, hogy polyva, az ember amit mond. Ezért is jövök most hozzád kényes verssel: Én-fajta versekben az ember nem kertel. Jövök hozzád versben, betegségben, búban, Jól kezdett s elromlott, dicső háborúban, Jövök egy kis, kopott, szép, tavaszi Éggel, Egy kis megszólással, egy kis irigységgel.

Boldog Móricz Zsigmond, ki nem korán kezdted, Aszúra fog érni minden szép gerezded, Rajtad már nem ülhet rohadt, magyar átok: Ez okos elkésés: ez a magyarságod. És mégis siettél: meglepődve vitted Súlyát az ujságos, magyaros, szent hitnek, Dölyffel, feleséggel, gyermekkel, várással, Sok, most ébredező, ó kitalálással. És ha hébe-hóba talán másként véled: Erős vagy, mert erős lelkedben az Élet.

Temeszteni is tudsz és tudsz támasztani: Sári Bíró vallja és bősz Túri Dani, De ezerszer szebben, mert újabbról vallja Győző, nagy lelkednek minden kis zsivajja. És ami benned él s el fog jönni hozzánk, Mi néha sápasztja magyar, piros orcád, Ezer kimondatlan magyar bánat, titok, Szépség várja vágyón: Móricz beszélni fog. Hisz én is kimondtam néhány magyar-újat, De mesekirályfik táltosai fújnak, Ördög hordjon el már minden bolond verset: Életet kívánunk, valószínüt, nyerset S amit meg nem adhat rímek ezer hadja, Mi új Ludas Matyink többször visszaadja.

Öreg-ifjú Zsigám, sok mindent hallhattál, Hallva, nézve, írva sok-sok-sokat adtál. De amíg rossz fogunk végleg el nem vásik: Mégiscsak a legszebb, a legjobb: a másik. Gondolom, te voltál ez a »másik« nálunk, Egy kicsit életünk, egy kicsit halálunk, Egy kicsit undorunk, egy kicsit örömünk, Szóval: az Életet, mely tőlünk messze tünt, Édes Móricz Zsigánk, te hoztad volt vissza, Kedves magyar részeg, kedves bornemissza.

Rád furcsa emberek furcsáan figyelnek: Ma te vagy a tévő és jótékony gyermek, Nyugat csapatjának keleti zászlója, Mi nagy csatázásunk nagy igazolója. Néha kényeskedő, de magyar hatalmú, Nyugatba tört magyar s duzzadt bizodalmú, Papnak indúlt lélek, de szabad, pacsirtás, Szentírásos ember, kinek szent az írás. Ma te vagy a magyar s rendkívüli követ, Ma benned sarjadnak az ős, magyar tövek. Ha tán bolondítnál s igazi se volnál, Mert szépen hazudtál, engem igazolnál.

Téli Budapestnek kevés, vídám fája Móricz Zsigmond úrnak csodatettét várja S ha várja, várhatott s ha várta, megkapja: Móricz a váratlan Tavaszoknak apja. De engem szeressen: így üzenek neki S jó, hogyha az embert ilyen is szereti, Aki nem hatalmas s több a hatalmasnál S ha ki-kinek árt is, milliomszor használ.

Adassék e levél Móricz Zsigmond úrnak, Kit most érdemelten, szépen koszorúznak. Koszorút nem viszek, írás megy helyette, De ott leszek mégis, míg élek, mellette. Készül, mert készítik, az én szemfedelem, De Móricz Zsigmond is megmarad énvelem. Magyar sors-kockákon ez ígyen döntődött, Mind összekerülünk közös mártir-hősök S ha a Lehetetlent nem tudtuk lebírni, Volt egy szent szándékunk: gyönyörűket írni.

MAGYAR-BÁNÓ MAGYAR AGGYAL

Ha a magyar kuruc vóna S többször ütne, mintsem szólna, Bizonyhogy kerekednének Felhős harag, felhős ének.

De a magyar adjonisten Nem annak ad, kinek nincsen, De annak, ki okos dőre S mit se állít fejtetőre.

Nézem szégyennel, bánattal, Magyar-bánó magyar aggyal És ha százszor túlnyergeltem, Eresztem százszor a nyergem.

Így van ez jól s mint lehetne Valakinek százszorszebbje: Egy ocsudott, mívelt szittya, Ki redves fajtáját szidja?

Ha a magyar kuruc vóna S többször ütne, mintsem szólna, Bizonyhogy kerekednének Felhős harag, felhős ének.

LOVATLAN SZENT GYÖRGY

Akit gurít, akit görget, Mint egy lovatlan Szent Györgyet Errűl s néha túl a Lajtán, Nem én vagyok, de: a fajtám.

Talán Isten; talán Ördög, Olykor-olykor föl-fölhörgök S mindig búsan megbékélek: Így szabta a magyar élet.

Gyönyörű, ős hittel, sokkal, Szenvedéssel, botlásokkal Fajtám indít, mindig ő kel Szépséggel, kínnal, erővel.

Amit tudok, érte tudtam, Ha elbukok, nem én buktam: Bennem egy ősi gőg lázadt S csak az enyém a gyalázat. Szent, bús utam meg nem látták A pimaszok és a gyávák, Immel-ámmal tettek-vettek S ha megingtam, elengedtek.

Ma már: minden gonosz álom S már csak magamat sajnálom És hogy énellenem védték Fajtám választott kevélyét.

Mi várhat egy ilyen hadra: Ebekre és harmincadra, Nagy gyalázatra kerülnek, Ordítnak és keserülnek.

Én meg, a dolgom elvégzett, Megrugdalt és levitézlett, Megdöglök gyászos kacajjal, Magyar fajjal, bajjal, jajjal.

SZOMORÚ ÓDÁK VALAKIHEZ

ÉN, SZEGÉNY MAGAM

Szeretlek halálos szerelemmel, Te hű, te jó, te boldogtalan, Te elhagyott, te szép, béna ember, Te: Én, szegény Magam.

Senkid sincs e bús, pucér világon. Sorvasztó, álmatlan éjjelek Holdfényénél fölujjongva látom: Csak én szerettelek.

Te: Én, aki királynőket vártál S bölcs királyok hódolásait, Nézd, szivekben hogyan be nem váltál: Csak én vagyok ma itt.

Szeretlek, mert a keserüségnek Ártatlan és áldott fia vagy, Mert minden egynek, búsnak és szépnek Tömjénezni szabad.

Téged elhagyott már minden, minden, Durván, meg-nem-értőn és gazul. Nincs szépség, melynek hivője nincsen: Most én vagyok az úr.

Az egész világ helyett imádlak, Te hű, te jó, te boldogtalan, Te szép, kit a buták meg nem láttak: Te: Én, szegény Magam.

AZ ÖRÖK GYERMEKSÉG

Édes átok: Utolsó napig és hajszálig Gyermek–szemmel Nézni a világot.

Újra-újra Megborzaszt az emberi rosszság, Szepegéssel Borzalomba fúlya. Kérded, kérded: Mért nem vagyunk mind tiszták és jók? S jön a válasz S a választ nem érted.

Jön a válasz S úgy hallgatod, mint riadt gyermek S reszketsz, mint fa, Félig–zöld és száraz.

S szólsz: bús kincsem, Te, szakadatlan, vén gyermekség, Úgy imádlak: Egyebem úgysincsen.

FÉLREVERT HARANGOS NAPOK

Undok, füstös tűz-cafatokban Hullott reád a nyomoruság S az iszonyat, ez a vad husáng, Veri búsan lelked tetőjét S félek, hogy eloltja a fájást, Óh, fájás, fájj tovább és jobban.

Neked a tűzvész már az élet. A félrevert harangos napok, Kínok, tébolyok és haragok, Végső szándék, hamvadás-hajnal S jaj neked, ha elfogy a fájás, Lobogj, égj, fájj, mert másképp véged.

MESE SZÉP CSÍNY-ORSZÁGBÓL

Szép Csiny-országban sok volt a róka, Sok volt a jegyző és sok a pap, Sok volt a csalás és szerelem S bolond, aki a fűbe harap S szép Csiny-országban csak a kék róka, Agglegény csak a kék róka maradt.

Titkos Messzéből jött Csiny-országba Mostohák közé, ő, idegen, Kék volt és kék volt a szeme is S elnézett a fürge hímeken. Szép láthatatlant nézett és látott S forrott vére az őszi hidegen. Egyszer egy őszi, nagy csinytevéskor Barna, kormos lett két friss, kék szeme, Látta fajtája asszonyait S tudta, hogy fogytán a melege, Hörgött a Messze vén, kék rókája. Jaj, jaj, jaj, a Közel be kellene.

FAJTÁDDAL EGYÜTT ÁTKOZLAK

Hahogy haragszol, nem az anyádért, Nem hét gulyára szóló tanyádért, Hanem haragszol romlott hazádért, Grófok és papok uraságáért.

Nem gyermekidért fájtak a dolgok, Nem tenmagadért nem voltál boldog, Hanem megnyíltak gyászos mennyboltok, Hanem haragra sok másért volt ok.

Jaj, hogy nem lehetsz te most az élen, Bátran, durcásan, hősen, kevélyen, Minden magyarnak bús szívén, mélyen S rólad az ellen aggya beszéljen.

Be kár teérted s be kár miattunk. Amit gyűjtöttünk, őriztünk, adtunk, Amit nagy-gyáván másokra hagytunk, Most az lett a mi vádoló fattyunk.

Ha te még hinnél, ha te még szólnál, Piros neveknél pirosabb volnál, Pirosabb lennél a piros bornál S véresebb lennél véres bibornál.

Hogyha lehetne, be ütnél széjjel, Be hajnalodnék a magyar éjjel, Rímmel és karddal, szóval, fekéllyel Égetnél, dúlnál mindent víg kéjjel.

Te volnál akkor életnek sója, Úri bűnöknek nagy bosszulója, Magyar deákok nagy pártolója, Mindeneknek hős ostorozója.

Jaj, hogy haragszol s hiába minden, Vér fogyatkozik szítt ereidben, Magyar dühödre elég düh nincsen: Fajtáddal együtt verjen az Isten.

TEVELED AZ ISTEN

Az Istenhez gyönge szódat emeled: Teveled lesz akkor az Isten.

Elvesztetted szegény, kóbor magadat: Ha szabad: segítsen az Isten.

Perc-barátok kedve már elköltözött: Búk között itt lesz tán az Isten.

E szép élet nem sok örömet hozott: Gondozott azonban az Isten.

Az Istenhez gyönge szódat emeled: Teveled lesz akkor az Isten.

SZÉP VOLTÁL VOLNA

Szép voltál volna, lyányoknak való S Istentől is víg ölekre eresztett S be furcsa vagy Ma, amikor vén fagy-szemed mereszted Csókok után, be furcsa vagy.

Tépted, tiportad rózsás napjaid S rózsás napjaid tépték és tiporták, Életeden Átbitangoltak némber-csordák, Ifjú, forró életeden.

Nem tudták s te sem tudtad, hogy ki vagy S hogy szépséged vár szemeden kitörvén S hogy szép lehess: Ezt kivánja bús daccal ősi törvény S minden dacol, hogy szép lehess.

Elmulasztottak finom, lágy kezek S te is magadat, óh, elmulasztottad S a szépülést Hagytad a boldog, csúnya ravaszoknak, A jussodat, a szépülést.

Amennyi csók volt akkor érdemes, Valamennyi mind te szépséged várta, Ölt szinedért Hullott le akkor száz csillogó párta, Holt szépségért, ölt szinedért. Szép voltál volna: hervadt, csúf fejed Konyítsd le most már ki nem sírott könnyel S a lyányokat, Adós maradván nekik száz örömmel, Áldd és átkozd a lyányokat.

VÉN, BOLOND ÚR

Egyszer–kétszer Meghaltál már, vén, bolond úr S ellenséggel Vívtál néhány hős csatát.

Egyszer s másszor Azt hitted, hogy a tetőn vagy, Nagy dúláskor Azt hitted, hogy győzelem.

Most már ökrök Jöttek lovaid helyébe S én öröklök Egy szép halál-fogatot.

RÁZD MEG SZÍVEDET

Jaj, most hallgatsz el, te, világgal megtelt Mennynek megduzzadt terhes ember-mása, Sötéten szállongsz, vészharangod alszik S önmagadnak vagy bús döbbenete.

Olyan gazdag vagy, hogy nyelved megnémult, Jaj, félsz szakadni szegény, érett felhő. Kongass elébed, vállald már a sorsod, Rázd meg a szíved, te: fájdalmas Én.

Ha most húznád meg harangját szivednek, Halál–angyalok szárnya búgna kórust Az Élet részeg, égverő dalához S megtátongna az ördögmély–titok.

Tarajos felhők alatt fojtott szívvel, Gubbadt sziveddel, e véres haranggal, Tántorodottan önterhességedtől, Özönt késleltetsz, vén harangozó. Sötét a felhő: Istennek felhője, Bús a harangod: Istennek harangja, Ontsd a felhődet, kongasd a harangod, Éld el a sorsod, éld el a szived.

Égzengéssel vak éjszaka boruljon Fényes délórán s zuhogjon özönvíz S megkönnyűlt végzet szörnyü zsivajában Sikoltson végsőt a bomlott harang.

ÓH, ÉLETEK ÉLETE

Óh, életem, Be nagyon és igaztalanul szeretlek, Én életem, óh, életem, Te vagy a legszebb, Életek élete.

Meghalhatok, Ma inkább, mint holnap, De akik utánam loholnak, A napok, Fényeskedjenek fényeikben.

Fényeskedjenek a napok, Az emlékek és csodák Tovább és tovább: Beszéljenek az ostobák Sokáig rólam.

Óh, életem, Be nagyon és ragaszkodva szeretlek, Én életem, óh, életem. Sokat láttam, sirtam, De a legszebb Te vagy: életek élete, A legidegenebb és a legszebb.

MARGITA ÉLNI AKAR – 1912

(Ez lesz a címe az én verses históriámnak, melyet szeretettel ajánlok figyelmükbe azoknak, akik szeretnek, avagy nem szeretnek.)

MARGITA ÉLNI AKAR

Az új, magyar Sionnak énekét Kezdem, kit egykor Néked megajánltam, Hűvös nővérem, lyányos Margita, Régen és majdnem szerelemre-váltan, Mikor epedtem nagy-hitetlenül, Unott asszonyhoz vakul láncozottan, Furcsa arcom hogy finom nőknek tessék S gyötört az Élet, e drága betegség.

Fehér éjek szent valamelyikén Csók-vágyban fáradt ajkam megvonaglott S mert tán féltetted az ajkaidat, Kiadtad a szórakozott parancsot Hosszú énekre (mondjuk, hogy regény), Milyent (Te mondtad) senki más nem írhat S én megigértem: lelkem lehiggadván Megírom sohsem-jöhet péntek napján.

Be soká vártam a jó higgadást (És akkor a Halált gondoltam ennek)
De, íme, szinte harmincöt, vad év
Szántásain vidám éhek teremnek,
Sorsomat jobban érzem valahogy,
Mint küldöttnek hitt, szép, lírás időkben:
Ma sem hajlok még bölcses duzzogásra
S áldott valómnak ez ős buzogása.

Higgadjon, ki nem Sorstól küldetett, Jöttét, korát ki nem rántja előre, Mi két olyan mai ember valánk, Életük kiknek száz másokért pőre. Égnek képedt az új, magyar Sion, Mikor törvényit szemeinkbe rázta S mi indultunk le ál népünkhöz mélán, Kezet sem fogva a Hegy szakadékán.

A magyar Sion (beszéltük, mi az): Soha ilyen szép nem volt a magyarság. Ennyi Isten nem ült még egy Siont, Ennyi törvény nem volt, hogy meg ne tartsák. Ennyi zavar, vágy, indulat, zsidó Nem tombolt soha semmiféle népben S tán megkimélem hitességtől énünk: Meg kell íródjék ez a mi regényünk. A zsidó-bolyt pedig megbolygatom, De csak kettőnk kedvéért egyelőre, Nem vagyok gróf, pap, léha vagy zsidó, Ügyes vagy seftes: hát nem félek tőle. Lásd fölemelten az én szívemet, Kiről már régen úgy megfeledkeztél S emlékezz, hogy a mi regényünk átka Épp a Sionnak mai furcsasága.

S a mi regényünk bomlott nem-regény, Majdnem semmi, tehát el kell takarni, Nem volt benne lakos teljesülés, Kunyhó, kastély, ágyas lugas, se garni: Nagyon magyar és nagyon együgyü Találkozás e terhes Hunniában: Találkoztunk, mi száz korszakkal ér fel, Fölvadult szittya s frányás, zsidó némber.

Bűnös, dús, büszke, harcos életem, Melynek évei kissé kitolódtak, Most, ormosodó évek ormain Tünik csak igazán élnivalónak S esték, akiknek láza befogott Két, nyugtalan, zászlós és mohó lelket, Teljes bővében s ismertén a nőknek Látszanak végül istenin dicsőknek.

És így szép az, hogy nem találkozunk S nem tudjuk egymást öt vagy hat év óta, Nem volt testünkön pesti figyelés S szüretre érett e gerezdes nóta. S még jobb volna, ha nem emlékezel Én rútitó és meghurcolt nevemre. Grieget játszottad s verseimet mondtad Hozzá az okosoknak s bolondoknak.

Hallottam, hogy furcsultak napjaid; Kiknek mámorát hűn senki sem issza, Tudom, hogy útjaid zeg-zugosak S csak hiuságból nézel néha vissza S nem tudom, hogy még gondolsz-e reám, (Már lemondtam a kényeztetésekről) S a Nő (magunk közt) úgyis annyit ér fel, Amennyit hozzá férfi-hajlam képzel. Valószinű, hogy írónő leszel E torzitottan szép, magyar regényben S minden másképpen kicserélve jön, Amit éltünk, éltetek és én éltem S én nem tudom, hogy micsoda leszek: Késett megvetőd vagy rajongó párod. Egy bizonyos, hogy nem leszek az útban S hogy ki vagyok, azt úgyis sohse tudtam.

És nem is fontos, sőt hűbeleség Mi regényünknek sora, módja, rendje: Valakinek későn visszaköszön A rövidlátó, szegény Ady Endre S valakiért, im, ezt a gőg-lirát Sekély mesével önmagát titkolva Csak úgy és akkor, ingyen fölcseréli, Mikor életét nem írja, ha éli.

Keresgéltél-e sokat, Margita? Én nagyon és dühösen úgy akartam, Hogy feküdjek végre megenyhítő, Szívó, fehér, bús, szép, de puha karban. Az enyémnek kék és nagy a szeme, Tizenhatot futtattam el miatta. Te vagy a hozzám-hangolt zsidó vétség S érted úgy szólok, bárgyúk is megértsék.

Tehát elküldöm e versezetet Neked, akit csak egy éjen kivántam S aki mégis tartós és nagyszerű, Mindig úton, kinézten és kihánytan S ha jó lesz, akkor neked köszönöm S fordítottan te kapsz majd szemrehányást, Mert hogy tartom magam egy csöppet nőnek, Maradjak meg ily igazságtevőnek.

Szép lesz ez a mi nem-történetünk, Minden bogaként a magyar Sionnak, Hol annyi már a józan, praktikus: Hatványoznak, gyököznek, ám kivonnak. Jöjjön hát gyorsan mi két életünk, Mely nem tudott soha eggyé fonódni. Cimbalom-tus és most figyelni tessék: Következik a következetesség.

MARGITA PÁRISBA JÖTT

A Herkules-bölcsők ideje volt S még a Sors sem aggoskodott miattunk S mi, azóta már fölnőtt valakik, Unalmunkban kigyókat fojtogattunk S nem volt jelszónk a forradalom, Csak tudtuk, hogy hős Jövőkkel jegyződtünk. Kit itt, kit ott érlelt a Sors, a lomha, Nagy, illetlen, magyar forradalomra.

És Páris volt hazánk helyett hazánk, Magyar-becsmérlés fájdalmatos kéjünk. Kerültük a dunai Ázsiát, Hogy dühvel, mindig, csak róla beszéljünk. Arany János volt végső lobbanás, Süket és sötét volt a magyar lélek, Majd harminc évet rossz álomban szunnyadt, Míg csalt; ágált, élt a politikushad.

Köd a boulevardon s köd a sziveken, Mély bánatok, kiket az Ősz kovácsolt, Csilinges, kis, honi históriák, Mögöttük a vén Hunnia, a rácsolt, Otthon minden félszeg, vigasztalan, Itt rámolunk egy bolond–szebb Jövőre, Bizót nem kapva s másokért is bízván. Akkor jött volt először Tisza István.

Otthon a csöndes, piszkos erjedés Utálatos halál-ideje tartott, Mikor Párisban kék, magyar acél Masszájából formálódtak a kardok. Kardok, később majd hazaérkezők Lelkünkért s pro pátria, libertáte. Együtt forrtunk ott, ki must, ki félig bor: György úr, jogász, én s Ottokár, a piktor.

Páris akkor még nem volt csámborult, Hunn gyülevész-had sűrü menedéke S otthon se tudta több, mint száz magyar, Hogy tőlük fél a petyhüdt, úri béke. Kis, űzött, éhes, vad csapat valánk, Kiket a Sors méltán messze-zuhantott, De már honnról piroslottak a rózsák S egy-kettőnkre az örökkévalóság. Akkor nagyon Tisza-Kálmán-szagu Volt még mindig e Bécs-vorstadti élet: Zsidó báróság, türelmi adó, Dzsentri, mágnás, pap és tűrő cselédek. Kasztjából ritkán és óvatosan Mert valaki vágyódón kinyujtózni. Hiszen nem volt másabbul sokkal, mint most, De rémnek hittek egy Vázsonyi Vilmost.

De hallottunk már merészségeket S pesti Eszterek kezdtek öltözködni, Zsidók közül támadott férfi, nő, Ki bátrabb, szebb s több volt, mint mind a többi. És lent, a Pest–szabásu végeken Rejlő jelre vártak nyugtalan ifjak S Bródy Sándornak jó hívei nőttek S nem azért, mert szép s kellő volt a nőknek.

Szélvész-várásban telt hát az idő, Szélvészt, asszonyt s újat várt a triászunk, Közös nőnk volt egy fehér, távoli S ültük vele ledéren lelki nászunk. Zsidó leány – mondtuk –, szimbóluma Ránk-siető, új, szép, magyar időknek. Addig is, bár nem voltunk nagy-serények, Éltünk álmaink sok-sok istenének.

Sok politika és sok szerelem S kavarogjon a holt, magyar, pimasz tó, Sok buja vers, utazás, papfalás Volt tervem és sok, hangos, nép-riasztó Zenebona, rivalgó ujitás: Egy poéta–Széchenyi vágytam lenni S mellékesen, hogy lábunk frissen szedjük, Vészi József és Bartha Miklós együtt.

Az Ottokár bolond, nagy vásznain Forró testű nők tobzódtak, lihegtek S György is, bár módján, szerény-csöndesen Zsákmányára készült asszony-szíveknek. Páris, dicsőség, harc és szerelem Lázát hordta mindhármunk ifjusága. Ifjú fejünk Égnek s csodáknak szegzett, De Ottokár volt a leghívőbb, legszebb. S a nők közül szent híreket dobott Felénk a lyány, kit hívok Margitának. Ifjú szépségét növelte a tér, Legenda, pletyka és a furcsa bánat, Mely kijóskodott a szemeiből S Erdős Renéet ütő vers-vágya, vére S Párisban, hol vágy akkor annyit termett, Távolról is kincsünk volt ez a gyermek.

Ez a fél-nő és fél-irodalom Volt az asszony-neműeknek tetője S Györggyel, ki dzsentris, finom, hallgatag S Ottokárral együtt reszkettünk tőle És vártuk akkor a nagy amazont, Vártuk és féltünk, hogy el talál jönni. Piktorom, kivel majdnem egy-az voltam, Margitát vallott, sugton, félig-holtan.

És hányszor átvitáztunk éjeket, Mert tudtuk, hogy immár hajtja a vágya És szépsége a szépségek felé, Az életbe, szerelembe, világba. S hogy egyikünk sem lesz a kezdete A kezdetek legeslegszebbikének, De legalább kinek lesz első nője, Vigye majd ki boldog virág–esőbe.

Együtt-bódultunk, én, György s Ottokár, Alkonyati, szörnyű, párisi zajban. Izgult, főtt Páris, hírek jöttenek: Kozákéknak legkeletén nagy baj van. S összekarolt a Nippon-babona, Japán-rokonság éltette a gőgünk, Vágyunk, rabságunk, szerelmünk és lázunk: Vén Földünknek még majd mi magyarázunk.

Ekkor és éppen ekkor jött a hír, Hogy minden mást szivünkről leszakasszon: Párisba jött a mi menyasszonyunk, De ki most már, jaj, igazán menyasszony. Hogy Margita most már élni akar, Férj lesz hamar első, nagy stációja. Csak Ottokár maradt meg tréfás hősnek, »Fiúk – szólt vígan –, a japánok győztek«. És föltárultak előttünk csaták S csaták fölött Margita fehér árnya, Ahogy bennünket balga fiukat Hí a harcba, magához, haza, várva S hogy minden bennünk csak: Ő, Margita, Menyasszonyunk, a csodás ismeretlen, Ő, akiért minden vágyunk nyilallik: Hungária, ha blaszfémnak is hallik.

MIKOR PÁRISBÓL HAZAJÖTTÜNK

(Él a mese s száll tovább, Margita, Bár emlékes lelkem olykor kilankad S új szerelem és új veszedelem Riadói követelőn riadnak. Új riadók, csitt, ti még várjatok S várj, én Adám, a késő énekekre, Szavak, szerelmek, vágyak ugyis mind itt Sugarukat te szőke fődre hintik.)

Ottokár volt új, huszár Lenkey, Párisból haza ő hozott bennünket S itt hallottuk, hogy Tisza megbukott, Mert a nagy Titok unokákban büntet. Be szánom néha, hogy magyar vagyok S be nem cserélném könnyen semmi mással: Dőzs nagy-urakkal nyögő kis-úr nemzet S háborgó népek: hát ennél lehet szebb?

És Ottokár pogányi áldozást Végzett akkor, hogy utunk véget ére: »Margitáért – szólott friss-szomorun – Hulljon kicsit előre szivünk vére S nagy esküvel esküdjünk vakmerőt, Hisz itthon ugy sincs más szabadulásunk.« Kissé ránk-dőltek titkosan a gondok, De György harsányan úri áment mondott.

Hazajöttünk s itt minden csüggedett, Minden kezdést félbátrak abbahagytak S körülzártak mindent hős pocsolyák, Kicsi tócsák, tengerekké dagadtak. E láp-világ volt hát csataterünk, Itt kellett hát, hogy egymásra találjunk, Uj inzurgensek, pártot ütni készek, Félig-fölkészült jó és szánt vitézek. Mennyit igért az egyszer Budapest S lendülni-kész itt-amottabb kis medrek: Csodálatos Tél és kora-Tavasz, Dalos-frissen mikor összesietnek Szent olvadás kis csörgetegei, Mintha a Mesék mély Szerelem-tója Nagy üzenettel hívná össze őket, Margitát s a nyugtalan szeretőket.

Így vallott Ottokárnak Margita:
»Máskor talán minden másként lehetne,
Lehetnék kapós zsidó-feleség
Vagy zsidó Beniczkyné Bajza Lenke,
De most az Élet itt élni akar,
Ahogy soha, engem hiv s vele tartok,
És ugy lesz, ahogy dacosan kimondtam:
Ott-leszek minden szédült izgalomban.«

ȃlő, száguldó valaki leszek, Ki asszony–árral csermelyeket áraszt, Hites úrasszonya valakinek, Ki azt hiszi, hogy ő az, aki választ. S benne akarok lenni osztozón Minden mai Valaki életében S asszony–rangom készítem úri módra Szabad, gyönyörű megélnivalókra.«

És Ottokár leejtve várt fejét, Ájult-durvát nem mondott Margitának: Már tudta, hajh, ő nem terelheti E szép nyakat szegénységes igának S el kell bocsássa, mert élni akar S mert ez akarás Hunnia pecsétje: Pecsét-jel, melyet ezeren óhajtnak, Piros pecsétje éhes, piros ajknak.

Vén Árpád-lap s ifjú, piros pecsét: Ez volt akkor mi álmainknak álma S egy nő, aki szeret vagy nem szeret, De ott kereng nagy álmunkra vigyázva, Kinek nem fontos, mennyi életet Pusztit a mi vad hordású, nyilt aknánk, Kinek tán e nagy harc-gyűlés is semmi, De kortársnál mégis több akar lenni. S én Ottokárnak magyaráztam el, Elmagyaráztam százszor, békítően, Hogy jobb nekünk az élő Margita Férje-urával, mint a temetőben, Hol eddig szépen elnyugodtanak A mi nem-jött, sohse-volt Margitáink S ha most van egy, az mégis azt jelenti: Zsidó révén, de megtérül a senki.

S aztán még százszor magyaráztam el: Margita másé, hogy majd újhodottan Keressen föl bennünket lebbeteg E vándorlós, sívó, magyar homokban S hogy végre is s mégis zsidó leány, Kit torz házasság emel önmagához S hogy lesz–ura, bárhogyan is ne tessék, Tán holnap nagy, nevezetes jelesség.

Addig pedig a Margita ura, Ha hiszi, hogy az, hát e hittel éljen S csapkodja addig meleg szárnyait Mellette a nő vágyón és fehéren, Ő, aki szivére úgy szedeget Fürtös és ellenes szenzációkat, Mintha nem tudná, hogy táncos, nagy, küldött Útján kisérik óvó, zengő kürtök.

Talán szerethette is az urát, Hiszen vannak rövid órás nagy titkok S néha szerelmeken visz át az út Az igazi, szerelmetes, nagy Hídhoz, Melyről szédülni a legboldogabb S zuhanni jobb, mint cukros mennybeszállás. Margita a nagy Hídnak szállt repülve, Nagy szándékkal kicsit szerelmesülve.

S ekkor szép keggyel így szólt a parancs: Hát engedjük Margitát röpülésre, Hát engedjük meg, hogy kinek-kinek Most harcunkból jusson ki a dú-része. S ha Margita egyszer szárnyat csüggeszt, Majd az menjen utána, kire vágyik S addig hagyjunk szabad-utat a vágynak S minden becsületes, magyar zsiványnak. S amikor férjhez ment volt Margita, Mi őrülten s nagy-feledten csatáztunk, Tán Ottokár volt az egyedüli, Kit fölturbált mi csunya megaláztunk. Én rikkantottam nagyszerűeket S egy más nőhöz hazudtam tartozásom, De Ottokár közülünk tán legjobban Várt, várt, várt és mind vártunk nagy-titokban.

Összeomlásoknak ideje volt S ez összeomlást már előre láttuk: Az úrfajták akkor egymás között Gyujtogatták és oltották a lángjuk. Mi már tudtuk, hogy a halálbagoly Föluhuzott fejük fölött vidáman, De azt is tudtuk, hogy ilyen ledérnek Indult forradalmak nem hamarost érnek.

Margita élt, szült, sírt, írt és akart, Jelképes útját tele-teleszőtte Ákombákommal Sors íródiák S a Szerelem, mely felé ment előre, Holott soha tán kit sem szeretett, De sorsa volt szerelmeket mutatni S hogy ajkam egyszer fehér karját érte, Esküszöm, hogy minden csatánk megérte.

MARGITA ÉS OTTOKÁR

(Kicsiny, gyanakvó nálunk a világ: Mese-hősim alig elevenednek S már rádobják a vizes takarót Élő nevére hol annak, hol ennek S ez édes lázú visszaálmodást Sorsra, korra, álomra, Margitára, Szent szimbólumát ma is boldog harcnak; Átadják néhány budapesti arcnak.)

(E regényben még én sem én vagyok S igaz csupán e furcsa mese lelke, Valaki, ki tán én is lehetek, Ő helyét, nőjét soha meg nem lelte S el-össze-vétve nőt és küldetést, Kort s önmagát, a vélt-hős korcsinálót, Hogy Margita száját nem érte szája, Most vén, bibliás szájjal fut utána.) (Ám nem hazugság, szentebbnél igaz, Csak testekből kiöltözött ez ének S ha valakinek szólhat egyenest, Szól a frissült magyarok Istenének És ismételni be kár, hogy muszáj: Hungária s Margita majdnem eggyek S a Margita élete, sorsa, csókja Magam s korom fizetetlen adója.)

(Unom is e sok magyarázatot, Teknővízzel kiöntött, szegény kisded Lenne igen hamarost e regény, Ha nem hisznek benne vagy nagyon hisznek. Hát ezután rohanvást rohanunk, Jöjjön velem, kinek van hozzá kedve, Nem hallván meg pletykáját a vitának, Jöjjön velem sors-útján Margitának.)

Harc dobogott, de zűrzavarosan, Portyázva és társainkat keresve Hívott, csábított kék-közeledőn Bennünket, hogy kiharcoljuk, a Messze, Régi módon Bécs csak lekacagott Itthoni, ál, úri ribilliókra, De mit mi kezdtünk s a lelkekben tombolt, Már igazi, tüzes forradalom volt.

Valóságban és titokban pedig, Mikor azt hittük, hogy sziveink szállnak Újító, nagy levegő–utakon, Makacs nászútján szálltunk Margitának S hogy hazajött s beszélték: szenvedett, Olyan volt munkánk, lázunk, bajvívásunk, Mintha dühösen és haragos gyásszal Beledalolna egy szomoru nász–dal.

György volt az a tipusu úrmagyar, Kit ha a sorsok kultúrába löknek, Egyenesen és túlzón rokona A francia Égalité Fülöpnek. Mikor az ilyen szenten ittasul, Még a forradalmas zsidónál is jobb. Nem sok örömös történt e hazában Akkor sem, de György hitt és izgult bátran. Ottokár meg már leste Margitát, Csel nélkül, búsan, de mégis csak leste, Buzdulva, festve, gyáván s vakmerőn, Ma repesve, holnap kétségbeesve. Már néha-néha találkoztak is S egymás szivén kutatták azt a réset, Ahonnan kivilágol az a fáklya, Mely a tévedt szerelmeseket várja.

A Margita írótolla pihent S az élete is pihent egyelőre. Később pedig dajkálta gyermekét, Regénytelen polgár-regényét szőve S már odahagyta akkor az urát, Hogy e silány asszony-adót lerótta S újból az lett, mint sokszor levitézlett Hungáriánk: csodálatosan szép lett.

De dac volt e szépségnek illata S mártir-asszonynak éhedt oly szerelme, Mely kínszenvedve ahhoz kergeti, Kitől asszonyult anya-sorsát nyerte. Margita egy darabig elveszett Mindszámunkra nagy rabszolganő-vágyban S példájával mostan is rejtélyt oldott: Igy folytak volt szép hazánkban a dolgok.

No, azonban szépen bomlottam: én, Minden földi veszedelmet kihívtam S agyabugyáltam a régieket, Kik alusznak szép, úri kripta-sírban S hogy cibáltam jó Rákosi Jenőt, Nagy papékat s a konok Kártevőket, Ma már tudom, nem valami nagy érdem, De amikor emlékezem: megértem.

(Óh, nagyszerű marások ideje, Jó fogu kor, gyönyörű, terhes korszak, Mikor lendült a rest, magyar kerék S az emberek mertek merni s bomoltak. Még tart a túlerjedés csömöre, De tán holnap buján nő ki vetésünk S majd megérnek a kalászok, gerezdek Olyan szépen, milyen szép volt a kezdet.) (S ha Margita és piktor Ottokár E mesében nem lesznek boldog párok, Egy boldogabb végű történetet Rajongva, sőt holtan is bizton várok. Mert lesz tán már kis elhelyezkedés E vergődő, bolondos Szittyiában S vár is már az Ottokár ujhodt vára A leendő, békültebb Margitára.)

SZERELMEK AZ ŐSZBEN

(Nem imádom a cifra temetést Akkor sem, ha eleven isten kapja S fekete parádés sír-lovagok Állnak körül: jó barátok csapatja, Mely eltemetne pompás-örömest S mely azt hiszi, hogy Margita regénye Agónia, búcsúzkodás, rogyodt sor: Hohó, urak, látjuk még egymást sokszor.)

(Velem mindig az Ősz érezteti Bennem lakó életek ős csodáját, Az Ősz: az igen és nem a Tavasz, Széles kedvvel tágulnak meg a pályák, Pályák, célok, emlékek, ingerek, Békék s bánatok arany-égig nőnek.) Őszbe lopódzó játékán a Nyárnak Gyülemlett meg bús kedve Ottokárnak.

Óh, drága, hű, nemzetközi hotel, (Például Svájcnak szelidebb vidékén) Hol beborítnak hajrás sziveket Meghitt távolság, remény és csönd békén. Margitáért idejött Ottokár S itt kezdődtek a csodálatos esték, Átvonulók vissza a magyar tájra Csalva, kábítva, kápráztatva, fájva.

Esték, amelyek megbolonditók, Gyermekei egy titkos anya-Estnek, Kit százezer holt esztendők után Árvái még mindig balgán keresnek. (Az estén, mikor Tisza Kálmán művét Drót-hírekből biztosan veszni láttuk, Azt mondottuk – hivők lévén az esték –. Most már jön a szép, magyar függetlenség.) (Holott künnről nem jött volt semmi szép S utálatosan spekulativ bölcsek Ősi jaját hadd hangoztassuk itt: Események mindig csak bennről jönnek.) Szegény, nemes arcú piktor-fiú, Be vágyattatták őt az árva esték S hogy művész-lelkét darabokra szedjük: A lehetlenség Margitával együtt.

Akarok-e s tudom, mit akarok? –
Vallott Margita, már itthon, egy estén,
Ellopattam a leányságomat
S most akaratos szerelembe esvén
Úgy gondolom: nem érett az Idő,
Várni kell alkut, talán visszamenni.
(Hogy Prinz Franz, Kossuth, akkor miniszter lett,
Ilyen volt egész ország, ilyen gyermek.)

Azt se bánom, ha bolondos leszek,
Vallott tovább Margita Ottokárnak,
S bár nyilván kérnek, várnak valahol,
De egyelőre mindhiába várnak.
Az Idő piros máglyára viszi,
Kik nem tartanak vele együtt lépést:
Addig is, míg az időmet kivárom,
Akarom és várom a régi párom.

Borzonghattak az őszi éjszakák S a csók-lesek a Margita szavára: Ime, itt egy gyermekes amazon, Ki vár, várós, várják s nem várhat várva, Ki biztos búhoz bátran visszamegy Prédájaként ál álmu őrületnek. (Hogy eszméltek a csalt magyarok is lent, Tisza Istvánt vették vissza, mint Istent.)

(Bajos nekem, mert úgyis fenyeget, Líra elől kitérni, líra vádja, De valahol ez időtáj körül Libbent rosszat életem deszkaszála. Hiszen féléve gyóggyal vidulok Jó Kozmutza szanatóriumában, De ha akkor jól tudok térdre-hullni Tört gőgökkel: ma nem kéne gyógyulni.) (Ám, ifjú költők, most figyeljetek: Pelenkátokra akkor hímeztük meg, Néhányan együtt, vert himezetét Figyelésnek, ólomnak és ezüstnek. Az Életet én nem cudarozom S minden tettért kész nálam a bocsánat S tán bölcsebb úr lehet türelmes és víg, Zöld hecceket én már nem tűrök végig.)

(Mindig a zöldség s másat-majmolás Rontotta el magyaroknak a dolgunk S Augiász vén óla bűzlik itt Melyből ki mindig kevesebbet hordunk. S hogy egy igazi falurossza sincs Ki magyarosan mindent fölfricskázzon, Csak porosz junker vetemedett mása, Ha lesz sírunk, hát sírunkat ez ássa.)

(Ejh, most mindezt az ördög vigye el:
Justh akarjon, ha van, hogy mit akarjon
S aztán lehet, hogy hamar túlesünk
Két nemzedékes, kavart, léha sarjon.)
Lágyan, félőn kérdezte Margitát
Ottokár, hogy fantomát őrizhesse.

– Barátom – szólt ez – nincs itt kész még semmi,
Legokosabb a Multhoz visszamenni.

És Ottokárt a nagy-szív démona Valahogy, bután, bokáig megszállta: Hát visszaküldi e fél-hajadont A vágytalan, rossz vágyu vissza-vágyba És Hold-sütésnél vígan hitte el, Amit másnak sem volna kár elhinni: Ha szerelmünk egy asszonyhoz túlságos, Vigyük vissza tisztelt férje-urához.

Különös, sötét szüret-éjszaka, Páros vándorlás lomb-hullajtó parkban, Margita száján síró kacagás: — Tudtam, de meghallani nem akartam. — Mért kergette el már a szívemet S mért kergette el szívét a szivemtől? Ottokár nagy, szerelmes vallomása Úzte bele a nőt a régi nászba. (Nem tenni s egy szót ki nem mondani Szent, nyugodalmas, nagy boldogság volna, De tenni és szólni hozzá sokat És letörni a mai ember sorsa. Óh, földi dolgok, ha nem kellene Birtoktokért megmozdítni az ujjat S úgy magatoktól ölünkbe esnétek: Be szép volna és – be kevés az Élet.)

HA VISSZAJÖNNE MARGITA

(Mit sohse hittem, a hős vér-fazék Virtusos, fúlt fűtéseit sokalja; Tágul, robbanhat s egy szép reggelen Gazdája nyekken és ott marad halva, Vagy még csunyábbat tesz a béna gép: Elcammog velem puffadt tetem-sorsig: S nekem, ki tegnap hetyke táncot lejték, Jég most szivemen s arcomon verejték.)

Sírni való, de nevetni szabad: Kit negédesen száznál több Halál–dal Hirdet, mint a Halálhoz hív komát, Most gyáván szepeg s óvatosan lábal, Kímélkedik és méregfogait E nótájának kiszedi ezuttal: Most kit se bánt s ki szenvedt vagy sírt érte, Odaölelné beteg, rossz szivére.

(Óh, Élet, hogy nem én harsoghatom Először el Te nagy egyetlenséged, Mért álltunk szemben, mint vad szeretők, Egymást-tépő, csók-fojtós ellenségek S mért nem lehettünk derült házasok?) A Margita fölmelegített nászát Szótlan kínnal, büszkén, vígan fogadtuk, Meg se sirattuk, de ki se kacagtuk.

Nagy fény-csodákban pompázhat a Nő, Ficánkoló, szép, férfi-verő ésszel, De csak csókokban tud még merni ma, Kissé elmaradt másféle meréssel S ha bakot lő a szerelmi merés, Akkor is csak siró dac jön vagy bosszú: Mintha szerelmes varrólyány lett volna, Margita is így tört ez asszony-sorsba.

Ha elvehetjük a más asszonyát – Gondját könnyekkel Ottokár így szűrte, – Mi vagyunk a him-diadalmasok, Balgául büszkék fakó győzelmünkre S ha más férfit kap, akit ellökünk, Féltő jajjal megint visszakivánjuk, De gyűlölettel kell lennünk a nőhöz, Ki tőlünk térül vissza az elsőhöz.

És mert azt hitte, gyülöli nagyon, Minden gesztusát Margitának szánta És mert azt hitte, már nem szereti, Még alvásos órákon is kivánta. Ha hallotta, hogy senyved Margita, Lappangón senyvedt minden öröm benne, Más nőkhöz futott s miként szent oltárra Ömlött ölükbe forró csóva-vágya.

(Úgy gondolom, hogy minden: Szerelem: Politika, tudás, pénz, kocka, üzlet, Apostolság, művészet, vakmerés, Mind a csókoktól vagy csókokhoz űznek, Az a nagy, hirhedt összevisszaság, Mit akkor Bécs még pártfogolt minálunk, Talán nem volt más, mint csalásba ótott Gazdátlan, bűnös, tévedt, szomjas csókok.)

(Istenem, én az »eb ura fakó«-t Tartom ma is a legszebb jeligének, Csak ne koptatták volna olyan el Díszmagyaros, suta szegény-legények. Engem Nagy Györgynél jobban keserít Vén, korcs Hunnia ujra-ujra násza Muszájból, pénzért avagy pulyaságból: Bitót nekünk: bujjék ki szeg a zsákból.)

(A fene tudja, hogy mi lesz velünk S mit rejtegetnek egyikmás iszákban? Olyan jó néha keserűn magyar Szitkot görgetni művelt, úri szánkban. Úgy élünk, mint bódult szerelmesek És Hungária bizonyisten asszony.) Margita, csak hogy ön–gőgjét ne sértse, Vérzett, titkolt, sírt, maradt: csak azért se. És játszotta Ottokár is velünk
Azt, ami magyar, új előkelőség:
Cinikusan tagadta meg magát,
Nehogy talán mint érzéseknek hősét
Lássa egy szellemes ujságiró,
Kinek ilyre gúnnyal fekszik a tolla.
(Jaj, hogy mindre, amibe kéne hinnünk,
Klisékben áll fölényes, pesti viccünk.)

És halljuk egyszer: elment Margita, De az urával és messze vidékre, Hol tükrösebb Ég alatt lesznek ők Jobbak egymáshoz egymást jobban nézve S ekkor olyan feledés–szél suhant Harcban tépett fejeinknek fölötte, Mintha erdőn nagy, ősi fát kivágnak: Vége van a mesének és világnak.

Rohantunk, hogy a fa lombjai Suhantva ne verjenek le a földre S rohantunk, hogy ki ne felejtsenek, Neveinket nevek közül törölve. Mert e kis ország csodálatosan Fut, felejt és jaj annak, ki lekésik: Nemes arcról lepiroslik a szégyen, De kiabál a piacon, hogy éljen.

Vártunk, lármáztunk, de hallgatagon Sompolyogott vissza belénk az emlék S kardos kezünkből Margita nevét Dalolták ki bő-véresen a pengék. Május volt és nem éreztünk Tavaszt, Hogy Ottokárral hajnalban kószáltunk: – Ha visszajönne – sóhajtott rekedten – Megmondom, hogy én sohase szerettem.

(»Ha visszajönne« – óh, furcsa Titok: – Aki elment, mindenkit szépnek látunk. Mult, Rejtély, Tilos, Messze és Soha Mind-mind a mi szerelmetes barátunk. Szép elmenni, de mégis gyönyörűbb Álmot zúzva bár, mégis visszatérni S kiknek lelkén metafizika rágott, Adni földi ölelnivalóságot.

MIKOR MARGITA VISSZAJÖTT

(Teljesedőben vannak a napok, Bár földi dolgok rosszul teljesednek: Mell a pisztolynak, csalásnak a hit, Vénnek balga vágy, üszkülés a sebnek, Csapás a hősnek, gyávának siker, De többnyire halvány megalkuvások: Bölcsülő sorom megdöbbenve várom, Hátha innen talál meg a Halálom?)

(Boldogok, akik ma húszévesek Vagy kik öregek s már mit se akarnak, Kik az életen állanak kivül, Előtte még vagy fölötte a bajnak. Boldogok az elfáradt Krisztusok, Fáradtan jöttek s mindent lemosolygók, Kik szemlélődnek, néznek és csak néznek S nem bírja őket tevésre az Élet.)

Hajszás sereg volt a mi seregünk, Idegeink gyeplőit lazán tartva Homlok-bakunkon ifju Fátum ült, Előttünk és utánunk kalamajka. Szegény, elprédált kincsü életünk Üres termiben kong csak néhány emlék S árnyak között szépítő, színes bánat Ölelgeti hó-árnyát Margitának.

Úgy jött ő vissza fehér-havason, Friss ajkait fázósan melengetve, Jég-muzsikás kacajjal kacagott S sziveinket fölverte csengő kedve S mivelhogy nő volt és irástudó, Elővette a kézre játszó sablont: Az ura regényt írt róla s ő szebben Bosszulóbb regényt írt az ura ellen.

Tehát még mindig dühödt szerelem Bántotta e két egymást bántó népet S minket kínzott; hogy ők szerelmesek, Mert szeretők az ilyen ellenségek. Hogy ágy és asztal nem volt már közös S hogy rágalmazták távolságból egymást, Mi nem örültünk, mert mi összekössön, Nincs gyűlöletnél erősebb a földön. Egy házassággal rontott szerelem, Sőt sok szerelem és sok házassággal: Ez Magyarország fonnyadt élete, Szerelem, melyből soha ki nem lábal, Magát-átadó, dacos-gyönge mód S hisztériás, nagy elhelyezetlenség: Akármennyit is gondolkozom rajta: Asszony-karakter ez a magyar fajta.

»Talán tőle kivántam gyermeket, Vagy nem tudom mért, hozzávitt a Démon – Ottokárhoz igy beszélt Margita –, Neki adtam vágy–gyémánt diadémom. S meghalok bele, ma úgy gyűlölöm S kerüljön Ön, mert méltatlan Sors éri: Száz férfival is talán elkötődöm, De csak azért, hogy ez valakit öljön.«

(Nekem mindig kell egy jó Valaki, Kit emeljek magam fölött a trónra: Jászi Oszkár már évek hosszatán Külömb, mintsem kezem sarúját oldja. Hitvallásom és hős őrületem Az ő diktáló, tiszta lelkétől függ. Ez is asszonyosság, de szívvel állom: A Jásziság én akart ideálom.)

(Túlbecsültem mindig egy csöppet én Oly élet súlyát, amely alkudatlan S nem kapcsolódik szépen be bele Tán egy Tiszába, aki még futatlan Hősködéssel is bocsájt lovakat A váradi züllött és sáros pályán.) Ime, az én életem bolond csődje, Bár Margita él és ágál előtte.

»Vegyétek és egyétek« — mondta volt Az Úr–Jézus, ki rossz vala zsidónak És Ottokár a szent Úrvacsorát, Pápistán bár, de vette enni–jónak. Frissült szerelmét úgy dobta oda, Mintha düh–bosszún volna már régen túl. S bánatokkal állt modellt a világnak S bánatokkal udvarolt Margitának. Hogy udvarlásra mégis sietett, Ebből semmi rosszat vonni ne tessék: Ilyen a magyar fölfogadkozás S ilyen az esküs, hunn becsületesség. Margita ilyen s Ottokárja is, Szeszélyes és bolondos földi párák, Kik nem tudják soha, hogy mit akarnak: (Singer és Wolfner: »Magyart a magyarnak.«)

Jöttek az idők s teltek az idők S ez a kis ország egyre betegebb lett, De Ottokár, Margita s az ura Egyre-egyre külön szerelmesebbek S hogy Margita válással szabadabb S hogy ez ország csökönnyel szabadabb lett, Nem volt ez más, mint az az örök látszat, Hogy nem-vakok hunyt szemekkel nem látnak.

Az Isten áldja a nagy zűrzavart, Mely künt és a lelkeinkben is tombol: Nagy szerelem és vad politika Veszejtve is nagy építésre rombol S az a szerelem, melyet Ottokár Annyi kínnal s megalázva is ápolt, Olyan szép volt, indulatos és dőre, Mint Hunnia felénk ríja: előre.

Előre hát: Margita visszajött S vele együtt minden magyar betegség, Tessék harcolni annak, aki tud S aki nem tud, annak nevetni tessék. A nevetés tán az egyedüli, Mely fölment komoly, bolond merésektől. Nagy rémeiket a napok most ontják: Nevetni tessék vagy dobni a bombát.

A MARGITA FIA

(Hogy bántva-tartva lanyhán haladok, Leszerszámolt paripám, Vakmerőség, Szaladjon el most nyergeletlenül S hordja össze az ének minden hősét, Könnyűek ők, mert gondolatosak S jó helyük is volt mindig e sorok közt S szidván erkölcsét mi is e Századnak: Lázadni is csak énbennem lázadnak.) (Ha jól tudom, a maga Századát Jó és rossz Vátes örökösen szidta S mert zsémbelődni, káromkodni tud: Már eo ipso költő minden szittya. Koboz mikor ír heti krónikát, Aranybullás magyar-kor jut eszembe: Nyög az úr-had, meg már a pór is lázad: Mentsd meg, király, révünkön, a hazánkat.)

(De Kozma Andor több, jobb valaki, Mintsem érje értetlen félreértés: Úri, ősi, poétás dolog ez, Bár önző, mint őszi szerelemféltés. A Deákné vásznánál hószerűbb Magam se vagyok, de én is az alkut, Két kézzel adnák, még akkor se kérem: Erő a lelkünk és nem ál–szemérem.)

Gügyögtetni egy asszony gyermekét, Ki szakadt boldog ágyékából másnak S kinek lyány-anyját úgy vágytuk vala Nyitásán az Életnek és a hársnak: Nincs ennél csodább, forróbb valami, Krisztusi tett, habár Ottokár tette: Mária, József, Krisztus és ól-rácsok: Názáret sarját áldom, a jó ácsot.

Művészet: hogy forrón megölelünk Sorsainktól távol-eltévelygőket, Ál-rokonokat, idegeneket, Rég elhagyott vagy sohse talált nőket, Gyermekeket, kik nem a mieink S agg-népet, kit nem csünget a családfánk: A Margita gyermekét szentté tette, Hogy Ottokár, távol-apja, szerette.

De a gyerek, istenem, egy gyerek, Olyan szépség, mint amilyen utálat, Elégtétel egy asszonynak talán, De férfinak, még ha apa is, bánat: Életünk ellen jött tolakodó, Bimbó-voltával korhadt bokrot sértő, Ki magába van jól szerelmesedve, Gyermekben annak nem telhet a kedve. Ám Ottokár a Margita fiát Anyja helyett s maga helyett imádta, Mindazt, amitől bután elmaradt, Most megint búsan, újból elkivánva. Van ebben egy kis Széchenyiskedés, Hisz a nagy magyar tele volt hibákkal S minden hibáknak egy vala a tője: Szimbólumoknak volt a szeretője.

Az öreg Lánchíd egyik szimbolum S hallom, hogy most majd szépen tesznek róla: Nemsokára már semmi sem marad Ez országban, mely külön álmunk ójja: Germánnál, szlávnál ősibb álmokat S a latinoknál furcsább furcsaságot. Nem érek rá bús fajtámat szeretni S fáj, hogy aki védi, csaló vagy senki.

De az bizonyos, hogy élni akar, Mint zsidó hősnőm jelképezi szépen, Keresztül Rákosin és Szemerén, Keresztül sok rendetlen és igétlen Gyávaságon, zavaron, helyzeten S kissé túlzottan-honos zsidóinkon. Ki nem beszédes, György úr, egyszer mondta: Mi vagyunk Európa legbölcsebb bolondja.

Tehát biztos, hogy élni akarunk S Úristenem, olyan nehéz elhúnyni: Margita egyszer fölkapta fejét: »Nem akarok az Élettől elbújni S már úgy érzem, hogy szabad is vagyok S talán holnap fűttetem fehér yachtom, Kissé unom kipletykáltan szenvedni: Hát élni kell és menni, menni, menni.«

És játszott a gyerekkel Ottokár Mint ahogy páran a Sorsunkkal játszunk S mink, a szemlélődő távoliak, Véres, váratlan csillagokat láttunk S láttuk, bódul a legszebb ember is Ezen a Bécses, papos, úri tájon, Hogy nincs, ami lelkünket összekösse S akik volnánk is, sohse tartunk össze. Elmegy Margita s Ottokár vele – S zsebrák had helyett jön-e uralomra Úribb, jobb sereg és értelmesebb S nem csupán a tisztességében lomha? Majd elmondom; ha tizenöt napot Bír én szegény, agyonpróbált türelmem: Annyit előre vallok, ilyen rosszul Csak Isten bánhat velünk, aki bosszul.

Megcsókoltatnám beteg szívemet, Valakivel, ki érdemes e csókra, Kinek van elég hozzám-tapadott Érezni- és elcsókolni-valója. De ez a vers tán három folytatás És azután elnémul szépen, enyhén, Százszor ennyi készült iródni benne, Ha itt, Pesten, ez olyan könnyen menne.

Tipegj végig százszor a szívemen Rég elejtett asszonya Ottokárnak: Veszélytelen s már elég zavaros Lelke e bizarr, kis históriának. Robbantani vágytam Hungáriát S Margitám, pardon, Reád emlékeztem: Politikát akartam jellel szőve S nem Te hibád: szükségem volt egy Nőre.

Most nem tudom, hogy vajjon Ottokár Igéretek nyomán szaladt utánad? Csókolom a növekedő fiad, Tán hazudok, de ezerszer bocsánat. Mert hazudni legkönnyebb magyarul S mert úgyis csak dühből tudok hazudni, Magyar sors, csók – ki tudja, ami ránk vár? Ránk mered egy szfinksz: a jövendő császár.

MARGITA ÉS SORSUNK

Csak omlatagon meredez felém Emlék-bástyája a bús tegnap-multnak S kendőjét alig látom, a hivót, Margitának, a szép kiszabadultnak, Regényen és gyermeken túlesett, Szép, nyugtalan életet-keresőnek: Ébredésünknek, mely vak éjbe gázolt, De magyar Égre hajnal-képet mázolt. Bizonyos, hogy nem mienk a gyümölcs, Kik a szemünket százszor is kisírtuk, Kik a réveteg, halvány Margitát Szerelmes, biztos életvágyra bírtuk, Hogy átmehessen tévedt csókokon, Gyötrelmek és csábulások kín-utján S aztán szabaddá válván fehér szárnya, Fölröppenhessen élni a világba.

Az Élet a szabadot szereti Vagy azt, ki békés, béklyós, vidám rabja, Minden szavát aki kineveti Vagy aki mindet komolyan fogadja. Vajjon Margita fölröpülhetett Az Élet forró, egyetlen napjához, Vagy itt kereng alacsonyan, remegve, Halkul vétózva Lukács–Tisza–rendre?

Más pillanat a magyar pillanat, Minden egyik a másikat csufolja, Egyik víg, tavaszi himnuszt dalol, A másik a sir-földelőt dobolja. Ottokár is százfélén, habozón Margitát s az Életet kerülgette, Pedig, higgyük, hogy ezek sohse késnek, Mert nem várhatnak Margita s az Élet.

(Óh, lángolás, Élet fölöslege, Jele, túsza és leendő tüz-tárunk, Nekünk kellesz most leginkább bizony, Kik azt se tudjuk, vajon mire várunk, Kik, ha kunyhónkon ég-ropog a nád, Már látjuk új, cserepes, nagy tanyánkat S nem akarunk félős sorssal, hiába, Törökként futni vissza Ázsiába.)

(Nagy ember és nagy nemzet élhet úgy, Ahogy táncos, szent hóbortja akarja S ahogy futnak e menekült sorok, Úgy buggyan ki szívemből megfacsarva Magyarság fénye, könnye s tört hite: Óh, Margitánk, mi is lesz hát belőlünk? E kis regény mégis véget ér egyszer, De mi lesz ez ős, magyar gyötrelemmel?) (Csak falvából kiszakadt ó kisúr Érhet rá itt ilyen nagyúri gondra, Holott ez nem is fajta-őrület, De benne van tömjénes-gomolyogva »Tebenned biztunk« s »Circumdederunt«, Minden nehéz, nagy, fojtó, síri zsoltár, Önző, de szörnyü: térdet-fejet hajtván Magamban látni omlóban a fajtám.)

(De szabad-e itélni magamon Fátumáról egy furcsa, kicsi népnek? Uj igazak, történtek s fátumok Márul-holnapra szavainkra lépnek.) Mikor Margita élni-akarón Tölt beggyel, bátran az Életnek vágott, Hiteink itthon magasakra nőttek, Akarva, tiltva, de megszentelődtek.

Margita, a Sors és mi: hát megyünk, Dúlt csoportunkban, mely frissebb, mint másmi S ha csapdosódtunk az Élet körül, Már nem fogjuk lelkünk lezabolázni. Talán pályánk sohsem-találkozó (– Minden találkozás váratlan szégyen –), Úgy szépek ám ezek a földi pályák, Hogy keresők egymást meg ne találják.

Hallgassatok el, vén indulatok,
Hajló birái bomlott Ottokárnak,
Sohsem azok a dús arany hegyek,
Melyek kincseket kincsek után tárnak
S ha Ottokár egyszer vélte remegni
Margitának harangvirág-harangját,
Nincsen harang, tavasz-zaj, sóhaj, ének,
Mely szebben szóljon a Szív istenének.

S nincs búsabb, mint az asszony-kergetés, Hacsak az asszony nem a minden-váltság, Ösztön, szenvedély, fajta és haza, Áldozás, Élet, vallás és imádság. Hogy Ottokár ujonnan-zuduló Vággyal rohant nagy vágyának utána: Bizonyos, ő is Margitában nézte, Mi mai magyar fogó lépes-méze. Az ember is úgy otthagyja magát, Mint perc, óra, nap, korszak és mint minden S nincs Géniusz, melynek hevülete Mind egyformán hevítsen sziveinkben. Mikor gyáván megbúvott Margita S mikor szárnyait kezdte megzugatni És Ottokár mikor százszor lemondva Mégis elment: ez a sorsok bölcs sorsa.

És hogy még egyszer Margita után Ottokár hogyan, mikor, miért ment el, Majd elmondom az utolsó soron, Későn tán, bénán és lerongyolt kedvvel, De elmondom már minél hamarabb, Siessünk már e mesétlen mesével, Mert siet minden: az Élet, a nők is S most robajjal sietnek az Idők is.

Azután egy kis epilóg leszen, Ijedt költőknek e régi fogása, Hol fölrótt (de bizton szép) hiányait A költő búval el-kimagyarázza. Most mosolygón, intőn és betegen Fejezi be a megkésett strófákat, Valahogy csak összetörött a Mával, De mi lesz a Holnappal s Margitával?

FORRÓ SZOMJAKBAN EMLÉK

(Csak a világban, künn vagyunk delik, Olyanok, mint az álmaink szeretnék, Nem kötnek a hitvány, pór tegnapok, Ha hunn legendás, sok ezredü emlék. S csak ifjan kóborg bennünk szomorún Maradott népünk bús követü árnya, Azután csönd lesz, futósak az árnyak S viszkedt talpaink részeg táncot járnak.)

Künn a világban olyan messze Pest, Vidéke, sorsa, népe, rongya, gondja, Hogyne szaladott volna Margita Szivet kinyitva és hajat kibontva Villó viharu tavasz–nap gyanánt Egy télből kikukkantott fagy–világból. Mögötte és előtte a mi mennyünk S nyomából nagy, zengő parancsa: menjünk. Szent Izidor, óh, nagy hamisitó, Mit is fordult itt a világ körültünk Néhány éven, mióta tüzesen S hazarívón a boulevard partján ültünk? Közelről minden hogy sujt, mi magyar S hogy megbánjuk tavalyi, égő kedvünk S milyen könnyen fut, aki ki nem bénul, El-el mégis a magyar szakadékbul.

(Mert hát csodás, végzetes fajta ez S azok is, akik hozzá hasonultak: Itthon hamar tagad és menekül S ott künn tömjénnel tiszteli a Multat.) Nincs nagyobb hit, mint nincsetlen hitünk S mi Margitánknak párja sehol sincsen: Magából kikelt, szép, nyugtalan némber Szeszély-Úristen minden kegyelmével.

(De tán gép sincs, mely gépebb, mint erünk, Nagy krisztusságban neki-nekilendül, Nyolc korszakot nyolc évvel érni be A bús, tunya, magyar történelembül. S fölhúzott gépként járunk le hamar, Kiket sziven-érintett a nyilalt gomb S kezdéseink kincsei itt maradnak Értékesítő alj-sisere-hadnak.)

(Szent harc volt? – lehet, hogy szent harc ma is, Szerelem? – nyolc év szerelme eluntat. Tüzek, a mentül-messzebb lángolók, Mentül-hamarabb s örömmel lehunynak. Harcos férfi sok-sok mindent elér S minden sikertől keserűbb a szája: Siker-vágy, amely telhetetlen éget, Üdve csupán a közönségességnek.)

(Habzsoló étvágy, mely nem válogat, Csak kapós, tárós uccát les a szemmel, Száguldón, rablón nem hiszi soha: Van egy más fajta, ősi álmu ember, Ki csupa-cél és Cél felé rohan S kit fejbe sujt mégis minden elérés, Mert célhoz érni vagy ostoba látszat Vagy névkártyája a gálás Halálnak.)

(Óh, ez magyar: magunkból-kikelés, Élni akarván itthagyni magunkat S nemhiába rosszak az utaink, Átlót adunk sáros, görbült utunknak S így lesz életünk csak az ifju kor S így legkinzóbb épp a magyar öregség S az életvágynak gyorsan halkul kedve: Tükörbe néz és meg van öregedve.)

Hát miként a költöző madarak, Kiket nem tart, de nem is vár fészek, Úgy vágtunk neki őszi zordonon Margita után az elröpülésnek, Innen, ahol annyi abbahagyott Harc, könny-özön, tér bennünket marasztalt, Legyintett rájuk bús kezünk, a fáradt S itthagytuk mind a javíthatlanságnak.

Levél: »Margita, úrnőnk, itt vagyunk, Vagy itt vagyok, ha gőgöd meg nem tiltja, Te vitted haza ifju hivedet S fáradt bolondod most te hoztad vissza. Hogy minden voltál, ugy-e jól tudod És hogy semmim sem, úgye bűn és átok? Tied volt a kivánt és teljes Élet, Enyém száraz száj, éhség, harc és vércsepp.«

»Történteidből bánsz–e valamit S a jajokra emlékszel, miket küldtem. Vagy minek jönni kellett, mit se bánsz S élsz tovább az Élet fölé kerülten? Körülvágytak a legjobb valakik S kedvedért tüzet gyémántok csiholtak, Mithosz burkol el s lángkoszorút szőnek Legendák: fölé ékes, barna fődnek.«

»Vagy az azértist éled már megint, Mint otthon újból mindenki és minden? Százszor érzem nagy remegésidet Téged-kérő, paskolt idegeimben. Fiadat, ki lelkem szerint fiam, Ha csókolod, csak szellőnyit gondolj rám S egyszer mélázzon fehér kezed jelre: Ott roskadok szined előtt térdelye.« Akarta a firenzei tavasz, Hogy Ottokár későn, de választ kapjon, Szerelmesen és zengő-szomorún, Anyáskodón beszélt hozzá az asszony: »Óh, tudom én, hogy nincs többhöz jogom, Sorsom most már a rabságos szabadság S hogysem unott megismétlődés lennék, Hadd lehessek forró szomjakban emlék.«

Lelkünkben és a világban bolyong Azóta s most és olykor mintha intne S a mi szétszéledett, hős csapatunk Glédába áll és megifjodik szinte S egyformán sírjuk titkon száz helyütt, Mért nem lehettünk gyermekének apja S hogy szűzre, hitre, célra, szép s ha jó is: Méltatlanoktól jön metamorfózis.

(De így vagyon, vélné a Biblia S az idők mostan nagyon bibliásak, Erjeszti lelkét, testét a magyar Mások csókjáért és fiáért, másnak S eltörpülnek a honi huncutok, Gigász-ördögök feje ver felhőket, Margita kóvályg, mink is letörődtünk, Nem leszünk semmi, már beletörődtünk.)

(Vérünket bizony holnap már talán S tán nem kár érte, száz cerberus issza, De hadd viselje gondunk csak tovább Elhivott táltos, bölcs, nagy Tisza Pista S sugárzó népe, az agytalan úr, A Sobri ügyvéd s betütlen koldushad, Névbe, címerbe kapaszkodó óság S persze a pénzes, szent harács–zsidóság.)

(Mi gubbaszkodva s olyan valakik, Kik cirkuszba résen néznek a ponyván, Várunk, de inkább elandalodunk Margitáról s volt harcainkról lomhán: Óh, sok, szent év, Sátán-vágyak sora, Pazarolt hitek s örök; magyar hívság.) Jó éjszakát, be jó, hogy minden elmegy, Hit és dühök, Margita és szerelmek.

RÖVID, KIS BÚCSÚZÓ

Vége: gát-verseny volt ez egy kicsit S töretlen nyakkal másztam ki belőle, Holott magamra bíztam a lovam S magamat pedig egy idegen nőre, Aki Te vagy, egykor-test Margita, Egy éjszakám és minden órám vágya, Kit ha látnál, hogy bennem hogy megszépült, Elfáradnál a nagy dicsekedéstül.

Be megnőttél útközben, Margita: Hozzád szegődött mindene egy kornak, Tenger, tömeg–sors, bérc, csók és titok, Mit nagy fantaszták kínnal ostromolnak S vitted magaddal asszony-társidat S minden strófában a Minden Te voltál S lévén e furcsa, kusza ének őre, Mikor már untam, Te mondtad: előre.

Be szép is ez a nagy szerettetés, Holott esetleg tudni se kell róla, Egy régi, rövid vágynak tengerén Megtrónoltál, mint örök Auróra. Hajh, hajh, sok minden nem akarta úgy, Hogy külről is egész legyen ez ének, Siettetett vád, új vágy, vén betegség S nem akartam, hogy Te versed ne tessék.

Mert Te vagy az én minden asszonyom, Azaz Te vagy az asszony, aki nincsen, Kit pótolni próbál nekünk ezer: Ölelésben, álomban, tettben, rímben. Akarom, ha a dal végére járt, Akarom, hogy légy, ha nem is vagy lévő S vedd magadra én zilált hívőségem Egy mindent betelítő csak-egy nőben.

Mivel tehetném forróbbá a szám, Telibbé szívem, e kórral dobbantót, Karolóbbá, ki átölelhető S ihatóbbá az édes mámor-kancsót? Valami szépet egy tán-senkinek, Szerelmeset, jót üzenni szeretnék, Csak hálából, mert Érted vagyok kedves, Csalárdul is hű, csókhoz, szerelemhez. Köszöntöm benned minden asszonyom, Akik voltak s kik valaha lehetnek, Köszöntöm fél, de nagy bátorságomat S ez énekét százféle szerelemnek És magamtól távozó önmagam S beléd-álmodt szerelmeimnek lázát, Köszöntöm és köszönöm, mert nem árva, Ki csak egy éjen vágyott Margitára.

A MAGUNK SZERELME – 1913

Móricz Zsigmondnak, a rímtelen versek nagy magyar poétájának s a gyönyörű bőségek hősének ne legyen kellemetlen ez a könyv.

Buda, 1913 Ady Endre

BÁNTOTT, DÖFÖLT FOLYTON A PÉNZ IS...

Bántott, döfölt folyton a Pénz is S szép humanitások játsztak velem, De lelkemből más sohasem érdekelte Fölszánt poéta-ceruzámat Csupán Politika és Szerelem.

S úgy számítottam rég ki végem: Gyűlöletim hogy eléggé nagyok? Egy akadt nőstényért elég botorság Indulhat el még inaimból? Hahogyha nem, már mindent itt hagyok.

Tudok-e még nádor-választó Kisúr-ősimmel szólni makacsul S tudok-e még asszony után rohanni Szavakon és gyűléseken tul Vágyva-robogva, keresztül-kasul?

Néha megingok s szégyen-hülten Havasnak, vénnek érzem a fejem S azt hiszem, hogy minden vivát a másé S hogy idegen tőlem régóta Balog nádor-úr s bolond szerelem.

De jönnek remete kanokként Ős sűrűkből ki szerelmek, dühök: Új talmi-nádort megölni is tudnék, Kivánom őrülten a csókot S csatában, hitben, tűzben vénülök.

A VISSZAHOZOTT ZÁSZLÓ

Kincs Gyula bátyámnak (akinek már az sem árthat, hogy Ady Endre nevű volt–diákja nagyon szereti) hoztam vissza ezt a zászlót.

A VESZÉLYEK ISTENE

Reinitz Bélának küldöm

Diadalnak diadal –gyászútján Üdvözöllek, veszélyek Istene, Tarka Isten, kit Düh méhe fogant, Gőgöknek gőgje, nagy Gőg, az enyém.

Künn csatázván, hajh, nevettelek sokszor, Nyert csatáinknak bal osztályosát, Balga kötések balgult frigyesét, De ma már sejtem isteni erőd.

Ha ki fölkapott vércse-lecsapáskor S vitt gyöngéd kézzel zúgba kedvesen, Vagy Égre-dobón nyílként hajitott, Te voltál mindig, ős, bennemi Gőg.

Ős, bennemi Gőg, pogány ön–szerelmem, Vércsíkos fényü, intő rendelés, Ki kergés helyett hős célba tekint, Ki nem magáért gőgöli magát.

Ki magát ritkán szereti magáért, Vagy ha magáért, méltán és nagyon, Vagy bármiképpen, mindig görcsösen, Avagy bárkit is, de mindig szeret.

Kinek parancsul így parancsolódott, De kinek nincsen más Istene, nincs S más hajtója telt, nagy sorsa felé, Mint hős, kijátszott énje, Gőg-ura.

Tetszett sorsomnak amarra fordulni, Honnan jól látszik minden, ami van, Minden, ami volt s minden, ami vár S künnről megjöttek a belső csaták.

Óh, belső csaták diadal–gyászútja, Óh, nagy győzés a legbőszebb felen, Óh, rendelés, te legforróbb Titok, Gőgöknek gőgje, nagy Gőg: az enyém.

A MEGUNT CSATAZAJ

Mi hősködésbe dühitett S lánggal falatott még tavaly, Múlik naiv, riasztó kedvem S majdnem altat a csatazaj.

Beszélik, hogy élnek ma is, Kit itt vagy ott temettem el S nem volt záró a diadalmam S korai a győztes kehely.

És minden hír úgy duruzsol Fülembe, mint bolond dana: Nincs nekem már, mi aggodalmast, Méltót, haragyót mondana.

Nincs más, csak amit akarok S csak kegyem adhat életet S beszédből is csak az jut hozzám, Mit vígan én beszélhetek.

Mit helyeslek, csak az igaz S amit kedvelek, az a jó, Dajkamese-vagyon a másé S csak az én birtokom való.

Mitsem vett el tőlem a Sors S minden érdemest meghozott, Megtelvén buzgó áhitattal, Szent Magamhoz imádkozok.

ÚJ, VIRÁGOS IFJÚSÁGGAL

Általvetőm virág málházza, Lábaim ugrós kedvüek, Kedves súllyal hullott reám Életemnek késett áldása.

Mosolygó, nagy szememben reszket Sok-sok boldog látnivaló, Sok telő kedv és áhitat, Hogy mindent-mindent újrakezdek.

Ni, mennyi van még a világon, Örömre-szántak és jövők, Hopp, hívnak-várnak az utak: Be szép vagy, én új ifjúságom. Be hazudtam vén teltségemmel, Be jó az édes habzsolás, Be sűrű jószág a csoda, Be jó ember a derült ember.

Kék hegyeken, zöldelő fákon Ámulat s igéret rezeg S újfajta, szelid mámorok Bizseregnek át a világon.

Olyan édes-fáradt az este S mozgatók a fény-reggelek S, oly boldog az eltévedés Kis boldogságokat keresve.

Víg a sírdomb, tarkák a völgyek, Ihaj, be sok a tréfa-szó, Tájék, kötődés, nóta, nő: Meg nem állom, hogy ne fütyöljek.

A VISSZAHOZOTT ZÁSZLÓ

Esős, bántó, ködös volt Május, E fagyba-botló, léha hónap S rossz lelkü pötty-városi uccán Sárban hordtam a lobogómat, Tizenhét év korával gyáván, Képedve és hitetlenül Gazdagságom nagy orgiáján.

S így hurcoltam tizenhét évig Csüggesztve le, hol föl-fölkapva Önmagamat, e hívott zászlót És mégis-mégis lobogtatva És beleszoktatva a lelkem Szent nyűgébe, a szent teher Dicses vonszolásába, betelten.

De innen hoztam, amit hoztam, Amit akartam és eléltem S a zászlót, ami le-fölvillant Mindig csatában, tűzben, vérben, Nagy vallásom, akivel volna Protestáns, harcos vérmezőn Lelkem a kor Gusztáv – Adolfja. Most hát itt van újból egy Május, E fagyba-botló, léha hónap S e most már karolt városkában Megmutatom a lobogómat: Innen vittem és visszaértem, Gazdag volt, furcsa és buja, De itt van, elhoztam fehéren.

(Zilah)

VÁROS MEGVÉTELE UTÁN

(A condottiere búcsúja)

Bródy Sándornak küldöm, a legszebb, legigazabb magyar poétának, Sándor bátyámnak, ki talán nem is tudja, hogy mennyi mindent csinált és folyatott le e csatornátlan országban.

Lankadt szívem díszítem csókkal, Legjobb ruhám öltöm magamra, Legszebb napjaimra emlékszem S tegnapi győző, nagy rohamra.

Viadal után búcsúzás jön, Diadal után nincsen élet, Hadd bámulják még egyszer arcom Vad dühvel a tiport cselédek.

Mozduljanak a harctér-rablók S zúgjon felém a pulya-átok S hadd hirdessem ki zsoldosim közt: Mehettek, nincs szükségem rátok.

Győztem s én már megdicsőültem, Most már jöhetnek portya-hősök, Megy a vezér, zsákmányát hagyja: Szeretett győzni s ezért győzött.

Nyitott hintó sárkány-lovakkal; Küllők, Virággal befödöttek, Járjátok be ma még a várost, Hogy arcom sohse lássák többet.

SZÁZ HŰSÉGŰ HŰSÉG

Alakos játék, százszor–zárt titok Hős, futó bölcse újból és megint Állok süppedten szókimondó bajban. Cselek, barlangok, vermek, kárpitok, Bozótok, lárvák, segítsetek rajtam.

Ki száz alakban százszor volt szabad S minden arcához öltött más mezet, Éljen és csaljon titokba-veszetten, Mert bárki másnál több és gazdagabb, Mert csak a koldus egy és leplezetlen.

Ragyogjatok meg, tévesztő szemek, Édes, hazug méz, pergő, szép szavak, Csorogjatok tarkán, számítva, bátran. Mindenki másnak mindig más legyek, Változón szabad, gyűrűtlen, arátlan.

Enszavaimmal csaljam meg magam, Melyvoltom gondján törjem víg fejem És száz alakkal Száz vitába törjön Lelkem, valóm, e dús alaktalan, Száz hűségű s egyetlen hű a földön.

VIDÁM TEMETÉS ÉNEKE

Küldöm az én Földesi Gyulámnak

Mik elmulnak, meg is csúnyulnak, Még a bánat sem szép, ha elmult S én régen utálom a multat.

Fölemeltem az én szivemet S hirdetem a siránkozóknak: Boldog az, ki vidáman temet.

Mulás a rendje az örömnek S változás mindig új alakra. S az örömök szünetlen jönnek.

Minden, mi van, szép, friss hajadon, Az emlékek agg-szüzét dobd el S fogd a jelent vígan, szabadon.

Vond ifjan, ha vén is, a vállad, Mikor settenkednek a multból Haszontalan és cifra árnyak. Ki ma nincs, az nem is volt soha, Emlékezni raboknak terhe, Szabad ember felejt s fut tova.

Az élet perc, mely folyton lebben. Minden perced bocsásd el csókkal, Kinlódni is kéj a jelenben.

Akármilyen rongyos a jelen, Prédája nem leszek a multnak, Behunyom szemem s megölelem.

A VISSZAJÁRÓ MÁJUSOK

Minden úgy igaz, ahogy régen: Vannak visszajáró Májusok A Sohsem-Nyugvás szent nevében.

Rózsás köd az agyunkra úgy száll S úgy fűt a megvadulás heve, Mint a régi, szent kamasz–jussnál.

Olyanok s még szebbek a tervek, Mint diák-vágyak bús korán, Ám telt-begyübbek a szerelmek.

Mert a Májusok visszajárnak S nem ifjú vágyé való ízük, De ki túl van laktán a Nyárnak.

TILTAKOZNI ÉS AKARNI

Hajh, megmaradni nagy betegnek, Sírba-rugandó idegennek, De élni, de élni.

Barbárból, úrból nyűvé válni, Igaziból lenni akármi, De élni, de élni.

Nem bánni immár semmit-semmit S nótáink bár rossz kölykök zengik, De élni, de élni.

Ijesztgessenek a Jövővel, Ijedjek meg lehajtott fővel, De élni, de élni. És gunnyasztva és meghajolva, Mintha tavasz sohse lett volna, De élni, de élni.

De tiltakozni és akarni, De, jaj, még most, most meg nem halni, De élni, de élni.

SZENT LEHETETLENSÉG ZSOLTÁRJA

Zuboly barátomnak küldöm

Pokolhintán vad, szédítő körök, Tüzes mélységek fönt s alant, Zuhanva szállni, szállva zuhanni Való alatt és képzelet fölött És mindenütt és mindenütt És mégis a konok határok Kemény tilalom-léce üt, Mert várhatatlanokra várok S nem várok mást, mint várhatatlant: Oh, véres kínok véres kínja ez. Hörögve dönget vágyam kapukat, Arcomra pirosan bemázolt csontváz Tiltó és bolondos ujja mutat.

S körülöttem csak lehetőség S álmodható és lenge álmok S nincs Isten, hogy széditő hintám Dohodt rab-útjából kiszálljon S vágyam megfogjon valamit, Eleddig még megfoghatatlant És megöleljen valakit, Eleddig megölelhetetlent. A tüzes mélység megvakít, Agyam fölforr, torkom rekedt S bomlott, nehéz alkonyaton, Átkozott, szent Lehetetlenség, Zengem sorvasztó éneked.

HAJH, ÉLET, HAJH

Hajh, Élet, hajh, Kinek a köntösöd éget, Hajh, Élet, hajh, Te, aki ismersz, rázol is, Kacagj most egyszer egy nagyot: Nekem kivánnak Csúnya véget.

Hajh, Élet, hajh, Te tudod nálamnál jobban, Hajh, Élet, hajh, Hogy összeszűrtük a levet S fogtam legvadabb paripád S nyargalásztunk S ma is dobban. Hajh, Élet, hajh, Minden út, amerre járunk, Hajh, Élet, hajh, Én nem akartam feledet: Ten-egészedet vívtam én, Egész javunkat, Egész kárunk. Hajh, Élet, hajh, Kinek a köntösöd éget, Hajh, Élet, hajh, Ki szereted vak hívedet, Kacagi most egyszer egy nagyot: Nekem jósolnak Csúnya véget.

KÖSZÖNTŐ AZ ÉLETRE

Medve Miklósnak küldöm

Sodridnak hurcás, száz emlékét lökd el, Széles mosollyal, csillogóan Ballagj, vén folyó, Ballagj, életem, csöndes hömpölyöddel.

Túlszökve harag s bitang hír hinárját Éhkeselyűk–lakta hegyekből Ért síkra vized S örvendezésnek tengerei várják. Békült tengerek s világok előtted, Békült órák, békült fájdalmak, Most már mindenek Csodákká nőttek és megszentelődtek.

Tükrözd a Napot, duzzasszon a hála, Mert benned van az Élet immár S megbékült szived Istennek áldott, terhes szűzleánya.

Élet, óh, Isten pompázó szerelme, Kinek nem szabad hátranézni, Most már jó leszek, Mindig–mindig csak jeleneddel telve.

Ni, hogy futnak az emlékek riadtan, Óh, örömek öröme, szállj meg, Verd a szívemet: Boldog vagyok, mert élni elhivattam.

Boldog folyó, nevető tengereknek Víg halállal víg várandósa, Boldog, kis életem: Köszöntlek, éllek, áldlak és szeretlek.

FÖLKELÉSEK ÉS FELEDKEZÉSEK

Besütése a Tavasz-Napnak,
Oh, vidám gyermek-ébredések,
Víz-pacskolón, gyorsan öltözőn,
Friss szájból kiszabadult ének
S nekiszaladás iskolának
Vagy sárga s kék virágu rétnek
Egész testű, ficánkoló örömnek,
Cseresznyézlett kis pajtásnőm szája,
Óh, Élet igaz hallelujája,
Óh, vidám testű, én szép volt-magam,
Dühtelen és kipihent fölkelések,
Úgy néha-néha visszanézek
S méreg után nyulok: no, menjünk.

S azután gyáván ébred bennünk, Komiszul, gyáván ébred bennem Bénaságos, nagy ön-szerelmem, Hogy bármikép is jobb az Élet, Mint az utálatos megszünés S hogy bénán is elérni vélek Boldogság-képet, szép-hazugat S hogy beérem most már kevéssel,

Fölkelés helvett lefeküvéssel S hogy minden, ami bennem támad: Gyermeki emlék, bú és imádat, Egy nagyon-nagyon nagy bizonyisten, Egy nagyon-nagyon nagy kötelesség. Egy nagyon-nagyon nagy s víg mulatság, Egy gyönyörű kinálás: tessék. Élendő vers rímtelenül rímben, Ifjuságok, mik visszaadják Még vénen is az ifjuságot, Sok képzelés és sok ifjuság, Jóbnak cseréppel enyhült sebe, Óh, vállalt élet, de mégis konok, Oh, alkuvás és feledkezés, Óh, régi-régi szép volt-énmagam, Aki nem vagyok, de kit akarok, Fölkelések és feledkezések, Óh, mindent hitetni tudó Élet.

A MAGUNK SZERELME

Bizonyos Margitának küldöm

Ereklyékért kutatgatok, Boldog Isten, boldog Isten, Ha volna még. S megcsókolok egy arcképet, Régi képet, Gyötört színű bánatosat, A magamét.

Minden, minden hogy elmarad S hogy elhagyunk mindent, mindent Előbb–utóbb. Hogy kinálnók az ajkunkat, Jó ajkunkat S mást, mint magunk, nem érdemel A búcsu–csók.

Oh, ezerszer is csókolom Az egyetlent, az egyetlent, Ki megmaradt, Aki jó volt minden helyett, Mások helyett, A derekat roncsokban is, Hű magamat. Áldott világ a zátonyon, Boldog Isten, boldog Isten, Ki engeded, Hogy süttessük rá magunkra, Vén magunkra, Ifjitó és istenítő Szerelmedet.

RÖPÜLJ, PIROS SÁRKÁNYOM

Futó napok, kik ifjakat növesztnek, Futó ifjak, napjaikat fogyasztók, Tudom, hogy engem, furcsán vénülőt, Megköveznek.

Bolond bensőm egy ős gyermeket hordoz, Bátran nyulok tüzekbe a kezemmel, Asszonyhoz, fegyverhez bátran nyulok S mézes borhoz.

Fölröpítem piros papír-sárkányom, Harminc év óta nem tudtam megunni, Pórázáról ezerszer elszakadt S mégse bánom.

Két, nagy, vaksi szememben szűz magasság Babonás képe és célja nyilallik: Ez tart gyermeknek: a szent soha-fény És a vakság.

Röpülj, piros sárkányom, mindig fennen, Ha elszaladsz, küldöm másad utánad S nem születhet gyermek, ki ereget Lelkesebben.

HOLNAPRA GYÓGYULÓ BÁNAT

Megful a leggyönyörűbb kedv is Hátán a vén Sors-lépnek, Melyre ostoba madarakként Ragasztóan szállat az Élet.

Óh, Végzet véges szörnyűsége, Óh, Élet, röndes, dőre, Mért nem figyelsz szemmel, vas–markkal A gyenge, tétova Időre? Óh, örökös, zárt határosság, Dalos húr, mely elpattan. Hát nem lehet semmikép élni Tágabban, mindig, szabadabban?

Utálatos, befejező Vég, Rút pontja az Istennek, Mért nem tarthat minden örökké S a dolgok néha mért pihennek?

Hát miért van befejeződés S szünése délceg vágynak, Születésekor halált mért hord Minden dicső, szép megkivánat?

Hát miért nem teljesedünk be Tengeres folyók módján, Kacagva tele kacagással Trombiták buta lefuvóján?

Bús csömöre a Szerelemnek S feneke a pohárnak, Óh, miért is van, miért is van Már-holnapra gyógyuló bánat?

ÉN ERŐSZAKOS IFJÚSÁGOM

Birkózó ember sohse birkóztam Olyan elszántan, istentelenül Magammal és maradt erőmmel, Mint most, hogy súlyos veszedelme ül Nyakamon a vénségnek.

Minden kétségem: a csak-azért-sem, Minden gőg-gondom: megmutatom S rohanok mohó szilajsággal Illetlenül fiatal utakon Vissza az ifjuságba.

Áldott kifacsarása a szívnek, Luciferi megszegülés: mohón, Akarón, ifjakat alázva, Frisst–dobogva az Élet–dobogón: Élet, állok elébed. Kis elkopók és beletörődők, Szánjatok engem s irigyeljetek: Így nem élhetnek hitvallásban Csak Jézushoz meghívott gyermekek, Akik nem félnek élni.

Így lép egy Úr sírjának feléje, Ki szégyenli ranggal a kimulást S nem sikolhat ki a szívéből Élete, lelke és az Ifjúság S ifjan megy a Halálnak.

MÉG MINDIG HÁBORÚ

Ha már csakugyan virághalált kések S ha megbojtosodtam is kicsit, talán, Gyertek csak új, szúró üzengetések, Ti régiek s lankadni nem tudók S vigyétek csak el utálatomat Régi bandájú utálatosokhoz: Tudom, hogy élnek még s óh, hallom őket: Furcsa ország: haszontalan velőknek Százszor kell betörni ronda lakhelyük S minden halottat újból agyonütni. Hát szálljon a szó messze, mindenütt: Fekete és piros ma is a lelkem, A szeretőim számosabbak S az alku kulcsát még máig se leltem S az Élet és Utálat oly maró, Hogy patinás piszkotokat lebírja. Nem kedvvel áll ám szóba veletek, Ujra-bátorult, rabló ál-lovagok, Az, ki hitte, hogy hullákat nem öl már S e sorokat, jaj, magyar siralom, Anno 1913 írja.

IMÁDSÁG A CSALÁSÉRT

Hatvany Lajosnak, régibb jó barátomnak ajánlom e tétova, de nagy és igaz sirámokat.

NŐ-KERGETŐ, FÉNYES HAZUGSÁG

Kaffka Margitnak, a nagyon-nagy író-asszonynak küldöm

Sarjadtan buja, szent áhitatom, Be hurcollak, be nagy kedvvel keverlek, Be sok némber kontyára készitem Hős koronám, a bolondos szerelmet, Be nagy is a magam-veszejtő szándék, Be száz furcsa sírnivaló les rám még, Be sok asszony-tévesztőbe tévedek.

Beteg vagyok, szép beteg: Hihetetlent és nem hitteket várva Száguldok be friss-újból a világba S keresem a hágcsót, mely levezet Mélyetekig, kék, nagy, furcsa szemek, Honnan magatok elindultok, Mint lámpás emberek.

Kék szemek, ti bizonytalanok, Lógassátok szép-táncosan a lámpát, Mutassátok meg e rózsás ködben Lelkem lehetetlen, nagy lyányát Vagy asszonyát, ki ráborulva Kacagón a szomoruságomra Vagy sírván a nevetésemre Enyémtelenül enyém lenne.

Könnyes és riadt horkanással Veszek máris el már előtted, Titokzatos, valótlan követje A Nőnek. Úgy szeretlek és úgy akarlak, Mint túlzottan kinőtt, nagy karmak Kívánják tépni az új zsákmányt. Mégis: rátok bízom, kék szemek: Bizonyos, hogy holnap szeretek S igazítsátok az igazira A tekintetemet. Jaj, be űzött vagyok, be árva, Be nincs senkim, aki úgy várja Áhitatom, ahogy adom, Nincs Isten, hit, kedvesség, jóság, Jámbor és mégis vad nősténység, Szépség és méltó alkalom.

Oh, nő-kergető, fényes Hazugság, Küldd el hozzám asszony-hugod, A csalót, az élet-pusztítót, A drágát, szűzet, hazugot, Küldd el hozzám, küldd el hozzám.

ELBOCSÁTÓ, SZÉP ÜZENET

Törjön százegyszer százszor-tört varázs: Hát elbocsátlak még egyszer, utólszor, Ha hitted, hogy még mindig tartalak S hitted, hogy kell még elbocsáttatás. Százszor-sujtottan dobom, ím, feléd Feledésemnek gazdag úr-palástját. Vedd magadra, mert lesz még hidegebb is, Vedd magadra, mert sajnálom magunkat, Egyenlőtlen harc nagy szégyeniért, Alázásodért, nem tudom, miért, Szóval már téged, csak téged sajnállak.

Milyen régen és titkosan így volt már: Sorsod szépítni hányszor adatott Ámító kegyből, szépek szépiért Forrott és küldött, ékes Léda-zsoltár. Sohase kaptam, el hát sohse vettem: Átadtam néked szépen ál-hitét Csókoknak, kik mással csattantanak S szerelmeket, kiket mással szerettem: És köszönök ma annyi ölelést, Ám köszönök mégis annyi volt-Lédát, Amennyit férfi megköszönni tud, Mikor egy unott, régi csókon lép át.

És milyen régen nem kutattalak Fövényes multban, zavaros jelenben S már jövőd kicsiny s asszonyos rab-útján Milyen régen elbúcsúztattalak. Milyen régen csupán azt keresem, Hogy szép énemből valamid maradjon, Én csodás, verses rádfogásaimból S biztasd magad árván, szerelmesen, Hogy te is voltál, nemcsak az, aki Nem bírt magának mindent vallani S ráaggatott diszeiből egy nőre.

Büszke mellemről, ki nagy, telhetetlen, Akartam látni szép hullásodat S nem elhagyott némber kis bosszuját, Ki áll dühödten bosszu-hímmel lesben. Nem kevés, szegény magad csúfolását, Hisz rajtad van krőzusságom nyoma S hozzámtartozni lehetett hited, Kinek mulását nem szabad, hogy lássák, Kinek én úgy adtam az ölelést, Hogy neki is öröme teljék benne, Ki előttem kis kérdőjel vala S csak a jöttömmel lett beteljesedve.

Lezörögsz-e, mint rég-hervadt virág Rég-pihenő imakönyvből kihullva, Vagy futkározva rongyig-cipeled Vett nimbuszod, e zsarnok, bús igát S, mely végre méltó nőjéért rebeg, Magamimádó önmagam imáját? Kérem a Sorsot, sorsod kérje meg, Csillag-sorsomba ne véljen fonódni S mindegy, mi nyel el, ár avagy salak: Általam vagy, mert meg én láttalak S régen nem vagy, mert már régen nem látlak.

VALAKI ÚTRAVÁLT BELŐLÜNK

Schöpflin Aladárnak küldöm

Unatkozók s halálra-untak, Bolondosan furcsák vagyunk, Fájdalmasak és búcsuzók S milyen furcsán nézzük magunkat S milyen furcsán néznek most minket. Csalódás-kő ránk nem zuhant S mégis sújtódottan, szédülten, Sustorgó ázott-fák a tűzben, Panasszal égünk, hangtalan.

Mint elárvult pipere-asztal,
Mint falnak fordított tükör,
Olyan a lelkünk, kér, marasztal
Valakit, ki már nincs velünk,
Ki után ájult búval nézünk.
Egy régi, kényes, édes dámát,
Kegyetlen szépet siratunk,
Bennünk sarjadtat: asszony-részünk.
Valakit, kiért hiúk voltunk,
Apródok s cifra dalnokok
S kit udvarunkban udvaroltunk.

Ingunk s mint rossz tornyok, bedőlünk, Nagy termeink üresen kongnak, Kölykösen úszók szemeink: Valaki útravált belőlünk S nem veszi észre senki más, Milyen magános férfi-porta Lett a szemünk, lett a szivünk, Szemünknek és szivünknek sorsa, Mert asszony-részünk elhagyott.

Nem tudjuk szeretni magunkat És nem hisszük el, hogy szeretnek, Ákombákomos szépeket Idegen, váró embereknek A régi tussal nem irunk. Mert mi csak magunknak bókoltunk, Asszony-énünkért, szertelen, Érte voltunk jók, ha jók voltunk És kacérok és hűtlenek És most sírva megözvegyedtünk. Ezer óh, jaj, baj, ejnye, nyüg Siránkozik pityergő szánkon S omladozó, árva szivünk Ezer fájást talál, hogy fájjon S ezeregy fájás fáj nekünk. Kopott az arcunk, kopott minden, Kopott a világ s a szivünk S minden világ a szemeinkben: Mi hírért, sikerért szalasszon, Ösztönzőnk, igazi valónk, Kiszakadt belőlünk, az asszony.

KÉRDÉS KÉK SZEMEKHÖZ

Édes kislyányom, nyisd ki a szemed, Tágas, egyetlen kékjét a világnak, Mert az én vak szemeim ezután Csak teáltalad látnak.

A vén emlék-gyilkosnak add ide Varázsát a szent, emlékező méznek S csettentsd a nyelvem tartón, édesen, Míg más asszonyra nézek.

Míg az a két apró, barna bogár Csiklandozván föl s bejárja az arcom, E más szemekhöz küldd el a tied, Te várakozott asszony.

Szerelmeket parancsolj most reám, Úgy kellenek élethez a szerelmek, Úgy kellenek a te kék szemeid, Bár barnán feleselnek.

Úgy kellenek a meghagyásaid, Mert megint bűnbe estem S kérdem: szeretek, ím, egy új leányt, Szeressem, ne szeressem?

HŰSÉG ARANYOS KORA

Édes Adának küldöm

Most már megjött az áhitatnak S hűségnek aranyos kora. Hivőn s hitetőn borulok le Előtted, Jövőmnek kikedvelt asszonya.

Szerelmemnek frigy-követsége Hűséget, békét visz eléd, Arany-pirját nyárvégi napnak S lelkemnek Forrott nektárját, nyugodt hevét.

Hadd nevezlek téged Adának, Nevem olvasztván és neved, E titkos, drága asszony-névvel Ne tudják Soha, hogy én kit keresztelek.

Szemednek jó intését hozza Hozzám már minden alkonyat S már indulunk lassan egymáshoz, Álmodva, Mint nyugodtak, bölcsek, boldogak.

Robajos viharok elültek, Csöndes, tiszta, derűs az ég S szemeink bátrak és vidámak, Nem önti Könnyel el csókos keserűség.

Vár bennünket minden boldogság, De őrjöngőn nem rohanunk. Biztos, hogy megtaláljuk egymást S kinyujtva Már távolról ölel a karunk.

Óh, nagyszerű közeledésünk, Béke és boldog áhitat, Nagy virág–szemei Adának, Melyekből Szent mézzel és halk tűzzel itat.

A KIÜRÍTETT ÁGYASHÁZ

Nyomorodást küldött rám az Idő S mit összehordtam testben avagy lázban, Kiürítem víg ágyasházam: Széledjetek szét, Drágaságaim.

Nyoszolyátok érintetlen marad, Őrizze nyomát finom testeteknek, Hó-ágyatokon Szerelemnek S Dölyfnek láng-pallosu angyala áll.

Óh, jaj, a ti kiűző uratok Most a tiétek, igazán tiétek, Szépek vagytok, a túlig szépek S már nem érdemlem a csókotokat.

Merre széleszt a Sors benneteket, Kiknek odadtam magam darabokban S más karokban vajon föllobban Egyőtökben vérem, a cifra vér?

Vajjon kitör-e majd belőletek, Kik szépek vagytok, a túlig szépek, A legszentebb, legúribb vétek: A vissza-vissza-vágyakozás?

Az Éjbe nézek bús–utánatok S már látom a mécseket vágyva gyulni S benneteket új ágyra hullni S kínjaim közt, íme, megáldalak:

Vigyétek ágyasházam illatát, Szent muzsikáját bolond lihegésnek S ágyán majd a külömb legénynek Sírjatok értem egy pillanatot.

IMÁDSÁG A CSALÁSÉRT

Valamit még szivemben tartok, Forró, nagy hálát, édesim, Asszonyaim, leányaim, Hogy olyan könnyü vállal csaltok S mégis bennetek úgy hiszek. Hívő csalások, csalt hitek S egy semmire örök-vágyóság, Ezek vagytok s ezek vagyunk. Elönti szívemet a jóság, Be jól van így, be jól van így.

Fohászkodok: »Isten, talán nem Helyesled, amit csináltál, Mert csak buta és gyönyörű, De engedd meg, hogy folytassuk Ezt a csaló játékot. Ámen.«

TALÁLKOZÁS EGY SENKIVEL

Merre viszi posta levelem, Kinek viszi legelőbb a hírt: (Asszonynak persze) Találkozhatsz, ha akarsz, velem?

Merre térek és mit akarok, Kit akarok és hol lelem föl? (Ostoba játék) Vénülő hímhez illő barokk.

Merre keressem most az időt, Hogy ne felejtsen s itt ne hagyjon? (Hajh, az a Tegnap) Óh, áldott, áldott Tegnapelőtt.

Merre keressem az életemet, Valami szépet hol akarjak? (Csak hív nősténytől) Lelkem, Senkim, találkozom Veled.

A TÚLSÓ PART

Itt vetkezik, itt dobja le mezét S már nem is kell tán. Bemegyek és megfogom a kezét, Ablakhoz viszem s megmutatom: Idevilágol a túlsó part.

Túl a Dunán leányok siklanak S bánt e forróság, Ez asszonyság, ez a minden-szabad, Ez az elérés és ez a jelen: Idevilágol a túlsó part. Hallga csak: hajós tülköl s Ő zokog, Be bolond nászéj S a vérük, a vérük búgva lobog Nekik (kislyányok, várakozók): Idevilágol a túlsó part.

AZ ISMERETLEN ADA

Remegő kézből habzó serleg, Te vagy ez, ismeretlen Adám, Kit fájlak, iszlak s nem ismerlek.

Ízedet ízlem édes szájjal S aztán egyszerre el-tova-tünsz Csalással, bűnnel és homállyal.

Úgy tünsz, mintha nem lettél volna Bolond életemnek dáridós, Ízletes, tegnapi koboldja.

Ki vagy, mi vagy, holnap elválik, De a halálig Te megmaradsz, Megmaradsz egész a halálig.

S halál előtt bár egyszer jönnél S úgy, amiként én képzelem: Szívembe jóestét köszönnél.

VÉRMUZSIKÁS, CSODÁLATOS HARC

Sűrűjük nincsen még a fáknak, De milyen sűrű a világ, Rügyező bokrokban rejtőznek Csintalan mitológiák.

Még borzongat lehe a Télnek, De ficánkolva, szabadon, Hujh, meztelenkedni szeretnénk Csalogató gyep-pamlagon.

Furcsa csöndre jön riasztó zaj S minden bokor leple alatt Negédes álmeneküléssel A csók a csók után szalad. Szerelmes álarc minden arcon, Türelme nincsen senkinek, Perzsel-fagyaszt és ver mindenkit A csókos, buja láz-hideg.

Vérmuzsikás, csodálatos harc, Lihegő, ős melódiák: Fákról és vérünk borújából Illatosan hull a virág.

ÓH, NAGYSZERŰ SZERELEM

Oh, lyányok észre nem vett csapatja, Kihagyott asszonyok, Meg nem vásárolt drága hetérák, Óh, minden rendű némberek tömegje, De nagyon szomoru vagyok, De nagyon szerelmes. Mások gyűrölték nyoszolyátokat, Mások pecsételték le szájatok S boldog igát Testetekre mások erőszakoltak, Mások, mások, nem én.

Óh, induló nők, Szerelmetes gyanakvók, Rövid szoknyákban s iskolás könyvekkel, Kik megálmodjátok Gyönyörűségét a szabadulásnak, A Mindennek, Egynek és Egyetlennek S kik itt nőttök vén szemem előtt Adó, nagy nőkké, Kik csak tévedésből lehettek enyéim, Mert nőnek az ifjú férfiak is S aki kóstol belétek, Mások, mások, nem én.

Óh, nagyszerű Szerelem, Minden nőnek szerelme, Borzasztó Lehetetlen, Bolond álom-beszéd, Nő, minden nő: Szemem s derekam fázik, Ha rátok gondolok S kis uccákon párosan Járnak a szerelmesek: Egy nővel minden betelik S az okos hímek olyan boldogak, Mások, mások, nem én.

BESZÉLGETÉS A BOSZORKÁNNYAL

I.

(Édes boszorkányom, Láttál angyalt holtan?) »Láttam szép magamat, Mikor még nem voltam.«

(A Holdat a Nappal Láttad összebujni?) »Láttam fehér szívet Pirosra fakulni.«

(Láttál napnyugatról Napot kelni este?) »Láttam Újév napját Szilvesztert keresve.«

(Leszitálni láttál Égből eső-márványt?) »Láttam az egeken Fekete szivárványt.«

(Láttál már busongást Csali, büszke kedvvel?) »Láttam már sírgödröt Tele szerelemmel.«

(Láttál visszafordult Óra-mutatókat?) »Láttam perzselését Sohse-kapott csóknak.«

(Láttál már tengeren Fogant őserdőket?) »Láttam, ki sohse lesz, A holnapi nődet.«

(És bolondot láttál, Ki szerethet téged?) »Láttam a szívedet, Szívemen van s véged.«

II.

(Édes boszorkányom Szívemre be ráhullsz) »El foglak árulni, Mert te is elárulsz.« (Telve van a kedvem A te szép valóddal) »Kedvetlenségemet Űzöm unott csókkal.«

(Szép asszonyságodban Megmaradok szépen) »Megakadt a szemem Egy külömb legényen.«

(Egek csillagához Nem hasonlítnálak) »Jaj, be rossz a Földön, Jaj, be rossz itt nálad.«

(Légy az én hűséges, Drága feleségem) »Feleséged vagyok S elhagytalak régen.«

HÁT IMÍGYEN SÍROK

Fogadja el tőlem édes szüleimnek legifjabb gyermeke, Lajos, egyetlen és páratlan testvérem, ezeket a verseket.

A MENEKÜLŐ LOVAS

Krúdy Gyulának küldöm

Sóbálványa lettem Hazám dúlásának, Szeretett jószágim, Csűreim, táraim Bús pusztulásának.

Nagy rámszakadásnak, A hirtelen vésznek, Futó, riadt úton Könnyben megforduló Visszatekintésnek.

Add, óh, Uramisten, Hogy némán bolyongjak, Ajkamat szorító Dühvel, háborusan Átkokat ne mondjak.

Adjad, én galambom, Akit most találtam, Hogy leljek feledést Két szép, meleg karod Jó karolásában.

Adjad, pocsék élet, Hogy ne legyek dőre, Kocogjon a lovam Boros, csárdás uton Vidáman előre.

Add, én gonosz sorsom, Futván fütyörésszek S nagy erdők aljain, Bujtató lápokon Hogy vissza ne nézzek.

A MEGSZÉPÍTŐ FÁTUMA

A "Nyugat" törzsökös embereinek küldöm

Estéket, ha bennük kószálok, Beaggatok édes csodákkal S akik nyomomban járnak bennük, Nyomasztják édesen az álmok.

Csacska vers ha akad kezembe, Üres szavaiba ömlesztem Lelkemnek minden muzsikáját S hódítva száll titkokat zengve.

Vágyam, mint őrjöngő imádság Keres föl egy-egy árva asszonyt, Fölékesíti, kivántatja S azután százan is kívánják.

Ha akarnám, ujjongva halna A gyáva is, ha benne laknék Az én halál–gondolatomnak Mámorító, boldog hatalma.

Csak önmagam tartom bilincsen, Önmagam számára nincs lángom, Színem, reményem, hangulatom, Erőm, bizalmam, csókom nincsen.

ÉS SEHOGYSE VAGYOK

»...És úgy vagyok, hogy sehogy sem vagyok És fáj, hogy nem fájnak eléggé Dalaim, a megdalolt dalok S kínjaim, a megszenvedett kinok.

Zárt életet ujra elkezdeni,
Fölvenni a daliás lárvát,
Ujjongani, mikor testünk bizserg
Nem fiatalon és vér-duzzadón,
De sztrájkján a sokféle csapott vérnek
És gondolni évek számaira,
Hogy harmincöt és azután harminchat
És kételkedni a kisleányban,
Aki, szegény, pedig nem rossz talán
És mindenben és még több mindenben
Látni vakítóan a Semmit:
Talán öregség, talán már Halál.

Hát jöjjetek, beigért éjszakák, Hát jöjjetek, nagy megcsúfolások, Szégyenek, kínok és régi babák.

Kár, hogy néha sokáig élünk És úgy vagyok, hogy sehogy se vagyok.«

HÁT IMÍGYEN SÍROK

Fájnak az Életnek fájásai, fájnak S fájnak orv képei torz, képtelen tájnak, Szemembe csatornás könnyeket ma vájnak: Szabadulj el, Öröm, szabadulj el, Bánat.

Örömmel, Bánattal s fakó Szerelemmel Hitványul megbecsült itt-ott néhány ember, De még amije volt, azt se nézte szemmel, Mert az Öröm indít és a Bánat rendel.

Tettem életemet én, nyomorult, pőre, Néha Dózsa Györgyre, néha csak egy nőre, Istenem, hisz nem volt sok hasznom belőle S még mindig távol van Arany drága bőre.

(Mivel pedig mindig kétségesek vannak, Hadd mondjam el titkát ennek az Aranynak, Nem amaz Aranynak, kitől verset adnak, Hanem egy kislyánynak, a legszabadabbnak.)

(Áldja meg az Isten látszó lelke részét, Áldja meg az Isten a szíve verését, Áldja meg az Isten, akkor is, ha késék, A lefeküvését és a fölkelését.)

Mivel pedig vagyok ebben a nagy bajban, Ordítok, ordítok: nagy baj van, nagy baj van, Hiszen nem fürdettek mindig tejben, vajban, De látni kell engem elröpült méh–rajban.

Sohse kívánkoztam nagy erdőket nyírni, Fájásokat fájón, fájlalva lebírni, De szeretek olykor s manapságig írni S fájó fájdalmamat imígyen kisírni.

A CSONTVÁZAK KATHEDRÁLISÁBAN

Halál-Úr jó szomszédom volt Magamat s mást ijjesztgetőnek, De, jaj, a csontváz-kupolák Fejem fölé ívelődnek, nőnek.

Ez volt Ő vajjon máskor is, Mikor nem én körömben vagdalt? Most megimádom ijjedőn E csontokkal építő angyalt.

De épít dúlva a Halál Tetem-téglákkal föl az Égig S mindig közelebb s közelebb, Bajtárs s rokon csontjával épít.

Óh, szörnyű csont-kathedrális S nekrológ-hozó minden reggel, Nemsokára térdelhetek Csupa-csupa idegenekkel.

Óh, nagy templom, bús menny-verő, Bizarr-ékes kupoláidra Tudom, hogy gyújtón nem jöhet Soha-soha az élet-szikra.

És Halál-Úr templomában, Hol tolongva hal föl az Élet, Rettegve, félve hódolok S félek, hogy már tán nem is félek.

ZUHANÁS A SEMMIBE

Most szeretnék egy förtelmest zuhanni A Semmibe S minden készet nemesen másnak hagyni.

Úgyis halál volna egyetlen szépem S késlekedik, Mint vicinális sötét, kis vidéken.

Felkínálom, két nyult karom föltartva, Életemet, De az a gúnyos Sors nem akarja.

Hát én legyek magamnak durva őre És a Halált Én invitáljam előbb és előre? Gyönyörködöm ma is az őszi Napban És örülök, Hogy, úgyahogy, de élőn megmaradtam.

Gyönyörködöm a földi gyönyörökben És utamon Szabad az út, csak jönnének még többen.

Én egyre vágynék: förtelmest zuhanni S mégis élve Semmisülni élni, vágyni és kapni.

TÉLI ALKU SZEMEMMEL

Babits Mihálynak küldöm

Sírj egy végsőt, égő nagy, vén szemem, Bókoljatok ki fölnézett világok, Hogy újakat már nézni nem kivánok S megcsalt hazátok int: a Végtelen.

Én vén kutyám, uszított, védtelen, Ki annyi mindent megkivánva látott, Csahold el sírva azt az ifjuságot, Melyben vér pusztul, vér zeng, vér terem.

S fagyjon meg aztán csöppös, vált hited S nézz zöldbe-kék jég-prizmákon keresztül S lágy bámulást ne adj már senkinek.

Pillád már késett, friss nődre se rezdül S úgy csüggnek rólad világok, szivek, Mint jégcsapok téli kunyhó-ereszrül.

NE HAGYJUK EL MAGUNKAT

Ady Lajosnénak küldöm

Hát adjuk az Álomnak magunkat S édes anyám, aki megöregedtél Miattunk gyorsan és sohse vettél Gyér haj-erdődbe újabb fésűt, Ez álomban légy ifju delnő. Egy nagy-nagy dáma, ki egyszer eljő, Ki soha, soha, sohase untat, Ki néz bennünket, csókol és üt, Édes anyám, aki megöregedtél, Ne hagyjuk el soha magunkat.

A LÓ KÉRDEZ

Nagy Endrének: a magyar Parlamentnek

Lovamra patkót senki nem veret, Be szerencse, hogy senki sem szeret: Kocogok, lógok követlen úton S hogy merre megyek, nem nagyon tudom.

S a rossz úton, mert minden ellovan, Felüti néha fejét a lovam És megkérdi, míg szép feje kigyúl: Hát mi lesz ebből, tekintetes úr?

IFJÚ KAROK KIKÖTŐJÉBEN

Lesznai Annának, ennek a nagyszerű nőnek, de sokkal inkább valakinek és nőnél különb s nagyszerű embernek kezébe helyezem e verseket, melyek egy vagy több fiatal nőhöz búgnak, epekednek, de vétkesek, tehát egy korrekt Lesznai Anna védelmére, bizony, rászorulnak, s ez így van jól.

ÖREG LEGÉNY SZERELME

Tizennyolc évednek csodáját, Aranyos, szép lyány-ifjuságod, Titkaid és a várt titkokat Ajkaiddal miért kinálod?

Fájó fejemet símogatva Nézz bele nagy, fáradt szemembe, Ma szeretlek és diákosan Megfrissült a csókjaim kedve.

Ma megbódulok friss testedtől, Mint tubarózsa illatától, Ma szeretlek és fájdalmasan Rejtenélek el a világtól.

De ha holnap ifjabbat látsz majd, Erősebbet, szebbet, delibbet, Te, forró, kedves, kívánkozó, Megmaradsz-e hűnek, szelídnek?

Én nem hívlak, Te akarsz jönni, Ma még könnyű, szokott a bánat, Tán nem ölne meg a búcsúzás, Ma még irgalommal kívánlak.

Ma még futhatsz s itt hagyhatsz bátran Imát s átkot összerebegve: Jaj, a te szép, gyönyörű nyakad Ne kerüljön fojtó kezembe.

MERT SENKI JOBBAN

Úgy kellene fürkésznem a nyomodban, Kis életed álságát mintha bánnám, Mintha egy kicsi, hazug, halavány lyány Fontossá lett légyen, mert szeme lobban. S mert annyi ajkról, telt nadály, leválván, Csőröcskédet kívánom egyre jobban, Úgy kellene, hogy Vénusz a habokban, Csilló testtel káprázz, mint forró bálvány.

S bár ájulóan gondolok öledre, Csábító, hívó tündöklésöd vedd le, Hadd szabaduljon arcom, szemem, vállam.

S mért kell, hogy ravasz kis buksiddal tudjad Vágy–tagadásom negédes–hazugnak, Mert senki jobban nem áhított nálam.

A SZÉPÍTŐ ÖREGSÉG

Kislyányom, most a vágyamnak örülj, Örülj e csodás, öreg repesésnek, Felejtsd a gyatra fiatalokat, Kik a csókkal sietnek vagy megkésnek. Tudod jól, hogy halásra számitok S amit az Élet elvett, Tán holnapig mind Veled pótolom: Halálosan szeretem a szerelmet.

Hetyke, kényes, várható ifjaid Gerinc-könnyítőn bánnak el a csókkal, Hogy aztán még könnyebben fussanak. Én torkig vagyok minden földi jókkal És helyettük a Minden most Te vagy És Neked én a Minden, Itt vagy, bár hűtlen tervet tervezel, Soha, míg élek, el nem mehetsz innen.

Annyi és annyi feledt csók után S Halállal küzdve, alkudva, ha est tér És mindig várni, vágyni Tégedet, Te Élet, anya, Te gyermek, Te testvér. Ezt a szerelmet kitől kaphatod, Ezt az összes szerelmet? Simogasd meg ritkuló hajamat, Sírj egy kicsit, kis, zavart Éva-gyermek. Felejtem a jövő sír-fogadót S elfelejtem, ami ért a világban, Mert utoljára van még valamim: Sárga, vidám, nagy szemeidben láttam. Ujjongj, kislyányom: Halál-tél havaz S itt állok fehér hitben, Vágyban és mindent Neked áldozón: Öreg vagyok s szebb, mint egy ifju Isten.

HOLNAP IS ÍGY

Hogy tévedtem utat-vesztve, Mégse bánom: Hátha jövök nagyon gyorsan S Te még nem vagy, nem talállak?

Vörös hennás ujjaiddal Nem intettél: Azt akartad, érkezzek meg, Mikor már ölelni-kész vagy.

Ha jó szót szólsz, kicsúfollak S hogyha bántasz, Megcsókolom a lelkednek Minden kicsi porcikáját.

Ajkad tele megvetéssel S jó csókolni: Lecsókolom kósza vágyad S magam is az ajkaidról.

Áldom, hogy vagy s hogy Végzet vagy, Azt is áldom, Nem tudom, hogy tudsz jó lenni S ha csak rossz vagy, így szeretlek.

Holnap talán szöksz riadva S meggyalázva Hagyod el hű, öreg párod És holnap is így szeretlek.

IFJÚ KAROK KIKÖTŐJÉBEN

Aranynak küldöm szégyenkezve

Gyulladj föl karcsu, piros Fároszom, Fiatal évek büszke toronyrabja, Lángoló arcod pírban hogy fogadja Dacos arcú, vén bolyongóját Földöntúli, titkos, ős tengereknek.

Hol ájult, szent kikötőkben szeretnek S lecsavarják az Ég rossz lámpáit, Hol lángolnak Napok gyanánt a csókok, Onnan jött meg a te bódult hajósod. Szökött, futott, hogy szent, ellopott Éjben Mesékkel és csókokkal bújjon el Friss karjaid meleg kikötőjében.

Aromáját számon mért keresed Exótikus illatu, messzi nőknek? Minden más nőt azért csókoltam én, Hogy buja, nagy virágzásban előtted Büszkén álljak tudós kertű szívemmel. Ezer virágot nyit a szerelem S én összeszedtem valamennyit: vedd el.

Titkon, míg vén arcom simogatod, Ifjú lyányság-kincseiddel ne kérkedj, Látod ezt az erős bordás hajót, Alig születtél, hogy elindult érted S világokat járt, hogy hozzád térhessen S nézd vakító, nagy gyémánt-hitemet, Benne ragyog hozzám-hajlandóságod S nézd e rabolt, telt aranyserleget, Felében vér, felében Te jóságod.

Éveink számát ravasz, kis fejed Mért vonja, tépi, töprengi, bogozza? Hozzám–vénülőn el kell majd hogy érj, Bolondságok közt fogyva, okosodva, De Te leszel legszeretettebb asszony. Minden más asszonyt megloptam miattad. Ha csókunk közt titkos jajok riadnak, Légy büszke, boldog, kacagj föl, örülj: Urad siratják: engemet siratnak. S ha kisért a kiváncsi szerte-vágy, Öld magadba, mert úgyse lehetsz másé. Kikötőjéből édes szerelemnek, Csudának, szépnek, mámornak és jónak Nincs Isten, Erő, Csók, Csoda, Halál, Mely kivontassa briganti-hajómat.

CSUPÁN MAGAMTÓL BÚCSÚZOM

Aranyom, én kies parti termőfád Akartam volna lenni. Zengő tavaszú, őszi mámorú, Sok virágos, bűbáj-gyümölcs-hozó S nem lehettem, látod, semmi: Vén tarkómon a kétség megfogott S az életem is sietős lett.

Valamikor csupán Tetőled Akartam volna mindent S most mindenkitől a semmit Olyan bolondul akarom, Minthogyha megint fiatalon Indulnék a Zavarba, Mely Életnek neveztetik S melynek beléndek-magvaiból Ropogtató, friss fogakkal Annyit ettem.

Nem szerettem Soha Náladnál senkit busongóbban, Vágyóbban és ismerőbben, Tenger-rosszban és csermelynyi jóban, Ahogy vagy és aki vagy. De, nézd, a napom olyan kevés, Elérni olyan lehetetlen S csapongni és tévedni százfelé Olyan gyönyörüség, Olyan vitézség, olyan hős-tett.

Arany, ne hidd, hogy búcsuzom Tőled, Csupán magamtól búcsuzom.

MERT TÚLSÁGOSAN AKARLAK

Ki ott állott az útban, Ellökni mindig tudtam S ha az útfélre verlek, Szép arcodat emeld föl, Nézz reám, ríjj és nevess: Túlságosan kedvellek.

Ha megszidlak levélben Vagy pimasz fütyölésben; Vagy ha másnak kinállak, Hozd szívemhez a szíved És sirass, mert hazudok: Túlságosan kivánlak.

Ha hallod durva átkom, Halld ki, hogy szánva bánom Mindet, mi ért, a bántást S mégis máglyára vetlek: Szégyenlem, hogy sorsommal Csipőd ringása bánik: Túlságosan szeretlek.

S a napok mulnak-mulnak S beteg szivembe fúlnak Vágyaim szent Te-érted. Jönnek a téli varjak Feketén a hómezőn: Most már búcsuzok Tőled: Túlságosan akarlak.

MIKOR SZULAMIT ALSZIK

Kislyányom, elaludt Szulamit, Friss csőrödet add ide most már, Pompás, drága, kicsi tiglicem, Álljunk meg már a Bizonyosnál. Csönd, jaj, vigyázat, Add ide, édes, kicsi lyányom, A szádat.

Hogy tegnap még úgy járék vala Körülötted, mint öreg bátyád, Nem baj: hiszen asszonnyá teszen Egy perc, melyben tested kivánják. Csönd, jaj, vigyázat, Add ide, édes, kicsi lyányom, A szádat. Asszonyosodó, szent kedvedet Fizetem nagy megifjodással S be jó volna, hogyha Szulamit Épp most álmodnék dúsat mással. Csönd, jaj, vigyázat, Add ide édes, kicsi lyányom, A szádat.

A VÁLLAD, A VÁLLAD

Ájultan és káprázón néztelek,
Arany, valóság, kóborlás, itthon
S láttam mindent,
Mitől borongtam s bolondultam titkon.
És ha szivemet százszor döngetem,
Rosszul dobog tovább is ez az állat
S csak a szemeim becsületesek,
Jók és biztosak,
Végigsimítják édes testedet
És azután havasan megmarad,
Havasan, csillogón, de melegen
A vállad, a vállad.

Minden szavad, ígérésed hazug S háborító, dacos, nagy meztelenséged Őrjít, lázít, Dühít s meggyőz, megtör, aláz, csókoltat, Jaj, szégyenlem, nagyon szeretlek Téged S a vállad, a vállad.

Ajultan és gyönyörűn néztelek És ostobául mindig szebbnek látlak: Láttam mindent S mindenestül buta-nagyon kivánlak. És ha százszor lesz világ a világ S ha ajtómnál asszonyok százan állnak, Bársonyos síma tested megmarad Nekem s csak nekem, Mert imádom mindenekfölött Bárkámnak fehér Ararátjait, A vállad, a vállad.

A BOZÓT LEÁNYA

Egy lyány bujt ki a Bozótból Fázós, őszi délelőttön, Bekacagott az arcomba S meleg mosolyt s őszi rózsát dobott reám.

Nem külömb a többieknél, De hozták a lelkem sodra, De hozták a váratlanság S friss vállait megrángató idegei.

Mikor eltünt, lecsüggedtem, Hogy újra jött, fölaléltam, Szégyeneltem, ha hiányzik És dühöngtem, mikor újra megérkezett.

S úgy mondtam el doktoromnak, Mint éjenti köhögésem, Mint szivem halál-zörgését, Mint valami közönséges kór-tünetet.

Úgy mondtam el: Bozótból jött, Honnan jött már néhány asszony S hogy nekem már nem is illik Nőt fájlalni, nőt kivánni, nem is szabad.

S úgy mondtam el önmagamnak A lyányt, ki jött a Bozótból, Mint az én hős életemnek Lyány-találó, drága, fájó szimbólumát.

AZ ANGYALOKNÁL BECSÜLETESEBBEN

Homlokomra várom puha kezét És a szivem tájára, hogy itt fekszem. (Mondd csak, hogy a Te nagy várásodat, Édes Senkim, sírták-e már szebben?)

Ha befutkosná ajka arcomat S ha lezuhanna fojtódott nyakamra. (Bíztak-e már ennyi igéretet A te kényes, forró ajakadra?)

Ha testének közeles bársonyát Össze-vissza zilálná durva vágyam. (Mondd, kislyányom, fertőnek tartanád Az én süppedt, beteg, búsladt ágyam?) Ha elpihenvén szállna ránk a csönd S csak úgy álmomban sírnék föl jajongva. (Ugye, rájuk rántnád lángostorod Az ablakon betévedt angyalokra?)

HOLNAP TALÁN ELKÜLDÖM

Holnap elküldöm, vagy holnap belehalok.

Együgyű, éhes, kis, pesti leány, De első és legszebb, midőn kigyúl Lelkemnek asszony-olajos mécsese És egyszerre űzöm és hivom: Coki, gyere, te szent, te imádságos, Senki és semmi, Budapest leánya, Te, árvetette és partonmaradt, Különös lénye az Ördögnek, Ki miatt néha-néha újból Már zsoltárosan megint Istent hiszek. Csak a tied még az a napom is, Amit hetyke, kis tested megtagad S elbúsulok én szörnyű sorsomon: Hát annyi asszony-lutri után Ez lett az én főnyereményem? Kell és nem kell, de poklosan tudom, Hogy van s gyönyörködik kinomban, Mint szivárvány a jégverés után. Hasonlítom a többiekhez És szánva-szánom vén-magamat, Ki sorsát érte, de ilyen sorsot. Minden nőt benne szeretgetek S egy kicsi-kicsi női érdem Sincs talán benne, avagy benne van Minden nő az életben és világban: Együgyű, éhes, kis, pesti leány.

Holnap elküldöm, vagy belehalok.

AZUTÁN VÉGE VOLNA

Csak szaladnál már ifjaid után, Kezdenéd már soruk fiataloknak S diadaloknak, Kik ostorozva megvágyatnak hozzám: Én elébed kárörvendésemet Finom gúnyú, negédes arcon hoznám S azután vége volna ennek is. Szepegve, amíg mind elzokogod Szerelmeidnek sok fuserált óhját, Sok légióját, Sovány szivem hogyan meghízna tőle S elpityergett csalódásaid Volnának az én életem tetője S azután vége volna ennek is.

Talán majd még boldogságot hazudsz, Ifjuságodnak illik a gonoszság És illik hozzád És illik nekem csömörült nézéssel Nézni pattogó bokáidat: Vajjon kivel és vajjon merre mész el? Azután vége volna ennek is.

FEKETE VIRÁGOT LÁTTÁL

Fekete virágot láttál, Különös volt, tehát letépted, Bocsásson meg neked a ledér Isten, Hogyha ez vétek.

Szívet láttál mészárszékes, Hajnali, nagy, vásárló útban: Az én szívem volt, szeretted és ízlett, Csak én nem tudtam.

S most itt volnék követelve, Én, szegény, gyarló és kijátszott S kijáró vérdíjad viszed el tőlem: Az ifjuságod.

SZENT LÉLEK KARAVÁNJA

Szeresse e verseket, ha tudja és szereti, másoknál jobban Jászi Oszkár, vezérem és testvérem.

IGAZ, UCCAI ÁLMOK

Révész Bélának küldöm

Igaz uccák a köves uccák, Hol nyílnak a halál–növények, Virágokként nyílnak a kövek S ha jönnek a hóhér–legények, Mellüket virággal dobálják.

Igaz szerszám a vad gép-szerszám S ha szíve csordul ezereknek, Duzzad a gép és romba röpül S mértföldekre is megremegnek, Kik élnek mások életéből.

Igaz ima a szitkozódás, Veszekedett és átkos átok, Amikor épülnek dühösen Kövekből, kínnal, barrikádok: Trónjai az igázottaknak.

Igaz élet a szörnyű Város Halálnak s élet–kultúrának, Ahol készül a bosszús Jövő, Átok, szeretet és bocsánat S ahol minden harcos egy Krisztus.

Igaz álom a merész álom, Hol megnő az álom mezője S ahol minden ember, ki igaz, Másiknak dacos szeretője S ahova majd vérhajók visznek.

HOGY MA VAGYUNK

Kardok, puskák és lópaták, Tobzódjatok csak összevissza, Várja a föld és boldog is, Mikor izgult vérünket issza. Boldogak vagyunk, hogy ma vagyunk És boldogak, hogy sokat érünk. A mi vérünk, a mi vérünk Ma minden, ma minden. Boldogak vagyunk, hogy ma vagyunk.

Élet, mely rossz láz és nyomor, Groteszk semmijében mit adhat? Te, szent, föllázadt indulat, Halálodig maradj meg önmagadnak S csúf életnél szép kirohanás Mennyivel élőbb, jobb és szentebb: Ma elszántságok kedvesebbek S ha élünk, nem élünk, Boldogak Vagyunk, hogy ma vagyunk.

ÉNEK ARATÁS ELŐTT

Bölöni Györgynek küldöm

Hamu alatt parázsló harag, Ökölbe szorult, rázó kezek, Irgalmatlan, dühös kiáltás, Közeleg az ünnepetek.

Aratásra készülő mezők, Torkon-akadt, gyűlölő szavak, Kaszák, mik kiegyenesedtek, Ünnep készül, piros, szabad.

Indul a vén, magyar tespedés, Pattan a feszült, ostoba húr, Nagy gőgök félve összebújnak S a tisztes, nagy csönd meglapul.

Magyar ünnep lesz az aratás, Aratni búzát, vért, fejet: Nő a dühösök szent szektája, Aratás lesz, ne féljetek.

SZENT LÉLEK KARAVÁNJA

Egy Szent Lélek nevű kereskedő Egykor sürgős, nagy rendelést adott. Jövünk száz sarkából a világnak Villámmal, gőzzel, szekérrel, gyalog.

Tevékkel vágtuk át a Szaharát, Drága portékánk részben megavult. De Szent Lélek már ezt így kivánta: Egy kicsi Jövő, egy kicsi Mult.

Buddha, Mózes, Jézus éltek velünk: Igemálhákkal rakott az agyunk. Miként igérted, vedd át az árut, Fizess, Szent Lélek, éhesek vagyunk.

Oh, mi, szegény, szomoru kupecek, Eszmék vivői, büszke Szolonok. Krőzusok élnek víg dőzsöléssel S a mi kincsünk és sorsunk: a homok.

Hosszú tíz nap volt: sok ezer éves. Hazudtak minden Pünkösd hajnalán. Tüzes nyelvekre, meleg aranyakra Rászolgált immár ez a karaván.

Becsületes, részeg, okos fejünk Mindig másért fáj. Megejti a Szó S úgy futunk el ön-boldogságunknál, Mint szép tájnál bamba kéjutazó.

Elherdáljuk a vérünk és inunk, Minket kezdettől jégeső mosott, Földet szereznek, bankót csinálnak Sok ezer év óta az okosok.

Hajh, Szent Lélek, nem vár a karaván, Éppen elég volt az eszme–evés. Viharverten és sakáltépetten Várjuk: jöjjön hát a kitöltetés.

Fizess, Szent Lélek. Sok volt egy kicsit Ez a bús, bolond, ingyen-szerelem. Ím, megérkeztünk s véres árnyékok Cikkáznak rózsás Pünkösd-reggelen.

RENGJ CSAK, FÖLD

Tisza Istvánnak küldöm

Az úr-Hunnia dőzsölt hát megint Tornyaiból bátran lekönyökölve S csak pribék-hadát intve uszitón, Bús lázadóit hogy ölje, hadd ölje: Régi dal, régi dal.

Rázta csöngőjét alkov-ágy-csucsán (– S lent vad őrjöngéssel ölték a népet, Ezt a csúffá-tett, örök hajadont –) A bujtó, új, kan Báthori Erzsébet: Régi dal, régi dal.

Szorgos munkának magva hulldozott, Zendült búnk zaja száz országig zendül S ülnek atyáik példái szerint, Mert ő népetlen pusztáikon rend ül: Régi dal, régi dal.

Orrlikaik már így tágultanak Ezer éve, vagy több idővel óta. Járta a bárd és a négyeltetés S földrengésre lezúgó, úri nóta: Régi dal, régi dal.

De rengj csak, Föld, mert elvégeztetett, Ós, buta tornyok bábelien esnek S, hajhó, majd véres, szép uccák során Bősz torony-lakók romok alá esnek: Régi dal, régi dal.

MI KACAGUNK UTOLJÁRA

Csitt, kuss, mert háboru lesz, Így szólanak a belül–háborgóknak S félek, hogy nyilt tengeren Megáll a hős, rakétás, büszke csónak, Mely armadákat elsüllyesztne.

Hát hozzák a háborút, Hát vigyék el mészárszékre a testünk. És mégis csak mink vagyunk, Kik megdöglünk, de kik semmit se vesztünk S csónakunk dagad Albatrosszá. Mi parancsolók vagyunk, Lelkünk redőnye néha leeresztve, Hős csónakunk néha áll, De mink fogjuk váratlanul keresztbe Döntni nagyurak számitását.

Csináljanak háborút, A mi örök háborunk sokkal készebb. Nekünk öntik a csodát Emberei a büszke ember-észnek. És mi kacagunk utoljára.

BARANGOLÁS AZ ORSZÁGBAN

Csönd van és csöndben barangolok én E kis Guignol-országocskán keresztül, Hol füröszt mindent piszkos, őszi ár S ömlik a könny nádas kunyhó-ereszbül. S e nagy halkságnak ül dombtetején Bizakodón s hencegvén, mint a páva, Gazemberek vadászó, nemtelen, Puskás, bitorló, úri társasága.

Egy-egy városból gyárkémény s torony Bús-viaskodón a szemembe tűnnek: Mennyi rokkant sírója s koldusa Szolgál és hallgat itt körül a Bűnnek. S mint veszekedett, ős-barbár toron, Díszes leventék ember-szívet falnak S a régi, lázadt jobbágyok sehol, Ma is élnek, ha eddig meg nem haltak.

Ma is élnek, de most lelkük: a Csönd. Csönd van, igaz, de soha ilyen csöndet: Fél-ország nehéz melleiből Fekete és vörös bosszuk hörögnek. Falura város csönd-jellel köszönt S szörnyű szava lappang e néma jelnek: A titkos átkok halk tárnáiban Sohse hallott pokolgépek hevernek.

A Csönd fog itt mindent megváltani, Süket ölén alusznak robbanások S ez a kicsi, ezerszer lekötött Ország robban. Mikor télbe beásott Bitorlói meg fogják áldani Meleg sarcát e hideg, csöndes rögnek, Váratlanul, taposón, hirtelen A titkos ágyuk dühvel földörögnek.

ROHANUNK A FORRADALOMBA

Garami Ernőnek küldöm

Utólszor raktak katonákat, Pandurt s vérebeket nyakunkba: Végig-kacag vidám testünkön Győzedelmes tervünk: a Munka. Mi megmunkáltuk, hajh, jól a lelkek, Rabságok, sebek, búk és keservek Izzadtságos, rossz magyar földjét S ha most támadunk, le nem vernek.

A csúf Halált itt vetették el Soha-soha ki-nem-kelésre És ma mégis a Duna-tájon Legbujább a harag vetése S itt liheg a Halál virradatban, Mint szabadulás hite a rabban, Ez a legkülömb élet-sejtő Ma nálunk jár-kél legvigabban.

Néztek bármerre, sorsot láttok És isteni robbantó kedvet, Élettel-kínáltak aggódnak S buta haldoklók lelkesednek: Nép készül az ó selejtes bűnre S mielőtt a régi mód letűnne, Már összefogva az új itt áll Glóriásan és fölkészülve.

Minden a Sorsé, szeressétek, Őt is, a vad, geszti bolondot, A gyujtogató, csóvás embert, Úrnak, magyarnak egyként rongyot. Mert ő is az Idők kiküldöttje S gyujtogat, hogy hadd hamvadjon össze Hunnia úri trágyadombja, Ez a világnak nem közösse.

Bécs, babona, gróf-gőg, irigység, Keletiség, zsandár, alázat, Egy Isten se tudná lefogni Ereinkben ma már a lázat. Ma még tán egymást összetévesztjük, Holnap egy leszünk, észre se vesszük, Ölés s tisztítás vágya gyult itt, Tegyünk a tűzre, ébresztgessük. Hallgassátok az esték zümjét S friss sóhaját a reggeleknek: Budapestnek futós utcáin S falvak csöndjén dühök remegnek. Süpped a föld, ha súlyosat hágunk, Olyat látunk, amit sohse láttunk: Oldódik a nyári melegben Fagyos, keserves magyar átkunk.

Eljött hát végre a pusztánkba Isten szent küldöttje: a Sátán. Szűzek voltunk a forradalmak Magas, piros, hős nászi-ágyán. De bőrünk alól kisüt lobogva Már vérünk, e bús, mindeddig lomha. Csönd van, mintha nem is rezzennénk S rohanunk a forradalomba.

ÚJ TAVASZI SEREG-SZEMLE

A Galilei-körnek küldöm

Robogj föl, Láznak ifju serege, Villogj, tekintet, világbíró kardunk, Künn, a mezőkön, harsog a Tavasz S mi harcból harcba csapat–szemlét tartunk.

Mi szétáradtunk űzhetetlenül S hol élet zeng, ott vívódva mi élünk. Kis, romlott ország vén kadáverét Fűti élettel a vér, a mi vérünk.

Száguldva jártunk s most megpihenünk, Hol friss szivek, szomjas szemek fogadnak: Vérbe vágyódunk, mink is vér vagyunk, Piros kedvű, új ütemű lovaghad.

Kik voltunk tegnap ködrongy-fantomok, Csatákat gyűrünk megemberesedve, Tegnap még buták tréfája valánk S ma vagy holnap már Isten legjobb kedve.

Futótűz volt a sárkány–paripánk, Bevett vár minden óvhatatlan szándék, Ölünkben szabad, új és romboló Garmadával a megváltó ajándék. Mise, tömjénfüst, dicső babonák Dőlhetnek ránk már bús, keserű tűzbe, Hálózva fűtjük mink az ereket Új élet-műként, űzetve és űzve.

Szétcsörtetett a Láznak csapata, Betűt, vonalt, színt és hitet kiváltott, Hályogot tépett a magyar szemen S mink nézhetjük most vele a világot.

S hiába: a vakság már nem magyar, Nincs magyar glóbus és a magyar észnek Meg kell tanulni a mi ütemünk S nem magyar sors az ábrándos enyészet.

Átváltódik, kit lázunk megkerül, Mélyül s tornyosul gondolat és álom, Megrázkódik újat lesve a szív S minden szokottság fojtogat, mint járom.

Igy lettünk mi az új-látó szemek, Új rezdülés és ünnep az idegben, Hit, vágy, cél, csók mind-mind azóta más, Mióta mi lüktetünk a szivekben.

Ki minket üldöz, szívét vágja ki, Ki minket nem ért, önmagát gyalázza, Mert ott vagyunk mi immár mindenütt: Új a világ nálunk is már, hozsánna.

Tűz, vér, láz, újság, boldog változás, Csupa teremtés lángol a szemekben, Örök tavasz, örök forradalom, Óh, ékeskedjél mindig ékesebben.

Robogj föl, Láznak ifju serege, Villogj, tekintet, világbiró kardunk, Künn, a mezőkön, harsog a Tavasz, Harsogó Tavasz, kisérd el a harcunk.

A TŰZ CSIHOLÓJA

Csak akkor születtek nagy dolgok, Ha bátrak voltak, akik mertek S ha százszor tudtak bátrak lenni, Százszor bátrak és viharvertek. Az első emberi bátorság Áldassék: a Tűz csiholója, Aki az ismeretlen lángra Úgy nézett, mint jogos adóra.

Mint egy Isten, hóban vacogva Fogadta szent munkája bérét: Még ma is minden bátor ember Csörgedezteti az ő vérét.

Ez a világ nem testálódott Tegnaphoz húzó, rongy pulyáknak: Legkülömb ember, aki bátor S csak egy külömb van, aki: bátrabb.

S aki mást akar, mint mi most van, Kényes bőrét gyáván nem óvja: Mint ős-ősére ütött Isten: A fölséges Tűz csiholója.

ENYHE, ÚJÉVI ÁTOK

Hogy ragya verjen, marjon mindenütt, Hogy jőjjön a döghullák varja Mindenkire, aki vén, savanyú Akaratát most piszkosan akarja Lelkünkön és a szennyes Hunnián.

Hogy tébolyodva lelje meg eszét, Hogy lásson egy rövidke órát, Melyben halkulnak a gondolatok, De hozzák már a vétkek megszabóját: Fráter, gyermekeidben bűnhödöl.

Kilángol ez a sokszor lecsöpült Ország: vegyes, vad bánatával És hogyha volna Isten, számitó, Ki kicsiny bosszút állani nem átall, Latrainkra tűzzel lesujtana.

Hogy fussanak rá minden nyavalyák, Hogy a törés jó kedvvel törje, Akarásunkat durván az, aki Bánatokig és átkokig gyötörte: Ez a gazember még lakolni fog.

DAL A HAZUGSÁG-HÁZRÓL

Pavlik úrnak küldöm

Bécs felől sodrott, ősz Duna-habok Titkukat s hozott parancsukat zúgják: Zsibongj föl újból, szép zsiványtanya, Ékes kövekbe fölburkolt Hazugság. Száz zsandárunk és katonánk vigyáz Minden vásárolt, zsoldos úri bőrre: Paprika Jancsik, Pintye Gligorok, Forverc, előre.

Bánatok, kínok, mint vad keselyűk, Falánkoznak a milliók szívébül S mulasztott étek, öröm és gyerek Helyén a Burg szuronyhalma épül. Megfojtódik Európa közepén Egy szép népség, már álomban is pőre, De élnek a kufárok s vett urak, Forverc, előre.

És nézd, világ, e rongy komédiát, Hol csüggedt nézők a legnemesebbek, Hol eladnak sok munkás–milliót Cudar, eladó, úri keveseknek, Ahol az Élet ellen összefog Cézári gőgös s magyar úri dőre, Ahol régi dal már a becsület, Forverc, előre.

De egyszer majd meging a Palota, Fölindulóbban, minél jobban késik S meghallhatja a közönyös világ Halottaknak hitt lelkek ébredésit, A Hazugság-ház kap új lobogót Majd a Dunára lenéző tetőre S addig, urak, tűzre az olajat, Forverc, előre.

A MEZŐHEGYESI HÁBORÚ

Vezérkarunk főnökének küldöm

Drága istállókban kényes paripák, Tíznek vagy húsznak millió az ára, De piszkos csatakban, éjszakán, ködön, Hurcolják gyilkoló próba-csatára A fiainkat Mezőhegyesen.

Világ bámulja a hős komédiát (Nérók új cirkuszt mindig csak kilelnek) S a kényes, becézett, drága fajlovak A puska–robra horkanva figyelnek: Durvult a világ Mezőhegyesen.

Egy nagyúri, hideg szemöldök-vonás S tizenként hullnak síri, hideg földre Örvendő halál-sóhajjal a fiuk, A többi marsol bután, összetörve: Most nincsen pardon Mezőhegyesen.

S hogy százezreknek a szivén már dobol Nagy, világgyúró harcnak a dobossa, Hogy komoly játékot akar a világ, Mely rablott hitét, javát visszahozza, Mit is sejtik azt Mezőhegyesen?

Ideges urak s ideges paripák, Ma az övék a lelkünk–testünk, minden, De veri a dobos az új riadót, Szívről szívre adva a szíveinken. Titkon zúg már tán Mezőhegyesen.

RÉGI ÉNEKEK EKHÓJA

Ne kötődj velem, Sátán, ne kötődj, Fáj még a seb és nem hegged hamar, Hát igenis, igenis, igenis, Azért éltem tragikusan, bután, Mert a sorsom magyar.

Lám, miért kergetted el mosolyom, E szépen betanultat, Hát igenis, igenis, igenis, Most már megint ezerszer átkozom A multat, a multat. És bánom is én, bánom is én, Hogy sírni újra merek S hogy kitört ősi barbárságom, Megvasaltságom kinevetik A vasalt emberek.

Rejtegettem magamban, mint Halál Csúnya, gyáva gondolatát, Utálatos mentséget S mint erdő a csenevész, Legutolsó vadát.

De most szökell belőlem Fekete Égig futva: Hát igenis, igenis, igenis, Életem magyar átkok Fröccsölő szégyen-kútja.

Ne kötődj velem, Sátán, ne kötődj, Láng-villád mindent fölkavar, Hát igenis, igenis, igenis, Csúf és borus csak az az életemben, Ami magyar.

A GYÁVA HATALMASOK

Parancsolnak, de gyönge hittel, De elbánnak a komisz szeliddel.

S ha vár a népség szépet tőlük, Van nekik mindig jó fagyos téljük.

S ha jár a Sors és Sorsot járnak, Ők gajdolnak elébe a Nyárnak.

Óh, nagy dolga a dolgosoknak Milyen kevés a hatalmasoknak.

Nagy pulyaságban milyen gyávák S mégis a mi erőnket kivánják.

MEGÁLLT A SORS

Ha voltatok valamikor, most gyertek, Legendák, őrültek, Jézusok S Jézus-kori, kávé-szín fejedelmek, Csodálatosak, ajándékosak, Hajbókolók jászol-bölcső előtt, Hol születik örök-újból a Gyermek, Hol születik s mindig mi születünk, Okvetetlen, didergő Jézusok S talán egy a többinél Jézusabb: Gyertek már, legendák, őrületek.

Józan, szabályos eszünkben elhunynak Józan szabályok, mert lángol a Föld, Mert vér-szekérnyoma van a Tejútnak, Mert lángol az Ember, lángol az Ég, Mert látjuk a futóknak seregét, De nem tudjuk, avajjon merre futnak, Óh, hogy olyan titkosak a futók S hogy néha úgy látszik: a Sors megáll S talán megfagy mindannyiunk szive, De mégse, hajrá, mert lángol a Föld.

Iszonyatban születnek ma a kölykök S a most haló: dühödt, vígasztalan: Minden rém-lávát a hitünkre öntött A Nap, ez a mindig tréfálkozó, Ki Jézust és néger királyokat Ugyanazon dölyffel köszöntött S ki úgy adja ma a derék hitet, Mint holnap az esztelen tagadást S ki által ma nagy Isten a szivünk S holnap talán dühödt, vigasztalan.

Ma áll a Sors és nyilallnak a gondok S vén Sors meddig állsz véres gát előtt, Meddig járathat véled bús-bolondot Ember-kinunk őstanuja, a Nap S a bölcs királyok s bölcs őrületek Eltépik a Jézus-legenda-rongyot? Vagy lehúzzuk Egéről a Napot S az Ember istenként talpára áll S szitokkal szól a véres gát előtt: Átugorlak s jöjjön a többi is.

KI LÁTOTT ENGEM? – 1914

Ignotusnak, az én fejedelmi Ignotusomnak küldöm és adom ezt a könyvet, Neki, aki talán már régen lát és meglát engem.

KI LÁTOTT ENGEM?

Volt nálamnál már haragosabb Élet? S haragudtam-e, vagy csak hitem tévedt?

Szívem vajon nem szent harang verője? Vagyok csakugyan dühök keverője?

Kit mutatok s mit kutató szemeknek? Nem csalom-e azokat, kik szeretnek?

Szeretem-e azokat, kiknek mondom? Méltán gerjeszt haragot büszke gondom?

Ennen dühöm nem csak piros káprázat? S azok forrók, kik közelemben fáznak?

Bolond tüzem alágyujt-e sziveknek? Szeretnek-e, kik szerelmet lihegnek?

Csókos szám miért tör szitokba rögtön? Nem tenyeremet rejti csak az öklöm?

Pótolnak-e életet élet-morzsák? Érdemlem-e szánásnak csúnya sorsát?

Szabad-e engem hidegen megértni? Szabad közönnyel előlem kitérni?

Gerjedt lelkemnek ki látta valóját? Ki lát, szivem, sebes és örök jóság?

Istenülő vágyaimba ki látott? Oh, vak szivű, hideg szemű barátok.

KÉNYSZERŰSÉG FÁJA

Hatvany Lajosnak, akit bármikor, bárhogyan is a régi barátságommal szeretek s fogok szeretni.

MEGINT NAGY VIZEKRE

Kedves, jó Földesi Gyulámnak, az Ady-versek poéta-adminisztrátorának

Be szikkadt szájjal mosolygok megint, Száraz bölcseség vén aszálya bennem: El kell már megint nagy vizekre mennem.

Hajh, nagy vizek és sírós örömök Örök felhőző, szent párás tájéka, Vársz–e reám még kísértettel néha?

Visz-e csónakom, a szenvedni-vágy, Olvadó és bús üdvösségü ködben S villámos zápor zuhog-e köröttem?

S piros csónakkal indulok megint, Szívem a lapát az evező rúdján, Félelem nélkül félős bajok útján.

Dacos, jaj–záró ajkat akarok, Szivet, mely örvényt paskol újra bátran S mindig több veszélyt, mint amennyit vártam.

Piros a csónak, bátor a lapát S ha aggul, gyöngül egykori hajósa, Tengeren pusztul, mintha ifju volna.

A PERC-EMBERKÉK UTÁN

Otthon bolondját járja a világ, Majmos, zavaros, perces, hittelen, Nagy, súlyos álmok kiterítve lenn, Fenn zűrös, olcsó, kis komédiák.

Magyar Bábelnek ostoba kora, Ments, Atyaisten, hogy benne legyek: Engemet kötnek égbeli jegyek S el kell hogy jöjjön nászaink sora. Most perc-emberkék dáridója tart, De épitésre készen a kövünk, Nagyot végezni mégis mi jövünk, Nagyot és szépet, emberit s magyart.

Robogok honról rejtett vonaton, Ebek hazája ma, nem az enyém S ha marad csak egy hivom, szent legény, Még a holttestem is ellopatom.

Ez a ricsaj majd dallá simul át, Addig halottan avagy éberen Pihenjen a szent láz s az értelem, Míg eltünnek a mai figurák.

Magyar leszek majd, hogyha akarom, Ha nem sutáké lesz itt a világ S fölcsap minden szent és igazi láng Rejtekből avagy ravatalon.

MEGINT SOKAN NÉZNEK

Jó Zubolynak küldöm

Megnézem magamat: Megint sokan néznek: Vagyok érdemeltje, Vagyok-e valakije E sokan-nézésnek?

Olyan messze esik Tőlem már a hívság, Hogyha megtörténnék, Más akkor se volna, mint Szomorú csacsiság.

Vén, léha életem, Légy tanum e pörhöz, Lásd, hogy időm örvény S úgy futnak el napjaim, Hogy nap napot tördöz.

Óh, milyen szamarak, Kik úgy szólnak rólam, Hogy a dolgom rendjén S hogy csillámlón jól-vagyok S testem-lelkem jól-van. Édes barátiság, Kétkedő barátság, Édes mégis-tartás, Be jó, hogy napjaimat Mégis-mégis tartják.

FÖL, FÖL, URAM

Gebhardt Ferencnek küldöm szeretettel

Kihálom a testem és lelkem, Kinyargalom rest magamat, Valami tán marad, Vagy tán nem is marad, De nem marad vágytalan órám.

A titkos Élet szívvel szór rám Fényekkel toldott fényeket, Csak neked, Csak neked élek, csak neked, Vágy és anyádnak, aki: Élet.

Néha-néha úgy-úgy elszéled Dölyföm, rangom, nevem, hitem És semmiben, Már-már semmiben Sem bízok és szünök valómban.

Föl, föl, Uram, nem mindig jóban Adódik az elélnivaló. De élni: ez a jó S úgy jó, ahogyan aki él Álmomban, tettben vagy csak szóban.

VÁGYNI HOGY SZERETNÉK

Kaffka Margitnak küldöm, a nagy írónak, félelmetes barátnak, de derék embernek

Hiszen jó volt magamban, Magamért és magammal élni, De ezt a boldogságot Olyan jó volna fölcserélni.

Valami furcsa kékkel, Egy ősi s csak holnap jött mával, Valami kidacolt, nagy, Kínra-hajló romantikával. Óh, vágyni hogy szeretnék, De nem vággyal, aki csak percnyi, De vággyal, amellyel Örökig ki lehet telelni.

(Üzenet)

(Margit, egyfajta a fajunk, Be nagyon nem itthon vagyunk S be nagyon itt kell nekünk lennünk S be kár ez a sok furcsaság: Csak tépik lelkünk, a lazát, Kit őseink feledtek bennünk.)

HUNN, ÚJ LEGENDA

Hatvany Lajosnak küldöm szeretettel és hálával azért, mert szeret, bánt és félt

Minek a tanács, jóslat, aggodalmak?: Gesztusaim élnek, míg meg nem halnak S életemnek csak nézői a maiak.

Messziről és messzire megy ez élet S csak: élet ez, summája ezrekének, Örök, magyar határ-pör, meg nem szakadott.

S életük ez a mérsékelt csodáknak, Mikben mégis ős állandóság vágtat, Hunn, új legenda, mely zsarnokin életik.

Másolja ám el életét a gyönge, Fúrja magát elélten a göröngybe, Voltom, se végem nem lehet enyhe szabály.

Ha ki király, Sorsának a királya, Mit bánom én, hogy Goethe hogy csinálja, Hogy tempóz Arany s Petőfi hogy istenül.

Nekem beszédes költő–példák némák, Sem a betelt s kikerített poémák, Sem a mutatványos fátum nem kenyerem.

Bennem a szándék sok százados szándék, Magyar bevárás, Úrverte ajándék S lelkem: példázat, dac-fajok úri daca.

Zsinatokat doboltam, hogyha tetszett S parancsoltam élükre seregeknek Hangos Dózsát s szapora Jacques Bonhomme-ot. Százféle bajnok mássá sohse váltan, Ütő legény, aki az ütést álltam: Így állva, várva vagyok egészen magyar.

Vagyok egy ágban szabadulás, béklyó, Protestáló hit s küldetéses vétó: Eb ura fakó, Ugocsa non coronat.

Ki voltam öreg grammás-diák korban, Égnek lendülten s százszor megbotoltan, Külön jussom: vénen is diák lehetek.

Kalapom, szűröm, szivem förgetegben, Nézik a vihart, hogy ki bírja szebben S visszapattog róluk jég, vád és szidalom.

Külön alkuja lehet a Halállal, Akit, amikor milliókat vállal, Nem bámitott az Élet sok, új kapuja.

A tolakodó Gráciát ellöktem, Én nem bűvésznek, de mindennek jöttem, A Minden kellett s megillet a Semmisem.

Én voltam Úr, a Vers csak cifra szolga, Hulltommal hullni: ez a szolga dolga, Ha a Nagyúr sírja szolgákat követel.

ERDŐBEN, ESŐS DÉLUTÁNON

Révész Bélának küldöm, a régi Révésznek a régi Ady

Lanyhán irigylem a Viadal-évek kapott szitkát, gúnyját: Megszokják vagy megunják Az embert az emberek S az évek és a kedvek úgy szaladnak, Mint páholt hadsereg S koldusként járok a nyomában A menekülő, gyáva hadnak.

A fajtám?:
Mindig ritkábban gyujt a harag.
Száz bűnöm?:
A legszebbje mind elmarad
S már alig-alig érdekel
Egykor imádott, furcsa sorsom,
Olyan lett, mint lopott kalap,
Titokban hordom.

Az asszonyom?:
Ha ifjabb lennék, tán szeretne,
Igy csak egy renyhe,
Lassú, kis igéretű
Pillantást küld elvétve,
Én pedig másolt, régi lázaimat
Küldöm cserébe.

Még megbocsátni Szeretek, ha nagy bűnök akadnak S másoknak inkább És néha-néha magamnak. És szeretem az embereket Szánva, őszintén: Egy kicsit valamennyi úgy jár, Mint én.

AZ EGYEDÜLISÉG VIGASZA

Kabos Edének, atyai barátomnak

Barátok, brávók, hívek, ellenek, Kiknek tetszettünk és tetszett tetszeni S evoé, még az asszonyok is Elmaradoznak.

Így épít a Sors hős életeket S velük, jaj, bölcsen s ígyen tréfálkozik: Ne nőjjetek, fák, az egekig S szívek magasra.

Tudtam a tréfát, azért mentem bele S áldom a Sorsot: velem tréfálkozott S lelkemben száz hős élet maradt Magam maradván.

AZ ÉN INGOVÁNYOM

Kedves kis titkáromnak küldöm

És így járunk az ingoványon: Valami hősen elesett Bajnok sorsát nem is kivánom.

S mindig ha ingoványra lépek, Bajtársam még mindig akad: Bátor szivű és jó legények. Hősök sorsát nem is kivánom, De szeretem, ki tart velem, Tiszta erdőn vagy ingoványon.

»A XXX-IK SZÁZADBÓL«

(Wojticzky Gyula, ifjú költőtársam ilyen című verseskönyvébe írtam, és nagyon szívesen, prológusként.)

Jó fiam, ma minden magyar elválik, Ki messze, ki messzebb, De Magánál, fiam, még az Időbe Kandibb szemet tán senki sem meresztett: Be messze él már, jó fiam, mitőlünk.

Szép átálmodni magunkat a másba, A nincsbe, a szépbe, De ezer évet sietni s nem élni, Édes fiam, nem irigylem érte, Mert jaj annak, aki kihull a Mából.

Szabad készítni arasznyi jövőket, De élni nem mással, Mint a nekünk régen parancsolódott Kínságos és mégis szent, mai Mával. Ez tán több, mint a XL-ik század.

A KÉNYSZERŰSÉG FÁJA

Schöpflin Aladárnak, jó hittel és szeretettel "Vajjon szednek–e a tövisről szőlőt vagy a bojtorjánról figét?" (Máté evangéliuma VII. 16.)

Gyöngülnek ágaim, Húzza a sok gyümölcs, Húzza a sok igen S a megcsúfolt nemek Rozsdákkal megírvák A leveleimen.

Szőlő-termő tövis, Fügélő bojtorján: Teremni lázadón Nem lehet, nem lehet S mint békés jobbágy-fa Fizetem az adóm. Nem tudok, nem tudok Rendet megcsufolni S nagy másitó erőt Földről kacagni föl. Bénultan hajlok meg Tisztes muszáj előtt.

Füge a fügefán, Szőlőtőkén szőlő, Hasztalan, hasztalan, Szabva kegyetlenül A nagy Élet–kertben Mindennek sorsa van.

Nem tudtam, mi vagyok, Vád akartam lenni, Vád, nem: ijjedelem S mint szép példaadás Virágzik, gyümölcslik Szegény, szelíd fejem.

Csúfoltam az igent S igeneket rólam Téphet minden silány S vétózó tűz helyett A nagy Háztartásban Vagyok csak kicsi láng.

Óh, én, kényszerü Rend, Tagadás fejfája, Latorból szent szülő, Óh, én, szegény, szegény Pártütőből pártos, Uzsorás zendülő.

NEM SZÁNATOM MAGAM

Bécser Jánosnak küldöm

Szánatni így-úgy nem hagyom magam.

Élnem kellett: nos, én nagyon éltem Az Isten és Ördög szent nevében, De arcom mégsem piríthatta el Bűnös és nagy kisemberi szégyen, Mert az életem nem volt, mi halaszt. Mert az életem nem volt hasztalan. Buzgó vizén szent virágok nőttek S mindig jutott egy-kettő a Nőnek, De jutott tán még jobb helyekre is: Jutott sok-sok semmirekelőnek S be jó, hogy magam mégse szánatom.

Szánatni így-úgy nem hagyom magam.

AZ ÁRADÁSOK UTÁN

Balázs Bélának, szeretettel

Partom, karom magas, egyenes, Ölem már mély, csöndes és tiszta. Gyermekeim, fussatok vissza Karom közé.

Óh, ti szomjas elkalandozók, Gyermekeim, kóbor vizecskék, Idegenbe tavaszos esték Ne csaljanak.

Már mélyben és hívben törtetünk S csak áradásnak virtusáért, Vadvíz-kedvünk még melyre ráért, Nem áradunk.

Borzasztnak esték és tavaszok, Bennünk csak célunk sorsa rezdül S mélykomolyan búgunk keresztül Sík tájakon.

Mély, csöndes és tiszta, jó vizek, Erős karok, egyenes partok, Békés, tele, bús nóták rajtok: Férfi-dalok.

ÉN FÁRADTAM EL

Bresztovszky Ernőnek küldöm

Nyafogtam már arról, hogy adtam és adtam, Csak az Idő szállt el mindig többre-várón S mindig szabadabban.

Kereke ha lendült a lusta Időnek, Köszönöm Istennek, a Humanitásnak S köszönöm a Nőnek. Idő kerekének most már mások álltak S mosolygós sírással leköszönt feléjük A szent megbocsánat.

Mert én fáradtam el, én voltam a dőre, Adjatok még, adók, adjatok, miként én S előre, előre.

TAVASZ VAN, ÚRFI

Fenyő Miksának, a régi szeretettel

Gyermektelen, diák-fiatlan, Dallal kell Tavaszban futkosnod, Diákosan és megriadtan.

Vén láboddal meg ne botoljál, Szaladj, ha Tavaszra esküdtél, Minthogyha magad fia volnál.

Vén úrfi, hajh, ki, ki a rétre, Ott szállnak a lepkék s leányok, Csúfoló zaj füled ne érje.

Parancsol a szent Tavasz-lárma, Illat, sirás, dac és esengés, Minden, mi a fiadra várna.

Biz a könnyek nem jönnek könnyen S az odaadás sem halálos S megvakulhatsz a fényözönben.

De fia lettél önmagadnak S el kell járnod a Tavasz táncát, Ha az inaid megszakadnak.

Hűség nélkül hűnek kell lenned És bánat nélkül bánatosnak, Mikor dámáid elengednek.

Mikor a nóták elbocsátnak, Fütty-nótára kell csücsörítned Vén ajkadat, bús, csorba szádat.

Mikor mindenek elmaradnak, Seregben kell magadat látnod, Kit ifjui vágyak ragadnak. Fiad helyett vagy futós, dőre, Halálig kell élned Tavaszban: Tavasz van, úrfi, föl, előre.

A BÖLCSESÉG ÁLDOZÁSA

Papp Viktornak, szeretettel

Ím, halld erényim rendjét, Jehova.

Hiszek, habár rég elváltam a hittől. Bűnhödöm, holott bűntelen vagyok. Álmélkodom a nem-csodákon. Hazudtolom az igaz Életet. Lámpával segítek sütni a Napnak. Behunyom szemem a sötétnek. Filléreimet gazdagnak adom. Mézet csempészek a kasba a méhnek. Rózsákat kötözök a rózsafára. Tejjel itatom meg a tehenet. Borral locsolom meg a szőlőt. Kacajom van ellenem öröméhez S a nem kivánt leányhoz sóhajom És még ezenfölül is meg fogok halni.

Fogadd el, uram, áldozásomat.

AKIK HELYÉN ÉLTEM

Nyár-naphoz szép, halk Nap-leszállat, Vert gondolathoz enyhe bánat, Sokított Sokhoz az Elég S hozzám a Béke illenék És béke nékem nem hagyódik.

Minden, mi itt fájdítva rezdül, Rajtam fut át kasul-keresztül, Én vagyok fájdalom-kamat, Én hurcolom meg magamat S magam életét alig éltem.

Jól megűzött magam a sorsom S mégis a magyar sorsot hordom S mégis ez átkozott mezők, Magyar mezők és könnyezők, Magamnál százszor jobban fájnak. Nagy mámorokban és hevülten Százszor hiába menekültem, Csók-örvényben, kinok között Mások jaja megütközött Az enyémmel és mások győztek.

És csodának így megmaradtam, Mert száz örvény vészlett alattam És most a béke-áhitót Ébren-tartják a riadók És béke helyett mindig harcok.

És tán lassanként elfelejtem, Sorsom, életem, magam, lelkem, S hogy a magamé is vagyok S úgy halok meg, ha meghalok, Hogy helyettem meg sokan haltak.

MOST MÁR MEGÁLLHATOK

Csak másért a másét Sohasem akartam, Csupán a viharért Nem jártam viharban. Becsületes szivem Becsületes jussát Kerestem a harcban.

Most már megállhatok: Már-már minden emlék, De mégis, ha újra, Ha százszor születnék: A jussáért küzdő Lantos és parittyás, Csak ugyanaz lennék.

Régi, küzdött harcok Silány, kis bért hoztak, Igaztalan szájjal Sokan megátkoztak. Hejh, bús évek voltak, Véresek, lihegők S mégsem voltak rosszak.

UTÓLSZOR MÉG PÁRISBA

Páris, nyugtató nyugtalanság, Boldogitóbb a szerelemnél, Köszönöm, hogy mégis üzentél: Készül a megvénült nomád Megülni búcsuzó torát S uccáidon utolszor járjon.

Páris: nyakamban könnyű járom, Meleg szivem mindenható, Öklöm kemény, szemem csillog S már fűtve a merész hajó Új-új vizekre szállni-készen. Páris, jaj, be nagyon emlékszem: Könnyű kocsi, sima úton, Csengős, trappoló lovacskával És én szememet lehunyom És mintha vinne könnyű szánka Téli, nagyszerű pusztaságba S erdődben járok, estelen S a szép igézet jár velem S szaladok vissza a karodba.

Soha forróbba, soha jobba S azóta nem is élek én S mint elárvult szegény legény Bús erdők s vén hegyek közt bolygok.

De most átkom alól föloldott Szerelmed s ime, megifjodtam: Csupasz, bús erdők, vén hegyek, Kikhez várostól menekültem, Kacagjatok ki: elmegyek A városoknak Városába.

Mosolyogj a régi nomádra, Páris, hívj, sürgess, csalogass, Emlékeztess az esküimre, Melyeket szerelmes-hevülten Tettem csillagos éjszakádon.

Utólszor még s csöndben megáldom, Hogy vagy és hogy nekem is voltál S aztán vissza, szivem, vén oltár, Őrizvén örök-ifjuságot Rajta megvidámult kereszttel. (Ujjhh, hátha Páris nem ereszt el.)

AZ UTOLSÓ SEREG

Sok-sok új vers, kínban fogant szavak, Óh, életem, be nagyon éltelek, Óh, életem, be eldaloltalak.

Tán utolsó, űzött, véres sereg, Sajdítsd meg vén szívemet, a hülőt, Hogy még egyszer végig–érezzelek.

Ez a harc volt talán a legnagyobb A csók, a láz, a vágy, a hit után, Fuss, seregem, magamban maradok.

SÍPJA RÉGI BABONÁNAK

Jászi Oszkárnak, akival annyira egyformán s együtt szenvedjük és sírjuk a mai magyar siratnivalókat.

KÉT KURUC BESZÉLGET

Kedves Bölöni Györgyömnek, fajtámbeli véremnek

Tyukodi pajtásom, Ne siess strázsára: Mért siessünk, holott megnőtt Magunkféle ködmönösnek Mostanán az ára.

Eddig verekedtünk S csak mi verekedtünk: Nemes urak fognak most már Pártot-ütni, verekedni Szegény mihelyettünk.

Most már nagyon jó lesz, Nem póri, nem véres: Nemes urak értenek jól A finomabb fringiához S az egymás fejéhez.

Tollasult szerb hajcsárt, Tisza-urat bántni, Ha császárhoz, grófhoz állott, Paphoz, némethöz, komiszhoz: El tudtuk találni.

Ám Kártévő úrnak Hozzánk jönni kellett, Ördög vigye, pártunk fogni S vezérkedni a lőcsei Brigadéros mellett.

És a brigadéros Zászlót hurcol értünk S az urak majd kockát dobnak, Hulljon–e vagy ne hulljon már A mi dühödt vérünk. Hallottam, Krajnában S messze Franciában Így mulatnak pártoskodva, Őszkor pórral vadat-űzve Nagyurak hiában.

Pedig eddig szép volt, Rákóczi úr tudta, Hogy és just is, és hogy mégis Merre van a föld népének Boldogságos utja.

Tyukodi pajtásom, Én vérem kilobban, Jó dolga lesz a császárnak, Úrék se járnak rosszul, de Nekünk se lesz jobban.

Ne siess: ital-bor Ráfér a szegényre, Tán fölvidul országunkra Valamikor jobbjainak Elfecsérlett vére.

Nincs itt nekünk dolgunk, Ez az urak dolga S Bécsben s itthon már megszokták: Úr aratja s elaratja, Mit vetett a szolga.

ÜLJ TÖRVÉNYT, WERBŐCZI

Szende Pálnak küldöm

Még magasról nézvést Megvolna az ország, Werbőczi-utódok Foldozzák, toldozzák. A Föld nem tud futni, Csak a Földnek népe S ezer Kinizsi sem Térülhet elébe. Nagy az idegen Föld, Sokasul az útja, Tegnap csatatér volt S ma puszta a Puszta: Éhes magyaroknak Nem futja a kedvük, Míg az igazukat Tán kiverekedjük.

Verekedés közben, Hajh, ürül a korcsma, Menekül az inség Szökve, bukdácsolva. Bécsben a korcsmáros Tán még nem is sejti, Vagy ha tán sejti is, Könnyen elfelejti.

Éles a hajósíp, Hallja baj-tetőzve Zselénszky gulyása, Tisza urak csősze. Hivogatja a síp, Nyomor eldobolja: Úgy elfogy a magyar, Mintha nem lett volna.

Elmegy a kútágas; Marad csak a kútja, Meg híres Werbőczi Úri pereputtya. Árvult kastély gondját Kóbor kutya őrzi, Hivasd a törvénybe, Ha tudod, Werbőczi.

BETEG SZÁZADOKÉRT LAKOLVA

Szomory Dezsőnek küldöm

Ha jókedv űz, horkantan állok Örömöm gyarló célja előtt, Óh, nagy, komor, hős ideálok, Fajom, átkom, bús, magyar mezők, Szabad-e még sírva-vigadnom? Ha bűneim meg-megtipornak, Ha vérem iszapjába esem, Vajjon nem az ős bosszu-bornak Mámora gyilkol rejtelmesen, Régi, nagy bűné és keservé?

Minden olyan reménytelenség, Ami ma a szívünkben magyar, Minden olyan szomorú törvényt, Titkot, bűnt és bűnhödést takar, Minden percünk kis, magyar fátum.

Fejünkre lassan-lassan nőnek A beteljesedett végzetek Tegnapján és mostanján az Időnek. Mindenki mindenkiért beteg, Beteg századokért lakolva.

AZ HALOTTAS ÜNNEP (Mikes énekelhette volna)

Kincs Gyula szeretett bátyámnak

Az mi udvarunknak, Koldus udvarunknak Vége csak, hajh, velem lesz már S az mi halottinknak Dolguk milyen egyenes már.

Be jó volt meghalni, Vélt dicsben meghalni Az jó és fő magyaroknak S be nagy dolog élni, Kik új rosszat meg nem szoknak.

Otthon, az hazában, Szomorú hazában Latrok, hallom, vígan élnek S fülük mellett átkot Eresztnek a céda szélnek.

Az halottas ünnep Bizony magyar ünnep, Nem maradt ott a javábul, Aki kicsit jobb volt, Bánatában föld alá bujt. Én hallom az órát, Az üzenő órát, Megyek, de széthörg a lelkem: Óh, én édes fajtám, Bűnöd meg nem érdemeltem.

NAGY LOPÁSOK BŰNE

Dante ezt, ha jobban is, valahogyan így írta volna meg.

Babits Mihálynak

»...Ezek itt honuk fórumát földúlták, Hulla-csarnok ez, ahol se meghalni, Se föltámadni nem tudnak a hullák.

Vezérük is csupán rosszul szavalni Tudott a híres magyar becsületről S hagyta hazáját förtelmeket falni.

Akkoriban a jó magyar szemekből Riadottan némult ki az igazság, Hisz lopták a csillagot az egekről.

Honnak atyái honuk veszni hagyták S itt maradnak, míg felejtik emlékük, Unokáik, a koldus istenadták.«

SÍPJA RÉGI BABONÁNAK

(Bujdosó magyar énekli)

Kernstok Károlynak, baráti szeretettel

Csak magamban sírom sorsod, Vérem népe, magyar népem, Sátor–sarkon bort nyakalva Koldus–vásár közepében, Már menőben bús világgá, Fáradt lábbal útrakészen.

Körös-körül kavarognak Béna árnyak, rongyos árnyak, Nótát sipol a fülembe Sípja régi babonának, Édes népem, szól a sípszó, Sohse lesz jól, sohse látlak. Szól a sípszó: átkozott nép, Ne hagyja az Úr veretlen, Uralkodást magán nem tűr S szabadságra érdemetlen, Ha bosszút áll, gyáva, lankadt S ha kegyet ád, rossz, kegyetlen.

Üzenhettek már utánam Kézsmárk hegye, Majtény síkja, Határ–szélén botot vágok, Vérem többé sohse issza Veszett népem veszett földje: Sohse nézek többet vissza.

AZ UNDOR ÓRÁIBAN

Jobb az undor, mint a harag: Be jó volna fölszabadítnom Egy nagy, elforduló undorral Harag–hörgette magamat.

Én, halni térő agg legény, Napjaimat már csak kihúzom S gyermekeket nem fogok hagyni Romlás és pusztulás helyén.

Ha gőgös, dőzsölő hadak Ültek nyakára romló népnek, Így van az rendjén bizonyára S csak aki méltó, az szabad.

Egy-két szegény iródiák Sohse állított meg még sorsot És népeket veszejtő, titkos, Törvényes, nagy tragédiát.

Gőgös undorral volna jó Nézni, hogyan kerül zátonyra Kalózok kezén martalékul Egy gyönge bordás, rossz hajó.

Itt voltunk: voltak vészjelek, Sopánkodtunk, sírtunk, dühöngtünk, Bűnös, gyáva hajó, tűrd most már, Hogy mozi-képként nézzelek.

HÁT EZÉRT BOLONDULTUNK?

Rippl-Rónai Józsefnek, nagy szeretettel

Az Isten is tudja És mindenki tudja, Én a magyarságom Nem viseltem bújva. Piszkával fogadtam, Bújával, átkával Fogadtam És én a szidáshoz Nem vagyok jogatlan.

Hogy fölül ki táncol, Nagyon olykor bántam Mert hát megokultam Némi tudományban, Valahogy csak-lesz-ben, Mert-valahogy-volt-ban, Deresben, Lélek-csodát várva, De sohase lesben.

Most azonban félek S bizony okkal félek, Még a szidáshoz is Csak tátog a lélek, Magát is elveszti, Minden erő-álmát Elveszti, Szél fúj bolond lyukból, De bolond szél: geszti.

Ha mi ezért voltunk, Ezért bolondultunk S nagy igazolásra Vérrel ezért hulltunk, Ezért nyílt a lelkünk: Kutya a magyarság S a lelkünk S nincs oly komisz sors, mit Meg nem érdemeltünk.

UTÁLATOS, SZERELMES NÁCIÓM

Pintér Jenőnek s társainak, az én vigasztaló és szerelmetes tanár-barátaimnak

Ha százszor is elfordulnék Tőled okkal vagy nem okkal, Míg birtomban tart az Élet, Nem mehetek a gazokkal S melléd kell állnom, csalfa nációm.

Így csalódom s hogy csalódom, Fájva is köszönök érte Az Életnek, Sorsnak, Mának: Fájó bal–hit, de megérte S cselekedés, szükségünk van reád.

Tenni, ha csak irott szóval S mégis nyugtalanul tenni, Dacos és fölhajtott fővel Szólni, hogy itt nem lesz semmi, Míg marad egyetlen tiltakozás.

Nyuladoz rám honiságom S a szivem úgy dalol mégis, Mintha régen bujtogatnék Elég jókor s elég rég is, De nem volt teljes harcos a szivem.

Most pedig jöjj, jó magyarság, Nomádságnak szabad élte, Nyugat ellen Nyugatot hozz S csörtess új erőt a vérbe: Sokáig nem tarthat ez a zavar.

Ha százszor is elfordulnék, Csaló tánc ez véges-végig: Baj van ma Magyarországban S meg fogom várni a végit, Utálatos, szerelmes nációm.

NEM NAGY DOLOG

Kuncz Aladárnak küldöm

Nem is nagy dolog ez: Nincsenen a Nincsen, Ismert álca hazug arcon, Bilincs a bilincsen, Régi nemzet-fojtás.

Sírni rajta lehet S ezt is megpróbáltam, De sírni nem nagyon illik Ilyen veszett bálban: Gyerünk és mulassunk.

Ha hiszi Tisza úr, Hogy jókat cselekszik S ha a magyar már rá-érett, Tegyen, amit tetszik: Nem nagy dolog egy nép.

Most zúdul feketén Néhányunkra bánat S holnap már mi táborunkban Szintén jókedv támad: Ha tor, hát legyen tor.

Akarták istenek: Történjenek dolgok, De igaza csak annak van, Ki mindent megoldott, Mindennel leszámolt.

Én már kis ideig Leszek lázitó rab S odaadom Sorsnak, Rossznak Volt–magyar valómat: Bécsben jobban tudják.

Nem is nagy dolog ez, Nem nagy sor nem-hinni: Bizonyisten, rongy-országot Lázadásba vinni Úgyse lehet: mindegy.

ÖRÖKKÖN ÍGY VOLT

Ez Időből maradjon meg az: Mégis voltunk itt némi jobbak, Kiket népünknek bűneiért Nemes túszokként ostoroztak Nemtelen, kínzó végzetek.

Gyötrött a Ma, mint rút, testi kór Vagy szöges hordó, amely büntet S milliók buta révülete Milliókért vérez bennünket Gurulón és ártatlanul.

A mi epokhás, szegény szivünk Vérével, óh, csak csoda esnék, Fűthetnők majd javult unokák Égnivágyó és erős testét, Uj, szent Januáriusok.

Addig pedig várja végzetét A megrugdalt Ma silány népe S minden rámért, dühödt fájdalom Mi bolond életünket érje: Örökkön így volt s így leszen.

ÜZENET AMERIKAI VÉREIMHÖZ

Én véreim, akiket közös átkunk Vett el tőlünk s szakított messze-messze, Tán túl-sokszor jutunk az eszetekbe.

Hajh, pedig a magyar élet rohan már S özönvizéből csak az, ki kilábol, Kit rút Közeltől messze-csal a Távol.

Messzi-magyarok, jaj, be irigyellek: Itthon már minden elvesztve előre S boldogok vagytok: messze vagytok tőle.

A RÉGI CSAPSZÉKBEN

A régi csapszékbe gyerünk, Hol a magyar lyány és a fáta Egyformán kivánta Tréfánk és furcsa ingerünk. Tán meghal ez a kicsi dal, De a dalok oly bőven jönnek, Jönnek és köszönnek S mégis mienk a diadal.

Most már helyt-állunk mindenütt, Mert az a legény, aki állja, Nem, aki bánja S nem, aki nem vár s hamar üt.

A TÉL ASZTALÁNÁL

A Télnek fehér asztalánál, Óriás magyar asztalon Megindult a lakodalom.

Inség-lakájok hurcolják föl A jó siralom-étkeket S millió vendég ténfereg.

Serlegekben a bú sötétlik, A bú aludt vérű bora: Szörnyüséges Úrvacsora.

És nem jön kedve Tél–királynak Asztalt bontani s kérdeni, Pedig vón válasz, de mennyi.

Csak a vendégek sokasulnak S a nincsen lakomája foly S a könnyektől szőkül a bor.

Ha a Tavasz majd egyszer eljön, Asztalt bont és rendet teremt, Nem lesz már itt csak csupa rend.

Az asztalnál csontvázak ülnek, Úri, nagy csönd lesz és pogány, Mint egy nagy, bécsi lakomán.

A HÓSEÁS ÁTKA

"Adj valamit nékik, Uram, de mit kérjek, hogy adj? Adj gyermek-vesztő méhet nékik és téj nélkül való kebleket...". "Annak okáért olyanná lésznek, mint a reggeli köd, mint a reggel fölkelő harmat, és mint a polyva, melyet a szél elhajt a szérüről és mint a füst, mely a kürtőről kimegyen és eloszol." Hóseás könyve 9., 13.

Zsivány-vérük utolsót lobban (Ezért olyan dühös vakok, rohanók). De megették rablott kenyerük javát Galád, bűnös, mult századokban S már tartanak hitvány, zsoldos sereget.

Hóseás átka fogant rajtuk, Hős vezérük is veszendő, kerge kos, Vén ajtóiknál hiába állanak Cifra ruháju szolga-hajduk, Háló kamrájukba a Sors beoson.

Nemzetségük dölyfös fejérül Már-már hull is az inogó korona, Olyanná lesznek, mint a reggeli köd, Magzatjaiknak sora gyérül S polyvásan könnyü, melyet elhajt a szél.

S hiába jönnek vér-ebekkel: Gyáva a zsoldos s azé, ki fizeti, Veszett zsiványoknak éj a sátoruk, De tiszta bátraké a reggel, Az ész, a tűrés, a mag és a Jövő.

Meddő méh, tej-nélküli keblek: Szik-sorsuk ez, hiába oly tombolók, Rejtett törvények kibontják titkukat, Miket érésig rejtegettek. Tombolj, zsivány-had, az átok fogott.

SZERENCSÉS ESZTENDŐT KÍVÁNOK

(Két kuruc beszélget)

'Szerencsés esztendőt: Jósorsba menendőt, György cimborám, kivánok mostan néked, Napos tábor körül Lássad futni a plundrás ellenséget.'

»Nem látom, nem látom, Szívbéli pajtásom, Nem látom a ködöktől a jövendőt, Fultak itt a szivek És éhesek és gonoszak a bendők.«

,De ilyenkor hinni S remény-zászlót vinni Illik a jó, kordiális vitéznek. Szilveszter éjjelén Keserű szánk tátítsuk ki a méznek.'

»Óh, jaj, árulások, Csúf, bajos bukások Sohase voltak esztendőkhöz kötve, Az magyar az magyart Elárulta s elárulja mindörökre.«

'Nézd, fényes az égbolt, Ami volt, az rég volt S az szerencsés, mivelhogy új esztendőt, Ha minden ránk–szakad, Áldjuk, higgyük, mint jósorsba menendőt.'

AZ IDŐ ROSTÁJÁBAN

Kezében óriás rostával Áll az Idő és rostál egyre, Világokat szed és rostál ki Vidáman és nem keseregve S búsul csak az, akit kihullat.

S aki kihull, megérdemelte, Az ocsut az Idő nem szánja. Aszott nemzetek, hült világok, Tört életek miazmás vágya Halálra-valók s nem kár értük.

Szóljak próféták új szavával:

Nem kik mertek tagadni multat, De kik nem magvak a Jövőnek, Mindig azok, akik kihullnak: Világok, népek, girhes eszmék.

Fonnyadtak s összezsugorodtak, (Így szól az új próféta-ének) Az Úr, az Idő áll örökké, De elmulnak a renyhe népek S velük együtt a tiszta Lóthok.

Óh, aszottak és be nem teltek S óh, magam is faj-sorsom osztván, Be igazság szerint hullunk ki A kegyetlen óriás rostán, Kedvét nem töltvén az Időnek.

AZ ELVESZETT CSALÁDOK

Ady Lajosnak, egyetlen, jó és igaz testvéremnek.

AZ ÁRVASÁG KERTJEIBEN

Laczkó Gézának küldöm

Cimboraság s szerelem kertjei, Csatakos, buja kertek, Be jó, hogy most vénes útjaikon Kissé árván tekergek.

Be szép kertek és be szépek a fák, Tán sohse hittem volna, Hogy ilyen szép és hivó helyeken Csábultam a bokorba.

Kedvnek és vérnek szent oltárai És az adakozásnak, Be jó, hogy nem lehetnek helyei Új buzdulásnak, másnak.

Jöhet cimboraság és szerelem, Virulhatnak a kertek, De tábort-ütni az én módomon Már-már sohase mernek.

E kertek a csodáknak kertjei S reményes árvaságnak S csodákba tévedhetnek be ide, Kik új utakat vágnak.

S én árvaságom adom majd oda Egy-egy áldott ligetben S vígan nézem minden új frigy után, Hogy egy régi kilebben.

A GYERMEKSÉG ELÉGIÁJA

Szép Ernőnek, az édes jó poétának

Ráfogott vigasságú, Szegény Krisztus, te, gyermek, Kit, jaj, keresztre húznak Vén, papi fejedelmek. Korai templom-járás, Ravasz, bús erkölcs-vermek, Hajnali diák-biflák, Iskolás ijjedelmek.

Könyörtelen tudása Sok tannak, rajznak, szernek, Éktelen szögek kínja, Miket a fejbe vernek.

Gyönyörös, ízes álmok, Kik mukkanni se mernek, Csak kínnal lent a szívben Fonnyadnak és hevernek.

Ifjú bánatok s vágyak, Akik hiába kelnek S kiket fölnőtt irígység Őrségei tepernek.

Téged búval és jókor Minden csapással ver meg, Te: legszomorúbb ember, Ezerszer ember: gyermek.

S vallató kamrájában E nagy, iszonyú pernek Izzó vas-szűzek állnak: Korán-jövő szerelmek.

HAL HELYETT KÍGYÓT

"...És ha halat kér, vajjon kígyót ád–e néki." (Máté evangéliuma VII. 10.)

Seregüket most fölvonultatom; Tarkaságos árnyékaikra Csók–emlékekből csiholódik Egy–egy íves, szomorú szikra.

Emlék-menetjük néha majd megáll, Ha lábam dobbant, hangom mordul S egy-egy fehér arc csúfolódva Perdül vissza a húzó sorbul:

Zászlókkal lépnek és zászlóikat Remegő keblükre teritve, Egynek zászlója a törlő rongy, Másé illatos, régi csipke. Hajh, zászlók, mosti jó helyeteken Hányszor fojtogatott kivánat, Mindig egyforma áhitattal Sírván esthajnali imámat.

Esengő, szárnyas tálca volt ölem S ti néztétek messze tükörbül, Mintha nem az én szám lett volna, Mikor bolond sirásra görbült.

Erős, de megadó karjaimat, Be egyformán hagytátok cserbe, Be sokszor sírtam öleletlen S be többször sírtam megölelve.

Vonulj, némber-had, kiimádkozott Ajkamnak immár nincs parancsa, Melletekről egyenlő kincsű Zászlótokkal föl-föl, magasra.

Hajdan tüzes, bolondos két karom Még megmozdul vágyva, feszítve S azután mint két fojtott kígyó Mellemre-kulcsoltan esik le.

MONDJAM EL SZÓBAN?

Mondjam el szóban Vagy hazug bókban, Amit a csókban Valahogyan úgy adtak, hogy jólvan?

Mondjam el dühvel, Nagy-keserűvel: E földi hüvely, Szomorú, amit manapság művel?

Mondjam el sírva, Hogy nincs, ki bírja, Ki sírján nyírja Fáját, kinek még tán nincs is sírja?

Mondjam el talán, Hogy kripták falán, Fák Dél-oldalán, De oda csak kacagni jön a lyány.

KIS NŐI CSUKÁK

Régibb kislyányoknak

Most elbocsátlak, kis női csukák.

Falánk szátokkal hogy bánni nem tudtam, Nem leszek most már továbbat az útban: Vizek vannak, ússzatok vizeken.

Nehéz halfogás volt ez a pár év itt, Mert minden asszony Egy szalasztott leányságnyit vénit Önmagán és kiszemelt férfián. Hajh: női csukák, ússzatok, faljatok.

Nekem már mindegy, elbocsátalak, Te utolsó is, legkisebb szivemnek, Képzelt arany-hal, kis senki leány. Várnak a hozzád-méltó halak S falánk szádon talán megpihennek Más áldozatok.

Most elbocsátlak, kis női csukák.

AZ ELVESZETT CSALÁDOK

Édes, jó anyámnak – panaszkodón

Vánkosom húl s a szívemig rántom Fázósan a bölcseség-takarót: Be családtalan holnapok futnak rám, Száz apa s fiú ki egymaga vót.

Színehagyott a multi barátság, Megszőkültek a szép, fekete nők: Hogy simogattak még tegnap is engem S én hogy simogattam tegnapelőtt.

Fia vagy apja a szeretetnek, Egymaga szívem, száz heves család, Nem becéznek és becézni már nem tudsz S fattyui nászok szöknek rajtad át.

Hogy tudtam óvni boldog atyásan S ölekbe simulni gyermekesen, Ijedt szemeket hogy tudtam csókolni S csókra, ha rebbent, hogy húnyt a szemem. Furcsa családi életem így fut, Óh, fiui függés s víg apa-kín: Fiuk már keveseknek tudok lenni S már nincsenek esküs, jó fiaim.

Friss lyány nem csókol többé anyásan, Bátor barát se nekem sír, ha fél: Szivemben az elveszett, szép családok Tűzhelyeiről pernyét ver a szél.

KÖNYÖRGŐ, MÁJUSI LEVÉL

"... Je sais ton coeur, mon coeur ..." a csak-egy-Asszonynak küldöm

Szivem ütném rá pirosan e virágos, Alkonyi kékbe burkolt, de szomorú S bágyadt írású, májusi napra.

De levelem, mire elérne, virradna És félénk fakulók a mi betűink.

Titkokat küldenék, küldeném magam, Ki itt állok, mióta a szemedben Sorsom villant és százszor szenvedetten Szenvedem a te oldatlan sorsod, Titkod és sorsom, sorsod és titkom.

Május diktál és nem tudom, hogy mit mond, Csak azt tudom, hogy elmentél hamar, Hogy jó szemeddel oly kicsinyig néztél, Föl se mentettél, pörbe sem idéztél, Titkunk titok és a pörünk pihen És múltjaink dermedik a Napot.

Ha azt mondom: mégis te vagy a Kezdet, Látom, ahogy a homlokodon Ezer gyanú méltó fájdalma reszket S hogy a szemed távolban is bezárod.

S én künnrekesztve dideregve várok És félek is, hogy a szemedbe fogadsz.

Nagyon látsz majd és kegyelem nélkül látsz És könnyeiddel vegyülve megtudom, Hogy kit siratsz, mit siratsz, meddig Félsz még és miért kell neked félned. Jaj, az a május, ez az Élet, Jaj, mi két ember, akik félünk, Holott titkunk miénk s a bátraké a Sors.

Olyan csodásan kezesek a titkok, Fogózzon a szívembe a szíved S ne átkozz semmit, ami elmúlt S úgy várd a késő üdvösséget.

Az elfáradt szívek is szépek S áldottak az ölelő zokogások.

És meg ne ríkasson a levelem S a május: ne sírj, mert sírok én.

A CIGÁNY VONÓJÁVAL

Móricz Zsigmondnak, akit már nem is tudok jobban szeretni

Vadászgatnak múltamban a gondok: Ki szoknyákért futkostam bolondot? Megérte vagy meg nem érte?: Késő van már, mit bágyasszak érte.

Minden elmult bolondságom drága, Magam csúfja, magam bolondsága: Nem maradtam szeretetlen S ha szerettem, magamat szerettem.

Most vagyok csak szomorúan, furcsán Régi-régi bolondságok múltán: Szép eszem ha mostan elmén, Istenem, be meg nem érdemelném.

Sötét szirma az én violámnak S csillog az est, engem sokan látnak S vén vagyok bár s nem érdemlem: Piros legyen a bokrétás mellem.

Bús violám, akarsz lenni rózsa? Rózsa kell most, nem tehetek róla: Hogyha eddig nem engedtem; Ne kacagjon ki a világ engem.

Felednélek, ha nagyon akarnám, Eléldelnék a magam hatalmán Boros szívvel kihevülve. S, jaj, mi lenne, hogyha sikerülne? »Lement a Nap a maga járásán, Sárgarigó szól a Tisza partján, Sárgarigó, fülemile, Szép a rózsám, hogy váljak meg tőle?«

NŐ VAN MELLETTEM

Leszámolok, fullasztó nőim, Kedves, jó kedvvel veletek: Mert valakit magamnál is tán jobban, Gyalázatosan szeretek.

Drága szép simulásai a Szépnek, Hogy körül-fogtok, buzdulok S aztán jönnek, mik mindig jókor jönnek: Nő, szép, szeret, de megfulok.

ÖREGSZÜNK, ÖREGSZÜNK, ÖREGSZÜNK

Krúdy Gyulának küldöm

Most tán állnánk meg, Nem cél, nem pálya: Ez a világ leghülyébb Komédiája, Jaj; öregszünk, öregszünk.

Óh, voltak jók is Erényben, bűnben, Kedves, jó kis, asszonyok Az életünkben, De öregszünk, öregszünk,

ÓH, FURCSA ÉLET

Sándor Lászlóéknak, szeretettel

Óh, furcsa Élet, Hogy fáj minden sokod S mégis, hogy sietek Ok nélkül, Jobban, mint valaha, elébed. Be jó, hogy valaki majdnem kell, Be rossz, hogy én egy tréfa, Hiúság, Ady, senki sem vagyok, Csak egy ötlet, Egy fogás néha.

Óh, furcsa Élet, Be jó volna, Ha a szeretőm, Ha a barátom Néha–néha beszélne véled.

JÁTÉK, JÁTÉK, JÁTÉK

Mintha halkan szólnál: Vigyázz, sokan nézik, Ne játsszunk csókosdit, Játsszunk temetésdit.

Játék, játék, játék, Csak vidámabb volna, Kergetőbb egymáshoz, Éhesebb a sorsra.

De csodától félve, Vidámságtól futva Föllepi palántánk Gyilkos árnyu dudva.

Magam kinálása, Magad kelletése: Két hamar-vén gyermek Tréfás temetése.

Sírnivaló tréfa, Unnivaló vágyság, Kivánatot űzni Kivánó kivánság.

Szórakozott játék, Reményadás félve, Szomorkás elszánás Szánó hittetése.

Ölelkező álmunk Csókokba se csattan: Föllegek járása Hideg magasakban. Hideg magasakban, Szépben, jóban, télben. Csak nem engedelmes, Nagy teljesülésben.

Nem a csoda útján, Nem a rendnek útján, De játékot vesztve Játékot hazudván.

Ám ad a Tél farkast, Fogakat az éhség, Vágyakat a közöny, Foltokat a szépség.

Buzának őrlődést, Örlődést a vágynak, Halál–komolyságot Gyáva élet–táncnak.

Virágot nyilásba, Valóba a tervet, Nevekbe a titkot Örök csoda kerget.

Folyót a tengerbe, Buzát a malomba, Életet Halálba S téged a karomba.

EGY STÁJER DOMBON

Bródy Sándornak, szívére borultan

Stájer városnak éjjelére látok, Lenn csöndes fényben lobognak a lángok S fenn őrült lángban fénylik a szivem, Szeretnék más lenni, mint amilyen.

Óh, ha vágyaim lépést–hajtni tudnám Völgyi erkölcsök tisztes, sima útján, Dombon is lassan s lassan a mezőn, Kocsi–táborban előgyeledőn.

Még a vad éj is milyen szelid itten, Vígak a sorsok vert bilincseikben, Okért a jókedv nem kutat sokat S bennem a bánat is már válogat. A stájer város felüzenget hozzám: »Küldd le a lelked, én összefoltoznám, Fognám a vágyad, óvnám a szemed.« Most már így is jó, nem kell, nem lehet.

Most már a lángom gyúljon pokolpírba, Vágyam vágtasson, ameddig csak bírja. Ne irigykedj, én rendetlen szivem: Minden szív rendes, mikor elpihen.

A HOSSZÚ HÁRSFA-SOR

Emőd Tamásnak küldöm

Poros a hosszú hársfa–sor, Holdfényes a püspöki udvar, Simulnak a városi párok, Vasúthoz futnak a kocsik.

Egyszer eljöttünk a vasúttal S szállásozó csapatja járt Előttem ifju fellegeknek. Akkor a hársak épp szerettek S eső után szerelem-szag volt. A Hold csak később bújt elő, Nagyon szép és titkos volt akkor E városban a szerelem.

Lelkem fiúk, jösztök velem Régi, poros hársak alája: Régi ember mindig megáldja A régi, boldog sátrakat És a világ nem változott. Cukorra légy, hárson virág És lesz vasúttal érkező És csók is lesz, aki várja És lehettem valamikor Ölelések, hársak királya És mintha csak tegnapelőtt.

Poros a hosszu hársfa-sor, Holdfényes a püspöki udvar, Simulnak a városi párok, Vasúthoz futnak a kocsik.

(Nagyvárad)

ÉLET HELYETT ÓRÁK

1. Énekek éneke így énekellek:

*

Nem jött el hozzám soha az én mátkám, Nem jött el hozzám soha, aki kellett, Időben–siker, pénz, háboru, béke S egy teljes asszony szíve szivem mellett, Legszebb ágyamban szerelmek nem dultak, Legjobb köntösim selymei fakultak S legjobb vágyaim a szivembe fultak.

- 2. Nem jött el az én mátkám, bár de vártam, Nyolcvan ágyas-szép, számtalan leányzó, Hatvan királynő termeit lezártam: Jön az én mátkám, hátha eljön mégis És íme, árva Libánus-fa ágyam, Ezüst, erős oszlopai remegnek, Gyüretlenek a bársony, puha leplek S homálya van az arany-mennyezetnek.
- 3. Kinek az innye olyan édességes, Nem jött el az én mátkám s esteleg már. A messzi csillag miért olyan fényes? Miért fut el a csillag és a mátka? A hervadt ajak miért olyan éhes? Az én mátkám nem jön, hiába várom, Fussatok nők, termeitek kitárom, Ha ő nem jött, nem lesz már senki párom.
- 4. Játékokat, hogy várjak, várjak, várjak, Pótlásnak és feledésnek ha kaptam S eláltatott hőse az akarásnak Most itt állok akaratlan, dermedtje Ezer, hazug, játékos mátkaságnak, Futó csillagok fényüket rám-szórták, Elkábítottak olcsó mandragórák S az Élet helyett nem jöttek csak órák.

VÉRES PANORÁMÁK TAVASZÁN

Galilei-körnek, nálamnál ifjabb és tán hívőbb lelkeimnek.

MINDEN RÉM RIOGAT

(Kuruc deák énekli)

Minden rém riogat, Nagy kisértet-lovak Száguldnak az Ég boltján. Mégse törjük fejünk Szegény, magyar egünk Ostoba, rossz, mai sorsának Majd eldőlő mivoltján.

Hát kicsit hallgatunk, Csuklódjék ajakunk, Bús szitkokat lenyeljünk S inkább mint átkaink Véres düh szárnyain Szálljanak leső elleninkre, Harapjuk el a nyelvünk.

Bizony meggyászolunk, Iró-deák sorunk, De hallgasson a bánat, Gyujtó, szent betüink Holnap gyujtnak megint, De ha így is nőhet a bosszúnk, Törjük el a pennánkat.

Hallgatunk, hallgatunk, Holnapig hallgatunk, Gyáva játékba ötlünk, De kész legyen nagyon, Így-így, hallgatagon: A szótlan és pennátlan Isten, Torló erőnk: az öklünk.

AZ IZGÁGA JÉZUSOK

Kegyes hölgy Krisztust egyszer szült, rég S azóta is hiába várjuk Rívó anyától s jámbor csemetétől Hozsánnás idők teljesültét. Soha bizony nem nőtt ily nagyra S ilyen gyötrőn feszültre várás: Mintha virradni utálna az égbolt S mintha mindig csupán virradna.

Néha ébreszt víg hajnal-ének S rá nyögve sóhajt vajudó vágy, Megvadulnak a nászbeli bús párok, Mintha Krisztust teremtenének.

S az idők mégis állnak, várnak Régi Krisztus kis bűvkörében, Síró anyáktól vidám megváltója Sohse fog jönni a világnak.

Sok–sok Krisztust, de mosolyogva Küldjetek el, friss anyák, hozzánk, Pálmák napján nem csöndes szamárhát kell, De tűzszekér égig robogva.

Sok-sok harcos s diadal-ének, Sok vakmerőség, vér, tűz és hit, Ezt hozzátok, elkrisztusodott bús, Keresztfás, szikkadt anyaméhek.

Vörös Krisztusoknak izgága, Tavaszi hadja, várunk, várunk, Mert a világ. megszenvedett, megérett S jussára méltó: a világra.

Kik immár nemcsak harcot hoznak, De a harcot végigharcolják, Tapsolj, Élet, kikkel régen tartoztál, Millió, jövő Jézusodnak.

VENDÉGSÉG BOTTYÁN VEZÉRNÉL

(Két kuruc beszélget)

Just Gyulának, egy bomlott korszak bomlasztójának és hősének, a második Bocskaynak

"Bottyán vezérünkhöz Megy sok cifra vendég, Tyukodi pajtásom, Jó vóna most jó urunknak Ha oldalán lennénk." »Öreg, hős apánkat Nyelved most gyalázza: Nem tériti félre Soha a mi Bottyánunkat Grófok udvarlása.«

"De mégis a grófok Sima nyelven tudnak, Hátha hallgat rájuk, Vén oroszlán is meggyöngül, Ha frigyet hazudnak."

»Rohant elül mindig Halálba és tűzbe, Ha ellen nem tudta: Nem lehet, hogy most udvarlás A láncára fűzze.

Bottyán jó urunkat Kisértheti grófság, Marad ő népének Régi hű vezére, sorsa, Vitézség és jóság.«

KÉTFÉLE VELSZI BÁRDOK

Azoknak a poéta–társaimnak, akiknak az élet s a magyar élet több a poézisnál

A fátyol borult, az asztal terült, Örült az úr-rend a Deáki tettnek, Fecerunt magnum áldomás s Buda Filoxerátlan hegyei lihegtek.

Piros borával megint itatott Vármegye bálján jókedvü alispán, Mindenki támadt, élt és szabadult, Csak a plebs maradt egyedül a listán.

Cigány is kellett, nótázó diák, Dicsbe–üzője aggodalmas gondnak S a velszi bárdok kézbe–csaptanak S pihentető, szép énekeket mondtak.

Egy emberöltőn folyt a dáridó S ékes meséje Toldi hűségének, Soha egy riasztó, becsületes, Egy szabaditó vagy keserű ének. Most már orgia és eszeveszett Haláltánc már a nemes urak tánca S dühbe csapott a béres igricek Vesztük-érző, úr-dicsérő románca.

De künn a dal szabadító s szabad, Dörgölőzőn nem vágyik úri kegyre, Most már csakis úgy nem volna remény, Ha mint tegnap, aljasul elpihenne.

ARAT A MAGYAR

Árkokban s délben kuruttyol a béka S csüggedt arató, Prometheusznak paraszt ivadéka, Meg-meglopja rohanva a Napot.

Félelmes balsors minden faluvégen S Nap-leső paraszt: Életet s reményt így aratnak régen Magyarországon, rothadás között.

Erről s arról is felhők gomolyognak: Senki sem lesi És dehogy várja sohasem a jobbat, Csak gonoszabbul mindjárt ne legyen.

Rothadunk lábon, még leteperetlen, Üldöz, ver az Ég S tán jól teszi, ne is hagyjon veretlen, Mert nemcsak Éggel veretjük magunk.

Veretjük földdel s ránk-táplált haraggal, Zsiványos, bolond, Dühös és földes, úri here-haddal: S mégis Nyár ez s még – ez is az övék.

Be jó békának s be rossz az embernek S szép mégis a Nap S learatjuk rothadtan is, mi termett S tán jön Jövő, mely válogatni fog.

Most áll az ország, kuruttyol a béka S minden arató, Prometheusznak magyar ivadéka, Reszket, búsong, gyűlöl s mégis – arat.

VÉRES PANORÁMÁK TAVASZÁN

Megint Tavasz s én írásom, én lelkem, Megint távolból csattogsz csak haza, Soha rosszabbkor, soha így megverten. Éjesebb gyászba sohse hullt a szikra, Sohse volt még ily szomorú a világ. Írásom, lelkem, fitogtasd a derűt S ragyogd otthon ifjúi társaidra, Kiknek föl kell szíveinket emelnünk, Valahányszor a Nap-posta Tavaszt hoz S kik, ha ez a vén Föld meg is veszett, Tárt karokkal esengünk a Tavaszhoz, Mert végtelen s féktelen a szerelmünk. S egy borzalmak-nyögette kicsi ország Egyedüli jókedve mi vagyunk: Szívünk szakad, de mégis vidor orcák.

Kintről: felénk-tátott föld-szakadékok,
Bent: a régi sötétség, förtelem,
Ijedősöknek meghalni elég ok:
Halál kaszál, gazos kertünknek alján,
Úri sírásók s zsebrákok dúlnak itt bent,
Kövér papok árusítják az Istent
S döglevegő leng a Tavasz fuvalmán
S nekünk, ha végitélet jönne is,
Ugy kell állnunk, mintha hinnők, hogy győzünk:
Minden magyar, ki ifju, döng s dühöng,
Száz harctérinél nekünk különb hősünk.

Szép szemben állni ezernyi pokolnak S kis itthonunkban harcolni ki rendet, Mikor körültünk véresen loholnak Nép-óriások, századok, világok És trónok és ősi álmok remegnek, Keresni egy bús kis országnak álmát, Mikor az Ég piros sátra alatt Játszódnak le hóhéros panorámák S mikor olyan kis gondja a világnak, Hogy nem tisztul Hunnia piszkos ólja. E tavaszon, én ifju társaim, Százszor szentebb minden máskorinál Lelkünk erős, tavaszi riadója.

A História talán ránk taposhat, De mi itt bent tápláljuk a tüzet És égetünk mindent, mi régi, poshadt. Jöhet akármi romlás, összeomlás, Nekünk mindegy: ide nem jöhet rosszabb. A Föld mozog, én ifju feleim S mi rátesszük lábunk a magyar rögre És esküszünk: mozdulni fog ez is S minden mostanit jobbal pótolunk, Vagy minden vész itt, ámen, mindörökre.

A HŐKÖLÉS NÉPE

Bíró Lajosnak, akivel szerencsés volt régi találkozásom s örök a barátságom

Ez a hőkölő harcok népe S mosti lapulása is rávall, Hogy az úri kiméletlenség Rásuhintott szíjostorával.

Mindig ilyen volt: apró khánok Révén minden igának barma, Sohse harcolt még harcot végig, Csak léhán és gyáván kavarta.

Erőt mutattak, erőt látott, Vertnek született, nem verőnek. Önerejét feledte mindig, Sohse szegzett erőt erőnek.

Betyár urai így nevelték, Nem rúg vissza, csak búsan átkoz S ki egyszer rugott a magyarba, Szinte kedvet kap a rugáshoz.

Ma is itt ül lomhán, petyhüdten, Fejét, jussát, szívét kobozzák S ha néhányan nem kiáltoznánk, Azt se tudná, hogy őt pofozzák.

Csak a Csodák-Ura meglátná Végre ezt a szánalmas népet, Adna neki csak egy dárdányi, Úri, kis kíméletlenséget. Hogy néhány maradt sereghajtó Törötten, fogyva azt ne vallja: Ezért a népért ugyis is mindegy, Ebsorsot akar, hát — akarja.

VÁLASZ BAJNOKI HÍVÁSOKRA

Gerő Ödönnek küldöm

Csüggedt unszolók, vert, öreg fiúk, Tépett hitű szentek, Hívásotokat sírva köszönöm: Nyakunkon tartja lábát még bakónk S ti hörögve is háborut üzentek.

Jön a levél innen is, onnan is: A száz szinű őszön: Mégiscsak a legszebb szín vón a vér, Mégse hagyjuk, hogy a bomlott szemű S a bomlott fejű kaján játszva győzzön.

Új Csaba–nép, új, bajnoki mezők, Én értem a titkot: Hívogatjátok önlelkeitek, A dacot, az istent és a halált, Mikor másokat háborúba hívtok.

Hát ott leszek, ha jő gyülekezés, Ha törten, ha bénán. Ki közénk áll, nem kap finnyás kezet S harcolunk, mint egybevert mártirok Fenevadakkal cézári arénán.

S ne legyen majd köztünk arc rebbenő, Tartsa titkát, tartsa, Hogy ez már csak a kétségbeesés, A Jövőnek szóló megmutatás S a kínpadra vont becsületnek harca.

CSILLAGOS, VÉN CSATALOVAK

Üzenet Nagy Endrének

Seregtelen vezérek honába Ha üzenek, jaj, hazaüzenek S ez üzenet Érjen utól még, mint az a sors, Mely éppen nem volt bánkbáni óra S mégis összehozott bennünket Megbeszéletlen konspirációra Váradon.

Ez is Váradon, no, az is mindegy, Hímet Jó Váradon ebből is varrjanak. Szent salak Volt az akkor (és talán ma is), Hogy tétovázva útrakeltünk. S beteltünk, Mert igéretek valánk.

Ma sem tudom, hogy mit gondolt a kas, Mert akkor rajzott S mit gondoltunk mi? Még akkor nem volt hősi bajnok Se Ferencváros, se Makó És egyikünk sem odavaló, De sehovavaló sem.

Hát úgy kellett, hogy nekikeljünk Keresni a csapatainkat, Varrók és várók (itt illik a szó-vicc), De harcolók (s ez több a viccnél). És amit el se hinnél, (Persze én se hiszek), Valaminek Mégis mintha jöttünk volna, Csak éppen seregünk nincs nekünk sem, Csak éppen hogy elfanyarodtunk S megártott a kevés Kevélykedés.

Ismered a fiatalokat? Én sokat Várok kedves pietásból tőlük, Csak sokan és csapatban legyenek És seregek Nőjjenek e seregtelen honban. Úgy gondolom, a többit elmondtam Máskor és jelesebbül, Ebbül Csak a köszöntés csengjen ki S egy igéret: Ha nem kerül jobb senki S ha új vezérek is hiába keresnek E keserves honban csapatokat, Mi fölhorkanunk, ha élünk S visszatérünk Szép átkú s csillagos, vén Csatalovak.

(Grác)

KÍN ÉS DAC

Eötvös József emlékének Imre Sándornak, a nagy tanítónak s nemes barátnak küldöm

Hogy indult végre egyszer a magyar Kivált és bátor férfiaival, Szédülten szállt előle a sötétség S az emberek egymást oly hittel nézték Ez országban, mint soha az-előtte. Mindegy: Vidámuljunk, ha a bánat Fülünk közé vág is néha, Kín volt mindig itt a dacnak Legízesebb tápláléka.

Selmáskodnak már az igazak is, Tréfa kis dolog, tréfa a nagy is, Úgy romlunk, mint az esős nyári körte, Volt egy-két hitünk, azt is összetörte Alkus úr-had és vert, futó parasztság. Mindegy: Vidámuljunk, ha a bánat Fülünk közé vág is néha, Kín volt mindig itt a dacnak Legízesebb tápláléka.

Bécs jó süketfajd s mi jómadarak, Szabad minden nép, üdvéért szabad, Csak nálunk rothad minden bárgyu kínban. Be másként hittük ifju álmainkban, Új honszerző vágy mikor tombolt bennünk. Mindegy: Vidámuljunk, ha a bánat Fülünk közé vág is néha, Kín volt mindig itt a dacnak Legízesebb tápláléka.

Paraszt leromlott s régi a nagyúr,
A többi vállat-vonva igazul,
Kín van már csak itt s egy-két ember, távol
Kitekint daccal s új dacot kovácsol,
Hogy hátha mégis csoda esik vélünk.
Mindegy:
Vidámuljunk, ha a bánat
Fülünk közé vág is néha,
Kín volt mindig itt a dacnak —
Legízesebb tápláléka.

LESZ MÁS LAKODALOM

(Kuruc deák levele)

Kis húgomnak küldöm

Talján kisasszonyom, Nem mehetek hozzád, Idegen lovasok Portámat tapossák.

Régi vitéz-ruhát Öltnöm kell magamra, Rá kell fanyalodnom A régi haragra.

De ha bitangékat Kertemből elűzöm, Kertem százszorszépjét Kebeledre tűzöm.

Lakodalom lesz itt, Piros lesz a kertem S lesz más lakodalom, Várj egy kicsit, lelkem.

A miket is írok Szegény magyar honban, Régi szerelemben S új-új siralomban.

AD AZ ISTEN

Medve Miklósnak, a régi szeretettel

Csordulj, kedvem, Ezt a kutya, másért síró, Szú–megrágta, táblabíró, Magyar sorsot nem érdemlem.

Mordulj, kedvem, Mert ha százszor módját múlta, Dühbe, dacba, borba fulva Ez a fajtám: nem szégyenlem.

Fordulj, kedvem, Ad az Isten jót is holnap Minden sírvavigadónak, Verd a dobod, verd a mellem.

Fordulj, kedvem És ha leszakad az Ég is, Marad magyar mégis-mégis Ósi, szép és rémületlen.

ELVESZETT HIT: ELVESZÍTLEK

Nagy magyar hite a Hitnek, Eötvösé és Kemény Zsigmondé S több csodáké, akiket vártam, Be jó, hogy már elveszitlek.

Így élni még csak pár évet, Alkudni s halkul keseredni, Befulni magyar zagyvaságba: Talán tovább ne is éljek.

Hiszen csúfolnak a multak, Ha a hitem túlságos volna, De ereim becsületéért Mégis a multak fakulnak.

Idejében mért nem mondták, Hogy a mi kuruc-leses éltünk S a védekezés magunk ellen Bécsből rántott vész-mulatság. Nagy magyar hite a Hitnek, Szilágyi Dezsőé, Grünwaldé, Mienké, sokaké és másé, Elveszett Hit: elveszitlek.

A SZEMEINK UTÓDJAI

Be titkosak ma a gyerek-szemek, Mintha nem látnák a bünös, magyar Mát, Vagy mintha takarnák, Húnyón takarnák a magyar Jövőt, Mely csöndes szárnnyal eléjük lebeg.

A mi szemeink búsak, bágyadók, Düh vérében mind gyérebben fürödnek, Alig várva többet, Alig várva s csak a becsületért Fenyegetők és föl-föllázadók.

Gyermekeink szemébe titkokat, El nem döntött harcainkkal, mi adtunk És sírni miattunk Fognak, sírni, ha a Jövő jajos S helyettünk lesznek talán boldogak.

Gyerek-szemek, édes utódjai Sokat látott, fájó, vén szemeinknek, Óh, vajjon mit intnek, Mit intnek a jövendő lusztrumok: Érdemes volt lelkünket ontani?

Szemetekben rejtőzik a titok: Mi lesz a Tisza–Duna táján majdan, Ha mi könnyes jajban, Jajban és könnyben hunytuk le szemünk S a Föld megindul s háborogni fog.

Rejtő, titkos, mai gyerek-szemek, Emlékeztek majd szem-apáitokra? Égjetek majd lobogva S lobogjatok százszor több kínban is: Csókunk, átkunk s harcunk ég bennetek.

ÜZENET EGYKORI ISKOLÁMBA

Június volt s ujjongtunk, nincs tovább, Most gyertek szabad mellű örömök S pusztuljatok bilincses iskolák.

De elcsitult a jókedv-förgeteg S helyére ült a döbbent némaság: Köröttünk már az Élet csörtetett.

Óh, ifjui, szent megjózanodás, Komoly, nagy fény, hős férfiú-szerep, Emléketek ma is milyen csodás.

Hős harc az Élet és megélni szép, Ha hozzáedzik tüzes szív-kohók Ifjú vitézlők lengeteg szivét.

Ha élet zengi be az iskolát, Az élet is derűs iskola lesz. S szent frigyüket így folytatják tovább.

Én iskolám, köszönöm most neked, Hogy az eljött élet–csaták között Volt mindig hozzám víg üzeneted.

Tápláltad tovább bennem az erőt, Szeretni az embert és küzdeni S hűn állni meg Isten s ember előtt.

Június van s nagyon magam vagyok S kisértenek élt éltem árnyai S az elbocsátó iskola-padok.

S én, vén diák, szívem fölemelem S így üdvözlöm a mindig újakat: Föl, föl, fiúk, csak semmi félelem.

Bár zord a harc, megéri a világ, Ha az ember az marad, ami volt: Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.

GYŰLÖLET ÉS HARC

Ének karácsony ünnepén

Ma a bilincses millióknak Éhnyavalyás, kínos élete gyászol S újra megátkoz téged, Csalárd legenda, betlehemi jászol, Hazug fölkentség, ál szeretet.

Ma sem hiszünk a pásztoroknak, Sem a prémbundás, víg örvendezőknek, Sem a vezér-csillagnak, Csupán mi saját, szomorú erőnknek, Mely megfeszíttetett igazán.

Ma a sírokat bontogatjuk S minden léptünknél átok–sírok nyílnak, Melyekbe, hajh, becsalta Hazug fénnyel a betlehemi csillag A Szeretet hiszékenyeit.

Ma hóhéraink Jézusához Hallelujázni nem vihetnek minket, Megmutatjuk egymásnak Gyűlölet–szító, nehéz sebeinket S bosszura hívjuk a szíveink.

Ma bús fejünk álomra hajtván, Enyhet álmodunk: piros bosszú népe Kél iszonyú rajban S lép a Krisztus-hydra ezer fejére, Megfizetni vad századokért.

Ma is Gyülöletet ünneplünk, Miként tegnap, holnap és újra-újra, Gyülöletet és Harcot, Míg új Karácsony jelét ki nem gyujtja Az egész Földön a mi szivünk.

ŐSZI, PIROS VIRÁGOK

Mylittának, a legpogányabb nőnek és istennőnek s annak a Mylittának, aki éppen a legszeretőbb és legszerettetőbb.

TÜZES TRÓNOD KÖRÜL.

Ne parancsold, hogy egy széthullott, Levirradt és múlt lángu Élet Emlékeit gyújtsam elébed.

Kegyelmezz meg a holt tüzeknek, Csókoknak, kik ajkakat fogtak S vágyaknak, akik ellobogtak.

Vedd trónodat ez üszkös-ékes, Királyi-bús csillag-romokra, Tüzet-szórón és mosolyogva.

Épits föl, hogy halomra gyujthass Uj száz vágyat, várost és éket, Száz, új gyulandó üdvösséget.

Hogy az új Vész mindent befödjön S tüzes trónod körül ne lássák Csak a te órád pusztitását.

NEM HAGYOM ABBAN

Tündér–Ilonám, most választott álmom, Be sokféle vagy aranyalma–fámon S be másképpen fáj minden ébredésem És mégsem és mégsem, Alvó királyfi nem leszek én mégsem; Nem hagyom abban utánad–menésem.

Megyek elébed és megyek utánad, Vágy köt lábamhoz óriás falábat S mérföldekkel érlek el újra-újra És tán összebujva Egyszer leszünk csak éhesen fakulva Álmok és aranyalma-fa mulva. Tündér-Ilonám, már mennek a mentek S az álmaink egyre szentetlenebbek, Talán beérlek hajnali időre, Hiszen olyan pőre A Szerelem s a jelszava: előre. S az aranyalma pókhálóval szőve.

És most csináljuk a csodált csodákat: Utánad viszem aranyalma-fámat S utánad viszem minden ébredésem És mégsem és mégsem, Alvó királyfi nem leszek én mégsem: Nem hagyom abban utánad-menésem.

IFJÚ SIRÁLYI KEDVEK

Kisértnek az ifju sirályi kedvek, Mióta hallom: Tenger ver riadót Nyár nyugtalan, boldog alkonyatain Szomjas, szenderek-ülte szivednek.

Tenger ha megmarad vajjon-e jónak? Nagyon szerette néhány nyár idején Szívemet, aki nagy fényben, pazaron Libegett, mint biboros doge-csónak.

Szereted–e, a csillagok ha hullnak? Járj ott a partokon multakra–lesőn: Nagyon elevenek voltak valaha A csillagok ott, a csókok és a multak.

S kódor, követő lelkemet majd intsd be, Mikor tengert nézel az ablakodon; A szerelmetes, a csillag–hullató Régi, áldott tömlöcbe és bilincsbe.

Ifju sirályi kedvek babonáznak, Óh, Tenger, óh, multak, óh, Kedves, te ott, Óh, drága s örökös Venézia, én, Óh, veszthetetlen vér–hona a násznak.

MOST KÖVETELLEK MAGAMNAK

Ereimben boldog tüzek szaladnak, Harsány szívvel követellek magamnak, Mint régen-régen: Az egy-igaz Fiatalság nevében. Már nincs joga állott, tegnapi könnynek, Sorsunk fölött csak sorsunk, aki dönthet S már nem rivallnak Halál-sikolyos félszek és tilalmak.

Kedved ha másult, már hiába másult, Tartom szived úgy, ahogyan reám hullt Vérbe-vesződve, Sorsához nőve és sorsába nőve.

Vágynak bűn volt, de itt vagy s ez valóság S a valóság mindig a legfőbb jóság, Se bűn, se szégyen: Az egy–igaz Fiatalság nevében.

ÉS MÉGIS KIKIÁLTOM

Ha maradt volna nagy akaratom, Megint verses sorokba törném össze, Hogy lépjen ki hökkentőn a szivemből Utolsó, szép titkom is szabadon.

Szűk lelkü Élet, kibe beleférnem Alázatos meghajlással se tudtam, Hajolj reám, csóváld meg csúf fejed S hallgasd meg én szépséges szív-verésem.

Vers-leső kandik, szokottság családja, Száz volt asszonyra hiába gondoltok: Most jön elém csak az egyetlenegy S ez az egy a más, ez az egy a drága.

Csöndes Asszony, kit fázó, puha lépted Én avaromba rejtően bezavart, Ki vén lelkemen keresztül–méláztál, Most fényt zudít rád titok–rontó vétek.

Grác mellől, melyben Pázmány tanitott S hova most magyar, eretnek poétát Gyógyulni küldött féltő szeretet, Szállj, tarthatatlan, szerelmi titok.

Óh, el kellene most harapnom nyelvem S ceruza-tartó ujjamat letörnöm, De, jaj, nekem valló Sors adatott S íme, nyílnod kell legszebb földi börtön. Dagadt szívem, te szegény meggyülemlett, Tüzelő, forró, meghurcolt, igás, Hintsd szét minden fényességét magadból Az üdvös és szerelmes feszületnek.

A csak-egy-Asszonyt a szivemben hordom, Ki minden volt verset, asszonyt legyőzött, Óh, én köteles versbe-életem, Oh, én boldog-bús, kikiáltó sorsom.

De zuhogj reám némber-hahota, Szalass el sorsom, szabadúlj el vágyam S ha ölve aláz is a mindent-vallás, Valld be: szebb titkod nem volt még soha.

FELESELÉS EGY ASSZONY-VERSSEL

"Sudár fa állott, óriási, Tavasz delén a napsütésben…"

Nézd, virágzom, nézd, hogy süt a Nap, Virágaimmal érted késtem.

> "Szeszély-asszony hanyag keze, szél Belekapott kopott galyba, virágba..."

Királynét várt s csak most érkeztél, Ez a fa az erdők királya.

> "Volt két virág más másik ágról, De egy volt szirmuk s kelyhük színe..."

Van egy víg, rózsás csók-ravatal S két élő-vágyó kiterítve.

> "Két fáradt virág más-más ágról, Pihegve egymás mellé hulltak…"

Most kezdődik csak a történet, Királynőm, felejtsük a Multat.

> "Tudjátok jól, hogy röpül az Idő S övék csupán egy pillanatja..."

Mienk a Nap és mi megállást Parancsolunk a nyári Napra.

> "És szomorúság volt a nászuk, Tiszta, édes, bánattal telve..."

Ez lesz a világ legbékültebb És legfejedelmibb szerelme.

HA VÉRHARMAT KELL

Vonogatod egy kicsit csoda-vállad, Oly büszke és oly renyhe vállaid, Hogy nem igértél S nem igértél, hogy ígéretet várjak?

S igéretek régi, bénult betegje, Igéretet, melyet meg se kapott, Én, beváltatlan, Hányhatok–e fátylas, csaló szemedre?

Kivánhatom-e meddő elszánásod S mit adhatsz fázón és kedvetlenül S amit két karral Kinálgatnak meguntatóan mások?

Nem hallod-e, amikor minden hallgat, Hogy bűnösen égháborúskodik Csöndedt éltemben Szerelmes, szép, vitézkedő hatalmad?

Aláztatásom kell tán valakidnek S én zsúfolt vérem jó harmat talán?

Virágzástokhoz Akkor e bolond vérharmatot vidd meg.

AKARLAK, HÁT HAZUDJUNK

Adás, igéret, tilalom, Parancsolat avagy alázat, Ki leszel, mikor újra látlak? Szined elé hadd készülhessek.

Ez volt asszonyos életem, Harapós szájjal igaz útban Utálatot is így hazudtam, Ha így kinálták a szerelmet.

Hát sorsom a komédia: Mért kérdjem, hogy neked is mért kell? Bemázolom arcomat vérrel Vagy krétaporral, mint kivánod. Fölöttünk csak úgy kél, bukik A Nap s a napok is úgy múlnak, Szivek bénulnak s megujulnak S csak mi nem látjuk egymás arcát.

Csak finita commédia Akarsz te is majd a szemembe Nézni ájultan és meredve? Jól van: akarlak, hát hazudjunk.

ÚJ TAVASZ EZ

Kis Senkimnek küldöm

Az Ősz, melybe ellátogattál Kíváncsian és vágytalanul, Késő s még sem a régi kopár Ősz, Melyre már csak a Tél hava kell: Melyre Tavasz és új ígéret ez.

Bízd rá hittel fehér hóságod, Add hozzá lángját drága melegednek S aztán tekints szét: az őszi kopár fák Virágosan megelevenednek S szívemen nyílsz, Te, szép, nagy virág.

Harsonázik a Tavasz bennünk S ha simulásoddal akarod, Az őszi felhők fölébe emelnek A megujhodt és boldog karok, Karjaim, kik ölelve tartanak.

Oly kicsi vagy s oly nagy vagy bennem, Zok-szó minden, ami utánad késztet, Jajong, biztat, űz és futtat utánad: Ma Te vagy az életem és az Élet: Óh, új Tavasz, be nagyon téli vagy.

HAJNALLAL A HAJNALNAK

A Hajnal, aki szeretőm volt S egyetlen, akit el nem én hagytam, Tegnap megállott cicomáson Én miattam. Ideges vállain a felhők Patyolatai remegtek. Így néznek vissza a volt szeretők, Akik már nem szeretnek. Ébredt a város, nyiló ablakok Tátogtak, mint friss éhü szájak S valahova gondoltam búsan, Hol a Hajnalra várnak. Óh, volt szeretőm, ha rózsás lábad A svájci hegyeket tapossa, Legyél bűnbánó asszony egy kicsit, Szerelmi posta. Az a másik is el akar hagyni Az a másik is Hajnal-asszony, Mondd, hogy szabadítson meg a gonosztól, Nem is szeretett még, el ne hagyjon.

ŐSZI, PIROS VIRÁGOK

Lesznai Anna asszony, aki olyan jóságos, drága barátom, szeretni fogja talán ezt a verset, s megvédi bántói ellen.

Az Ősz piros virágait Ismeritek, kis lyányok, akik jöttök S félős, nevető vágyakkal köszöntök.

Az Ősz piros virágait, Pirosaknak a leg-legpirosabbját Mosti napjaim és nótáim adják.

Az Ösz piros virágait Küldöm hozzátok ingyen vagy cserébe, Hogy kegyetlen, kis kezetek letépje.

Az Ősz piros virágait, Óh, drága, véres élve-virágok: Így temetkeznek a büszke királyok.

KIS, KÉK DEREGLYE

Kicsim, holnap már elmész s itt marad A Halálból egy oly kicsiny darab, Amennyi voltál nékem: Cirogató, édes asszonyfiók S csókoló ellenségem.

Kis, kék dereglyém, várnak a vizek. Csókokat adtál s nem tudtad, kinek Adod majd igaz párját. Vasút-kocsidban megigazítom Siratón, hajh, a párnád. Suta és tarka emberek között Be jó volt itt a te kék köntösöd, Kis, fitos, kék dereglye, Majd a nagy–nagy örvényes vizeken Jussak tán az eszedbe.

Most multam falják éhes, bús habok S jelenemet eljövő pillanatok. Megcsókolom kis orcád, Hogy új csókok s új pírok azután Irigyen bitorolják.

Jaj, csak kis szerelem az, ami öl, Készülj, kicsim, a gőzös már fütyöl S haldoklik szívünk kedve: Csókos és boldog álmokat vigyél, Édes, kis, kék dereglye.

AKI MAGÁNAK ÉL

Úgy suttogok mostan az éjnek, Mely sorsodat és sorsom rejti, Mint egy bibliai Ének, Kit Dávid király talán énekelt.

Ugy imádlak, kis Senkim, Semmim, Mint ahogyan ez régen már volt, Mert aki régi Élet, Sok régi éjben élt s világolt.

Megyünk most már koldusok útján, Kevés vigasztaló ötlik elébünk, De egymásnak és csak magunknak, Furcsán és csak magunknak élünk S olyan jó, ha ki csak magának él.

BE SZÉPRE-NŐTTÉL BENNEM

Be nagyra-nőttél, Be szépre-nőttél bennem, Én kidacolt, drága szerelmem.

Elfojtanálak, Ha enyhe volna multam, De bűnöztem, de nem tanultam. Sorsom fokára Szerelmes ibisz-pelyhek Most már fészket-kérőn cipelnek.

Be jó dacolni, Be jó a cifra bánat, Be jó bolondulni utánad.

ELTEMETEM SZEMEM LÁTOTTJAIT

Hajh, volna még olyan sok látnivalóm Uccán, arcokon és csillagos Égen, De eltemetem szemem látottjait Boglyas hajadnak rózsás erdőjében.

Úgy búvok el élet-lopó szememmel, Mint remete-hősei Máriának, Pedig várják még a nézésemet. Multak, jelenek és jövendők várnak.

Óh, szemeimnek rejtő lefogója, Óh, rózsás erdő, hajadnak erdője, Illatos moszat, óh, kis senki, semmi, Óh, életemnek kis hunyósdi nője.

Be jó hajadba világokat zárni, Tekintetimet, kiket lesve-lesnek, Be jó temetni vélt örömöket S lesz-örömöket, kik tán nem is lesznek.

NAGYON KÖZELBE KERÜLTÜNK

Kezdetben tán nem is hevültünk S mégis: Szép, ócska, vágykódó, jó szivek, Be nagyon közelbe kerültünk.

Szánón simulunk, hogyha fázunk S mégis, Ha nem is adott még sok derüt, Áldott a mi találkozásunk.

Első titkunk fű rég benőtte S mégis Minden titkoknál bátrabbakat Küld nekünk a titkok mezője. Soká lesz a célságból cél már S mégis Néha úgy hajtom le a fejem, Mint boldog, győztes bajnok a célnál.

MEGKÖSZÖNÖM, HOGY VAGY

Ime, megköszönöm neked, hogy vagy, Hogy hallottál valaha rólam S ha csak egy kicsit is mulattat szeszélyem: Jól van.

Ime, menekülni vágynék tőled, Csak evezőm nincs készen a hajóban És ha nem fogsz vesztemen mosolyogni: Jól van.

KESERŰ IMÁDSÁGOK MYLITTÁHOZ

I. Prológus

A dolgaim tán megmaradnak, S én is megmaradok magamnak, Mindig így jártam, De meghalok avagy öregszem, Mindenképpen vallom e vesztem: Ez tán igaz És valósággal így csináltam.

II. Óh, pesti uccák

Óh, Pest, óh, ismert, Csúnya, heves, szomorú vackok, Óh, uccák, uccák, Be szépek és be újak vagytok.

Be megragyogtok Az ő napos, nagy, mély szemében S de elgyászultok, Ha kifelejt belőlük éppen.

Ha letörlődik Arcából, ami lelketek mondja S ha bárgyu szívvel Vagyok bolonditott bolondja. Kis mulatságok, Óh, hirtelen be csúfra nőttök, Ha elmarad tán Egyetlen és időn-jött nőtök.

Be szépek vagytok, Egykor gyülölt, rút, pesti uccák: Lábaim hogyha Ő finom, rossz útjait futják.

III. Fölemelem a szívemet

És fölemelem Szívemet, ezt a sötét bolygót, Mert ismét a Határtalanság Világai fényeskednek nekem.

Szerelmi csodák Legendái hullnak az Égről, Hitek táltosai röpítnek A Nap magas atyjánál is tovább.

Ami Szép, Gyerek, Isten és Jó csak bennem élt már, Ami gügyögős vágy és álom, Ma mind szentült véremben bizsereg.

Már-már hamvadók: Dölyföm, szemem, álmom tüzelnek, Mert eljött ős Mylitta lyánya, Mylitta ő is: a siratta Csók.

Úgy csapdos velem A nagy Madár isteni szárnya S úgy visz világokon keresztül A részeg, ifjú, hazárd Szerelem.

IV. Bűn, ha kiburkollak

Tudom, hogy bűn, ha kiburkollak, (Magamnak bűn), De cserepzett, fájó ajkam szeretné, Ha szép estjén a cinkos Holdnak Befuthatná áhított tested –: Szeretlek. Jaj neked, ha kiváncsiság űz,
Ha csak vágyaimat akarnád
Kigyujtani
S azután a szőkék és a barnák
Könnyű hadához űznél,
Ahova űznek
Mindenkit, kik olcsón örülnek
S ahova bátor, szíves akarók is
Juthatnak.
Ha így járnék, olcsó Arany-féle rímek
Avagy Lédai zsolozsmák
Majd erről is tudatnak.)

De drága vagy s tán nekem drága S tán nekem csak: Nézz olykor a világra, Hiszen oly nézők a szemeid Néha S hiszen olyan ismerős tarjak Ezek, amiket most mutatok. De ha akarod, ezerszer Mondom ki még S hallgass meg ezeregyedikszer: Akarlak.

V. Ne fájassuk egymást

Fájdalmat kinálsz és fájdalmat szánok, Így mulnának el az ifju talányok, Ha nagy titkukat meg nem védem én, De az enyém a kínok adománya S a kínzatások kincse is az enyém.

Fájatni egymást: darabokra törne S kár volna egymást megkapni gyötörve, Oly szép az Élet s olyan kicsiség. Vércsékként bűn vón egymás szívét vájni, Szivét egymásnak s ki nem hevert szivét. De itt vagyok s konok bűnösként védem Az üdvöket és az én üdvösségem S az ifju, őrült, szép talányokat: Ölem s öled játszhat kacér játékot, De dől, nem kínoz, él és nem válogat.

VI. Epilógus

Úgy gondolom, vagy csak úgy vélem, Sokan pörbe-szállnának vélem, Ha életem csak préda volna. De bár életem zúdul versbe, Ez életnek a fejedelme Én vagyok. S én vagyok dolgaim legszebb dolga S kinek e verses meredék-Élet És életes vers idegen, Ne lépjen utánam a pokolba.

ŐSZÜLŐ ERDŐK RETTEGÉSE

Öszülő erdők rettegése, Gyásza van a szívemben, Mylitta, És szépsége és elszántsága, Legdúsabb színeit most virítja A Szerelem, az igazi, Oly szomszédos a komor Halállal.

Nyarat lelkem már nem is fájlal, Száz szinű, pazar, szomoru kedve Szórja sugarát kifogytáig Őszt-borongató, szőke fejedre, A te macskás, ifjú fejed Lelkemből vert új koronájára.

Az Ősz nap-órája megállva Figyeli szánk gyáva közeledtét, Néha a köd hó-szagot érzet, Agyaink színes avarra vetvék S őszi erdőkből kidalol Szerelmünk gyász-hitű-rettegése.

A LEGFŐBB VÁRTA

Délnek röpülve vándorló madárnak Tenger-sziklája, lihegő röpke, vas-ágy.

Meggyező gyermekek eggyének őrzött, Szép, maradt meggye, veszekséges, irigyes.

Pehely, amelyet oly örömmel hordoz Muló fészkébe kicsi királyka-madár. Mosoly, amelyet már csak lemosolygunk Szánón, szivesen a mások ajkairól.

Doktorunknak be nem vallott betegség, Szép szemeinket véresitő vizió.

Rejtett kitalálásuk a zseniknek, Kórházi ággyal fizetendő gondolat.

Gyermekem, aki nem tőlem vagy nemzett S gyermekem mégis és én a tied talán.

Óh, asszony, őrség tűz – jeles, vén halmon, Ki az ellennek áruló szót gyujtogatsz.

Haszontalan s bolondságnak utolsó, De legfőbb várta mégis az én szívemen.

BECÉZŐ, SIMOGATÓ KEZED

Andrea asszonynak küldöm

Simogass csak, olyan jó a kezed, Megint búcsuzom, megint elveszett A gőgös Ady minden dacos gőgje.

Életemen fél-versek szemfedője, Hazug csókok emléke ajkamon.

Simogass csak, olyan jó a kezed, Úgy bánom már sok ölő, makacs harcom, Simogasd meg ráncos, vén gyermek–arcom.

Feddj meg búsan, hogy én rossz, elveszett Szegény ördög csak későn találtam meg Te becéző, simogató kezed.

Mikor talán már minden elveszett, Sok jóságomból nem maradt meg semmi És nem tudom már magamat szeretni.

De itt van és olyan jó a kezed.

ÉLETBÉREM SÍRVA PANASZLOM

Életbérem sírva panaszlom, Be csúfolós, kicsi: Kétes dicsőség, kétes asszony, Nagy harcok helyett aggos várás, Akarat helyett tétovázás S morzsái a dukált aranynak.

Pedig most kellene lobognom, Úgy szalad az időm, Szabadult vágyak, finom otthon; Utak, csókok most kellenének, Kevés vers és nagyon sok élet Káros multamat engesztelni.

Nem maradok ez élet-bérnél, Sovány és megaláz: Mylitta, ha tán visszatérnél Kegyesen a kegyetlenségre, Talán nem volna soha vége Annak, amit nagy-gyáván kezdtünk.

De fogjon meg akármi rontás, Csak életes legyen, S ne jöjjön a magamba–omlás, De életem a vágy megűzze: Fut az időm és én a tűzbe Vágyom, ki éltetett, hivott, ki megcsalt.

A HALOTTAK ÉLÉN – 1918

HÁT AHOGYAN A CSODÁK JÖNNEK ...

Hát ahogyan a csodák jönnek, Úgy írtam megint ezt a könyvet.

Se nem magamnak és se másnak: Talán egy szép föltámadásnak.

Se nem harcnak, se nem békének: Édes anyám halott nénjének.

Ő tudta, látta, vélte, hitte, Hogy ez a világ legszebbikje.

És úgy halt meg, hogy azt se tudta: Mi lesz itt az okosság útja.

S ha késlekedik az okosság, Nem poéta fajták okozzák.

Jönnek rendjei a csodáknak, Kiket eddig tán meg se láttak.

Jönnek mindenek, jönnek, jönnek, De a hiteim elköszönnek.

EMBER AZ EMBERTELENSÉGBEN

EMLÉKEZÉS EGY NYÁR-ÉJSZAKÁRA

Az Égből dühödt angyal dobolt Riadót a szomoru Földre, Legalább száz ifjú bomolt, Legalább száz csillag lehullott, Legalább száz párta omolt: Különös. Különös nyár-éjszaka volt, Kigyúladt öreg méhesünk, Legszebb csikónk a lábát törte, Álmomban élő volt a holt, Jó kutyánk, Burkus, elveszett S Mári szolgálónk, a néma, Hirtelen hars nótákat dalolt: Különös. Különös nyár-éjszaka volt. Csörtettek bátran a senkik És meglapult az igaz ember S a kényes rabló is rabolt: Különös. Különös nyár-éjszaka volt. Tudtuk, hogy az ember esendő S nagyon adós a szeretettel: Hiába, mégis furcsa volt Fordulása élt s volt világnak. Csúfolódóbb sohse volt a Hold: Sohse volt még kisebb az ember, Mint azon az éjszaka volt: Különös. Különös nyár-éjszaka volt. Az iszonyúság a lelkekre Kaján örömmel ráhajolt, Minden emberbe beköltözött Minden ősének titkos sorsa, Véres, szörnyű lakodalomba Részegen indult a Gondolat, Az Ember büszke legénye, Ki, íme, senki béna volt: Különös, Különös nyár-éjszaka volt. Azt hittem, akkor azt hittem, Valamely elhanyagolt Isten Életre kap s halálba visz S, íme, mindmostanig itt élek

Akként, amaz éjszaka kivé tett S Isten-várón emlékezem Egy világot elsülyesztő Rettenetes éjszakára: Különös, Különös nyár-éjszaka volt.

AZ AKARAT CSELÉDJEI

Cselédjei az Akaratnak Most a századok között, Mikor így kiütközött Lelke a szép ember–fenevadnak: Mi vagyunk cselédjei, Cselédjei.

Az akarat – és bús cselédek: Istenem, én Istenem, Lehunyom felhős szemem S talán átkozódni nem rút vétek, Mégis fáj az átkozás, Az átkozás.

Cselédjei az Akaratnak, Titkon fájunk most magunk S csak titkon, hogy siratunk –: Kiket akartunk szépnek, szabadnak: Másnak a cselédjei, Cselédjei.

A FEKETE HÚSVÉT

Beteg szívem most be tele-nagy, Milyen jó volna máskor élni, Máskor s tán máshol: Láz, virágzás, gyönyörű Husvét, Jaj, itt nálunk, be fekete vagy.

Mikor halt meg itt a büszkeség S volt jó itt élni nagy szivekkel, Tele szivekkel? Utat készít itt most a Fátum S letépi Husvét minden zöld diszét. Hol a magyar százfelé dacolt, Szívós és bolond erejével, Szép erejével, Mely szabadra tört, ágált mégis S kinek dolga Isten dolga volt?

Rongy, züllöttség, bomlás és boru, Csoda, hogy még vannak néhányan, Szegény néhányan, Kiknek kell még ilyen országban Szabadságért a harc-háború.

Beteg szívem most be tele-nagy, Milyen jó volna máskor élni, Máskor s tán máshol, Mert itt mindent letép a Fátum: Fényes Husvét, be fekete vagy.

1914

CSAK ROSSZABB VOLNÉK

Ha valaha még megállott, Soha így még meg nem állott Ember-elme S lehetnék a fejedelme: Egy kicsit csak rosszabb volnék.

Nyilatkozik össze-vissza, (A Föld a vért issza, issza, Mint a hó-lét) Csak egy kicsit rosszabb volnék, Jól-telt szájam be nevetne.

Jól-telt szájam be nevetne S be gyönyörű bosszu lenne Várva s zárva Nevetni le a világra, Ha egy kicsit rosszabb volnék.

Mert ha néha meg-megállott, Soha így még meg nem állott Ember-elme S ha lehetnék fejedelme, Talán sokkal rosszabb volnék.

NÓTÁZÓ, VÉN BAKÁK

Hogy zúg, zuhog, árad a nóta Valamennyi vén fiú torkán S hogy ölte órákig az orkán Künn őket a próba-mezőkön.

Magyarok, öregek, nótásak, Bakák, búsak: dacosan, hősön. Puskaport még alig szagoltak, De hősök már, mint hősön–holtak.

Igy járnak a Végezés ormán Ezer és ezer évek óta, Mindig a Halálba loholtak S el nem hagyta őket a nóta.

Miért? kiért? mikor?: erősön Állták, mert így rendelteték el S be szép ilyen végzetes néppel Ugyanaznak tudni magunkat.

Ez a regéknek ősi népe S hősi népe túl minden hősön, Rosszkor jőve s rossz helyre téve Átugrik Sorsot, Jelent, Voltat.

Fátum és dal népe, ha voltak Sirok: te megbirtál a véggel, Búsultál, ütöttél, nótáztál S halsz és élsz: így rendelteték el.

EMBER AZ EMBERTELENSÉGBEN

Szívemet a puskatus zúzta, Szememet ezer rémség nyúzta, Néma dzsin ült büszke torkomon S agyamat a Téboly ütötte.

És most mégis, indulj föl, erőm, Indulj föl megintlen a Földről. Hajnal van-e, vagy pokol éjfél? Mindegy, indulj csak vakmerőn, Mint régen-régen cselekedted. Ékes magyarnak soha szebbet Száz menny és pokol sem adhatott: Ember az embertelenségben, Magyar az űzött magyarságban, Újból-élő és makacs halott.

Borzalmak tiport országútján, Tetőn, ahogy mindég akartam, Révedtem által a szörnyüket: Milyen baj esett a magyarban S az Isten néha milyen gyenge.

És élni kell ma oly halottnak, Olyan igazán szenvedőnek, Ki beteg szívvel tengve-lengve, Nagy kincseket, akiket lopnak, Bekvártélyoz béna szivébe S vél őrizni egy szebb tegnapot.

Óh, minden gyászok, be értelek, Oh, minden Jövő, be féltelek, (Bár föltámadt holthoz nem illik) S hogy szánom menekülő fajtám.

Aztán rossz szívemből szakajtván Eszembe jut és eszembe jut: Szivemet a puskatus zúzta, Szememet ezer rémség nyúzta, Néma dzsin ült büszke torkomon S agyamat a Téboly ütötte.

S megint élek, kiáltok másért: Ember az embertelenségben.

1916. szeptember

A FÖLD ÉBRESZTÉSE

Nyujtózz meg és riadj föl, Szegény, vonagló álmu gyermek: Alvó, vén, emberes Föld. Valami rontó csoda vert meg, Valami álom-babona S arcodon gyilkosan tepernek Révületeknek katonái, Rémületeknek gyilkát Fájatni a szivedben s fájni. Csak nyujtózz és riadj föl, Homlokod hideg verejtékét Töröld le néma-hökkenőn S aztán szemeid nézve-nézzék Az Istent s egyéb találásid, En-szépséged s a boldog békék Csodálatos és tarka útját S ha majd emlékezned kell: Ne emlékezz, mert vonaglásod Csak álmaid hazudták.

VÉRESRE ZÚZOTT HOMLOKKAL

A Mában élni a Jövőért, Az Újnak tenni hitet: Valamikor csináltam én ezt? Mintha valami baj ért volna, Dobása valakinek, Homlokomon éles, nagy kő ért.

Harcos valómból kiszakadtam? Véres-e a homlokom? Igaz-e csúf menekülésem, Vagy csak véres ésszel, homlokkal Álmodom és gondolom? Jaj, be szörnyüen megriadtam.

S mégis most már váltott a kedvem: Régieket keresek. Pedig, ugy-e, nem történt nagy baj? Tán egy kicsit megzavarodtam És a szavam kevesebb S csak még hitből van kevesebbem.

Ugye, azért tartnak a harcok S nem változott a világ? Csak az én vén homlokom vérzik? A Jövőt is el csak én dobtam S tagadom a mai Mát? Én, jaj, a régiekkel tartok.

Drága Tegnap, sebetlen homlok, Hajh, nagyon szeressetek, Nagyon szeress, éltem leéltje, Hátha mégis baj van a Földön És igazak a sebek S minden Leendő összeomlott.

A RÉMNEK HANGJA

Bús gőzösök nyínak s kutyáim Üvöltnek: ez az éjjel rendje, Sokasodott hadak és vadak Hozzák őket gerjedelembe: Mert a hadak megsokasodtak, Mert a vadak elsokasodtak.

Ritkított, vén erdők jajjongnak, Mindörökre hantolt emlékek Cincognak föl megsüketitőn S száz kába, rossz szava az éjnek, Mert az éjnek megnőtt a hangja, Mert a Rémnek ezer a hangja.

Oh, éjszakák, kutyák és élet, Hadak, vadak és mai sorsunk: Akkor voltunk mi derekak, Mikor még így együtt nem voltunk. De végig-vágott a világon Valaki, nagyon, a világon.

Minden Külön össze-zsibolygott S mégis mindenek szét-szakadtak: Gőzösök, kutyák, hadak, vadak, De erdők, éjek megmaradtak, Nagy riadások megmaradtak, S a kisértetek megmaradtak.

TEGNAPI TEGNAP SIRATÁSA

Kezem szomorú áldását hinti: Óh, tegnapi halott mozdulatok, Óh, érintések halott kéje, Óh, tegnapi kis bánataink, ti, Óh, tegnapi bizakodásaink, Óh, tegnapi-tegnap igéje: Noli tangere.

Néztük: az Ember Különbje magas szivárvány-hidon Istenülésnek amint neki-vág És gazdagodik mind-gazdagodó Kényességekkel, új ingerekkel S hogy mégis-mégis szép e hivalgó Jószág, az Ember: maga a világ. Ön-imádatunk kelyhe kicsordult S mindenkiket megitatni akart Nehéz kedvéből, e drága borbul.

S a ma: didergő, gyászos büszkeség: »Ne félj«, »Ne osztozz« – kis biztatások Lemészárolt, dicső tervek felett, Kik élet voltak és többek voltak, Mint dobott, hulló, apró emberek.

Óh, tegnapi cirkulusok, halott, Szent ábrák, gyilkos árkokba fúltak. Kezem szomorú áldását hinti: Óh, tegnapi halott mozdulatok, Óh, érintések halott kéje, Óh, tegnapi kis bánataink, ti, Óh, tegnapi bizakodásaink, Óh, tegnapi Tegnap igéje: Noli tangere.

Óh, hóhér Idő, Óh, tegnapi Tegnap igéje, Megrontásoddal megszépült varázs.

E NAGY TIVORNYÁN

Terítve a Föld: lakni tessék, Tombolj, Világ, most szabadult el Pokloknak minden pokla rajtad, Ha akartad vagy nem akartad, Hollókkal és kóbor kutyákkal Kész a lakoma, kész az egység.

Véres bor koponya-pohárban, Hajtsd föl, Világ, idd ki fenékig, Idd ki hősiesen és bátran: Most már mindegy, most rohanj végig, Végig a Téboly zöld-vér-útján.

S Téboly, most már ne szemérmeskedj, Szakadnak a vásznak, szakadnak, Eljött az álmodt minden–mindegy, Esküdjünk a mindent–szabadnak, Bőrünk úgyis ördögök bőre: Lakomázzunk s aztán – előre. Ha tivornya, legyen tivornya, Olyan mindegy, élni, nem élni S gyáva-e az ember vagy hérosz, Olyan mindegy: van-e tán még rossz S van-e még tán megbecsülendő?

Herold-csizmám egy kicsit sáros, De jövök vígság-hirdetéssel: Ordíts, kapu és kiálts, város, Kárhozzatok, most van a napja S akinek van még virradatja, Ne haljon meg kárhozás nélkül.

Egész világ szőttje kibomlott, S én egy nyomorék fonál hurkán Még mindig csak bénán zsibongok? Mit törődjünk elmultak voltján? Terítve a Föld, lakni tessék: Éljünk dögig e nagy tivornyán.

MAI PRÓFÉTA ÁTKA

"...A föld rakva vérnek ítéleteivel és a város rakva álnoksággal... Békességet keresnek, de nem lészen. Egy romlás a másikra jő..." (Ezékiel próféta, 7.)

Alázottnál jobban alázva Vizsgálom szívem, izmom, kedvem: Hol a próféta őrült láza, Mely fölőrjöng, tombol az Égre? Hát már az átkoknak is vége?

Ügy szakadtunk be a Pokolba, Mintha korbácsra s téritésre Dühünk, hangunk sohse lett volna? Öldöklő angyalai az Úrnak Soha így meg nem öltek Multat.

Már nem tudjuk, mit veszítettünk, Nem gyilkol új vesztések gondja, Dermedett álom minden tettünk S minden álmunk egy dermedett tett: S vagyunk ördögnél esettebbek.

Már csúfja minden állatoknak Isten híres sarja, az Ember S a próféták is csak makognak. Még mélyebb Pokol, még több Nincsen: — Ezt add, Híres, ezt add, Te Isten.

MAG HÓ ALATT

A SIRATÓ SIRALMA

(Mit adhatnék?) Porlandó szégyen Vagyok már csak, ki idejében Érzi szégyenes voltát. Kivert bikának sorsa biz ez, Ki elveszti a csordát.

(Mit tehetnék?) Egy kis halállal, Kit lelkem oly örömmel vállal, Csúnyákat letörölnék? Borzasztóan sok a csúnyaság S mindegy: halnék vagy ölnék.

(Mit futhatnék?) Egy-két határt tán S aztán csalódottan megállván Szidnék föl az egekre S mégis torpannék hasztalanul, Mint egy csúf, rühes medve.

(Mit sírhatnék?) Amit szabad volt, Már elsírtam, ekkor és akkor S ne is beszéljünk róla: Én vagyok a magyar bánatok Legbutább siratója.

INTÉS AZ ŐRZŐKHÖZ

Őrzők, vigyázzatok a strázsán, Csillag–szórók az éjszakák Szent–János–bogarak a kertben, Emlékek elmúlt nyarakon, Flórenc nyarán s összekeverten Búcsúztató őszi Lidónak Emlékei a hajnali Párás, dísz–kócos tánci termen, Történt szépek, éltek és voltak, Kik meg nem halhatnak soha, Őrzött elevenek és holtak, Szivek távoli mosolya, Reátok néz, aggódva, árván, Őrzők: vigyázzatok a strázsán.

Őrzők, vigyázzatok a strázsán, Az Élet él és élni akar, Nem azért adott annyi szépet, Hogy átvádoljanak most rajta Véres s ostoba feneségek. Oly szomorú embernek lenni S szörnyűek az állat-hős igék S a csillag-szóró éjszakák Ma sem engedik feledtetni Az ember Szépbe-szőtt hitét S akik még vagytok, őrzőn, árván, Őrzők: vigyázzatok a strázsán.

VÁRNAK A TÁBOROZÓK

(Emlékezés párisi nyarakra)

Elém most régi nyarak vonulnak, Páris keblén amikor számüzötten Rejtettem el bús, dühös arcom S esküdöztem: Tatár-dulta földem sohse lát.

Kedveim mint váltogatták egymást, Hányszor nőttem és buktam a hitben, Hogy jók haragja s épülése Soha itten Vért új vérrel se moshat el már.

Óh, párisi, dacos bujdosások, Ti őriztetek meg fiatalnak, Ki, ím, beérte és bevárta, Míg akarnak És mernek is az én társaim.

Új nyár érleli régi vetésünk S a sok, régi, fúlt párisi nyárra Úgy gondolok, mint áldott, lelki Barrikádra, Ki megvédett az új harcokig.

Tüzelj, Nap, csapkodj, vad, nyári zápor, Hitek s dult mezők már kinyíltak S kardot verve vas-keresztjéből Régi sírnak, Megyek: várnak a táborozók.

1914. június

A TÁBOR-TŰZ MELLETT

"Sok a fenyő-rud, magas a máglya." »Ne félj, cimborám, csak az Isten látja.

Hol járnak óta császár vitézi?: Az mi lángunkat csak az Isten nézi.«

"Régibb üdőkben vitézkedésnek Más becsülete volt és a vitéznek."

»Most áruk csupán van zsoldosoknak, Az bús harcoson kik csak somolyognak.

Romló országban virtus rongy jószág: Tegnap vitézek, ma vagyunk csak kószák.«

,Rakjam hát lángra bús, redves kedvünk?' »Ne bántsd, azért csak tovább vitézkedjünk.

Szétszórt máglyáink míg ki nem hunynak, Álmodjunk harcot szegényi magunknak.

Sötét a világ, kell tűz, ha lobnyi, Kell a gyujtáshoz mindég ujból fogni.«

"Jó éjszakát, ni, virrad a lápon." »Jó reggelt mégis, hajh, bajtárs barátom.«

1914. május

LEVÉL A VÉGEKRŐL

(Érmindszent, 1914. június)

Be jó lehet, hol a fegyver ragyog, Be jó csatára kelni, Ifjú, bízó seregek élén. Hiszen rég szórtam én is a magot, Börtön-mult is díszlik mögöttem, Mégis úgy kínoz, úgy fáj, Hogy régi dühvel, karddal Nem ott az élek élén, De buta ködű Végeken vagyok. S hogy ami merészséget Ezer harcos szívbe beloptam, Távol a derék-hadtól, Tétlen, itt belőlem kilobban

S hogy jómagamért helyt nem állok, Bár nem kívánja senki jobban Alkalmát a vallás-tevésnek. Be jó lehet, hol a fegyver ragyog. Lássanak fakó paripámon Rohanni elől a fiatalok: Ott vagvok hittel, multtal. Árnnyal és merészséggel S talán holnap ott termek S a végbeli vitézzel Megint szembe-állhatnak A régi, agg, vásott ellenfelek. Testvéreim, bajtársak, Feledni nem szabad és nem lehet A régi, kezdő társat S milyen szép lesz, ha fiatalodott Izmaimmal nem vénhedt másnak. De a régi vitéznek látotok: Reátok segítségre S ellenségre csapásnak.

ELHANYAGOLT, VÉRES SZÍVÜNK

Sebeink megújulhattak százszor, Úgy adta az Élet: Támadtak a magyar sebeknél Mindig tüzesebb kelevények S mi árván, porban üszkösödtünk.

En-sirásunkat végigsírnunk Hangosabb sirások Nekünk soha meg nem engedték: Úgy licitált reánk, mint vásott, Kegyetlen uzsorás: a más sors.

Ha harcaink parázsa lobbant, Világok gyúltak ki, Sohse tudott az igazsághoz Igazunk minket eljuttatni: Hamupipőke a magyar kín.

Mégis és újra: föl a szívvel Mi véres szivünkért, Mi kinunkért, mi bánatunkért, Mi szegény, meggyötört hitünkért, Ha orkánzik a Mindenség is. Harcunk a magyar Pokollal van, Mindent erre tettünk, Ennek a kapuit döngetjük, Ezé a harcé lelkünk, testünk, Ez vesztünk vagy győzelmünk: sorsunk.

MAG HÓ ALATT

Gyötrött és tépett magamat Régi hiteiben fürösztve Vérből, jajból és lángból Szedegetem össze S elteszem mint életes holtat.

Kell még Tegnapról hív tanu S kell talán az én hadi-sarcom, Hogy drága mementóként Fölemeljem arcom Egy új emberű új világra.

Vád nélkül széttekintgetek Majd vertségek és diadalmak Földjén, hogy a kaoszból Harsos igét halljak, Vagy harsos igét én hallassak.

Hős emberségem, várakozz, Szép álmokat aludj, lefénylett Jós és jó magyarságom, Hívni fog az élet S föltámadások örök Rendje.

Most tél van s szegény mag-magam Megnémítva és behavazva Rendeltetés hitével Órzöm meg tavaszra, Igazimnak sarjadásáig.

KURUCOK ÍGY BESZÉLNEK

Nekem, pajtás, úgyis mindegy, Farkas esz meg, ördög esz meg, De megesznek bennünket.

Medve esz meg, az is mindegy, Az a szomorú és régi: Véletlen, ki esz minket. S az a szomorú és mindegy, Hogy jó időben bennünket Sorsunkra mi se intett.

Nekem, pajtás, úgyis mindegy, Bánja fene, hogy ki fal föl Buta, bús mindegy-minket.

1915 április

AZ IGAZI SZÓ

Hogy telik erőből Ugy adta az Isten, Megértem és kibirom, Ami vérlik itten S lesz utána szóm.

Kosarazott szájjal, Lefojtott tüdővel Mégis, most is azt hiszem: Elmondok idővel Kegyetleneket.

Valamikor jó lesz, Jó lesz megszólalni, Csúf, nagy özön-vér után Jön sok galamb, talmi S jó lesz jó galamb.

Jó lesz szenvedéssel, Jó lesz majd nagy kínnal Sok mindent elmondani, Mit most a Rém hízlal: Az igazi szót.

1915 április

A MOSTI MÁRCIUS

Szeretett és dalolt márciusok Hervadt bokrétáját bedobom Űzetve és, hajh, már nem űzve, Ebbe, a ma mindent beharapó, Rettenetes, fekete tűzbe S így üdvözöllek, mosti március. Sokszoroztam nagy emlékeidet, Álomjáró és csoda–hivő Szívvel tapostam sugarakban, Harcoltam az örömös Jövőt És most, miként te, úgy maradtam: Üszkös–bénán, szép, mosti március.

Mi lesz, ha a hívőség megszakad? S az emberek nagyon keserűn Néznek a márciusi napra? Zászlózott, híres, nagy céljait Az Ember gúnnyal megtagadja? Rettenetes a mosti március.

Ejh, legyen a sugár mégis a Napé S tapossanak benne víg fiúk Olyan hittel, mint én tapostam S, ó Sors, hittetni tovább is akarj Vidámitóbb, más márciusban S én elbocsátlak, mosti március.

1916

AZ ÜTÉSEK ALATT

Csatát vesztvén alig csatázva: Homlokunkat nem ékesíti Hős, szent bukás vér-glóriája S daccal nem nézhetünk az Égre: Kevesen voltunk, buktunk s vége.

S mégis – be különös egy ország – Megint dacosodnak a szemek, Keményre száradnak az orcák S ijesztő, síri némaságban Megint fölszánt, magyar világ van.

Így volt ez itt századok óta: Ezt a zúzott, vert fejű magyart Mindig ütés tartotta, óvta, Vert hencegések, törött álmok Után: még konokabban állott.

Gyér seregünket széjjel-verték S ránk rakta a cudar uriság Az élhetésnek minden terhét. S mert ránkszabadult minden vétek, Azért lesz itt újból is élet.

1914 január

EGYSZER VOLT CSAK

Dózsa György emlékének

Egyszer volt itt lakodalom, Nagy, igazi lakodalom, Mikor ez ország vőlegénye Dózsa György volt S egy-egy hős tavasz-hajnalon Ezer helyütt lángolt öröm-tűz.

Egyszer volt vulkán ez a föld, Erő és láva ez a föld, Mikor a harag, bosszú és cél Összeállott S itéletes viharba tört S Dózsák, nem császárkák, üzentek.

Egyszer volt itt a Hit merő, Moldvától Rómáig merő, Mikor becsülettel és irtva Támadt, végzett Minden becsületes erő, Hurkot tépve, csóvákat vetve.

Egyszer volt itt a Sors kegyes, Bukásban is nagy és kegyes, Mert azt üzentük a világnak, Mit ma kéne S mit azóta nem érdemes, Mert holt vulkán a régi vulkán.

Egyszer volt itt forradalom, Hites, igaz forradalom, Rendet, igazságot csináló, De Dózsákkal S azon a hősi hajnalon, Mikor gőgösen nem alkudtunk.

Egyszer volt itt egy kis remény, De véres és tüzes remény. Jönnie kell új Dózsa Györgynek S fog is jönni. Jaj, félek, meg nem érem én S ti se, drága, csüggedt bajtársak.

1914 május

AZ ELTÉVEDT LOVAS

HÁZ JEGENYÉK KÖZÖTT

Hol sűrülnek a jegenyefák S hol babonásak a vidékek, Sok folyosójú, szép kriptákban Reggelnek korán Álmos, hideg, vén és árnyas az Élet.

Kövült arcokra süt be a Nap S a puha szőnyeg: síró márvány S előttük halk háló-termeknek A lyány-had vacog, Riszálni felejt, holtak között járván.

Dél múlik: hideg és hidegebb Egyre az alkonyatig minden: S lámpáskor minden összecsöndül Valami meleg, Ébresztő, fogó és fölséges rímben.

Lidérc üli meg a jegenyét S benn, babonás házban kigyúlnak Termektől a cseléd–ajtókig A Nap–riadott Csókok, esték, vágyak, eskük és multak.

Mikor szikráznak a jegenyék S jön az alkonyat sunyi csendben És kigyul a nagy-nagy kripta-ház, Olvad és kigyul Legmindenfélébb, bolond szerelemben.

Az alkonynak ős órája üt, Mikor már–már jönnek a lázak, Jegenye lesz a ciprusokból S hős jegenyék Körülálljuk s befödjük ezt a házat.

A FAJTÁM SORSA

Mert gyáva volt és szolga volt S életét élni sohse merte, A Sors, a sorsa, Hajh, be megverte, be megverte. Most itt várhatja a Pokolt Szórva, megtépetten, ritkulva S a Sors, a sorsa, A sorsa búsabb, mint a multja.

És most a multja bünteti Fekete korbáccsal, keményen, A Sors, a sorsa: Hogy éljen? vagy hogy már ne éljen?

Rossz, drága fajta, ki felé Kerekedtek mindig a latrok, A Sors, a sorsa, Bűnben, vészben és bennem harsog.

Jaj, vajjon mit akar vele Ezredek bűne, súlya, átka, A Sors, a sorsa: A sorsom nagy tragédiája?

ELMENNI TÁVOLRA, PUSZTULNI

Öreg Szilágyság, öreg a fiad, Nagy pusztulásod hiába hivat, Pusztul itt minden, nem Te egyedül S én elmegyek Távolra pusztulni Fiadul, kezesül.

Méla szépséged hol nevelgetett, Nem mehet el beteghez a beteg S nem ámulhat el híres tájakon, Hisz szomoruságra változtál el, Seb lettél: fáj nagyon.

Fáj a közelség: messzire megyek S az ősi, Tuhutum-hágta hegyek Felejtődjenek, halványodjanak S minden az itthoni pusztulásból: Nekem elég marad.

Be furcsa, mikor mellünkben sirunk, Be furcsa, hogy ilyeneket irunk Ma, amikor úgy röpül a világ S csak a magyar lantos nyög és kérdez, Mint egy régi diák.

1914 február 1

FÁRADTAN BIZTATJUK EGYMÁST

Zászlónk lehanyatlik untan, Fáradtan biztatjuk egymást, Bízunk még, de nem magunkban, Be gazdátlan, be keserves bizodalom.

Szívünk is már olyan terhes, Fölemelni hogy nem tudjuk, Csak hazudjuk, hogy szerelmes: Parazsai feketedő tegnapiak.

Babonáink megfakultak, Csodáink elesteledtek, Jövőink eleve multak, Csak szégyeljük ezt a vén gyászt bevallani.

Öreg vitézink ühmögnek, Ifjú bajtársak lázadnak S így megy a had, megy a ködnek: Siker útját kedvetlenül keresgeti.

Valahol utat vesztettünk, Várat, tüzet, bizodalmat, Valamiben késlegettünk S most harcolunk kedvet vallva kedvetlenül.

Zászlónk lehanyatlik untan, Fáradtan biztatjuk egymást, Bízunk még, de nem magunkban, Be gazdátlan, be keserves bizodalom.

1913 november

A MESEBELI JÁNOS

Bajban van a messze város, Gyürkőzni kell a Halállal: Gyürkőzz, János, s rohanj, János.

Királyfiak s nagy leventék, Ha palástjukat ott-hagyták: Rohanj, ha rongy is a mentéd.

Mesebeli király-lyánnyal Hogyha akarsz találkozni: Hadakozzál a Sárkánnyal. Csak a mese s csak az átok Tartott eddig így-úgy is még S jók e csakok s e csalások.

Igy csináltad ezt már régen, Van egy kis tapasztalásod Csalatásban és fenében.

De csinálod, mert csinálod, De csináld, mert erre lettél S ha már álltad, hát kiállod.

Vagy nem állod s megbénultan Gunnyasztani fogsz, ha merhetsz, Öreg bűnödön, a Multon.

Kellesz a nagy arénára Akkor is, ha életednek Életed lesz majd az ára.

Ha már egyszer idegenbe, Valamikor ide bujtál, Rohanj jól kimelegedve.

A király-lyány: mese, János, De nincs élőbb a mesénél S mese ellen minden káros.

Bajban van a messze város, Gyürkőzni kell a Halállal: Gyürkőzz, János, rohanj, János.

AZ ELTÉVEDT LOVAS

Vak ügetését hallani Eltévedt, hajdani lovasnak, Volt erdők és ó–nádasok Láncolt lelkei riadoznak.

Hol foltokban imitt-amott Ős sűrűből bozót rekedt meg, Most hirtelen téli mesék Rémei kielevenednek.

Itt van a sűrű, a bozót, Itt van a régi, tompa nóta, Mely a süket ködben lapult Vitéz, bús nagyapáink óta. Kísértetes nálunk az Ősz S fogyatkozott számú az ember: S a dombkerítéses sikon Köd-gubában jár a November.

Erdővel, náddal pőre sík Benőtteti hirtelen, újra Novemberes, ködös magát Mult századok ködébe bújva.

Csupa vérzés, csupa titok, Csupa nyomások, csupa ősök, Csupa erdők és nádasok, Csupa hajdani eszelősök.

Hajdani, eltévedt utas Vág neki új hináru utnak, De nincsen fény, nincs lámpa–láng És hírük sincsen a faluknak.

Alusznak némán a faluk, Multat álmodván dideregve S a köd-bozótból kirohan Ordas, bölény s nagymérgü medve.

Vak ügetését hallani Hajdani, eltévedt lovasnak, Volt erdők és ó–nádasok Láncolt lelkei riadoznak.

A RÉGI SEREGLÉSEK

»Mária, Jézus« – ígyen seregeltek Kósza legény, asszony és gyermek S liliom-lyányok drága csapatai.

Nem tudták: miért, hová, merre futnak, Neki-vágtak a Halál-útnak Büszkén, tébolyosan és énekelőn.

Istenes tébolyok szentelték őket S küldte Dögbe szegény hivőket S miért és miért nem? ők elindultanak.

Előttük szállt szent, csalogató mámor, Előttük gajdolt hangos kántor S utánuk e bolond és szép seregek. Elbódultan talán ma is még mennek, Neki Pokolnak, neki Mennynek: Drága, jó magyarok, szép-zavarosak.

»Mária, Jézus« — ti megcsináljátok: Egy csöppnyit lanyhuljon az átok Kicsi fajtámnak vérző csapatain.

A HARCOK KÉNYSZERÜLTJE

Nem kivánta lelke-teste, De harcolni mégis harcolt, Kereste vagy nem kereste, De harcolni kelletett.

Embereit úgy prédálta, Mint nációk legelsője S nem volt soha olyan drága, Mit vérként nem hullatott.

Hajh, vajon mi lesz belőle, Ennyi sok, ostoba vérzés Elvette az erőt tőle, Avagy új erőt adott?

ÉLÜNK VAGY NEM?

I.

Élünk? –– úgye, nem élünk? Valakinek rossz álma Lidérc–seregre válva –: Csak rossz álom vagyunk mink?

Vagy élünk? -- mégis élünk? S a megdühödött poklok Népe, e véres, bomlott: Valósággal mink volnánk?

Mért tudjuk azt, hogy élünk? Mért nem bátrabb a téboly S minden értést, mi még volt, Mért nem söpör világgá? Mocsok a szivünk és agyunk, Sirván siratjuk, hogy vagyunk S hogy van, még van, az Élet S hogy tudunk, mit se tudva S utunk a latrok utja, Holott Jézusokként kezdtük.

Véres a szívünk, a kezünk, Születésünkkel vétkezünk S most vétkeink tobzódnak. Mért hivtak meg bennünket? S a Vak-Sors miért büntet? Nem elég, hogy (tán) élünk?

A NAGY HINTA-JÁTÉK

Nagyot lökött rajta pár csalafinta S messziről milyen pompás volna bámulni: Nini, a hinta! Hogy lóg az az öreg, sötét Föld, Hinta, palinta.

Talán-talán, nagyon messziről, mintha Pénztelen gyermekként a vásárban Hívna a hinta S talán, messziről, sóvárognánk: Hinta, palinta.

TÖBB BIZODALOM VÁGYA

I.

Vállalom fél-kimaradásom Minden átkát S kényszeres, tompa énekemet, Mint megcsalt mátkát Küldöm el, hogy szánjátok.

Vállalom az én magyar gyászom S azt a vétket, Hogy eljövendő bánásokat Előre élek S jajgatok, hogy ti bíztok. Csak egy kicsit több bizodalommal Volnék és két karommal Emelném föl a krisztusi keresztet, De lelkem bús és veszteg.

Mint ragyogna az én jó magyarságom S tagadnám minden átkom, Minden csúnya Jövő-gondot kivetnék: Csak egy kicsit hihetnék.

1915 augusztus

ELFÁRASZT A VÁRÁS

Siratom, hogy sokat szóltam, Biztattam és eligértem, Mert járnom kell Most bénán is. csúszva térden.

Járni, tenni, igazolni Hiveknek tett hűség–esküt, Fölemelni Minden elém–dobott kesztyűt.

Élni, mintha kedvem volna, Igérgetni úgy, mint régen És gyűlölni, Ki már nem is ellenségem.

Már békülnék, megbocsátnék, Hogyha nékem megbocsátnak, De tett eskük Unszolnak és nem bocsátnak.

Lázat, mely meghalni sem hagy, Csillogást, mely lankad, restül, Be itt hagynék, Ha szabadna, mindenestül.

De ki kérdez, választ várjon, Ha nem is kell már a válasz. Választ várok S ez a várás úgy elfáraszt.

1913

KÉTKEDŐ, MAGYAR LELKEM

Én seregem és én népem, Szeretlek én mindenképpen.

Hogyha szaladsz üzőn s üzten, Megrajonglak buta tüzben.

Fájsz, hogy így vagy, fáj, hogy látlak A Sors bús uszitottjának.

Fáj, hogy az én éles torkom Ma hurokkal, bénán hordom.

Disznók állnak most elébem Röfögően és negéden.

S orditó és intő vágyam Belepusztul a muszájban.

Szeretnék sereget szedni, Sok-sok mindent vissza-venni.

Bár csalódna holtát-lelten Én kétkedő, magyar lelkem.

1915 szeptember

KÉT KURUC BESZÉLGET

I.

,Nagy tüzet csináltunk, Ugye, Józsa testvér, Hogyha most szalonnád volna, Bizony hogy süthetnél.'

»Komám, eltévedtünk. Nagy ez a sötétség, Fölgyujtottuk a világot S nem látunk egy lépést.«

,Ordasokkal élünk Nádban, gazban, sárban, Mi a célunk, mi a célunk E nagy bujdosásban?' »Hadd el, komám, hadd el, Hadd el, komám, mindegy. A Mennybéli régen–régen Erre küldött minket.

»Majd eligazítja, Hogyha jónak látja. Addig pedig kóborogjunk Tovább a világba.«

II.

,Tegnap ott, máma itt győzelem-tort ülnek.' »Nem leszünk ott, pajtás, mikor megbékülnek.«

,Hallom, pajtás, holnap nagy csatába visznek.' »Minket, még ha győzünk, úgyis kisemmiznek.«

,Ez a gyászos világ viseli a láncot.' »Ejh, ahol nincsen tűz, ropják ott a táncot.

»Csak vén kurucoknak keserű az élet, Otthon cifrálkodnak gyönge fehérnépek.«

»Itt is elárulnak, ott is elárulnak, Nem való ez nékünk, csupán csak nagy úrnak.«

,No, meg zsebrákoknak, úgy-e, koldus társam?' »Bár az otthonomat soha már ne lássam.

»Nincsen is már otthon, nincsen is már semmi, Jó lesz, pajtás, holnap a csatába menni.«

,Pedig be sok kedvvel jöttünk a halálba.' »Verje meg az Isten, aki kitalálta.«

III.

,Deres füvet eszik Jó lovunk s lelkünk, Cseke pajtás.' »Mindegy már, cimbora, Majtény innen csak egy jó hajtás.«

,S ha Majtényban leszünk, Mondd csak, pajtás, végre mit értünk?' »A szent szűz Mária, Pátronánk: imádkozik értünk.« ,Hátha majd a sikon Urak titkai fölborítnak?' »Legalább, legalább Híre lesz a majtényi síknak.«

"Ilyen kevés magyar És ilyen sok–sok régi ellen." »Hát maradjunk, cimborám, Hitben, hűségben, szeretetben.«

»Ha senki sem marad Becsületesnek, hűnek, jónak, Vigyázz, mert akkor is Nagy barátaid fognak, óvnak.«

KRÓNIKÁS ÉNEK 1918-BÓL

Iszonyú dolgok mostan történűlnek, Népek népekkel egymás ellen gyűlnek, Bűnösök és jók egyként keserűlnek S ember hitei kivált meggyöngűlnek.

Ember hajléki már rég nem épűlnek, Szívek, tűzhelyek, agyak de sérűlnek, Kik olvasandják ezt, majd elképűlnek, Ha ő szivükben hív érzések fűlnek.

Jaj, hogy szép álmok ígyen elszörnyűlnek, Jaj, hogy mindenek igába görnyűlnek, Jaj, hogy itt most már nem is lelkesűlnek S mégis idegen pokol lángján sűlnek.

Itt most vér-folyók partból kitérűlnek, Itt most már minden leendők gyérűlnek, Itt régi átkok mélyesre mélyűlnek: Jaj, mik készűlnek, jaj, mik is készűlnek?

Hegedűs fickók többet hegedűlnek, Olcsó cécókon ezerek vegyűlnek, Rút zsivány-arcok ékesre derűlnek S ijjedt szelidek szökve menekűlnek.

Lámpás, szép fejek sután megszédűlnek, Emberségesek igen megréműlnek, Ifjak kik voltak, hoppra megvénűlnek S a Föld lakói dög–halmokba dűlnek. Bús kedvű anyák keservesen szűlnek, Labdázó fiúk halálba merűlnek, Ős, szép kemencék sorjukba elhűlnek S kedvelt szűzeink uccára kerűlnek.

S szegény emberek még sem csömörűlnek, Buták, fáradtak és néha örűlnek, Szegény emberek mindent kitörűlnek Emlékeikből, mert csak ölnek, ölnek.

Szegény emberek ölnek és csak ölnek S láz-álmaikban boldogan békűlnek. S reggelre kelvén megint megdühűlnek, Kárhoznak, halnak, vadakká törpűlnek.

Halál-mezőkön bitófák épűlnek, Nagy tetejükre kövér varjak űlnek, Unják a hullát, el- s vissza-röpűlnek, De az emberek meg nem csömörűlnek.

A HALOTTAK ÉLÉN

OBSITOT SE KAPOK

Élt és írt élet, szerelem s dalok, Mámorotoktól lassan ballagok.

Be sokat adtam oda értetek S nekem be kurta kézzel mértetek.

Vagyonom vékony, koldus szemfedők: Kis áltatás és még kevesebb gőg.

S ha ez se lesz, mi lesz hát majd velem? Kap obsitot nóta és szerelem?

Életemet, túl a silány derűn, Nem fogom-e meginni keserűn?

Óh, szerelem s kevéske kis mivem, Életetek, félek, hogy semmi sem.

S az életem, félek, hogy megunom Hazugság–fogytán és fele–uton.

Obsitom sem lesz bölcs emlékezés, Áltatás és gőg elfogy e kevés.

Futó homok lepi be a nyomom S az asszonyom sem az én asszonyom.

ÚJ ARATÓ-ÉNEK

Keresztek ülnek a tarlón, Keresztek a temetőben, Keresztek a vállon, szivünkön, Keresztek messze mezőkben S csak a Kereszt gazdája nincs sehol.

Keresztek az egész földön, Keresztek tornyon és mellen, Keresztek a földi jóságon S égi szózat: »Megérdemlem, Keresztet mért vállaltam ezekért?«

1915

HULLA A BÚZA-FÖLDÖN

Ott feledték a havas sikon, Ásatlan sírján sohasem nő Szekfű, Isten-fa, bazsalikom.

Elitatódik nagy csendesen, S növendékeit veri rajta át A győzedelmes búza-szem.

S a nyáron majd porhadtan lapul, Mint megcsúfolt madár-ijesztő Arany-tengerben fövenynek, alul.

Letipró sorsa már távolba zúg S belőle és fölötte díszlik Az Élet, a reményes és hazug.

AZ ŐSZ MUZSIKÁJA

Most is együtt a Csönd s a Lárma, Az Ősz csak bennünk változott, Ódon és nemes muzsikája, Ha van szép szív, ma is megleli.

Színe, könnye, búja a régi, Nótái is a régiek, Tud altató szépet mesélni, De fölváj régi sebeket is.

Szépek, akik ma élni mernek, Egy-egy feledő mosolyuk: Drága, élet-folytató gyermek S minden könnyük felébredt halott.

1915

A HALOTTAK ÉLÉN

Most a Mezőn mindenki veszt S vér-felhők futnak szabadon S hű csapatomat most leltem meg, Most leltem meg a csapatom, Az Életből kikényszerültet. Életes, drága jó fiúk, Óh, halottakként ébredők, Be szeretőn rántom ki kardom Árnyas, szent rangotok előtt S benneteket meg most talállak.

Nem voltak hősibb társaim Soha, mint a mostaniak, Fejükön az éjféli holdfény Eget–verő, fényes sisak, S fejüket friss sírból hozták föl.

Be sokáig várakozék Én, árvult, társtalan Kain S ím, hirtelen érkeztek hozzám A társaim, a társaim, Levitézlettjei a kedvnek.

Mit néztek, hajh, ők valaha, Mint járták velem a Mezőt, Szegény hozzám-testvérisültek, Jámbor élet-levetkezők S ím, meredt szemmel mosolyognak.

Mert mind az Életé valánk S ha lelkünk meg-megütközött: Csak az Élet áradt túl bennünk S ugye, most a sirok fölött Szeretjük egymás tarka célját?

Be szép, kisértetes világ, Be jó nekem, be szép nekem: Most az igazi halaványak Táborában vezérkedem, Hogy az Életre mosolyogjunk.

TORONY AZ ÉJSZAKÁBAN

Faluja nyár-éji csöndjéből Fehéren, aggódva kibámul A torony S vér-hireket vár a lángoló, Vénhedt világbul.

Harangjait állatja némán S az Istenének, kinek háza, Nem üzen, Áll, remeg és bámul a torony Megbabonázva. Az Ég csodálatos felhői A Holdat rejtegetve úsznak S a torony A Holdnak köszön, e mennyei, Bölcs omnibusznak.

A Hold sokféle tornyot látott, Sohse sietett, sohse késett S nem riad, Ha telnek e kis Föld-csillagon Elrendelések.

Tán holnap már vérrel meszelten Fog csillogni istenes őrünk, A torony, S a harcos multnak igéje zúg: Halunk vagy győzünk.

Tán holnap már a torony hősibb Vallását vallja vércse-multnak S fiai, A harangok, a még álmodók, Össze-kondulnak.

Csak a Hold fog tovább döcögni, Mint majd a Föld is, ember nélkül S a világ Holdfényes torony-romok fölött Mégis megbékül.

1914 július derekán

HALOTTAN ÉS IDEGENEN

Át nem léphető, gyorsan vert hidon Tulról hozott és túlos az életem, Olvadt csillag, zuhogó fényű, De megfagyasztom, hogyha tetszik S egy dölyfös éjen elhajítom, Ha rátok ömlő fényessége untat.

Harcok, unom fáradt diadalunkat, A mindig-fénylés s vallás terheit, Mi még mindig talán magyarul Legtöbb, legbúsabb erre itt És mégis-mégis olyan elhagyott: Életemet, ez olvadt csillagot. Okos, fényszóró rendem nincs nekem S olyan irígy, olyan áldástalan Mindegyik és mindegyik Istenem S olyan nehéz és kedvetlen a mámor Lábamnak és fejemnek és szivemnek S úgy nem tudnak engem méltón szeretni.

Tulról hozott és túlos drága semmi, Életem, már beléd-káprázni Úgysem tud, mint régen, a szemem S én, rokona egész világnak, Szeretője, vágyója, buzditója, Futok halottan és idegenen.

1914 május

SZOMORÚ HITVALLÁS MAGAMHOZ

Pók, pók, kerge pók, én, Ki nem tudom befonni magam S ki nem tudhatok kiszállni sem Szilajan.

Mint magamat, úgy sajnálni, Csak mást volna szép, Üres fazék A lelkem s nem elég a könnyem.

Sohse voltak a pillanatok Ilyen szörnyü évek S hogy vagyok: E bűnöm még így nem utáltam.

És sohse volt e rettenet, Hogy utált magamat kell becéznem S így biztatnom: Hiszek neked.

EMLÉKEZÉS NAGY HALOTTRA

(Jean Jaures emlékének)

Gyertek, akik igazán fájtok, Hadd hallassam nektek a szívemet, Ezt a némán dobogó átkot, Ki gyilkolt-hőst próbál pótolni most. Szaggassuk szét azt, ki ma ember S számítsuk ki rab, bús mivoltait S legyünk ostoba szerelemmel Hozzá, ostoba vétkein felül.

Száznál több oka a magyarnak, Hogy jó testvérnek vallják mindenütt S száznál több gyász annak a karnak, Melynek békéért kellett hullnia.

Fáj a szivem s nehéz üzennem És mindeneket meg nem mondhatok, De nagy, halott, ölt testvérem bennem Úgy él, mint a Gondolat igaza.

Nehéz idők a jókat irtják Gyönge bajtársak lágy szíveiből, De maradnak, akik kibírják Az időket, igazságot vevén.

Gyertek, akik igazán fájtok, Hadd hallassam nektek a szívemet, Ezt a némán dobogó átkot, Figyeljetek és jól átkozzatok.

AZ UTOLSÓ HÍDFŐ

(Justh Gyula emlékének)

Kevély, szabad magyar, királyi gőgű, De fajod, néped és a fényes álmok Hódoló, harcos, hős alázatossa: Nagy temetések idején mentél el.

Vajjon a Halál békült sziven ütött? S nem azt mondtad-e: Nincsen itt mit keresnem, Világok csúf mulását nézni meguntam S új világokra új kínokért lessek?

Fajod és néped rogyadozó lábbal Az Ur csodáiért már nem is szitkozódik, Nem imádkozik: önvére e vad partján Tartja az utolsó hídfőt.

Jaj, hátha azért mentél, Mert megindulván a Föld, Tenger és az Ég, Megindulunk mi is mind teutánad Magyar harcokat más csillagon keverni?

SZEGÉNY ZUBOLY EMLÉKÉRE

Ha elmentél, Okod volt rá s minden tettnél Mondottál egy jónagyobbat: A Halált.

Csak hadd fájjon Szívem e bolond hiányon, Hogy nem látom bölcs–hunyorgó Szemedet.

Százegy éjnek Virrasztója, éber Lélek, Most is bizton és Neked van Igazad.

KINCS GYULA EMLÉKÉNEK

Fájt, hogy az arcod Nagyon síma volt a ravatalon: Hogy törölhette Arcodról le a drága indulatokat A Halál, ez a durva Hatalom?

Bús tünődésed, Gondod, búd, békéd és bölcs mosolyod Hogy törölhette Arcodról le egy bolond, semmi, hirtelen, Egy ostoba, leső, percnyi dolgod?

Fáj, hogy elhinni Síma arcu búcsúd ma sem tudom S ha rossz szememmel Téged, hasonlítatlan, összetévesztelek És sírok a havas országuton.

NÓTÁK PIROS ŐSSZEL

I.

Piros Ősz, piros Föld, piros Ég. De a gondolatok ma: kormok, De a gondolatok feketék.

A gondolatok, a gondolatok. Piros volt a Gondolat régen, Ma pedig üszkös, sötét s halott. Piros volt egykor a szerelem, Piros volt a husvéti zálog, Piros a rózsa e kebelen.

Piros a Nyár és a Nyár-utó, Piros volt minden kis szerelem, Mely lyány után volt nagyon futó.

A vér is piros akkor talán S most tengerekben is olyan csak, Mint bor-folt kis korcsma asztalán.

П.

Piros volt az Úr és a hóhér S angyalok jártak le a Földre Egy kicsi-kicsi, piros bókért.

És piros volt a magyar álma, Mert a kenyér régen kenyér volt S nem mennyekből ledobott málna.

Piros volt mi nagy törekvésünk: Siessünk nagyon a magyarral, Megkéstünk kissé, el ne késsünk.

Nagy, magyar bánatunk piros volt, Igazán igazunkban voltunk S nem mi csináltuk, ami rossz volt.

Piros magyarság, be elkéstél, Be rosszabbul mén most a dolgod Minden régi semmit-tevésnél.

Piros szív, piros agy, piros bor, Rosszul érkeztünk e világba: Piros világ és mégis rosszkor.

Piros csók, hit és piros álom, Sokadik Ősz fordított most meg Keresztül milliom halálon.

III.

Piros Ősz, piros Föld, piros Ég, De a gondolatok ma kormok, De a gondolatok feketék.

A »DIES IRAE«

Szakítni minden földi jókkal, Kiabálni: le a bírókkal, Le a Halállal, ki a csókkal, Nem birkózni a birkozókkal, El a tettekkel, csitt a szókkal, De vitatkozni a valókkal S fölhördülni egy sunyi bókkal.

Ha mégis csak megtart az Élet, De szép volna ez néha szépnek. De én már mégis így maradtam, Fél-élő, de egy szakadatlan S megférhetetlen síri katlan. Sokan sírnak majd még miattam S elsiratják, amit sirattam. Alkonyulnak, mire virradtam S igazaimat majd riadtan Érzik majd egy véres piacban, Hova befutottak inatlan: Sokan sírnak majd még miattam.

S akkor szabad csak nekem menni.

ÁSÍT A TÜKÖR

Ásít a tükör, Hogy gyáván belenézek: Régi hitvesek búcsuzása, Késések, Unott ellenfelek vagyunk mi.

Ásít a tükör: Egykor mint jó barátok Bámultuk bámulóan egymást S az átok Közénk most fagyasztóan állott.

Ásít a tükör: Egymást tán elfeledtük? Milyen furcsák vagyunk, bámultak Mi együtt, Egymást nem lelő ismerősök.

BÓBISKOLVÁN LEHAJTOTT KARDOMON

Mint a piros vér a fehér havon, Visszáját úgy virítná szerte Énem, e legnagyobb nagy-hatalom.

Úgy sorakoztatná, vértezve itt, Ha lehetne, kemény attakban Hős, régi szavait, vitézeit.

De most másé a vér, másé a hó, És holnapig céltalanul fut Betyár-ló, hős-ló, szép pej vagy fakó.

S ha lovamat mégis megnyergelem, Ne ülj mögöttem, óh, sötét Gond, Nálam mégis kisebb fejedelem.

Bóbiskolván lehajtott kardomon, Engedem a világot futni S visszafutni kérőn, hallgatagon.

S akkor megint világ lesz a világ S mi, az igazi nagy-hatalmak, Kirójjuk rá a penitenciát.

A MEGNŐTT ÉLET

IFJÚ SZÍVEKBEN ÉLEK

Ifjú szivekben élek s mindig tovább, Hiába törnek életemre Vén huncutok és gonosz ostobák, Mert életem millió gyökerű.

Szent lázadások, vágyak s ifju hitek Örökös urának maradni: Nem adatik meg ez mindenkinek, Csak aki véres, igaz életű.

Igen, én élni s hóditani fogok Egy fájdalmas, nagy élet jussán, Nem ér föl már szitkozódás, piszok: Lyányok s ifjak szivei védenek.

Örök virágzás sorsa már az enyém, Hiába törnek életemre, Szent, mint szent sír s mint koporsó, kemény, De virágzás, de Élet és örök.

A HIVALKODÓ EMBER

Csak az a fontos, ami: Én S minden csak ezért történik A Föld alatt s a Föld szinén: Be nagy a hivalkodó ember.

Csak az a fontos: ki vagyok? S itathatják a világot Üres, ostoba vér-habok: Be nagy a hivalkodó ember.

Csak az a fontos ami: Én, Halállal és Halál nélkül, Holott mindenki halni mén: Marad a hivalkodó ember.

Mikor a világ megveszett S a minden-jók dögbe hullnak, Tudom, hogy a legnemesebb: Szegény, hű hivalkodó ember.

1916

AZ ÖREG ÁRVASÁG

I.

Fiatalon indult s féktelenül S büszkén, hogy egyedül és fiatalon, Ifjú, szép magzatom, az Árvaság. Árvaságom volt első diadalom, Az Árvaság, mely megöregedett.

Milyen furcsa az ifju Árvaság S hogy szereti magát akkoriban, Milyen búsan szereti magát.

Néha-néha ok nélkül fölrian, De nagy-bölcsen s erővel suhan át A hittelenség áradt vizein Az Árvaság, az ifju Árvaság.

II.

Azután a múlások jöttek, Az Árvaság kezdett megöregedni S kezdett szívemnek lenni fájó semmi.

S hogy kerestem az asszonyt, aki fájva Virítson az üres szomoruságra S az Árvaságra fájdalmat derítsen. De egyszerre csak: nincsen Isten És aki van, nem nekem-való Isten.

És mégis-mégis, öreg Árvaságom, Lesz talán még valami, ami fájjon, S büszkén fájjon, mint ifjúi korodban S könyörögve, de jobban S nem gúnyjára az olcsó valakiknek.

S akik egy csöppet hittek E nagy, szerelmes Árvaságnak, Öreg Árvaságom, megáldnak. S megint jön a fájdalom és a sok. S az asszony, aki úgy megváltozott S jöttök, mindenkit pótló valakik: Diadal, Nő és gőgös Árvaság. S az Árvaság, mely megöregedett, Emelt fejjel verdesi az eget, Részegen issza az Élet borát S újra-álmodja ifjukorát.

LÁTTAM REJTETT TÖRVÉNYED

Rejtett törvényed, Uram, akkor láttam, Mikor megint vígan szedtem a lábam S megint nevetett a szemem S az Élet teljes kórusa Megint csak énbennem dalolt S úgy buktam föl, mint buta holt, Megfagyottan a teljességes nyárban S fölöttem minden kórusok kórusa: A Tied, a kegyetlen, zúgya zengett.

Kis Földeden, Uram, úgy dermedett meg A Nyár s kivált az én nyaram, Miként Könyvedben írva van, Szíve te sok nazareus szentednek. Engem rohanó gőz-szekér Vitt halottan holt reményhez Keletnek: Megfagytam s lángolt a világ, Megfagyott az én új ajándék-nyaram S egy vad zápor a gőzösünkre paskolt.

Szép volt, Uram, szörnyű és tán igaz volt, Dörögtek a fellegeid S menny-köved százszor is üzent Útszéli, tünő fáknak a magasból. Egy-egy köved nagyon talált És sohasem válogatott, Melyik fa pusztul, melyik marad épnek.

Láttam, Uram, akkor rejtett törvényed: Hogy mit csinálsz: azt Te tudod.

HIMNUSZ A TAVASZNAK

Hiszen harsogás a dolga, Éhes, ékes nagy legény, De sohse volt ilyen torka, Ilyen harsány sohasem.

Óh, Tavasz, én úgy szeretlek, Te nagy, zengő rosszaság, Zsarolója pajzán kedvnek S kongó jóság sohasem.

Himnuszod ritkán daloltam, Mert hogy nagyon te vagyok, Életem eltavaszoltam S nem leszek más sohasem.

Óh, életeket fogyasztó, (Most jobban, mint máskoron) Életeket lelohasztó Nem tudsz lenni sohasem.

A MEGNŐTT ÉLET

Hatalmas, hős, sudaras Multnak Ágai, gyönyörű éveim, E véres idő–mosolyok, Igazi lombba most borulnak.

Méltó, nagy tavasza most ért meg (Túl rémületeken s vágyakon, Tavalyi kisértéseken) Az én istenemnek: a Vérnek.

Az Élet szörnyüséges, gazdag S az én kicsufolt, szent sebeim, Mint rózsák piros májuson, Egy világ testén fölszakadnak.

Most, íme, itt az életemnek Átkos és bús magyarázata, Sejtő kínja, szédülete, Dölyfe, – íme, honnan erednek.

De e tavaszt lombosan állom S megért mindent e megért tavasz. S olyan nagy most az életem, Mint óriás grimászu álom.

1915

A SZÉP HÚSVÉT

Odukat és kriptákat pattant S bús árkokig leér a szava: Ilyen a Husvét szent tavasza S ilyen marad.

Miért tudjon Ő az embervérről, Mikor künn, a Tavaszban Minden csoda csodát csinál S minden drága fizetség megtérül?

Óh, Tavasz, óh, Husvét, Emberek ősi biztatója, Csak azt szórd szét köztünk: Állandó a tavaszi óra S ilyen marad.

Krisztus támad és eszmél, Odukat és kriptákat pattant. Van-e gyönyörűbb ennél?

A RABBISÁG SORSA

Pétere is ennen-magamnak, Kakas-szó szólhat már ezerszer, Dédelgetett énem, vén Mester, Zsidótalan és szegény rabbi, Soha-soha meg nem tagadlak.

Soha-soha nem állok rabnak Őrjöngő népek közepébe. Nem állhat az, kinek a vágya A népek és az Isten népe S a minden vágyak legszebb vágya:

Ez a világ legyen világja, Ékes, vidám, aki, jaj, ésszel Embernek mert jönni s meréssel Szántja, gondolja el e Bolygót.

Nem mondom én, hogy tegnap jól vót S mindig úgy lesz, hogy egy-két ember Érdemlődik, kit szerelemmel Vesz körül a krisztusi dőre. De már ezért az egy párért is És magunkért, rabbiságunkért, Előre az igazságunkért: Csalatni, csalódni, előre.

1915 június

A HOLD MEGBOCSÁJT

Savanyun, csonkán, nagy mezők fölött, Talán tizedszer ílyképp, megrabolt, Balog utasként ballag át a Hold.

Arcán vén kópék fáradt mosolya S alant szörnyedt, bús sóhajba vesző Kínjaival mered föl a mező.

Forradásos mező, fukar, kopár, Rothasztó testét gúnyos, halk, hideg Fényével a Hold öntözgeti meg.

S fagyos fényben e nagy hulla terül, De messze szélén félénk vándorul Egy lyány csókos férfiára borul.

Mintha sohse járt volna itt Halál, Az Élet, ez az eltörött derék, Kígyós örömmel üti föl fejét.

S mert Földre nézni csókért küldetett, A Hold ujjongva, bízón kiragyog S száz halál-bűnért küld bocsánatot.

DAL A BOLDOGTALANSÁGRÓL

Minden, amiben hittünk, Oda-van, oda-van, oda-van És szerencsés És boldog, ki csak önmagáért Boldogtalan.

Mert minden oda-van, Minden, amiben hittünk, Zászlók, kiket ormokra vittünk, Ma minden oda-van S boldog, aki boldogtalan. Boldog, aki boldogtalan, Mert minden oda-van, Oda-van, oda-van, oda-van.

AZ ŐSZ DICSÉRETE

I.

Evoé, Élet, be gyönyörű ősz jött, Talán legszebbik ősze a világnak, Ma mosoly-csokrát szórom szét a számnak, (Megint virul e búra görbedett): Evoé, Nap, nincsen baj égen-földön. Evoé, Vágy, a Mind igazolója: Él az Élet s az Élet nem beteg. Csuklástól csókon-megistenülésig, Élet, ma hallom csengőn a szavad: Nem milliónyi ilyen-olyan ember, De Ember az Isten igérete S míg ember él, minden győzve halad Teljesülésig, mit csak ember élt S a legkülömbek szent vágy-zászlait Továbbviszik a legkülömb maradtak S Halál nincs a legfurcsább vágyra itt. Evoé, Élet, be gyönyörű ősz jött.

II.

Ma belül és hősön élnek a hősök, Igaz romlása nincsen semminek, Az ősz megint csiklandós-szomorú, Ragyogásos, nagy szivek a mezők S ragyogásos, nagy mezők a szivek. S ha fájtak a tikkadt, ősi legendák, Hát új legenda kerül, ami lázaszt. Talál a Vágy új legyűrnivalót, Rettegő bút és aggodalmat százat S a vígságos, hatalmas Úr előtt Az Élet mit örömföldbe vetett Ma is drága és ma is szeretett, Bár egy magyarul is megkötött sorsra Minden egyéb ezerszer könnyebb volna, De él az Élet s be gyönyörű Ősz jött.

Támadjatok föl, jólfigyelő ősök: Én tömeg–Mának nem adtam magam, Nekem az Ember egy folytonos ember S nekem semmi ma sem vigasztalan. Most épitem vulkánokra a fészkem, De fajtámra is mostan figyelek S most hiszem el, hogy elhinni szabad, Hogy milliókért élhet egy-nehány. Dajka-nóták és tanító szavak Fölzuhognak biborban egybeforrva: Sohse vághat rosszat az Ember sorsa: Ím, tábor vagyok gőgben, egyedül, (Be jól van – vélem – minden, ami van) Szívem napos, víg rétként elterül (Hallom, hogy az egész föld dübörög És átkozódnak, kik máskor imáznak): Ma mosoly-csokrát szórom szét a számnak, Evoé, Élet, be gyönyörű ősz jött.

1914 szeptember 11

A KRASZNA VÖLGYÉN

A Kraszna völgyén, hol a faluk Így tavasszal bokréták, Csináltunk rövid sétát Boszorkányos, bolond kocsival: Szép és különös volt az ut.

Varsolcot, e vidám falut Átgázoltuk vidáman S hozzám illően bátran: Be szép az Élet és a vidék Szívnek és szemnek hogyha fut.

KÉSZÜLÉS TAVASZI UTAZÁSRA

(Élek-e én? – éltem-e én?) Tavasz jön, nagy útra kelek, Most minden ár elsöpri gátját, Készítsétek az úti ládát. Szabad vagyok, szomjas vagyok S most indultok ti is ragyogva, Az Élet füttyét túl-zajongva, Gyors, finom, szobás vonatok, Télből Tavaszba ébresztők, tik. Rómába is most készülődik, Yachtját fűtteti a nagyúr S Cook-nál jegyeztet a szegény. (Élek-e én? – éltem-e én?)

A Halleluják már előre »Föltámadt Jézus«-t berzenkednek, Drága nedvek és drága kedvek Kapnak csiráztató erőre S a tenger álmos, szép, nyugodt. Az Élet indul mindenütt És titkos, bűvös hegedük Mindenféle nótákat pengnek S a szonáták tréfásan lengnek Hopszaszák és nóták között. Bécsi valcer, gondola-dal, Nigger tánc és francia dalka, Kóló, csárdás ölelkezik S minden más ének szent zsivajba A Tél megmaradott telén. (Élek-e én? – éltem-e én?)

Egy japán kert költözött hozzánk S az illatot illatok hozzák. Tavaszi széltől megzavarva Ibolyás, nótás Nizza is, De ibolyás s nótás nagyon Magyar síkok sok fehér falva, Népük künn sürög a mezőn. S az Élet édes szomjusága Tikkaszt, kerget dalokba vágyva És mindenki újakra készül Mámoros, megváltó vitézül. S ha van baj is, segít a Nap, Jó szó, szép hit, szánt akarat S régi bajtársunk, a Remény. Csatangolnak gyönyörű dámák, Készítsétek az úti ládát, Tavasz jön, nagy útra kelek. (Élek-e én? – éltem-e én?)

1917

ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA

ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA

- 1. Seirből kiált énhozzám is az Úr: »Vigyázó, mit mondasz az éjszakáról, vigyázó, mit mondasz az éjszakáról?« Ilyen hiábavalóság hát az ember isteni elméjének fényessége, hogy egy fuvalom által éjszaka lesz?
- 2. Hányszor kell még sírnia a szeretet és géniusz doboló vigasságának szünésével a Földnek, megromolnia s megerőtlenedniök a Föld népe nagyjainak?
- 3. Miért, hogy a föl-fölemelkedett Embert mindig visszarántja Valaki, kit Úrnak is neveznek, Jehovának is, Rendelésnek is, Sorsnak is? Az Ember már-már készül jónak és Istennek változni, de Perazim hegyén fölkél az Úr.
- 4. Mi jókedvet csinál az Úrnak, hogy csak mutogatja az Embernek nagyszerű célját, az Élet egyenlő kibékülését mindnyájunkkal s a békének szivárvány-hídját? Miért keresi meg bennünk, mint a Gibeon völgyében megharagvásában, a mi ősi vadságunkat, hogy gonoszságainkat egymásra tüzelje?
- 5. Bizony a »kegyetlen, hosszu Léviátán kígyót és a tekergő Léviátán kígyót« kemény, nagy és erős fegyverével nem látogatja meg senki És a »veres boru szőlőt« vérrel öntözi most megint az Úr. Óh, miért olyan szeretetlen és boldogtalan az Ember, ki úgy kívánja a szeretetet és boldogságot? Vigyázók, hiába vigyáztok, óh, jaj, vigyázók, hiába vigyázunk, mert újra és újra leesik a sárba az Embernek arca.

HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK

Mindig volt titkos, valamis Názárethje az emberi Jónak, Honnan elindult könnyesen, Dagadón, szánva bús milliókat És soha nem ölt meg iszap Bátor, nagy vizü s tiszta folyókat. Folyók, szivek, ne féljetek S bénult szivem se, te, ki eddig Nem merted elég könnyesen Mélyítni szent folyóknak a medrit. Az emberek a siratást A Jó álmáért is megérdemlik.

Dagadjatok meg, szent folyók, Szívek, kik még hajléki a Jónak, Sírjátok ki könnyeitek, Hozsánna ma a bízó síróknak, Hozsánna, bízó Tegnapunk S hozsánna neked, szent árú Holnap.

MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ

Be szép a régi kép, a tiszta, Be szép volt a világon élni, Be szép volt az a lázadó, Mégis uras, szent Össze–Vissza.

Imádkozni is tudtunk néha, De mindenképp Istené voltunk, Nem-akartan és nem-tudón Legbőszebb óránk se volt léha.

Be szépeket elhittünk akkor És a Poklot hogy elfeledtük És most a Pokol muzsikál: Fülünkben száz és szörnyű akkord.

Megszakadt szép imádkozásunk, Pedig valahogyan: van Isten, Nem nagyon törődik velünk, De betakar, ha nagyon fázunk.

Imádkozzunk, hogy higyve higyjünk: Van Isten, de vigyáz Magára, Van Isten s tán éppen olyas, Kilyenekben valaha hittünk.

Adjuk Neki hittel magunkat, Ő mégiscsak legjobb Kisértet, Nincs már semmi hinnivaló, Higyjünk hát a van-vagy-nincs Urnak. Mert ő mégis legjobb Kisértet S mert szörnyüséges, lehetetlen, Hogy senkié vagy emberé Az Élet, az Élet, az Élet.

ADJA AZ ISTEN

Adja meg az Isten, Mit adni nem szokott, Száz bús vasárnap helyett Sok, víg hétköznapot, Adja meg az Isten.

Adja meg az Isten Sírásaink végét, Lelkünknek teljességes S vágyott békességét, Adja meg az Isten.

Adja meg az Isten, Bár furcsa a világ, Ne játsszak ölő, gyilkos, Cudar komédiát, Adja meg az Isten.

Adja meg az Isten, Mit adni nem szokott, Száz bús vasárnap helyett Sok, víg hétköznapot, Adja meg az Isten.

»TE ELŐTTED VOLT«

"Jaj a pásztoroknak, kik elvesztik és elszaggatják az én mezőmnek juhait, azt mondja az Úr"...... "Én uram... én pedig nem utáltam meg a te utánad való pásztorságot és a háborúságnak napjait nem kívántam, te tudod: ami az én számból kijött, te előtted volt..." Jeremiás siralmai

»Te előtted volt« mindig szálló, Sokszor síró s néha riszáló Szegény szava az embereknek: Ha sohse szerettél: szeress meg.

Tudod, Uram, hogy mostanában Ólom-tüzek égtek a számban, Kiálthatnék, hallgattam mégis, Tudok mindent, hallgattam mégis. Hatalmat, Te, másoknak mértél, Túl az aranynál s túl a vérnél. Egekig a fák sohse nőnek: Viszed már számadásra őket.

Nekem, együgyübb pásztorodnak, Azt add csak, hogy ne legyek rosszabb. Ne hazudjak s az igazról is, Óh, kevés szót az igazról is.

Tréfál a kezed? Játszik? Büntet? Nem utáltalak meg – bennünket: »Te előtted volt«, Te csináltad S én úgy teszek, ahogy kívántad.

Nem untam meg pásztorod lenni, Nézni, hallgatni vagy szeretni S éltem csak akkor csapnám hozzád, Ha nem orcám volna az orcád.

A NAGY HITETŐ

(Elolvasandó Máté apostol evangéliuma)

Költők költője, gyermek halálig, Ha körülfogtak bitóbánatok, Drága, isteni Együgyüséged Csak ennyit szólalt fojtott sírással: Harmadnap föltámadok.

Néped nem volt s papi-fejedelmek Mégis aggódtak, hogy majd mit mivel Egy zavaros beszéded visszhangja Már gyülő-seregével Igédnek S nagyra-nőtt sziveivel.

Megint a jó Pilátust keresték Sápadtan minden farizeusok: Adjon a sírhoz több katonát még, Mert bolondok, csalók és varázslók Az eféle krisztusok.

És pénzt vevének a katonák föl, Koporsód száját akik őrizék, Mert hátha mégiscsak föltámadnál S amit vértajtékos, szép szád mondott: Égi s ezernyi igék. Minden költők közül te kaptad Keresztek és bitók legjobbikát, Mert minden költők költője voltál, Kiben istenien oldódtak meg Legemberibb, legalázóbb igák.

Óh, be szép a te neved, szép Krisztus S így árulkodtak: »a nagy Hitető«, Így árulkodták Pilátusnak Ma is nagyszerű példaságod: Isten, Torony és Tető.

Nagy Hitető, sokan veled tartunk, Nagy Elárult, úgy fáj, hogy itt vagyunk, Úgy vágyjuk jég-ajkunkra az ajkad S mondani te Együgyűségeddel: Harmadnap föltámadunk.

KICSODA BÜNTET BENNÜNKET?

Halottak-e már a halottak Bennem és künn-künn, szerte-széjjel S volt-e Élet, vagy csak megloptak Bennünket S a Sors csak meglopottat büntet?

Nézem most már förtelmes kéjjel: Mik az élők, mik a halottak, Mit hoz a nappal és az éjjel S bennünket Milyen ellógott Isten büntet?

Mik a jelenek s mik a voltak, Mik jönnek az északi széllel, Mit üt ránk ma és mi lesz holnap S bennünket Szülőnk gerjedelme mért büntet?

Bennem és künn-künn, szerte-széjjel Halottak-e már a halottak S alusznak-e nagy gödrű méllyel S bennünket, Igazakat, ki a Gaz büntet?

A TITOK ARAT

"Láték egy asszonyt ülni egy veres fenevadon, ... melynek hét feje és tíz szarva vala, ... és az ő homlokán ilyen név vala megírva: Titok ... (János jelenései, 17.)

Aratja a Földet a Végzet: Nagy aratás van, sokasodik Kereszt és tarló S aki eddig az égre nézett, Hűlt orcával ma sárba hajló.

S ki a szentek véréből ivott, Szilajul, veres fenevadján Nyargal részegen A szörnyű asszony, a Titok S minden ugrásra száz tetem.

Vörös bársonyban és skárlátban Nyargal és dermesztően kacag S meghal a lélek S így rosszabb, mint holtan a sárban S ez rosszabb halál, mint az élet.

Mind őrülünk, arat a Titok, Halott lélekkel botorkálunk S az asszony kacag, Ki a szentek véréből ivott: Fúl az ember s ő arat, arat.

VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK

Óhajtozom el a Magasságba, Nagy a csúfság idelenn, De van Karácsony, Karácsony, Istenem, én Istenem S ember-vágy küldte Krisztusunkat.

Két gerlicét vagy galamb-fiókát, Két szívet adnék oda, Hogyha megint vissza-jönne A Léleknek mosolya S szeretettel járnánk jászolhoz.

Krisztus kivánata, Megtartóé, Lázong át a szívemen, Mert Karácsony lesz, Karácsony, Istenem, én Istenem, Valaha be szebbeket tudtál. Óhajtozom el a Magasságba Gyermekségemben kötött Minden szűzséges jussommal, Mert az emberek között Nem így igértetett, hogy éljek.

Követelem a bódító álmot, Karácsonyt, Krisztus-javat, Amivel csak hitegettek, Amit csak hinni szabad, Csúfság helyett a Magasságot.

Lábainknak eligazitását Kérem én szerelmesen, Karácsony jöjjön, Karácsony És száz jézusi seben Nyiladozzék ékes bokréta.

A CSODÁK FÖNTJÉN

"...Mikor a harmadik angyal trombitált volna, leesék az égről egy nagy csillag... a csillagnak neve pedig üröm... És mikor az ötödik angyal megfuvallotta trombitáját... csillag esék le az égről, melynek adaték a mélységes kutnak kulcsa... Annak okáért az napokban keresik az emberek a halált, de nem találják meg azt és kívánnak meghalni, de a halál elmegyen előlük..." (János jelenései, 9., 10.)

Csillag-zuhító angyal-trombiták Piros hangjára addig-addig lestem, Míg megérkeztek a káprázatok S csodáit küldi, pirítva a testem, A nyolcadik angyal: a Láz.

Minden rendestől eltéptem magam, Szemem prédáit mind összezilálom, Életem száz mással elegyítem, Csapdoshasson vitézül föl az álom S száz szinű álom-rettenet.

Csodálatos, képes rettenetek Szent zavaros kora, íme, szakadt rám, Ülnek bennem viziók és valók Szerelmesen, fájón összetapadván, Hogy minden: ugyanegy legyen. Igy, az üröm és halál-vágy után, Teljességessé, fantomossá válok, Reggelt, oldást, bizonyt nem keresek S leráztam a csak-ez és csak-egy jármot: Már minden mindent vállalok.

A Láz és én vagyunk ma a világ, Nem sietek, mert már el ugyse kések, Csillag–zuhító angyal–trombiták, Száz élettel fölérő jelenések Visznek csodák föntjére föl.

1914 május

VOLT EGY JÉZUS

Szent elgondolás: volt egy Jézus, Ki Krisztus volt és lehetett És szerette az embereket.

Ő mondta: fegyvert a fegyverrel Győzni s legyőzni nem szabad: Jézus volt, Krisztus: legigazabb.

Az emberek úgy elrosszultak (Hiszen nem voltak soha jók): Most Krisztus-hitünket csufolók.

Pedig ma is élhet. Föltámadt, Ki Krisztus és nagyon nagy úr, De él másképpen és igazul.

Járj köztünk, drága Isten–Ember, Tavasz van, nőnek a gazok S kevesek az igaz igazok.

Ugy látlak, ahogy kigondoltak: Egy kicsit véres a szived, De én-szivem egészen tied.

NEM CSINÁLSZ HÁZAT

"...Fölálla azért Dávid király az ő lábaira, és monda: Halljátok meg szómat, atyámfiai és én népem! Én magamban elvégeztem nagy szívem szerint, hogy az Úr szövetsége ládájának nyugodalmas házat csináltatnék, és a mi Istenünk lábainak zsámolyt; hozzá is készítettem vala mindent, valami szükség volna. De az Isten engemet megszólíta és mondá: Nem csinálsz te házat az én nevemnek; mert hadakozó ember vagy, sok vért is ontottál immár..." Krónika I. könyve, 28.

Szabadulás fény-sáva olyan vékony S a Halálig sem jutottam el, Azután meg nincsen hajlékom S hajlékot az Urnak sem épitettem És itt állok hitetlen.

Harcaimnak emléke sem remegtet, Tán helyettem járt itt valaki, Aki bűnös csodákat kezdett: Nézem és nem ismerem meg az arcom: Ez az én hires harcom.

Csetepatáztam örökkön az Úrral S pár zsoltárát megírtam talán, S beszélik, hogy jöttem sok újjal, Beszélik, hogy megbántottam sok régit, Beszélik, így beszélik.

Nem férfi az Élet, de léha asszony S még hogyha az Úr is int felé, Nincs, amit lelkére aggasson Az Úrnak s az urának sohse épít S nem csinál semmit végig.

Óh, Élet, Asszony s előtte Halálnak, Te rangos, ősi, nagy Félelem, Hol van jó küszöbe a háznak, Melyet az én Uramnak építettem, Magamnak építettem?

Ha harcért jár ez, hajh, miért harcoltam S miért volt a kiontotta vér? Vagy átkozott vagy bolond voltam: Házam nincs és idegen az én arcom: Ez az én hires harcom.

1914 február 16

A SZÉTSZÓRÓDÁS ELŐTT

"És áll (az előbbieknek) helyébe egy utálatos... és békességnek színe alatt csalárdul cselekszik azzal, és elmenvén győzedelmet vészen kevés néppel. Elfoglalja az országnak gazdag részét... zsákmányt, prédát és gazdagságot oszt az ő vitézeinek, és gondolataival forgolódik az erősségeknek megvételek felől, de azt ideig eltitkolja." Dániel könyve,

Hát népét Hadur is szétszórja: Szigoruabb istenek ezt így szokták, Miként egy régi, bánatos, erdélyi Prédikátor írásba rótta Keresvén zsidókkal atyafiságunk.

Jöttünk rossz erkölccsel rossz helyre, Volt utonállók új utbanállóknak S míg úrfajtánk egymást s a népet falta; Tunya álmainkat jég verte S még a Templomot se épitettük föl.

Helyünkön meg nem tudtunk állni S ide kerültünk, ez kezdeti átkunk, Ma már nem mienk paráznás vérünk sem, Jöhet a helyünkre akármi: Megöltük és kibűnöztük magunkat.

És mi nem leszünk majd szétszórva Árvult, de mégis győzedelmes fajta: Minket korszakok tűz–dühe nem edzett S fölolvaszt a világ kohója S elveszünk, mert elvesztettük magunkat.

1914 január

ÉS MOST MÁR

És most és most már Nincs bennem avas ijjedelem, Rosszabb már nem jöhet a rossznál: Elfelejtem s tán kiheverem Lódítván magam ölből ölbe.

Kik fajuk óvták, Óh, mindig így cselekedtenek: Csalódott s fáradt pátrióták, Hajszolták maguk sok-sok beteg Mámorba, feledésbe, csókba. Törő, sok szirtnak Nem kinálom immár a fejem, Bús csodák és sorsok lebírtak, Ilyenkor legszebb a szerelem S igaza volt Antoniusznak.

Elvész az ország, Ha elfogytak az aszkéta szivek S fájdalmaim testem mért rontsák, Mikor nincsen minek és kinek S zsongító asszony-ölek várnak.

Biblia mondja: Pusztuló nép vezérei Mind–mind a bujaság bolondja, Ha már nem tud szépen vérzeni S pusztulás hív paráznaságot.

Hős fajom döglik, Hiába harc, hiába fájdalom, Hiába gőg, hagyjuk a többit: Kötél szakadt és én vén hátamon Bizsergő vágyak poklát érzem.

CERUZA–SOROK PETRARCA KÖNYVÉN

A NAGY HÍD

Nagy Hídnak szép, támos hajói, Ti, Életen ringva átvivők, Ma nektek fogok gyónva gyónni, Tegnapi és mai nők És talán holnapiak.

Távozó léptű férfi-ember Nem tud átalmenni a folyón, Csak kapcsolódó szerelmekkel S hazugul is ragyogón S igazán is hazugul.

Vertem a nagy Hidat ragyogva S mint a régi, ős szerelmesek, Ugy gondolok az asszonyokra: Egyik se volt kevesebb És többet egyik sem ért.

Ring a nagy Híd s a másik partot Mikor érem el már, nem tudom, De hálásan emelek arcot Itt is, ott is az uton, Édes, ringó átvivők.

VÖRÖS TELE-HOLD EMLÉKE

Hegy mögül mikor vörös tele-Hold Ébredt, Az alkonyon (már három éve lesz) Elébed Csöndesen beteg szivem lehullott.

Mennyi minden száguldozott közénk S üzte Vörös Holdkor, sok tévedt alkonyon A tüzbe: Hamvadunk még, vagy már elhamvadtunk?

CERUZA-SOROK PETRARCA KÖNYVÉN

Itt az írás: nem legényes sorok, Régi epedések, régi torok Búgása bőgött így ezelőtt, Igy írtak a hajdani nem szeretettek, Igy írtak a régi, bús szeretők.

Nem azért írok, hogy fordítsd felém Fehér orcád. Óh, már beérem én, Ha torkomon buknak a szavak. S szám kérdeni, kérni se, mást sohse merne, Mint a sirást és sírni talán szabad.

Boldog vagyok, mert nagyon szenvedek, Boldog vagyok: érted vagyok beteg. Halálra szánt, mint rég ezelőtt, Mint régen a hajdani nem szeretettek, Mint régen a régi, bús szeretők.

MÉG FÁJOBB KÖNNYEK

Síró szerelmek gyötrő útja, Nem látom még mindig a véged, Pedig már nagyon maradoznak Boldog és tavaszos vidékek S az út is már egyre sötétebb.

Valahol meg kellett vón' állnom Egy elhagyott, víg leány-arcnál, De nekem a könnyek kellettek, Mindig a könnyek minden harcnál S most már a megállás sem használ.

Most már járom kálváriámat, Volt arcok utánam köszönnek S vén szívemre, míg botorkálok, Kegyetlenül, gúnyosan jönnek Új szerelmek s még fájóbb könnyek.

KI VÁRNI TUD

(Küldöm, ki érti)

Tartsd magad, Sors, Élet és Idő szabad S ki várni érez, várni tud.

Várni tud, Kinek ön-énje nem hazug S nem hord össze hetet s havat.

Tartsd magad, Mert most az a leggazdagabb, Ki várni érez, várni tud.

UZSORÁS KÖLCSÖNÖK VÁLTÓJA

Szerelem, óh, uzsorás kölcsön, Föl-fölesdeklő napjaimnak Rosszkor érkezett drága rossza, Mégis – mégiscsak visszahozza Nagy fizetségeit a kínnak Egy-egy boldog, hitető napod.

Tudom, hogy vénülőn adózni Kicsit szégyen a szerelemnek, De a szégyen szerelmes lángja Festi vénségem ifjuságra S boldog napokon elpihennek Boldogtalanok zavarai.

Engem megillet, mit küzdésben Ifjúságom balgán mulasztott, Parázsos, hívő, csókos órák, Könyörületek, nagy adósság S mámorok, melyekbe fulasztok Üres, fekete emlékeket.

A FOGYÓ HOLD

Merre jár most a fogyó Hold S boldog töltjén hogyha nézte, Megállott a szívverése Valakinek egy pillanatra? Merre jár most a fogyó Hold, Merre járhat most az Élet, Tengert bámul, hegynek téved, Vagy csöndes erkélyre int el?

Merre jár most a fogyó Hold, Meredt szemmel most is nézték Az Ég e rokkant vitézét, Kit olyan ó s jó ketten nézni?

Merre jár most a fogyó Hold? Ifju hitek, vén emlékek, Bűnös üdvök, üdvös vétkek Fogyó, rokkant, hű katonája?

KÁR VOLNA ÉRTED

Futó sorból rontva kidőlten, Nem is vagyok talán már, Nem is lehetek az Időben.

Jóság rohamaim is fogytán S úgy nézek messzeségbe, Mint vén juhász hajolva botján.

Igen: bot, egy kicsit koldusbot, Hideg és fáradt nézés S otthagyott, szegény ősi jussok.

Ki társam lenne, nekem nem kell S vágyottam nem vágy társul S aggulok éhes szerelemmel.

Se jó, se rossz, se bús, se víg már: Becsületes válasz megy: Kár volna érted, hogyha bíznál.

Engem kinullázott az Élet, Én már dacból se adnék Bárkinek is meleg hűséget.

Csoda–percnek kellene jönni S mert nem bízok csodákban: Csókollak, de el kell köszönni.

ÉN BÚS IBOLYA-VETÉSEM

Tévedt, egyetlen szónak villáma Nem csapott rád, óh, nagyon érzem S itt búsulok a jégverésen, Holott csak egy szó nem talált meg, Én asszonyom, ibolya-vetésem, Egy szó, kit más nem mondhat senki.

Pedig a neved sem menthetted ki Szavaim nyári viharából S messzi villámokként cikkáztak Mégis a szavaim és fáztak Egy szóba állni s csapni elébed.

Ez az egyetlen villám a vétek, Minden és minden-rontó semmi: Féltem, hogy valaha is tudjad, Milyen egy és jó tudnék lenni Túl a nyáron és jégverésen S jaj, ez az egy szó nem csapott le, Én asszonyom, bús ibolya-vetésem.

A TAVASZI SZÍV

Kalimpál és kalimpál és Kalimpál kicsit bután Esős, áprilisi hajnalt, De még jobban délután, De még jobban későn, éjjel: Ilyen a tavaszi szív.

Nem bíznék rá egy garasnyit, Nem bíznék rá egy garast, Mert az áprilisi hajnal, Rég kipróbáltam, ravasz S szívünk viszi ravaszságba: Ilyen a tavaszi szív.

Amit írok, az se hűség, Április van, szív oson, Minden háborúnál vénebb, Hadakozik okoson, Szerelem jön holt–testekre: Ilyen a tavaszi szív.

ÖSSZEBÚVÓ FÉLELEM ÓRÁI

Bennünk pogány, víg násza van Esztelenül szép gyermek-hitnek, De néha-néha ezt a nászt Az összebúvó félelem Isten-órái szentelik meg.

Szerelmetes szomoruság Foszlott felhőjü leple hull ránk Szorongatón és gyászosan S ha kétfelé szakaszt a Föld Bennünket: mégis összebujnánk.

Ekkor nincs senki —: mink vagyunk, Két-eggyek és egymásra leltek, Két búsitottak, búsitók, Két tapadó, két üldözött, Két legéhesebb, árva gyermek.

Ezek az órák feketék, De a gyémántnál ragyogóbbak, A mosoly-nász csillagai, Halhattlan untság-kergetők, Szent emlői a boldog Jónak.

Mézként pereg szorongatott Szivünkből könnye terhes kedvnek És tart a nász és tart megint, Szemeink öröm-hitesen Megint-megint összenevetnek.

Óh, összebuvó félelem, Óh, öröm–féltő, gyászos órák, Fényes, fekete csillagok, Kik reánk a nagy edzülés Babonás új s új hitét szórják.

TALÁN HELLÁSZ KÜLDÖTT

Asszony, szépséges és rontó, Köszönöm, hogy fölébredtél nekem S néhány boldog hetem Úgy élhettem, mint egy szerelmes és bölcs.

Hellászi bölcsek és költők Nagy életét élhettem egy kicsit, Kinek szivét viszik Magasba: finom és rózsás hetérák. Öledbe szent ájulásim, Vagy Életről és Szépről dús viták, Vagy csók–komédiák? Nem tudom ma már, melyik volt több és szebb.

Mintha Hellász küldött volna, Hogy hadd beszéljen egyszerre velem A Nő, a Szerelem S mannás ajkai a bölcseségnek.

Mindenkit el kell temetnem, De Téged, az asszony-előkelőt, Ha lesznek temetők, Nem tudom, hogy kiként temesselek el.

VÁNDOR, TÉLI HOLD

Este volt, idegenben, távol, Tarka, rossz népek jártak és szerettek S mi búcsuztunk, szólván így: Ölelkezniök kell a jobb embereknek, Hiszen olyan ritkán lelik meg egymást.

Én őriztelek s őriztél–e engem, Két jobb embernek őrizted–e sorsát? Nagyon kis boldogság Permetezett a mi fejünkre.

Talán te voltál, aki megbántad Találkozásunk és bátor vágyad, A cél-vevésünk s a botor hitünk. Tudsz-e még hinni? Próbáld meg s jól lesz: hiszünk.

Nekem a tele Holdak, Az együtt-nézettek, Szépek lesznek, mert szépek voltak S a fogadásunk Nekem ma sem egy útált, ócska folt: Megbolondulnál, ha tudnád, Miket juttat eszembe A vándor, téli tele Hold.

TOVÁBB A HAJÓVAL

MÉGSEM, MÉGSEM, MÉGSEM

Fölgyujtogattam minden hevülésem S hideg szemmel is megvizsgáltam magam: Hitem, harcaim, bús kétkedéseim. Jaj, hogy nem szabad mégsem, mégsem, mégsem Beléd oldódnom, szent, gyötrött Sokaság.

Nem csillapítnak könnyes vigaszaid Csillapító, nagy együtt–szenvedésben, Vérző, egyszerű meghajlásra a Sors Nem tud rábirni mégsem, mégsem, mégsem – Külön szenvedek emberként, magyarként.

Százszor próbáltam elűzni sejtésem S megharagvásom sötét démonait S úszni az áradt, együttes vizeken. Jaj, hogy nem szabad mégsem, mégsem, mégsem – Külön utálok s külön nem enyhülök.

Bár teljesednék jámbor bizakodók Golgotás hite nagy teljesedésben, Bár megszépülne, jobbulna a világ. Úgy fáj ez a Most s mégsem, mégsem, mégsem Szabad beállnom hívőnek hitetlen.

ÁLDOZÁS PIROS KEDVVEL

Most, mikor a nagy inogások Sápadt képe rezeg a Földön, Szív-serlegem kiteszem, Uram S piros kedvét, íme, kitöltöm.

Szamár űzőimre nem nézek, Rongyos életemre vigyázok, Tudom én jól, én jó Istenem, Mi ilyenkor az óhajtásod.

Élni, élni hiteket osztva, Élni, élni s éltetni tudni, Hogy teremtő s tartó, nagy eszed Ne fogjon az Emberben bukni. Éljünk, éljünk vígan, szilárdul S ha elhullnak milliók, mások, Vegyük át vigság–öröküket S most, mikor a nagy inogások,

Alkuvások, eligérések Sápadt képe rezeg a Földön, Szív-serlegem kiteszem, Uram S piros kedvét, íme, kitöltöm.

MÁR ELŐRE RENDELTETTEM

Álom–mázsát hordok magamban S mint ragyogó, súlyos kisértet Nézegetem a maiakat És imádkozva látok, mérek.

Ha mikor én álomba botlok (Nehéz az álom mostanában), Mindig aféléket képzelek, Hogy az Élet ízlik a számban.

Hogy az Élet ízlik a számban S szivem vérétől messze-messze Csörgedeznek kicsi patakok Én szivemnek vérével festve.

Valahol mintha fönt-fönt volnék, Érc-oszlopok s gránit-bálványok Szilárd talpazatát érezem: Valamely Isten-fejen állok.

Állok, várok, nézek riadtan, Sehogysem bízok az Időben S a fájdalmaim kiömlenek Áradt tavasz–vizekként bőven.

Valamely Isten-fejen állok, Mert így birom a bírhatatlant, Mert így birom el a szívemet, Ezt a jó és mégis rossz katlant.

Testem, ez a szent, kényes szerszám, Mint valami ördöngős posta, A Most-Idők rémületeit Előre és magával hozta.

SAJNÁLOM SZEGÉNY FIÚKAT

Szegény fiúk, kiknek hallanotok Csak megyénült könyveinkből lehet, Mit súgnak az éji Szajna-habok.

Évezred halt meg, nemcsak ezredek S tőletek egy szent világ elmaradt S benne Szépért-kóborló emberek.

Az élet él, újúl, győz és szalad És nektek hát tudhatni sem lehet: Milyen szép volt, milyen tágas, szabad.

Csak megvénült könyveinkből lehet, Csak őrködő emlékünkből szabad Kisejteni a volt szebb éveket.

A SZENVEDÉSNÉL TÖBBET

Mikor az átkok átka zúg, Milyen hazug A szenvedés: S a szenvedés milyen kevés.

Oh, többre és sokabbra vár, Mint a Halál, Öreg hivünk: — Sokabbra vár beteg szivünk.

Mert most a Szó olyan legyen, Mint a Hegyen Krisztus Szava: Évezredek hője, hava.

Ki jót beszél, Krisztust beszél, Szörnyű a szél S vitorla nincs: Krisztus kell, ajtó és kilincs.

S Halálnál többet adjatok, Égi Nagyok: — Mert szenvedés, A szenvedés bután kevés.

A BŰNÖK KERTJÉBEN

Bűneit egy csupa-vágyás, vén csontnak, Szeresd, sajnáld a bűneimet, Csak azt szeretem s annak hiszek, Ki a bűnöket sírva szereti.

Nagy bűnökben virágzik el az Élet És Jézus is szerette, szegény, Kezét tartni a bűnös fején, Mert illatos a bűn, mint a virág.

Hiszen a bűn mindig egy jajkiáltás A Sors felé, hogy mért nem marad Az ember mindig tiszta s szabad, Vadba beoltott, nemes rózsa-szem.

Óh, bűneim, bár csak megtartanátok Annak, aki megbocsátni tud, Ki csöndesen bízó, nem hazug S bűneim kertjét mélán járja be.

NYÖGÖK S MIND TERHEMMEL

Nyögök s mind terhemmel S aztán nagy, visszatért Élet–szerelemmel Kívánkozok a tegnapba.

Valami nagyságos Az emberben lehet, Szörnyű bogos–ágos, De Nap–nyila is van annak.

Óh, határtalanság: Nincs Mult, Jelen, Jövő: Egymásnak átadják Ó üzenetüket az évek.

BÁTOR JAJ NÉLKÜL

Büntetem magam egy kacagásért, Egy feledt óráért kínzom magam: Minden, amiért illett örülnöm, Odayan. Emberségek s a javuló Holnap Hitébe ömlött nagy szerelem Tört–szédülten zuhant a mélységbe Le velem.

Együtt-fájok zúzott hitekkel, Reménytelenül roncsok alatt, Egy bátor jajjal tán megkönnyülnék S nem szabad.

UGRANI MÁR: SOHA

Megállok pihegve, űzetve, Ugrani nem fogok tüzekbe, Ugrani már: soha már.

Megállok s úgy állok, úgy állok, Miként a három szent királyok, Kik Krisztustól jöttenek.

Pokoltokból semmit se hoztam. S amim csak volt: szét–elosztoztam. S nem kell nekem semmi sem.

Állok egy kifosztott lélekkel, Drága, megrabolt emlékekkel, De siváran, savanyun.

Adjatok egy jobbik világot S akkor talán másképpen látok, De adjatok: de hamar.

És külömben mindennek vége, Megállni: sorsom tisztessége S ugrani már – soha már.

TÁVOLRÓL A MOSTBA

Úgy ötven évről nézhetni a Mostra. Be boldog lesz, ki majd megmosolyogja Vergődő, zűrös, mai életünket S úgy látja, ahogy látni kellene:

Feltörni indult, tébolyos zene, Lelkek nagy csődje, jövők szomjusága. Be boldog lesz, ki majd messziről látja S szól majd felőlük bölcsen, hidegen. De ma szenvedünk mind-mind idelenn, Magyarul pláne még különösebben, Ki több jóságban, ki több őrületben, De élni semmiképpen sem vidám.

Hát eloldalak, béklyós paripám, Szaladj bele a meg nem ért Jövőbe: Úgy fáj a Most és én úgy fájok tőle. Be jó volna visszatekinteni,

Úgy ötven évről nézhetni a Mostba.

1914 március

A SZAMARAS EMBER

Be szép, ha nem is igaz, hogy ment: Virágosan, szamárháton és sírva. A Biblia írja, Hogy Nagypéntekre nem is gondolt, Csak ment, ment és a szíve szomj volt.

Ilyen szomjas szívekkel járják Azóta is és pálmák nélkül Gyorsult kálváriáját Az Életnek s mit tőle kapni, Szamárháton annyi, de annyi Vitéze a Jónak.

Be szép: pálmák napja holnap S e vén legenda megderül: Tán kerül Ezután is szamaras ember Másokért küzdő szerelemmel. Hiszen úgy kell, kell a szamárság.

Jézus, Tavasz és Jeruzsálem: Be régi-régi történet ez, Ámen, ámen.

A MINDEGY ÁTKA

Sorakoznak s elfutnak a hetek, Mintha kórház–szagtól futnának. Talán nem volt soha ilyen beteg Az Élet, mely szennyesen bukdos S nem tud eljutni tiszta kuthoz. Máskor se volt itt élni jó dolog, De viharok sürübben jöttek És többen voltak zúgó bátorok. Most már a reménytelen Mindegy Túlságosan meggyőzött minket.

A Mindegy, mi ma mindent összetör, A lágy ujjakat összefonja, Hogy nem szorul össze az ököl. S hogy itt még valami teremjen, Gyertek, menjünk a Mindegy ellen.

Igenis: kell a bátor lobbanás S nem élet, hogyha nem kiáltjuk, Hogy minden vannál mindig jobb a más. Gyujtsuk ki jól a sziveinket: Csak azért se győzhet a Mindegy.

1913

MEGMARADOK VIRÁGOS MEZŐKÖN

Virágosak bár ma is a mezők, Elmaradtak a híg gerjedezők S csak a gyűlölők dühe gyűlt meg.

Lelkendezők hangos hadja szaladt Utánam a nevető Nap alatt, Jó voltam nekik: dicses és bátor.

S mégis és mégis ma vagyok: Magam: Olcsó szegődtek hadja odavan S gyönyörüen és sokan üldöznek.

Ez a királyi: a számüzetés, Ez a királyi: büszke megvetés, Mikor eliszkol az olcsó gárda.

Szeretem, hogy így majdnem egyedül, Bolond szivem még egyre hegedül S megsokasodtak vad üldözőim.

Igy jár az ember, aki valaki, Igy kell bátoran, szépen vallani: Egy ál-barátnál száz dühödt inkább.

Életem: vallás, gőg és szerelem S az üvöltőket jobban szeretem Hizelkedő s divatra jötteknél. Barátok múltak s én megmaradok, Régi hibám és mégis csak adok: Van miből és az üldözés: áldás.

Királyi, dús és mindig ugyanaz, Megmaradtál s megmaradsz, vén kamasz: Barát sem kell s nem ijjeszt ellenség.

Amit adtam: örökség s nem divat S addig is, mig a Halál elhivat, Magam vagyok: adó, jó s virágos.

A PIROS RÓZSA

Piros rózsa, piros rózsa, Be másképpen Énekeltem volt én róla, Amikor még kertekben nyilt S gyönge szívekre hajbókolt.

Piros rózsa, piros rózsa, Be más lettél, Húnyó Napnak véres csókja, Vad dühöknek vad szerelme, Föld árnyéka fenn az Égen.

Piros rózsa, piros rózsa, Volt sziveknek Együgyű, szép takarója, Hol most virítsz, ott viríts el, Hol most pusztítsz, ott pusztulj el.

TOVÁBB A HAJÓVAL

Sirjunk, mert csaltuk magunkat balul, Átkozzunk rettenetes jogunkban, De bizonyos, hogy mosolyog az Úr.

Jóbot s Nérót is látott eleget, Niobét s Phrynét: ismeri fajtánk Az Úr, ki Úr egész világ felett.

Sorsa övé, lehetne boldog is, De egymás ellen él csak egymás közt: Szomorú faj, de utálatos is. Ember-faj és gyász ígyen igazul, Mégis sirjunk mi szörnyű jogunkban, De bizonyos, hogy mosolyog az Úr.

Ismeri Ö ezt a rossz gyermeket, Az Embert, az ős javíthatatlant, Ki holnapra már mindent elfeled.

Átkát ma még az égre szórja Jób, De szomszédi s gyermeki körülte Már fűttetik a vidámság-hajót.

Röpül, esik, föllendül és zuhan Kezébe tett sorsával az Ember Örömben is vérben-háboruban.

Sírjunk azért, de átkaink vadul Őrülő, nagy rohamában értsük meg, Ha mosolyog s csak mosolyog az Úr.

S ha elmulnak az elmulnivalók, Holnap, Idő, örök élet-tenger, Táncoltasd majd csak tovább a hajót –

Szegény, csodás, véres Élethajód.

VALLOMÁS A SZERELEMRŐL

A KALOTA PARTJÁN

Pompás magyarok, templomból jövet, Mentek át a Kalota folyón S a hidat fényben majdnem fölemelte Az ölelő, júniusi nap. Mennyi szín, mennyi szín, mennyi kedves És tarkaságban annyi nyugalom És fehér és piros és viritó-sárga, Izgató kék és harcos barna szín S micsoda nyugodt, nagyságos arcok, Ékes párták, leesni áhitók. Papi-beszéd kemény fejükből csöndben Száll el s nyári illattal vegyül. Mily pompás vonulásuk a dombon. Óh, tempós vonulás, állandóság, Biztosság, nyár, szépség és nyugalom.

S reám nyilaz a nyugtalanság: Leány-szemek, Sorsom szemei, Szemek, melyekben rózsás, húsz éves, Vidám kamasznak látom magam, Szebb szemek minden volt szemeknél S bennük végképp megpecsételtetett Az én örök-bús ifjuságom: Vonzódás, drága üzetés, Csapongás a végső csapásig S imádkozva nézni e nagy szemekben Magamat és mint vagyok bennük. Csönd, június van a szivemben, Atalvonult templomi népség Belém költözött áhitata S e percben a Kalota partján Biztosság, nyár, szépség és nyugalom.

1914

ÉS MÉGIS MEGVÁRTALAK

Te még nem indultál el útnak S engem űzött az unalom, Sok-biroknak e dühös láza, Száz iramú, vad utamon. Szeretők és cimborák hulltak. Vesztek mellőlem sorba ki, De nem tudtak eloltani Száz életet oltó fuvalmak. Lendületek és szünetek. Tivornyák, villámlások, lármák Vakok voltak és süketek. Nem volt soha oda-adásom. Valaki féltően fogott: Nem indultál, nem jöhettél még S valójában nem lobogott Eletem még a poklokban sem És eltemettek százszor is És száz életből vígan tör ki Egy teljes élet, mámor is. Újságos ízével a vágynak Pirulón és reszketegen Hajtom megérkezett, megérett, Drága öledbe a fejem.

És mégis megvártalak.

AZ ELHAGYOTT KALÓZ-HAJÓK

Hajnalodik s végre: az én hajómon, Az igazin, szállok virág-fedetten. Nem ismerek a vén, elszánt kalózra, Hurrák, vágyak pompás legénye lettem S boldog hajóm fátyollal lobogózva Olyan, mint kék fátylas ég-darab. Tűz-szememen bekacag a Nap: Sohse látott csodábbat e hajónál, Sohse látott hajóst még hajnalibbat. Tengereket zudít elénk a vágyunk, Még Oceánunk is az enyém. Karunk ölelő ritmusára ringat, Himnuszt kürtöl a babonás hajó-kürt S zeng a csók a hajó fedelén. Árbócom: a váró diadal. Bódító és szűz-lyány adta csók S üldözőim a kalóz-hajók, Kikkel rabolva, hajh, annyit bolyongtam Olcsó siker- s csók-portékára lesve.

Hát mégis hasztalan hajszolt az Este, Nem az ő ölébe jött vagyok, Hajnalok küldöttek, hajnalok S mégis eljött értem a hajóm. Óh, volt hajók, be elárnyultatok már,

Óh, volt prédák, be nincs ízetek. Szabadabb vagyok minden szabadoknál, Olyan teljesen nem magamé. Szemem melyik volt hajót vágyja vissza? Gyötrelmes, kérdő, kinzó ifiuságnak Zöld lobogóju, éhes kis hajóját? Vihar-hajómat, mely az ósdi nóták Kopott, kis bárdjait hagyta el? Avagy a száz–szoknya lobogót Lengető, unt, céda csók-hajót? Névnek, hírnek, mámornak, bölcseségnek Csúnya kalóz-hajóit talán? Ím, itt van a szívemen a lyány, Itt van a szívemben a tenger-élet, Felörvendem, fölélem s boldog órák: Most vagyok Én és büszkén viszem Szent és ifjuságos, bolond viharokba Az egyetlen ölelnivalót:

S Életem új, legsorsosabb hajóját.

VÁGTATÁS A HOLDNAK

Holdnak, mint minden jó vitéz, Holdnak vágok és nyargalok tele Holdnak, Mögöttem ott-hagyott, vén, Unott és lusta éveim gyalogolnak.

Rabolón s vidáman viszem Utólért mámoros Jövőm bizodalmát, A minden percre szebb perc S minden kérdésre felelet szent hatalmát.

Arany-haja s gyöngy-szeme van, Pihegő, simuló Csoda az én lelkem, Azért viszem oly büszkén, Istent és Időt megcsalón, érdemelten.

A Hold váró és biztató S mi ketten sokkal több vagyunk, mint az Élet, Sokkal hivőbb a lelkünk, Sokkal kacagóbb, remegőbb, sokkal mélyebb.

És félnek a kisértetek S hogy egyre jobban vágtatunk, elmaradnak S mi csodákként csodákba S a szabadságból rohanunk föl szabadnak. Holdnak, mint minden jó vitéz, Holdnak vágok és nyargalok tele Holdnak, Mögöttem ott-hagyott, vén, Unott és lusta éveim gyalogolnak.

ÓH, FAJTÁM VÉRE

Egyazon fajtánk, ősi viharok Harca és ölelése Váratta rám két, fiatal karod.

Sok idegen, vad, csókos perzselés Csufítja el az arcom: Szépíts, csókolj, az élet már kevés.

Bolond, új kor: minden megváltozik, De mi feledt nászunkban Szép úr-fajtánk megint találkozik.

Kiket edzettek százados kohók, Ím, egymás ajkán késtünk: Egymást karolók és nem loholók.

Idegen utak s asszonyok hona Oly hűs-halványan kisért, Mintha nem jártam volna ott soha.

Mintha régi, bús-szerelmes titok Nyillott volna ki bennünk, Mely most már újra burkolódzni fog.

Óh, véremből véredzett büszke vér, Bora közös hitünknek, Lyánykóm, testem, urasztali kenyér.

Nagy szemed én nagy szememre terül, Pilláink multat ásnak S megindul szemem, mint rég, gyermekül.

VALLOMÁS A SZERELEMRŐL

Hetedhét országban Nem találtam mását: Szeretem szép, beteg, Csengő kacagását, De nagyon szeretem. Szeretem, hogy elbujt Erős, nagy voltomban, Szeretem hibáit Jóságánál jobban, De nagyon szeretem.

Szeretem fölséges Voltomat e nászban S fényes biztonságom Valakiben, másban, De nagyon szeretem.

MINDEN NAGY MEGÚJHODOTTSÁGOM

Megvonom szépen büszke vállam És lehull rólam minden, ami volt S feléd sikolt Minden nagy megujhodottságom.

Minden asszonyom visszahoztad És te vagy a szép, fényes ráadás S az áradás Kicsap a virágos rétekre.

Kis csillagom, be jól szeretlek, Be megszerettem érted a Jövőt, Nagyra–törőt, Úgy szeretem most már magunkat.

Úgy szeretem, hogy benned élek S hogy te bennem vagy, úgy szeretem: Óh, szerelem, Be virágos vagy s véghetetlen.

Óh, szerelem, voltam és multam, Óh, szerelem, óh, jövendő idők, Kényszeritők, Hálát bókol ős ifjuságom.

CIFRA SZŰRÖMMEL BETAKARVA

Szerettem volna, hogyha untat Bolondulása a Földnek, Ez a nagy vér–lakodalom, Cifra szűrömmel betakarni Vihar elől magunkat. Be jónak indult ez a játék, De közben szinte mi kedvünkért Kitört az égi háború, Fájva, sivítva és cikkázva: Átok ez, vagy ajándék?

Küldöm a szívemet szivedre Óráiban borzalomnak, Hátha mégis odatalál, Ahol egyetlen helyet kaphat, Hol tán mégis pihenne.

Be nagyon rettent ez a várás, Be méltatlan is a mi sorsunk: Tépett és véres milliók, Két szép ember, kiket rosszkor vett Elő a megkivánás.

AZ IDŐK KEDVELTJEI

Mi nem fogunk unásba húnyni, Mert riasztón szépek az Idők S az Idők kedveltjei vagyunk mi.

Szivemben minden százszor ujhodt, Mert vakitóbb örömtüzeket Még másnak a Sors sohase gyujtott.

Mi parádénk e szörnyű Minden S kéjes Vitus-táncuk az Idők Itt ropják most a mi szíveinkben.

Fölséges a háboruzásunk, Fölséges a világ kórusa: Mi-kettőnknek nem lesz soha másunk.

A Halál szent parfüme terjeng Forró, zaklatott ölünk körül: Nincs oly isten, ki ellenünk merjen.

Óh, mi, boldog kiválasztottak, Kik magunkban minden életet Cipelünk elébe a Gonosznak.

Óh, Gonosz, ki legnagyobb lettél, Két szép embert összekeritő Nagyobb híddal a kis szerelemnél. Mi nem fogunk unásba húnyni, Mert riasztón szépek az Idők S az Idők kedveltjei vagyunk mi.

ŐRIZEM A SZEMED

Már vénülő kezemmel Fogom meg a kezedet, Már vénülő szememmel Őrizem a szemedet.

Világok pusztulásán Ősi vad, kit rettenet Űz, érkeztem meg hozzád S várok riadtan veled.

Már vénülő kezemmel Fogom meg a kezedet, Már vénülő szememmel Őrizem a szemedet.

Nem tudom, miért, meddig Maradok meg még neked, De a kezedet fogom S őrizem a szemedet.

BETEG SZÍVEMET HALLGATOD

Téged keresve útján, harcán, Milyen bátor, erős szivem volt, Milyen muzsikás, milyen harsány.

Milyen beteg most, milyen vásott: Dobbanását nem tartja más, csak Te nagy, szerelmes akarásod.

Ha még egyszer vadul fölzengne, Himnusza a kíné s a kéjé, Himnusza a himnuszod lenne.

Himnusz, hogy mégis rád találtam, Nagy vétkekkel, nagy kerülőkkel, De élve és nem a halálban.

S mindent megér, ha csak egy óra Dalolta el dalát melletted S nem nyílhat a szám átok-szóra. Beteg szívvel, istenes ember, Vallok neked, ím, kicsi párom, Áhitatos, bús szerelemmel:

Ne hallgasd rossz, beteg zenéjét, Jó a szivem, mert benne vagy te S sziveink az órákat éljék.

DE HA MÉGIS?

Gondoltam: drága, kicsi társam, Próbáljunk mégis megmaradni Ebben a gyilkos, vad dulásban.

Mikor mindenek vesznek, tűnnek, Tarts meg tegnapnak, tanuságnak, Tarts meg csodának avagy bűnnek.

Mikor mindenek futnak, hullnak, Gondoltam: drága, kicsi társam Tarts meg engem igérő Multnak.

Tarts meg engem, míg szögek vernek, Véres szívemmel, megbénultan, Mégis csak tegnapi embernek.

Karolsz még, drága, kicsi társam? Jaj nekem, jaj, ezerszer is jaj, Ebben a véres ájulásban.

De ha megyek, sorsom te vedd el, Kinek az orkán oda-adta, A te tűrő, igaz kezeddel.

NÉZZ, DRÁGÁM, KINCSEIMRE

Nézz, Drágám, kincseimre, Lázáros, szomorú nincseimre, Nézz egy hű, igaz élet sorsára S őszülő tincseimre.

Nem mentem erre-arra, Búsan büszke voltam a magyarra S ezért is, hajh, sokszor kerültem Sok hajhra, jajra, bajra. Jó voltam szerelemben: Egy Isten sem gondolhatná szebben, Ahogy én gyermekül elgondoltam S nézz lázban, vérben, sebben.

Ha te nem jöttél vóna, Ma már tán panaszló szám se szólna S gunyolói hivő életeknek Raknak a koporsóba.

Nézz, Drágám, rám szeretve, Téged találtalak menekedve S ha van még kedv ez aljas világban: Te vagy a szívem kedve.

Nézz, Drágám, kincseimre, Lázáros, szomorú nincseimre S legyenek neked sötétek, ifjak: Őszülő tincseimre.

AKKOR SINCSEN VÉGE

Te vagy ma mámnak legjobb kedve És olyan gazdag ez a ma, Hogy, ha egy életet akarsz, Ma nézz jól a szemembe.

Végig-nézhetsz a vágyak boltján, Láthatsz ezer kirakatot, Neked én vagyok egyedül Gazdagon és mogorván.

Neked én vagyok neked-szántan És hogyha nincsen örömöd És hogyha nem érted a mát, Mindegy: én meg nem bántam.

Az adhatás gyönyörüsége És a ma öröme telít És hogyha véget mondanál, Hát – akkor sincsen vége.

AZ UTOLSÓ HAJÓK – 1923

NINCS ITT ORSZÁG

"Ami megmaradott vala a sáskától, megevé a cserebogár, és ami a cserebogártól megmaradott vala, megevé a hernyó, és ami a hernyótól megmaradott vala, elsüté a ragya." (Jóel próféta könyve, I., 4.)

Petuel fia, Jóel jóslata: Városok, mezők elpusztulnak itten S lélekbéli s való vetéseinken Zsebrák-láb vagy a kozák ló-pata Taposnivalót egyként nem talál majd.

Bús föld, hogy »mentő«–d olyan eszelős: Kötődik Gesztért duhajul a Sorssal S Bécsért és Gesztért ő akkor erős, Mikor maradék magyar mit se forral, Ritkult, romlott s neki már minden más: jobb.

Már nincs, kit leverjenek az urak, Már csak vonaglás a mi lázadásunk, Hálát nem adott s már nem is mutat Bécs. Késő a mi úr-virtuskodásunk, Hős uraink Majtényt is elaludták.

Harcra készítni elő a magyart, Védő-bástyául megintelen Bécsnek? Az én népem már rút halálba tart És németet majd csak talál a német, Régen és másként lett volna itt: ország.

1914 január

HOGY DÉLRE JUSSUNK

 $(Valahonnan,\,hideg\,f\"{o}ldekr\~{o}l)$

Leszúrtunk egy-két vezetőt Ott a bányás, északi hegyekben. Mary ott maradt S a többit, pajtás, biz elfeledtem. Hajh, merre menjünk, hogy Délre jussunk?

Hallod, hogy Mary ott maradt, Valaki megszánta s ő megingott. Most már vér se kell S ha még teszem, magamnak sikongok. Hajh, merre menjünk, hogy Délre jussunk? Sokat adóztam Maryért, Most öltem és látom, jól öltem: Mary ott maradt, Hideg az Észak és Mary ölben. Hajh, merre menjünk, hogy Délre jussunk?

Most vezess, pajtás, Dél felé, Mert öltem s Mary nem jött utánam És Észak felől Fagyos zivarként jön rám a vágyam: Hajh, merre menjünk, hogy Délre jussunk?

HŰVÖSVÖLGYEMBŐL SEBTEN, ROHANÓN

Miklós Jenőnek szeretettel

Tavasz-nap: megint megcsillogtatok, Havukat a hegyek csobolták S úgy léptetek, mint tarka csillagok, Mint színes angyal-csordák.

Hüvösvölgyemből sebten, rohanón Tüntetek elébem, Tarkán, asszonyosan, széditőn, Rejtetten Tavasz blúzaiba, Nyugtalanul s negéden.

Szoknyásak, megint megcsillogtatok, Hajh, hány tavaszkor csillogtatok meg már? S hajh, hány tavaszkor csillogtok ti meg még?

Ilyenkor mindig mintha legény lennék Ujra és újra, Előttem egy sereg öreg szatir Tavaszi sípját fujja.

Kocsim röpül, új és új asszonyok, Süt a februári Nap: Oh, asszonyok, be megcsillogtatok.

ALSZIK A MAGYAR

Most alszik a magyar a magyarban. Minden nációnak van terve. A magyar azt mondja, ha tönkrejut: Igy akartam. Élet–e ez? lássuk meg végre egyszer: Egyszerüen magyarnak lenni, Pláne ilyen tagadott, tiltott, érzett Szerelemmel?

Nagy dolgok folynak, fujnak, keserednek, De – holott láttam egyet és mást – Nem láttam még fajtám rosszaságait Kerekebben.

Minden fajtát szeretek s áldva áldok, De ha fölébresztik a magyart, Ha bennem is ébresztik a bestiát: Ütök és vágok.

1914 március 1

HA MESSZEBBRŐL NÉZEM

Hogy csak már félig eljöhettem, Gyuladoznak a lámpa-lángok: Nem vagyok otthon s még nem messze És máris majdnem látva-látok.

Szép sorssá és törvénnyé válik Minden, hogyha messziről nézik. A Halál is borzalmasan szép S minden, miben a Halál érzik.

Óh, hazai Halál, ki bennem Úgy járkálsz, mint földemen, otthon, Már hall szivem és külön nótát Nem kell, hogy léptedre dobogjon.

Nem kell (tán), hogy eztán is fájjon A fájdalommal védhetetlen S hogy remény nélkül viaskodjak A fajtám ellen, magam ellen.

Az Élet a maga dülőit Haláltól távol válogatja És a Halál jár közelünkben. Béke és nyugovás fogadja.

1914 március

ÜNNEP A DOMBON

(Agg maradék gyülemlett, Hirmondói a valaha soknak, A régi sasoknak, Kik itt a Dombon várták Lengyel határ felől Ez napon a kigyúladt fáklyát, Tán több, mint negyven éve. Sziveket és sarukat Reszketve és mormogva oldtak: Libertás-zászló lobogott itt, Midőn gyermekek voltak S győzőn vert a verőfény Ott fönt, a Domb merész tetőjén, Hova roskatag lábbal Most ünnepelni kéne menni, Öregesen emlékezni. Még a Domb aljáig sem érnek S fönt fáklya gyúl és fáklya alszik S bús, erős, ifju torkokból Így veri le őket az ének:)

Utánunk ne jöjjön, Egyszer aki látta, Hogy ezen a Dombon Mint gyúladt a fáklya.

Kik nagy lobbanásnak Hamvadását látták, Azok halálára Oltunk most mi fáklyát.

Szép Libertás–zászlót Kik óvni nem tudtak, Most halón, sír szélén Ünnepet hazudnak.

Ünnepetek nem kell, Nem kell semmi emlék, Mi mindent másképpen, Kurucabban tennénk.

Ha Rákóczitoknak Tiszte már nem vót itt, Mért nem hoztatok volt Egy külömb Rákóczit? Ha most a magyar Föld Tele búval, gyásszal, Mi jót csinálhattok Egy vén búsulással?

Mi majd másként kezdjük, Bizony másként kezdjük, De nem az aggokkal S túlélőkkel együtt.

Ez a siralmas Hon Fog még kapni észbe. De nem fog befulni Az emlékezésbe.

Lakodalom lesz még, De azt mi csináljuk S alkudó úrékat Nem Majténynál várjuk.

Öregek Domb alján, Fiatalok Dombon, Öregek emléken S fiatalok gondon.

De a gond megváltás És irtó a példa S ha a Ma bilincses, De sohse lesz léha.

Mink megöregedni, Hogyha karunk ráért, Emlék-ünnepeknek Nem fogunk okáért.

Vagy törünk, csinálunk, Vagy nem lesz itt semmi, De nem fogunk titkon, Vénen ünnepelni.

A Domb még mindig szűz S új ének az ének, Most már a sor rajtunk, Pusztuljatok, vének.

Öregek Domb alján, Fiatalok Dombon, Öregek emléken S fiatalok gondon.

1914 március 15

KÖLTŐK TAVASZKOR ÉNEKELNEK

Ha ki érzi, hogy most Tavasz van, Álljon az ostorhegy élére S ne álljon félre. Üttesse magát, Ha hisz, ha él s hal a Tavaszban.

Csüggedni szoktam magam is, De csüggedésem megutálom: Nem álom Az Élet, de csuda-fejtés, Emlékezés és nem felejtés És sohase csüggeteg A Tavaszban Nem lehet más, Csak az Élet ellenmondása: A beteg.

Hajh, Tavasz, akit Helsingfors Másképpen kap, Mint például Ravenna, Irkuck avagy Várad, Be hunyászkodom, Ha vendégelsz nálad.

Most már sok volt a szomoruság És mezeinken (Én is bűnös vagyok) Sokat rikoltott A mindegy minden.

Szedjük ki a Tavaszból És magunkból, ami drága És nézzünk mi egyformák, Lelkesen egymásra.

Tavasz van, hajh, ujjé, Tavasz van S kik szomoruak magyar honban, Nagy, keserű, cukros szorgalomban, Búsan és bátran tartsák a fejük, Ha nincs is ez mindenütt, De mi vagyunk.

LEVÉL IFJÚ TÁRSAKHOZ

I.

Indultok? jó, ideje már bizony, (Tartok veletek váltig, holtig, persze) Bizom egy kicsit és mégse bizom, Fut a magyar harcosnak mersze, Fut a magyar harcosnak mersze.

De hova, merre tenném és kikbe Hitem, lelkem és a nem várt jövendőt, A Jövendőt, ki nem nyílik Hitbe, Ha nem bonttok ki ékes kendőt, Ha nem bonttok ki ékes kendőt?

Indultok? jó, ideje már, bizony, De kendőtök legyen ékes szép zászló S hadd féljenek rongy kis ormaikon Lovas, gyalog s törtető gázló, Lovas, gyalog s törtető gázló.

II.

Óh, fiatalság, büszke mellek, Be szeretettel ünnepellek, Lelkem kevélyi, jó utódok, Kik már tudjátok jól a módot, Hogy Bécs ellen és Minden ellen E kis ország még remekeljen, Vagy úgy haljon meg, ahogy érdem: Szabadság-vívás szent nevében.

III.

Talán holnap Valahol deszkákba pakolnak, De ti, fiatal Magyarország, Akárhogy osszák Méltán szét földedet, Mutasd meg, hogy Nem te vagy beteg S vagy több lesz, mint a mai bánat, Vagy éljen a régi Magyarország Magának s a kutyáknak.

1914 március

PIROS GYÁSZ ÜNNEPÉN

(A Galilei-kör ünnepére írtam)

Nincs Tavasz-zengés, úr a némaság S alázata vert és fojtott dühöknek, Ágyúk, idők, koporsók és erők E földön már régtől nem dübörögnek. És sohse volt itt még süketebb Március.

Lám, régi, hű, dühös dalosotok, Én lelkeim, most is így kezdi a nótát, Megfúladtak még sikolyaim is, Sűrüsödnek a nem-kivánom órák. Nem magam féltem: ifju benneteket.

De ti vagytok még gyászban is vigak S ti, gyermek-arcú papjai szivemnek, Ha gyáva volnék, ne ekhózzatok Csak volt versimre, kik várón pihegnek Tavaszos, drága, szent álmaitokon.

Mely bűnökről tudhatnék szólani S rántani le sorsos kezekkel fátyolt? Az tudja, ki mostanság igazán Nagyon sokért és nagyon–nagyon gyászolt S ki mégis tépni hiteket nem akart.

Hiteket tépni? nem, ezt az Adyt Nem fogja látni se barát, sem ellen, Itt, lelkeim, itt ti előttetek, Szívetekben, e bátorságos helyen, Nem lehetek, míg élek, bátortalan.

Ha gyász, piros gyász, úgy van, úgy legyen, Mert ha ezerszer próbálják, akarják, Letaposni nem tudták még soha Tavasznak s Vérnek örök forradalmát S keresztfáról a sóhaj is lázítás.

Lázíts, keresztrevonszolt Március, Lázíts, szörnyű szava a némaságnak, Üzenj harcot, fojtott, gyászos dühünk, A tomboló, a hajrázó brigádnak: Még magyar Tavasz sem préda latroké. Még itt a gyász, még itt a ravatal, Még élünk itt, táborok néma dacban S ha megállunk a ravatal körül, Néma éltünk sikoltoz szabadabban, Mint ezernyi bérelt és gonosz torok.

Piros gyásszal ünneplők, lelkeim, A vért, a kínt, a gyászt tartogassátok. Ki fog csordulni a magyar kehely És negyvennyolc óta is fog az átok: Jól átkozzatok és jól készüljetek.

CSÓKOK ÉS SZABADÍTÁSOK

Csókok, akiket, csókok, Mindhalálig, akárhogyan megtartok, Sohse tenném le miattatok, soha Azt a gyönyörünél szebb kardot, Mely csókok előtt jár s csókokat szerezhet.

Szeretlek, Másokat szabaditó küzdés, Szeretlek, igazított, szent pózom. S ha kinyújtózom, Szerelemmel egykorra jut eszembe Mindenkinek letiport szabadsága, Szerelme.

Mert ott van benne Nagy hitem és nagy hitetlenségem, Sorsom és végem És végig az Életen, Még a szerelmen is, ha a szerelem Minden lenne, Ha mindent tudna adni.

Csak szerelemben vigadni Nem fogok, míg más gondom is jön: Csókokkal haljon meg a szívem, De az elnyomottaknak sírva köszönjön.

A NAGY POSVÁNYON ÁT

Szaladjunk hát a nagy posványon át, Vannak lyányok és vannak még csodák.

Hiúk is vannak és vannak szegények És vannak még túl-ifjasan legények. Vagyunk még mindég dölyfös vénhedők, Kik nem hajolnak az Idő előtt.

Kik hajlottan, posványon is úgy járunk: Egy-egy leány a lépésünk, az álmunk.

Magyar honunkban sok-sok a csoda, Életünk: fölfalt életek soka.

De világot okozunk a világnak: S mégis hozzánk jönnek mind, akik látnak.

PAPP VIKTOR VALCERÉHÖZ

Fussatok el, eskük és imák, Ugyis elmulik már a világ, Kopott kocsin siet el velem Az eldobott, szegény Szerelem.

Kék hajnalok és esti pirok, Csókokat már rátok nem bizok, Fut a kocsi, űzve fut velem, Ködbe-veszőn fut a Szerelem.

Ha futva is futunk, Piroslik az utunk, Csöndesen hull a vér, Szaladj, kopott szekér.

Szép, kialudt lángok, Gyönyörű hajnali álmok, Köddel ölelő, vén esték Lesik a szekeret rég.

Fussatok el, eskük és imák, Ugyis elmulik már a világ, Kopott kocsin siet el velem Az eldobott, szegény Szerelem.

SÍRVA GONDOLOK RÁ

(Öreg kuruc meséli)

Sirva gondolok rá, Mikor a kevélység volt uram, Sirva és szomoruan. Bécsnek szállt a tábor S a sok vidám, vad kalandozót, Ím, elnyelte a bozót.

Bécs és minden ellen Nem támadhat egyszerre magyar, Ha száz harcot nem kayar.

Jó vagyunk egy harcra, De először mindig itt belül Üssünk szét kegyetlenül.

Az egész világgal Rendünk egyszerre úgyse leszen. De itthon: félelmesen.

Minden árulókkal Számoltunk volna itthon előbb, Mi, a híres kérkedők.

Lopó, nagy urakkal, Kik nyakunkon tartják jármokat, Beszéltünk volna sokat.

Bécs megmaradt volna, Előkelőn, ravaszul, bután, Porciónak azután.

Az itthoni Béccsel Kellett volna végezni előbb, Vitéz, kuruc tervelők.

Előbb itthon rendet Csinálnának kuruc csapatok, Ütvén grófot s nagy papot.

Azután, tudom már, Mindennek eljön az ő sora, Minden bűnnek ostora.

Mi másképp csináltuk, Szép öcsém – mi kevélyek valánk S kár, ha a magyar falánk.

Sirva gondolok rá, Mikor a kevélység volt uram, Sirva és szomoruan.

A CSALÓ VITORLÁS

(Befutok, hajh, vén vitorlás: Hosszu tenger után béke, Tenger kékje Boldogabb így csöndes révből Nyujtózkodva és csodálva

Nem, jó urak, ígyen lenni Tán egy kicsit sok találna, Ha beválna: Pipaszóval tengert nézni És nyugodni botorkodva.

Sohse kivántam megállni: Rév és nyugvás aprók dolga. Pompás volna Bizony, tudom, kisdedeknek, Kiknél minden: kimért, órás.

Gyönyörüen halatnának S itt még lesz egy nagy csalódás: Nem kell foldás, Nem kell rév, ép a vitorla, Mintha indult volna tegnap.

(Mintha tegnap látt vón tengert, Mintha a ma tegnap volna. Oly dobolva Szól a szívem és parancsol, Hív a tenger: menjünk, menjünk

VAJJON MILYENNEK LÁTTÁL?

Nagy és derűs kópéságom Véletlen, napos mezében Jobb szerettél volna látni?

Csupán egyszer látni engem: Gondolod, hogy mindent láttál S hitted-e, hogy szívig-láthatsz?

Minden vagyok, amit vártál, Minden vagyok, amit nem sejtsz, Minden vagyok, mi lehetnék. S minden vagy, mi lehetséges, Minden lehetsz, mire vágyok, Talán semmi, talán Minden.

A MÁJUS: SZABAD

Örüljön ma minden bilincses többi, Van még, aki magyar földön szabad, Mert a Tavaszt nem tudták megkötözni S a Május mégis ír, izgat, beszél.

A Május ír. »Itt nyugszik«–ját most írja Sírjukra tán, kik oly bizakodók, Erre a legutálatosabb sírra, Kit őrizni nem akad porkoláb.

A Május izgat csupa verőfénnyel S úgy ágyazza, készíti a Jövőt, Száz hazugság száz hazug törvénnyel Hogy utána hasztalanul jöhet.

Május beszél és nekünk most amit mond, Rendőrileg, ím, meg nem tiltható: Virágozz, fa és nőjj hegynyire, kis domb S dolgok, ti, igazságot tegyetek.

Szabad Május szabad és szánt tömegje, Virágok alatt csókolózzatok, Reátok vár ez ország Hiszekegyje, Szabadítsatok s bölcsen higgyetek.

Bölcsen higgyetek, de kemény ököllel S tömlöcök mellett uti kőtörők, Úgy törjetek, hogy aki követ tördel, Törhet gonosz fejet és korszakot.

Örüljön ma minden bilincses többi, Van még, aki magyar földön szabad, Mert a Tavaszt nem tudták megkötözni S a Május mégis ír, izgat, beszél.

1914. május

MÉG EGYSZER JÖNNE

Csak a királynak, nagy papoknak,
Csak nagy nemeseknek
Küldötte el öket ellenük
A többi, a többi.
S nem fog még egyszer, többször jönni,
Mert a varok elsebesednek
S a sebek hivatalból titkolják:
Dózsa György, Dózsa György.
Csak Dózsa Györgynek
Vörös, póri szekerét tolják
Ma minden vallott nagy motólák,
Vallások, ritusok, hitek.

Az volt a szép, hogy senkinek
Nem adtak akkorin kegyelmet.
Tán a gyermek
Volt egy kicsit jó kíméletre.
Jó istenünk, ma már mi lenne,
Ha a gyermek sem kapott volna
Századok gyermekeire kegyelmet
És ahol az apja, most ott volna.
Csak egyszer
Jönne Dózsa György, Dózsa György
Koronával, később-előbb kereszttel
S nem fog még egyszer, többször jönni.

1914 május

A TŰZ ÜNNEPÉN

Jászi Oszkárnak küldöm

Most úgy szeretnék naiv áhitatot Forró bajtársak tűzhelyére vinni, Mikor a tűz már őrséget is kapott S nehéz esztendők lobja végre süttet.

Mert Pesten is magyar mezők a mezők, Nemes tüzünkből ápolt gesztenyénket Kikaparták a hazug lelkendezők, Gyászünnepeknek éhes siratói.

Milyen nehéz volt fanyarak, szennyesek, Untak, szokottak gunyját elviselni S páran titkolnunk, hogy igazi sebek, Kik ez ország pestisétől ragasztvák. Milyen titokban nézdeltük-hamvadón Új-új fúlását ennek a bús földnek S egy-egy szerelmes, szép, harci riadón Csak jól titkolt reménytelenségünk szállt.

Évek jártak, csaltak s tüzünk nem lohadt, Pedig a győri, híres inzurgensek Újból és újból nyergelték a lovat, Minket tiporva, hogy tessenek Bécsnek.

Óh, be szeretnék úgy sírni gyermekül Egy-két baráttal, mint annyiszor tettem, De zászló leng már s a titok menekül: Éljen a tűz, a tábor s harci nyiltság.

1914 május

SZENT LÉLEK ÜNNEPÉRE

Mikor a basa-rózsák voltak itt Fejedelmi virágok, Loptunk idegen kertekből is A templomért, Hogy a templomban virágosan Lássuk egymást, Leányok, fiuk, nyugtalanok, Mert csak a templomban Ének, ima és beszéd mellett Láttuk igazán egymást.

Hajh, Szent Lélek, Be ifjú lehettél akkor S az ákácok is ifjak lehettek: Micsoda Pünkösdök voltak akkor.

Dehogy, a mai Pünkösdök
A szépek és igaziak.
Nem kell templom, minden templom
S ugy kiván a pünkösdi király,
Hogy tudja, mire vágyik,
Hogy tudja, zavarosból
Gyönyörűen kibontva,
Ki az, akit meztelenítve
Ujféle virágokkal
Tele és teleszór.
És sokkal szebb azóta
Az élet, a vágy és a lemondás is,
Mióta templom minden

S nem a pöf basa-rózsák, Akácok, rózsák, semmik Az igazi virágok, Fejedelmi virágok.

Minden, minden és minden, Templom, templom és templom, Lyányok, lyányok és lyányok, Szeretlek és szeretlek és szeretlek.

ITTHON AZ ÚRFI

Óh, csak itthon urfi az urfi: Törött, paraszti pajtásokkal Búsan-vidáman foly a beszéd: Jó a feleség s nincs feleség.

Jön szurtos hadja a kicsiknek S régi apjukat nézem bennük: Roncs máris mind s vénségre szakadt. Szólok csöndben: el ne hagyd magad.

Iszonya az öregedésnek, Feleségtelen csintalanság, Áve, akitől csoda ered. Gyerek, aki gyerekért gyerek.

Hisz harminc éve így csatangol Szegény fejem s bölcsen csinálja: Túl az igás és malmos körön Néha mégis elfog az öröm.

Néha mégis urfi az urfi, Öreg cimborákat sajnálhat S tán sokat sír, de hogyha lehet, Gyermekül old szivet és nevet.

ÉHES A FÖLD

Be nagy szomorúság, Be szép szomorúság, Be-bekalandozni Egy-egy zug-traktusát Ennek az országnak Nyár-tavaszi időben. Be nagy kietlenség, Be szép kietlenség, Várja itt a későt, Várja a szerencsét, Várja itt a váltást S azt se tudja, hogy várja.

Vánnyadt domb-oldalon, Régi domb-oldalon, Kapák dühösködnek S a föld, ős oltalom, Rég nem ad oltalmat, Föl-fölnevet mélyéből.

Itt tiporni fognak, Hamarosan fognak, Éhes a magyar Föld, Éhese csókoknak. Vagy mi adjuk néki, Vagy megy idegenekhöz.

A Nap meg lekacag, Földdel összekacag, Ilyen kis sáv-földet Nem éltethet a dac, Élet akar élni És a Halál is Élet.

Ni, fellegek jönnek, Nagy fellegek jönnek, Kis magyar zugokra Záporral köszönnek, Hajh, jaj a kapáknak, Ha dühösek s fáradtak.

Csupa csók a világ És nem vár a világ Kis darab helyéről Hősi históriát: Csókot vár és csókot S pusztuljunk, ha nem élünk.

1914 június 14

VIHAR ÉS FA

Kóbor gyermekem hazajött: Kicsi Békességem S a fák és a záporos vihar Nagy egyességét nézem, Csókos csatáját bámulom.

Hogy kelleti magát a fa, Hajlong erre-arra S hogy bízza rá magát odadón Mégiscsak a viharra, Ki zordan leplez vágyakat.

Békesség, kicsi gyermekem, Maradjunk mi eggyütt: Bomoljon a fa meg a vihar, Mi csöndben leselkedjünk, Hátha betoppan valaki.

Hátha vihart hoz valaki Viharnál is jobban, Lombosnak érzem a lelkemet S az Élet szíve dobban Ott künn és a szivemben is.

S ha elfutsz, kóbor gyermekem, Ujból visszavárlak, Addig viharral ölelkezem S nem árt ez igazi fának S aztán itt maradsz: gyermekem.

HARCOS ÉS HARC

Életét, magáét, éli néha A harcos ember: Megtelik szerelemmel S valahogyan kifordul a sorbul.

De nem csorbul Ilyenkor sem a lelke: Kitelelte A bánatát S csak azért él néha magának, Mert így lehet az övéivé, Jövőt-küzdő fia a Mának, Ön-boldogságért másnak jó legény. Szeretem most, életem tetején, Amikor minden úgy rohad, A nagyszerű, Kettős, szép gesztusokat.

Örömöm a szenvedőké S mindenkié a szenvedésem: Mégsem Hamar támad ilyen valaki.

Ki úgy szeretek vallani S gyermekesült szájammal itten Beszél hozzátok, Ha bármilyen káromkodás is: A Harc, Az Isten.

A MINDENT HURCOLVA

Búsulásának ő haragját Velem mindig kínlatta a Minden, Kényes, szegény, kész idegeimben Véreznek föl a háboruk S lelkemben a Minden csatázva Szünetlen riadót rivall S örökös forradalmival Kell hurcolnom magamban a Mindent.

Bennem próbálja ki csatáit
Nagy és kis bujtása a Titoknak,
Ős kisértetek bennem vihognak,
Míg szétszabadulnak, előbb,
Éltemben, dús-bús dolgaimban,
Hűs éjszakán, hős nappalon,
Örökös a lakodalom
S jelentnem kell mindennek a Mindent.

Játsznak velem nagy rendelések, Miként áprilisok a virággal S világlok ezer kis élet-lánggal Gyulandó, nagy lángok előtt – A mindig nyugtalan Mindennek Bolond, kicsi heroldja, én, A Nap korán-kelt Holdja, én, Ki holtáig borzonja a Mindent.

ÉN JÓ HISZEKEGYEM

Nagy vagyok az igazomban, Fölöntes bizodalomban, Mindig jobban, mindig jobban: Ez az én jó Hiszekegyem.

Hiszek abban, hogy nem jöttem Örökös új s új kölyökben: Kinél jöhetnének többen: Ilyen nem volt s ilyen nem lesz.

Lesz erényes, külömb nálam, Lesz mosolygóbb, mint a szájam, Lesz eredmény több, mint vártam, De legszebben én gondoltam.

Nagy vagyok a szerelmemben, Nem szeretett senki szebben, Se jobban, se hitesebben: Nagyobb vagyok magamnál is.

Nagy vagyok az igazomban, Fölöntes bizodalomban, Mindig jobban, mindig jobban Ez az én jó Hiszekegyem.

A MI HÁBORÚNK

Fölsírásaidnak könnyeit Fölissza az én tudós ajkam S dacodat, mely a Mindenség daca, Csak törd meg rajtam S meg fogsz lágyulni szeliden.

Mennyi Igen Van annyi Nem fölött S ha összeütközök Bolondos, édes, kis fejeddel, Nem baj az, kislyányom: Megcsókolom a homlokodat S feledd el, Mert a Nemnél több az Igen.

Lüktető fejem térdeiden Áldja a sorsát: Talán már sok is Ez a boldogság S te bántásod, mely félő imádat, A Vér rakonca, csoda-szép: Fogadd el szomjas, nagy hivét A szádnak: a számat, Ki szádon őrjöngve pihen.

S kivételes berkeiben E háborús, dús, cifra napoknak, Háboruink egymáshoz szoknak Csókosan. S óh harcos, fájó szerelem: Veled én és te én velem Éljük az örök háborút.

SZERELEM ÉS RAVATAL

Ha durcás kis arcod Egészen az arcomra Fekteted, Te, én kicsi lyányom: Nem bánom: Csak a könnyeink folyjanak össze.

Ha egy kicsit sírsz tán, Ha sírnál, miként tudsz jól: Két, nagy szemed mocskolva egyre: Eszedbe Mégis én jutok akkor és mindig.

Ha a nevetésed Tőlem messze célozna, Ha akarlak, vissza-célozlak S elhozlak Biróságom elé kis bűnösként.

Ha az örömöddel, E kis tarka madárral, Földalolod szívem, kalitkád, A titkát, Mint a hű temető őrizem meg.

Ha kicsit elfordulsz S ha nagyon eltávoznál, Már rajtad a fekete leplek: Szeretlek S ravatal-jussu az én szerelmem.

A CSILLAG-LOVAS SZEKÉRBŐL

Uram, ki hajtod csillag lovaidat S meg-megsuhintod, űzöd némelyiket, Hadd nézzek bizodalommal Borzasztó dübörgésű szekeredre.

Állandóságnak gyönyörű titkait Hadd nyelje lelkem némán és hitesen, Hogy így kell lenni, hadd higyjem Véres, meleg szivével hitvallóknak.

Add, hogy hadd higgye kiki maga hitét S a millióknak is legyen igazuk S kis számu kedvenceidnek Se rémitsd meg életük vagy haláluk.

Hadd dübörögjön végtelen szekered, Hadd illatozzon fölvert pora, a hit S ne vigye soha irtózat Övény-szélére gondolkozó fattyad.

Szekered fusson, gyí, gyí, csillag-lovak S mi, szegény lelkek, kerekeid pora, Zápor vert bizodalommal Örök humusszá iszapodjunk össze.

ÚJ S ÚJ LOVAT

Segítsd meg, Isten, új lovaddal A régi, hű útra-kelőt, Hogy só-bálvánnyá ne meredjek Mai csodák előtt.

Az Irgalmatlant küldd társamnak, A rohanó, büszke hevet S az emberségem ezután már Legyen kegyetlenebb.

Ne rendeld romló nyájaidnak Sorsa alá a sorsomat, Az embered, ha nem ma–ember, Kapjon új s új lovat.

A nagy Nyil kilövi alóla Kegyelmed egy-egy szép lovát, De ültesd szebb lóra az embert, Hadd vágtasson tovább. A végesség: halhatatlanság S csak a Máé a rettenet, Az Embernek, mig csak van ember, Megállni nem lehet.

A nagy Nyil az útját kiszabta, Teljes és nyugodt mámorok Célját áhittatja süvöltve, Míg a Föld háborog.

Változat és Halál adódtak Belül egy-egy gyarló körön, De várja az Embert víg célja: Piros, tartós öröm.

Élet s Halál együtt–mérendők S akit a nagy Nyil útja bánt, Hadd, óh, Uram, szépülten futni, Megérkezett gyanánt.

Boldogíts, hogy a nagy Nyíl útján Megállás nélkül az Öröm Álmát álmodhassam magamba Minden mértföld–kövön.

Riadó, szennyes, kerge nyájak Ne állítsák meg új lovát Emberednek, hogy hadd nyargaljon Előbbre és tovább.

A nagy Nyil útján, meg nem állva, Hitesen és szerelmesen, Förtelmeit egy rövid Mának Nézze túl a szemem.

ÉLET, ÉLET, ÉLET

Élet, Élet, Élet, Mindig növekvő menedékek, Tudom én jól, hogy vétek, Mégis olyan jó Szárnyalni felétek.

Szárnyalni felétek, Óh, sokféle, gyönyörű étek, Kis, gyarló üdvösségek, Taposhatatlan Kigyói az éjnek. Kígyói az éjnek, Gyümölcsei bűnbe-esésnek, Óh, vétek, vétek, vétek, Óh, istenes jó, Élet, Élet, Élet.

A JELEN MUZSIKÁJA

(Kicsi Csinszkámnak küldöm)

Nyavalyg, miként a húr Rossz kézben, az életem sorja S elsodorja Muzsikáját a Jelen.

Ha kérdik, itt vagyok S ha kérdik, itt tanyázok, Tán megázok, De fényben, szárazon.

Úgy csurog az eső, Mint máskor a köznapi gondok S én lemondok, Mert szép a lemondás.

Egy kislyányt szeretek S oly mindegy minden, a többi, Elköszönni Talán még rá-érek.

NAGY FURDALÁSÁRA LELKEMNEK

(Kicsi Csinszkámnak küldöm)

Nagy furdalására Lelkemnek sohse riadtam, Sohse fájt az élet Miattam.

Tágas szemeidből Hasztalan jött bús nézésed, Nem voltam rossz másnak, Se néked.

Mindig jó úr lenni Akartam és jó úr voltam, Néha jártam s néha Botoltam. Vállaltalak szívvel, De ha vállam kemény lenne, Szívem megmaradna: Szeretne.

BOLDOG ÚJ ÉVET

Ezúttal sírva, szépen Forgok meg lelkemnek régi Gyermekes életében: Boldog új évet kivánok.

Boldog új évet kivánok, Mindenki tovább bírja E rettenetet, E szamárságot, Mint szegény, mint bírom én, én, Gyönyörködve, Óh, én szegény Lelki kémény. Boldog új évet kivánok.

Ontom a füstjét A szavaimnak, Pólyálva és idegesen, Be messze ringnak Az én régi terveim, Az én régi társaim is De messze vannak, Boldog új évet kivánok.

Új év Istene, tarts meg Magamnak S tarts meg mindenkit A réginek, Ha lehet: Boldog új évet kivánok.

VÉR: ŐS ÁLDOZAT

Vér, íme, az ős áldozat: Vért fröccsenteni a tűzbe S leszúrni a fehér lovat.

Nagy céljaiért veszetten Rohanok rég tudatlanul Vérért, vérrel, véresebben. A Vérnek jobbágya vagyok Még özönlése előtte, Mikor a Vér sok és fagyott.

Vér élet alól nem adja S már rég vagyok a nemese, A bolondja vagy lovagja.

S téboly szélén egyenesen A réginek megmaradni Be hű voltál, drága eszem.

S most, hogy a vér szerte-árad S a világ félőn kuncorog: Arcomon riadt csodálat.

Kitől féltek, kitől, mitől? A Vér: útjait csinálja S minek dőlni kell, dőlni dől.

Hisz mi a Vérből tán százszor Többet adtunk egy nap alatt, Mint most köz-fölfortyanáskor.

Az élet szép bazsalikom, De hol éri Halál, mindegy: Sáncban, hegyen, völgyben, sikon.

Csupán folyókat cserélnek, De együvé iramlanak Minden céljai a vérnek.

A Vér tudja ő útjait, Céljait, titkait tudja: Éljen az Ember, Vér s a Hit.

URAM, SEGÍTS BENNÜNKET

Be szép: a jó: Tavaly a Hűvös-völgyben Szakadt a hó S olyan szép volt A jóval nem törődni.

S olyan jó volt, Mert jó a szép, Az Életnek szent Gangeszét Mese-virágokkal Fájón benyiladozni. Be szép: a jó, Hahó, hahó, Valahol, hiba történt, Valahol a nyiladozó Virágokkal.

Olyan jó volt S most, hogy milyen, mindegy, Olyan szép volt. Imádkozzunk: Uram, segíts bennünket.

KÖVETELEM A HOLNAPOT

Gyermekként a mélység fölött Úgy játszadozok kínjaimmal, Mint egy még meg nem ütközött, Váró brigád.

Mindenki új fészket kutat, Vihar-üzte madarak módján Keresi a fedő utat S én nyilt vagyok.

Adj, Isten, ha félve keres, Jobb időket szegény szivemnek, Mert így, bizony, nem érdemes Élet, se más.

Adj, Isten, biztos üstököt És hogy minden fölfordulásban Lehessek az elsők között, Ha baj is ér.

Velem már minden megesett, Tán önmagam is lealkudtam, De sohse leszek kevesebb És dacosabb.

És én a másé nem leszek, Aki annyit, méltán dacoltam Követelem, mi lesz a Holnap S az Azután?

A GYÁVASÁG ISTENESSÉGE

Istenem, nem arra születtem, Hogy srapnelek zúgjanak a fülemben Nem erre tanitottak.

Híve vagyok minden titoknak, De ez egy-kicsit mégiscsak sok, Akár fátumnak, akár oknak.

Régi, vérző mezők fölött nézek föl, Hol vérző tetemek mozognak Sok századból összefonódvák.

Sohse védtem a Régi módját, Én, védő ember s valaki, De életemnek megszabóját Szeretem forró párázással S most szeretem csak igazán.

Óh, hőségek kincse, nagy Isten, Milyen drága lettél most nekem, Mert másféle bizony most nincsen S mi lenne kivüled?

És szeretlek a rettegésnek Soha még nem volt gyönyörében váltig És szeretlek a gyávaságig És ha szeretlek, hát szeretlek És ha szeretlek, hát szeretlek.

MINDEN AZ ÉLETÉRT

(Nándor fiamnak küldöm)

Ádám fia talán rossz volt? S most kínzatja Sátánjával A bosszuálló Úristen?

Nem volt olyan rossz az Ember, Hogy most gőggel rágázoljon Rossz ideálja, a Sátán.

Nem lehet, hogy odaadjuk Életek drága termését, Gyöngyeit az ember-kínnak. Nem lehet, hogy ez a fajta Vadabb legyen mindeneknél S falja a maga szépségét.

Nem lehet, hogy meg ne álljon Véres, vetett, bolond útján Mindakettő: Ember s Sátán.

Mindakettő: Ember, Sátán Egy céllal futtat világot: Hogy éljen, éljen az Élet.

RÉGI NEGÉDESSÉGEM MEGHALT

Nem akartam megadni, amit nem kell S most nem tudok megbirkózni, Kéretlen muszájokkal s elemekkel S régi negédességem elhunyt.

Merre menjek, hogy leljek kibúvóra S hogy hűvösen tudjak látni, Ha szirokkó jön, vagy jönne bóra, A megfagyasztó bizonyosság.

Merre menjek, hogy mégis tisztán véljek, Merre van a meggyőződés, Merre van a győzelmes Élet, Merre van a nagyhős igazodás?

Igen, régi negédességem meghalt S a pillanatok megölnek, Mert, jaj, mi lesz a jövő pillanattal, Óh, szörnyűségek csúf világa?

VIGASZTALÓ BESZÉD ÁLMAIMBAN

Halott bácsik, halott nénik Félig–álom álmaimban Mostanában gyakran jönnek Kérdezgetni valamit.

Még életet le nem éltek, S a születni meggátoltak, Elmaradtak, sőt jövők is, Úgyszintén kiváncsiak. Éberen én úgyse tudnék Kérdésükre választ adni, Viszem őket hát keresztül Rossz alvásom álmain.

Ha kérdik, hogy hogyan birjuk, Döngő szívem válaszol rá S bár fájdalmát nagyon érzi, Mindig nagyon szívesen.

És elmondom: az embernek Megeszűlni rossz is, jó is, Miként mult s jövő időkben, Épp-úgy ez-idő-szerint.

Egyik embert arra rántja, A másikat meg emerre Szabott sorsa és idője, Mindakettő megszabott.

Ha ki ma él, miért bánja? Emberként jön, emberként megy S aki marad utolsónak, Az tegye be a kaput.

INTÉS SZEGÉNY LEGÉNYEKNEK

Most, a gyáva szemérmetlenség Kurjongató, rossz éjjelén, Böcsületére jól vigyázzon Minden nemes szegény legény.

Egy életünk és egy halálunk S a régi, hős idők alatt Élet s Halál peremén jártunk, Nekünk nem új e gondolat.

Kit elsodor e zagyva éjjel, Ki megmarad fészek–rakón, De mi közülünk játsszék csinján Mindenki a tárogatón.

Mi másoknál messzebbről jöttünk És örök, amit akarunk, Ha úgy akarja a muszájság, Jól van, jól van, hát meghalunk. De az a mi gyönyörüségünk, Hogy, ha minden reped, szakad, Böcsületes szegény legények Pihennek a romok alatt.

Megállott, de lehet folytatni A jó szemek, a szép szemek Érdemes, őrült látomását, Az Életet, az Életet.

1915. március

BETEG EMBER FOHÁSZA

Beteg vagyok, nagyon beteg, Én Istenem, légy igazságos S úgy áldj meg, ahogy szenvedek.

Szeretem havas tavaszod S még szeretem ama döntésed, Hogy szenvedtetsz és hogy vagyok.

Szeretem, hogy Színed előtt Ma zavarosan és egyformán Formak az emberi velők.

Szeretem szent döntésidet: Embereknek teste egyenlő, Akár forró, akár hideg.

Kisségünkre gondolsz talán, De lehet, hogy nincs is ott aktánk Fölségednek az asztalán.

Beteg vagyok, nagyon beteg, Talán neked rejtett betegség, Fényed van sok s ragyogja meg.

EMLÉKEZÉS MÁRCIUS IDUSÁRA

Óh, bennem lobogott el Ama szinte már savós, Tüzetlen és makacs, De jó nedvű ifjuság. Március Idusára Voltak mindig szavaim, Olcsók és rímesek, De akkor az volt igaz.

Hadd lássam, óh, hadd lássam Azt a régi Márciust, Midőn az ifju bárd Őszintén s jól hazudott.

Óh, Napja Márciusnak, Óh, megroppanó havak, Be jó emlékezés, Ki mostanában esik.

Be jó ma ez az Élet, Mikor a Holnap sunyi, Be jó épp ma élni, Mikor Halál s Élet: egy.

A LEGHASZTALANABB ÁLDOZAT

Sohasem volt annyi vérem S olyan bőven, szinte-szinte Süketen és szótlanul Sohasem hullt, mint ma hull, Bugyborékol, kiált, árad.

Sohse voltam ilyen fáradt, Néha zsibbadt a kezem S egy kezemből minden harcos Ember vérét vérezem S a szememmel sírva nézem.

Éri szivem, én jó vitézem, Nem fogsz halni hős halált És te, zsibbadó karom, Te százszor halálra vált És te, híres, bús szemem, Kínlódhattok mindig, váltig.

Mikor a Minden villámlik S csapdos az Isten keze, Egy szem, egy szív, egy kar, egy vér, Ha minden érdemese.

Ha mindennek a szeme, Ha mindennek a keze, Ha mindennek vérese, Kárhozatot el nem hárít.

JÖN A SZABADULÁS

Lelkemet, e nagy tévesztőt, Téveszteni ha szabad, Most örömmel elbocsátnám, Mint egy finom, nyomot-vesztett, Drága agarat.

A Nihilbe hadd repüljön, Nyulat és bút űzni is, Látni akarnám a véget, Hajsza végét s a végén túl: Tán remélni is.

Be mély az én zárottságom, Hogy dulhat ezer dulás, Mégis azt kell fönt hirdetnem, Hogy jön, bárhogyan is jöjjön, A szabadulás.

DAL A BOLDOGSÁGRÓL

Üzen a szomoruság, Valómnak ez az ódon haditársa: Gondoljatok mindig másra, Ti, gyanitók, Boldogság–gyanitók.

Másokra lesett Éhes, irigy órák Vetették ki a boldogság adóját Szegény ártatlanokra, Boldogtalan ártatlanokra.

Jó, mert süt a Nap, Felhőzik a felhő S tán kicsi, furcsa szerencsével eljő A Holnap. A Mánál mindig külömb Holnap.

Jó, hogy jó a Jó S van íze a szomoruságnak. Ám a boldogság mindig másnak Rettenetese, gyanu-vád, Gyanú, vád.

JÖNNEK JOBB NAPOK

Jönnek majd jobb napok is S egyszer (Be jó lesz, ki megéri) Torkig a förtelemmel S emlékezve Megállítjuk A gonosz széditőket, A tegnapi időket.

És csöndesen megkérdjük: Milyen halált akartok, Buta és elnyűtt Régi, ostoba kardok? Egyszer, Tele emlékezettel Még kérdezni is merünk: Jönnek még jobb napok is.

ÍGY VAN MAGYARUL

Nem adta nekünk az Isten, Hogy ki szeret, az segítsen, Sohasem.

Magunk is ritkán szerettük, Kikért szálltunk hősen, együtt, Valaha.

Valahogyan bajok voltak, Lelkünknek, e toldott foltnak Bajai.

Egyformán raktuk a szépet Barátnak és ellenségnek, Mert muszáj.

Egyformán s mindig csalódtunk, De hát ez már a mi dolgunk S jól van ez.

S szebb dolog így meg nem halni S kínoztatván is akarni: Magyarul.

TEGNAPI, VÉN RIADÓ

Kinlódtam s nem hagyom abba S úgy nézek bele a Napba: Cseresznye-fák fehér virág-tüze, Nem hagyom abba S tavaszosan nézek a Napba.

Sőt, sok is az, hogy most élek, De élet vagyok s itélet, Nagy, örök és bárgyú-szép tavaszi, De mégis élek S minden pillantásom itélet.

Tudom, nem vezethet jóra Ez a tisztán-látó óra, Ez a most-már túlosan tegnapi, Vén riadója, Életünket száz isten ójja.

A VÉRES ZAVAROK

Jók ezek a véres zavarok, Szépek és megbolonditók: Ha akarom, élek S ha akarom: meghalok, Jók ezek a véres zavarok.

Minden napon elszánjuk magunk, Minden tettünk egy sors-kihivó: Ha akarom, élek, Ha akarom, meghalunk, Minden napon elszánjuk magunk.

Éppen úgy, mint sok száz év előtt, Törnek föl a halálos zokok: Ha akarom, élek S ha akarom, meghalok: Éppen úgy, mint sok száz év előtt.

ÉLETESNEK LÁTOM MAGAMAT

Én édes semmiségem, Ficánkja bús magamnak, De nézem s szívvel nézem: Merre ragadnak Világ-veszettség dühei. Úgy látom magam, látom Helynélküli szegénynek, De kinek a világon Mégis az Élet Mindeneken fölül-való.

A SZENT LOB

(Hatvany Lajosnak küldöm)

Ha kinek Isten úgy tartotta, Hogy élnie kell, Hogy félnie kell, Álljon minden ároknál jobba S álljon minden rossz hitnél jobba.

Álljon egy isteni sarokba, Mert élnie kell, Mert félnie kell S lángoljon az élete lobba, Tisztító és mentő szent lobba.

FÁJLALOM A FAJTÁM

Öreg, talyigásom, Szent-Lélek, Be félek, félek, Be visszament megint az Élet, Öreg talyigásom.

Be csődületes minden város, Mérges és záros, Milyen félős, milyen halálos, Be csődületesen rossz.

Be jó vón, ha magunkat vernők, Örök tekergők. Nem látom a bujtató erdőt S fájlalom a fajtám.

A »NEM TUDOM«

Ím, itt van a hónyom alján Orosz, francia, rác és talján S itt van az életem balján Minden tévedésem. De huncut nem leszek mégsem, Mert szép és jó a szív-verésem S a »nem tudom«-t szívvel vérzem Legjobbat akarván.

»Nem tudom«-nak nekiállván Borzasztó. Én, te, nehéz bálvány: Be jó a szív, hogyha márvány, Be jó: »nem tudom« – s vége.

1915. május

NINCSEN, SEMMI SINCS

Nincsen a világon, semmi sincs, Hazudunk, belül boszorkányos, Kicsi körön, Még bús öröm sincs a tanyánkon, Nincsen öröm.

Gyászaink sem gyönyörüek, jók, Nem zsoltározók, régi teltek S kiket sziveltek Tegnap még a szivek, Ma úgy temetik el fásan, Mint temetendőt.

Urak még a jól-lakott bendők, A tegnapi urak, A tegnapi öröm. Kényes, fájó életem inkább Összetöröm, Mint fajzatom undorát lássam.

Emberség és jóság csak szavak S a meghatott, A megrémült világ nincs sehol S fáj, hogy vagyok S fáj, hogy nem lehetek büszke arra, Hogy ember vagyok.

SZENT ANTAL TISZTELETE

Mikor tudom, hogy Vagyok az, aki voltam S mikor az Ember Jól be- és kibomoltan Fetreng és őrjöng, Száguld és szenved, Hadd imádjam meg, Én, a kálvinista, A páduai Antalt, A szentet.

Óh, drága szent, Te, Ki megholtál, Mielőtt baj lett volna S aki oly okos voltál, Hogy még mái butáknak Is te adsz okosságot, Nézz rám: Íme, rajtam az átok.

Voltam Szent Antalja Szép, gondtalan időknek, Voltam valaki-kijük A nőknek. Voltam apostol És próféta is, Szent Antal, ősöm, Kár, kár, ami történik, Kár, kár és hamis, Ma minden hamis. Tán az is, amit mondtam.

HOGY KEVESEN VAGYUNK

Nincsen visszafordulás, Mert vénül ám az ember, vénül S rettenetes kihullni Rómából és Velencébül S rettenetes, hogy kevesen vagyunk.

Régi édelgéseim Ott vannak és mégis ott vannak S most a legszebb vágyaim Mégis és oda-rohannak S rettenetes, hogy kevesen vagyunk.

A NÉMULÁS BOSSZÚJA

(Egy régi legenda)

Nyelvét kivágták S halálra epedtek azok, Akik igazitó szavát Szerették és vágyva kivánták.

Úgy élt a Pusztán Az elnémitott remete, Mint hő–nyári melódiák Süket délutánokban uszván.

S aztán, hogy csönd lett, Minden fájás és szenvedés, Részvét és hallgatás kitört, Ami a némában gyülemlett.

Soha még harsogásnak Harsogása nem volt ilyen S bőségesen a remete Igéit zengve szórta másnak.

S együgyüeknek Dühe és gyásza meglapult S a kivágott nyelv úgy beszélt, Mint egy isten, ki rendez s büntet.

AZ ÍTÉLET ELŐTT

(Hatvany Lajosnak küldöm)

Kik most büszkén és bizonyosra Mentek, Öreg legények s drága fiuk, Szentek, be kár, Hogy balgaságra avagy halálra Titeket el nem készitettek.

Mi, néhányan, szépen vergődtünk Rosszban, Mielőtt eljött mind az, ami Most van. Be kár, Hogy a halálra-menendők Sohse fogják tudni, hogy hogy van. Valami mégis megmarad tán: Élet, Megmaradtak termő élete, S félek, be kár, Hogy ezután rosszabb lesz élni S ezután jön még csak Itélet.

A SZEMEIM SORSA

Szemeim, kik látatlanokra vágytak, Keserü könnyesek a szemeim S nem kivánják látni, amit kivántak.

Látni most már óhajtanák a biztost S be megvertek s csaltak a szemeim, Még a látottakat sem látni itt most.

Szemek helyett most a dolgok, kik néznek, Óh, szent, nézve-harcoló szemeim, Harc nélkül is megvakitott vitézek.

A FAJTÁM TAKARÓJA

Mi nagy szépségünknek Sohase volt ismerője És merője, Mert a magyar mindig dőre.

Voltunk páriái Nagy és pénzes oknak, Gazdagoknak S befogó hatalmasoknak.

Most már úgyis mindegy, Az Isten talán megóvja, Leszek jó, bús siratója, Leszek fajtám takarója.

A KÍSÉRŐ HÁZAK

Nem könnyen törődők a házak S ha csöndes, jó éjszaka van, Sírnak, fájnak, indulnak, másznak Az eltávozottak után. S mikor a házak megindulnak, Nagyon nagy a szomoruság, Keresik a dülöngő Multnak Jövendő, szép rejtéseit.

Olykor csak halottakat lelnek, Olykor hiába volt az út, De a házak sírnak és kelnek S a házak jó látogatók.

Hogy érjék el a távozókat (Neked mindegy, add, Istenem) S add, Istenem, mind ama jókat, Mik nekünk járnak és dukál.

SZEGÉNY LEGÉNY BOTJA

A szegény legénynek Furcsa az ő botja, Nem oda üt vele, Ahova gondolja, Szegény az ő dolga.

A szegény legénynek Benn a kalodában Nótaságos, nagy dühe jön. De minden hiában: Dühe, botja kárban.

UTÁLNI S NEM TÖRŐDNI

Csak még egyet szeretnék. Mert már sokat megláttam: Utálni s nem törődni Szeretném látni már magamat.

Feje van és két lába S hirtelenül hasonló, De tudni, hogy nem ember És fölrúgni őket gyönyörün.

Elharapnám a nyelvem, Ha még egyszer kimondnám, Hogy hecces csőcselékkel Van tán valamelyes közöm is. Él még a harc szivemben S vagyok a régi harcos, De annyin elmaradtak, Kik úgy mutatták, hogy emberek.

Hajh, ti igazi harcok, Szent harcai Istennek, Istenülő embernek, Be megcsufolt az utált tömeg.

ÚJ MARQUIS-K NYAK-TILÓJA

Talán megérte, hogy megértem És megértem szomoru titkát: Ember-Idő ez. Szép ezt látni, Szépek a föltámadott szittyák, Szépek, Minden daliás és gyönyörü, Csak a szegény, gőgös Hegyi Beszédet Sajnálom és szegény magamat.

Pörzsölt virág-kerteknek alján Fut árkán az életem vére, Nem a mosti, de ez a vér volt Hősi, ki indult csatatérre, Hősi: Más és szebb csatákról álmodott (Legalább: istenekkel) s megelőzi Sok hasztalan, szolga, zagyva vér.

Talán nem baj, szebb ez így végnek: Kéjjel fölérő nagy utálat, Sötét planéták holtas sorsa, Szépek, akik riadtan állnak, Szépek S szépekkel töltött szemek, Fogadjátok büszkén e buta véget: Új marquis-k ezt az új nyak-tilót.

SZÉP A SZÉP

(Ignotusnak elfogyhatatlan szeretettel)

Jaj, be szép, hogy vagyok, Jaj, be szép, hogy vagynak. Jaj, be szép, hogy minden Való szép, Jaj, be szép a Szép. S az ember gyönyörű, Ha nem olyan, mint más, Jaj, be szép, hogy külön ember van. Jaj, be szép a Szép.

Jaj, be szép ma a Ma És szebb, hogy nekem csak, Jaj, be szép, hogy Szép a Csúf anyja, Jaj, be szép a Szép.

LEGYETEK EMLÉKEZÉSSEL HOZZÁM

Hegyek s távoli barátok S távoli nők, Életem s akarásaim, Messze-tünők, Legyetek emlékezéssel hozzám.

Meleg szavak, hazárd csókok S pillanatok, Kikért volt élni érdemes, Amíg vagyok, Legyetek emlékezéssel hozzám.

S te, (most) legbomlottabb Élet, Véletlenem, Legyetek mind rajt-suhanóm S mindig velem, Legyetek emlékezéssel hozzám.

ÁLDOZÁS ATILLA SÍRJÁN

(Ádáz magyar sírása)

Nem tudom én, nem tudom én, Kiket is küldjek el hozzád, De itt az oltár ideje S néhány titkosak megáldozzák Oltárodat, a véreset.

Óh, nagy király, óh, nagy király, Megyünk most már és megyünk Bécsbe S e furcsa város úgy marad Mögöttünk, mint életünk mécse, Ki olthat és olthatni tud. Atilla, hires bajnokunk, Valahogy mégis úgy csináljad, Hogy hozzád menjen a menőnk S te légy az az igaz kivánat, Ki butául föltántorul.

SZÉP AZ ÉLET

Vállat-vető minden vállal, Kis halállal, nagy halállal, Sok igazzal és sok állal, –: Szürke Sorsom mindig vállal.

Mindig vállal: egyszer élek, Sohasem leszek cseléded, Nem-kért Élet, bolond Élet És nem leszek ellenzésed.

Szép az Élet, ha sugárzik, Szép az Élet, hogyha másik, Szép az Élet, ha hibázik, S szép a Halál, ha sírt ás itt.

Szép, hogyha vén, léha kedvem Elfut szerte–növekednem S hogyha utam már belengem S hogyha már nem látnak engem.

KOLDUS HÍVÉSNEK ÁTKA

Ha az adódott, hogy megérjem Lakodalom multjának tompa, Síri és szörnyű csömör–napját, Nem hiszem, hogy lelkem ujjongna.

Nem hiszem, hogy épitő vágyam Hivő lángjával újra égjen, Egész magyar– és ember–voltom Lángja, égése lesz a szégyen.

Hazátlanoknak kis darab föld Maradt még mindig. S valahonnan Lehet még hazamosolyogni, Uj oltárok fénye mint lobban. Mint próbálják megint feledni Gondolat, Szépség csúnya vesztét, Hogy legyen megint, mi pusztuljon S a koldus hivést újra-kezdjék.

KEVÉS BESZÉLGETÉS MAGAMMAL

Kendnek pedig hallgatnia kell, Mert miért a lárma? Ha csak egy kicsi segitéssel Járna. De a világnak arculatja, Kutatván őket okosok, Most végre megmutatkozott.

Így vagyon és másként nem vagyon És hallgasson el, Kend, Ki úgyse kivánt Krisztus lenni, Felkent És fenngázolt dúlt vizek sodrán S partokra szórt csirás szemet, Vágyat, csókot, szerelmeket.

Kendnek talántán igaza volt, De inkább volt többnek S azoknak, akik majd utánunk Jönnek.

Kend biztatott, Kend lázitott, Hát jöjjön most már a Titok.

KÉT SÍR MELLETT

Két messzi sírt fölbontatott S rothadt, két, egyforma halott Bámult, Hogy mit akarnak még tőlük Az elfelejtett világbul.

S két sír körül az Anya járt S mint Élet fölött a Hazárd, Nézte, Nézte őket és mindegy volt, Melyiket öntötte vére. A Föld már elkészült velük S fiatal kárpáti telük Álom, Új Anya régi nyomában S ébredés buta halálon.

LAKODALMI KÖSZÖNTŐ TÁVOLBÓL

(Kabos Ilonkának táviratoztam)

Virág-kezeid diszítsék föl Választott tiednek a lelkét S kertetek boldog muzsikáját Égen és földön irigyeljék.

Mert nagyon kell ma a boldogság, Zengő kertnek mese-zenéje, Nagyon kell a friss, boldog párok Virágos és muzsikás éje.

Minden, mi szűkös nappaloknál, Mindennél többet hoz eszünkbe, Futó és elért Végtelenség Szent bódultságában sohse szünve.

Virágozzatok s mit kis élet Nagy álmoknak meg tudhat adni, Adja meg nektek olyan bőven, Alig bírjátok elfogadni.

AZ IGAZI MESSIÁSODÁS

Késő maradéknak a lelkét Kérem: vegye lelkem magához, Hogy egymást sírva megöleljék, Mikor igazunk teljesül.

Életemnek csak mája fázott S most úgy gondolok holnapokra, Mint régi kóbor messiások, Kikből egy Krisztus is leve.

Most együgyű és tehetetlen, A Jövőért mindent odadnék, Amit eddig nagyon szerettem, Csak magamnak, csak magamért.

AZ ÖREG HÁZ

Oreg, dús ház, átkos, rémes, Kisértetes, bús-regényes S csodálatos: laknak benne S hogyha az ablaka lángol, Millióknak döglik kedve. Szememet az öreg háznak, Emlékemet sok év-száznak Feszítem és nagy-bámulva Kérdem: volt Kálmán királyunk S boszorkányok hány év mulva

Hagyják el az öreg házat.

LEVÉL A SORSOMHOZ

Gyűlöllek, vágylak S hévvel kivánlak Sorsom: hogy: teljesedj be végre S mert csupa bánat, Ha durcásan nézek az Égre.

Az Eget, várón, Vissza-csinálón, Sorsom, hogy teljesedj, be várlak, Kicsit megállón, De jöjj, már jöjj, mert híven várlak.

VAGY MEGÖLNI VALAKIT

Szebb ilyenkor (S régen mondták): Vagy meghalni, Vagy valakit bűnös tűzzel szeretni, Vagy megölni valakit.

Szebb ilyenkor (S ezt én mondom): Szebb ilyenkor Üdvözülni mások szegény tetemén, Vagy megölni valakit.

Szebb ilyenkor (És ma mondják): Lenni sokszor, Vagy valakit bűnös tűzzel szeretni, Vagy megölni valakit.

HADD SZENVEDNÉK ÉRTE

Záporosan hadd vágjak a szemébe, Hogy: semmi S hogy lenni: Ez volna tán, ha volna tán, magyarság.

Hadd vágyjak a majd kialudt szemébe, Hogy okkal, Fokosokkal Szenvedhessek csak egy kicsit is érte.

Csodálatos, babonás, bús magyarság, Szeretlek S te-benned Vagyok, mert vesztedet sokan akarják.

TÉVEDTEM ÉS TÉVEDVE

Tévedtem és tévedve Láttalak, Te, legkivántatóbb, Te.

Tévedtél s jól akarva Eshetel Két nagyon forró karba.

Gyönyörű, amit látok S jól vigyázz: El ne rontsák féltés és átok.

A FÖLDI KUNYHÓBAN

Be hideg ez a földi kunyhó. Be hős az ember, Perzselt hitekkel és tervekkel Ha halni ma se akar.

Be sok veszett el, Hogy makacsul várja: Álom volt, rossz volt az álma S megmenti egy csoda.

Gondolónak halálra Nem gondolni, óh, drága jóság, Holott a valóság: valóság S már minden sivatag. Az élet ma szörnyű adóság, Tervelőnek ma nincsen terve, Hitek szalmája nyirkos pernye, De mégis élni kell.

Emlékekkel átkozva, verve Itt a hideg kunyhóban Hinni, hogy minden jól van, Be istenes, be bús.

Pernyében s piros hóban Vér-jégcsapok fagynak ereszre, Be messze van a Messze, Be közel van a Közel.

Be messze van a Messze, Be távol van a Távol, S mint Isten, úgy világol Az Ember, ki meghalni nem akar.

BERCSÉNYI MARSAL HUSZÁRJA

Holnap nyakam töröm, A holnapba hát hadd nézzek: Pejkó lóról hull egy magyar, Halott, levitézlett.

Tudta valamikor Fényes okát haragjának, De régóta csak dúl, robog, Mint a buta bánat.

Elsötétült szíve, Mihelyst másért, mihelyst messze Sarkantyuzta meg a lovát Pokolnak eresztve.

Sajnálom szép időm S haragomnak régi jussát, Be sajnállak, ősi, magyar, Árva szomorúság.

Holnap nyakam töröm, Magyar sorsa, huszár sorsa, Ha nem volna ilyen bolond, Talán nem is volna. Holnap nyakam töröm, A holnapba hát hadd nézzek: Prédák, szegények, jók vagyunk, Magyarok s vitézek.

IFJUSÁG BABONÁS HITÉVEL

Szépen és bölcsen, (bevalljam?) koldusul, Makacs húzással húzom az életet S vajjon szabad volna-e halnom És most meghalni szabadna éppen?

Látom a fajtám bárgyúl, emberül S én ráütöttem és féltem magamat: Mégis talán hátha külömbnek Lehet az egy s elszántabb – a soknál.

S mégis talán ha nehéz béklyók alatt Jó megmondani, amit ma csak lehet: Magam s fajtám jobban szerettem Száz hazafias vigadozónál.

Száz tromffal jöhet ez a veszett világ, Veszhet s nevethet vén szemeim előtt, Ifjuság babonás hitével Hinni fogok, mégis hinni – bennünk.

A JELEN HAJÓJÁN

Be szép ilyenkor a szép, Be szép, hogy a hajómon viszlek, Be szép, hogy szépnek hiszlek.

Talán te nem is tudod, Hogy mindenek már megfakultak S nincsenek már: csak multak.

Csak nekünk van még hajónk, Árbocán a zászlós Jelennel. Ím, itt a szivem, vedd el.

Távolból nyújtsd a kezed, Édes kezek, szent elitéltek, Most minden a tiétek. Ne legyenek evezők S hajónk örömmel, szertelennel Futhasson a Jelennel.

Halálba vigan futók Örömével vinném a szépet, Lelkem, vinnélek téged.

Vinnélek és viszlek is, Régi hajós vett a hajóra, De szép és új az óra.

Be igaz is a Jelen, Be jó, hogy mi benne maradtunk S szabad vizekre csaptunk.

Be szép ilyenkor a szép, Be szép, hogy a hajómon viszlek, Be szép, hogy szépnek hiszlek.

BALZSAM TÜNDÉR POSTÁJA

Mióta csak gyerekek vannak, (Hallgassatok ide, gyerekek.)
Aranyos, tele tarisnyával
Este elindul Balzsam tündér,
Hogy tik boldogok legyetek.
Hozza nektek a nagyszerű jókat,
Az enni– meg örülnivalókat.
Oh, be jó tündér ez a tündér.

De van egy nagy átka szegénynek: Sokan vannak a haragosak, Gonosz tündérek sötét szárnnyal. (Rosszak voltak, elcsapták őket) Ezek leskődnek csúful sokat S mit nektek hozna, gyerekek, nektek, Tarisnyájából kiszedegetnek Sok édeset, vígat, bölcset, jót.

Minden este Jön a posta, Posta-kürt nincs, Csöndben hozza Tarisnyáját Balzsam tündér, Mert gonosz kéz Megmotozza. Néha-néha Mindent elszed S elkobozza, Mit csak hoz a Tündér-posta. De a posta Mégis posta, Sokszor jön meg Megrakodva S Balzsam tündér Mosolyogva Sok holmiját Gyerekek közt Szerte-osztja. Ilyen posta Ez a posta, Ezt a verset Is az hozta.

Hoz játékot, Hoz meséket, Édes álmot, Csoda szépet. Virgácsot is Aki vétett Kaphat tőle.

Néha-néha Nincs csak félig, Sok holmiját Kicserélik. Rossz tündérek Akkor bátrak, Hogyha Balzsam Belefáradt Rossz gyermeket Jóvá tenni, Hazugokkal Veszekedni. Ilyenkor a Posta mást hoz, Jeles helyett Szekundát hoz. Sok bánatot, Kevés kedvet, Sírást hoz a Jókedv helyett.

Szegény-szegény, jó Balzsam tündér, Mint kell értetek harcolnia Aranyos tarisnyáját védve, Hogy a nektek szánt szépet és jót El ne rabolja senki fia. Hozza nektek a tréfa rakását, Szülőtök csókját, simogatását. (Minden szépet Balzsam tündér hoz.)

Ha jók vagytok, Balzsam tündér győz, Legyőzi az ellenségeit, Vakációt, mese-délutánt hoz S jót csak a rossznak nem tud hozni. (De ugye, hogy nincs rossz senki itt?) Segítsetek a szegény Balzsamnak, A rossz tündérek sokan vannak S a jó tündért meg kell becsülni.

A LEGOKTALANABB SZERELEM

Mikor most szinte minden nemzet temet, Sirathassam meg mégis csudálatos, Dacos, kicsi, árva én nemzetemet.

Békételen, bűnös, büszke, bánatos: Jaj, mióta csak sorsát éli szegény, Az öregebbik Sors mindig rá-tapos.

Mindig kicsi volt, hős, bús, ám megmaradt, Elválasztott és kiválasztott derék, Igaz s mártir hazug századok alatt.

Poétát: — nem bölcs, nem friss eszü: — okos, Ki ha fecsérel kicsijéből sokat, Kezében élet és áldás a fokos.

Csak magát ne bántaná vad szilajul És csak ne volnának buta urai: Megnőne, szépül, igazulna, javul.

Mit tagadjam? – siratom és szeretem, Mit tagadjam? – talán ez az igazi S ez is oktalan, de legszebb szerelem.

ÓH, BÚJNI BARLANGOKBA

Óh, bujni barlangokba, Mélybe, lágyba és sokba, Csak életünk kedvének Ne legyen soha fogyta.

Most vagyok nagyon gyermek, Jöjjenek a szerelmek Ingermetlen és rosszul: Gyermeket hogyha vernek.

Bujtass el, drága sorsom, Én szép vállamon hordom A Mának szörnyüségét S játszok félő akkordon.

NEM FELELTEM MAGAMNAK

(A feleségemnek küldöm)

Bizony, lelkem, Csak magamnak nem feleltem: De hát választ nem is leltem.

Elfelejtem Sok örömöm, sok szerelmem: Szép elmenni: ez az »elvem«.

Ez az »elvem«, Csúf szó, de csak így feleltem: Elvvel, szívvel s be nem telten.

Így feleltem, Bátor hangon énekeltem S néha nyáron harcra keltem.

Bizony lelkem, Én az Életet elejtem, Én magamat már elrejtem.

Ki nem »fejtem«: Megint rossz szó. Elfelejtem. Ezt és mindent. Nem feleltem Magamnak.

ÖREG ÖCSÉM MONDJA

(Ady Lajosnak küldöm)

Öreg öcsém mondja, Hogy azt mondtuk valamikor, Ha tévedt kártya vagy kocka: Tévesztés: nagy vesztés: Öreg öcsém mondja.

Öreg öcsém mondja: Vígabb voltam valamikor S ma búsabb az ember dolga. Tévesztés: nagy vesztés: Öreg öcsém mondja.

Öreg öcsém mondja, Hogy lelkeltünk valamikor, Mint a falú bús bolondja. Tévesztés: nagy vesztés: Öreg öcsém mondja.

VULKÁNOK ÉS SZÍVEK

Tűzokádó, haragos hegyek, Most értem meg talán-talán, Mért keresi olykor dühös, mély szátok Káromkodó lánggal az Eget.

Ilyenkor a Föld szive dobog S kérdi a vélt Hatalmasat: Hát fiai Isten–arccal és hittel Nem lehetnek soha boldogok?

Áldott lázadtak, tüzes hegyek S szivek, kiket kétség facsar, Biztatóim mégiscsak tik maradtok, Hogy legyek – és: jó ember legyek.

A Föld szive őrülten dobog, Embernek lenni ma nehéz, De vulkánok s szivek lenti dühére Az ostromolt Ég csak mosolyog.

Mindent megkapott a Föld fia, Szivet, fájást, halált, hitet, (Csittuljatok, égő szivek s vulkánok) Meg kell mégis majd javulnia. Most fog kapni az ember valamit, Csodásat, szépet és nagyot Vagy semmit. Vagy az Ég igaz jutalmát: Legyen olykor víg, míg lent lakik.

BABITS MIHÁLY KÖNYVE

(Kritika helyett vers)

Öntött szavak, kik egyre olvadóbbak, Barátom és én lelkem szavai, Be jó lenni és rejtve lenni jónak S nem gyilkos ágyut hízlaló vad ércnek, De a sümpölygő aljak fölött: bércnek.

Ily bércnek lenni: ez a szent magyarság, Táplálkozott a tájak mindivel S ha persze sokszor rátámad a balság S ha lentről bárkik rá rút fertőt kennek: Megmarad fölső, magyar szerelemnek.

Ez a kis fajta, még nem biztos lélek: Ez a magyar, azért oly bizonyos, Hogy van joga élni, forrni és élhet: Mert ércek s bércek iszapja fölötte Ércek és bércek állnak odakötve.

Szép könyv, talán ha csak a keveseknek Tetszenél ma: dicsőséged s bajod, De sorsot ennél mégse hiszek szebbet: Öntött szavak, kik egyre olvadóbbak, Szálljatok szét jóságokként a jóknak.

A RÉGI ISTEN

(Hatvany Lajosnak szeretettel)

Ha egy kicsinyt is megmaradnék, Maradékok vén maradéka, Ördögök mai színjátéka Nehogy kiforgasson magamból.

Nehogy holnap vánszorgó léha Legyek az Ember bolondultán. Legyek csak az, mindenek multán, Aki voltam. Olyan hitek, bűnök, szerelmek útján Járjak az utolsó jaj–percig, Miként eddig küszködve jártam, De egy gyönyörű Nyárban.

Nyárban és hitben Legyen velem a régi Isten, Ha egy kicsinyt is megmaradnék, Legyen velem a régi Isten.

A KEZDET SIRATÁSA

Dehogy maradnék veszteg, Mihol minden napomon Drágaságokat vesztek És nincs mit féltenem.

Búza-földön keresztek S más keresztek itt s amott, Nincsen Vég és nincs Kezdet: A Kezdet halála fáj.

Ez fáj mégis: a Kezdet, Ez a szent, ős Valami, Akit most már megesznek A Vég halott szájai.

Micsoda-szép gerezdek Kinálgatták magukat S milyen szép volt a Kezdet, Akit most megöl a Vég.

Milyen búsak, esettek, Kik most kezdnek kezdeni, Oh, fiatal keresztek, Látlak ifjú vállakon.

Siratlak, drága Kezdet, Ki hozzám kegyes valál S mert Vég sincs, hát meresztek Kisírt szemeket feléd.

Lelkem immár megedzett. Élni? – halni? –: ugyanaz, De siratlak, szent Kezdet –: Most nem vagy sehol-sehol.

TEGNAPBA ÉLNI BELÉ

Delelő s fűtő búsongásnak Rég kicövekelt határai, Itt hagylak, lám, titeket is már S adom szavaim nagy fájásnak, Nagynál is mérhetetlenebbnek, Mert nem tehetnék úgyse szebbet.

Mert nem tehetnék úgyse jobbat, Mint a Tegnapba élni belé S átkozni silány emberségünk, Kit éltettünk és mégse jobbad S ki ha lobbad: rosszabbra készül S kényje szerint pusztul vitézül.

Óh, drága, véres szerűségek, Be sokra is rá taníttatok: Embernek lenni szégyen és csúf. De mégis a régi Hit éget: Marad Ember, a Régit vallva S szavát egy Isten tán meghallja.

EGY HÁBORÚS VIRÁGÉNEK

Ím, hogy sűrűbb az átok, Szárazabb szemmel látok: Ni–ni, ez itt menyegző, Födele régi násznak S világ–násznép közt néz szét A Halál és a Szépség.

Halál és Szépség násza Soha íly óriásra, Ily szörnyüre nem nőtt még: Valami katedrálist Keres a nagy vér–szőnyeg S ők átlejtik a Földet.

E nagy nász, ki volt semmi, Most akar teljesedni: Eddig csábitott s csábult S most bánattal társultan Szárnyal szárnyas szerelmen, Vágtat át minden lelken. Tört szívek orgonálnak S a csillagok megállnak S emberek maguk vesztik Ünnepi reszketésben S mégis kik megmaradnak, Megint szivükhöz kapnak.

Kínunk ha marva váj is, Ha még mindig kiált is, De e rém-nász korában Kezd magára gondolni, Hogy sorsa: külön szándék S az élete: ajándék.

Mert együtt-éltek: nóta, Vágy, álom és csók óta A két örök jegyespár: A Halál és a Szépség S törvényt bont az az élő, Aki másként beszélő.

Oh, mert szépek a szépek S búsult, együgyü ének Száján vágyakozóknak Ma is úgy szól, mint mindha: »A csók meghal, ha fáradt S én meghalok utánad.«

»A csók meghal, ha fáradt S én meghalok utánad«: Rettenetben is óvott Örök dala a szívnek, Embernek hitet adtál, Be jó, hogy megmaradtál.

KÁR A VOLTÉRT

Átkozódtunk, pedig a táltosok Gyönyörű kora volt S Leibniz világa: Legjobb és leglehetőbb. Miért kellett egy másat érnünk?

Jaj a tántoríthatatlanoknak, Jaj nekünk, Jaj érzéseinknek, kiket már Alig birunk, Jaj nekünk. Jaj a megszokás, Jaj az embernek utálása S jaj utálása önmagunknak, Jaj a Ma, A Tegnap és a Holnap.

Be kár a Voltért, Mennyi mindent adnánk ma érte, Be kár a jobb emberekért: Talán mindenkiért S rettenetes ma élni.

NAGY SZÁRAZSÁG IDEJÉN

Megfogyott az Ég esője, Mint a régi magyar virtus S olyan száraz a világ, Hogy nem olthat már ezen Még ezer akónyi bús vér.

Olyan száraz a szívünk is, Hogy a lucskos förtelmeknek, Miként egy szomjas szivacs, Álmosan és szomjasan, Telhetetlen hull elébük.

Száraz az itt-maradt lárma, Szerelem, bűn, jóság, minden, Száraz a rettenetes, Száraz a jámbor, fehér, Száraz bennünk a jó Isten.

És az eszünk nagyon száraz, Kire olyan büszkék voltunk, Ide-oda nézeget S mint sok kölykű hős halott, Olyan árván hagy bennünket.

A MEGCSÚFOLT EMBER

Megcsúfolt ember, ember, Ember, Már mi régen nem voltunk jóban, De szántalak, sajnáltalak S néha-néha csinosítóbban Néztem reád s kedveltelek. Óh, álmok, kedvek és kegyek S minden, mit az Embernek adtam, Be örökre elmultatok. Ezt a hitványt én megsirattam? Most érte el igazi sorsa S most szentelem meg magamat, Ki nem törődtem ember–sorba S akinek mindig idegen Volt ez a hiú, éhes csorda.

Magafűtötte vad pokolba Veszett ebként belerohant, Megcsúfolt ember, ember, Ember, Ma már nem tudok kegyelemmel, Ugy mint régen, nézni reád, Vesszél, botor, pusztulj, botor.

Szívem félősen haldokol, Hogy ne legyen közös ezekkel, Mert sohse volt aljas és ember S megérdemel egy más halált.

SZENT LIBER ATYÁM

Szent Liber atyám, már te se gyujtogatsz Bennem, mint tegnap, gyehenna-tüzeket: Egész világ gyehenna S meghalt minden külön pokol.

Meghalt az ember kicsi drámáival, Mámoraival, kedves bűneivel. Meghalt a furcsa Tegnap S elküldte ezt a szörnyü Mát.

Szent Liber atyám s áldott rokonaid Nem fognak többé segíteni azon; Kinek feledés, álom Kell s vidám téboly és remény?

Meghalt az ember, óh, szent Liber atyám, Nincsenek itt már farsangi hajnalok, Egész világ gyehenna S meghalt minden külön pokol.

Aki tegnap élt, mit keres az ma itt? Ki tegnap látott, a mába nem vakul? Liber atyám, borodból Adj szivemnek bátoritót.

BESZÉLGETÉS A SZÍVEMMEL

Bongása óta a Földnek: nem éltem: Minden bánatom, kínom, szörnyedésem Sötét szobákban, vörös mámorokban Gyalázattal, megbúvón elhenyéltem. Megvoltam én, de nem igazi magam, Pedig nem féltem én, pedig nem féltem, Csak éppen hogy nem féltem és nem éltem.

Hát emberségünk érte szörnyű csufság, Mégis az Élet követeli jussát S a meggyötört szivet föl kell emelni, Kell hogy még lelkem régi hitek gyujtsák Vagy egészen elbocsátom magam. S borzalmaikat aztán tovább nyujtsák Gyalázat, szégyen s minden háborússág.

STRÓFÁK MÁJUS ELSEJÉRE

Május, lyány, virág, muzsika (Hol a hiba, hol a hiba?)
Így volt régen.
Gyuri primás jött el kevélyen
Bandájával
És nótákkal tisztelt tíz percig
És néhol még Május-fával
(Friss diák voltam akkor)
Tudatták Május éjjelén:
Van Május, lyány, virág, muzsika,
Nincsen agg kor,
Csak lyány és legény.
(Hol a hiba, hol a hiba?)

Azután a vörös Május jött.
Be nagy dolog volt:
A szivem tombolt
S agyam amit kigondolt,
Mind eskü volt, forradalmas,
A vörös lobogóra.
Óh, hány óra telt így malaszttal,
Dühvel, harcolón, betegen.
Ezt már nekem,
Ezt a Májust
(Hittel hiszem)
Sohase adják vissza,
Mert elgyöngültek a valók,
Mert az a hit.

Nem olyan nagy hit, Mint aki volt És a szívem valami újért sikolt.

Óh, mostani Május, Szörnyű és szörnyű, Véres vagy és vörös: Gyalázataidat nem fogom Lelkemre nagyon venni, Haljon meg, aki halni való, De éljen az öreg cseresznyefa, Milyen virágos és szép S nem vétett senkinek, Háborút sem izent. Kegyelmezz meg neki.

KISZAKADT, BÚS NÓTA

Fejük a kezükben, Tempósan lépnek, hiszen katonák, Csontváz-légiók az én álmaim, Mégis menetelnek búsan tovább.

Néha, amiként most, Kilép a sorból egy makacs legény, De úgy sajog, úgy fáj, mért nem maradt S megy ki nem dalolt, szép, régi helyén.

Minek e sok álom? Minek egy-egy elbusult katona? Miért lótnak e csontváz-légiók? Mikor majdnem biztos már a Soha.

Hát ez a vad Élet Ilyen szörnyetegül nagy Akarat? Halál–légióim élnek ma is S egy–egy közülük néha kiszakad.

Kiszakadt, bús nóta, Külön álmokból hitvány szökevény, Tram–tram, menetelnek a többiek S hogy sajnállak, te bánatos szegény.

De sajnálom mindet, Siratom ezt a szép álom-hadat S ki nem ilyen szörnyű Mát érdemel, Siratom: én felséges Magamat.

KÉT KURUC BESZÉLGET

"Merre, Balázs testvér, de merre, de merre?" »Azt mondom én, testvér, jobb lesz ha semerre. Sorsunknak sorsával már régen számoltak, Már nem a mi dolgunk, hogy mi lesz a Holnap.«

"Hát várjuk pipogyán legcsúfosabb végünk?" »Öreg Balog testvér, ez nem a mi vétkünk. Itt régik a bűnök, itt régik az átkok S itt újak a bűnök s itt újak az átkok.«

"De hogyha az ember mégiscsak dacolna?" »Igen, ha az ember igen erős volna. Így a szegény ember megmaradhat veszteg, Se nem nagyon hajráz, se nem nagyon reszket.«

"Oh, jó kurucoknak ilyen rút, rossz végük, Ennen–szíveikben lakik ellenségük." »Hurcolj engem, testvér, az Isten trónjáig, Ott is csak ezt mondom halálig, halálig.

Ha az Isten látna, látná az én gondom, Látná, hogy ezeket keservesen mondom.« "Hát így lakik benned a jóságos Isten?" »Hát hogyha jóságos, jöjjön és segítsen.

Addig pedig, testvér, amíg álljuk, álljuk, Kuruc életünket megállván csináljuk, Lehet, hogy az Isten nem engedi vesztünk, De már ne rohanjunk és ne lelkendezzünk.«

ELÉGEDETLEN IFJÚ PANASZA

(Hadköteles évszázadunk elején)

Páris, Peking... London vagy Róma? Be unalmas város ez a Föld, Egyazon város és falu: semmi. Már menni Sehova se érdemes: Valami más, Valami nagy riadal vóna.

Ki bírja még e szürkeséget, Ki hazugokat tündököl? Már jöjj, Ököl: Boruljon föl e nem jó Élet S jöjjön a Halál, e nagy orvos S a Halál után ébredések, Borzalmak S jöjjön valami más, Óh, forradalmak, miért késtek?

Vér, vér, vér, Be meg fog szépülni az Ember, Ha vérben jól megmosdik egyszer S be megjavul. Óh, jöjj, trombitás angyaloddal, Föltámadás, Óh, jöjj, milliónyi hadaddal S ifjítsd meg ezt az unalmas Golyóbist, Jöjjön a megváltó fegyver, Ámen.

KÖVETELŐ ÍRÁS SORSUNKÉRT

Sok bajom nem volt Istenemmel, Ő hitt bennem és kiválasztott S kérdéseire válaszoltam Mindig egy mámoros igennel.

Az Isten a szivemben vagyon, Csak néha-néha el-kisétál S szeretem a szívemet nagyon: Sorsokat bízott rá az Isten.

Istenem, uram, elvégeztem Sorsaidat és rendelésed, De a szivemben nem találom En-sorsom, aki mindig késett.

Add ide, Isten, a sorsomat, Enyémet is add valahára, Együtt–laktok s ha szívem rohad, Hagyd reám már szívem és sorsom.

Beteg sors, szív, de lakó-házad. Szívem, ha öli szent szeszélyed, Eggyek voltatok a sorsokkal: Isteni szív ez s mégsem lázad.

Szivemben élsz, sétálgatsz, uram, De tartozol is a szivemnek, Alázatosan, nyomoruan Kérlek: add nekünk a mi sorsunk. Mi: jó társad, jó gazdád voltunk, Ne lázíts föl íly hív szolgákat, Hallod, uram, hallod-e, hallod?! Mi magunkat kérjük, a sorsunk.

S ha sorsunkat ide nem adod, Majd megkeressük ezt a sorsot, Sorsunkat a büszkét s nem vakot, Amilyen a tied: bocsáss meg.

KÉT KURUC BESZÉLGET

"Most már nagyon jó, mert nem lehet rosszabb, Szivünk jó borát gonosz ittasoknak Mivelhogy úgyis odaadtuk: mindegy, Majd elvezérel az Ördög már minket."

»Tudom, pajtásom, szívbéli pajtásom, Nem is magunkat, a holtakat bánom, Kik meg nem érték ezen igaz jókat, Őket sajnálom, síri bujdosókat.«

"Ha volt vón szükség emberre, magyarra, Lett volna, aki másképpen akarja. Nem akaródott, hát nem akaródott." »Gyerünk pajtásom, a strázsa már szólott.«

"Menjünk hát, menjünk, cudar temetőkön, Adj' Isten, holtak, mi még más mezőkön Taposunk rongyos, vén, piros csizmánkkal, Vérben pirulni egy véres világgal."

AZ UTOLSÓ HAJÓK

Szabad, hű tenger volt a lelkem, Nem érdemeltem, Hogy most legyen fáradt, hullámtalan, holt, Mert igazam volt, igazam volt.

Szabad volt minden lobogónak S a mentő csónak Tengeremen mindig meglelte partját. Gaz fátumok másként akarják.

De két hajó szeli még küzdve, Lesve és űzve Egymást tépett lobogókkal: a fáradt Félelem s a hetyke utálat. De mit utáljak, mitől féljek, És miért éljek? Elsülyesztem még ezt a két hajómat, Lelkem adom a Titkolónak.

A Titkoló, a Sors, az Isten, Ez a sok Nincsen, Ne bántsanak: meghalt ez a hű tenger S ásít sós, hideg, únott szemmel.

ÜDVÖZLET A GYŐZŐNEK

Ne tapossatok rajta nagyon, Ne tiporjatok rajta nagyon, Vér-vesztes, szegény, szép szivünkön, Ki, ime, száguldani akar.

Baljóslatú, bús nép a magyar, Forradalomban élt s ránk-hozták Gyógyitónak a Háborút, a Rémet Sírjukban is megátkozott gazok.

Tompán zúgnak a kaszárnyáink, Óh, mennyi vérrel emlékezők, Óh, szörnyű, gyászoló kripták, Ravatal előttetek, ravatal.

Mi voltunk a földnek bolondja, Elhasznált, szegény magyarok, És most jöjjetek, győztesek. Üdvözlet a győzőnek.

VERSEK

Édesanyámnak, hálám, tiszteletem és szeretetem jeléül.

SIRASSON MEG

Rossz útra tévedtem, világ csúfja lettem. Szép út állt előttem, de nem azt követtem; Nem adok, nem hajtok semmit a világra, Bolond célok után rohanok zihálva, Bolond célok után álmodozva, balgán – Így beszélnek rólam minden utca sarkán, – Édes anyám, lelkem, Sirasson meg engem.

Sirasson meg engem, szerencsétlen lettem, Azok tettek azzá, akiket szerettem. Üres lett a szivem, üres lett utánok, Betöltötték kínzó, messze űző álmok. Álmok rabja lettem, csak álmokért élek, Egy mámoros álom lett nékem az élet, – Édes anyám, lelkem, Sirasson meg engem.

Tudom, hogy szeretett, tudom, hogy szeret még, Pedig én dúltam fel nyugodalmát, csendjét, Énbennem csalódott, értem fáj a lelke, Én pedig rohanok balga küzdelembe Diadalt aratni. Milyen dőre álom, Pedig hozzá kötve életem, halálom! – Édes anyám, lelkem, Sirasson meg engem.

Igazságért küzdök, tudom, hogy hiába; De ha harcba szólít szívem minden vágya, Mit tehetek róla? Tán az örök végzet Rótta rám e kínos, bús kötelességet S én csak mint vak eszköz teljesítem s várom, Mig kidülök s lesz más, ki helyembe álljon, – Édes anyám, lelkem, Sirasson meg engem.

Eladtam már magam, nem magamnak élek, Nyugalmat, pihenést már nem is remélek, Lelkem lett a küzdés, szívem lett az álmom, Szívemet keresem, amíg megtalálom, Egy új Ahasvérként bolyongok örökre, Míg lerogyom holtan egy útszéli rögre, – Édes anyám, lelkem, Sirasson meg engem.

E NÉHÁNY DALBAN...

E néhány dalban ifjuságom, Minden szép álmom eltemetve. Csak a könny van még a szemembe', Elszállt sok édes, balga álmom.

De mégis, míg az örök este Reám borultát félve várom, Dalokba olvadt ifjuságom Hadd jusson még egyszer eszembe.

Még egyszer... s aztán durva lábon Taposni a hervadt virágon Jöjjön el hát, jöjjön az élet.

E néhány dal megőriz téged, Ezerszer szent édes emléked, Hervadt virágom: ifjuságom!...

A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA

A Rákóczi vén harangja, Ha megkondul, Panaszosan sír a hangja Meg nem értett fájdalomtul.

Síró szava elzúg, elszáll Messze, messze – Mintha minden kondulása Egy hatalmas sóhaj lenne...

Nem így szólott, nem ily búsan Messze régen: Lelkesítő honfi-tűz volt Hivogató érc-nyelvében.

Zúgó szaván fölcsendült a Hála-ének, Szive dobbant győzedelmes Labanc-verő hajdu-népnek.

Ő még látta a régen mult Nagy időket, Még látta a szabadságot, Hősiesen kiküzdőket. Még a magyar dicsőségnek Látta fényét, Visszaverte egy hatalmas Szabad népnek szívverését...

... Síró hangon szól Rákóczi Vén harangja, Jaj, de kevés szívet talál, Ki panaszát visszaadja.

A szabadság, mely fölemelt Egy világot, Megtagadva egy harangnak Érckeblébe visszaszállott.

S a hideg érc úgy megérti Bús fájdalmát, Siratja a szabadságnak Elveszitett birodalmát...

A Rákóczi vén harangja, Ha megkondul, Panaszosan szól a hangja Elfelejtett hősi korrul...

Debrecen

DIVINA COMOEDIA

Uram! Szinházad rég felépitéd, Immár látott az sok, sok ezred évet, De darabod nem újult semmiképp, A neve egy, a célja egy: az élet. Rossz a darab, bocsáss meg, óh, uram! A díszlet régi, színtelen, kopott, A morál: jaj a jóknak, nagyoknak, A hitványak csupán a boldogok.

Uram! Mi játsszuk híven szerepünket, Sírunk, nyomorgunk, mert így rendeléd el, Tűrjük, hogy kifütyölnek bennünket, Pedig mi játszánk lelkesedve, hévvel, De már a játék elég volt... elég... A szívnek egyszer meg kell nyílnia: Darabod hitvány, nem hozzád méltó, Lelket mészárló, rossz comoedia!...

KARÁCSONY

I.

Harang csendül, Ének zendül, Messze zsong a hálaének, Az én kedves kis falumban Karácsonykor Magába száll minden lélek.

Minden ember Szeretettel Borul földre imádkozni, Az én kedves kis falumba A Messiás Boldogságot szokott hozni.

A templomba Hosszú sorba Indulnak el ifjak, vének, Az én kedves kis falumban Hálát adnak A magasság Istenének.

Mintha itt lenn A nagy Isten Szent kegyelme sugna, szállna, Az én kedves, kis falumban Minden szívben Csak szeretet lakik máma.

II.

Bántja lelkem a nagy város Durva zaja, De jó volna ünnepelni Odahaza.

De jó volna tiszta szívből – Úgy mint régen – Fohászkodni, De jó volna megnyugodni.

De jó volna mindent, mindent Elfeledni, De jó volna játszadozó Gyermek lenni. Igaz hittel, gyermek szívvel A világgal Kibékülni, Szeretetben üdvözülni.

III.

Ha ez a szép rege Igaz hitté válna, Óh, de nagy boldogság Szállna a világra. És a gyarló ember Ember lenne újra, Talizmánja lenne A szomoru útra. Golgota nem volna Ez a földi élet, Egy erő hatná át A nagy mindenséget, Nem volna más vallás, Nem volna csak ennyi: Imádni az Istent És egymást szeretni... Karácsonyi rege Ha valóra válna, Igazi boldogság Szállna a világra...

NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB...

Nem élek én tovább, Csupán addig élek, Amíg a szívemből Felfakad az ének; Amíg a lelkemet Sírhatom a dalba, Amíg lángra gerjeszt Ihletés hatalma; Amíg titkos órán Reám száll a bánat, Feketén, komoran, Mintha a világnak Végzetszerű átkát Csakis én érezném, Tépődve annyi bús, Megfejtetlen eszmén. Nem élek én tovább, Csupán addig élek, Míg vérező szívvel Ezernyi kétség közt Még mindig remélek. Míg az örök eszmét, Míg az örök szépet Keresem, imádom, Míg egy ábrándvilág Lesz az én világom, Melyet én kormányzok, Melyet én teremtek, Amelyről dalaim Annyi szépet zengnek.

Nem élek én tovább, Csupán addig élek, Amíg szerelmemért Szerelmet remélek; Amíg mint eszménykép Ragyog le szívemnek Szentelt oltárára A nő, a teremtés Legszebb koronája.

Nem élek én tovább, Nem élek csak addig, Amíg a szívemen Ezer kínos kérdés Keresztül nyilallik; Amíg nyugodalmat Egy percre se leltem, Amíg egy világért Gyötrődik a lelkem.

...De ha az életnek
Piszkos, jeges árja
Magával ragadna
S kialudnék tőle
Szivem régi lángja;
Hogyha örök hitem,
Hogyha minden vágyam
Örökre elszállna
S annyi tépő kétség,
Siratott reménység
Fás közönnyé válna;
Na titkos órákon
Nem szállna szívemből,
Nem zengne ajkamon
Biztatón az ének –

Ne éljek én tovább, Mit adhat már akkor Énnekem az élet?!...

VÁLASZÚTON

Durva lárma zúg körültem, Küzdelemre vár az élet. Megállok a sorompónál, De nem tudom, mit csináljak: Harcba szálljak, visszatérjek?

Sáros a tér, undok a harc, Oly silány a harci pálma: Olcsó hírnév, darab kenyér És érettük odaveszne Ifjuságom minden álma!

Még csak nézem ezt a harcot S hány szép álmom omlott porba! Mért rohannék, hogy lelkemet Az életnek piszkos harca Minden kincstől megrabolja!...

Visszatérjek?... az a világ, Ahol álom volt az élet, Bezárult már rég mögöttem... A szép világ, ifjuságom Soha többé föl nem éled.

Oh, szép világ, álomvilág, Milyen sokszor elsiratlak, Az életnek rút harcáért – Ezer fátum törjön is rám! – Soha, soha el nem adlak.

Csak egy rövid, múló óra Boldogságod gyönyörébül S aztán... elég volt az élet... Bármi jön a válópercig, Véle lelkem csak kibékül...

Mert erőm nincs küzdelemre, Harcra nem csábít az élet, A sorompót át nem lépem, Szép világom rég bezárult S nincs, ahova visszatérjek!...

SORSUNK

Van az életben egy-egy pillanat, Erősnek hisszük szerfelett magunkat. Lelkünk repül, száll, magával ragad, Bús aggodalmak mindhiába húznak. Csalóka álmok léghajóján A vihar szépen fellegekbe tüntet, Míg lenn a földön kárörvendő, Gúnyos kacajjal röhögnek bennünket.

Van az életben egy-egy pillanat, Hogy nem várunk már semmit a világtól, Leroskadunk bánat terhe alatt, Szívünk mindenkit megátkozva vádol. Míg porba hullva megsiratjuk, Mi porba döntött – sok keserü álmunk, Nincs egy szem, amely könnyet ejtsen, Míg testet öltött fájdalmakká válunk.

*

Ez a mi sorsunk, mindörökre ez, Szivünk a vágyak tengerén evez, Hajónkat szélvész, vihar összetépi, De egy zord erő küzdelemre készti. Bolyongunk, égünk, lelkesedve, vágyva, Nincs egy reményünk, mely valóra válna, Míg sírba visz az önvád néma átka.

ŐSZ FELÉ

Sivár, őszt jósló, nyári nap. Tarlóból fújdogál a szél, Egy–egy lehulló falevél Szállongva széltől szárnyra kap.

Sivár, őszt jósló, nyári nap. A mult bús romjai közül, Emlékek szálldosnak körül S lelkem borzadva felriad.

Sivár, őszt jósló, nyári nap. Emlékezés, hulló levél, Temetőből a kósza szél, Felébredés kripták alatt. Sivár, őszt jósló, nyári nap. Enyészet közelg, jön a tél, Szállong az emlék, falevél S reszketve széltől szárnyra kap.

Sivár, őszt jósló, nyári nap. Romok közűl a szellemek Alvó szivet ébresztenek. Ébredés a kripták alatt...

SZÍNHÁZBAN

Nincs egy tűrhető szereplő, Unalmas, rossz mind a hány, Ha hiányzik páholyából Az az édes, barna lány.

De ha ott van, oly elnéző, Engedékeny, jó vagyok: Kritikát a barna kislány Szép szeméből olvasok.

VAN OLYAN PERC...

Van olyan perc, mikor szivünkben Az élet lángja fellobog, Van olyan perc, mikor azt hisszük, Hogy lehetünk még boldogok. Szép asszonyarcok hosszú sorban Reánk ragyognak, intenek, Velünk vannak a csókban, borban Ámor és Bacchus istenek.

De oly muló a mámor üdve, Elszáll az ámitó remény, Nem igér édes boldogságot, Miként a mámor éjjelén. S míg ránk tolúl a végzet átka, A mely lelkünkre visszajár — Szívünk olyan, olyan üres lesz, Mint a mámort adó pohár.

ÉRTED

Csodálom a gyönge embert, Kiről mondák, regék beszélnek, Ki nagy merészen égbe szállt És elorzá kincsét az égnek, Hogy tűz, meleg és láng sugára Mindent hevítsen, hasson át S áldást hintsen a nagy világra.

Lelkem kibontja szárnyait, Égig tör fel gyors repüléssel, A fényt, sugárt, mit ott talál, Magába szívja szomjú hévvel És ennyi fényt – a földre szállva – Pazar kezekkel hint reá Egy édes-kedves kisleányra.

ÉN SZÉP VILÁGOM...

Én szép világom, Boldogságom. Arcod borúsnak Miért látom? Sóhaj tör elé Kis szívedből, Ragyogó könnycsepp Szép szemedből.

...Ha hű sziveddel Érzed, érzed, Hogy el fog veszni Üdvösséged, Csókolj meg forrón Utoljára, Haljunk meg most a Boldogságba!...

EGY CSÓKODÉRT

Elmúlt a régi, tiszta vágy, Amellyel egykor környezélek, Epesztő, forró, balga láz Égető lángja sorvaszt érted, Egy csókodért mindent od'adnék Egy csókodért nem kell az élet! Egy forró csók, egy ölelés... Lázas szivünk összedobogna... Aztán jöhet, mit bánom én, A kárhozatnak égő pokla! ... Nincs kárhozat, mely ily gyönyörre Eléggé gyötrő, kínos volna!

VÁLASZ

Azt írod a leveledben: Menjek haza, jobb lesz otthon; Meggyógyulok, nem lesz annyi Kínos álmom, kínzó gondom. Ott éltem át ifjuságom, Jól tudod, hogy visszavágyom, Menjek haza. Így hivogatsz Legkedvesebb jó barátom.

Mért hivogatsz? Ismered jól Szívem minden álmát, kínját, Eltévesztett életemnek Integető, sötét sírját. Míg ott voltam, addig éltem, Volt szép álmom, volt reményem, – Kiüldözött a valóság, Tudod jól, hogy mi lett vélem.

Nem az vagyok, aki voltam, A réginek váza, romja, Amit eddig nem ismertem, Összetört az élet gondja. Az a világ, amit éltem Ifjúkori tündérfényben, Reménytelen, bús lelkemnek Rég bezárult édes éden.

Közeleg a végső óra... Minek is hívsz haza engem? Könnyebb lesz a végső búcsú, Hogyha addig elfelejtem Mennyországom, boldogságom, Tört reményem, édes álmom, Mit gyülöltem, mit szerettem, Ami tartott a világon. Ne hivogass, de te jöjj el, Mikor én már nem hívhatlak. Vigy magaddal oda vissza, Ahol ábrándjaim laktak... ... Hol a szív szép álmát szőtte, Ott legyen a pihenője, Hova mindig vágyott: ott, a Diákdombi temetőbe'...

TEMETETLENÜL

Érzem: a mámor csöndes éjjelében Háborgó lelkem már pihenni kezd És lassan, lassan, csaknem észrevétlen Reám borul a virradatlan est. Hideg szívvel, közönnyel nézek mindent, Ami még nemrég lelkemig hatott; Mi lett belőlem? Emberek közt járó, El nem siratott. bús élő halott.

Még kacagok, ha rám borul a mámor, De ez a kacaj már nem az enyém: Kísértő hang halottak országából, Melynek itt feledt tagja vagyok én. Tán ajkamon víg nóta is megcsendül S hallgat a régi méla, keserű – Szívem megrezdül ismerős hangokra, Mint egy eldobott, rozzant hegedű.

Olykor meg mintha visszaemlékezném Egy szép életre, mely el, tovaszállt, Melyben még volt hatalmas, izzó eszmém Megostromolni magát a halált S aztán... megtörve, éjjeltől borítva Járom tovább a kiszabott utat; Mi lett belőlem? Temetői fejfa, Mely a világnak egy nevet mutat...

ELTAGADOM

Eltagadom, hogyha kérdik: »Elmult minden, nem szeretlek!« Úgy fáj ez a képmutatás, Úgy fáj ez az én szivemnek. De mit tegyek? Hivalkodjam Bánatommal a világnak? Vagy lenézve, kinevetve Siránkozzam még utánad?...

Rejtegetem szivem mélyén, Féltve, fájón a nagy titkot: Hogy feledni el nem tudlak, Hogy nem leszek soha boldog!

LÁTTALAK...

Láttalak a multkor, Mosolyogva néztél, Éppen úgy, mint akkor, Mikor megigéztél. Vérpiros ajkaid Mosolyogni kezdtek; Olyan bájos voltál, Mint mikor azt sugtad: ȃdesem, szeretlek!«

Láttalak a multkor, Mosolyogva néztél, Gyönyörű vagy most is, De meg nem igéztél.

Vérpiros ajkaid Mosolyogni kezdtek; Olyan bájos voltál, Mint mikor hazudtad Ezt a szót: »Szeretlek!«

EGY SZÉP LEÁNYHOZ

Hajnalsugár csókolta bimbó, Egészen gyermek, kis leány. Ki-kipirul szép, gyermekarca, Majd gyorsan ismét halovány. Ragyogó szeme vágyva fürkész, Majd ábrándozva megpihen: – Mennyi báj kedves gyermekarcán, Mennyi vágy fénylő szemiben! Elnézem ezt az édes arcot, Elnézem némán, hosszasan. Szívemben kínos emlék ébred, Amely a multon átrohan... – Ilyen volt Ő is: rózsabimbó, Ilyen volt Ő is: szép leány, Ki öntudatlan bűbájával Rabjául tartott oldalán...

Elnézem ezt az édes arcot, Valósággá lett lelkemet És, míg a mult ismét kitárul, A szívem úgy sejt, úgy remeg: — Ha olyan lesz, ha elragadja Magával őt is a világ!... Óh, látom sorsod — jó előre — Szegény, korán hervadt virág.

A teremtés legszebb gyöngyéről Úgy rendelték az istenek, Hogy egektől kölcsönzött báját Ne léha ajkról hallja meg. Egy férfinak nemes szerelme Legyen az égi, tiszta út, Amelyen az asszonyi szépség Fenséges öntudatra jut!

MILYEN AZ ŐSZ?...

A felhő sem olyan, mint nálunk És milyen más az őszi fény! Nem csókol oly megejtő csókkal, Mint ifjuságom szép helyén. – Milyen az ősz? Olyan bűbájos Álomba ringat most is ott?... Megkérdeném, de messze vagytok Százszor irigyelt boldogok.

Megkérdezem magától, édes: Milyen az ősz? Oly szép talán, Mint mikor egymásról álmodtunk Sok fényes tündér–éjszakán? – Milyen az ősz? Az őszi rózsa Nem hervadt, szép, mint egykoron, Amikor együtt nézegettük Elábrándozva boldogon. Az őszi rózsa olyan szép volt Akkor; most is emlékezem, Hogy féltünk a korai dértől, Ha nézegettük kettesen. Az őszi rózsa s mi szerelmünk Milyen hamar elhervadott... – Milyen az ősz maguknál, édes? A nap még most is úgy ragyog?

Hogy ragyogott! Hogy szórta fényét Magára, édes és reám, Az az ősz volt a legszebb s maga A legszeretettebb leány. Ha eszembe jut, oly fájdalom Égeti most is lelkemet... – Milyen az ősz maguknál, édes? Annál szebb – érzem – nem lehet!

Itt hűvös ősz van. Lehullott már Az első, hideg őszi dér, Lemondani tanít a hulló, Búcsúzó, sárgult falevél... Az én szívem is rideg, fásult, Csak néha sóvárg és beteg... — Milyen az ősz maguknál, édes? Óh írja meg! Óh írja meg!...

DAL A RÓZSÁRÓL

A szép leány a búcsuzáskor Egy rózsát tűzött fel nekem. Piros volt lágyan feslő szirma, Jelképed, égő szerelem! Könnyű csókot lehelt reája S mint álomkép már messze szálla S én fájó szívvel, könnyes szemmel Sokáig néztem még utána.

Elhervadt már a rózsabimbó, Amit a szép leány adott. Hervadtan őrzöm, hisz' a multból A sors csupán ennyit hagyott... Pedig a lányka könnyü csókját Könnyeim már régen lemosták, De most tudom, hogy ez a csók volt Sejtelmes, végső »Isten hozzád!« A szép leány a rózsabimbót Most más legénynek tépi le, Most más legényért dobog, lángol Szerelmes, forró, kis szive; Más csókolja kicsiny – kacsóját, De megőrzöm a hervadt rózsát: Én kaptam annak a kis lánynak Legelső, tiszta, szűzi csókját!

MUTAMUR

Emlékszik az arany napokra, Ugy-e, emlékszik, édesem? A lugas árnya enyhén fedett be S ott üldögéltünk kettesen Irtózatos szerelmesen.

Szerelemről suttogott minden, Csiripoltak a verebek, És mi nem mondottunk egymásnak Sablonon kívül egyebet — Mért voltunk olyan gyerekek?

A mama is megnézett néha, Nyugodtan ment ismét odább: »Hadd játsszanak szegény gyerekek, Játéknál nem mennek tovább, Hisz' ők még olyan ostobák.«

És mi csak ültünk, üldögéltünk Traccsolva sok mihaszna szót, Pedig szerettünk volna szólni Egymásnak szépet, lángolót De – mersze egyiknek se vót.

No, aztán, ha egyedül voltunk, Volt elég önvád s gyötrelem. Majd szétvetett bennünket olykor A sok hevítő érzelem, Ugy-e, hogy így volt, édesem?

A multkor aztán nagy sokára Ismét találkoztam veled, Azaz magával. Hosszú ruhát Öltött azóta már kegyed, Nem kurta szoknyás kisgyerek. Alig vártunk az együtt-létre, Sóhajtoztunk a mult felett, Elmondtuk, amit elhallgattunk Nem oly régen, mint gyermekek, Vágyán ábrándos képeket...

De mikor aztán úgy magunkban Gondolkoztunk az eseten, Rájöttünk, hogy bizony a multból Kinőttünk szépen, csendesen Maga is, én is, kedvesem...

Maga egy dandyt kívánt látni, Ki úgy szórja a bókokat, S talált egy száraz ifju embert, Aki tanult ugyan sokat, De – nem mulattat lányokat.

Én a régi lányért epedtem, Ki szende volt és angyali, Nem bomlott az egyenruháért, Szerelmet nem mert vallani, De maga – nem a hajdani.

Emlékszik e históriára És nem mereng el e felett? Nem mondja, mint én – könnyes szemmel, Hogy: Boldogok a gyerekek, Mert tudják, mi a szeretet!

EPILÓGOK

I.

Vége! Nem reszket a kezem, Míg leírom e szót, Úgy áldom az órát, A szép találkozót, Mint most a búcsuzót.

Álom, Gyönyörű álom volt, A Te kezed szőtte, Áldjon meg az Isten Százezerszer érte, Milliószor érte!... Ha fölcsendül egy hang a multból: A Te ezüst hangod repül felém S én úgy foglak áldani újból, Mint szerelmünknek édes reggelén; Ha epedő dal száll föl szivemből, Teneked legyen szentelve dalom, Hiszen Te voltál, aki szeretni, Aki dalolni Megtanitottál, édes angyalom!

III.

Majd, ha a »Hymen« rovatában Olvasni fogom a neved, Még egyszer fog a szívem fájni S aztán végképpen elfeled!...

Előszedek egy csomó verset, Mind szépen a tűzbe dobom S megírom – a gratulációt Egy négyszögű papiroson.

HAJH, GYEREKEK!...

Hajh, gyerekek, hogyha néha Pohár mellett elmerengek, Mind ott vagytok oldalamnál, Kiket lelkem úgy melenget. Fölkapom a poharamat, Koccintanék szépen, sorba, – Magam vagyok, akkor látom S égő könnyem hull a borba.

Nagyon szép kis társaság volt. Egyik léhább, mint a másik. Átgondolok minden órát A keserű búcsuzásig... Mennyi kacaj, mennyi tréfa Hangzott el a kis szobában, Nem búsultunk, fülig úsztunk Borban, sörben, adósságban. »Ha nincsen pénz, ád az Isten!...«

– És ilyen volt minden elvünk,
Nem gondoltunk soha arra,
Hogy a sorssal harcra keljünk.
Gazdag szívvel, víg kedéllyel
Fittyet hánytunk a világnak,
Ölelkező lelkeink tán
Nem is itt a földön jártak.

Hajh, gyerekek, jó barátok, Oda szívem reménysége. Tudom jól: a szép napoknak Mindörökre vége, vége... A baráti kedves körből El kell szállnom, messze szállnom, Mi marad a drága multból? – Fájó szív és kínos álom...

De hagyjuk ezt. Nem miközénk Való ez a méla nóta. Csakis azért írtam, hogy rám Emlékezzetek meg róla. – »Szegény Bandi« – mondjátok majd »Vajjon merre van az árva« – – Fujjátok el a nótámat: »Meghalok én nemsokára...«

HERVADÁSKOR

Hervadáskor, pusztuláskor, Novemberi dérhulláskor Tinálatok, lent a kertben Ránk hullott a falevél. Az öreg fa hervadt lombja Mintha nékünk szólott volna, Mintha minket intett volna: Vigyázzatok, jön a tél!

Hervadáskor, pusztuláskor, Novemberi dérhulláskor, Visszasír a lelkem hozzád, Szép szerelmem, kedvesem. Mintha ott a kertben lennék. Száll a levél, száll az emlék, Szálló levél, szálló emlék Körülrepdes csendesen... Hervadáskor, pusztuláskor, Novemberi dérhulláskor, Tinálatok, lent a kertben Most is hull a falevél. Most is hervadt a fa lombja, De most mintha sírva szólna: Úgy-e, úgy-e nem hittétek, Rövid a nyár, itt a tél...

BÚCSÚ

Emlékednek végső foszlányát, Ledöntött bálvány, eldobom, Egy sóhaj és Isten hozzátok Szerelmes, lázas, balga álmok, Lelkem továbbszáll szabadon.

A szerelem szép világától Megtörve, fájón búcsuzom. Elrablá tőlem ifjuságom, De elhagyott tündér–világom Búcsuzva meg nem átkozom.

Búcsuzom. – A szerelem lángja Addig tart, míg az ifjuság. Sírján a meghalt ifjuságnak Letörtem egy édes leánynak Meghalt szerelmünk ciprusát.

E cipruság utolsó dalom, Elzengem ezt is még neked, Benne sír lelkem régi álma S drágán megváltott szabadsága Bezárult édenkert felett.

Lelkem szabad. Fakó világban Repülhet, szállhat szabadon. Nem kötik már a régi vágyak, Romjain egy letűnt világnak Elzengtem utolsó dalom.

Lelkem szabad. Feloldva minden, Mi szárnyait leszegezé. Repülhet már a magas égig Vagy egy kopár temetőn végig – Most ásott, néma sír felé... Emlékednek végső foszlányát, Ledöntött bálvány, eldobom, Egy sóhaj... óh, bár véle szállna Egy üres élet végső lángja, Míg elcseng utolsó dalom!...

EGYEDÜL.

Hideg, sötét éj van: itt ülök szobámban Kihűlt, fásult szívvel, búsan, egyedül... Odakint a hűvös, őszi éjszakában Hervasztó, hideg szél egy dalt hegedűl. Hervasztó, hideg szél miről is dalolhat, Mint az elmulásról?... Ismerem e dalt... Édes reményekről, amelyek csak voltak, Melyeknek emléke őrületbe hajt!...

Virágot dermesztő, novemberi szellő Ne zúgd e siralmas, síró éneket, Ami régen elmult, ami vissza nem jő, Sirjokból ne ébressz tört reményeket! Hiszen e bolond szív, hogyha már nem érez, Szép reménye, vágya mind, mind tova szállt, Nyugodt, de ha egyszer öntudatra ébred, Kéri a megváltást, kéri a halált!...

Elmulás zenéje, bús őszi, hideg szél, Feledni akartam, altatni szivem, Dacolni a múlttal, úgy-e, mily rideg cél? De ez, amin lelkem megnyugszik, pihen... Novemberi szellő, jobb lesz, ha kioltod Az emlékezésnek régi lángjait, Engedd, hogy feledjek, hiszen az a boldog, Kinek nincsen semmi, semmi vágya itt!...

MI KÖT IDE?...

Mi köt ide engem, Hol nem szeret senki? Ez idegen helyen Mit tudok szeretni? Ha elmegyek innen, Minek vágyom vissza? Lefekvő órámban, Felkelő órámban Mért fakadok sírva? Mért szebb itt a virág S illatosb, mint bárhol, Hangosabb az erdő Madárdalolástól? Dalos kedvű szívem Mért tud csak itt lenni? – Itt érez igazán, Itt tud csak igazán Gyűlölni, szeretni...

Ragyogó, sugáros Énnekem itt minden, Pedig, ki szeressen, Tudom jól, hogy nincsen... Ide köt, ide fűz Lelkem régi álma: — Bearanyoz mindent Legelső szerelmem Leszálló napjának Aranyos sugára, Búcsúzó sugára...

ITTHON

Áldott kezeddel símogatsz meg, Anyám. Intő szavad még mintha hallanám, Míg rám borulsz S áldott kezeddel símogatsz meg.

A régi intést elfeledtem, Anyám. Azért zúdult annyi vihar reám; Úgy összetört... A régi intést elfeledtem.

Beteg vagyok, az élet megtört, Anyám. Hol az a vágy, mely hajszolt hajdanán? Már nincs vágyam, Beteg vagyok, az élet megtört.

De fáj nekem, hogy úgy szeretsz Te, Anyám. Mondd, miért sírsz? Engem siratsz talán?... Nem érdemlem... De fáj nekem, hogy úgy szeretsz Te. Már hallom a harangszó hangját, Anyám. De jó is itt, e csendes kis tanyán – Leroskadni... Már hallom a harangszó hangját...

FUIMUS

Nem voltam én mindig Ilyen csendes ember, Sokszor talált ébren A pirkadó reggel. Sokszor ráragyogott A hajnal sugára Egy-egy nekibúsult Jó kompániára.

Eltemetni való Mindig akad bánat. Hejh! volt akkor dolga A boros pohárnak! Szomoru szíveknek Szép szomorú nóta És gyöngyöző bor volt A meggyógyitója.

Könnyen jött még akkor S könnyű volt a bánat, Könnyű volt elűzni A boros pohárnak. Talán a bánat is Könnyen indult útra, Mikor az indulót Gyurka cigány húzta.

Mintha más törvénye Volna a világnak, Nem olyan, mint régen. Nehezebb a bánat... Mint egy titkos erő Uralkodik rajtam, Elnémítja, mikor Panaszra nyíl ajkam. Hiába fojtanám Tivornyába, borba; Nem válik el tőlem, Hozzám van láncolva! Hejh, most a szivemről Nem száll el a bánat, Ha megiszom borát. Az egész világnak!...

A MULTAK ÁLMÁN

A multak álmán, balgaságán Nevetni hogy tudsz, édesem?... Feledheted a régi álmot, De ne gúnyold ki sohasem, Azt az édes, szerelmes álmot, Melyből az élet felriaszt, Ne hidd, hogy a szemedre hányják, Hiszen csak álmodtuk mi azt!...

Lásd, gyötrelmes, nehéz az élet, Ha hitünk mind a sárba hullt. A keresztet miért viseljük, Ha elfeledve már a mult?!... Ha elfogytak emlékeink is, Az életnek nincs terhe sem, A multak álmát, balgaságát Mért gúnyolod ki, édesem?...

JÉGPÁLYÁN

A pálya partján álldogáltam, Ott lenn játszott a víg sereg. Úgy volt, vagy nem, de legvígabbnak Én, lányka, téged néztelek. Szép arcod égett, kipirulva Csak úgy repültél, szép leány... Nem csoda, hogy a jégre vittél Engem is egykor, hajdanán.

Vidám kacaj csengett közelben, Előttem siklottál tovább. Lehet, hogy nem engem nevettél, Tán leesett a korcsolyád S nevetted, hogy annyi gavallér Ajánl mohón segéd-kezet, Kiket úgy fogsz a jégre vinni, Mint jégre vittél engemet. Csak azt nem értem semmiképpen, Hogy még nagyon sok lány van ott, De nevetését mindeniknek Túlcsengi a te kacajod. Hogy feltünést kivánsz te keltni – Rólad feltenni nem lehet Másnak – de én tudom, mióta A jégre vittél engemet.

Ismerlek jégen, bálteremben, Szalonban, utcán, mindenütt, Tudom, hogy üres szíved, lelked, Fagyod egy vulkánt is lehűt. Te mindig csak ragyogni vágyol S örülsz a hóditás felett... Sajnos! csak akkor tudtam mindezt, Hogy jégre vittél engemet.

Te csak repülj, repülj tovább is, Repülj egy hosszú életen, Ne ismerd meg azt a fájdalmat, Melyet szereztél énnekem... De – talán – majd egyszer csalódva Fel fog zokogni jégszived S meg fogod bánni, nagyon bánni, Hogy jégre vittél engemet!...

ISMERETLEN ÁTOK

Az én útaimon Nem nyílnak virágok, Sötétség vesz körül, Csillagot nem látok... Virágokat tépnek, Napsugárban élnek Milyen sokan, mások!... Engem megfogott

Engem megfogott egy Ismeretlen átok.

Nem adott az élet Nyugodalmat, békét, Feldúlta lelkemnek Végső menedékét; Nincs már egy reményem, Szivemből már régen Eltüntek az álmok... Megfogott, megölt egy Ismeretlen átok!

MESÉT MONDOK

Ott künn hüvös van kikeletkor, Szívünkben tavasz, szerelem. Ott reszket a korán nyilt virág, Itt elhalt már a gyötrelem. Még nem oly régen nyári napnak Lángjától sem hevült szivünk, Most csodás meleg fűzi egybe: Tavasz van, remélünk s hiszünk!

Künn hűs szellő tép le virágot, Jer! hajtsd vállamra kis fejed. Télről regél a kósza szellő, Mesét mondok én is neked. Sivár életről, hosszú télről, Enyészetről beszél regém... De ne reszkess hát, drága kincsem: Tavasszal, csókkal végzem én!

... Bohó gyermek volt; álmodozva, Vágyón kezdé az életet, Szívében vágyak lángja égett... – Róla mesélek most neked. Ha láttad volna, mint ölelte Karjával a világot át, Megszántad vón' szegény rajongót, Ki semmiért mindent od'ád!

Mindent! Hiszen szívének kincse Volt gazdagsága, mindene! Dobogott, vágyott, égett e szív, Százhangu dallal volt tele. Óh! de a dal elhangzott árván, A vágy sóhaj lett nemsoká: Szeretet szárnyán merre szálljon? Nincsen rokonszív, nincs hová!

S eljött a tél. Didergő lelke Úgy reszketett, mint kis madár, Melynek lehullott pelyhes fészke, Ha elhervadt az enyhe nyár. Ajkán elhalt már rég' az ének, Reménye eltünt, el... tova... S ha visszaszállt egy pillanatra, Egy sejtés űzte el: soha! Tovább bolyongott fázva, némán, Nem ejtett ajka egy panaszt, De bánat ült a sáppadt arcon, Ki látta meg? Ki látta azt! Egy szép leány volt. Olyan lágyan, Epedve kérdé bánatát... Egy fénysugár tört át az éjen: Van még a földön jó barát?!

Van még. Az ifju hitte, hogy van. Szíve megnyílt. Ajkán a dal Felcsendült ismét; forró vágyba Olvadt belé a bús sohaj. A sebzett szív újult reménye Általragyogta új dalát: Vihar után a nap pazarlóbb, Ragyogva szórja sugarát...

Délibáb volt a lány szerelme, Mely kopár pusztát szánva-szán, Csalóka fényét önti rája, Hogy így enyhítsen bánatán. Elszáll, midőn a nap is tűnik, Ha közeleg az éjszaka, – Elszállt a lány, elűzte tőle Az élet egy kis vihara.

Szegény fiú! Nem sírt. Miért is? A sors kegyetlen zsarnokunk, Haragja akkor sújt le mindig, Amikor boldogok vagyunk. Amikor szerelmet sovárgunk, Egy csontváz karja nyúl felénk... ... Ez a sorsunk... De te miért sírsz, Édes szerelmem? Fáj mesém?

Ne sírj, ne sírj! Nem mondom tovább, Ölelő karod fogjon át. Ajkad zárja mesélő ajkam, Mely a te csókodért sovárg. Ujjá teremt, égig emel föl, Felejtet mindent ez a csók... E csók az én bús mesém vége S lehet-e vég, mely csattanóbb?

ÖRÖK VÁGY

Ha ellobog majd ifju lángom, Ha majd zokogni sem tudok S a sok, rommá verődött álmon Dermedten összeroskadok, Vajon a nyugvás tompa kínját Érezni nem lesz oly nehéz? Vagy vágyón fogom visszasírni Az örök, kínos szenvedést?

Ha ellobog majd ifju lángom S örök megnyugvás int felém, Milyen szellem fog felkeresni Testemnek porladó helyén?... Az örök vágy lángszellemének Árnya kisért majd engemet, Mert, hogy vágy nélkül elhamvadjak, Érzem, tudom, hogy nem lehet!

AZ ÉLET

Az élet a zsibárusok világa, Egy hangos vásár, melynek vége nincs. Nincs semmi tán, melynek ne volna ára, Megvehető akármi ritka kincs. Nincs oly érzés, amelyből nem csinálnak Kufár lélekkel hasznot, üzletet; Itt alkusznak, amott már áll a vásár, A jelszó mindig: eladok, veszek!...

Raktárra hordják mindenik portékát, Eladó minden, hogyha van vevő: Hírnév, dicsőség, hevülés, barátság, Rajongás, hit, eszmény és szerető. Aki bolond, holmiját olcsón adja, Az okos mindig többet nyer vele, A jelszó: egymást túl kell licitálni, Ádáz versennyel egymást verve le!

A szív az üzlet leghitványabb tárgya S eladják mégis minden szent hevét. Akad vevő rá, egymást licitálja, Hogy a holmit atomként szedje szét. Folyik a vásár harsogó zsivajban, Az egyik kinál, másik meg veszen, Csak néhol egy-egy végképen kiárult, Kifosztott lélek zokog csendesen. Egy-két bolond jár-kél a nagy tömegben, Bolondok bizton, balgák szerfelett, Eddig az ő példájukat követtem, Ezután én is másképpen teszek, Lelkem, szívem kitárom a piacra, Túladok én is minden kincsemen... ... De nincs erőm ily nyomorulttá válni, Óh, nincs erőm, én édes Istenem!...

VÁLASZ

Azt, amit más őrülten hajszol Egy hosszú, kínos életen, A kétség átkos órájában A sors megadta én nekem. Nem a nyugalmat. Az én lelkem Megölné a csend, nyugalom, Csak egy intést, biztatást vártam, Ha zokogásba fúl dalom, Szívemből ömlő, bús dalom.

Áldott a kéz, amely megadta Ez áldott, édes biztatást, Áldott a szív, mely némán szenved S mégis tud vigasztalni mást. Hát más is érzi azt az átkot, Melytől zokog minden dalom? Óh! akkor nem fog porba sujtni Bús végzetem, a fájdalom, A dalba ömlő fájdalom...

Azt, amit más őrülten hajszol Egy hosszú, hosszú életen, A megértő, biztató hangot A sors megadta én nekem. Tudom, hogy múló pillanatra Enyhült a régi fájdalom, De azért légy ezerszer áldott Te, aki átérzed dalom, Szívemből ömlő, bús dalom.

HAMVAZÓSZERDÁN

Meghajtom bűnbánón fejem S mit rég' tevék, imádkozom. Általnyilallik lelkemen Egy rég' nem érzett fájdalom. Egy rég' nem érzett fájdalom Imára szólit engemet, Hisz' örömtől imádkoznom Oly régen-régen nem lehet.

*

Ez a nap már rég' az én napom, Ez a bánat régi, régi kincsem, Nem a bűnbánásra alkalom, De örök lelkiharc, örök Isten! Nem az örömnapoknak álmát Siratom némán, könnytelen szemekkel, Hanem lelkem borongó árnyát, Kisértő, rémes szellemekkel...

*

Ejh! hagyjuk a sirást, Sírjon, kit bűne sírni késztet, Pohár csendüljön, ébredjen a szív: Ma ünnepel halál, enyészet... Ma zokogástól hangos a templom, Könny a szemekben, hamu a fejen, – Dalra fel, míg mások zokognak, Ez a nap az én régi ünnepem!...

KOSSUTH HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJÁN

Virág borít ma csöndes sírhelyet, Körötte áll nagy gyászoló sereg. Élővirágok tarka kelyhein Mennyi tündöklő, drága gyöngy ragyog! – Ne szívd magadhoz őket, napsugár: Egy nemzet hulló könnyei azok!

A gondolat, mely messze elbolyong, Az érzés mind, mi szivünkben zsibong, Megtér, megáll a néma sír körül. E néma sír sok álmot visszahoz, Mert benne a mi vérző, hű szivünk: Kossuth Lajos nagy szíve porladoz. Kossuth Lajos... mennyit jelent e név! Szeretetet, bízó, honfi reményt, Szabadságot, mely világot megvált, Bosszút, melynek órája ütni fog!... Kijelentés, ezerszer szent e név, Egy nép szivében élő nagy titok!...

Mely ég küldött, Te szent Apostolunk, Midőn meghalni készült szép honunk? Elállott már e nemzet szívverése, Az égtől várt csak megváltó csodát: S Te megjelentél, testté lett vágyunk; Kivívtad a nép igazát, jogát!

Te izentél – így mondta azt a dal. És követett reménnyel a magyar! Te fényesebbé tetted hírnevét, Mint a küzdelmes, zordon századok; Te szabadságot adtál hazádnak! ... És az neked csak egy sírt adhatott...

Nem! Néked adta reményét, hitét, Te érted égő, szerető szivét! Téged minden magyar szivébe zárt, A síri hant csak tested fedte el: Téged szívünknek vágya teremtett, Szívünkben van Néked szentelve hely!

A nap heve nem vész el. Hiába A langy eső sem ömlik a tájra: Ha lesz oly kor, hogy a népek előtt A nemzet és haza összeomolt S nem lesz hon, csak világ, – a magyarnak Lesz hazája, mert Kossuthja volt!...

Nyugodj békén, hazánk Apostola! Nem fog feledni hű néped soha! A szeretet örök cél és erő, El nem veszti sem a jövő, se' mult, ——— Ki szeretett úgy, mint Te szerettél, Akkor is él, ha már a sírba hullt!...

... S ha mégis lenne kor vagy nemzedék, Mely elfeledné a Kossuth nevét – Ne éljen akkor igaz hazafi, Vagy hogyha él, tagadja meg hitét S átkozza meg – bár szíve szakad meg – Szentségtörő, hálátlan nemzetét!...

ÜDVÖZLET

Behúnyt szemekkel újra látlak, Kedves, szép hely, köszöntelek! Májusi szellő, virág-illat Elhozta hozzám képedet. Görbe utcáid újra járom, Rabjául ejt sok régi álom S álmomban látlak tégedet.

Erdőd, hegyed már lombot öltött, Kertedben nyílik a virág, Az áldott nap meleg sugárit Fényes kévékben szórja rád. Fény és illat a szívbe tódul, Mely mámoros ez égi csóktúl, Fellángol és szeretni vágy.

A te napod, a te virágod Ejté meg egykor lelkemet; Azt a napot, azt a virágot Feledni nékem nem lehet! Ébredő szív első szerelme, Van-e ki téged elfeledne?... Van-e ki téged eltemet?...

Köszöntelek, tündéri, szép hely, Köszöntelek, szép barna lány, Fényes sugárba öltözött nap Első szerelmem hajnalán. Elmúlt szívem sok régi álma, De május fénye, illatárja Virágot és fényt szór reám — Jöhetsz hát, élet éjszakája!...

ÁLMOK UTÁN

Gyermek vagyok. Temetőben Tarka szárnyú pillangókat kergetek, Átrohanok könnyű szívvel Sok besüppedt, elfelejtett sír felett.

Gyermek vagyok. Megfürösztöm A ragyogó napsugárban lelkemet, Nem látom a hervasztó őszt, Csak a fényes, napsugáros életet. Gyermek vagyok, kinek lelkén Minden napfény, minden sugár átragyog, Eltemetek, elfelejtek Minden sebet, minden régi bánatot.

Gyermek-szívvel elfelejtem, Hogy csalóka, ámító az őszi fény És hogy engem megcsalt eddig Minden álom, minden tündöklő remény.

Gyermek vagyok: temetőben Tarka szárnyu pillangókat kergetek S álmaimnak temetőjén Csalogató álmok után sietek...

KÁVÉHÁZBAN

(Ajánlva Ódry Árpád barátomnak)

Kávéházi sarok-asztal, Körülüljük szépen. Így szoktuk azt minden este, Így szoktuk azt négyen. Diskurálunk, elpletykázunk Egyről-másról, sorba ---Másképen a téli este Rém-unalmas volna.

Egyik színész, másik költő... Összeillik szépen. Valamennyi bohém fiú, Van miről beszéljen. A hír és név, a dicsőség Valamennyi célja... Mégis, mégis úgy elborong A négy fiú néha...

Es ilyenkor biztatgatjuk, Vigasztaljuk egymást. Másra visszük a beszédet: – Lesz–e holnap telt ház? – A szép Lili kap–e csokrot? – Írt a hadnagyának? ... Addig, addig beszélgetünk, Míg elfut a bánat. Olykor-olykor kijelöljük, Hogy ki beszél máma, Mindeniknek van valami Jó históriája. Elsiratott ábránd éled Mindenik mesébe', Visszaint az ifjuságnak Messze bolygó fénye.

Egyik este véletlenül Én jöttem a sorba, Mesélni a féltett multról Nekem kellett volna. Amit talizmánná tesznek Hosszú, kínos évek: A legelső szerelemről Szóljon hát az ének!...

Belekezdtem... De egyszerre Megbénult a lelkem, Feltárult a mult előttem Emlékekkel telten... Egy kis város, ahol egykor Olyan boldog voltam, Egy szép leány, kiről egykor Annyiszor daloltam...

Elszédített ennyi emlék, Szemem könnybe lábadt...

– Mért is kérdeztétek az én Bús históriámat?... Bánat ült a fiuk arcán, Elhallgattak szépen... Ott csillogott az a könnycsepp Mindnyájunk szemében...

VALLOMÁS

Te, akinek annyi szived van, Ahányat lelked megteremt, Aki színes kaméleonként Varázsolsz multat és jelent, Kinek a szín fényes világod, Melyet lánglelked áthevít – Ki tudnád-e vajon nevetni Egy bús poéta könnyeit?...

Ki tudnád-e vajon nevetni, Mert úgy imád, mert úgy szeret, Ahogy nem a színpadon szoktak, Vagy az életben – emberek; Hogy szép lelked teremtő lángját Úgy nem áhítja senki más; Hogy szerelmét el nem rabolná Sem távolság, sem megszokás.

Te, aki már ezer élet közt Osztottad szét a lelkedet, Elképzeled, hogy egy egész szív Mást nem, csak tégedet szeret. Hogy azt, ki a festett világban Elvesztette önnönmagát – Egy bús poéta úgy imádja, Mint az igazság angyalát...

Elhiszed-e egy ismeretlen, Álmot szövő költő szavát? Elolvasod szívéből vérző, Szerelmes, bánatos dalát? Meg fogod-e szíved kérdezni, Vajon szeretni tud-e még, Vagy trubadurod megsajnálni Lelkednek kegy gyanánt elég?...

Szívem szorul a félelemtől S megrendül a kétség alatt, Hogy szeretni csak színpadon tudsz S magadnak élned nem szabad. Hogy szíved e rajongó álmon Csak gúnyolódik, csak nevet... – Még nem érzéd szivem szerelmét, Már itt a vég... Isten veled!...

ŐSZI ÉJSZAKÁN

A szél ha hűvös éjszakákon Lehűti mámoros fejem, A te hideg, utolsó csókod, Az jut eszembe én nekem.

Hiába száll agyamra mámor S virrasztok annyi éjszakát, Mindig érzem annak a csóknak Halálos, dermesztő fagyát. Ajkad akkor tapadt ajkamra Utólszor... aztán vége volt... Talán tavasz sem volt azóta, Az egész világ néma, holt...

Mikor a szél fülembe sugja, Hogy csóknak, üdvnek vége van, A sírból is életre kelnék: Zokognék, sírnék hangosan!...

OKTÓBERBEN

I.

Úgy vártalak, virághullásnak, Bús hervadásnak ünnepei! Úgy vártalak, örök enyészet Édes gondjának fellege... Úgy vártalak... és itt vagy végre, Van ami fásult lelkem tépje, Hozsánna néked, elmulás!...

Az őszi fényt láttam először. Bölcsőmre bús mosolyt vetett, Akkor zizegtek halkan búcsut A sárgult, hulló levelek, Amikor még örök törvényed Nem ismertem, változó élet... Hozsánna néked, elmulás!...

Az örök halált ismerem csak. Oly édes bánat ez nekem. Én csak lemondani tanultam, Mióta rovom életem. S ha elér a létezők vége, Bús, őszi szél édes zenéje Csengjen fülembe csendesen – Hozsánna néked, elmulás!...

II.

Itt is olyan, olyan a nap sugára, Mint messze, otthon: fényes, ragyogó. Hogy itt a vég – jól tudja – nemsokára És mégis vigan táncol a bohó. Itt is olyan, olyan az én szivem még: Hiú reménnyel mély sebet takar S bár érzi jól az elmulás keservét, Lemondani még nem bír, nem akar!...

HA SZERETLEK...

Ha szeretlek, akkor hazugság, Amit igaznak hittem én. Hazugság a sírás, a bánat S az összetörtnek hitt remény. Hazugság akkor minden, minden, Egy átálmodott kárhozat, Amely még szebbé fogja tenni Az eljövendő álmokat.

Ha szeretlek, akkor vergődve A halált nem hívom soha, Eltűröm még a szenvedést is, Nem lesz az élet Golgotha. Mikor álmomból fölébredtem, A percet meg nem átkozom – A lelkedhez kapcsolom lelkem S mint régen, ismét álmodom.

Ha szeretlek... Ne adja Isten, Hogy hazug legyen ez a hit!... De mért?... Legyen hitvány hazugság, Elég, hogy engem boldogít. Ha úgy érzem, hogy most szeretlek, Haljak meg most, ez üdv alatt, — Többet ér egy hosszu életnél Egy álmot nyujtó pillanat!...

NEM...

Nem, nem hiszek! Mért űzzem én a lelkem Epedő vággyal bolygó fény után?... Minden reményem megtört a keserven, Hisz balga, őrült ábránd volt csupán.

Ne hívj, ne csalj, szerelem szép világa! Az én világom irdatlan, sötét, Ezer tavasz s ezer tavasz virága El nem zavarja fullasztó ködét.

Ne hívj, ne csalj, én nem tudok szeretni, Lelkem kifosztott, nyomorult, szegény. Elkárhozástól meg nem váltja semmi S a te sugárod: őrjöngő remény. Tűnt ifjuságnak visszajáró árnya, – Az lettem én... a mult után futok... Isten hozzád, szerelem szép világa! Ne hívj, ne csalj, szeretni nem tudok...

RÁD EMLÉKEZTEM...

Fájdalmas arcú, tettető Madonnám, Kiről epedve annyiszor daloltam, S akitől csókot sohasem raboltam; A te emléked elszállott ma hozzám.

Füstös kávéház asztalánál ültem, Valami fojtó mámor szállt agyamra, Dehogy hallgattam víg hegedűhangra, Hallgattam némán, búsan, elmerűlten...

Amíg rikoltva, vígan szólt a nóta, Sűrű, nehéz köd fogta át a lelkem, Szívemre lelni nem tudok azóta!

De mikor vád lett a cigány vonója S vádolva, sírva zokogott a nóta, – Rád emlékeztem s a szívemre leltem...

A NAGY SZERELEMBŐL...

A nagy szerelemből Nem maradt meg semmi. A multat olyan jól El tudtam feledni: Nem emlékszem másra, Csak a búcsuzásra.

Megfogtam kis kezed Hűséget fogadva, Kacagás volt nézni, Hogy meg voltunk hatva S míg ott álltunk ketten, Majdnem sírni kezdtem.

Engem a tömegbe Vitt az élet árja, Itt meg hamar elszáll Az ifjukor álma... Vissza ugyse kapnám, Minek is siratnám?... ... Megszeretik egymást Ifjú és leányka. Tündér–álmot szőnek, Sírnak is utána, – Megszeretik egymást S elfeledik egymást!

Ne búsuljunk rajta, Nem segítünk rajta. Józannak kell lenni, A világ azt tartja. Régi mese, régi... Kár róla beszélni!

Tudom, hogy hű hozzám Jómagad se lettél, Álmodozó szívvel Minek is szeretnél? Az álmoknak vége, Nem adnak pénzt érte.

Kalmár szívvel járjuk Tovább a világot, Kacagjuk a multat, Kacagjuk az álmot S hogyha találkoznánk, De jól is mulatnánk!...

A nagy szerelemből Nem maradt meg semmi, Álmaim olyan jól El tudtam temetni, Nem emlékszem másra: Csak a búcsuzásra...

JÁZMIN NYITOTT...

Jázmin nyitott a kertetekben, Kissé regényes, de nyitott. Talán akkor támadt lelkünkben Az elválasztó mély titok. Talán akkor jutott eszembe, Hogy ámítom csak önmagam S talán te is másra gondoltál, Míg rám borultál szótalan... Eszünkbe jutott mindkettőnknek Az édes, kínos pillanat, Mikor szívünk először nyílt meg A nyíló jázmin lomb alatt, Mikor nem vágy volt a szerelmünk, Csak titkos, bűvös sejtelem: Talán akkor jutott eszünkbe, Hogy ez már nem a szerelem!...

A MULTÉRT

Amikor én rajongó vággyal Követlek, várlak tégedet, A multnak álma száll meg akkor, A mult és az emlékezet. Nem a tied az a rajongás, Óh, nem a tied az a vágy, — Csak pillanatnyi édes álom: A visszatévedt ifjuság.

Zavart, beteg, megtört a lelkem, Ezer fájó sebet kapott, Lázas hittel úgy érzem néha, Hogy tőled várhat balzsamot. Várlak, követlek, szomjuhozlak, Te vagy a célom életem... ... Pedig tudom, hogy már a multat Nem adod vissza énnekem.

Szerelmi vágy, szerelmi álom Emléke, fénye űz feléd, Keresem az elvesztett édent, Remények, álmok édenét... Amikor én rajongó vággyal Követlek, várlak tégedet, A multnak álma száll meg akkor: A mult és az emlékezet...

ÁLMODOM...

Álmodom néha
Szilaj, merész, fájó,
De mégis édes álmokat.
Vihar tör rám
Rémes, talán a mindenséget
Fenyegető vad erővel
S én e viharral
Egyedül, mint egy megkövült szobor,
Szembeállok!...

Álmodom néha,
Hogy minden teremtett
Éltemre tör, haragos átkot
Ordít reám
S én mosolyogva,
Kimondhatatlan büszkeséggel
Várom a harcot,
Melyet egy világ,
Egy egész világ
Esküdt ellenem
S melyet úgy fogadok,
Mint egy aljas lelkű koronás fő
Az udvaroncok porba hulló,
Gyalázatos hizelgéseit!...

... S álmodom néha A legmerészebb, legszebb álmot, Dalaim egy világ fülébe zengnek S hangoztatják a megváltásnak Szent, égi szózatát Egy megtévedt nagy világ előtt. Hangjára hangos, bús zuhanással Omlik a porba hazug bálványok Százezere S avult, buta korlátok, Melyek elzárták a világot Egy világtól, Recsegve dőlnek össze. S én, míg a pusztulás közt Jós szemekkel látom, Mint áll elő egy jobb, Tisztább világnak Zöld hajtása a romok közül, Szívem megnyíl S fenséges érzés hatja át dalom, Melynek refrainje Messze, messze száll S mint a megváltásnak Uj evangéliuma Áthatja a világot E szózat: Diadal! Diadal!...

... S álmaimból Otromba zaj riaszt fel. Köröttem régi minden s undorit. A megváltásról, a diadalról Lázas álomban álmodtam csupán... Szívem teli ugyan, De mi belőle felsír, felszakad, Nem egy világot Ujjáteremtő diadal-ének, Hanem a lebilincselt erő Tehetetlen, bús zokogása...

AZUBA

Kigyúlt az égen esti csillag, Szállong az éjben rózsa-illat. Valami édes, halk zene Távolról mintha zengene... Szerelmes, fájó, bús a nóta: »Sirászi kertben nincs már rózsa, Vérpezsditő, szerelmes éjen, Olajfa erdőn, hímes réten Merengve várok, mindhiába... Ölelni készen, csókra vágyva, Szomjas szívvel itt kell epednem... Nem jön; nem jön az én szerelmem, Hogy szép fejét ölembe hajtsa, Míg csókra vágy és szomjaz ajka, Hogy üdvünktől a bűvös éjjel Megreszkessen szerelmi kéjjel S az erdő fojtó illatárja, Míg lágy szellőkön messze szállna, Mint egy csapongó, égi mámor Susogna üdvről, boldogságról Leroskadva egy rózsakerten... De nem jön, nem... az én szerelmem. Ez a világ már nem a régi, Szerelmi tűztől lángban égni, Hallgatni bűvös éj szavára Csókért epedve, csókra vágyva Vonaglani kínos gyönyörbe', Szeretni mindig, mindörökre – Nem, nem lehet már... vége... vége! Szerelmünk ádáz ellensége, Hideg szívű, kegyetlen férfi Mért jöttél hozzánk üdvöt tépni? Szeretni csábít mézes ajkad, Szerelmi szóra mégsem hallgatsz. Mért csábítád el hű szerelmem. Mért kell hiába esdekelnem? Elepedek egy csókra várva Magános, csendes éjszakába'... Mit várok én a régi csókra? Sirászi kertben nincs már rózsa...«

*

Ott lenn, a tenger méla partján Fanatikus beszéd kél ajkán Míg szavára buzgón vigyáznak — Az idegennek, a Messiásnak. Szól. Hangja a varázsos éjben Majd csengve száll, majd súgva, mélyen. Arcán ragyog a hitnek pírja, Minden szava a szívnek írja, Minden igéje hitet épít S úgy hallgatják lelkes beszédit Szép ifjai Palesztinának... S egy közülök a régi lángnak, Sok bűvös éjnek áldozatja, Szép homlokát végigsimítja. Leborul a Mester lábához, Poros saruját könnye mossa, Jövőbe hisz és multat átkoz... Egy dal sirámát szellő hozza, A partnál sír, zokog a nóta: »Sirász kertben nincs már rózsa«.

*

Elhal a dal utolsó jajja, Közelg a hajnal, száll az éj. Nem dalt hoz a szellő fuvalma, Melyből epedve sír a kéj, – Egy őrjöngő, szerelmes asszony Sír, átkozódik fúló hangon, Hogy szép teste belevonaglik... Vad átka lent, a partra hallik:

»Atkozott légy, Galileai! Atkozottak, kik benned hisznek! Szíved kihűlt, szeretni lángtalan s irigyled a mások gyönyörét. Hideg ésszel, számítón, kajánul tőrt vetsz szívére ifjainknak s balga, hitvány, vad tanaiddal elcsábitod Palesztinának legszebb ifjait. Legyen átkozott őrjöngő tanod! Nevedben ölje ember embertársát, tagadja meg szívének vágyait, sanyargassa testét, lelkét, szivét. Bilincse légyen mindenik tanod, sötétben járjon ezredévekig! Legyen nyomorult!... Mint amilyenné engemet tevél s velem annyi rajongó szivet.

Legyen átkozott az a nemzedék, melyet a te vallásod felnevelt, hirdesse balgán szeretet szavát, de szeretni ne tudjon soha! Vér, szenvedés jelölje lépteit, annak, aki téged meg nem tagad s csak akkor legyen boldog az ember, mikor vallása ismét szíve lesz s megátkozza a te emlékedet Galileai! Légy átkozott!...«

... A nap feltünt az égen, Beragyogott egy új, csodás világot, Sok század mult azóta s most sem tudjuk: Hogy fogott-e, vagy nem fogott az átok?!...

FÉLHOMÁLYBAN

I.

Ott ültünk némán, édes félhomályban, Te elmerengve s égő vágyban én. Álmod hová szállt s kié volt a vágyam, Titok maradt az, szívünk rejtekén. Talán a mult viharzott át előtted S előttem halkan tűnt fel a jelen... ... Neked talán már bántó, kínos álom S nekem már kínos vágy a szerelem...

Hidd el, mi csupán csaljuk a világot, Arcunkon is hazug az ifjuság, Én nem török le illatos virágot S neked sem kell már soha mirtusz-ág. Én az álmod szeretném visszahozni, Te tán szivembe vágyat oltanál – Küzdünk egymásért hasztalan, hiába: Köztünk a multnak tiltó romja áll!...

II.

A szívedből egy–egy sóhaj Átnyilallik a szivembe... Egyedüli kincs tetőled: – Amit adhatsz még nekem – A szivedből egy–egy sóhaj... A szívemből egy-egy sóhaj Átnyilallik a szívedbe... Oly kevés maradt a multból... Amit néked adhatok: A szívemből egy-egy sóhaj...

III.

Ne vádoljunk senkit a multért, A vád már úgyis hasztalan. Talán másképp lehetett volna, – Most már... mindennek vége van!... Úgy szeretnék zokogni, sírni A sírra ébredt vágy felett, – De ránézek fehér arcodra S elfojtom, némán, könnyemet.

Várunk a csendes félhomályban Valami csodás balzsamot, Mely elfeledtet mindent, mindent S meggyógyit minden bánatot... Leolvasom sáppadt arcodról A rád erőszakolt hitet És megdöbbenve sejtem, látom, Hogy nem hiszel már senkinek!...

IV.

Nekünk is volt még fiatalos lelkünk, Mi is tudtunk még hinni valaha. Ami hevünk volt, mind elfecséreltük S ami hajnal volt, az most éjszaka. Te ott a deszkán ki nem oltott vággyal Hamvadsz el lassan, némán, egyedül, Én meg, szakítva emberrel, világgal, Bolyongok árván, temetetlenül.

Nekünk is volt még fiatalos lelkünk, Magasba vont és így — a porba vitt. Megnyugvás útját epedve se leltük, Szivünkből végképp elszállott a hit... ... Olyan a színpad, mint a lant világa, Kifosztja lelkünk s lelket mégsem ad — A boldogságért küzdtünk, mindhiába: Boldognak lenni nekünk nem szabad! Nem jó kép itt az »őszi napsugár«, Mit mi érzünk, nem késő szerelem. A szerelem nem szánalomra vár S te szánalomból érzel csak velem. Én reszketek egyedül elkárhozni, Magammal vinném beteg lelkedet... De végzetünkkel mindhiába küzdünk: Nekünk együtt még halni sem lehet!...

SOK SIKERT ÉRJEN!...

A multkor, hallom, rólam beszélt, édes, — Szép magától, hogy emlékszik reám — S megkérdezé (igazán mily kedélyes!) Ki »érdekel« most, melyik szép leány? Sajnálom azt, hogy itt kell adni választ És azt, hogy én még mindig verselek — De levelet csak nem írok magához? Személyesen meg nem beszélhetek.

Nos, köszönöm hát aranyos figyelmét, Valahogy csendben én is megvagyok. Húzom az élet sok prózai terhét S nem félek már, hogy »búmban meghalok«. Az öreg Plátót megtagadtam végképp, Az ő tanában nincs más, csak üröm — Egyszóval, édes: én kijózanodtam S az új szerelmet szörnyen kerülöm...

De hogy figyelmét én is viszonozzam:
Hát maga hogy van?... Gondja nem lehet,
Van már új csillag (zavarba ne hozzam!),
Aki jó párti s nem ír verseket.
Jó, hogy a dráma ilyen vígra fordult
S egy kis házasság lesz a vég talán —
Én a szerepem most már befejeztem:
Sok sikert érjen, édes szép leány!...

FINITA...

Vége van. A függöny legördült, Komisz darab volt, megbukott. Hogy maga jobban játszott, mint én?... ... Magának jobb szerep jutott! Én egy bolond poétát játsztam, Ki lángra gyúl, remél, szeret — Maga becsapja a poétát, Kell ennél hálásabb szerep?!...

Kár, hogy kevés volt a közönség. Nem kapott illő tapsokat, Pedig ilyen derék játékért Máskor kap rengeteg sokat. Mert e szerep nem most először Hozott magának nagy sikert: Volt már olyan bolond poéta, Aki magának hinni mert...

Én magam e csúfos bukásért Vádolni nem fogom soha, Ez volt az utolsó csalódás, A szív utolsó mámora. Egy percig újra fellángoltam, Álom volt, balga, játszi fény; Megtört egy kegyetlen játékon, Leáldozott egy lány szivén...

Vége van. A függöny legördült, Végső akkordot rezg a húr, Elszállt a hitem, ifjuságom, Utolszor voltam troubadour... Eddig a vágy hevéért vágytam, Most már a hitben sincs hitem, Ártatlanság, szűzi fehérség Bolond meséjét nem hiszem.

Vége van. A függöny legördült, Komisz darab volt, megbukott, Rám tán halálos volt a játék, Magának érte taps jutott. Így osztják a babért a földön, Hol a szív sorsa siralom... ... Hány ily darab játszódott már le Ezen a monstre-színpadon?!

HAZA...

Én Istenem, de szomorú utazás lesz. Úgy reszketek, félek tőle, Mintha nem is hazamennék, Hanem messze idegenbe, Egy szomorú temetőbe...

Abban a kis fehér házban, tudom én jól, Csak nagyobb lesz majd a bánat. Hogyha tudnák, mivé lettem, Gyöngéd szóval nem hívnának, Előre elsiratnának.

Szegény anyám zokogott a búcsuzáskor. Sáppadt arcát most is látom... Nem maradtam. A világba Kergetett sok büszke álmom... S eltemettem ifjuságom...

Én Istenem, de szomorú utazás lesz. Úgy reszketek, félek tőle... Miért nékem hazamenni?... Az én utam nem hazavisz, — Egy szomorú temetőbe...

ELVÁLUNK

I.

Elválunk most már. Te is elmégy, én is. Hogy összeforrott a mi sorsunk mégis. Engem egy halvány arc űz messze, messze S neked másutt is én jutok eszedbe... Elválunk most már, te is elmégy, én is, Felednél mindent s emlékezel mégis!...

Eszedbe jut majd, eszedbe jut néha Egy szegény bolond, rajongó poéta, Ki meg sem csókolt, csókodra se vágyott, Csak bolond szívvel szeretett, imádott... Elválunk most már. Te is elmégy, én is, Felednél mindent s emlékezel mégis!... Gondolkozom úgy néha, éjszakákon: Ami történt, egy kész modern regény. A hősnő már régen túl van az álmon, A hős pedig – tán nem is hős szegény. S miként az öreg Dumas rég megírta: Kaméliára pénz is kell elég, Szükség volt a Deus ex machinára S megjött a Mentor, gazdag és derék.

Enyém aztán a regény többi része, A tragikum komikummal vegyes... De ez már csak egy balga szív regénye, Foglalkozni evvel nem érdemes. A mámorban akartam elfeledni Egy mámoros, bolondos, bús regét — Ugy-e, jó tárgy vón' egy modern regénynek? Perverzitás, mi lenne más egyéb?!...

III.

De majd, ha egyszer – valami csodából – A régi lángot visszanyerhetem, Megéneklem e szomoru szerelmet, Akkor tán nem fáj, ha emlékezem...

És szólni fog majd egy lányról a nóta, Kiről egy balga trubadur dalolt, Ki eltiport egy dallal telt világot S ki – mint a többi – gyenge, léha volt.

IV.

Elválunk most már. Eladtad a lelked... Hisz' én mi voltam?... Álmodozó koldus, Szívvel fizettem csupán a szerelmed!...

Te fényre vágytál. Meglelted a fényt is, De majd a fényben keresed a lelket – Felednél mindent, emlékezel mégis!...

A MŰHELYBEN

I.

Kifáradtam...
Nincs erőm a küzdelemre.
Ide vágytam
S itt vagyok én eltemetve.
Ide vonszolt
Valami rossz, nehéz álom —
Szegény anyám!...
Könnyes arcát most is látom!...

Kifáradtam...
Nem ezt hittem, nem ezt vártam.
Csalatkoztam —
Úgy, mint minden ideálban...
Lélek nélkül
Vonszolom a nehéz jármot...
A műhelyben
Így hullnak szét mind az álmok...

II.

Beteljesült. Nem hittem akkor És most megtörve elhiszem. Hiába küzdtem lelkesedve! Itt meg nem értett senki sem. Küzdöttem balga küzdelemmel, Szétosztva minden szent hevet; Ólombetűkbe tördeltem szét Rajongó, égő lelkemet.

A nótám sem olyan, mint régen, Kesernyés, fáradt, színtelen, A műhely nem múzsák tanyája, Igazi dal itt nem terem. A régi dal egy-egy akkordja Úgy néha-néha visszacseng, Lelkem nem ad választ szavára, Szívemben kínos, néma csend...

III.

Fáradt vagyok, pihenni vágyom, Mámoros, lázas éjszakákon Megöltem lelkem, testemet. És roskadozva, összetörve Tovább vonszol valami mégis: Pihenni nékem nem lehet!... Egy szikra tán maradt a lángból?... Valami mégis ide láncol, Mitől megválnom nem szabad: Édes méreg, mely testet rombol S melynek lassan ölő cseppjében Felolyad minden akarat!...

EGY KOPORSÓ FELETT

A nóta tán virágról szólott, Mely elfonnyadva hullt a porba... A rongy-falakra ráborultál, Zokogtál, sírtál fuldokolva... A nagy tudat akkor szállott meg, Hogy, míg meg nem fojt, el ne hagyjon, A halál akkor jegyzett volt el, Szegény, rajongó gyermek-asszony!...

A rongy-falakra ráborultál...
Köztük vesztéd el ifjuságod,
A színpadon mosolygó arccal
Temetted a sok fényes álmot;
Kacagtál és daloltál mindig,
Nehogy a szíved megszakadjon —
Oh, be nyugodt, be boldog lettél,
Szegény, rajongó gyermek-asszony!...

JOBB NEM VAGYOK...

Jobb nem vagyok, mint annyi sok más, Egy beteg kornak dalosa. Vergődöm az ellentétek közt, De irányt nem lelek soha. Magas, dicső eszmék hevítnek, De elkap a tömegnek árja: Bennem van a kornak erénye S bennem van minden léhasága...

De néha, lázas éjszakákon Lehull előttem a lepel, Eszembe jut, hány édes álmot, Hány ideált temettem el; Reám szakad lelket zaklatva Egy eltévesztett élet vádja S egy-egy megtisztult dalba ömlik Lelkem felújult ifjusága...

MÉG EGYSZER

ÉG EGYSZER...

Még egyszer meghajolni késztet A lelkem régi, színes álma, Még egyszer, ím, tárva elétek, Ami az enyém, ami drága: Piacra vont az ifju évek Álmodni vágyó ifjusága...

Mikor először szőttem álmot, Beteg, de szűzi volt a lelkem, Nem volt, mit el ne hittem volna, Nem volt, mit meg nem érdemeltem, Volt istenem, volt szépről álmom S volt kurta szoknyás lány szerelmem...

Volt... volt. Ez a másodvirágzás, Ez már csak az álmoknak álma A cél nem cél, a babér nem zöld, Nem pálma már többé a pálma. Rövid szoknyás lány mit sem adhat, Nekem sincs már semmim, csak lázam, Ilyen olcsó lelket nem kapnak: Csak egy forint, kérem alássan!...

Csak egy forint... Piacon volnánk!... Mit szégyenkezzem, ez a vásár, Eladom még a megvetést is, Az én lelkem már úgyis lázár, A piacról hulljon még rá sár! Ím, bevallom, hogy nyomorultan, Mit sem remélve, mit se várva, Még mindig van az én lelkemnek Szárnyakat adó büszke álma. És bár előttem vak sötétség És bár előttem mit se látok: Még mindig meg tudok én vetni Egy nálam is bénább világot! Im, bevallom, hogy nem hiában Vergődtem, nyögtem, vártam, éltem, Megleltem az igaz világot, Megleltem az én dölyfös énem, Megleltem, ami visszaadja, Amit az élet elragadt: Annyi szenny közt a legtisztábbat: İm, megtaláltam magamat!... Ím, megtaláltam s a piacra Kivonszoltam, hol áll a vásár: Ez én vagyok, hitvány és büszke, Érints, vevő és hullj reám, sár!

... Még egyszer meghajolni késztet A lelkem régi, színes álma, Még egyszer, ím, tárva elétek, Ami az enyém, ami drága, Piacra vont az ifju évek Bénán is büszke ifjusága...

ÉJIMÁDÓ

I.

Leplét bár váltva öltse, vesse:
Az én világom nincs már messze.
Az én világom el fog jönni:
Hajnaltalan csodás világ lesz,
Az éj sohsem fog elköszönni...
Egére nem lesz csillag hintve,
Én leszek minden gyöngye, kincse,
Én leszek célja, üdve, átka
És mégis ez lesz legjobb, legszebb:
Minden világoknak világa...

Akkor már nem lesz semmi multam, Feltámadok, bár el se multam. Reménykedem, bár mit se várok, Elzúghatnak mögöttem békén A többi napderűs világok... Nem törtetek célra, titokra, Nem lesz szükségem asszonyokra, Nem keresem, aki megértett, En leszek a szent különélet, A hazug fények megvetője, A nagy sötétség, szent sötétség Tapadó, bárgyu szeretője. Köröttem nem lesz semmi kétség, Csak nagy sötétség, szent sötétség... ... Az éjszakában állva, fázva Várlak, szerelmetes világom, Minden világoknak világa...

II.

... Fény ad színt a darabka kőnek, Fény ad színt minden agyvelőnek. A fény teremtett, fény teremt Fejet zsibbasztó végtelent S egyetlen egy kis, balga órát, Amelyben nyíló tubarózsák Vad illatába olvadunk... A fénytől élünk s fény vagyunk...

... Hejh, temető! Valamikor még Nap volt a lelkem, fény az álma S íme, most a nagy világosság Kerget belé az éjszakába... ... Légy áldott, legvalóbb legenda S a szent fény, mely most visszahoz; Az... az! A sötét volt az első. Fényt sohse látott szent kaosz. A nincs volt az első igazság, Onmagátszülte szent erény, A tagadás az első isten S első hazugság volt a fény. Színben pompázik, hazug álmok, Gyötrődő gondok gondozója, Hogy káprázón agyamba szállott: Elkárhozás volt az az óra... Azóta nincs már semmi új fény, Nem érzek semmi meleget, Sóvárgom a nagy éjszakákba, Várom a barna felleget, Multát a színnek, fénynek, vágynak, Borultát a nagy éjszakának...

III.

Hullj, hullj az asztalomra, Nyárnak hulló virága, Vadgesztenyék virága... Ott a bokroknak alján Csiklandott lány kacajja, Párzó, bujálkodó vágy Gyalázza meg az estét, Az édes nyári estét... Majd lesz est még sötétebb, Lehull a nyár virága, A gesztenyék virága. Köd fekszi meg a bokrot, Hideg lesz majd az este S elmulnak a szerelmek... Hullj, hullj az asztalomra: Szeretem a virágot, Az elmuló virágot. Ilyen szép nyári estén Nagy oktondin kiporzik S lehull az asztalomra... Az a ficánkoló lány, Ott a bokroknak alján Fázódva jár a ködbe', Ha jön sötétebb este S elmulnak a szerelmek...

Nem hull majd asztalomra Vadgesztenyék virága S az őszi csöndes esten Én maradok meg itt csak... Begázolok a ködbe, A sötét, lomha ködbe, Átgázolom a bokrot, A száraz, árva bokrot S bekiáltom a csöndbe: Az édes, szörnyű csöndbe: Elmultak a virágok, Elmultak a leányok: Én itt vagyok, maradtam És úr vagyok a csönden.

CSÓKOK

Lásd »A csókok átka« címen az »Új versek« kötetben

MESÉK

Ne csókolj, Miriám. Ártalmas éj ez, Én ismerem rég. Vissza-vissza tér Szomorú, bús, igaz mesékkel. Ne csókolj, Miriám, csúf ez éjjel És csókot adni vissza nem tudok, Nem csörtet, álmos testemben a vér. Mesélni kell ilyenkor, Miriám, Árnyak kerengnek, rémülök, futok, Fogj át, öledbe hajtom a fejem, Jaj, jaj, az a sok kínos szerelem, Amely űz, hajt olyan régóta már. Ne csókolj, Miriám, Margit és Erzsi vár.

Akkoriban mondatott én rólam sok dicséret és gáncsoló szó. Mondatott, hogy nagytehetségű ifjú lennék, de szörnyűképen semmisem leszek, mivelhogy szertelenségről adtam tanúbizonyságot.

Nem adtam én ellenben e beszédekre semmit. Hajszolt, űzött a rosszba kergető démon, s úgy hitték, hogy megöl az éjszakázás, mivel éjszakánként a mámort kerestem, s nappal álmos voltam és buta.

Mámor-árus helyeken pedig csak rossz leányokkal beszéltem én, és néha undorodtam magamtól, mert eszembe jutott, hogy e rossz leányok bemocskítanak.

Május volt, és a kertben ismertem meg Erzsit és Margitot.

Ők tiszta lányok voltak, és én nem tudtam ennek folytán velük beszélni.

Hogy ott ültek a rózsák bokra alatt, csak néztem őket. Tudtam, hogy ők tiszták, és áhitottam fehér kezüket megcsókolni...

... Akkor éjjelen még nagyobb volt fejemben és szívemben a mámor...

És szomjas voltam tiszta kezek csókolására, és reszketve gondoltam Erzsire és Margitra.

Égett az ajkam, szorult a torkom. Szerettem volna belekiáltani az éjszakába, hogy én egy tiszta leányt szeretek.: Erzsit vagy Margitot...

Így jött előmbe boros pohárral az ifjú, ki szintén ott ült velünk a padon; a rózsák bokra alatt. Lázasan, susogva kérdeztem tőle:

- Te is szeretsz?
- Igen...
- Tiszta lányt?

Súgva szólt:

Erzsit...

S én leborultam az ifjú vállára... Lázban égve nyögtem: Szeretem én is! Én is!... A tisztát, a szentet, Margitot...

Margit és Erzsi... Jaj, Melanie is jön, Ne csókolj, Miriám, hallod: ugat, Beszélek véle, beszélek róla, Ne csókolj, Miriám, hallod: ugat, Ő volt az én királynőm...

Hogy unottan köszöngetek nektek az utcán, ismerős idegenek, mit gondoltok rólam?...

Sápadt vagyok, nehéz járású, alázatos... Mit gondoltok rólam?...

Kacagtok, fitymáltok, míg mellettetek elbotorkálok... Honnan is tudnátok, hogy ez a sápadt, lomha, vézna ifjú egy száműzött királyfi?...

... Az voltam én! Rongyos cipőjű, foltozott könyökű, hatalmas királyfi. Rózsás volt az arcom, ragyogó fekete a két nagy szemem, hullámmal csapódott fehér homlokomra fekete hajam... S a trón, a trón!

Hatalmas aranytrón ragyogott felém. Nagy volt birodalmam, csodásan mesés nagy. A szívem, a szívem...

Az volt a legtelibb szív minden szívek között... Királynője is volt! Megálljatok.

... Hogy ott tanítottam a kis szobában, aztán bealkonyult, szomorú voltam volt nagyon. Künn kigyúltak, a lámpák s az én nagy szemeim belemeredtek az emberes utcába. Mellettem a leckéjét darálta a fiú, kiért négy forintot fizettek nekem... Aztán nagyon keserűnek éreztem a szívemet....

Sohase fognak az én szemeim úgy eltévedni, mint akkor. Sohase fog az szívem olyan keserű lenni, mint akkor. Sohase látom meg én többé Melaniet, ki nénje azon fiúnak, kiért négy forintot fizettek nekem...

És nem tudom őt elbeszélni nektek. Szőke volt a haja, és könny volt a szemében, és én nem láttam őt csak messziről...

És hogy nagy szemeimmel néztem a setétet, és hogy keserű volt az én szegény szívem, azt nem tudhatta Melanie, mert hogy nem ő fizette ki nékem a négy forintokat...

Én ott a setétben láttam a trónt. Aranyból való trónt, mely vár reám, királyfiára... Csakhogy nekem a víz még bemegyen a cipőmbe, és négy forintból nem csinálnak új ruhát. De végre is királyfi vagyok, és majd meglát engem Melanie, és virág lesz a hajában, s könnytelen lesz a szeme...

Így gondolám, míg nagy szemeim belemeredtek a setétbe, de kiszakadt a lárma a közelső szobából. Mintha ugatott volna szűkölő kutya, mintha a szívembe harapott volna valaki, és ijedten rántogattam a leckehadaró fiú karját.

- Ki az?...

Szólt a fiú:

- Melanie sír. A néma...
- ... És akkor éjszaka lidérc ült reám, s egy kutya harapta a szívemet. Aranyból való trónon láttam magamat. Jobbomon ült Melanie, a néma, és igen-igen sírt...

Most csókolj, Miriám! Óh, gonosz éjjel, Bús éjjele bús, való meséknek, Miriám, gyújtsd fel a vérem, Jaj, jönnek a mesék, Miriám, Miriám...

ÓDA A BETŰKRŐL

Lázas napok emléki egyre tünnek, Az utcákon zászló nem lengedez: Tudjátok-e, hogy nem piros betüs ünnep: Fekete betük ünnepe ez... Tudjátok-e, hogy zajban ünnepelni Nincsen jogunk s nekünk nem is lehet: Mi éjben, félve gyujtjuk a világot S jégtengerből csaljuk a meleget. Mi féltve őrzünk minden kis parázst is, Oh, mert nékünk kihűlni nem szabad, Száz istenük lehet a lármázóknak – Nekünk egy: a megváltó gondolat... ... A bálványok vajjon miből kapnának Szent gerjedést, vad honfiharagot, Jelszavakat, hahogyha nem volnának Apró, kiformált ólomdarabok. Tömjént nem kaphat egyetlenegy bálvány, Bölccsé, bolonddá válni nem lehet – Mi ünnepeltetjük a világot: ólombetűk és éji emberek: Mienk az ország, hatalom, dicsőség, Mienk a küzdés, bénaság, nyomor, Mienk a zsongó dalos; szerető szív S a romlást kérő, éhező gyomor. Minden mienk és semmink a világon, Mienk az élet legmaróbb sora, Nincs több joga senkinek a munkára, De ünnepelni sincsen több joga!... ... Légy üdvözölve szent, termékeny éjjel, Mikor világot gyújtunk a világnak, Mikor az eszmék szállnak szerte-széjjel, Mikor a betűk megváltást csinálnak, Mikor cseppenként szikkad ki a vérünk, Tüdőnk fullad, égő pokol agyunk, Légy áldva, nagy nap!... Nyomorultak Es dicsőek te általad vagyunk!... Mi vagyunk isten kiválasztott népe, Kik, íme, most fennen büszkélkedünk, Akiknek szívük csupa tiszta béke, De harcolunk és megfeszíttetünk... ... Rendelteték... Betöltjük rendelésünk,

Leszünk a megváltásért áldozat S krisztusi szívvel megimádjuk, Mi reánk sujt: a súlyos átkokat. S a fórumon mikor elült a lárma, A szíveinkben gyúlnak szent tüzek S megáldjuk üdvünk, kárhozásunk, Megáldjuk a fekete betüket!...

A LÁPON

Lásd Vízió a lápon címen az Új versek kötetben

KRISZTUSOK MÁRTIRJA

Lásd A krisztusok mártirja címen az Új versek kötetben

VÉN FAUN DALA

Pogányok üdve: érlelő nyár, Nyüzsgő világ, por és salak – Én, bús faun, karom kitárom És áldalak, megáldalak. Sugáros útjaid bejárom, Ha sugár nincsen is velem: Én vagyok a legvígabb koldus Aki dalol – az útfelen... Pán ébred. E fáradt világra

Egy új világ reszketve készül,
Egy új világ karját kitárja
S mi meghalunk ez öleléstül.
Jön új világ: Jön a szilajság,
Jön a gyönyörök új világa,
Örök nyara lesz majd a vérnek
S júniusnak örök virága.
Óh, szent pogányság, jövel, jövel már,
Várnak a bénák és az épek,
Én legjobban, ki nem tudom, csak:
Hiszem azt, hogy szép az élet...

HIDEG MÁJUS

Nem tudom én, hisz május volna most is, Van most is asszony, fény, illat, meleg, Elvétve tán nyit orgonavirág is, Vannak tán most is ifjú emberek, Józan eszét tán most is elhajítja Mámoros éjjel egy-egy szeladon: – De mégis, mégis, nem lángolunk, mint régen, Olyan ész nélkül, olyan szabadon...

Virágos ágyon nincs kedvünk pihenni, Ha est közelg s a vén nap búcsuzik, Csillagsugáros éjjel nem zokog fel A naiv, balga, édes naktmuzik... Más a virág, nem bódít most az illat, Ki álmodoz most május éjjelén?. Egy csöppnyi flirt s haza sétál az ifjú, Mert május van, de ő fáradt, szegény...

Járom a korzót, kergetem az álmot...
Mennyi szép asszony, nyíló szép leány!...
Borulj rám, álom, borulj a szívemre,
Tégy eszelőssé, úgy, mint hajdanán!...

– Mily édes arc!... Milyen termet!... Utána,
Májusnak ifja lettem újra én!...

... Ej, mért fárasszuk halálra magunkat,
Aludjunk inkább május éjjelén...

AZ UTOLSÓ RÉSZLET

Részletekben halok meg: érzem. Talán egy kissé gyorsan éltem, Vagy a szívem volt kissé nagy tán És hogyha megtelt néha adtán, Csupán az élet pillanatján, A perc üdvén csüggött a lelkem...

Mindegy. Sorsom megérdemeltem... Csalóka álmok léha bábja Nyűgként minek jön a világra?... Kinek nem kell a tucat-élet, Egész szépen aludni térhet, Ha elhamvasztja önnön lángja, Ha nincs tüdője s nincs több álma... ... Ablakomon beárad fojtón A ködös ősz hűs levegője... Kinézek: egy szemetes udvar, Középen egy pár cserje nőve.

A lomb, levél lehullott régen... Egy pár hervadt, fonnyadt levélen Mégsem adott túl még a cserje, A többi már a sárba verve...

Azt mondják, hogy így ősszel olvad A lélek át az elmulásba, Az elfonnyadt ifjú arcokból Ilyenkor lesz halotti lárva, Ilyenkor lesz múlttá az élet...

Engem nem köt semmi igéret, A nagy mindegyre esküszöm már, Óh, de az az utolsó részlet: Attól, csupán csak attól félek...

Ha feltámadnak mind az álmok, Ha fölkeresnek mind az árnyak – Óh, e rémes elszámolásnak Órájától reszketve félek!

De, hajh, az örök csendes éjet Nagy kínnal kell megérdemelni: És én meg fogom érdemelni!...

A HALOTTAK

Akik lakoznak csendben valahol, Szomorú fűz akikre ráhajol, Akiknek sírján halvány mécs lobog, A gyötrődést azok már rég feledték: Mi sírva élünk, ők meg boldogok...

Nádas, fehér ház szűk kis ablakán Néznétek csak az én édes anyám!... Pedig előtte mécses sem lobog... Óh, de akik csak halottat siratnak, Mellette mégis százszor boldogok...

TOVÁ BB...

Tarlott, összeégett mezőkön El-messzeszáll a gépdübörgés, Megáll a messzi tanya-ember: Sóhajtás ez vagy lassú hörgés?... Tán kárhozott lelkek siratják Az összeégett föld porát?... A kattogó tengelyt mi érte?... Tovább!... Tovább!...

A pihenésre nincsen óra, A könnyülésre nincsen álom, Útjelző a nagy ismeretlen S kherub-poroszló a határon. Árnyék, patak hiába csábít Lemosni hosszú út porát, Hívó ajk nincs... Csak futni, szállni Tovább!... Tovább!...

Alant a kék tenger morajlik, Fent végtelenség kékje int, Az elhagyott, messze tanyákról Átok a szél is, mely legyint, Elől a szörnyű rejtelmesség Rajzolja titkos sátorát, Hátha lesz egy kőpárna benne!... Tovább!... Tovább!...

LÁZBAN

Kit rég kerülnek a szerelmes álmok: Szerelmes szívvel, álmodozva járok... Május sugarát itta bé a lelkem – Májusi fényben gyógyulásra leltem, – Még csak kétszer láttam...

A sarkon állok lázban égve. Várva, Merről villan meg hófehér ruhája, Várom a régi, ifjú vággyal, kedvvel, Várom a régi diák-szerelemmel — — Még csak kétszer láttam...

Kigyúl az arcom, elfog az igézet, Újjászülettem, megváltott az élet, Kinek még tegnap nem volt vágya semmi, Ifjú, szerelmes trubadur fog lenni — — Még csak kétszer láttam!...

HAZUGSÁG NÉLKÜL

Hogy ámítni nem tudtuk egymást, Friggyé ez úgy sem válhatott, Én a nőt nem láttam sehol sem, Te meg a férfiállatot. Két sáppadt, fáradt ember üdvét Egymásra lelve sem leli, Hejh, édesem, kár volt ily ifjan Hazudni elfelejteni!...

Csak annyit tudtál volna szólni:

– Én ifjam, szép vagy és deli...
És én bár súgni bírtam volna:

– Enyém légy, tested vágyteli!
Talán egy kéjes pillanatra
Felébred két test, két halott,
Hejh, de mert hazudni nem tudtunk,
Friggyé ez még sem válhatott!...

ÁLDOMÁS

Áldomást tartok. Künn, vaksötétben zivatar harsog. Olyan, milyenben kőtáblát kapott Népösszetartó, nagy eszű Mózes... Az asztalomon gyilkoló szesz...

Ennek a gyilkos, butító lének Nagy szerepet szánt a balga élet, Öntudatrabló egyedül itt lenn, Ami felséges, uralja minden, Az alkohol a romboló isten!...

A földön mindig éltek emberek, Tudásra vágyók, telhetetlenek, Nagy agyvelők, ferdült koponyacsontok, Voltak a földön mindig–mindig Világmegváltó, balga gondok.

De volt a világon megváltó mámor, Volt butitó szesz, parányi sátor, Hol mámoros fej kőpárnát kapott, Hol elbutultak felséges agyok... Kik a tömegnek széles vállán ültek, Kik Pantheonba, Parnasszra kerültek, Jámbor merengők, hízó testek voltak, Kik alkudozva írtak és csaholtak. A nagy tudóktól nem maradtak tettek, Ők a nagyságnak mártírjai lettek. Csodás fejük oly rémes lázban égett, Mihez jeget nem adhatott az élet, Szemük olyan kegyetlen tisztán látott, Hogy pokolnak látták meg a világot S kik rátermettek messiási sorsra: Belefúltak mámorba, alkoholba.

Züllött nagyok, mártírjai az agynak, Ez éjszakát ti értetek virrasztom, Bizsereg már a mámor agyvelőmben: Én sem hiszem, hogy valaha virradjon. Ferdült agyaknak mindig egy a sorsa, Bolondok háza vagy a zsibbadt mámor, Nőni fog a ti számotok sokáig, Felejtett, züllött félisteni tábor.

A lázas agy butuljon el örökre, Nagy gondolatra szükség nincsen itt, – E gyilkos szeszt tireátok köszöntöm, Nyugalmatokra: elzüllött zsenik!...

FUIMUS

De jó, ha elszállt minden álmunk, Ha nem tudunk senkit szeretni, Ha érzéketlen kővé váltunk, Ha nincs reményünk s nincs több álmunk.

Hullhatnak forró könnyek értünk: Nem érezzük terhét a vádnak, Hitvány ellen nem forr a vérünk, Csókot, ütést egyként nem érzünk.

Mit sem várva, mitől sem félve Állunk ez őrült forgatagban S ha eltipornak összetépve: Voltunk... aztán... mindennek vége.

MISZTÉRIUM

Csak az a mély és szent igazság, Amit magába rejt a lélek, Idétlen semmi, játszi hívság, Amit leírok, elbeszélek. Rendelteték, hogy néhány ember. Tépődjék, sírjon mindhiába S hogy meg ne értsék... Néhány ember Ezernyi éve így csinálja...

Rendelteték, hogy dalba sírja Néhány szegény bolond a lelkét És hogy úgy sírja mindig dalba, Hogy soha-soha meg ne fejtsék, Hogy amíg jár-kél a világon, Álmodozó bolondnak hívják, Hogy a lelkét borítsa ködlő, Dalokban zsongó, játszi hívság.

Óh, én tudom, hogy gyönge szómban Csak gyáva vágy az, ami vadság, Hisz lelkem minden pillanatja Romlást hozó, csodás igazság. Ködön keresztül, vaksötéten, Meg nem fejtett titkokba látok S átkozottként kell rejtegetnem Ezer csodás, igaz világot.

Nagy éjeken szeretnék szólni: Nem, nem birok tovább bilincset, Nem, nem birok tovább titkolni Ennyi világot, ennyi kincset. Világrontó nyilatkozásnak Égből lopott lángjától égek!... ... S miket leírok, elpanaszlok –– Csak szóba ömlő semmiségek!...

STRÓFÁK

I.

Viaskodik, csatáz a lelkem, Hogy önnön–gyászát csak hazudja, Hogy útja a bolondok útja És én magam még meg se leltem... Viaskodik, csatáz a felhő, Hogy ő eget bevenni jött el S a szomjas földre hull özönnel, Ha perce, a lehullás, eljő.

A felhő csak úgy sejt az égrül, Én már vagy kétszer belenéztem S nem láttam mást a ködnél mégsem.

Lehullani csatázás nélkül: Ez nagy!... S így szólni a viharban, Lehullottam, de – így akartam.

II.

Én édes, első asszonyom, Tudásnak érett almafája: Te bűnöd az én Gascogne–om!...

Ki asszonycsókot kért s kapott már, Sem bolond, sem bölcs nem lehet, Gőggel telt lelke csak sajog, vár...

Én édes, első asszonyom, Te általad lettem futó bölcs, Te bűnöd az én Gascogne-om!...

BÉKESSÉG ÜNNEPÉN

Békesség most tinéktek, emberek. Orvendezzél, derék világ, Hangozzatok, jámbor legendák, Zsolozsmák, bibliák, imák. Kicsi gyertyák, lobogjatok föl, Bóduljunk tömjénnek szagán!... Szép dolog ez!... Így kell csinálni Minden karácsony-éjszakán... Hejh, szép az istenes legenda, A csillag, a jászol, az élet, Ki lehetne még vele húzni Talán még néhány ezer évet... Békesség hát néktek, emberek, Örvendezzék a vak, a béna: A jászol benne van a legendában S a jászolban benne a széna... Különben is az élet csupa vígság, Utvesztőkből csillag vezet ki, A pásztorok és bölcs királyok Szinte futnak -- egymást szeretni

S a betlehemi félhivatalosban Miként egykor meg vala írva: Mindenkit jászolánál várja Az arany, a tömjén, a mirrha... Örvendezzél, derék világ, Harsogjatok, jó, égi villik, Örvendezzél, derék világ, Te meg vagy váltva tudniillik. Lobogj, kis gyertya! Meg nem árthat Ennyi kis fény tán a világnak. Odakint szörnyű nagy a kétség, Odakint szörnyű a sötétség. Odakint szörnyű vaksötétben Sirály sikoltoz, vércse vijjog, Bagoly huhog, kóbor eb szűköl... Odakint valami nagy titkot Rejteget a sötét világ, Jó lesz mormolni szaporábban A szent zsolozsmát, bibliát. A föld könnyektől terhesült meg S a terhesült föld ing, remeg, A vajudó kínnak gyümölcse Nem lehet más, csak szörnyeteg... Ami sóhaj, nyögés, kín, szenny volt És rettentett a földgolyón, Vad orkánban kitörni készül, Világot törve, rombolón, Évezredes tragédiának Bosszuló vége fenyeget, Vad-éhesen, vad harcra készen Állnak iszonyú seregek... A Messiást nem várják immár, Nem kell többé a Messiás, Hazug a megváltás meséje, Szentségtelen a szentirás, Hazug minden, amit az ember Évezredekkel istenné tett, Csak egy igazság – közös jussú S egyenlő végű – ez az: élet... Am ne nézz ki az éjszakába, Orvendezzél, derék világ, Hangozzatok, jámbor legendák, Zsolozsmák, bibliák, imák, Ne halljátok a föld-dübörgést, Menjen tovább a szürke élet, Közelg a földi végitélet... Addig lobogi csak, kicsi gyertya, Harsogjatok csak, égi villik, Örvendezzél, derék világ, Te meg vagy váltva tudniillik.

ZSÓKA BÚCSÚZÓJA

Akihez szólott a legelső nóta:
Zsóka menyasszony, férjhez megy a Zsóka...
Még kurta szoknyás lány volt egy pár éve
És nemsokára a más felesége...
Így van megírva pár rövidke sorba,
Mintha ez olyan természetes volna.
Az a reporter mit tudta, hogy ebbe'
Egy kész regény van végleg eltemetve,
Bevégzett regény, be nem végzett álom:
Zsóka volt az én első ideálom...

Megejt varázzsal édes, ifju emlék, Mintha most ismét az a régi lennék, Mintha még mindig könnyű vón' a nóta Mintha még mindig hű lenne a Zsóka, Mintha még mindig tudnék szőni álmot... ... Pedig meghaltak mind az ideálok... Ahogy elhangzott az az első nóta; Édes kis Zsókám, haldoklom azóta, Reményem, álmom mind, mind semmivé lett, Meghalt. Magával. Maga volt az Élet...

Maga férjhez megy, édes kicsi Zsóka, Mást fog ölelni, másé lesz a csókja... Óh, legyen boldog majd avval a mással, Ölelje Magát olyan forró vággyal, Ahogy én egykor átölelni vágytam, Szerelem-éhes, boldog, ifju vágyban... Haljon el most már minden emlék, nóta, Feledjünk mindent: menyasszony a Zsóka...

ÉLES SZEMMEL

A világ az izmos butáké, Kik hangulatban, hitben élnek, A magamfajta nyomorékok Csak vizsgálódnak és henyélnek, Annyi édes, színes hazugság Környékezi szegény szívünket, Mért nem vagyunk hivő buták mind, Éles szemmel vajjon ki büntet, Nyomorékokat, bennünket? Szamár hirben, dús hangulatban Másoknak lelke, teste épül, Minket vad kerubok űztek ki A hazugságok édenéből, Hitünk nincsen, hogy szebbnek várjuk A jövő percet, mint a tüntet S a mult örökre hal meg nékünk... Éles szemmel vajjon ki büntet, Nyomorékokat, bennünket?

KIHŰLVE

Rövid a szívnek ifjusága... Egy erős érzés megvisel már, Kifáradok hamar a vágyba' Egy vágyam erős: nyugalom...

Az egek ostromlásán kezdjük, Óh, mint tudunk égni, szeretni! És elkopunk, mint a fatengely, A szívünk egy kiégett katlan, Nincs benne láng: csak pernye, semmi...

Aki úgy látja a világot, Mint én – s óh, jaj, magát is benne, Nincs elmúlás, halál, enyészet, Amely annak fájdalmas lenne... Ahogy van: minden úgy van rendbe, Elég, hogy élünk!... Mért kivánjunk élni?... Fáradtan oly jó nyugalomra vágyni...

De néha mégis oly jó volna égni!... Lángolni, mint kölyök-koromban És miként akkor: bízni és remélni... Meglegyint késői fuvalma A lezajlott ifjú viharnak; Ha látom, hogy vannak még karok S azok ölelni engem akarnak...

... Ilyenkor szeretnék szeretni, De nincs már nékem semmi lángom, Egy erős érzés megvisel már, Én már csak a nyugvásra vágyom... S hogy el tudnék akkor pihenni, Ha mindenki rugna, utálna!... Rövid a szívnek ifjusága...

A KENYÉR

Mit esdve kért a jámbor názáréthi, Ma száz és száz átkozva, sírva kéri. Nem változtunk mi emberek: magunk, De, jaj, sokan, nagyon sokan vagyunk, Halk sóhajban ezreknek vádja reszket: Ma nem egy váll hurcolja a keresztet...

Szent őrület, felséges, bamba, léha, Embernek lelke, életnek babérja, Amit lövell gyötrődő ember-elme, Embernek lángja, vágya, gerjedelme, Mit a tudat, az eszmélés felér: Mind testi tűz, mind gerjedés, kenyér!... Teremtő tűz, versenyre, síkra késztő Vagy megtörő, siránkozó, emésztő...

Mit esdve kért a jámbor názáréthi, Ma száz és száz átkozva, sírva kéri... Ki bámulója földi szépnek, nagynak, Hivője diadalmas akaratnak S kenyér-tűztől, teremtő tűztől lángol: Hallgassa meg, mit ezrek jaja vádol S a lelkét ossza, vágja ketté néha, Közös babér az életnek babérja.

FARSANGI DAL

Szép úri nép, didergő itt a fény, Szükség van itt vidám harangozóra... Lecsúszott vén napunk az ég ivén: Szép úri nép, hisz ez farsangi óra, Édes, pogány, vidám farsangi óra...

Szép úri nép, néhányan itt vagyunk, A lelkünk vers, a lelkünk csupa ének, A lelkünk, hej, régibb, mint mink magunk, Nagy Pán sípjában ez vala az élet S azóta él a vers és száll az ének...

Szép úri nép, kegyes szívvel fogadd Az élet ez örök farsangolóit, Ha tapsra készt', nincs nálunk boldogabb, Akár borús, akár tréfás bohó itt, Családjuk egy s még mindig egyre hódít. Szép úri nép, hej, fordult a világ!... Kihuny a gáz... Ős Hellász napja éget, Amerre nézek, fény, dal és virág, Olimpiának síkja, szines élet, Virágeső hull s mámort zeng az ének...

Szép úri nép, a vér csodás, nagy úr, A vérből az életnek titka árad, Hiába nyit virág s az ég azúr, Hideg a fény, a vérünk hogyha bágyadt: A vérből az életnek titka árad...

Szép úri nép, hallatszik a zene! Szaturnusz hív ünnepre deli népet, Egy mennyország minden asszony szeme, Milyen vágyó, milyen erős legények, Éljen a vér, a kedv, a mámor, ének!...

Szép úri nép, mámorban hinni jó, Mámorban hinni földi, boldog, édes, Mámort tanít a tarka hisztrió, A dal, a hit, a mámor üdvösséges, A dal örök, csupán az óra véges...

Szép úri nép, arcod megváltozott, Emlékezünk, mi már régente élünk: Farsangi nap mikor leáldozott, Óh, mint gerjedtél vágyra, dalra vélünk, Emlékezünk, mi már régente élünk.

Szép úri nép, bágyadt a vér s ideg, Olimpiának szentelt síkja néma, A lelkünket fagyasztja a hideg, Szaturnuszhoz hiába hív poéma, Vidám, pogány, farsangi óra néma.

Szép úri nép, jambus–dal száll feléd, Szájam sövényén egy–egy szava reszket: Mikor eldobtad a mámor egét, Ez a mi népünk ezer édent vesztett, Mi vonszoljuk, hej, a te bús kereszted!

Szép úri nép, didergő itt a fény, Szálljon csoda e kis harangozóra, Frissülj meg, vér, te bágyadt, lomha, vén, Fakadj ki multból, valamelyik óra, Édes, pogány, vidám farsangi óra!... Szép úri nép, néhányan itt vagyunk, A szó, a dal legyen a régi máma, Szent mámorral teljék fáradt agyunk, Ez a világ ma itt a Pán világa, Mi dédapánk, a nagy Pánnak világa...

Szép úri nép, ez itt egy más világ, Az időből kitépett ez az óra, Sirász e hely, hull reánk a virág, A mult s jövő jöttek találkozóra S nagy Pán vigyáz e szép találkozóra!...

JELENTÉS

Bús, sáppadó poéta-ember, Édes, bús nóták dalolója, Még egy tavaszt várt türelemmel. S ahogy megjött a fecske, gólya, Ahogy az élet újra támadt, Elébe nyargalt a halálnak, Meghalt, amikor minden éled, Csak azért, mert hát: szép az élet!

Tele volt a szíve még dallal, Csak a tüdője volt a fogytán, Nem harcolt, szegény diadallal, A fátum ujjong összerogytán. Bús, sáppadó poéta-ember Szívében dallal, szerelemmel, Nagy szomjúsággal sírba lépett Csak azért, mert hát: szép az élet!

SZÍVEK

Lásd Szívek messze egymástól címen az Új versek kötetben.

FANTOM

Lásd Az én menyasszonyom címen az Új versek kötetben.

DANKÓ

Kanyargó Ér mentén fekete, magyar föld Volt az én testemnek életet adója, Földből élő ember az édes apám is, Olyan rég nem szóltam magyar szóval róla. Magyar ott a síkon, szívig magyar minden, Magyar a vér is még az én ereimben, Hej; hogy olyan ritkán emlékszem meg róla, Hej, hogy messze tőlem az Ér-mosta róna!... Nem tehetek róla... Én rólam talán ezt eleve rendelték, Fáradt volt a lélek, hogy belémlehelték, Novemberi nap volt, sárgult már a róna, Nincs bennem elég tűz, nem tehetek róla!

Én bennem csak vágy van, messze-messzeszálló, Valami névtelen, valami borzalmas, Valami sóvárgó... Úgy-úgy agyonhajszol, úgy-úgy kerget innen, Úgy-úgy húz magához az idegen isten; Keletről szakadt törzs napnyugatra szállnék, Fénynek teremtődtem s árnyék lettem... árnyék... Nincs bennem magyar tűz – mea culpa – nincsen...

*

Magyar Dankó Pista, áldjon meg az isten!... Kanyargó Ér mentén... Óh, szállj csak rám, álom! – Lássam meg a multat. Aranyozott szárnyon Borulj rám: hadd tudjak gyermekmódra sírni, Szálljon meg oly kéj, mit nem lehet elbírni...

Tele van a szívem... Holdas enyhe éjjel, Mámorossá tesznek erős vadvirágok, Kábultan pihenve hallgatok egy nótát, Gyermek szemeimből a könnyű szivárog, Egyszerre szakad rám kárhozat és éden, Leányok nótáznak csendes faluvégen, Reszket mellettem a vadba oltott rózsa... Óh, szent, égből lopott, magyar lelkű nóta...

Magyar Dankó Pista, áldjon meg az isten, Akinek a lelke elvágyódik innen, Akit kerget, hajszol sóvár, beteg vágya, Akinek a lelke magyar földön árva, Megmenti, megtartja a te magyar lelked, A te nagy bánatod, a te nagy szerelmed, A te duhajságod, a te kacagásod... Visszaadtál nekem egy vesztett világot!... Kanyargó Ér mentén fekete, magyar föld Volt az én testemnek életet adója, Földből élő ember az édes apám is, Olyan rég nem szóltam magyar szóval róla. Visszajött az űzött, agyonhajszolt lélek, Amit csak álmodtam, amibe' csak hittem!.. Magyar Dankó Pista, áldjon meg az isten, Hogyne szeretnélek, hogyne szeretnélek...

LÓTUSZ

Lótusz-virág, lótusz-virág, Szent kelyhedet megcsókolom, lásd, Aztán felhőzni kezd a lelkem, Aztán keserű záport hullat, Lótusz-virág, lótusz-virág... Én feledésre sohse leltem. Én siratom az örök romlást, Én siratom a napkeletet, Siratom a Gangesz partját, Honnan romlásra elkerültünk, Lótusz-virág, lótusz-virág... A mi hazánk ez sohasem volt, Mi csak romlásra éltünk itten, A fény és illat buja álmát Elvette egy kegyetlen isten S mi már csak sirattuk az álmot. E világ nem a mi világunk, Megöltek a hideg virágok, Megöltek engem s téged is, Lótusz-virág, lótusz-virág... Szent kelyhedet megcsókolom, lásd, Megsiratom az örök romlást S veled hal meg szent napkeletre Vágyódva, sírva, összeesve Az én idegen lelkem is, Lótusz-virág, lótusz-virág!

TÉMÁK

Ez még a régi barna éjjel,
Meredten fekszik lomha szárnya,
Nincs kóbor lelke, nincsen árnya...
Ez még a régi barna éjjel...
Csak az én fáradt lelkem tépi
Sötét, nehéz, bús fátyolát.
Hejh, régi útja már ez néki,
Űzi tovább az éjszakába
Egy elromlott, zakatoló szív...
Űzi tovább...

De hajnalok feslését érezem S szárnyverését jövendő, nagy hiteknek, Az én hitem fog virágozni, fog még. Lesz még hitem, pokolgyújtó, merész, Szent grádusán megáll a gyönge ész: Az én hitem nem erkölcs, nem szokás, Az én hitem csodás, nagy álmodás, Az én hitem több, mint egy kurta óra, Mely összegyűjt színháztalálkozóra, Az én hitem új földre nyit kaput, Az én hitem pusztítni, ölni tud, Keserű könnyel színig telt kehely... Az én témáim nem pihentek el...

... Azuba jő... Zsidó leány, szegény, Leroskadott a tenger fövenyén, A vére lüktet, harmatteste reszket... Aki hurcolta a súlyos keresztet, A Messiás kenetje, szava hője A szeretőjét rabolták el tőle S csináltak egy jámbor, papos világot, Mely megöli a vágyat és az álmot, Ez a bús lány rekedt hangon kiáltja: No, szép világ, hát most meg vagy-e váltva?

És a sziget... Óh, milyen régi témám!...
Két jóbarát s két asszony menedéke,
Nem tud róluk a nyüzsgő földnek népe
S ők együtt ülnek epekedve, némán...
Idehozta elgyötrött lelkük álma
S visszavágynak a rossz, lármás világba...
S a többi mind!... Milyen merész, nagy álmok,
Azt hiszem, hogy majd csak egyszer kiállok
S zászlót fogok, ha senki sem követ:
Idenézz! Tömeg!...

De most még... Ez még a régi, barna éjjel, Meredten fekszik lomha szárnya, Nincs kóbor lelke, nincsen árnya, Ez még a régi, barna éjjel...

A KÖNNYEK ASSZONYA

I.

Én, a siratlan fájdalomnak Szegény, bolond, kopottas hőse, Hirdetem, íme, mindeneknek: Nincs más valóság, csak a könny... Ott hömpölyög holdfényben a folyó, Tengert keres, rejtett, sötét vizűt, Két remegő, bús árny úszik azon: Én, a siratlan fájdalomnak Szegény, bolond, kopottas hőse S a könnyek asszonya...

II.

Lásd A könnyek asszonya címen az Új versek kötetben.

III.

Egy kis világ, egy bús, kis világ széthull, Fehér, sistergő lángban elég, Áldott, szent asszony, csodálatos asszony, E láng nem sérti, bántja szemét? Mert akkor... Akkor csöndes elmulás lesz, Sötét órában. Nem lesz fény, zsivaj, Meg ne rebbenjen két, könnyben úszó szem: Nincs semmi baj...

IV.

Add a kezed, most induljunk csöndben...
Nem!... Rohanjunk, míg vágyunk nem lohad,
Kocsinkon függöny, a szívünk könnyben,
Míg emberek közt száguld a vonat
S kiszállunk majd egy csodálatos tájon,
Hol semmi sincs, csak illat és meleg:
Fölszikkasztjuk a könnyeinket
S megengeded, hogy szeresselek...

A KÖTETEKBEN MEG NEM JELENT VERSEK

MÁRCIUS 20

Ezeréves létünk ünnepélyén, Az örömnek víg zaja között Ismét eljött a gyásznap, amelyen Kossuth apánk sírba költözött. Akkor egy bús nemzet zokogása Kísérte a legnagyobb magyart, Ki nem halt meg, örökre fog élni, Míg magyar szív dobogása tart.

Most örömzajt fojt el a gyász napja; Nem zavarja azért ünnepünk. Egy ezredév dicső ünnepélyét Nem zavarja, ha mi könnyezünk. Hisz ez a könny nem a bánat könnye, Csak az emlék szent áldozata; Nem keressük »holtak közt az élőt«, Mert hisz él Ő; míg él e haza!

E szent napon nagy szelleme előtt Leborúl az ünneplő magyar, Megcsókolja a szentelt sírhantot, Amely testet, múlandót takar; Könnyeiből új erőt merítve, Megreszketve szólt kérő szava: Áldd meg e hon méltó ünnepélyét, Legyen boldog e szegény haza!

Szilágy, 1896 március 22

»A BÁNAT DALAI«-BÓL

Mikor megláttalak, új életre keltem, Kínos élet zordon multját elfeledtem, Megnyílott előttem a bezárult éden, Újra fellobogott elhamvadt reményem. – Rózsaszinű felhők úszkáltak az égen.

Ha néha hányt-vetett kétkedés hulláma, Boldoggá tett szemed bíztató sugára. Óh, hogy hittem én e csalfa, bolygó fénynek... ... Rabszolgája lettem csapodár szivének... – Hittem a mosolygó, rózsaszinű égnek. Amikor elváltunk, szívem fénylő lángja Kialudt örökre sötét éjszakába'... Komor bánattá vált tündöklő reményem, Fojtogató kínná égő szenvedélyem... – Sötét, bús fellegek nyargaltak az égen.

1896 augusztus 2

KÉT DAL

Mosolygásnak, kacsintásnak Hittem én még valaha, Nem jött akkor ajkaimra Keserűség dallama, Tündérálom voltál nékem, Életemnek hajnala!

Oh, de borus, oh, de sötét, Vígasztalan a jelen... Ifjúkorom boldogsága Csak kínzó seb szívemen, Égő pokol és kárhozat Az én egész életem!

1897 január 3

A 2. dal megjelent Ady első kötetében, a Versek-ben Láttalak címen.

HA...

Hogyha tudnád, látnád, mit szenvedek érted, Oh, de megátkoznád csalfa hűtlenséged! Koszorút kötöznél, könnyed hullna rája: Letűnt boldogságom sötét fejfájára.

Oh, ha tudtad volna, mennyire szeretlek, Nem hurcolna vállam nyomasztó keresztet, Lihegő ajkaim nem átkot szórnának Csak örökre Téged, Téged csókolnának.

Oh, ha tudtad volna, mennyi dicsőt, szépet Dalolnék Terólad, dalolnék Tenéked, Nem törted vón' össze sóvárgó, bús lantom: Elmerengnél sokszor annyi édes hangon! Oh, ha Te éreznéd azt a sötét átkot, Mely elrabolt tőlem egy tündérvilágot: Megtörne a szíved, megtörne a lelked, El nem bírnád soha azt a nagy keservet!

Vándorlok kifosztva mindenből, mi drága, Fenyeget egy élet sivár éjszakája... Gyenge rózsatőről hova lett a rózsa?... – Verje meg az Isten, ki letépte róla!

1897 április 4

KÖNNYCSEPPEK

I.

Hajadnak ékét adtad át: Nem boldogít már e virág, Éjszín hajadnak illatárja Már nem bódít el... mindhiába!

Azt a virágot add nekem, Mely ott hervad el kebleden, Én könnyeim öntöm le rája... Ez a virág a hit virága.

II.

Talán nem is a földön jártam: A nőkben tiszta angyalt láttam, Glória volt fejök felett, Ők hozták földre az eget.

Most sétálok a sétatéren, Amennyi szép lány, mind megnézem, De jót egyről sem gondolok – Hiszen csak gyönge nők azok!

III.

Ne félj, kis lány, nem írok már Bús-szerelmes verseket, Már ezután csak a borról, A mámorról verselek.

Mióta kijózanodtam, Megszerettem én a bort, Adieu hát, gyermek–szerelem, Üljük meg reá a tort!

1897 május 16

DALOK

I.

Kivirított, illatozik A jázminfa virága, Nem adok én, mért is adnék Valamit a világra? Beszélhetnek énfelőlem Akármit az emberek: Vétkezik a gerlemadár, Ha párjáért kesereg?

Sírok én is, siratgatom Boldogságom; hiába, Nem fog az már újra nyílni, Mint a jázmin virága. Ha látnátok, mikor könnyem Az arcomon lepereg, Tudom, hogy megsajnálnátok, Gonosz nyelvű emberek.

II.

Nem is olyan rossz az a sors, Amilyennek mondják, A csalódott embereknek Jól viseli gondját: Ha valakit hűtelenül Elhagyott a párja, Vigasztalást mindig talál Jó borban az árva.

III.

Szerelemről, csalódásról Mindig szólt az ének, Amióta szép leányok És poéták élnek. Mert hogyha a szép leányok Hívek lettek volna, — Csendes fészek a boldogság — Nem lenne most annyi költő S annyi rossz, bús nóta.

1897. október 10

TEMETÉS

Temetek, gyászom van, lélekölő gyászom, Temetem elhervadt, boldog ifjuságom, Amennyi örömet nyújtott hébe-hóba, Azt mind belezárom sötét koporsóba... – Szól a harang búsan, végsőt üt az óra.

Nincs ember szivében oly keserű bánat, Mint az én szivemben. Elnémítja számat... Itt rebeg ajkamon az utolsó nóta, Aki nekem dalolt lenn a koporsóba – Szól a harang búsan, végsőt üt az óra.

Ki fog majd dalolni boldogságról nékem? Ki ad majd szárnyakat a göröngyös élten? Ki ad szent álmokat a rideg valóra?... Minden kincsem ott van, ott a koporsóba – Szól a harang búsan, végsőt üt az óra.

Sötét koporsó, bár mindenem elzártad, Szivem szeretni vágy, ne vidd el e vágyat! Szeretni vágy szívem minden kis atomja, Szerelmi vágy nélkül az élet mi volna? – Szól a harang búsan, végsőt üt az óra.

Temetek. Temetem éltem ifjuságát, Temetem szívemnek minden édes vágyát. Oh, de megsiratnám – hogyha könnyem volna – Kedves halottaim, ott a koporsóba... – Szól a harang búsan, végsőt üt az óra.

1898. június 26

BÉKE

Hágában konferenciáznak, Párisban helyreállt a csend. Nálunk csak úgy dühöng a béke, Csendes, nyugodt a parlament. A vén világrész vesztét érzi, Minden lecsendesült, nyugodt, Ilyen botrányos békességről A történet még nem tudott. Észak ködös, fagyos mezőjén Egy nép rabláncban görnyedez, A germánok büszke Cezárja Szabad sziveknek tőrt szegez, A gall hajó hullámban táncol, Egy uj Marseillaise hangja cseng, Kenyeret kér a népek ezre – S mégis dühöng a béke, csend.

Farkasszemet néznek egymással Országok, népek, nemzetek, Ezer törekvés, ezer eszme Igázza le a szellemet; Földrészünkön nagy tisztulás kell, Vihar, mely messze-messzezeng, Harc kell, mely igaz békét szüljön, Mert most hazug a béke, csend!...

1899. június 15

PUSKIN

Oroszországban egy vasuti igazgató megtiltotta a tisztviselőknek, hogy Puskin ünnepeltetésében részt vegyenek, mert Puskin nem volt – vasúti tisztviselő.

Dicső poéta, büszke lélek, Tudsz-e mirólunk valamit?... Ohajtod-e megtudni vajjon, E hitvány földön mi van itt?... Megsajnálsz-e néha bennünket, Kik küzdünk, bízunk s álmodunk S a dicsőségről álmodozva Életet, lelket áldozunk.

Tudod-e, hogy a költő sorsa

– Mi régen volt – még mindig az –
Hiába gyújt fel égi lángot,
Leroskad, elvész az igaz.
Gúny, megvetés az osztaléka,
Lenézi minden kis parány,
Vegetáló, tucat-emberhad
Irígyli rongyát is talán!...

Száz év után még most sem értnek, Anyégin fennkölt dalnoka! Emlékedet sárral dobálja A korlátoltságnak kora. Lángszellemednek büszke röptét A kor követni képtelen, Filiszteri, dohos büróban Számodra hála nem terem.

Oh, nagy poéta, büszke lélek, Ki gyűlölted a tömeget, Ha új bolygódról letekintesz, Bizonnyal most is megveted... De nekünk a szívünket tépi Ez a hálátlan nemzedék, Mely nyomorultul meggyalázza A Puskin drága, szent nevét!...

1899. július 17

FINÁLE

I.

Nem vagyok én mesebeli poéta, Egy-egy nagy mondást nem hiszek vakon... Bizzak, daloljak?... Gyenge remény a, Hogy amit írok, magam olvasom... Nem élek én hazug álom-világot, Amit én érzek, földi és való: Nem boldogít az, hogy a földi pálma Csupán a sírontulra foglaló.

Az élet harca hangol engem dalra, Az ember-állat marja szívemet; Közöttük vágyom én a diadalra, A sír nekem csak nyugvóhely lehet... Mit ér nekem halál után a pálma, Ha míg dalolok, nem hallják dalom: Sivár életért engem nem pótolhat Majd egy babéros, díszes sírhalom!..

II.

Egészen más, búsabb az én regém, Bolond fejjel eszményért éltem én S amig javítni vágytam a világot, Leköptek üres, bomlott fejü bábok... A nadrágom nem volt vasalva nap–nap, Pedig ez kell a világi uraknak. Egy fej, mely hazug törvényekkel él, A legeslegjobb ajánló levél.

III.

Le is tört végképp minden büszkeségem, Jégember lettem, fáradt, elkopott, Nincs eszmény, mely még tettre lelkesítsen, Nem bánom, a világ bármint forog. Még itt vagyok, nyüzsg a világ körültem, Ember kidőlhet, ember újra kezd S mi sok szamárnak oktalan boldogság, Nekem immár elnémitó kereszt!...

1899. augusztus 26

TATJÁNA ÍRT...

Tünedező alkonyvilágnál Olvasgatom a levelet... Tatjána sír, sirat egy titkot, Egy vágyat, amely elveszett. Úgy fáj nekem az, amit ő ír, Könnye az én szivemre hull... ... És mégis, mégis levelének Ujjongok mondhatatlanul...

Kis levelét kibontom százszor... Tatjána sír, gúnytól remeg... Oh, kinyílott szűz leány-álom, Mennyivel tartozom neked!... Tatjána sír... Van még Tatjána, Rajongó lelkű, hófehér, Aki szeret félőn, titokban, Ki szeret – a szerelemért...

Tatjána sír. Siratja titkát, Egy álmot, amely elveszett, Egy titkot, melyet most vallott be S melyet már régen érezek!... Közel voltam a kárhozathoz, Mely felé asszony-kéz dobott – Az ő aggódó lelke volt tán, Amely a szirten átfogott... Én nem tudom, rózsás az arca, Vagy halvány, sápadt, vértelen. Csak azt tudom, hogy lelke tiszta, Szivében dal van s szerelem... Én Tatjánám, ne félj a gúnytól, Ne sirasd azt a levelet: Megmentetted az én hitetlen, Veszendő, bűnös lelkemet!...

1899. augusztus 30

NÁSZUTAZÓK

Ne szóljatok bűnös beszéddel, Istentelenség itt a gúny. Mért rágódtok a hervadhatlan, Az örökké zöld koszorún?... Magatokhoz mért rántjátok le, Ki mindnyájunk közt legnagyobb, Aki felett örök ifjúság, Örök poézis s fény ragyog...

... Az a lány legyen százszor áldott, Aki lelkét ejtette meg, Aki fényes napot varázsolt A csendes, néma est felett. Ne érje gúny a nászok nászát, A sors választott öregét, Ne sértsétek a legutolsó, De talán legcsodásb regét!...

1899. szeptember 1

A SÁRBAN

Az első dal egy lányról szólott. Fehér lány volt, ki félve adta A könnyfakasztó, szűzi csókot.

Aztán más lányról énekeltem... Jéghideg volt mindkettőnk ajka, Fáradtak voltunk mindaketten.

És ismét égtem izzó vágyba'... Feltámadt szívvel bandukoltam, De nem találtam egy leányra... Most már elhagytak mind az álmok, A dal kihalt, szivem üres lett, Köröttem bor s festett leányok...

1899. szeptember 5

FELEDJETEK!...

Feledjetek, hisz jól tudtok feledni, Szivetekben már nem gyúl láng soha, Stréberkedő, nyomorult gyászmagyarkák Mit néktek az aradi Golgota?... Bánjátok is, hogy az a tizenhárom Bolondul, balgán, könnyen elveszett?... Borítsátok, borítsátok a fátyolt, Nyomorult módra csak feledjetek!...

De lesz még itt a bosszú órájáig, Lesz még itt szív, mely sohasem feled, Hallunk mi még, hallunk zsoldos nyöszörgést A vértanúknak sírhelye felett. Lesz még itt ünnep, melynek órájában A büntető Igazság karja ver – És büszkén tűzzük azt a híres fátyolt A tizenhármak oszlopára fel.

1899. október 4

OKTÓBER

Elnézem az őszi rózsát, Bús halottját dérnek–fagynak... Ne higgyetek a mosolygó, Ködöt bontó őszi napnak!

Október egy szeretkező, Flastromos, vén, kacér asszony –– Hazug fénnyel azért csábít, Hogy fagyával elhervasszon.

1899. október 19

HALOTTAK NAPJÁN

Halottja van mindannyiunknak, Hisz percről-percre temetünk, Vesztett remény mindenik percünk És gyászmenet az életünk. Sírhantolunk, gyászolunk mindig, Temetkező szolgák vagyunk! - Dobjuk el a tettető álcát: Ma gyásznap van, ma sírhatunk!

Annyi nyomor, annyi szenny, vétek Undorít meg e sárgolyón... Hulló levélt hányszor feledtet A megváltó, a gyilkos ón!... Óh, hányszor kell a sírra néznünk, Hogy vigasztaljuk önmagunk – – Dobjuk el a tettető álcát: Ma ünnep van, ma sírhatunk!...

1899. november 1

A VÉG UTÁN

Elhitetem magammal olykor, Hogy sorsom az elődök sorsa. Ha elromolt tüdőm, gerincem, Bejutok én is a sorba. Sok szépet írnak majd felőlem És kapkodni fogják a könyvem, Sőt, hogyha lesz egy kis szerencsém: Síremlékhez juthatok könnyen.

Megtesznek a magyar költészet Korán lefutott csillagának, Ki sok reményt cipelt magával S kiért jogos a könny, a bánat. »Mi lehetett vón' még belőle?...« Majd fogja a riporter írni; Szóval: lesz majd csőstől dicsőség, Nincs hát okom panaszra, sírni... ... De azután eszembe ötlik: Pár kurta sor, mit eddig írtam, Néhány könnycsepp... Milyen kevés ez És fél lábam immár a sírban. Nem olvassák, el is felejtik, Velem együtt hal meg e pár sor; Az életrajzom ennyi lesz csak: Született és meghalt a jámbor...

1899. november 23

KARÁCSONY

Ma tán a béke ünnepelne, A Messiásnak volna napja, Ma mennyé kén' a földnek válni, Hogy megváltóját béfogadja. Ma ugy kén', hogy egymást öleljék Szivükre mind az emberek – De nincs itt hála, nincs itt béke: Beteg a világ, nagy beteg...

Kihült a szív, elszállt a lélek, A vágy, a láng csupán a testé; Heródes minden földi nagyság, S minden igazság a kereszté... Elvesztette magát az ember, Mert lencsén nézi az eget, Megátkozza világra jöttét – Beteg a világ, nagy beteg...

Ember ember ellen csatázik, Mi egyesítsen, nincsen eszme, Rommá dőlt a Messiás háza, Tanítása, erkölcse veszve... Oh, de hogy állattá süllyedjen, Kinek lelke volt, nem lehet!... Hatalmas Ég, új Messiást küldj: Beteg a világ, nagy beteg!...

1899. december 23

SZAKÍTS, FELEDJ!

Ha van lelked a szakításhoz, Ha van erőd a feledéshez: Szakíts, feledj!... Úgy sem volt az szerelmi mámor, Csak egy szeszély, mit szít a távol. – Isten veled!...

Bolondság volt ez is, mint minden. Silányság volt ez is, mint minden, Álom csupán... S én, aki mindent elvesztettem, Hogy' rohantam e lehetetlen Álom után!...

Befejeztük kis regényünket, Bevégeztem már minden álmom: - Isten veled!... Hogy ki vagyok, tudod Te, édes, S ha van erőd a feledéshez, Szakíts, feledj!...

1899. december 31

BLAHÁNÉ

Szépséges nagyasszony, Tündére ennek a csodás kis világnak, Ahol élünk gyönge, kicsiny hittel, kedvvel, Birkózunk idegen, dölyfős istenekkel, Vérrel, igazán, itt, csak Téged imádnak, Csak Téged imádnak. E szomorú földből, e vérittas földből, E fáradt világból Te hoztál ki lelket, Bátorságos szívvel csak azóta vallunk Gyermeki szerelmet E szomorú földnek, e vérittas földnek, Ahol fiatalon dőlnek ki a tölgyek S bimbóidejükben hullnak le a rózsák... Oh, mennyi sok emlék, óh, mennyi valóság, Szépséges nagyasszony, mennyit sírtál értünk S mennyit mosolyogtál, Mintha e fáradt, bús édes kis világnak A tündére volnál. Jóságos tündérünk, A mi magyar vérünk, a mi tisztább vérünk. Talán soká, egyszer az lesz ez a fajta, Amivé ez a szent, buja föld akarta

S akarja szent, termő tavaszokkor tenni:
Fogunk mi még hinni, fogunk mi szeretni
S nótás, szent asszonyról fog szólni az ének:
Valánk egy időben bús, fáradt szegények
S jött közénk egy asszony,

- Soha igazabbat, soha jobbat, szebbet! Oh, be nagyon kellett,
Oh, be nagyon kellett ez a csoda-asszony,
Hogy ebből a földből életet fakasszon
S magyar legyen értünk,
Szépséges nagyasszony,
Mi szent magyar vérünk, a mi tisztább vérünk:
Ha itt több lesz a vér, ha itt több lesz a hit,
Teáltalad élünk,
Ezer év mulva is Terólad mesélünk!...

1903. március 31

ÚTI NÓTA

Ugy járok az azúr parton, Mint királyfi... Azaz pardon: Mint új rangu magyar báró, Pénzözönben, fényözönben Nyakig járó.

Meg is ismer tán a tenger: Sápadt ember, álom ember, A vagyona néhány nóta S ez is nyomja egy bizonyos Idő óta.

Így van, így van... Ezt se költöm... Odahaza, magyar földön Kelletlen a régi fajta, Új tábor van rangra, pénzre, Könyvre, dalra...

Ki itt jár az azúr parton, Azt sem tudja, merre tartson, Nem új magyar s nem is báró: Régi magyar, ennélfogva Világ–járó...

1904. október 20

BOLDOG ÖRVÉNY

Valaki (szeme lélekbontó) Kérdett valamit s így feleltem: Ez a pánteon akkor épült, Mikor örvényben élt a lelkem, Amikor még deszka-királynők Koronázták meg minden álmom... Ne félien, édes, nem lesz többé Ilven bolond véráradásom. Nem kerüli lelkem az örvényt Ma sem, ha a vágy odavonja, Minden csatázó léleknek van Egy masztiksz-szagu panteonja, De az enyém nehéz, vasajtós, Vashomlokára odavésve: Meg nem nyilik, mert becsapódott Valamikor, anno: Irénke...

Valaki (szeme könnyet ontó) Sóhajtva, búsan ennyit mondott:

Maguk hozzánk akkor kerülnek,
 Ha már nem vadak, nem bolondok...
 Amíg örvénybe tudnak szállni,
 Hiába intünk mi utánuk,
 Deszkakirálynők koronáját
 Ragyogja be a legszebb álmuk.
 Amikor már reánk kerül sor,
 Pogány, lázongó vérük lomha,
 Mindegyiküknek megtelt immár
 A maga kisded panteonja...

... Mért rabolnak ott meg bennünket? Mért szomjasak ott annyi vérre? – Oh, boldog örvény!... Maga ott járt Valamikor... Boldog Irénke...

1904. november 17

A CÁRLÁGYÚ FILOZOFÁL*

A dolog nagyon egyszerű, Nekünk egy bölcs úr így beszélte: »A cári ágyú bús nagyon, Mert Napkeleten szégyen érte. Máskor, ha szólt, rengett a Föld, És gőgösen zúgott a Néva, Most, ha bömböl, leszegezik S ki is kacagják néha-néha. A cári ágyú így dohog: - Mért visztek engem Napkeletre? Az orosz ágyúnak ma már Csak itthon van ereje, kedve, Gyujtsatok a szívembe itt, Hol a céltábla nem japáni, Próbálgassátok sűrüen: Meglássátok, fogok találni!...

»-y.«

Budapesti Napló, 1905. január 22

NOÉ BÁRKÁJA**

Volt egyszer egy hajó, Tarka népű bárka, Szél-bali özönvíz Omlott, csapott rája – Mokra s kuruc mennykő Tüzét mind ráhordta, Noé bárkájának Címezte, csufolta.

Hajh, hajh! Hol e hajó? Tréfás kedvű átok: Most a bal-vizeken Keres Ararátot. A régi bárkának Férgesét kiszedte S még tarkább sereggel Száguld vad vizekre.

^{*} Bizonyosra vehető, hogy e vers Adytól van. A gőgösen zúgott a Néva nagyon adysan hangzik s a cím is Ady–gyanús. A célzások az orosz–japán háborúra s az oroszországi belső zavarokra vonatkoznak.

^{**} Ez a vers is ugyanazzal a betűjelzéssel jelent meg, mint az előző s minden valószínűség szerint Ady-vers. A célzások a zagyva összetételű elvtelen koalícióra és Kossuth Ferencre vonatkoznak.

Negyvennyolcas tigris És disszidens fóka, Éjszakai bagoly És nemzeti róka, Szárnyaló turulok És csökönyös rákok, Ilyen Noé-bárkát Tán Noé se látott.

Rajt' a szőlő-tő is, Negyvennyolcas tőke, (Régi, nemes nektárt Kapunk-e még tőle?) Kossuth-Noé viszi Vadvizeken át is, Hajh, de kár, hogy viszi A filoxerát is.

»-y.«

Budapesti Napló, 1905. január 25

A MÁRCIUSI VÉNEKHEZ

Nagy, lelketlen hűhótokon Legyen eggyel több ének: Ím, itt a dal, ím, itt a dal, Oh, márciusi vének.

Nos, agg rímek, feszüljetek Semmiséges magasra: Ki gondol itt, ki gondol itt Becsületes tavaszra?

Volt itt tavasz valamikor, Itt egyszer tüzek égtek, Nem éltek itt, nem éltek itt Örökkön bárgyu vének.

Vörös volt itt a büszke szín, Tüzes, magyar sugárzás, Forradalom, forradalom, Bíboros eszme-párzás.

Új mámoroknak tűz–leve Volt, amit akkor ittak, Ti pocsolyát, ti pocsolyát, Vén márciusi ifjak. A trágyadombon nyit virág, Korhadt fát gyújt a szikra, Itt csupa mult, itt csupa mult A lelkek álma, titka.

Vén, álmos kenyér-bakterek Kántálnak itt az éjben És álmosan és álmosan Zendül a bamba éljen.

Senki sem tudja, mit akar, Mit akarhat, mit várhat. Ki érti itt, ki érti itt A tavaszi csodákat?

Törjetek ránk, vad ifjuság, Cikkázó csoda-rémek, Reszkessenek, reszkessenek A márciusi vének.

Kérődzni lomhán, nyálasan, Ez tán az ökrök dolga, Ha nincs magunknak tavaszunk, Pusztuljunk a pokolba.

1905. március 15

A TARKA BLÚZ

Télen a büszke Nvári leányok, Hideg leányok Nyomába űznek Engem az álmok. Hiába hívnak A forró, csúnya, Téli leányok. Csóktalan ajkkal Egyedül járok, Muló Májustól, Nyiló Májusig, Csókok haváig. Vágyva, keresve Egyedül járok. És jő a Május, A tarka blúzos, Világos blúzos Május jő egyre És én hiába

Várok a szebbre. Mert szépek egyig Májusi blúzban. Május: a végzet, A téli leány Mind nyári leány S mind, mind Igézet. És rám se néznek. Nekem hidegek, Másoknak forrók, Másoknak szépek. (Oh, másoké e Szép, tarka blúzos, Kegyetlen Május, Oh, másoké e Szép, tarka blúzos Szerelmes Élet. Nagyszerű Élet...)

1905. május 7

HENRIK ÚR LOVAGOL

Heine sírjánál ma éjfélkor Fehér paripa nyihog, Zörgő csontos gazdáját várja: Henrik úr lovagolni fog.

Páris felett száll. Csörgő sapkás, Szent Páris kacag és mulat, Mint akkor, amikor temették Vitézlő Henrik urat.

Vágtat némán jó Heine Henrik, Tetszik neki a dolog, Rossz gerincével táncokat lejt És Párisra lemosolyog.

Dalokat hall és könnyeket sejt, Lány hull ifjú karjaiba S viszi tovább Henrik úr vázát A hófehér paripa.

Keserű levében a vén Föld No, lám, most is úgy forog, Miként ezelőtt ötven évvel És Heine Henrik mosolyog. A nap lemegy és feljön ismét, A lángész most is nagy szamár, Ősz után rendszerint a tél jön És a tavaszra nyár.

Csalnak a nők ma is, mint máskor S mi férfiak is csalunk És mégis legnagyobb erényünk, Hogy szeretünk és meghalunk.

A Rang s a Pénz ma is csak bárgyú És hinni ma is bajos, Parfümöt még Nietzsche sem izzadt S a tömeg ma sem illatos.

Egész világot benyargalja. Egy óra. Tovább nem mehet. De Germániát elkerülte S nem látott németeket.

Leszáll a fehér paripáról, Fáradt szegény Henrik úr, Áttekint a Zola sírjára És hull a könnye, hullva hull.

Se nem pogány, se nem keresztyén, Ma is csak kerge a világ. »Szunnyadjunk még vagy ötven évig, Aludjunk. Jó éjszakát.«

Üreges szemét veti búsan S átnéz országok felett: »Milyen szép lehet Németország, Milyen nagy és nemes lehet.«

»Várnak reám. Hívnak. Szeretnek És dalolják minden dalom...« Egy óra. Ásít koszorútlan És kacag a sírhalom.

Budapesti Napló, 1906. február 16

(MEDVE) MIKLÓSNAK - BANDI

Jó lesz, ugye, hogyha nem írok E rímes könyvbe még új rímet, sokat? Ugy-e, mi ketten értjük egymást: Fáradtak, könnyesek, jók, bolondosak? Megöltünk ezer bús nótát már. Megölni való lesz még áldozat? Sorsunk nézzük, ha egymást nézzük mi: Fáradtak, könnyesek, jók, bolondosak. Ugy-e, megtartjuk mi majd egymást, Ha nem irok s nem ölök már dalt, Csak alszom mélyen, mosolygón sokat.

Kolozsvár, 1906. március

MEDVE MIKLÓSNÉNAK

Ezek a Halál ritmusára Készült, nyugtalan dalok: Magának, Paula, ezeknél Vígabbakat akarok. Nagy, eleven, pogány nótákat Vagy boldogan csendeseket: Szeretném boldognak látni, Akiket szeretek.

Kolozsvár, 1906. március

A PÉNZ

I.

ÚJ HELÉNA Cécile, ballagj csak velem: Börtön vár és szerelem.

Bús szíved másért eped: Mindegy. Én megvettelek.

Kalitkád ékes csoda: Másé nem leszel soha.

Nem csókol meg soha más: Való leszek s látomás. Cécile, ballagj csak velem: Börtön vár és szerelem.

П.

LÁBÁN HÍVÁSA Óhajt az álmom s eltűr a testem, Sok juhu Lábán, Lipótvárosnak leánya Pesten.

Külömb vagyok én sok hiu másnál: Gyere, rút Lábán, Melegem ágyán sohase fáznál.

Én megbocsátom csúnya növésed: Sok juhu Lábán, Mert sok a juhod, mert sok a pénzed.

Nagy, új szerelmi tüzekkel várlak: Gyere, rút Lábán, Sok a te pénzed: nagyon kívánlak.

Budapesti Napló, 1906. március 25

INTERMEZZO

Ezer dalnak szent Viselőse, Új érzések bolondos hőse: Megállok. Lehajtom fejem S rívó kacajjal kérdezem: Kinek, minek, meddig, mivégre? Szakadjon itt meg. A Pénz éhe, Épp ez a nagy kín fojtogat. Tűrtem, vártam én már sokat. Nincs ennek semmi büszke célja, Csak épp, hogy lázas voltam néha. A nagy láz sok mindent akar S az ember gyarló és – magyar. Másoknak nő a kedve, hája. Enyém: a vágyak gyehennája. Agg szívem gyötrelemben ég S amit elért, már – nem elég. Pénzt, csókot, hírt, semmit sem bírni? Miért erről még dalt is írni? Beteg vagyok. Kínok, dalok. És unom már. Én meghalok.

Budapesti Napló, 1906. április 15

KLEOPÁTRA HÍVÁSA

Rólad álmodom: Kincses szerelem sátra. Légy védő asszonyom, Óh, Kleopátra.

Kösöntyűd arany S én kiállok a gátra. Légy védő asszonyom, Óh, Kleopátra.

Léda elűzne S nem vagyok bátrak bátra. Légy védő asszonyom, Óh, Kleopátra.

Megyek bízóan S nem nézek soha hátra: Légy védő asszonyom, Óh, Kleopátra.

Budapesti Napló, 1906. május 6

FARSANG A DUNA-TÁJON

Brahma, Jézus, Allah, Mózes S az egész szentséges holmi Lepotyogtak a Sionról És eljöttek Hunniába farsangolni.

A Tátra is csörgő sapkát Csapott, ime, vén fejére S a külön magyar Teremtő Pojácának kiöltözve áll az élre.

Minden móka. S egye fene, Kit búsítnak csalfa gondok. Igy van ez jól. Hunniában Farsangolnak az istenek s a bolondok.

Hunniának fáj a tréfa? Kedves ország, sohse fájjon, Éljen, éljen a bolondság. Farsang van most, nagy farsang a Duna-tájon.

Párizs Budapesti Napló, 1907. január 20

KÖSZVÉNY-ORSZÁG MÁRCIUSA

Március–Isten keresésre Indít ma minden friss szelet: Volt egy ország valaha, régen, Negyvennyolcnak nagy idejében S ez a szép ország elveszett.

Az élén jártunk a világnak, Micsoda áldott, nagy tusák, Föltört a hunn szívből a láva, Mi voltunk a világ Japánja Akkor s maga az – Ifjuság.

Nép volt az és nem rongyos horda, Az márciusban nem aludt: Sziken nőtt piros csoda-rózsa. Bámult is a vén Európa. Rómák lettek a hunn faluk.

Mennyit tudtunk és mennyit mertünk. Bús egek, hát mi lett velünk? Barmok, akik mindent megszoknak, Helótái puhult latroknak: Ezek vagyunk, ezek leszünk.

Grófok hű nyája, Köszvény-ország, Pupákok, senkik és vakok, Új ifjaink bódítva állnak, Mária-zsoltárt kornyikálnak S lesik az úri abrakot.

Sodomás bölcs, komisz, vén kasznár, Pimasz pap, lelketlen cseléd, Mágnás-úr, zsivány oltja, oltja, Hogy föl ne csapjon nagy-lobogva, A régi március hevét.

Bús Hunnia, podagra-nemzet, Kis Köszvény-ország, baj vagyon: Ma március van. Csúzod óvjad, Húzd magadra a takaródat, Szelek járnak víg hajnalon.

Kossuth népe, Petőfi népe, Ma március van, ha tudod, Ha nem tudod, óh, meg ne kérdezd Urad, bíród, sorsod, köszvényed: Kegyelmes Franz von Kossuthot.

Budapesti Napló, 1907. március 15

A PAPOK ISTENE

Én véreim, búsak, szegények, Tudom én azt, hogy kell az ének, Kell a zsoltár, kell a fohász, Kell a hit, de ne higyjetek Soha a papok istenének.

Tőle jött minden kénes átkunk, Sok meg nem hallott imádságunk, Földi poklunk, ős kárhozás, Szolga-voltunk, szegény sorunk És hogy mi még mindég csak – várunk.

Ne dőljünk a szent Kába–kőre, Várjon égi csodát a dőre. Nekünk az élet a malaszt, A mi üdvünk a változás, A mi imánk: mindig előre.

Én véreim, búsak, szegények, Tudom én azt, hogy kell az ének, Kell a zsoltár, kell a fohász, Kell a hit, de ne higyjetek Soha a papok istenének.

Népszava, 1907. április 24

A LEGJOBB CSÓKOK

Nem búsulok én Ilka után, Utca adta és visszavette. Emlékezem: csóknál az utcát Ilka mindig jobban szerette.

Ilka az utca leánya volt, Aki gyorsan, szívesen hódolt, De régi, csókos korszakomban Ilka mégis legjobban csókolt.

Csók és élet nem komoly dolog, De én fázom mindig miatta. Csók és élet: mikor pénzem volt, Legjobb csókjait akkor adta.

Páris, május 3 Budapesti Napló, 1907. május 5

HÁBOROG A SÍR

Háborog az ezeréves sír, Hunnia, ez a sóhaj-bánya, Háborog és bús halottjait Kihányja.

Millió fehér csont meséli, Mit tettek a párducos ősök, Hogy itt mennyi kín, bú, mennyi vér Esőzött.

Ebben a szomorú országban Minden tisztes gondolat: átok S hulljon véresen, bűnös urak, Reátok.

Vakuljatok meg, ne lássátok A bosszút és a temetőket, A Dávid szent parittyáival Jövőket.

Szolgasereget, udvarnépet, Gyüjtsetek koncra, úri hitben. Kit ámíttok, az sincs veletek: Az Isten.

Az Isten, akihez szegődtök S a levegő: bosszúra válhat. Sorsotok: epe, vad gyűlölet, Utálat.

Óra ütött, betelt a mérték, Most kezdjük az új ezer évet: Grófok, latrok, már tátong a sír Felétek.

Népszava, 1907. július 7

ZIKCENE, ZAKCENE, SATÖBBI

Rossz szívem és százszor rossz vérem Dobog, zuhog, mindig fehéren.

Dobog, zuhog, egy kicsit kába És vár valamit mindhiába.

Várja a nagy, nagy időket, Várja az új, királyi nőket. Ami szépség van, ami álom, Azt mind, azt mind náluk találom.

Zikcene, zakcene, félek, Övék a sors, a nő, az élet.

Budapesti Napló, 1907. augusztus 25

UTAZÁS A MÚLTBAN

Hadd idézgessék ők a Multat, Mulassanak a nyomorultak.

Ahol a föld mi vérünk issza, Szekerezzünk a Multba vissza.

Fussunk velük targoncán ülve, Bús emlékekre felkészülve.

Mióta ők éltek és voltak, Mindig minket űztek, gyilkoltak.

Csak menjünk, hogyha ők akarják, Járjuk a Mult vén birodalmát.

Gyalázott pór szüzek holttestén, Százszor elszántott koldusmesgyén.

Fájdalom-csúcson, bánat-völgyön, A fölfalatott Dózsa Györgyön.

Jobbágy ifjún vagy banyán által, Menjünk, urak, minket nem átall.

Fölmutatjuk – sírjukból intnek – Szomorú mártir–őseinket.

Mióta csak éltünk és lettünk, Ti éltetek és mi szenvedtünk.

Menjünk, urak, vissza a Multba, Ti akarjátok újra, újra.

Mi késni a Multban se késünk. Egy biztos: a mi nagy ütésünk.

Népszava, 1907. szeptember 22

AZ ELŰZÖTT KÖNNY

Dacos arccal, száraz szemekkel Nézni be a világba könnyebb, Nékünk volt egy hazug barátunk S elűztük: a Könnyet.

Ugy-e jó volt, amíg mi sírtunk? Nyugodt volt a nagyúri asztal. Minket pedig tápláltak szépen Pappal és malaszttal.

Bérenc a Könny és mi elűztük S hogy elűztük, azóta látunk, Oh, Könny, te emberdüh–sikkasztó, Áruló barátunk.

Nem akarunk olcsón enyhülni, Nem akarunk mi elcsittulni, Könnynél a vér százszor, ezerszer Szebben tud hullni.

Nagy idők érkeznek, fölöttünk Készülő, nagy harcok dörögnek. Nem kell a Könny. Ugy-e, testvérek, Mi nem sírunk többet?

Népszava, 1907. november 3

EGY MEGTALÁLT KÖNYV

Zsibbadt sokáig olvasatlanul (Inni, vadászni sokkal könnyebb Magyar kastélyban) s végül kidobták Bűnöknek bűnösét: a könyvet.

Jó könyv volt: elmés, szép Voltaire–kötet: Nagy rombolások szent harctevője. (Egykoron volt még a magyar úrnak Tisztessége és agyvelője.)

Ma már a kastély únja a betűt, Retteg a könyvtől s hunn trágyadombok Várják Voltairetől egészen máig, Aki könyvekben nagyot mondott. S a trágyadombnál elment valaki, Egy szennyes zubbony, egy éhes elme S Isten bárányát, Voltaire ó könyvét, A trágyadombról fölemelte.

Belenézett és megdördült az ég, Dühtől gyultak föl bús, izzadt orcák, Hajh, fázni fog még e könyvtől, tűztől A papos, úri Magyarország.

Népszava, 1907. december 22

RÉVÉSZ BÉLÁNAK

Az éjszakán, nagy hangszerünkön, Várva, remegve feszül a húr. Sugdosódnak az éji manók: Hol a karmester úr?

Bús emberek éji csapatja Vár... a sok gethes hangulat. Választ kérünk, meddig várjuk még A karmester urat?

1906.-1907. évekből

AZ ÉLET VŐLEGÉNYEI

Mi nem vagyunk ifjak, se vének: Az Élet vőlegényei vagyunk. Oda se nézünk ezer évnek, Dacos és keserű vőlegények.

Tudjuk, hogy nem hiába várunk: Az Élet vőlegényei vagyunk. Keblet, hitet nyiltan kitárunk: Mienk lesz a mi szép mátka-párunk.

És ha ezerszer meg kell halnunk? Az Élet vőlegényei vagyunk. S ha ezerszer kell hitet vallnunk? Mégis meglesz a mi lakodalmunk.

Népszava, 1908. 11. sz.

KACAG A FÖLD

Nagyot kacag tavaszkor a Föld, Ha kitelelt, földetlen gazdák, Gazdagok gazdái, magyarok, Ekéiket beleakasztják.

Nagyot kacag tavaszkor a Föld, Nagyúrtól, paptól így tanulta: Milyen jó bolond is a paraszt, Új tavaszkor robotol újra.

Nagyot kacag tavaszkor a Föld: Ezer úrnak kell a kincs télre S ezer éve ezért robotol Sok-sok millió cseléd-féle.

Népszava, 1908. március 8

AZ ÚJ HITVALLÁS

Ahogyan azt kevesen járják, Én megjártam becsületesen Tarkult eszmék Kálváriáját.

S már ott tartok, ahol elhagynak Önző, utas, bolond ideák S nem kivánok semmit – magamnak.

Már nem súgom, immár kiáltom: Uj táborok, jőjve jőjjetek. Győzelmetek hallva: megáldom.

Népszava, 1908. május 10

FÖLDRENGÉS ELŐTT

Testvéreim, reánk most az Időből Vészes csodák, gyönyörű napok hullnak. Emeljétek föl az arcotokat, Most, most, mikor a bajok sokasulnak.

Ingnak a házak, menjünk az utcára, Ott zúg a Sors s táncos vér-jelek intnek. Amink van, vigyük az utcára ki: A rongyainkat és a sebeinket. A rongyainkat és sebeinket, Bús szemeink évezred-törte fényét, Kemény öklünket, igazunk, hitünk, Forró, varas szánk bosszúlihegését.

Karddal, korbáccsal, ónnal, lópatával Ha jönnek, álljunk, most végre megálljunk. Nyög, reng a Föld, rosszabbul nem lehet, Nekünk semmink sincs, hátunkon a házunk.

Reng a Föld és vadul ölet az úr-had. Rengjen a föld s a dölyfös had ölessen. És mégis más lesz a magyar világ, Az utcákon már a Jövendő lebben.

Testvéreim, megmart, szegény szivünket Rakjuk rá izzadt, büszke homlokunkra, Vagy bércet szül vagy mély sírt most a Föld: Földrengés lesz, legyen talpon az utca!

Népszava, 1908 október. 4

BARNA ÉG ALATT

Nyáron hirtelen barnaság Jön néha valahonnan. Csupa nagy gyász a Föld s az Ég S a szívem félve, reszketőn Téli tempókra dobban.

Szapulva hull hideg eső, Csepegő, furcsa árnyak, Apró, fagyos, téli manók Redős, forró homlokomon Nagy próba–táncot járnak.

Ilyenkor mindent jól tudok, Kegyetlenül, sötéten, Hidegen látom sorsomat, Célomat s balga végemet Ott fönn a felhős Égen.

Barnán, felhősen néz a nyár Reám, szegény balogra S itt van már a homlokomon Korán-kötötten, fagyosan A tél jégvirág-csokra. Virágos, szegény homlokom Mögött mély, barna eszmék S egy szörnyű gondolat-verem, Megsiklanak a lábaim S már mintha esnék, esnék.

Vasárnapi Újság, 1909, 3. sz.

A KÉTSÉGBEESÉS DALA

Mit eddig kaptunk Scythiától, Halálnak sok, életnek kevés. Bajtársaink, most jön a java: A kétségbeesés.

Most már nem kell komédiázni, Langyos cselekvés, menj tovább, Csináljuk kissé komolyabban Ezt a komédiát.

Meg akarnak fojtani minket? Járjunk a gyilkosok előtt. Raktáron néha mi is tartunk Egy kis szívet s velőt.

Csacsik, hogy hozzák ezt a dolgot: Zsandárt küldnek ránk ittasan. Coki, nagyúr, az én fajtámnak Lesz és igaza van.

Népszava, 1909. március 7

BOLDIZSÁRNAK

Úgy szerettél, amilyen voltam, E nagy Krisztus-hasonlóságod, Hajh, titkon, sokszor kicsufultam.

Anyák és bölcsek így szeretnek. S hogy mint az anyám úgy szerettél, Mondhatnék-e bánóbbat, szebbet?

S mondhatnék többet vallomásnak: Én gyermeknek, jónak születtem, Csak az Élet lovalt be másnak.

Páris, 1909. április 25 (Kollányi Boldizsárnak, a Holnap II. szerkesztőjének, Az Illés szekerén dedikációja.)

EMLÉKSOROK A HOLNAP II-BE

Megáldott, kinek asszonya jó, S az is, kinek rossz asszonya van, De asszonnyal és asszony nélkül Asszony-vágyó szegény ember Bal és boldogtalan.

Budapest, 1909. június 16 [Dedikáció, Erdélyi Hírlap (Arad) 1925. február 1.] A versnek egy olyan változatát is ismerjük, amelyben a második sor S az is szavai helyett Boldog áll s a negyedik sor Asszony-vágyó kezdete helyett Asszony-váró van.

LUKÁCS HUGÓNAK:

Nem illedelmes a mi életünk,
De így indultunk, tehát így megyünk.
Buta másokként élni nem tudunk,
Tehát: hozzájuk nem hasonlitunk.
Békét magunknak s másnak nem hagyunk,
Tehát: sebzettek mindig mi vagyunk.
Jogunk van hinni rangot, istenit,
Tehát: rajtunk már zuhany se segit.
Nagy önszerelmű balga istenek,
Tehát: meghalunk mint kóbor ebek.

Kolozsvár, 1909. június vagy július Újság, 1932. szeptember 25

PÁRIS MENEKÜL ELŐLEM

Inog minden s én botorkálón Lépek a ködbe, hóba, fagyba S valaki menekül előlem S mintha néha visszakacagna.

Jaj, hiszen ez szent-maga Páris, Mely most előlem kacagva fut, száll S amit én kapkodva elérek: Hideg zsivaj és fagyos utcák.

S a kacagás is egyre halkabb És én egyre gyávábban lépek: Előttem nagy sírok tárulnak, Vörös ölűek, szörnyü mélyek. Már lábaimnak nincs hol állni, Már fejemet senki se fogja. Már nem tudom, hogy melyik percben Zuhanok le megtántorodva.

Páris, 1910 .január vége Vörös Lobogó, 1919. január 31

ENGEM FÉLIG SZERETTEK

Még egy kis felednivalóm van S csak addig fognak tudni rólam, Míg ezt az egyet is lerázom: Engem mindig félig szerettek.

Nekem nincs semmi tartozásom, Könnyű lehet az elmúlásom, Engem mindig félig szerettek S ezért nem jár emlék, se hála.

Engem mindig félig szerettek, Van jogom, hogy gonosz lehessek S úgy haljak meg, hogy nagyon fájjon, Kik szivüket úgy óvták tőlem.

Ez az egyetlen tartozásom S ezt az egyet játszva lerázom. Engem mindig félig szerettek S én nem szerettem senkit, senkit.

Páris, 1910. január vége Vörös Lobogó, 1919. január 31

LÁNYOS ANYA IZENETE

Jöhetsz, siess, leáldozóra botlott A híres nyári nap,
Holnap, ha akarod, szeretlek
Büszkén egy lány miatt.
Tizenöt évig rejtegettem,
Csúfoltam is a nagy valót,
Nem váltott meg a házasságos,
Férjes és lanyha csók.
Tegnap fojtogatott a nyáréj,
Leskődtem
S a szomszéd szoba,
Kis lányomé,

Könnysóhajos volt. Álmatlan ostoba Levelet írt az én kis lányom, A kis fehér, édes szamár S egy piros arcú, kis diák úr Milyen boldog ma már. Én nem mertem, Én sohse mertem S a csók várni nem szokott, Gyere, mert temet már a lányom S csókolni nem fogok. Jöhetsz, siess, Leáldozóra botlott A híres nyári nap – Holnap, ha akarod, szeretlek Büszkén egy lány miatt.

Híd, 1940. október 18 Medgyaszay Vilma emlékezéseiből. A vers kabaréversnek készült, de nem került műsorra.

RÉVÉSZ BÉLÁNAK

A Minden-Titkok titka Talán az Éj, hol itta Borát a torkunk, Szépségét a lelkünk, Hol együtt loholtunk S hol egymásra leltünk.

Révésznek – Ady, Bpest, 1911. jan. 9., dedikáció A Minden titkok versei-hez

ITT A NAGY HARC

Tavasz van és a lázadókat Imádta mindig az élet, a láz. Jaj annak a magyar hajónak, Mely olcsón és mindent elmagyaráz: Jaj százszor a megbocsátónak.

Engesztelhetlenül úgy fusson Minden bilincselt, bántott, bús magyar Hajója, hogy büszkén eljusson Víg partra, melyet tört szíve javall Perlőinket perlő nagy jusson. Hiszen ők már úgyis inognak, Már küldik a kegyes üzenetet, Nagy harcba fogni úgyse fognak Ezek a zagyva úri seregek, Rablói száz elrablott jognak.

Trónjukon már vitázva ülnek S már nem kacagják gőggel a tavaszt. Persze hogy meg nem szelídülnek, Werbőczi fajától ki várja azt? Eddig csak zsandárokat küldtek.

De vér serked bőrük-alatta, Itt a tavasz, hol panaszkodnak is, Jön az úri, bosszús »ebadta«, Jön a prédikáció, mely hamis S jön a mi bosszús vágyunk-adta.

No, végre hát, ők védekeznek, A hóhérok, akiknek lelke sincs, Adván módját amaznak s eznek, Lóg hangosan róluk a vén bilincs: Ok, félők, legtöbbet vétkeznek.

Tavasz van, ezerszer pusztuljon Minden alkuvás, minden habozás És ezerszer egymásra hulljon Minden régiség és minden szokás: Most már nincs, hogy ki elől bujjon.

Ez a magyar teljesedettség: Itt a tavasz és itt a diadal, Minden hitetlenség betegség. És magyarul sokszor szent az a dal: Itt a nagy harc, hát tessék, tessék.

Népszava-melléklet, 1911. május 1

»ADÁNAK«

Halkult, rejtő és becéző szavak, Ti akkor is mellette lesztek, Midőn gazdátoknak már nem szabad.

Nyugtassátok és ölelgessétek Érintés nélkül, mint a sóhaj, De mámoritóan, mint a vétek. Amikor majd nem is gondol rátok, Szegény gazdátok fojtott álmát Álmaiba bemuzsikáljátok.

S a szíve majd riadtan megremeg És szemeibe kapcsolódnak Nagy távolból a leghivebb szemek.

Budapest, 1912 Pesti Napló, 1933. december 24

BE GYÖNYÖRŰ TAVASZ-ÉJJEL

Akár erre, akár arra, (Be gyönyörű tavasz–éjjel) Csak szívünkben fölkavarva Mehetünk, Akár erre, akár arra.

Vagy ezt mondod, vagy azt mondod, (Be gyönyörű tavasz-éjjel) Be fájnának most a gondok. Jól vigyázz. Vagy ezt mondod, vagy azt mondod.

Ha szeretsz, ha nem szeretsz még, (Be gyönyörű tavasz-éjjel) Én szeretni úgy szeretnék Valakit, Ha szeretsz, ha nem szeretsz még.

Talán igen, vagy talán nem. (Be gyönyörű tavasz-éjjel) Reszketve szólok, hogy: ámen, Legyen úgy, Talán igen, vagy talán nem.

1913 Nyugat, 1919. február 16. március 1. sz.

A KURUC HALÁLA

Ha a vitéz megkopik És ha rongyos rajta a ködmön, Vitézzé válik legott, Hogyha megint a régi köd jön. Be szép ködök, be szép idők Valának akkor S a béna aggkor Milyen vidáman emlékezik.

Ha labanc lesz a kuruc, Hogy tud mosolyogni magában, Igy szól: kuruc a karom, Hát hadd legyen labanc a lábam. Be szép ködök, be szép idők Valának akkor S a béna aggkor Milyen vidáman emlékezik.

Ha rokkant már a vitéz S készülget a csúnya halálra, Megdörzsöli a szemét S hunyorgat ravaszul a bálra: Be szép ködök, be szép idők Valának akkor S a béna aggkor Milyen vidáman emlékezik.

1913. Nyugat, 1919. február 16. március 1. sz.

EGY NAPLÓ KEZDETE

Mondjuk: január huszonkilencedik napján

Rend, félelem, szanatórium, Elmaradt csókok s duplával ígértek: Értek-e valamit s mennyit értek?

Ma verseket írtam: kelletett S így írtam a verseket már régóta, Mert olcsó a nótás és a nóta.

Bocsánat: jött négy–öt s több levél S kik írták tegnap, arra nem gondoltak: Mi volt nekem a Tegnap és Holnap. Este: hazug, jó és szép szökés. Barátok, kik jó szóval megadnak Amit a nők tettként megtagadnak.

Nyugat, 1914. február 1

LEGENDA AZ ÚR-ZSIVÁNYRÓL

Nagy, száraz testét föltaszítja, Melyben beteg ingerek élnek. Fajtája és lakája romlott S hozsánnát zeng neki: Ez a Férfiú, ez a szittya.

Így találta meg ez a nemzet Mindig a maga megváltóját, Így: vesztve önös hóbortokba Felejtette magát S élt mindig úgy, mint másnak tetszett.

Kár, kár, de talán kiheverjük: Kihevertünk sok martalócot: Van valami ebben a földben, Mi mégis összeköt S az úr–zsiványt majd együtt verjük.

Most áll, ágál, prüszköl, parancsol S táborunk új, szedett és félénk S hogy ez a Jövő, ő nem látja: Oh, hályogos szemek, Kikben a Mult lőréket pancsol.

Nagy, száraz testét föltaszítja És ez a gémberedett ország, Míg a maga erejéhez jut, Egy csöppet hisz neki S aztán – hólyag volt – fölhasítja.

Világ, 1914. február 22

FÉNYLIK A TENGER

Sohse hittem, hogy dolgainkat Rossz szemével igazán látja, Mégis: Beszéljen a Gondviseléssel, Ha a Gondviselés barátja.

A Gondviselés okos isten S talán őt is gonddal cipelte. Mégis: Viseli annak is a gondját, Aki minden bentről kiverve.

A Gondviselés még hinárzik Lovas lábainak alatta, Mégis Már hangzik az ős-új kiáltás: Üdvözlégy thalatta, thalatta.

A tenger, a milliók lelke, Már melegen fénylik előttünk, Mégis Ő régi-bután hadonászik S mosolyogja Dózsa-elődünk.

Őrültje a Gondviselésnek, Semmit se bír már tisztán látni, Mégis, Ha szánjuk is, kímélnünk nem kell: Rosszabb nem jön nála, akárki.

Hogy fog ő még alkura lépni Utáltak és féltek hadával, Mégis A Gondviselés elpártolni Tőle, a dühödttől, nem átall.

Keseredten miként bámulhat, Rossz szemei miként merednek: Mégis, Ha tíz életet tízszer élne, Jön, itt van már tenger eretnek.

Világ, 1914. június 7

ZUBOLY (BÁNYAI ELEMÉR) EMLÉKTÁBLÁJÁRA

Zuboly, nézz bennünket! Te szabad hajdúságod S halálos nagypénteked Él tovább és lüktet Ereinkben, valónkban S mikép te mondtad: Jól van.

1915. vagy '16.-ból Nyugat, 1919 február 16. március 1. sz.

JÁTÉK A SORSSAL

Bekötöttem a szemed És most találj hát meg, Sors: Húnyósdi, buvósdi Másképpen nem lehet, Nem lehet és nem lehet.

Lenyelem csábos szavad És hiába beszélsz, Sors, Kurjongni, kiáltni Már régen nem szabad, Nem szabad és nem szabad.

Én tudom és jól tudom, Hogy engem is célzolsz, Sors, Kapósdi, futósdi: Utamat befutom S állok a kereszt-uton.

(Ha labda is vagyok, De a játékból Ki lehet állni.)

Világ, 1916. július 15

ÁTKOZOTT A GONDOLAT

Óh, átkozott a csúf Gondolat, Szörnyű szépsége az Embernek, Kit most nagyszerűen levernek Bűnei. Óh, Ember, aki senki se vagy, Mért akarsz még te senkibb lenni, Rabolni, ölni s enni s enni Mért akarsz?

Óh, Ember, gondolj csak egy kicsit Vagy egy nagyot voltodnak vesztén, Zsidó vagy Alláh–s vagy keresztyén: Lakolál.

Óh, Ember, jönnek a bajok És te csupán ostoba voltál S ledől bizony most minden oltár, Ami volt.

(Jaj, be baj, jaj, be nagy-nagy kár.)

Világ, 1916. augusztus 6

MINDEN CSAK VOLT

Minden csak volt: ma nincs semmi. Lenni? Kell az ördögnek ma: – lenni. Minden csak volt, ma nincs semmi.

Bilincselten, rabon, zártan, Vártam S bús vagyok a mártírságban: Nem ezt vártam rabon, zártan. Vártam jó emberesebbet, Szebbet S hű életem mindig messzebb, Hogy kapjon emberesebbet.

Világ, 1916. augusztus 15

DEDIKÁCIÓ:

A Minden-titkok: titkok maradnak – S minden-titok, és: így van rendjén, De jó néha titkot ostromolni, Nagy magunk-ámításba keveredvén.

Milyen titkot ostromlok én most tán? Avagy nincs a titkoknak titka? -: Valaki a szívemen átsétált S ezt a zokszót akarta, hívta, hívta.

1917. november Vasárnapi Újság, Kolozsvár, 1924. július 20

SZEGÉNY JÓ FIAIM

Hány tavaszon küldtem bárhonnan Nektek a sok hitető verset, A Jövőt prédikáltam nektek S most a jelen be másként lobban, Másként gondoltam, szebben, jobban. Jaj, golyózáporba áztattátok Üstökötöket és fejemet. Fejem, fejem, bús felelős, te, Miért adtál ifjaknak hiteket, Mikor a világ csak hiteget S én nem láttam, hogy a Föld por és rongy. Drágáim, árváim, fiaim, Tik, Kikkel, jaj, hogy most sem lehetek, Hol jártok vén bolond fejemmel S ama nagyszerű kegyelemmel, Hogy a Halált ifjan éritek. Drágáim, árváim, fiaim, Tik, Az Elet csakugyan menekül? Hol jártok, vagytok s kik - éltek - még?

Pesti Napló, 1917. augusztus 12

ÉLETRAJZI ADATOK

1877 – November 22-én született a Szilágy megyei Érmindszenten. Apja Ady Lőrinc, anyja Pásztor Mária.

1883 – Öt éven át az elemi iskolát végzi szülőfalujában.

1888 – Gimnáziumi tanulmányainak kezdete a nagykárolyi piaristáknál, s 1892-ig tanul ott.

1892 — A gimnázium négy felső osztályát végzi, és 1896-ban érettségizik Zilahon, a Wesselényi Kollégiumban.

1896 – Két éven át megszakításokkal joghallgató Debrecenben és Budapesten; közben díjnok a temesvári táblánál és egy zilahi ügyvédi irodában.

1898 — Szeptembertől a következő év decemberéig újságíró Debrecenben több lapnál.

1899 – Június második felében megjelenik első kötete, a Versek.

1900 – Az év elejétől 1903 októberéig újságíró Nagyváradon, előbb a kormánypárti *Szabadság*-nál, majd a *Nagyváradi Napló*-nál.

1903 – Március első felében először megy külföldre: Bécs, Velence. Augusztus második felében megismerkedik Brüll Adéllal (Lédával). Szeptember végén megjelenik a *Még egyszer*.

1904 – Februártól a következő év januárjáig első párizsi útja.

 $1905 - {\rm Januártól}\ 1906$ júniusáig a ${\it Budapesti\ Napló}$ szerkesztőségében dolgozik.

1906 – Február elején megjelenik az *Új versek* kötete. Júniustól a következő év júniusáig második párizsi útja. Szeptembertől novemberig földközi-tengeri utat tesz Lédával.

1907 – Júniustól 1908 februárjáig a *Budapesti Napló* szerkesztőségében dolgozik.

1907 – December végén megjelenik a Vér és arany.

1908 – Január 1-én megindul a *Nyugat*, melynek kezdettől fogva munkatársa. Februártól májusig Ermindszenten és Budapesten tartózkodik. Április elején Nagyváradon részt vesz a Holnap irodalmi társaság megalakításában és egy versantológia előkészítésében. Májustól szeptemberig harmadik párizsi útja. December második felében megjelenik *Az Illés szekerén*.

1909 – Januártól májusig negyedik párizsi útja. Június végétől augusztus elejéig a kolozsvári idegklinikán gyógykezelik. Augusztus 9-étől szeptember közepéig Lédával Rheinfeldenben üdül. Szeptember közepétől decemberig Ermindszenten és Budapesten él. December közepén megjelenik a *Szeretném ha szeretnének*. Decembertől a következő év májusáig ötödik párizsi útja.

- 1910 Júniusban Budapesten tartózkodik, júliusban és augusztusban Újtátrafüreden és a Csorba-tónál pihen. Szeptembertől a következő év januárjáig Érmindszenten és Budapesten van. Decembertől a Világ munkatársa; a hónap közepén megjelenik A Minden-Titkok versei.
- 1911 Januártól márciusig hatodik párizsi útja. Májusban hetedik s egyben utolsó párizsi útja. Júniusban Firenzében és Rómában van Lédával. Júniustól augusztusig Érmindszenten él. Szeptember közepén Lédával Prienben és Münchenben. Szeptember végétől a következő év februárjáig Érmindszenten és Budapesten tartózkodik.
- 1912 Január végén megjelenik *A menekülő Élet*. Február közepétől júliusig a Városmajor Szanatóriumban gyógykezelik. Áprilisban véglegesen szakít Lédával. Júliustól decemberig közli a Nyugat a *Margita élni akar* című elbeszélő költeményét. Ősszel átmenetileg szakít a *Világ*gal, és a *Népszava* munkatársa lesz.
- 1913 Márciustól július elejéig a Graz melletti Maria-Grünben gyógykezelik. Március végén megjelenik *A magunk szerelme*. Júniustól októberig Érmindszenten él. Októbertől a következő év márciusáig rövid megszakítással Budapesten él. Előbb a Magyar Király szállodában, majd novembertől a hűvösvölgyi Park Penzióban lakik. Decemberben az Új Szent János kórházban, januárban a városligeti Park Szanatóriumban gyógykezelik.
- 1914 Február elején megjelenik a *Ki látott engem*? Márciusban az Adriai-tengerhez utazik. Március végétől április elejéig Budapesten tartózkodik. Április 23-án Csucsán személyesen is megismerkedik Boncza Bertával (Csinszkával), aki már évek óta levelezett vele. Június elején megkéri Csinszka kezét. Június végén részt vesz Nagyváradon a Polgári Radikális Párt gyűlésén; itt éri Ferenc Ferdinánd meggyilkolásának híre. Júliusban és augusztusban menyasszonyával együtt az árvaszék engedélyének megszerzésén fáradozik, mivel Boncza Miklós megtagadta beleegyezését a házassághoz. Szeptember első felében Budapesten van, először a háború kitörése óta.
- 1915 Márciusig Érmindszenten és Csucsán tartózkodik. Március 28-án Budapesten tartja eskövőjét Boncza Bertával, miután az árvaszék megadta az engedélyt. A házaspár ettől fogva Csucsán lakik. Az év őszén és telén Rákosi Jenő támadássorozatot indít Ady és a Nyugat többi írója ellen. Decemberben másodszor sorozzák, és a katonai behívás veszélye fenyegeti.
- 1916 Márciustól júniusig Budapesten van, április közepétől a Városmajor Szanatóriumban gyógykezelik.
- 1917 Január elején meghal apósa, Boncza Miklós. Május közepétől június közepéig Balatonfüreden pihen Csinszkával. Az év őszén feleségével Budapestre költözik. November közepén költöznek be a Veres Pálné utca 4. szám alatti lakásukba.
- 1918 Június végétől október végéig Csucsán nyaralnak. Augusztus végén megjelenik *A halottak élén*, négy és fél év óta az első verseskötete. (A kötetből kimaradt versek 1923-ban *Az utolsó hajók* címmel jelennek meg.) Október végén feleségével Budapestre érkezik. November 16-án,

súlyos betegen, jelen van a köztársaság kikiáltásán a parlamentben. Ugyanezen napon jelenik meg az utolsó verse, az *Üdvözlet a győzőnek*. November 18-án a Nemzeti Tanács üdvözli betegágyánál.

1919 – Január közepén beszállítják a városligeti Liget Szanatóriumba, s ott január 27-én reggel meghal. Január 29-én temetik a Nemzeti Múzeum előcsarnokából.

ADY ENDRE ÖSSZES VERSEI, SZÉPIRODALMI KÖNYVKIADÓ – BUDAPEST – 1977 alapján

Betűrendes mutató

A »DIES IRAE«
A »NEM TUDOM«
»A BÁNAT DALAI«-BÓL
A BEFALAZOTT DIÁK
A BÉKÉS ELTÁVOZÁS
A BÉLYEGES SEREG
A BÖLCSESÉG ÁLDOZÁSA
A BOZÓT LEÁNYA
A BŰNÖK KERTJÉBEN
A CÁRI ÁGYÚ FILOZOFÁL
A CIGÁNY VONÓJÁVAL
A CIVÓDÓ MAGYAR
A CSALÓ VITORLÁS
A CSATATÉR HŐSE
A CSILLAG-LOVAS SZEKÉRBŐL
A CSILLAGOK CSILLAGA
A CSODÁK ESZTENDEJE320
A CSODÁK FÖNTJÉN
A CSÓK-CSATATÉR LOVAGJAI
A CSÓKOK ÁTKA
A CSONTVÁZAK KATHEDRÁLISÁBAN 456
A DÁL-KISASSZONYOK NÁSZA
A DÉLIBÁB ÜZENETE
A DUNA VALLOMÁSA71
A FAJOK CIRKUSZÁBAN
A FAJTÁM SORSA
A FAJTÁM TAKARÓJA 678
A FEHÉR CSÖND
A FEHÉR KENDŐ
A FEHÉR LÓTUSZOK
A FEKETE HÚSVÉT 555
A FEKETE ZONGORA
A FIAIM SORSA 57
A FIAM BÖLCSŐJÉNÉL
A FOGYÓ HOLD
A FÖLD ÉBRESZTÉSE
A FÖLDI KUNYHÓBAN
A FÖL-FÖLDOBOTT KŐ
A FÖLTÁMADÁS SZOMORÚSÁGA 278
A FONTA INFRI FALL-I FROÖRFN 163

A GARE DE L'EST-EN	
A GAZDAGSÁG ÁLMA	38
A GRÓFI SZÉRŰN	53
A GYÁVA HATALMASOK	30
A GYÁVASÁG ISTENESSÉGE	36
A GYERMEKSÉG ELÉGIÁJA	12
A GYÜLEKEZET SÁTORÁBAN	
A HADAK ÚTJA	51
A HÁGÁR OLTÁRA	
A HAJNALOK MADARA	18
A HALÁL AUTOMOBILJÁN	
A HALÁL LOVAI 16	39
A HALÁL PITVARÁBAN	15
A HALÁL ROKONA	55
A HALÁL: PIRKADAT	31
A HALÁL-ÁROK TITKA	74
A HALÁL-TÓ FÖLÖTT	10
A HALOTTAK	
A HALOTTAK ÉLÉN 58	
A HARCOK KÉNYSZERÜLTJE	76
A HARCUNKAT MEGHARCOLTUK	15
A HARMADIK EMELETRE	33
A HARMINCADIK ANDRÁS-NAP	72
A HATALMAS TÉL	12
A HIVALKODÓ EMBER59	
A HŐKÖLÉS NÉPE	28
A HOLD MEGBOCSÁJT	98
A HOLNAP ELÉBE	18
A HOLNAPUTÁNI ASSZONYKÁK	32
A HORTOBÁGY POÉTÁJA	18
A HÓSEÁS ÁTKA 50)9
A HOSSZÚ HÁRSFA-SOR	
A HOTEL-SZOBÁK LAKÓJA 5	53
A HÓVÁR-BÉRCEK ALATT	30
A JÉGCSAP-SZÍVŰ EMBER	
A JELEN HAJÓJÁN	38
A JELEN MUZSIKÁJA	32
A JÉZUSKA TISZTELETÉRE 24	18
A JÖVENDŐ FEHÉREI	
A KALOTA PARTJÁN	29
A KARÁCSONY FÉRFI-ÜNNEP 8	
A KÉK TENGER PARTJÁN 4	18
A KENYÉR	77
A KÉNYSZERŰSÉG FÁJA	
A KÉTSÉGBEESÉS DALA	

A KEZDET SIRATÁSA	
A KEZEK BÁBJA	. 45
A KIMÉRÁK ISTENÉHEZ	
A KÍSÉRŐ HÁZAK	678
A KIÜRÍTETT ÁGYASHÁZ	447
A KÖDBE-FÚLT HAJÓK	
A KÖNNYEK ASSZONYA	
A KÖNNYEK ASSZONYA	783
A KÖNNYEK HASZNA	233
A KRASZNA VÖLGYÉN	600
A KRISZTUSOK MÁRTÍRJA	. 21
A KÜRTÖSÖK SZAVA	138
A KURUC HALÁLA	822
A LÁPON	766
A LÉDA ARANY-SZOBRA	
A LÉDA SZÍVE	. 14
A LEGFŐBB VÁRTA	549
A LEGHASZTALANABB ÁLDOZAT	
A LEGJOBB CSÓKOK	
A LEGJOBB EMBER	181
A LEGOKTALANABB SZERELEM	691
A LEGSZEBB ESTE	348
A LEGSZENTEBB CSÓK	150
A LELKEDDEL HÁLNI	146
A LELKEK TEMETŐJE	. 22
A LELKEM KÁNAÁN-MAGVAI	
A LÓ KÉRDEZ	
A LÓRI CSÓKJA	
A MA KIEBRUDALTJAI	
A MAGUNK SZERELME	
A MAGYAR MESSIÁSOK	
A MAGYAR TANÍTÓKHOZ	
A MAGYAR UGARON	. 25
A MAGYAR VIGASSÁG	
A MÁJUS: SZABAD	651
A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN	
A MÁRCIUSI NAPHOZ	
A MÁRCIUSI VÉNEKHEZ	
A MARGITA FIA	
A MÁSIK KETTŐ	9
A MEGABRONCSOZOTT LÉLEK	
A MEGÁTKOZOTT EMBER	293
A MEGCSÚFOLT EMBER	698
A MEGHÍVOTT HALÁL	
A MEGNŐTT ÉLET	596

A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA	708
A RÉG-HALOTTAK PUSZTÁJÁN	. 57
A RÉGI CSAPSZÉKBEN	507
A RÉGI ISTEN	694
A RÉGI SEREGLÉSEK	575
A RÉM-MESÉK UHUJA	
A RÉMNEK HANGJA	560
A RÉMÜLET IMÁJÁ	358
A ROTHSCHILDÉK PALOTÁJA	182
A SÁRBAN	793
A SÁRGA LÁNG	. 42
A SÁTÁN KEVÉLYE	
A SION-HEGY ALATT	
A SIRATÓ SIRALMA	563
A SORSOM ELLOPÓIA	319
A SZAJNA PARTJÁN	. 34
A SZAMARAS EMBER	625
A SZEMEIM SORSA	678
A SZEMEINK UTÓDJAI	534
A SZEMEMET CSÓKOLD	
A SZENT LOB	674
A SZENVEDÉSNÉL TÖBBET	622
A SZÉP HÚSVÉT	597
A SZÉPÍTŐ ÖREGSÉG	460
A SZERELEM EPOSZÁBÓL	285
A SZERELMESEK HOLDIA	143
A SZERELMETLENSÉG ISTENÉHEZ	275
A SZÉTSZÓRÓDÁS ELŐTT	611
A SZÍV KOMÉDIÁJA	
A SZIVÁRVÁNY HALÁLA	219
A SZŰZ PILÁTUS	332
A TÁBOR-TŰZ MELLETT	565
A TARKA BLÚZ	802
A TAVALYI CSELÉDEKHEZ	372
A TAVASZI SZÍV	
A TAVASZI VIHARBAN	170
A TAVASZNAK ALKONYATA	
A TÁVOLI SZEKEREK	336
A TE MELEGSÉGED	141
A TÉL ASZTALÁNÁL	
A TÉLI MAGYARORSZÁG	
A TENGER ÁKOMBÁKOMA	213
A TISZA-PARTON	. 20
A TITOK ARAT	607
A TÍZÉVES ÉVA	224

A TÓ NEVETETT	
A TÚLSÓ PART	448
A TŰNŐDÉS CSOLNAKJÁN	
A TÜRELEM BILINCSE	
A TŰZ CSIHOLÓJA	476
A TŰZ MÁRCIUSA	
A TŰZ ÜNNEPÉN	652
A VÁLLAD, A VÁLLAD	465
A VÁR FEHÉR ASSZONYA	
A VÁROS LEÁNYA	
A VÁR-ÚR SZEMÉREMÖVE	
A VÉG UTÁN	795
A VÉN CSAVARGÓ	
A VÉN KOMORNYIK	207
A VÉRES ZAVAROK	673
A VERSELŐ ASSZONYOK	
A VESZÉLYEK ISTENE	428
A VIDÁM ISTEN	127
A VISSZAHOZOTT ZÁSZLÓ	430
A VISSZAJÁRÓ MÁJUSOK	433
A VÖRÖS NAP	148
»A XXX-IK SZÁZADBÓL«	490
A ZOZÓ LEVELE	. 93
ABSOLON BOLDOG SZÉGYENE	. 97
AD AZ ISTEN	533
»ÁDÁM, HOL VAGY?«	122
»ADÁNAK«	
ADD NEKEM A SZEMEIDET	100
ADJA AZ ISTEN	604
ADJON ISTEN MINDENKINEK	249
AGG NÉRÓ HALÁLA	115
AHOL ÁRGYILUS ALSZIK	
AKARLAK, HÁT HAZUDJUNK	541
AKÁRMILYEN CSÚNYA ÉLETET	290
AKAROM: TISZTÁN LÁSSATOK	213
AKI HELYEMRE ÁLL	217
AKI MAGÁNAK ÉL	544
AKIK HELYÉN ÉLTEM	
AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK	
AKIK MINDIG ELKÉSNEK	
AKIKNEK DAJKÁJA VAGYOK	112
AKIT EGYSZER MEGLÁTTUNK	326
AKIT ÉN CSÓKOLOK	161
AKKOR SINCSEN VÉGE	637
ALÁZATOSSÁG LANGY ESŐJE	245

ÁLCÁS, VÉN VALÓMMAL	
ÁLDÁSADÁS A VONATON	348
ÁLDASSÁL, EMBERI VEREJTÉK	
ÁLDOMÁS	770
ÁLDOTT, FALUSI KÖD	240
ÁLDOZÁS ATILLA SÍRJÁN	
ÁLDOZÁS PIROS KEDVVEL	620
ÁLMODIK A NYOMOR	236
ÁLMODOM	746
ÁLMOK UTÁN	738
ÁLMOM: AZ ISTEN	128
ÁLOM ÁLOM HELYETT	. 79
ÁLOM EGY MÉHESRŐL	116
ALSZIK A MAGYAR	
ANYA ÉS LEÁNYA	
APÁMTÓL, ANYÁMTÓL JÖVÉN	239
ARAT A MAGYAR	
ÁSÍT A TÜKÖR	591
ASSZONY ÉS TEMETŐ	345
ASSZONYOK A PARTON	
ÁTKOZOTT A GONDOLAT	825
AZ ÁGYAM HÍVOGAT	264
AZ ÁHÍTOTT CSÖMÖR	
AZ AKARAT CSELÉDJEI	555
AZ ALVÓ CSÓK-PALOTA	. 82
AZ ALVÓ KIRÁLYLEÁNY	. 46
AZ ANGYALOKNÁL BECSÜLETESEBBEN	466
AZ ANTI-KRISZTUS ÚTJA	246
AZ ANYÁM ÉS ÉN	
AZ ÁRADÁSOK UTÁN	492
AZ ÁRULÁS NYARA	324
AZ ÁRVASÁG KERTJEIBEN	512
AZ ASSZONY JUSSA	145
AZ AVAR-DOMB KINCSE	. 72
AZ EDDIG ÁMENE	
AZ EGYEDÜLISÉG VIGASZA	489
AZ EGYENES CSILLAG	
AZ ÉJ ZSOLTÁRA	294
AZ ÉJSZAKAI ISTEN	
AZ ELÁTKOZOTT VITORLA	216
AZ ELBOCSÁJTOTT LÉGIÓ	111
AZ ÉLET	
AZ ÉLET BOSSZÚJA	166
AZ ÉLET VŐLEGÉNYEI	
AZ ÉLETEM KERTJE	325

AZ ELHAGYOTT KALÓZ-HAJÓK	630
AZ ELJÁTSZOTT ÖREGSÉG	367
AZ ELMARADT SZOMORÚSÁG	294
AZ ELREJTETT ARCOK	320
AZ ELSŐ ASSZONY	162
AZ ELSŐSÉG JÓSÁGA	220
AZ ELSÖTÉTÜLT UTCÁN	291
AZ ELSÜLLYEDT UTAK	242
AZ ELTÉVEDT LOVAS	574
AZ ELŰZÖTT KÖNNY	812
AZ ELVESZETT CSALÁDOK	515
AZ ELZÁRT KIRÁLY-LYÁNY	339
AZ ÉN BŰNÖM	177
AZ ÉN HADSEREGEM	315
AZ ÉN INGOVÁNYOM	489
AZ ÉN KÉT ASSZONYOM	111
AZ ÉN KOPORSÓ-PARIPÁM	. 61
AZ ÉN MAGYARSÁGOM	135
AZ ÉN MENYASSZONYOM	. 39
AZ ÉN SÍRÁSOM	118
AZ ÉN TESTAMENTUMOM	184
AZ ÉN VIRÁG-HALMOM	293
AZ ÉRTŐL AZ OCEÁNIG	119
AZ HALOTTAS ÜNNEP	
AZ IDEGEN ARCOK	
AZ IDŐ ROSTÁJÁBAN	
AZ IDŐK KEDVELTJEI	634
AZ IFJÚ RAJNÁNÁL	259
AZ IGAZI MESSIÁSODÁS	
AZ IGAZI SZÓ	
AZ ISMERETLEN ADA	
AZ ISTEN BALJÁN	
AZ ISTEN HARSONÁJA	129
AZ ISTEN-KERESŐ LÁRMA	
AZ ISTENNEK VISELŐSE	
AZ ÍTÉLET ELŐTT	
AZ IZGÁGA JÉZUSOK	
AZ ÓPERENCIÁS TENGEREN	
AZ ÖREG ÁRVASÁG	594
AZ ÖREG HÁZ	
AZ ÖREG KÚNNÉ	
AZ ÖREG SZAKÁLAS	309
AZ ÖRÖK GYERMEKSÉG	387
AZ ÖRÖK HALÁL-MENET	
AZ ÖRÖKKÉ ELVÁLTAK	362

AZ ÖRÖMTELENSÉG ÖRÖME	
AZ ŐS KAJÁN	. 77
AZ ŐSZ DICSÉRETE	599
AZ ŐSZ MUZSIKÁJA	
AZ ŐSZ SZERELMEI	343
AZ ŐSZI LÁRMA	. 59
AZ ŐSZI RÓZSÁK	155
AZ ÚJ HITVALLÁS	814
AZ ÚJ KÍSÉRTET	377
AZ UNDOR ÓRÁIBAN	503
AZ ÚR ÉRKEZÉSE	123
AZ ÚR ILLÉSKÉNT ELVISZI MIND	121
AZ URAKNAK URA	
AZ UTCA ÉNEKE	152
AZ ÜTÉSEK ALATT	569
AZ UTOLSÓ HAJÓK	704
AZ UTOLSÓ HÍDFŐ	588
AZ UTOLSÓ KURUC	
AZ UTOLSÓ MOSOLY	
AZ UTOLSÓ REGGELEN	168
AZ UTOLSÓ RÉSZLET	767
AZ UTOLSÓ SEREG	497
ÁZOTT SZÉNA-RENDEK FÖLÖTT	216
AZUBA	748
AZUTÁN VÉGE VOLNA	467
BAJVÍVÁS VOLT ITT	268
BALZSAM TÜNDÉR POSTÁJA	689
BÁNTOTT, DÖFÖLT FOLYTON A PÉNZ IS	427
BARANGOLÁS AZ ORSZÁGBAN	473
BARNA ÉG ALATT	
BÁTOR JAJ NÉLKÜL	
BE GYÖNYÖRŰ TAVASZ-ÉJJEL	821
BE SZÉPRE-NŐTTÉL BENNEM	
BECÉZŐ, SIMOGATÓ KEZED	
BÉKE	
BÉKESSÉG ÜNNEPÉN	
BERCSÉNYI MARSAL HUSZÁRJA	687
BESZÉLGETÉS A BOSZORKÁNNYAL	451
BESZÉLGETÉS A SZÍVEMMEL	700
BESZÉLGETÉS EGY SZEKFŰVEL	
BETEG EMBER FOHÁSZA	669
BETEG SZÁZADOKÉRT LAKOLVA	500
BETEG SZÍVEMET HALLGATOD	
BETEMETIK A TAVAT	204

BIHAR VEZÉR FÖLDJÉN	
BIZTATÓ A SZERELEMHEZ	197
BLAHÁNÉ	
BÓBISKOLVÁN LEHAJTOTT KARDOMON	
BÖLCS MARUN MESÉJE	107
BOLDIZSÁRNAK	
BOLDOG ÖRVÉNY	
BOLDOG ÚJ ÉVET	663
BOLDOGOK AZ ÖREGEDŐK	
BOLOND, HALÁLOS ÉJ	208
BOLYONGÁS AZUR-ORSZÁGBAN	
BOSSZÚS, HALK VIRÁGÉNEK	351
BÚCSÚ	726
BÚCSÚ SIKER-ASSZONYTÓL	. 19
BUDAPEST ÉJSZAKÁJA SZÓL	209
BÚGNAK A TÁRNÁK	
BUJDOSÓ KURUC RIGMUSA	
BUJKÁLÁS A SZÁNALOMTÚL	314
BUKDOSIK A LELKEM	314
BÚS AHASVÉROK MÁJUSA	234
CATULLUS KÖLTÖ HALÁLA	210
CERUZA-SOROK PETRARCA KÖNYVÉN	
CIFRA SZŰRÖMMEL BETAKARVA	633
CSABA ÚJ NÉPE	
CSAK EGY PERC	
CSAK JÖNNE MÁS	. 13
CSAK LÁTNI AKARLAK	
CSÁK MÁTÉ FÖLDJÉN	153
CSAK ROSSZABB VOLNÉK	556
CSENG AZ ÉLET	
CSÉPEL AZ IDŐ	172
CSILLAGOS, VÉN CSATALOVAK	530
CSÓK AZ ÁJULÁSIG	143
CSÓKOK	762
CSÓKOK ÉS SZABADÍTÁSOK	647
CSÓKOKBAN ÉLŐ CSÓKTALANOK	
CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY	137
CSOLNAK A HOLT-TENGEREN	. 97
CSUKOTT SZEMŰ CSÓKOK	144
CSUPÁN MAGAMTÓL BÚCSÚZOM	
DAL A BOLDOGSÁGRÓL	671
DAL A BOLDOGTALANSÁGRÓL	

DAL A HAZUGSAG-HAZROL	
DAL A RÓZSÁRÓL	
DALOK	788
DALOK A LABDATÉRRŐL	330
DALOK TÜZES SZEKERÉN	
DANKÓ	
DE HA MÉGIS?	636
DEDIKÁCIÓ:	
DÉLIBÁB-ŐSÖM KÖD-VÁROSBAN	
DIVINA COMOEDIA	
DÓZSA GYÖRGY LAKOMÁJÁN	
DÓZSA GYÖRGY UNOKÁJA	156
DRÁGA, HALOTT NÉZÉSEKKEL	367
DUDORÁSZÓ, RÉGI NÓTA	223
DÜHÖDT, HALÁLOS HARCBAN	350
DURUZSLÁS A JÉGVEREMBŐL	256
DÚS LOVAG NÁSZA	. 94
E NAGY TIVORNYÁN	
E NÉHÁNY DALBAN	708
ÉG EGYSZER	759
ÉGŐ TŰZBEN DIDEREGVE	215
EGY AVAS KÉRDÉS	252
EGY CSÓKODÉRT	716
EGY CSÚF RONTÁS	. 67
EGY HÁBORÚS VIRÁGÉNEK	696
EGY HARCI JÉZUS-MÁRIA	132
EGY ISMERŐS KISFIÚ	. 52
EGY JÖVENDŐ KARÁCSONY	117
EGY JÖVŐ KÖLTŐ	. 70
EGY KEVÉSNYI JÓSÁGÉRT	274
EGY KOPORSÓ FELETT	757
EGY MEGÍRATLAN NAPLÓBÓL	212
EGY MEGTALÁLT KÖNYV	812
EGY ÓCSKA KONFLISBAN	. 10
EGY PÁRISI HAJNALON	
EGY RÉGI KÁLVIN-TEMPLOMBAN	125
EGY RÉGI SZÍNÉSZ-LEÁNY	158
EGY RÉGI-RÉGI FŰZ	239
EGY STÁJER DOMBON	520
EGY SZÉP LEÁNYHOZ	719
EGY TEMPLOM-ALAPÍTÓ ÁLMA	307
EGY UTOLSÓ ÉGI HÁBORÚ	365
EGY VIDÁM TOR	173
EGYEDÜL	727

EGYEDÜL A TENGERREL	103
EGYRE HOSSZABB NAPOK	262
EGYSZER VOLT CSAK	570
ÉHES A FÖLD	654
ÉJIMÁDÓ	760
EL A FALUBÓL	
ELADÓ A HAJÓ	315
ELBOCSÁTÓ, SZÉP ÜZENET	
ELDÖNTI A SORS	344
ÉLES SZEMMEL	775
ÉLET HELYETT ÓRÁK	522
ÉLET, ÉLET, ÉLET	661
ÉLETBÉREM SÍRVA PANASZLOM	
ÉLETEM APADÓ ERE	313
ÉLETESNEK LÁTOM MAGAMAT	673
ELFÁRASZT A VÁRÁS	
ELFOGYNI AZ ÖLELÉSBEN	197
ELHAGYOTT A FÉLELEM	327
ELHANYAGOLT, VÉRES SZÍVÜNK	566
ELILLANT ÉVEK SZŐLŐHEGYÉN	. 54
ELINDULT EGY LEÁNY	228
ELMENNI TÁVOLRA, PUSZTULNI	
ÉLNI, MÍG ÉLÜNK	
ELSŐ SZERETŐM ÖLÉBEN	256
ELSZÁLLNAK A LEPKÉK	
ELTAGADOM	718
ELTEMETEM SZEMEM LÁTOTTJAIT	545
ÉLÜNK VAGY NEM?	
ELŰZÖTT A FÖLDEM	
ELVÁLUNK	754
ELVESZÉTT HIT: ELVESZÍTLEK	
EMBER AZ EMBERTELENSÉGBEN	
EMLÉKEZÉS EGY NYÁR-ÉJSZAKÁRA	554
EMLÉKEZÉS MÁRCIUS IDUSÁRA	
EMLÉKEZÉS NAGY HALOTTRA	
EMLÉKEZÉS TÁNCSICS MIHÁLYRA	149
EMLÉKSOROK A HOLNAP II-BE	817
ÉN BÚS IBOLYA-VETÉSEM	617
ÉN ERŐSZAKOS IFJÚSÁGOM	
ÉN FÁRADTAM EL	
ÉN FIATAL MARADOK	
ÉN JÓ HISZEKEGYEM	658
ÉN KIFELÉ MEGYEK	
ÉN NEM VAGYOK MAGYAR?	
ÉN RÉGI MÁTKÁM	147

FÖLKELÉSEK ÉS FELEDKEZÉSEK	
FÖLSZÁLLOTT A PÁVA	. 65
FORRÓ SZOMJAKBAN EMLÉK	
FUIMUS	
FUIMUS	
FUTÁS A GOND ELŐL	. 92
GÁLÁS, VASÁRNAPI NÉP	300
GÉMEK AZ OLIMPUSZ ALATT	
GÓG ÉS MAGÓG FIA VAGYOK ÉN	
GONOSZ CSÓKOK TUDOMÁNYA	159
GONOSZAK A HALOTTAK	180
GŐZÖSRŐL AZ ALFÖLD	297
GYÁVA BARLA DIÁK	. 65
GYŰLÖLET ÉS HARC	536
HA A SZEMEM LEFOGTÁK	118
HA CSÓKOKAT HALLOK	162
HA FEJEM LEHAJTOM	
HA HOLTAN TALÁLKOZUNK	
HA MESSZEBBRŐL NÉZEM	
HA SZERETLEK	743
HA TANULTUNK ZSOLTÁROKAT	312
HA TÁVOLRÓL NÉZEK	
HA VÉRHARMAT KELL	
HA VISSZAJÖNNE MARGITA	409
НА	
HÁBOROG A SÍR	810
HADD SZENVEDNÉK ÉRTE	686
HAJH, ÉLET, HAJH	435
HAJH, GYEREKEK!	724
HAJH, ŐSZI MAGYARSÁG	298
HAJLONGNI EMERRE, AMARRA	
HAJNALLAL A HAJNALNAK	
HAJÓ A KÖDBEN	
HAL HELYETT KÍGYÓT	513
HALÁL A SÍNEKEN	
HALÁLBA VIVŐ VONATOK	146
HALÁLVIRÁG: A CSÓK	160
HALK, BÁNATOS SZÖKÉS	282
HALOTTAK NAPJÁN	
HALOTTAN ÉS IDEGENEN	586
HAMVAZÓSZERDÁN	
HARC A NAGYÚRRAL	
HARC ÉS HALÁL	

HARCOS EMBER SZÍVE	175
HARCOS ÉS HARC	
HARCOS GYULAI PÁL	
HÁRMAN A MEZŐN	
HÁROM BAUDELAIRE-SZONETT	
HÁROM ŐSZI KÖNNYCSEPP	
HÁT AHOGYAN A CSODÁK JÖNNEK	
HÁT EZÉRT BOLONDULTUNK?	504
HÁT IMÍGYEN SÍROK	
HAVASOK ÉS RIVIÉRA	
HÁZ JEGENYÉK KÖZÖTT	
HAZA	754
HAZAMEGYEK A FALUMBA	108
HAZAVÁGYÁS NAPFÉNY-ORSZÁGBÓL	
HAZUGSÁG NÉLKÜL	770
HÉJA-NÁSZ AZ AVARON	
HELÉNA, ELSŐ CSÓKOM	223
HENRIK ÚR LOVAGOL	803
HEPEHUPÁS, VÉN SZILÁGYBAN	. 64
HERVADÁSKOR	
HIÁBA HIDEG A HOLD	200
HIÁBA KÍSÉRTSZ HÓFEHÉREN	
HIDEG KIRÁLY ORSZÁGÁBAN	
HIDEG MÁJUS	767
HIMNUSZ A TAVASZNAK	
HISZEK HITETLENÜL ISTENBEN	
HÍVEN SOHASE SZERETTEM	158
HOGY DÉLRE JUSSUNK	639
HOGY KEVESEN VAGYUNK	676
HOGY MA VAGYUNK	
HOLNAP IS ÍGY	461
HOLNAP TALÁN ELKÜLDÖM	
HOLNAPRA GYÓGYULÓ BÁNAT	438
HOSSZÚ AZ ERDŐ	218
HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK	
HULLA A BÚZA-FÖLDÖN	
HUNN, ÚJ LEGENDA	
HUNYHAT A MÁGLYA	
HŰSÉG ARANYOS KORA	
HŰVÖSVÖLGYEMBŐL SEBTEN, ROHANÓN	640
IDŐ ELŐTT ELMÚLNI	
IFJÚ KAROK KIKÖTŐJÉBEN	462
IFJÚ SIRÁLYI KEDVEK	
IFJÚ SZÍVEKBEN ÉLEK	593

IFJUSÁG BABONÁS HITÉVEL	688
IGAZ, UCCAI ÁLMOK	469
ÍGY SZALADSZ KARJAIMBA	202
ÍGY SZÓLNA A SZÓM	
ÍGY VAN MAGYARUL	
IHAR A TÖLGYEK KÖZT	
ILOSVAI SELYMES PÉTER	
IMA BAÁL ISTENHEZ	. 11
IMÁDSÁG A CSALÁSÉRT	
IMÁDSÁG HÁBORÚ UTÁN	124
IMÁDSÁG ÚRVACSORA ELŐTT	
INTERMEZZO	806
INTÉS AZ ŐRZŐKHÖZ	563
INTÉS SZEGÉNY LEGÉNYEKNEK	
ISMERETLEN ÁTOK	731
ISTEN DRÁGA PÉNZE	
ISTEN, A VIGASZTALAN	
ISTENHEZ HANYATLÓ ÁRNYÉK	
ITT A NAGY HARC	
ITT, A BOZÓTBAN	303
ITTHON	
ITTHON AZ ÚRFI	654
JÁRTAM MÁR DÉLEN	. 46
JÁTÉK A SORSSAL	825
JÁTÉK, JÁTÉK, JÁTÉK	519
JÁZMIN NYITOTT	745
JÉGPÁLYÁN	730
JEHAN RICTUS STRÓFÁIBÓL	30
JELENTÉS	779
JELENTÉS	779 . 73
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT	779 . 73 757
JÓ CSÖND–HERCEG ELŐTT JÖBB NEM VAGYOK JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK	779 . 73 757 101
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT JOBB NEM VAGYOK JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK JÖN A SZABADULÁS	779 . 73 757 101 671
JÓ CSÖND–HERCEG ELŐTT JÖBB NEM VAGYOK JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK	779 . 73 757 101 671
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT JOBB NEM VAGYOK JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK JÖN A SZABADULÁS JÖNNEK JOBB NAPOK	779 . 73 757 101 671 672
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT JOBB NEM VAGYOK JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK JÖN A SZABADULÁS	779 . 73 757 101 671 672
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT JOBB NEM VAGYOK JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK JÖN A SZABADULÁS JÖNNEK JOBB NAPOK JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA	779 . 73 757 101 671 672
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT JOBB NEM VAGYOK JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK JÖN A SZABADULÁS JÖNNEK JOBB NAPOK JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA	779 . 73 757 101 671 672 296
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT JOBB NEM VAGYOK JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK JÖN A SZABADULÁS JÖNNEK JOBB NAPOK JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA JÚDÁS ÉS JÉZUS KACAG A FÖLD KACAGÁS ÉS SÍRÁS	779 . 73 757 101 671 672 296 . 88
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT JOBB NEM VAGYOK JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK JÖN A SZABADULÁS JÖNNEK JOBB NAPOK JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA JÚDÁS ÉS JÉZUS KACAG A FÖLD	779 . 73 757 101 671 672 296 . 88
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT JOBB NEM VAGYOK JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK JÖN A SZABADULÁS JÖNNEK JOBB NAPOK JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA JÚDÁS ÉS JÉZUS KACAG A FÖLD KACAGÁS ÉS SÍRÁS	779 737 757 101 671 672 296 . 88 814 166 276
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT JOBB NEM VAGYOK JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK JÖN A SZABADULÁS JÖNNEK JOBB NAPOK JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA JÚDÁS ÉS JÉZUS KACAG A FÖLD KACAGÁS ÉS SÍRÁS KAIN MEGÖLTE ÁBELT KÁR A VOLTÉRT	779 . 73 757 101 671 672 296 . 88 814 166 276
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT JOBB NEM VAGYOK JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK JÖN A SZABADULÁS JÖNNEK JOBB NAPOK JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA JÚDÁS ÉS JÉZUS KACAG A FÖLD KACAGÁS ÉS SÍRÁS KAIN MEGÖLTE ÁBELT	779 . 73 757 101 671 672 296 . 88 814 166 697 616

KATÓ A MISÉN	
KÁVÉHÁZBAN	739
KÉRDÉS KÉK SZEMEKHÖZ	445
KERESZTTEL HAGYLAK ITT	
KESERŰ IMÁDSÁGOK MYLITTÁHOZ	
KÉSZÜLÉS TAVASZI UTAZÁSRA	600
KÉT DAL	786
KÉT HAJDANI SZERETŐK	
KÉT KURUC BESZÉLGET	
KÉT KURUC BESZÉLGET	
KÉT KURUC BESZÉLGET	702
KÉT KURUC BESZÉLGET	
KÉT SÍR MELLETT	683
KÉT SZENT VITORLÁS	199
KÉTFÉLE VELSZI BÁRDOK	
KÉTKEDŐ, MAGYAR LELKEM	579
KEVÉS BESZÉLGETÉS MAGAMMAL	683
KEZDENEK NYAKUKBA VENNI	
KI AD TÖBBET ÉRTE?	
KI ELVESZTI HARCÁT	
KI LÁTOTT ENGEM?	
KI VÁRNI TUD	615
KICSODA BÜNTET BENNÜNKET?	
KIDALOLATLAN MAGYAR NYARAK	
KIHŰLVE	
KÍN ÉS DAC	531
KINCS GYULA EMLÉKÉNEK	
KIS NŐI CSUKÁK	
KIS, FALUSI HÁZ	
KIS, KARÁCSONYI ÉNEK	
KIS, KÉK DEREGLYE	543
KISVÁROSOK ŐSZI VASÁRNAPJAI	211
KISZAKADT, BÚS NÓTA	
KLEOPÁTRA HÍVÁSA	
KOCSI-ÚT AZ ÉJSZAKÁBAN	
KOLDUS HÍVÉSNEK ÁTKA	
KÖLTŐK TAVASZKOR ÉNEKELNEK	644
KÖLTÖZÉS ÁTOK-VÁROSBÓL	. 20
KÖNNYCSEPPEK	787
KÖNYÖRGÉS EGY KACAGÁSÉRT	274
KÖNYÖRGÉS VÍG HALÁSÉRT	251
KÖNYÖRGŐ, MÁJUSI LEVÉL	
KORÁN JÖTTEM IDE	. 21
KOSSUTH HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJÁN	736
KÖSZÖNET AZ ÉLETÉRT	330

KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM
KÖSZÖNTŐ AZ ÉLETRE
KÖSZVÉNY-ORSZÁG MÁRCIUSA 808
KÖVETELEM A HOLNAPOT
KÖVETELŐ ÍRÁS SORSUNKÉRT
KÖZEL A TEMETŐHÖZ 54
KRISZTUS-KERESZT AZ ERDŐN 123
KRISZTUSOK MÁRTIRJA 766
KRÓNIKÁS ÉNEK 1918-BÓL 58
KÜLDÖM A FRIGY-LÁDÁT 23:
KURUC ÁDÁM TESTVÉREM 194
KURUCOK ÍGY BESZÉLNEK
LAKODALMI KÖSZÖNTŐ TÁVOLBÓL
LÁNYOS ANYA IZENETE 818
LÁTTALAK 719
LÁTTAM REJTETT TÖRVÉNYED
LÁZÁR A PALOTA ELŐTT 86
LÁZBAN 769
LÉDA A HAJÓN 10
LÉDA A KERTBEN
LÉDA AJKAI KÖZÖTT
LÉDA PÁRISBA KÉSZÜL
LÉDÁVAL A BÁLBAN 100
LÉDÁVAL A TAVASZBAN
LEGENDA AZ ÚR–ZSIVÁNYRÓL
LEGYETEK EMLÉKEZÉSSEL HOZZÁM
LELKEK A PÁNYVÁN
LELKEM SZERELMES FATTYAI
LENNI KELL, LENNI
LESZ MÁS LAKODALOM
LEVÉL A SORSOMHOZ
LEVÉL A VÉGEKRŐL568
LEVÉL IFJÚ TÁRSAKHOZ
LEVÉL-FÉLE MÓRICZ ZSIGMONDHOZ
LÓTUSZ
LOVATLAN SZENT GYÖRGY
LUKÁCS HUGÓNAK:
MACAYÓ ALARRA
MAG HÓ ALATT
MAGYAR FA SORSA
MAGYAR JAKOBINUS DALA
MAGYAR VÉTKEK BÍBORBAN 22
MAGYAR-BÁNÓ MAGYAR AGGYAL
MAI ASSZONYOK UDVARÁBAN

MAI PRÓFÉTA ÁTKA	
MÁJUSI ZÁPOR UTÁN	165
MAMMON-SZERZETES ZSOLTÁRA	
MÁR ELŐRE RENDELTETTEM	
MARADHATSZ ÉS SZERETHETSZ	
MÁRCIUS 20	
MARGITA ÉLNI AKAR	
MARGITA ÉS OTTOKÁR	
MARGITA ÉS SORSUNK	417
MARGITA PÁRISBA JÖTT	397
MÁRIA ÉS VERONIKA	105
MÁSOKÉRT HALUNK MEG	235
MÁTYÁS BOLOND DIÁKJA	
MEDVE MIKLÓSNÉNAK	805
MEG AKARLAK TARTANI	
MÉG EGYSZER JÖNNE	
MÉG FÁJOBB KÖNNYEK	614
MÉG MINDIG HÁBORÚ	440
MEGÁLLT A SORS	481
MEGÁRADT A TISZA	. 66
MEGCSÓKOLOM CSÓK-KISASSZONYT	. 59
MEGINT NAGY VIZEKRE	484
MEGINT PÁRIS FELÉ	206
MEGINT SOKAN NÉZNEK	485
MEGKÖSZÖNÖM, HOGY VAGY	546
MEGMARADOK VIRÁGOS MEZŐKÖN	626
MEGÖLELNÉM A LYÁNYOD	198
MEGÖLTEM EGY PILLANGÓT	. 47
MÉGSEM, MÉGSEM	
MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ	603
MENEKÜLÉS ÚRI VIHARBÓL	237
MENEKÜLJ, MENEKÜLJ INNEN	. 63
MERT ENGEM SZERETSZ	6
MÉRT IS TETTEM?	134
MERT MÁSOKÉRT CSATÁZTAM	316
MERT SENKI JOBBAN	459
MERT TÚLSÁGOSAN AKARLAK	464
MESE SZÉP CSÍNY-ORSZÁGBÓL	
MESÉK	
MESÉT MONDOK	732
MI KACAGUNK UTOLJÁRA	472
MI KÖT IDE?	727
MI LESZ HOLNAP?	
MI URUNK: A PÉNZ	
MIDÁSZ KIRÁLY SARJA	. 41

MIKOR MARGITA VISSZAJÖTT	
MIKOR PÁRISBÓL HAZAJÖTTÜNK	400
MIKOR SZULAMIT ALSZIK	
MILÁNÓ DÓMJA ELŐTT	196
MILYEN AZ ŐSZ?	720
MINDEN AZ ÉLETÉRT	666
MINDEN CSAK VOLT	
MINDEN NAGY MEGÚJHODOTTSÁGOM	633
MINDEN RÉM RIOGAT	523
MINDENT MÁSKÉPPEN SZERETNÉK	323
MISZTÉRIUM	772
MONDJAM EL SZÓBAN?	514
Mondjuk: január huszonkilencedik napján	822
MOROGNAK A VÉNEK	183
MOST KÖVETELLEK MAGAMNAK	538
MOST MÁR MEGÁLLHATOK	
MOST ÖLELNE VALAKI	285
MOST PEDIG ELNÉMULUNK	265
MOSTOHÁIM A BETŰBEN	. 75
MUTAMUR	722
NAGY FURDALÁSÁRA LELKEMNEK	
NAGY LOPÁSOK BŰNE	
NAGY SÍRKERTET MÉRÜNK	
NAGY SZÁRAZSÁG IDEJÉN	698
NAGYON KÖZELBE KERÜLTÜNK	545
NÁSZUTAZÓK	
NE HAGYJUK EL MAGUNKAT	
NE LÁSSATOK MEG	
NE SÚJTS BÉNASÁGGAL	
NÉGY-ÖT MAGYAR ÖSSZEHAJOL	
NÉHAI VAJDA JÁNOS	136
NEKÜNK MOHÁCS KELL	
NEM ADOM VISSZA	277
NEM CSINÁLSZ HÁZAT	610
NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB	711
NEM ELŐSZÖR SÍROK	
NEM FELELTEM MAGAMNAK	
NEM HAGYOM ABBAN	537
NEM JÁTSZOM TOVÁBB	258
NEM JÖN SENKI	146
NEM MEHETEK HOZZÁD	101
NEM NAGY DOLOG	506
NEM SZÁNATOM MAGAM	
NEM	

NÉZNI FOGUNK, HEJHAJH
NÉZZ, DRÁGÁM, KINCSEIMRE
NINCS ITT ORSZÁG639
NINCSEN, SEMMI SINCS 675
NŐ VAN MELLETTEM 518
NOÉ BÁRKÁJA
NŐ-KERGETŐ, FÉNYES HAZUGSÁG
NÓTA A HALOTT SZŰZRŐL 51
NÓTÁK PIROS ŐSSZEL
NÓTÁZÓ, VÉN BAKÁK
NYÁRDÉLUTÁNI HOLD RÓMÁBAN 337
NYÖGÖK S MIND TERHEMMEL 623
OBSITOS VITÉZ NÓTÁJA 305
OBSITOT SE KAPOK
ÓDA A BETŰKRŐL 765
ÓH, BÚJNI BARLANGOKBA692
ÓH, ÉLETEK ÉLETE
ÓH, FAJTÁM VÉRE
ÓH, FURCSA ÉLET518
ÓH, NAGYSZERŰ SZERELEM
OKTÓBER 794
OKTÓBERBEN
OND VEZÉR UNOKÁJA
ÖREG LEGÉNY SZERELME459
ÖREG ÖCSÉM MONDJA
ÖREG SUHANC VÁGYAKOZÁSA 281
ÖREGSZÜNK, ÖREGSZÜNK, ÖREGSZÜNK
ŐRIZEM A SZEMED
ÖRÖK HARC ÉS NÁSZ98
ÖRÖK VÁGY
ÖRÖKKÖN ÍGY VOLT
ÖRÖM-VÁROS VOLT A HAZÁM
»ÖRVENDEZZ, IFJÚ, IFJÚSÁGODBAN« 270
ÖSSZEBÚVÓ FÉLELEM ÓRÁI
ŐSZ FELÉ
ŐSZBEN A SZIGET
ŐSZI ÉJSZAKÁN 741
ŐSZI, FORRÓ VIRÁG-HALMON
ŐSZI, PIROS VIRÁGOK
ŐSZÜLŐ ERDŐK RETTEGÉSE
ÖZVEGY LEGÉNYEK TÁNCA
PANNONIA GRÓFNŐ SZEKERE
PAP VAGYOK ÉN 114

PAPP VIKTOR VALCERÉHÖZ	
PÁRIS MENEKÜL ELŐLEM	817
PÁRIS, AZ ÉN BAKONYOM	. 69
PÁRISBAN JÁRT AZ ŐSZ	. 52
PAUL VERLAINE ÁLMA	. 34
PÉNZ A REMETESÉGBEN	. 91
PÉNZ ÉS KARNEVÁL	
PIMASZ, SZÉP ARCCAL	303
PIROS GYÁSZ ÜNNEPÉN	646
PROLETÁR FIÚ VERSE	237
PUSKIN	790
RÁD EMLÉKEZTEM	
RÁZD MEG SZÍVEDET	391
RÉGI ÉNEKEK EKHÓJA	479
RÉGI NEGÉDESSÉGEM MEGHALT	667
RENDBEN VAN, ÚRISTEN	247
RENGJ CSAK, FÖLD	472
RETTEGEK AZ ÉLETTŐL	. 40
RETTEGÉSBEN A FALU	
RÉVÉSZ BÉLÁNAK	813
RÉVÉSZ BÉLÁNAK	819
ROHANUNK A FORRADALOMBA	474
RÖPÜLJ, PIROS SÁRKÁNYOM	438
RÖVID, KIS BÚCSÚZÓ	424
RÓZSALIGET A PUSZTÁN	. 77
RUTH ÉS DELILA	145
SZAKÍTS, FELEDJ!	797
SZÁZ HŰSÉGŰ HŰSÉG	432
SZEGÉNY JÓ FIAIM	
SZEGÉNY LEGÉNY BOTJA	
SZEGÉNY ZUBOLY EMLÉKÉRE	
SZEGÉNY, ÁRVA RIGÓIM	318
SZELÍD, ESTI IMÁDSÁG	
SZENT ANTAL TISZTELETE	
SZENT JÚNIUS HÍVÁSA	102
SZENT LEHETETLENSÉG ZSOLTÁRJA	
SZENT LÉLEK KARAVÁNJA	
SZENT LÉLEK ÜNNEPÉRE	
SZENT LIBER ATYÁM	
SZENT MARGIT LEGENDÁJA	
SZÉP A SZÉP	
SZÉP AZ ÉLET	
SZÉP VOLTÁL VOLNA	390

SZÉP, MAGYAR SORS	381
SZERELEM ÉS RAVATAL	659
SZERELMEK AZ ŐSZBEN	
SZERENCSÉS ESZTENDŐT KÍVÁNOK	
SZERESS ENGEM, ISTENEM	126
SZÉTVEREK MAJD KÖZTETEK	214
SZÍNHÁZBAN	715
SZÍVEDET ISTEN SEGÍTSE	342
SZÍVEK	779
SZÍVEK MESSZE EGYMÁSTÓL	
SZOMORÚ HITVALLÁS MAGAMHOZ	
SZÜRET AZ ATHOSZHEGYEN	164
SAJNÁLOM SZEGÉNY FIÚKAT	622
SAPPHO SZERELMES ÉNEKE	231
SÁRBAN VESZETT HÓ	
SEM UTÓDJA, SEM BOLDOG ŐSE	188
SENKI ÉLŐNEK ELLENSÉGE	
SEREGÉLY ÉS GALAMB	181
SEREGESEN SENKIK JÖNNEK	369
SÉTA BÖLCSŐ-HELYEM KÖRÜL	201
SÍPJA RÉGI BABONÁNAK	
SÍRÁS AZ ÉLET-FA ALATT	. 84
SIRASSON MEG	
SIRATÓ EMBER DALA	
SÍRNI, SÍRNI, SÍRNI	. 58
SÍRVA GONDOLOK RÁ	
SÓHAJTÁS A HAJNALBAN	
SOK SIKERT ÉRJEN!	752
SORSUNK	714
SÖTÉT VIZEK PARTJÁN	
STRÓFÁK	772
STRÓFÁK MÁJUS ELSEJÉRE	700
TALÁLKOZÁS EGY GÉPKOCSIVAL	283
TALÁLKOZÁS EGY SENKIVEL	448
TALÁLKOZÁS GINA KÖLTŐJÉVEL	
TALÁN HELLÁSZ KÜLDÖTT	
TARARRAROM, HAJH, TARARRAROM	260
TATJÁNA ÍRT	
TAVASZ A FALUBAN	
TAVASZ VAN, ÚRFI	493
TÁVOLRÓL A MOSTBA	
»TE ELŐTTED VOLT«	
TEGNAPBA ÉLNI BELÉ	696

TEGNAPI TEGNAP SIRATÁSA	
TEGNAPI, VÉN RIADÓ	673
TÉLBE-HULLÓ EMBER VÁGYA	336
TÉLI ALKU SZEMEMMEL	457
TÉMÁK	782
TEMETÉS	789
TEMETÉS A TENGEREN	. 49
TEMETETLENÜL	718
TESTEM, VITÉZ PAJTÁSOM	321
TÉVEDTEM ÉS TÉVEDVE	686
TEVELED AZ ISTEN	390
THAISZOK TAVASZI ÜNNEPE	. 95
TILTAKOZNI ÉS AKARNI	433
TÖBB BIZODALOM VÁGYA	577
TORONY AZ ÉJSZAKÁBAN	585
TÖRTÉNELMI LECKE FIÚKNAK	379
TOVÁBB A HAJÓVAL	
TOVÁBB	
TŰNNEK A LYÁNYOK	349
TÜRELMETLEN, JÓ BARÁTAIMHOZ	369
TÜZES SEB VAGYOK	8
TÜZES TRÓNOD KÖRÜL	537
ÜDVÖZLET	738
ÜDVÖZLET A GYŐZŐNEK	705
UGRANI MÁR: SOHA	624
ÚJ ARATÓ-ÉNEK	583
ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE	
ÚJ MAGYAR BUKOLIKA	373
ÚJ MARQUIS-K NYAK-TILÓJA	680
ÚJ S ÚJ LOVAT	660
ÚJ TAVASZ EZ	542
ÚJ TAVASZI SEREG-SZEMLE	
ÚJ VÁRAK ÉPÜLTEK	156
ÚJ VIZEKEN JÁROK	
ÚJ, VIRÁGOS IFJÚSÁGGAL	429
UJJAK A SZAJNÁBAN	205
ÜLJ TÖRVÉNYT, WERBŐCZI	
ÜLÖK AZ ASZTAL-TRÓNON	. 84
ÜNNEP A DOMBON	642
URAM, OSTOROZZ MEG	
URAM, SEGÍTS BENNÜNKET	664
ÚRI SZŰZ DICSÉRETE	160
UTÁLATOS, SZERELMES NÁCIÓM	
UTÁLNAK, DE CSODÁLNAK	310

UTÁLNI S NEM TÖRŐDNI	
UTAZÁS A MÚLTBAN	811
ÚTI NÓTA	
UTÓLSZOR MÉG PÁRISBA	496
ÜZENET AMERIKAI VÉREIMHÖZ	507
ÜZENET EGYKORI ISKOLÁMBA	
ÜZENET KÖLTŐCSKE MIHÁLYNAK	
UZSORÁS KHIRON KERTJE	. 90
UZSORÁS KÖLCSÖNÖK VÁLTÓJA	615
VAD SZIRTTETŐN ÁLLUNK	
VÁGTATÁS A HOLDNAK	631
VAGY MEGÖLNI VALAKIT	
VÁGYNI HOGY SZERETNÉK	
VAJJON MILYENNEK LÁTTÁL?	650
VALAKI UTÁNAM KIÁLT	255
VALAKI ÚTRAVÁLT BELŐLÜNK	444
VALAKI, VALAKI EMLEGET	
VALAMI MÉG KÉSZÜL	212
VALAMIKOR LÁNYOM VOLTÁL	. 99
VÁLASZ	
VÁLASZ	
VÁLASZ BAJNOKI HÍVÁSOKRA	
VÁLASZÚTON	
VALLOMÁS	
VALLOMÁS A SZERELEMRŐL	632
VÁLOGATÁS A TEMETŐBEN	
VAN OLYAN PERC	715
VÁNDOR, TÉLI HOLD	
VÁRÁS A TAVASZ-KUNYHÓBAN	
VARJAK, SZENT MADARAK	
VÁRNAK A TÁBOROZÓK	
VÁRNAK REÁNK DÉLEN	
VÁROM A MÁSIKAT	
VÁROS MEGVÉTELE UTÁN	431
VÉN DIÁK ÜDVÖZLETE	
VÉN FAUN DALA	
VÉN FAUN ÜZENETE	
VÉN, BOLOND ÚR	391
VENDÉGSÉG BOTTYÁN VEZÉRNÉL	
VÉR ÉS ARANY	. 91
VÉR: ŐS ÁLDOZAT	
VÉRES PANORÁMÁK TAVASZÁN	
VÉRESRE ZÚZOTT HOMLOKKAL	559
VÉRMUZSIKÁS, CSODÁLATOS HARC	449

VEZEKLŐ VIGADOZÁS ZSOLTÁRA 250
VIDÁM TEMETÉS ÉNEKE
VÍG ÚRFIAK BORA 113
VIGASZTALÓ BESZÉD ÁLMAIMBAN 667
VIHAR ÉS FA
VIRÁG-FOHÁSZ VIRÁGOK URÁHOZ248
VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK
VITÉZ MIHÁLY ÉBRESZTÉSE
VÍZIÓ A LÁPON
VOLT EGY JÉZUS 609
VÖRÖS SZEKÉR A TENGEREN
VÖRÖS TELE-HOLD EMLÉKE
VULKÁNOK ÉS SZÍVEK
ZENDÜLÉS VÁRAM ALJÁN
ZIKCENE, ZAKCENE, SATÖBBI
ZILAHI EMBER NÓTÁJA193
ZUBOLY (BÁNYAI ELEMÉR) EMLÉKTÁBLÁJÁRA 825
ZÚG-ZENG A JÉGCIMBALOM
ZUHANÁS A SEMMIBE
ZSÓKA BÚCSÚZÓJA

Tartalom

ÚJ VERSEK – 1906
GÓG ÉS MAGÓG FIA VAGYOK ÉN 4
LÉDA ASSZONY ZSOLTÁRAI
A MI GYERMEKÜNK
A VÁR FEHÉR ASSZONYA 5
MERT ENGEM SZERETSZ 6
A KÖNNYEK ASSZONYA
FÉLIG CSÓKOLT CSÓK
HUNYHAT A MÁGLYA 7
HIÁBA KÍSÉRTSZ HÓFEHÉREN 8
VAD SZIRTTETŐN ÁLLUNK 8
TÜZES SEB VAGYOK
A FEHÉR CSÖND
A MÁSIK KETTŐ
EGY ÓCSKA KONFLISBAN
LÉDA A HAJÓN 10
IMA BAÁL ISTENHEZ
A TÓ NEVETETT 12
MEG AKARLAK TARTANI
CSAK JÖNNE MÁS
A LÉDA SZÍVE
LÉDA PÁRISBA KÉSZÜL
AZ UTOLSÓ MOSOLY
VÉN FAUN ÜZENETE 16
VÁRNAK REÁNK DÉLEN 16
HÉJA-NÁSZ AZ AVARON
A MAGYAR UGARON
A HORTOBÁGY POÉTÁJA
EL A FALUBÓL
BÚCSÚ SIKER-ASSZONYTÓL 19
ÉNEK A PORBAN
A TISZA-PARTON
KÖLTÖZÉS ÁTOK-VÁROSBÓL 20
LELKEK A PÁNYVÁN
KORÁN JÖTTEM IDE
A KRISZTUSOK MÁRTÍRJA
A LELKEK TEMETŐJE
11 LLL 11 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

IHAR A TÖLGYEK KÖZT 22
ELŰZÖTT A FÖLDEM
TALÁLKOZÁS GINA KÖLTŐJÉVEL
A MAGYAR UGARON
A DALOLÓ PÁRIS
EGY PÁRISI HAJNALON
HÁROM BAUDELAIRE-SZONETT
JEHAN RICTUS STRÓFÁIBÓL
ESTE A BOIS-BAN
A GARE DE L'EST-EN
PAUL VERLAINE ÁLMA
A SZAJNA PARTJÁN
SZŰZ ORMOK VÁNDORA
SÓHAJTÁS A HAJNALBAN
SZÍVEK MESSZE EGYMÁSTÓL
A CSÓKOK ÁTKA
VÍZIÓ A LÁPON
AZ ÉN MENYASSZONYOM
HA FEJEM LEHAJTOM
RETTEGEK AZ ÉLETTŐL 40
MIDÁSZ KIRÁLY SARJA
BÚGNAK A TÁRNÁK
A SÁRGA LÁNG
A MESE MEGHALT 43
HARC A NAGYÚRRAL
NE LÁSSATOK MEG44
A KEZEK BÁBJA
VÖRÖS SZEKÉR A TENGEREN 45
AZ ALVÓ KIRÁLYLEÁNY
JÁRTAM MÁR DÉLEN
MEGÖLTEM EGY PILLANGÓT 47
A KÉK TENGER PARTJÁN
A HAJNALOK MADARA
TEMETÉS A TENGEREN
ÚJ VIZEKEN JÁROK
VÉR ÉS ARANY
A HALÁL ROKONA
AZ ANYÁM ÉS ÉN
NÓTA A HALOTT SZŰZRŐL 51

PÁRISBAN JÁRT AZ ŐSZ 52
EGY ISMERŐS KISFIÚ
A HOTEL-SZOBÁK LAKÓJA 53
A PERCEK ARATÓJA
ELILLANT ÉVEK SZŐLŐHEGYÉN
KÖZEL A TEMETŐHÖZ54
A HALÁL ROKONA
A KÖDBE-FÚLT HAJÓK 55
HALÁL A SÍNEKEN 56
A NAGY ÁLOM
A RÉG-HALOTTAK PUSZTÁJÁN57
A FIAIM SORSA 57
A PLATÁN-FA ÁLMA 58
SÍRNI, SÍRNI, SÍRNI
AZ ŐSZI LÁRMA 59
MEGCSÓKOLOM CSÓK-KISASSZONYT 59
A HALÁL AUTOMOBILJÁN
HÁROM ŐSZI KÖNNYCSEPP
AZ ÉN KOPORSÓ-PARIPÁM 61
A FEKETE ZONGORA
,
A MAGYAR MESSIÁSOK
BESZÉLGETÉS EGY SZEKFŰVEL 62
HAZAVÁGYÁS NAPFÉNY-ORSZÁGBÓL63
MENEKÜLJ, MENEKÜLJ INNEN
HEPEHUPÁS, VÉN SZILÁGYBAN 64
GÉMEK AZ OLIMPUSZ ALATT
GYÁVA BARLA DIÁK
FÖLSZÁLLOTT A PÁVA65
MÁTYÁS BOLOND DIÁKJA
MEGÁRADT A TISZA
A MAGYAR MESSIÁSOK
EGY CSÚF RONTÁS
SZENT MARGIT LEGENDÁJA
A BEFALAZOTT DIÁK
PÁRIS, AZ ÉN BAKONYOM
EGY JÖVŐ KÖLTŐ
DÉLIBÁB-ŐSÖM KÖD-VÁROSBAN
ÉN NEM VAGYOK MAGYAR?
A DUNA VALLOMÁSA
AZ AVAR-DOMB KINCSE
AZ ŐS KAJÁN
ÖZVEGY LEGÉNYEK TÁNCA
OZVEGY LEGENYEK TANCA
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT

A HALÁL-ÁROK TITKA
SÖTÉT VIZEK PARTJÁN
MOSTOHÁIM A BETŰBEN
AKIK MINDIG ELKÉSNEK 75
A NYÁRI DÉLUTÁNOK
SÁRBAN VESZETT HÓ 76
RÓZSALIGET A PUSZTÁN
AZ ŐS KAJÁN
ÁLOM ÁLOM HELYETT 79
AZ ÁHÍTOTT CSÖMÖR 80
CSENG AZ ÉLET
VÁRÁS A TAVASZ-KUNYHÓBAN
BOLYONGÁS AZUR-ORSZÁGBAN
A KARÁCSONY FÉRFI-ÜNNEP 82
AZ ALVÓ CSÓK-PALOTA82
ASSZONYOK A PARTON
N. C. V. D. V. V. A. D. V. Z.
MI URUNK: A PÉNZ
SÍRÁS AZ ÉLET-FA ALATT84
ÜLÖK AZ ASZTAL-TRÓNON
A NAGY PÉNZTÁRNOK85
ÖRÖM-VÁROS VOLT A HAZÁM
LÁZÁR A PALOTA ELŐTT
A GAZDAGSÁG ÁLMA
JÚDÁS ÉS JÉZUS 88
CSAK EGY PERC 89
HAVASOK ÉS RIVIÉRA
UZSORÁS KHIRON KERTJE
PÉNZ A REMETESÉGBEN
VÉR ÉS ARANY91
MI URUNK: A PÉNZ
FUTÁS A GOND ELŐL92
A ZOZÓ LEVELE
PÉNZ ÉS KARNEVÁL
DÚS LOVAG NÁSZA
A NÉMA MADARAK 95
THAISZOK TAVASZI ÜNNEPE
MAMMON-SZERZETES ZSOLTÁRA 96
A LÉDA ARANY-SZOBRA
CSOLNAK A HOLT-TENGEREN
ABSOLON BOLDOG SZÉGYENE
KERESZTTEL HAGYLAK ITT 98
ÖRÖK HARC ÉS NÁSZ 98

VALAMIKOR LANYOM VOLTAL	
KÉT HAJDANI SZERETŐK	
ADD NEKEM A SZEMEIDET	100
LÉDÁVAL A BÁLBAN	100
JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK	101
NEM MEHETEK HOZZÁD	101
LÉDA A KERTBEN	
SZENT JÚNIUS HÍVÁSA	
BIHAR VEZÉR FÖLDJÉN	102
EGYEDÜL A TENGERREL	
FEKETE HOLD ÉJSZAKÁJÁN	103
MÁRIA ÉS VERONIKA	
A LÉDA ARANY-SZOBRA	106
A SZEMEMET CSÓKOLD	
BÖLCS MARUN MESÉJE	107
A HOLNAP ELÉBE	
HAZAMEGYEK A FALUMBA	
ÍGY SZÓLNA A SZÓM	108
DALOK TÜZES SZEKERÉN	
KI AD TÖBBET ÉRTE?	110
MARADHATSZ ÉS SZERETHETSZ	
AZ ÉN KÉT ASSZONYOM	
AZ ELBOCSÁJTOTT LÉGIÓ	111
AHOL ÁRGYILUS ALSZIK	111
AKIKNEK DAJKÁJA VAGYOK	112
ÉNEK A VISZTULÁN	112
VÍG ÚRFIAK BORA	
A BÉLYEGES SEREG	
PAP VAGYOK ÉN	
AGG NÉRÓ HALÁLA	
ÁLOM EGY MÉHESRŐL	
A NAGY KÉZ TÖRVÉNYE	116
EGY JÖVENDŐ KARÁCSONY	
AZ ÉN SÍRÁSOM	118
A HOLNAP ELÉBE	
HA A SZEMEM LEFOGTÁK	118
A Z ÉPTŐL A Z OCEÁNIC	

AZ ÚR ILLÉSKÉNT ELVISZI MIND
»ÁDÁM, HOL VAGY?«
AZ ISTEN BALJÁN
KRISZTUS-KERESZT AZ ERDŐN123
KRISZTUS-KERESZT AZ ERDŐN123
A 7 ÚD ÉDVEZÉSE 199
AZ UK EKKEZESE123
IMÁDSÁG HÁBORÚ UTÁN 124
EGY RÉGI KÁLVIN-TEMPLOMBAN 125
A SION-HEGY ALATT
SZERESS ENGEM, ISTENEM
A NAGY CETHALHOZ
A VIDÁM ISTEN
ÁLMOM: AZ ISTEN 128
URAM, OSTOROZZ MEG
AZ ÉJSZAKAI ISTEN 128
AZ ISTEN HARSONÁJA129
ISTEN, A VIGASZTALAN
TÉLI MAGYARORSZÁG
MAGYAR JAKOBINUS DALA
EGY HARCI JÉZUS-MÁRIA
MAGYAR FA SORSA
VÉN DIÁK ÜDVÖZLETE
MÉRT IS TETTEM?
HÁRMAN A MEZŐN
AZ ÉN MAGYARSÁGOM
NÉHAI VAJDA JÁNOS 136
A TÉLI MAGYARORSZÁG
A MAGYAR VIGASSÁG
CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY
A KÜRTÖSÖK SZAVA
NEKÜNK MOHÁCS KELL 139
ILOSVAI SELYMES PÉTER
KIS, FALUSI HÁZ 140
A HALÁL-TÓ FÖLÖTT
LÉDA AJKAI KÖZÖTT
A TE MELEGSÉGED
A MI NÁSZNAGYUNK

HA HOLTAN TALALKOZUNK
CSÓK AZ ÁJULÁSIG148
A SZERELMESEK HOLDJA 143
VÁROM A MÁSIKAT 144
CSUKOTT SZEMŰ CSÓKOK
RUTH ÉS DELILA
AZ ASSZONY JUSSA
HALÁLBA VIVŐ VONATOK
NEM JÖN SENKI
A LELKEDDEL HÁLNI
ÉN RÉGI MÁTKÁM147
,
AZ UTCA ÉNEKE
DÓZSA GYÖRGY LAKOMÁJÁN
A VÖRÖS NAP
EMLÉKEZÉS TÁNCSICS MIHÁLYRA
A LEGSZENTEBB CSÓK
A HADAK ÚTJA
AZ UTCA ÉNEKE
CSÁK MÁTÉ FÖLDJÉN 153
A GRÓFI SZÉRŰN
PANNONIA GRÓFNŐ SZEKERE
AZ ŐSZI RÓZSÁK155
A CSILLAGOK CSILLAGA
ÚJ VÁRAK ÉPÜLTEK
A DÉLIBÁB ÜZENETE
DÓZSA GYÖRGY UNOKÁJA
HALÁLVIRÁG: A CSÓK
HÍVEN SOHASE SZERETTEM 158
EGY RÉGI SZÍNÉSZ-LEÁNY
GONOSZ CSÓKOK TUDOMÁNYA159
HALÁLVIRÁG: A CSÓK
ÚRI SZŰZ DICSÉRETE
AKIT ÉN CSÓKOLOK 161
A SZÍV KOMÉDIÁJA
AZ ELSŐ ASSZONY
HA CSÓKOKAT HALLOK
A CSATATÉR HŐSE
A FONTAINEBLEAU-I ERDŐBEN 163
SZÜRET AZ ATHOSZHEGYEN
MÁJUSI ZÁPOR UTÁN

HIDEG KIRÁLY ORSZÁGÁBAN

AZ ÉLET BOSSZÚJA
KACAGÁS ÉS SÍRÁS
A PARASZT NYÁR 167
TAVASZ A FALUBAN
AZ UTOLSÓ REGGELEN
MI LESZ HOLNAP? 169
A HALÁL LOVAI
A FEHÉR KENDŐ
A TAVASZI VIHARBAN
HIDEG KIRÁLY ORSZÁGÁBAN
A NINCSEN HIMNUSZA
CSÉPEL AZ IDŐ
A HARMINCADIK ANDRÁS-NAP
A JÉGCSAP-SZÍVŰ EMBER
EGY VIDÁM TOR
A FEHÉR LÓTUSZOK
,
A MUSZÁJ–HERKULES
,
HARCOS EMBER SZÍVE
HA TÁVOLRÓL NÉZEK
HA TÁVOLRÓL NÉZEK
HA TÁVOLRÓL NÉZEK
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177 A MUSZÁJ-HERKULES 178
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177 A MUSZÁJ-HERKULES 178 IDŐ ELŐTT ELMÚLNI 178
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177 A MUSZÁJ-HERKULES 178 IDŐ ELŐTT ELMÚLNI 178 ÉN FIATAL MARADOK 179
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177 A MUSZÁJ-HERKULES 178 IDŐ ELŐTT ELMÚLNI 178 ÉN FIATAL MARADOK 179 GONOSZAK A HALOTTAK 186
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177 A MUSZÁJ-HERKULES 178 IDŐ ELŐTT ELMÚLNI 178 ÉN FIATAL MARADOK 179 GONOSZAK A HALOTTAK 180 LENNI KELL, LENNI 180
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177 A MUSZÁJ-HERKULES 178 IDŐ ELŐTT ELMÚLNI 178 ÉN FIATAL MARADOK 179 GONOSZAK A HALOTTAK 180 LENNI KELL, LENNI 180 A LEGJOBB EMBER 181
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177 A MUSZÁJ-HERKULES 178 IDŐ ELŐTT ELMÚLNI 178 ÉN FIATAL MARADOK 179 GONOSZAK A HALOTTAK 180 LENNI KELL, LENNI 180 A LEGJOBB EMBER 181 SEREGÉLY ÉS GALAMB 181
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177 A MUSZÁJ-HERKULES 178 IDŐ ELŐTT ELMÚLNI 178 ÉN FIATAL MARADOK 179 GONOSZAK A HALOTTAK 180 LENNI KELL, LENNI 180 A LEGJOBB EMBER 181 SEREGÉLY ÉS GALAMB 181 A ROTHSCHILDÉK PALOTÁJA 182
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177 A MUSZÁJ-HERKULES 178 IDŐ ELŐTT ELMÚLNI 178 ÉN FIATAL MARADOK 179 GONOSZAK A HALOTTAK 180 LENNI KELL, LENNI 180 A LEGJOBB EMBER 181 SEREGÉLY ÉS GALAMB 181 A ROTHSCHILDÉK PALOTÁJA 182 MOROGNAK A VÉNEK 183
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177 A MUSZÁJ-HERKULES 178 IDŐ ELÓTT ELMÚLNI 178 ÉN FIATAL MARADOK 179 GONOSZAK A HALOTTAK 180 LENNI KELL, LENNI 180 A LEGJOBB EMBER 18 SEREGÉLY ÉS GALAMB 181 A ROTHSCHILDÉK PALOTÁJA 185 MOROGNAK A VÉNEK 183 A VERSELŐ ASSZONYOK 184
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177 A MUSZÁJ-HERKULES 178 IDŐ ELÓTT ELMÚLNI 178 ÉN FIATAL MARADOK 179 GONOSZAK A HALOTTAK 180 LENNI KELL, LENNI 180 A LEGJOBB EMBER 18 SEREGÉLY ÉS GALAMB 181 A ROTHSCHILDÉK PALOTÁJA 185 MOROGNAK A VÉNEK 183 A VERSELŐ ASSZONYOK 184 AZ ÉN TESTAMENTUMOM 184
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175 ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176 A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176 AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177 AZ ÉN BŰNÖM 177 A MUSZÁJ-HERKULES 178 IDŐ ELÓTT ELMÚLNI 178 ÉN FIATAL MARADOK 179 GONOSZAK A HALOTTAK 180 LENNI KELL, LENNI 180 A LEGJOBB EMBER 18 SEREGÉLY ÉS GALAMB 181 A ROTHSCHILDÉK PALOTÁJA 185 MOROGNAK A VÉNEK 183 A VERSELŐ ASSZONYOK 184

SZERETNÉM, HA SZERETNÉNEK – 1909

SEM UTÓDJA, SEM BOLDOG ŐSE 188
ESZE TAMÁS KOMÁJA
OND VEZÉR UNOKÁJA
BUJDOSÓ KURUC RIGMUSA
A DÁL-KISASSZONYOK NÁSZA
HAJÓ A KÖDBEN
NÉGY-ÖT MAGYAR ÖSSZEHAJOL
ESZE TAMÁS KOMÁJA
ZILAHI EMBER NÓTÁJA
KURUC ÁDÁM TESTVÉREM
HARCOS GYULAI PÁL
A FÖL-FÖLDOBOTT KŐ
THOEFOLDODOTI NO
KÉT SZENT VITORLÁS
CSÓKOKBAN ÉLŐ CSÓKTALANOK
MILÁNÓ DÓMJA ELŐTT 196
BIZTATÓ A SZERELEMHEZ
ELFOGYNI AZ ÖLELÉSBEN
MEGÖLELNÉM A LYÁNYOD
ŐSZBEN A SZIGET
KÉT SZENT VITORLÁS
HIÁBA HIDEG A HOLD
SÉTA BÖLCSŐ-HELYEM KÖRÜL
ÍGY SZALADSZ KARJAIMBA
Ü
A VÉN KOMORNYIK
ÉSZAKI EMBER VAGYOK
EZVORÁSZ KIRÁLY SÍRIRATA
BETEMETIK A TAVAT
UJJAK A SZAJNÁBAN
ZÚG-ZENG A JÉGCIMBALOM 205
MEGINT PÁRIS FELÉ
A VÉN KOMORNYIK
BOLOND, HALÁLOS ÉJ
BUDAPEST ÉJSZAKÁJA SZÓL
CATULLUS KÖLTÖ HALÁLA
NEM ELŐSZÖR SÍROK
KISVÁROSOK ŐSZI VASÁRNAPJAI 211

A HARCUNKAT MEGHARCOLTUK

VALAMI MÉG KÉSZÜL
EGY MEGÍRATLAN NAPLÓBÓL
AKAROM: TISZTÁN LÁSSATOK
A TENGER ÁKOMBÁKOMA
SZÉTVEREK MAJD KÖZTETEK 214
A HARCUNKAT MEGHARCOLTUK 215
ÉGŐ TŰZBEN DIDEREGVE
AZ ELÁTKOZOTT VITORLA 216
ÁZOTT SZÉNA-RENDEK FÖLÖTT 216
A MENTŐ GLÓRIA 216
AKI HELYEMRE ÁLL
HOSSZÚ AZ ERDŐ
A SZIVÁRVÁNY HALÁLA
AZ ELSŐSÉG JÓSÁGA 220
MAGYAR VÉTKEK BÍBORBAN 221
A HÁGÁR OLTÁRA
AZ ÖRÖK HALÁL-MENET
MAI ASSZONYOK UDVARÁBAN
DUDORÁSZÓ, RÉGI NÓTA
HELÉNA, ELSŐ CSÓKOM
FEHÉR LYÁNY VIRÁG-KEZEI 224
A TÍZÉVES ÉVA
A HÁGÁR OLTÁRA
A CSÓK-CSATATÉR LOVAGJAI
A LÓRI CSÓKJA
ELINDULT EGY LEÁNY
KATÓ A MISÉN
A HÓVÁR-BÉRCEK ALATT
NÉZNI FOGUNK, HEJHAJH 231
SAPPHO SZERELMES ÉNEKE
A JÖVENDŐ FEHÉREI
KÜLDÖM A FRIGY-LÁDÁT 232
A MA KIEBRUDALTJAI
A KÖNNYEK HASZNA
VARJAK, SZENT MADARAK
BÚS AHASVÉROK MÁJUSA 234
A JÖVENDŐ FEHÉREI
MÁSOKÉRT HALUNK MEG
ÁLMODIK A NYOMOR
PROLETÁR FIÚ VERSE 237
MENEKÜLÉS ÚRI VIHARBÓL 237
ÁLDASSÁL, EMBERI VEREJTÉK

ÁLDOTT, FALUSI KÖD

A MINDEN-TITKOK VERSEI – 1910

BAJVÍVÁS VOLT ITT
AZ ISTEN TITKAI
HISZEK HITETLENÜL ISTENBEN 269
»ÖRVENDEZZ, IFJÚ, IFJÚSÁGODBAN« 270
A GYÜLEKEZET SÁTORÁBAN
A KIMÉRÁK ISTENÉHEZ271
ISTEN DRÁGA PÉNZE
KÖNYÖRGÉS EGY KACAGÁSÉRT
AZ ISTEN-KERESŐ LÁRMA
EGY KEVÉSNYI JÓSÁGÉRT
A SZERELMETLENSÉG ISTENÉHEZ 275
KAIN MEGÖLTE ÁBELT
A SZERELEM TITKAI
A TÜRELEM BILINCSE
NEM ADOM VISSZA
A FÖLTÁMADÁS SZOMORÚSÁGA 278
ÖREG SUHANC VÁGYAKOZÁSA 281
CSAK LÁTNI AKARLAK
HALK, BÁNATOS SZÖKÉS 282
A HOLNAPUTÁNI ASSZONYKÁK
TALÁLKOZÁS EGY GÉPKOCSIVAL
A HARMADIK EMELETRE
VALAKI, VALAKI EMLEGET
MOST ÖLELNE VALAKI
A SZERELEM EPOSZÁBÓL
A SZOMORÚSÁG TITKAI
A NAP RAVASZKODÁSA
SENKI ÉLŐNEK ELLENSÉGE
AKÁRMILYEN CSÚNYA ÉLETET
AZ ÖRÖMTELENSÉG ÖRÖME
AZ ELSÖTÉTÜLT UTCÁN
A RÉM-MESÉK UHUJA
A MEGÁTKOZOTT EMBER
AZ ÉN VIRÁG-HALMOM
AZ ELMARADT SZOMORÚSÁG294
AZ ÉJ ZSOLTÁRA294
NAGY SÍRKERTET MÉRÜNK
JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA

A MAGYARSÁG TITKAI

GŐZÖSRŐL AZ ALFÖLD
HAJH, ŐSZI MAGYARSÁG
A CIVÓDÓ MAGYAR
A MÁRCIUSI NAPHOZ
GÁLÁS, VASÁRNAPI NÉP
A FAJOK CIRKUSZÁBAN
ITT, A BOZÓTBAN
PIMASZ, SZÉP ARCCAL
AZ UTOLSÓ KURUC 304
OBSITOS VITÉZ NÓTÁJA
HAJLONGNI EMERRE, AMARRA 306
A MINDSZENTI TEMETŐBEN 306
ÉLNI, MÍG ÉLÜNK 307
EGY TEMPLOM-ALAPÍTÓ ÁLMA
A DICSŐSÉG TITKAI
AZ ÖREG SZAKÁLAS
UTÁLNAK, DE CSODÁLNAK
A PÓCSI MÁRIA
HA TANULTUNK ZSOLTÁROKAT 312
ÉLETEM APADÓ ERE
FEHÉR ASZTAL BÚCSÚZTATÓJA
BUJKÁLÁS A SZÁNALOMTÚL
BUKDOSIK A LELKEM 314
ELADÓ A HAJÓ
AZ ÉN HADSEREGEM
MERT MÁSOKÉRT CSATÁZTAM
KI ELVESZTI HARCÁT
SZEGÉNY, ÁRVA RIGÓIM
AZ ÉLET–HALÁL TITKAI
A SORSOM ELLOPÓJA
AZ ELREJTETT ARCOK
A CSODÁK ESZTENDEJE
TESTEM, VITÉZ PAJTÁSOM 321
A MEGHÍVOTT HALÁL
MINDENT MÁSKÉPPEN SZERETNÉK
AZ ÁRULÁS NYARA 324
AZ IDEGEN ARCOK
AZ ÉLETEM KERTJE 325
AKIT EGYSZER MEGLÁTTUNK
AZ EGYENES CSILLAG
ELHAGYOTT A FÉLELEM
A TŰNŐDÉS CSOLNAKJÁN

A MENEKÜLŐ ÉLET – 1912

A SZŰZ PILÁTUS

KÖSZÖNET AZ ÉLETÉRT
DALOK A LABDATÉRRŐL
FELELET AZ ÉLETNEK
A SZŰZ PILÁTUS
A MEGABRONCSOZOTT LÉLEK
A VÁR-ÚR SZEMÉREMÖVE
A MEGŐSZÜLT TENGER
TÉLBE-HULLÓ EMBER VÁGYA
A TÁVOLI SZEKEREK
NYÁRDÉLUTÁNI HOLD RÓMÁBAN
A SÁTÁN KEVÉLYE
AZ ELZÁRT KIRÁLY-LYÁNY
A BÉKÉS ELTÁVOZÁS
AZ ÓPERENCIÁS TENGEREN 340
ASSZONY ÉS TEMETŐ
SZÍVEDET ISTEN SEGÍTSE
A FIAM BÖLCSŐJÉNÉL
AZ ŐSZ SZERELMEI
ELDÖNTI A SORS
ASSZONY ÉS TEMETŐ
A VÉN CSAVARGÓ
A VÁROS LEÁNYA
A LEGSZEBB ESTE
ÁLDÁSADÁS A VONATON
TŰNNEK A LYÁNYOK
ISTENHEZ HANYATLÓ ÁRNYÉK
DÜHÖDT, HALÁLOS HARCBAN
BOSSZÚS, HALK VIRÁGÉNEK
A PATYOLAT ÜZENETE
KIS, KARÁCSONYI ÉNEK
A MENEKÜLŐ ÉLET
A NAGYRANŐTT KRISZTUSOK
A RÉMÜLET IMÁJA
AZ EDDIG ÁMENE
AZ EDDIG AMENE
ISTENHEZ HANYATLÓ ÁRNYÉK
A TAVASZNAK ALKONYATA
A TAVASZNAK ALKONYATA

HARC ÉS HALÁL

EZUST PATKOS PARIPAINKON	
AZ ÖRÖKKÉ ELVÁLTAK 36	
AZ ISTENNEK VISELŐSE 36	53
VÁLOGATÁS A TEMETŐBEN	
HARC ÉS HALÁL	54
EGY UTOLSÓ ÉGI HÁBORÚ 36	65
ELSZÁLLNAK A LEPKÉK 36	
FOGOLY A VÁRTORONYBAN	
DRÁGA, HALOTT NÉZÉSEKKEL	67
AZ ELJÁTSZOTT ÖREGSÉG 36	
ÜZENET KÖLTŐCSKE MIHÁLYNAK 36	
TÜRELMETLEN, JÓ BARÁTAIMHOZ 36	69
SEREGESEN SENKIK JÖNNEK	69
A LELKEM KÁNAÁN-MAGVAI	70
ZENDÜLÉS VÁRAM ALJÁN	71
SZÉP, MAGYAR SORS	
A TAVALYI CSELÉDEKHEZ	
ÚJ MAGYAR BUKOLIKA	
A TŰZ MÁRCIUSA	
VITÉZ MIHÁLY ÉBRESZTÉSE	
KIDALOLATLAN MAGYAR NYARAK	
AZ ÚJ KÍSÉRTET	
ANYA ÉS LEÁNYA	
TÖRTÉNELMI LECKE FIÚKNAK	
CSABA ÚJ NÉPE	30
SZÉP, MAGYAR SORS	
A MAGYAR TANÍTÓKHOZ38	
LEVÉL-FÉLE MÓRICZ ZSIGMONDHOZ	
MAGYAR-BÁNÓ MAGYAR AGGYAL	
LOVATLAN SZENT GYÖRGY	35
SZOMORÚ ÓDÁK VALAKIHEZ	
ÉN, SZEGÉNY MAGAM	87
AZ ÖRÖK GYERMEKSÉG 38	
FÉLREVERT HARANGOS NAPOK	
MESE SZÉP CSÍNY-ORSZÁGBÓL	88
FAJTÁDDAL EGYÜTT ÁTKOZLAK 38	89
TEVELED AZ ISTEN 39	90
SZÉP VOLTÁL VOLNA	
VÉN, BOLOND ÚR	
RÁZD MEG SZÍVEDET	
ÓH, ÉLETEK ÉLETE39	

MARGITA ÉLNI AKAR – 1912

MARGITA ELNI AKAR	
MARGITA PÁRISBA JÖTT	397
MIKOR PÁRISBÓL HAZAJÖTTÜNK	400
MARGITA ÉS OTTOKÁR	403
SZERELMEK AZ ŐSZBEN	406
HA VISSZAJÖNNE MARGITA	409
MIKOR MARGITA VISSZAJÖTT	
A MARGITA FIA	414
MARGITA ÉS SORSUNK	
FORRÓ SZOMJAKBAN EMLÉK	420
RÖVID, KIS BÚCSÚZÓ	424
A MAGUNK SZERELME – 1913	
BÁNTOTT, DÖFÖLT FOLYTON A PÉNZ IS	427
A VISSZAHOZOTT ZÁSZLÓ	
A VESZÉLYEK ISTENE	428
A MEGUNT CSATAZAJ	
ÚJ, VIRÁGOS IFJÚSÁGGAL	
A VISSZAHOZOTT ZÁSZLÓ	430
VÁROS MEGVÉTELE UTÁN	431
SZÁZ HŰSÉGŰ HŰSÉG	432
VIDÁM TEMETÉS ÉNEKE	
A VISSZAJÁRÓ MÁJUSOK	
TILTAKOZNI ÉS AKARNI	433
SZENT LEHETETLENSÉG ZSOLTÁRJA	434
HAJH, ÉLET, HAJH	435
KÖSZÖNTŐ AZ ÉLETRE	435
FÖLKELÉSEK ÉS FELEDKEZÉSEK	
A MAGUNK SZERELME	
RÖPÜLJ, PIROS SÁRKÁNYOM	438
HOLNÁPRA GYÓGYULÓ BÁNAT	438
ÉN ERŐSZAKOS IFJÚSÁGOM	439
MÉG MINDIG HÁBORÚ	440
IMÁ DSÁG A CSALÁSÉRT	
NŐ-KERGETŐ, FÉNYES HAZUGSÁG	441
ELBOCSÁTÓ, SZÉP ÜZENET	442
VALAKI ÚTRAVÁLT BELŐLÜNK	444
KÉRDÉS KÉK SZEMEKHÖZ	445

HŰSÉG ARANYOS KORA
A KIÜRÍTETT ÁGYASHÁZ 447
IMÁDSÁG A CSALÁSÉRT 447
TALÁLKOZÁS EGY SENKIVEL
A TÚLSÓ PART
AZ ISMERETLEN ADA
VÉRMUZSIKÁS, CSODÁLATOS HARC 449
ÓH, NAGYSZERŰ SZERELEM
BESZÉLGETÉS A BOSZORKÁNNYAL
HÁT IMÍGYEN SÍROK
A MENEKÜLŐ LOVAS
A MEGSZÉPÍTŐ FÁTUMA
ÉS SEHOGYSE VAGYOK
HÁT IMÍGYEN SÍROK
A CSONTVÁZAK KATHEDRÁLISÁBAN
ZUHANÁS A SEMMIBE
TÉLI ALKU SZEMEMMEL
NE HAGYJUK EL MAGUNKAT 457
A LÓ KÉRDEZ
IFJÚ KAROK KIKÖTŐJÉBEN
ÖREG LEGÉNY SZERELME459
MERT SENKI JOBBAN
A SZÉPÍTŐ ÖREGSÉG460
HOLNAP IS ÍGY
IFJÚ KAROK KIKÖTŐJÉBEN
CSUPÁN MAGAMTÓL BÚCSÚZOM
MERT TÚLSÁGOSAN AKARLAK
MIKOR SZULAMIT ALSZIK
A VÁLLAD, A VÁLLAD
A BOZÓT LEÁNYA
AZ ANGYALOKNÁL BECSÜLETESEBBEN 466
HOLNAP TALÁN ELKÜLDÖM
AZUTÁN VÉGE VOLNA
FEKETE VIRÁGOT LÁTTÁL
SZENT LÉLEK KARAVÁNJA
IGAZ, UCCAI ÁLMOK
HOGY MA VAGYUNK 470
ÉNEK ARATÁS ELŐTT
SZENT LÉLEK KARAVÁNJA 471
RENGJ CSAK, FÖLD
MI KACAGUNK UTOLJÁRA 472
ILLICALO CITAL O I OLIPIANI

ROHANUNK A FORRADALOMBA 474
ÚJ TAVASZI SEREG-SZEMLE
A TŰZ CSIHOLÓJA
ENYHE, ÚJÉVI ÁTOK
DAL A HAZUGSÁG-HÁZRÓL
A MEZŐHEGYESI HÁBORÚ
RÉGI ÉNEKEK EKHÓJA
A GYÁVA HATALMASOK
MEGÁLLT A SORS
MEGALLI A SORS 481
,
KI LÁTOTT ENGEM? – 1914
KI LÁTOTT ENGEM?
KÉNYSZERŰSÉG FÁJA
MEGINT NAGY VIZEKRE
A PERC-EMBERKÉK UTÁN
MEGINT SOKAN NÉZNEK
FÖL, FÖL, URAM
VÁGYNI HOGY SZERETNÉK
HUNN, ÚJ LEGENDA
ERDŐBEN, ESŐS DÉLUTÁNON
AZ EGYEDÜLISÉG VIGASZA
AZ ÉN INGOVÁNYOM
»A XXX-IK SZÁZADBÓL«
A KÉNYSZERŰSÉG FÁJA
NEM SZÁNATOM MAGAM
AZ ÁRADÁSOK UTÁN
ÉN FÁRADTAM EL
TAVASZ VAN, ÚRFI
A BÖLCSESÉG ÁLDOZÁSA
AKIK HELYÉN ÉLTEM
MOST MÁR MEGÁLLHATOK
UTÓLSZOR MÉG PÁRISBA
AZ UTOLSÓ SEREG
12 010130 31R10 437
SÍPJA RÉGI BABONÁNAK
KÉT KURUC BESZÉLGET 498
ÜLJ TÖRVÉNYT, WERBŐCZI 499
BETEG SZÁZADOKÉRT LAKOLVA
AZ HALOTTAS ÜNNEP
(Mikes énekelhette volna) 501

ELVESZETT HIT: ELVESZÍTLEK	
A SZEMEINK UTÓDJAI	
ÜZENET EGYKORI ISKOLÁMBA	
GYŰLÖLET ÉS HARC	
,,	
ŐSZI, PIROS VIRÁGOK	
TÜZES TRÓNOD KÖRÜL 537	
NEM HAGYOM ABBAN537	
IFJÚ SIRÁLYI KEDVEK538	
MOST KÖVETELLEK MAGAMNAK	
ÉS MÉGIS KIKIÁLTOM539	
FELESELÉS EGY ASSZONY-VERSSEL	
HA VÉRHARMAT KELL 541	
AKARLAK, HÁT HAZUDJUNK	
ÚJ TAVASZ EZ	
HAJNALLAL A HAJNALNAK	
ŐSZI, PIROS VIRÁGOK	
KIS, KÉK DEREGLYE	
AKI MAGÁNAK ÉL	
BE SZÉPRE-NŐTTÉL BENNEM 544	
ELTEMETEM SZEMEM LÁTOTTJAIT 545	
NAGYON KÖZELBE KERÜLTÜNK	
MEGKÖSZÖNÖM, HOGY VAGY 546	
KESERŰ IMÁDSÁGOK MYLITTÁHOZ	
ŐSZÜLŐ ERDŐK RETTEGÉSE	
A LEGFŐBB VÁRTA	
BECÉZŐ, SIMOGATÓ KEZED	
ÉLETBÉREM SÍRVA PANASZLOM	
A HALOTTAK ÉLÉN – 1918	
HÁT AHOGYAN A CSODÁK JÖNNEK	
EMBER AZ EMBERTELENSÉGBEN	
EMLÉKEZÉS EGY NYÁR-ÉJSZAKÁRA554	
AZ AKARAT CSELÉDJEI	
A FEKETE HÚSVÉT	
CSAK ROSSZABB VOLNÉK 556	
NÓTÁZÓ, VÉN BAKÁK	
EMBER AZ EMBERTELENSÉGBEN 557	
A FÖLD ÉBRESZTÉSE558	
VÉRESRE ZÚZOTT HOMLOKKAL	
A RÉMNEK HANGJA	

TEGNAPI TEGNAP SIRATÁSA
E NAGY TIVORNYÁN 561
MAI PRÓFÉTA ÁTKA569
MAG HÓ ALATT
A SIRATÓ SIRALMA 563
INTÉS AZ ŐRZŐKHÖZ 568
VÁRNAK A TÁBOROZÓK
A TÁBOR-TŰZ MELLETT
LEVÉL A VÉGEKRŐL565
ELHANYAGOLT, VÉRES SZÍVÜNK 566
MAG HÓ ALATT567
KURUCOK ÍGY BESZÉLNEK
AZ IGAZI SZÓ568
A MOSTI MÁRCIUS
AZ ÜTÉSEK ALATT 569
EGYSZER VOLT CSAK
AZ ELTÉVEDT LOVAS
HÁZ JEGENYÉK KÖZÖTT571
A FAJTÁM SORSA 571
ELMENNI TÁVOLRA, PUSZTULNI
FÁRADTAN BIZTATJUK EGYMÁST 578
A MESEBELI JÁNOS
AZ ELTÉVEDT LOVAS
A RÉGI SEREGLÉSEK
A HARCOK KÉNYSZERÜLTJE 576
ÉLÜNK VAGY NEM?576
A NAGY HINTA-JÁTÉK
TÖBB BIZODALOM VÁGYA
ELFÁRASZT A VÁRÁS 578
KÉTKEDŐ, MAGYAR LELKEM
KÉT KURUC BESZÉLGET
KRÓNIKÁS ÉNEK 1918–BÓL
A HALOTTAK ÉLÉN
OBSITOT SE KAPOK
ÚJ ARATÓ-ÉNEK
HULLA A BÚZA-FÖLDÖN 584
AZ ŐSZ MUZSIKÁJA584
A HALOTTAK ÉLÉN 584
TORONY AZ ÉJSZAKÁBAN 585
HALOTTAN ÉS IDEGENEN 586
SZOMORÚ HITVALLÁS MAGAMHOZ 587

EMLÉKEZÉS NAGY HALOTTRA 58	87
AZ UTOLSÓ HÍDFŐ58	
SZEGÉNY ZUBOLY EMLÉKÉRE	
KINCS GYULA EMLÉKÉNEK 58	
NÓTÁK PIROS ŐSSZEL	
A »DIES IRAE«	
ÁSÍT A TÜKÖR 59	
BÓBISKOLVÁN LEHAJTOTT KARDOMON	
Boblono Evin (EEE ing 1011 in in Bonion	J <u>_</u>
A MEGNŐTT ÉLET	
IFJÚ SZÍVEKBEN ÉLEK 59	93
A HIVALKODÓ EMBER	93
AZ ÖREG ÁRVASÁG 59	94
LÁTTAM REJTETT TÖRVÉNYED59	95
HIMNUSZ A TAVASZNAK	96
A MEGNŐTT ÉLET59	96
A SZÉP HÚSVÉT 59	97
A RABBISÁG SORSA 59	
A HOLD MEGBOCSÁJT	98
DAL A BOLDOGTALANSÁGRÓL 59	98
AZ ŐSZ DICSÉRETE59	99
A KRASZNA VÖLGYÉN	
KÉSZÜLÉS TAVASZI UTAZÁSRA 60	00
ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK	
ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA	
MARGÓJÁRA	02
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA	02 02
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA	02
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 66 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 66 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 66	02 03
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 66 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 66 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 66 ADJA AZ ISTEN 66	02 03 04
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 »TE ELŐTTED VOLT« 60	02 03 04 04
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 »TE ELŐTTED VOLT« 60 A NAGY HITETŐ 60	02 03 04 04 05
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 »TE ELŐTTED VOLT« 60 A NAGY HITETŐ 60 KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 60	02 03 04 04 05 06
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 »TE ELŐTTED VOLT« 60 A NAGY HITETŐ 60 KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 60 A TITOK ARAT 60	02 03 04 04 05 06
MARGÓJÁRA ÉSA IÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 »TE ELŐTTED VOLT« 60 A NAGY HITETŐ 60 KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 60 A TITOK ARAT 60 VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK 60	02 03 04 04 05 06 07
MARGÓJÁRA ÉSA IÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 »TE ELŐTTED VOLT« 60 A NAGY HITETŐ 60 KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 60 A TITOK ARAT 60 VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK 60 A CSODÁK FÖNTJÉN 60	02 03 04 04 05 06 07 07
MARGÓJÁRA ÉSA IÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 »TE ELŐTTED VOLT« 60 A NAGY HITETŐ 60 KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 60 A TITOK ARAT 60 VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK 60 A CSODÁK FÖNTJÉN 60 VOLT EGY JÉZUS 60	02 03 04 04 05 06 07 07 08
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 »TE ELŐTTED VOLT« 60 A NAGY HITETŐ 60 KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 60 A TITOK ARAT 60 VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK 60 A CSODÁK FÖNTJÉN 60 VOLT EGY JÉZUS 60 NEM CSINÁLSZ HÁZAT 61	02 03 04 04 05 06 07 08 09 10
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 *TE ELŐTTED VOLT« 60 A NAGY HITETŐ 60 KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 60 A TITOK ARAT 60 VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK 60 A CSODÁK FÖNTJÉN 60 VOLT EGY JÉZUS 60 NEM CSINÁLSZ HÁZAT 61 A SZÉTSZÓRÓDÁS ELŐTT 61	02 03 04 04 05 06 07 08 09 10
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 »TE ELŐTTED VOLT« 60 A NAGY HITETŐ 60 KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 60 A TITOK ARAT 60 VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK 60 A CSODÁK FÖNTJÉN 60 VOLT EGY JÉZUS 60 NEM CSINÁLSZ HÁZAT 61	02 03 04 04 05 06 07 08 09 10
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 *TE ELŐTTED VOLT« 60 A NAGY HITETŐ 60 KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 60 A TITOK ARAT 60 VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK 60 A CSODÁK FÖNTJÉN 60 VOLT EGY JÉZUS 60 NEM CSINÁLSZ HÁZAT 61 A SZÉTSZÓRÓDÁS ELŐTT 61 ÉS MOST MÁR 61 CERUZA-SOROK 61	02 03 04 04 05 06 07 08 09 10
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 *TE ELŐTTED VOLT« 60 A NAGY HITETŐ 60 KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 60 A TITOK ARAT 60 VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK 60 A CSODÁK FÖNTJÉN 60 VOLT EGY JÉZUS 60 NEM CSINÁLSZ HÁZAT 61 A SZÉTSZÓRÓDÁS ELŐTT 63 ÉS MOST MÁR 63	02 03 04 04 05 06 07 08 09 10
MARGÓJÁRA ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 60 HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 60 MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 60 ADJA AZ ISTEN 60 *TE ELŐTTED VOLT« 60 A NAGY HITETŐ 60 KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 60 A TITOK ARAT 60 VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK 60 A CSODÁK FÖNTJÉN 60 VOLT EGY JÉZUS 60 NEM CSINÁLSZ HÁZAT 61 A SZÉTSZÓRÓDÁS ELŐTT 61 ÉS MOST MÁR 61 CERUZA-SOROK 61	02 03 04 05 06 07 08 09 10 11

CERUZA-SOROK PETRARCA KONYVEN 614
MÉG FÁJOBB KÖNNYEK
KI VÁRNI TUD
UZSORÁS KÖLCSÖNÖK VÁLTÓJA 615
A FOGYÓ HOLD
KÁR VOLNA ÉRTED
ÉN BÚS IBOLYA-VETÉSEM
A TAVASZI SZÍV 617
ÖSSZEBÚVÓ FÉLELEM ÓRÁI
TALÁN HELLÁSZ KÜLDÖTT 618
VÁNDOR, TÉLI HOLD
TOVÁBB A HAJÓVAL
MÉGSEM, MÉGSEM, MÉGSEM
ÁLDOZÁS PIROS KEDVVEL
MÁR ELŐRE RENDELTETTEM 621
SAJNÁLOM SZEGÉNY FIÚKAT 622
A SZENVEDÉSNÉL TÖBBET
A BŰNÖK KERTJÉBEN
NYÖGÖK S MIND TERHEMMEL 623
BÁTOR JAJ NÉLKÜL 623
UGRANI MÁR: SOHA
TÁVOLRÓL A MOSTBA
A SZAMARAS EMBER
A MINDEGY ÁTKA
MEGMARADOK VIRÁGOS MEZŐKÖN
A PIROS RÓZSA
TOVÁBB A HAJÓVAL
10 viibb ii ii go viib
VALLOMÁS A SZERELEMRŐL
A KALOTA PARTJÁN
ÉS MÉGIS MEGVÁRTALAK
AZ ELHAGYOTT KALÓZ-HAJÓK
VÁGTATÁS A HOLDNAK 631
ÓH, FAJTÁM VÉRE
VALLOMÁS A SZERELEMRŐL
MINDEN NAGY MEGÚJHODOTTSÁGOM
CIFRA SZŰRÖMMEL BETAKARVA 635
AZ IDŐK KEDVELTJEI
ŐRIZEM A SZEMED
BETEG SZÍVEMET HALLGATOD
DE HA MÉGIS?
NÉZZ, DRÁGÁM, KINCSEIMRE
AKKOR SINCSEN VÉGE

AZ UTOLSÓ HAJÓK – 1923

NINCS ITT ORSZÁG	639
HOGY DÉLRE JUSSUNK	639
HŰVÖSVÖLGYEMBŐL SEBTEN, ROHANÓN	640
ALSZIK A MAGYAR	
HA MESSZEBBRŐL NÉZEM	
ÜNNEP A DOMBON	
KÖLTŐK TAVASZKOR ÉNEKELNEK	
LEVÉL IFJÚ TÁRSAKHOZ	
PIROS GYÁSZ ÜNNEPÉN	
CSÓKOK ÉS SZABADÍTÁSOK	
A NAGY POSVÁNYON ÁT	647
PAPP VIKTOR VALCERÉHÖZ	648
SÍRVA GONDOLOK RÁ	
A CSALÓ VITORLÁS	
VAJJON MILYENNEK LÁTTÁL?	
A MÁJUS: SZABAD	651
MÉG EGYSZER JÖNNE	
A TŰZ ÜNNEPÉN	652
SZENT LÉLEK ÜNNEPÉRE	653
ITTHON AZ ÚRFI	
ÉHES A FÖLD	654
VIHAR ÉS FA	
HARCOS ÉS HARC	
A MINDENT HURCOLVA	
ÉN JÓ HISZEKEGYEM	
A MI HÁBORÚNK	
SZERELEM ÉS RAVATAL	
A CSILLAG-LOVAS SZEKÉRBŐL	660
ÚJ S ÚJ LOVAT	
ÉLET, ÉLET	
A JELEN MUZSIKÁJA	662
NAGY FURDALÁSÁRA LELKEMNEK	662
BOLDOG ÚJ ÉVET	
VÉR: ŐS ÁLDOZAT	
URAM, SEGÍTS BENNÜNKET	
KÖVETELEM A HOLNAPOT	
A GYÁVASÁG ISTENESSÉGE	666
MINDEN AZ ÉLETÉRT	666
RÉGI NEGÉDESSÉGEM MEGHALT	667
VIGASZTALÓ BESZÉD ÁLMAIMBAN	
INTÉS SZEGÉNY LEGÉNYEKNEK	668
BETEG EMBER FOHÁSZA	669
EMLÉKEZÉS MÁRCIUS IDUSÁRA	669

A LEGHASZTALANABB ÁLDOZAT	
JÖN A SZABADULÁS	671
DAL A BOLDOGSÁGRÓL	
JÖNNEK JOBB NAPOK	672
ÍGY VAN MAGYARUL	672
TEGNAPI, VÉN RIADÓ	673
A VÉRES ZAVAROK	673
ÉLETESNEK LÁTOM MAGAMAT	673
A SZENT LOB	
FÁJLALOM A FAJTÁM	674
A »NEM TUDOM«	674
NINCSEN, SEMMI SINCS	675
SZENT ANTAL TISZTELETE	676
HOGY KEVESEN VAGYUNK	676
A NÉMULÁS BOSSZÚJA	677
AZ ÍTÉLET ELŐTT	677
A SZEMEIM SORSA	678
A FAJTÁM TAKARÓJA	678
A KÍSÉRŐ HÁZAK	678
SZEGÉNY LEGÉNY BOTJA	679
UTÁLNI S NEM TÖRŐDNI	679
ÚJ MARQUIS-K NYAK-TILÓJA	680
SZÉP A SZÉP	680
LEGYETEK EMLÉKEZÉSSEL HOZZÁM	681
ÁLDOZÁS ATILLA SÍRJÁN	681
SZÉP AZ ÉLET	682
KOLDUS HÍVÉSNEK ÁTKA	
KEVÉS BESZÉLGETÉS MAGAMMAL	683
KÉT SÍR MELLETT	683
LAKODALMI KÖSZÖNTŐ TÁVOLBÓL	684
AZ IGAZI MESSIÁSODÁS	684
AZ ÖREG HÁZ	
LEVÉL A SORSOMHOZ	
VAGY MEGÖLNI VALAKIT	
HADD SZENVEDNÉK ÉRTE	
TÉVEDTEM ÉS TÉVEDVE	
A FÖLDI KUNYHÓBAN	
BERCSÉNYI MARSAL HUSZÁRJA	
IFJUSÁG BABONÁS HITÉVEL	
A JELEN HAJÓJÁN	688
BALZSAM TÜNDÉR POSTÁJA	
A LEGOKTALANABB SZERELEM	691
ÓH, BÚJNI BARLANGOKBA	692
NEM FELELTEM MAGAMNAK	
ÖREG ÖCSÉM MONDJA	693

VULKÁNOK ÉS SZÍVEK
BABITS MIHÁLY KÖNYVE
A RÉGI ISTEN 694
A KEZDET SIRATÁSA 699
TEGNAPBA ÉLNI BELÉ
EGY HÁBORÚS VIRÁGÉNEK
KÁR A VOLTÉRT
NAGY SZÁRAZSÁG IDEJÉN 698
A MEGCSÚFOLT EMBER
SZENT LIBER ATYÁM 69
BESZÉLGETÉS A SZÍVEMMEL
STRÓFÁK MÁJUS ELSEJÉRE
KISZAKADT, BÚS NÓTÁ
KÉT KURUC BESZÉLGET 709
ELÉGEDETLEN IFJÚ PANASZA 709
KÖVETELŐ ÍRÁS SORSUNKÉRT
KÉT KURUC BESZÉLGET 704
AZ UTOLSÓ HAJÓK
ÜDVÖZLET A GYŐZŐNEK
VERSEK
VERSER
SIRASSON MEG
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70
SIRASSON MEG
SIRASSON MEG
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71 ŐSZ FELÉ 71
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71 ŐSZ FELÉ 71 SZÍNHÁZBAN 71
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71 ŐSZ FELÉ 71 SZÍNHÁZBAN 71 VAN OLYAN PERC 71
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71 ŐSZ FELÉ 71 SZÍNHÁZBAN 71 VAN OLYAN PERC 71 ÉRTED 716
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71 ŐSZ FELÉ 71 SZÍNHÁZBAN 71 VAN OLYAN PERC 71 ÉRTED 71 ÉN SZÉP VILÁGOM 71
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71 ŐSZ FELÉ 71 SZÍNHÁZBAN 71 VAN OLYAN PERC 71 ÉRTED 71 ÉN SZÉP VILÁGOM 71 EGY CSÓKODÉRT 71
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71 ŐSZ FELÉ 71 SZÍNHÁZBAN 71 VAN OLYAN PERC 71 ÉRTED 71 ÉN SZÉP VILÁGOM 71 EGY CSÓKODÉRT 71 VÁLASZ 71
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71 ŐSZ FELÉ 71 SZÍNHÁZBAN 71 VAN OLYAN PERC 71 ÉRTED 71 ÉN SZÉP VILÁGOM 71 EGY CSÓKODÉRT 71 VÁLASZ 71 TEMETETLENÜL 718
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71 ŐSZ FELÉ 71 SZÍNHÁZBAN 71 VAN OLYAN PERC 71 ÉRTED 71 ÉN SZÉP VILÁGOM 71 EGY CSÓKODÉRT 71 VÁLASZ 71 TEMETETLENÜL 71 ELTAGADOM 718
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71 ÓSZ FELÉ 71 SZÍNHÁZBAN 71 VAN OLYAN PERC 71 ÉRTED 71 ÉN SZÉP VILÁGOM 71 EGY CSÓKODÉRT 71 VÁLASZ 71 TEMETETLENÜL 71 ELTAGADOM 718 LÁTTALAK 71
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71 ÓSZ FELÉ 71 SZÍNHÁZBAN 71 VAN OLYAN PERC 71 ÉRTED 71 ÉN SZÉP VILÁGOM 71 EGY CSÓKODÉRT 71 VÁLASZ 71 TEMETETLENÜL 71 ELTAGADOM 718 LÁTTALAK 71 EGY SZÉP LEÁNYHOZ 71
SIRASSON MEG 70 E NÉHÁNY DALBAN 70 A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 70 DIVINA COMOEDIA 70 KARÁCSONY 71 NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB 71 VÁLASZÚTON 71 SORSUNK 71 ÓSZ FELÉ 71 SZÍNHÁZBAN 71 VAN OLYAN PERC 71 ÉRTED 71 ÉN SZÉP VILÁGOM 71 EGY CSÓKODÉRT 71 VÁLASZ 71 TEMETETLENÜL 71 ELTAGADOM 718 LÁTTALAK 71

MUTAMUR 72	22
EPILÓGOK	
HAJH, GYEREKEK!	
HERVADÁSKOR	
BÚCSÚ 72	
EGYEDÜL 72	
MI KÖT IDE?	27
ITTHON	
FUIMUS 72	
A MULTAK ÁLMÁN	
JÉGPÁLYÁN 78	
ISMERETLEN ÁTOK 75	
MESÉT MONDOK	
ÖRÖK VÁGY	
AZ ÉLET 73	
VÁLASZ 73	
HAMVAZÓSZERDÁN 78	
KOSSUTH HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJÁN	
ÜDVÖZLET 73	
ÁLMOK UTÁN 73	
KÁVÉHÁZBAN 73	
VALLOMÁS	
ŐSZI ÉJSZAKÁN	
OKTÓBERBEN 74	
HA SZERETLEK	
NEM	
RÁD EMLÉKEZTEM 74	
A NAGY SZERELEMBŐL 74	
JÁZMIN NYITOTT	
A MULTÉRT 74	
ÁLMODOM	
AZUBA	
FÉLHOMÁLYBAN	
SOK SIKERT ÉRJEN!	
FINITA	
HAZA	
ELVÁLUNK	
A MŰHELYBEN	
EGY KOPORSÓ FELETT 75	
JOBB NEM VAGYOK	57

MÉG EGYSZER

ÉG EGYSZER	59
ÉJIMÁDÓ	
CSÓKOK 76	
MESÉK 76	
ÓDA A BETŰKRŐL	35
A LÁPON	66
KRISZTUSOK MÁRTIRJA 76	66
VÉN FAUN DALA	66
HIDEG MÁJUS	67
AZ UTOLSÓ RÉSZLET	67
A HALOTTAK	68
TOVÁBB	59
LÁZBAN 76	69
HAZUGSÁG NÉLKÜL 77	70
ÁLDOMÁS	70
FUIMUS	71
MISZTÉRIUM 77	72
STRÓFÁK 77	_
BÉKESSÉG ÜNNEPÉN 77	
ZSÓKA BÚCSÚZÓJA 77	75
ÉLES SZEMMEL 77	75
KIHŰLVE77	
A KENYÉR	•
FARSANGI DAL	•
JELENTÉS	
SZÍVEK	
FANTOM	
DANKÓ 78	
LÓTUSZ 78	
TÉMÁK	
A KÖNNYEK ASSZONYA	33
A KÖTETEKBEN	
MEG NEM JELENT VERSEK	
MÁRCIUS 20	35
»A BÁNAT DALAI«-BÓL	35
KÉT DAL	
HA	
KÖNNYCSEPPEK	

TEMETÉS	
BÉKE	
PUSKIN	
FINÁLE	
TATJÁNA ÍRT	
NÁSZUTAZÓK	793
A SÁRBAN	793
FELEDJETEK!	794
OKTÓBER	
HALOTTAK NAPJÁN	795
A VÉG UTÁN	795
KARÁCSONY	796
SZAKÍTS, FELEDJ!	797
BLAHÁNÉ	797
ÚTI NÓTA	
BOLDOG ÖRVÉNY	799
A CÁRI ÁGYÚ FILOZOFÁL*	800
NOÉ BÁRKÁJA**	800
A MÁRCIUSÍ VÉNEKHEZ	801
A TARKA BLÚZ	
HENRIK ÚR LOVAGOL	
(MEDVE) MIKLÓSNAK – BANDI	805
MEDVE MIKLÓSNÉNAK	805
A PÉNZ	805
INTERMEZZO	806
KLEOPÁTRA HÍVÁSA	
FARSANG A DUNA-TÁJON	
KÖSZVÉNY-ORSZÁG MÁRCIUSA	
A PAPOK ISTENE	
A LEGJOBB CSÓKOK	
HÁBOROG A SÍR	
ZIKCENE, ZAKCENE, SATÖBBI	810
UTAZÁS A MÚLTBAN	811
AZ ELŰZÖTT KÖNNY	812
EGY MEGTALÁLT KÖNYV	
RÉVÉSZ BÉLÁNAK	813
AZ ÉLET VŐLEGÉNYEI	813
KACAG A FÖLD	
AZ ÚJ HITVALLÁS	
FÖLDRENGÉS ELŐTT	814
BARNA ÉG ALATT	
A KÉTSÉGBEESÉS DALA	816
BOLDIZSÁRNAK	816
EMLÉKSOROK A HOLNAP II-BE	
LUKÁCS HUGÓNAK:	

PÁRIS MENEKÜL ELŐLEM 817
ENGEM FÉLIG SZERETTEK
LÁNYOS ANYA IZENETE 818
RÉVÉSZ BÉLÁNAK819
ITT A NAGY HARC 819
»ADÁNAK«
BE GYÖNYÖRŰ TAVASZ-ÉJJEL
A KURUC HALÁLA 822
EGY NAPLÓ KEZDETE 822
LEGENDA AZ ÚR-ZSIVÁNYRÓL
FÉNYLIK A TENGER 824
ZUBOLY (BÁNYAI ELEMÉR) EMLÉKTÁBLÁJÁRA 825
JÁTÉK A SORSSAL
ÁTKOZOTT A GONDOLAT 825
MINDEN CSAK VOLT
DEDIKÁCIÓ:
SZEGÉNY JÓ FIAIM827
Életrajzi adatok
Betűrendes mutató